ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Հիմնադիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Le PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN en EUROPE

HARATCH

Fondateur : SCHAVARCH MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, rue de Trévise - Paris 9e

Fondé en 1925 Tél. : PRO. 86-60 R. C. Seine 57 A 2731

C. C. P. Paris 15069-82

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա եւ գաղութներ, տարեկան 3000 ֆր. վեցամս. 1600

Արտասահման՝ տարեկան 3500 ֆրանք : Հատը 12 ֆր.

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 2 ՄԱՅԻՍ • JEUDI 2 MAI 1957

33ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7871 33ème ANNEE Directrice : *Arpik MISSAKIAN* ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 13ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3682

ՕՐՈՒԱՆ ԽՕՍՔԸ

ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՏՕՆԸ

•

Փոխուա՛ծ է աշխարհի դիմագիծը :

Ո՞ւր են այն օրերը, երբ «Մայիս մէկ»ին դրամատիրական երկիրներու աշխատաւորները ազգակալի ցոյցերով կը դիմէին ճարտարարուեստական մեծ քաղաքներու պողոտաները :

Ընկերվարական կարմիր դրօշակ պարզած, թափօր կազմած՝ ցուցատախտակներու առաջնորդութեամբ եւ յեղափոխական երգերով կ'երթային պետական պաշտօնատուններու առջեւ՝ մարդկային տարրական իրաւունքներ, ապրուստի նուազագոյն պայմաններ պահանջելու համար :

Մայիս մէկի ցոյցերը յաճախ արիւնահեղութեամբ կը վերջանային :

« Ուր ժամ աշխատանք, ուր ժամ՞ հանգիստ, ուր ժամ հուն» : *Ա՛յս էր բանուորներու դիխաւոր պահանջը, կարգախօս՝ որ ծանօթ էր «երեք ուրերը» անունով :*

Անոնք կը պահանջէին նաեւ արդիւնել մասնաշ աղջիկներու եւ 12 տարեկանէն վար տղոց աշխատանքը, ընչազուրկներու չահագործումը՝ ղրամատէրներու կողմէ : Մարդավայել ապրելու միջոցներ կ'ուզէին ապահովել գործաւորներուն, յարմար բնակարաններու մէջ :

« Դասակարգային պայքար»ը ժ. դարու կէսէն սկսեալ նշանաբանն էր դարձած ընկերվարական կուսակցութեանց : *Անոնք Եւրոպայէն մինչեւ Ամերիկա՝ իրենց կարգապահ կազմակերպութեամբ, մամուլով, խորհրդարաններու բեմէն եւ հրապարակային հաւաքոյթներու մէջ կատարուած քարոզութիւններով անդադար կը պաշտպանէին բանուորներու չահերը, աստիճանական նուաճումներ արձանագրելով :*

Ա՛յսպէս էր երէկ :

Երկար տարիներու պայքարը հիմնովին փոխած է այսօր բանուոր դասակարգին վիճակը :

Բազմաթիւ երկիրներու մէջ ընկերվարական կառավարութիւնները ձեռք են առած կատարելու նպատակը :

1936ին, «ժողովրդական ճակատ»ի կառավարութիւնը՝ ընկերվարականներու կեդրոնավարութեամբ՝ հիմնովին բարելաւեց գործաւորներու ապրելակերպի պայմանները :

« Ընկերային ապահովութիւն»ը, «ընտանեկան նպաստ»ը, որ ծնողութեան համար յատկացուած պարգեւը, ձրի արձակուրդը, ծերութեան թոշակը, ձրի բժիշկն ու հիւանդանոցը եւ այլ բազմաթիւ առաւելութիւնները՝ բանուոր դասակարգը վերկած են իր երբեմնի ստորադաս եւ ողբալի վիճակէն :

Կի Մոլէի կառավարութիւնը կը չարունակէ նոր առաւելութիւններ ապահովել գործաւորներուն :

Մայիս Մէկի առթիւ, աշխատաւորները պահանջներ չեն ներկայացներ այլեւս :

«Աշխատանքի Տօն»ը խորհրդանշական հանդիսանք մը պիտի ունի այլեւս :

Բռնապետական երկիրներու վարիչները ոտքի կը չահագործեն «Մայիս Մէկ»ը՝ իրենց քաղաքական քարոզութեանց համար :

Մոսկուա այս տարի կոչ կ'ուղղէ «խաղաղասէրներ»ուն՝ որ Մայիս Մէկի առթիւ ամէն կողմ ցոյցեր կատարեն՝ բոլոքելու համար հիւլէական զէնքերու դադարեցման դէմ :

« Աշխարհի առաջին ընկերվարական երկրին » մէջ սարսուռ է տակաւին բանուորը, որ պրկուած է իր ամէնէն տարբական եւ նուիրական իրաւունքէն՝ գործադուլէն, որ մինչեւ այսօր քաղաքակիրթ ազգերու աշխատաւորներուն մօտ ամէնէն ազդու զէնքն է իրենց պահանջները արժեցնելու համար :

Խորհրդային դրախտին մէջ չարաչար կը չահագործուին բանուորն ու գիւղացինը, որոնց անունով երդում պատառ կ'ըլլան Կրեմլինի վարիչները :

Մայիս Մէկը անոնց համար չէ :

« Աշխատանքի Տօն »ը այսօր ճշմարիտ ընկերվարութեան յաղթանակին պանծացումն է :

ՀՐԱՆՏ – ՍԱՄՈՒԷԼ

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՆԵՐՔԻՆ ՀՈԳԵՐԸ

•

ՎԱՐՉԱՊԵՏԻՆ ՃԱՌԸ

•

Երկուշաբթի դիչեր վարչապետ կի Մոլէ ձայնասփիւռ ճառ մը խօսեցաւ ապա հետեւելէն պատասխանեց կարգ մը հարցումներու, որոնք առաւելաբար կապ ունէին ելմտական, տնտեսական եւ ընկերային հարցերու հետ : «Պետական պիւտճէին մէջ մտցուած է 250 միլիառ ֆրանքի խնայողութիւն մը : Մեր առաջադրութեան մէջ չանացինք նուազագոյն սեղմումներ մտցնել երկրին արտադրութեան հետ կապ ունեցող ծախքերուն մէջ : Իսկ գալով դիմուորական ծախքերուն, կարելի եղած սեղմումները կատարեցինք, առանց սակայն վնաս հասցնելու մեր յանձնառութեանց » :

Վարչապետը բացատրեց թէ սեղմումներ կատարուած են ելմտական ու տնտեսական բոլոր մարզերուն մէջ, սակայն, աւելցուց, «հակառակ մեր բոլոր ձիգերուն, այն եղրակացութեան հասած եմ որ Ֆրանքի արժէքը պահպանելու եւ Ալժէրիոյ մէջ մեր ծրագրած առաջադրութիւնները իրագործելու համար, կարդ մը յարելեալ տուրքեր անհրաժեշտ են : Ընդհանուր առմամբ տնտեսութիւնը կարելի է հաւասարակշռել ներքին ծախքերն ու բանակի հարցերու հետ : «Պետական պիւտճէին մէջ մտցուած է 250 միլիառ ֆրանքի խնայողութիւն մը : Մեր առաջադրութեան մէջ չանացինք նուազագոյն սեղմումներ մտցնել երկրին արտադրութեան հետ կապ ունեցող ծախքերուն մէջ : Իսկ գալով դիմուորական ծախքերուն, կարելի եղած սեղմումները կատարեցինք, առանց սակայն վնաս հասցնելու մեր յանձնառութեանց » :

Վարչապետը յիչեցուց որ առաջին օրէն սկսեալ կառավարութեան մտահոգութիւնը եղած է պահել Ֆրանքին կայունութիւնը. կարգ մը ապրանքներու դիները միշտ ալ միտում ունին բարձրանալու, սակայն ընդհանուր առմամբ կարելի եղած է նախկին դիները պահել, նոյնիսկ որոշ տրանքներու դիները նուազած են, չնորհիւ կարգ մը տուրքերու դեղչման :

Ապա վարչապետը խօսքը ուղղեց բանուորներուն. «Կառավարութիւնը ամէս – կանաւորներու չահերը պաշտպանած է ըստ կրնդրէն ի վեր. սակայն սէնտիմէնտներու պահանջները հետզհետէ կը մեծնան : Այժմ ստիպուած եմ խնդրել բանուորներէն, որ սահմանափակեն իրենց պահանջները. բայց թող չկարծեն թէ զոհողութիւն ը – նողը միայն իրենք պիտի ըլլան. ժողովուրդին միւս խաւերէն ալ նմանօրինակ զոհողութիւններ պիտի պահանջուին » : Վարչապետը խոստացաւ մնայուն յարաբերութեան մէջ մնալ բանուորական խմբակցութեանց վարիչներուն հետ, արդար լուծում մը գտնելու համար ընկերային բոլոր հարցերուն : Վերջաբանին մէջ վարչապետը չեշտեց «կ'ուզենք այնպէս մը ընել, որ Ֆրանսա եւրոպական Միացեալ Շուկայի կազմակերպութեան մէջ մտնէ կարելի եղած բոլոր առաւելութիւններով» :

(Շար.ը կարդալ Դ. Էջ)

✤ ՕՐԸ ՕՐԻՆ ✤

•

ՆՈՅԵԱՆ ՏԱՊԱՆ

Ու այդ տարին արեւը ետ բաշեց իր ճառագայթները մեր երկնակամարէն եւ չարագուշակ խաւարը փոուեցաւ մեր արտերուն, մեր գիւղերուն ու մեր սարերուն վրայ :

Ճիւղներուն ամէնէն վայրագը, ամէնէն կատղածը պիտի անցնէր Հայոց Աշխարհի կածաններէն : Ո՛չ Արեւը կ'ուզէր տեսնել անոր կերպարանքն ու անոր մտնիներէն կաթկթող Հայու արիւնը, ո՛չ ալ տիեզերքի Արարիչը :

Միութենականներու ոստանէն *Իթտիհատ* մը դրկուած էր Սուլթանին վալիներուն, միւթէսարրիֆներուն ու գայմագամներուն՝ արիւնկզակ հրթիռատի յանձնարարութեամբ .

— Ջարդեցէ՛ք, կոտորեցէ՛ք , մի՛ խըղայէք··· Ողջ չձգէք ոեւէ Հայ, այր թէ կին, երիտասարդ թէ ծեր : Հաւաքեցէք միայն նորածին երախաները՝ Մարգարէին կրօնքին համար, ինչպէս նաեւ հարսներն ու աղջիկները··· Մեր հարեմները նոր հուրիներու պէտք ունին ··· Կողոպտեցէ՛ք խանութներն ու տուները, բանդեցէ՛ք ,այրեցէ՛ք կեավուրներուն վանքերն ու եկեղեցիները··· Անոնց ամբողջ հարստութիւնը ձեզի *պախչիչ*՝ Օգոստափառ փաշտիշահէն··· Բազմութեան մէկ մասը ճամբայ հանեցէք դէպի Տէր Զօրի անապատները ··· Կէս ճամբան, կրնաք իրենց հաշիւ մաքրել··· Ո՛չ գութ, ո՛չ կարեկցութիւն··· Կէտ առ կէտ գործադրեցէք այս պատուէրները՝ յանուն Ալլահին, յանուն մեր վաթանի ··· Յետ գրութեան — իրենց մտաւորականները Այաշ ու Զանդրը դրկած են, արդէն ··· Ամէնքն ալ մահրտուած են ··· *Փաթիչահըմ չօք եաշա* ···

*
**

Կալանաւորներու բազմութիւն մը կը բալէր հարաւ՝ աւազներուն վրայ բնաթինչ ըլլալու համար :

Կարաւանին գլուխը հայ բահանան, որ ահաւասիկ , աչերը երկինք յառած, կ'աղերսէ .

— Տէ՛ր, հա՛ս օգնութեան ազգիս Հայոց··· Ո՞ւր ես, Աստուած, ո՞ւր են շանթերդ ու կայծակներդ :

Բահանան Աստուածաշունչ կարդացած մարդ էր : Ցանկարծ, յիշեց Նոյեան Տապանին աւանդութիւնը :

— Եւ ասէ Աստուած, ջնջեցից զամէնայն մարմին զոր արարի յերեսաց երկրէ, ի մարդոյ մինչեւ անասուն եւ ի սողոց մինչեւ ի թռչունս երկնից զի բարկացայ զի արարի զնոսա ···

Բահանան յիշեց մնացեալն ալ.

— Ժամանակ ամենայն մարդոյ հասեալ է առաջի իմ, զի լցաւ երկիր անիրաւութեամբ եւ ահա ես ապականեցից զնոսա եւ զերկիր··· Եւ եղեր ջրհեղեղ գետառասուն տիւ եւ գետառասուն գիշեր ի վերայ երկրի ···

×

Բարեպաշտ հայ բահանան կը սպասէր որ Հայուն Աստուածը ըսէր Թուրքերուն համար ալ.

— Զի բարկացայ (զոջացի) զի արարի զնոսա ···

×

Ի զուր սպասեց բահանան Աստուծոյ ցասումին , Աստուծոյ զղջումին :

Եւ Թուրքը , ասուններուն ամէնէն ագնասունը *պայրամ* սարբեց 1915ի ապրիլին՝ մեր հայրենիքին մէջ : Աստուծոյ արցունքը անգամ բարացաւ՝ իր կոպերուն տակ :

Աւելի բան բառասուն տարիներ անցեր են այդ աննախընթաց եղեռնէն ասդին :

Ու ամէն տարի, այս օրերս, մեր աչքերը կը թրջին, մեր սիրտը կը կծկուի ու մեր շրթունքներէն դուրս կը թռչի աղօթք մը՝ արիւնկզակ ջարդարարին « ի պատիւ » :

Բայց, արցունքներով ու աղէտներով չէ որ պիտի շարունակենք մեր ճամբան , դէպի նոր ու փառաւէտ Արշալոյսը :

Զարժանացանք Նոյեան Տապանին՝ Ջրհեղեղէն փրկուելու համար :

Բայց, ունինք ապրելու, չմեռնելու կամքը :

Ապրիլ Բսանըչորս առիթ մըն է որ անգամ մը եւս պողպատենք այդ կամքը եւ յայտարարենք արար աշխարհին՝ մեր ճահատակներուն անծանօթ շիրմին առջեւ .

— Կայինք, կանք եւ պիտի ըլլանք՝ յաւիտեանս յաւիտենից ···

ԵՒՐՈՊԱՑԻ

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ԱԼԺԵՐԻՈՅ ՄԷՋ

Վերջին 24 ժամերուն ընթացքին ապըստամբական չարժումը նոր թափ առացաւ , սակայն ապահովութեան ուժերու ձեռք առած միջոցներուն չնորհիւ, ապստամբները մեծ կորուստներ արձանագրեցին . Քապիլիոյ եւ Ալժէի չրջանին մէջ միայն 174 զոհեր տուին :

× *Լիոնի մէջ ոստիկանութիւնը երեւան հանեց Ալժերիոյ ապստամբներուն պատկանող կարեւոր զինապահեստ մը. աւելի քան հարիւր տարճանակներ, հարիւր ձեռնառումբեր, 48 գնդացիրներ ու կարեւոր քանակութեամբ փամփուչտներ դրաւուեցան :*

× *Փարիզի թաղերէն Քլիչիի մէջ ոստիկանութիւնը հարցաքննեց եւ խուզարկեց 450ի մօտ Հիւս. Աֆրիկէցիներ. 8 կասկածելիներ ձերբակալուեցան :*

× *Իրաքի մէջ պաչտօնական հանդամանութիւն մը բացուած է Ալժերիոյ ապըստամբներուն ի նպաստ :*

× *Իրաքի թագաւորը պաչտօնական նամակով մը Պաղտատ հրաւիրեց Մարոքի Սուլթանը :*

× *Թունուզի քաղաքական բնտրութիւնները տեղի պիտի ունենան Մայիս 5ին :*

ՄԱՅԻՍ ՄԷԿԻ տօնին առթիւ Ցառաջ, ինչպէս իր տեղական բոլոր պաշտօնակիցները, ղոյս չի տեսներ :Մեր յաջորդ թիւը՝ Ուրբաթ Մայիս 3 :

Մ. ՊԱՐՍԱՄԵԱՆԻ ԳՈՐԵԼԵԱՆԸ

Շաբաթ երեկուն փարիզահայ ընտրանի հասարակութեան մը ներկայութեան տեղի ունեցաւ ընկեր Մկրտիչ Պարսամեանի զբաղատն եւ ուսուցչական գործունէութեան յիսնամեայ յոբելեանը :

Յաջորդով՝ մանրամասնութիւնները :

ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆԻ ՄԱՀՈՒԱՆ ԱՌԹԻՒ ՆՈՒԷՐՆԵՐ «ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ ՍՐԱՀ»Ի ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

Ջամ (Լիան)	5·000
Նախորդ գումար	1·436·600
Ընդհ. գումար	1·441·600

ՀԱՅ ՄՇԱԿՈՅԹԻ ՏԱՆ

Մարսէյլ Սէնթ – Մարկրիթ - Քանիաներ Ռիվիէր - Փիւժէ չրջանի օժանդակ յանձնախումբի հանգանակութիւնը (ցանկը առանձին) 30·000 ֆրանք :

ԹՈՒՐՔԻՈՑ մէջ երկրաչարժի ցնցումները կը չարունակուին : Արեւմտեան Անատոլուի մէջ լեռ մը երկուքի ճեղքուեցաւ , չորս հեքթարնոց անտառ մը ժայռերու տարափի մը տակ կորսուեցաւ : Ցարդ 20 հոգի մեռած են ու 200 վիրաւորներ կան :

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՈՎԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐՅՈՒՐ ՏԱՐԻՆԵՐԸ

Ա.

Լուսինը դանդաղ կը սահի ամպերուն միջէն, ու ասոնք կը ծածանին անոր ոսկեգոյն ճառագայթներուն տակ։ Ցուրտ է, ձիւնը կը ճռճռայ ոտքերուն տակ, ու ես կը զգամ, որ ինչ-որ մէկը կը հետեւի ինծի։ Կը դառնամ, կը տեսնեմ, որ ետեւէս կու գայ ինչ-որ ստուեր։ Ես կ՚արագացնեմ քայլերս, ան ալ կ՚արագացնէ։ Ես կը վազեմ, ան ալ կը վազէ։ Ես կը կանգնիմ, ան ալ կը կանգնի։ Ես կը շարունակեմ ճամբաս, ան ալ կը շարունակէ։ Ես կը դառնամ, ան ալ կը դառնայ

— Դուք ինձ կարող եք ասել, թե ինչ է նշանակում «ժողովրդական դատավոր» տերմինը, որ հաճախ է հանդիպում մեր մամուլի էջերում, — հարցրեց ինձ ընկերս, երբ մենք դուրս եկանք դատարանի շենքից։ — Ես ինքս էլ գիտեմ, որ դատավորը պետական պաշտոնյա է, ինչպես և ամեն մի դատավոր, ուրեմն ինչպե՞ս կարող է նա միաժամանակ ժողովրդական լինել։

— Դուք ճիշտ եք, ընկեր, — պատասխանեցի ես, — ժողովրդական դատավորը պետական պաշտոնյա է, ինչպես և ամեն մի դատավոր։ Ուրեմն ինչպե՞ս է նա ժողովրդական։ Ժողովրդական դատավորը ընտրվում է ժողովրդի կողմից, ինչպես և ամեն մի պետական պաշտոնյա

ԳԵՐՄԱՆԻՈՑ ՊԱՏԱՍԽԱՆԸ
Խ. ՄԻՒՐԹԵԱՆ

*Արեւմտ. Գերմանիոյ Արտաքին Նախարարը երկուշաբթի օր պատասխանեց խորհրդային վերջին յուշագրին, որուն մասին գրած էինք երէկ: Արտաքին Նախարարը մերժեց ընդունիլ Կրեմլինի ամբաստանութիւնները. յայտնեց թէ «ծխածաղկի» է Արեւմտեան Գերմանիան պատասխանատու բռնել հիւլէական զինարշաւին, երբ հիւլէական զէնքեր չունի: Մինչդեռ Խ. Միութիւնը մէկ ամսուան մէջ հիւլէական հինգ փորձեր կատարեց: Աշխարհի համար մեծագոյն սպառնալիքը արեւելքէն կու գայ. Խ. Միութիւնը 400 հազար զինուորներ, 8000 հրասայլեր եւ 1500է աւելի օդանաւեր կը պահէ Արեւելեան Գերմանիոյ մէջ: Ասոնց վրայ եթէ աւելցուի տեղական բանակը (150·000 հոգի) եւ խորհրդային ամբողջ ուժը (153 զօրաբաժին, 5000 օդանաւ, 500 ընդծովեաններ ու նաւատորմ, արբանեակ 75 զօրաբաժիններ), կը տեսնուի թէ Արեւմտեան Գերմանիոյ 14 – 15 զօրաբաժիններոյ բանակը ոչ մէկ վտանգ կրնայ սպառնալ. յամենայն դէպս Արեւմտ. Գերմանիան չէ եւրոպայի «զինարանն ու զօրանոցը»: Արտաքին Նախարարը աւելցուց. «Իմ տպաւորութիւնս այն է, որ Հիւսիսատլանտեան զինուած ուժերով, Խ. Միութիւնը մեծապէս կ'ուզէ վերածել հիւլէական զինումը եւ մեր ցամաքամասը յաւիտենական սարկուածքի մէջ պահել»:

ՑՈՐԴԱՆԱՆ

Զգալացունց նոր դէպքեր չպատահեցան Ցորդանանի մէջ, ուր կացութիւնը որոշ չափով կայունացած է: Ինչպէս յայտնի է, Հիւսէյն թագաւոր Արաբիա մեկնած էր Իրան Սէուտի հետ խորհրդակցելու համար: Երկուշաբթի օր վերադարձաւ Ամման: Երկուշաբթի օր վերադարձաւ Ամման: Խորհրդակցութեանց վերջաւորութեան երկու վճռագիրները միացեալ հաղորդագրութիւն մը հրատարակեցին, որուն մէջ կուտան արաբական աղջայնականութեան մասին իրենց տեսակէտներուն ամփոփումը. 1) Աչխատանք տանիլ ի նպաստ արաբական երկիրներու անկախութեան եւ զանոնք ձերբազատել օտար ազդեցութիւններէ: 2) Միացեալ թշնամիին դէմ կազմակերպել համարաբական զինուորական ճակատ մը: 3) Օտար ուխտերու եւ դաշնակցութեանց մաս չկազմել: 4) Օտար լուծի տակ գտնուող արաբական ժողովուրդներուն օգնել, որպէսզի տիրանան իրենց անկախութեան: 5) Հաւատարիմ մնալ Արաբական Լիկային:

Այս սկզբունքները յարգելու յանձնառութիւն առնելով հանդերձ, երկու վճռագիրները յայտարարեցին որ Ցորդանանի վերջին դէպքերը «զուտ ներքին հարց մըն են»:

× Ամմանի ամերիկեան դեսպանը յայտարարեց թէ Մ. Նահանգները պատրաստ են տասը միլիոն տոլարի անմիջական յատկացում մը ընելու Ցորդանանի: Դեսպանը տեսակցութիւններ ունեցաւ Հիւսէյնը թագաւորին, Արտաքին Նախարար Սամիր Րիֆաիի հետ: Ամմանի անգլիական դեսպանին հետ: Տակաւին յայտնի չէ թէ Ցորդանանի կառավարութիւնը պիտի ընդունի՞ ամերիկեան այս օգնութիւնը թէ ոչ. յամենայն դէպս Սամիր Րիֆաի յայտարարեց թէ կառավարութիւնը Ամման պիտի չհրաւիրէ Ա.ՄԸ. հատուցի պատուիրակ ձէյմս Րիչըրսոնը:

× Մոսկուայի ճայնասփիւռը կը չարունակէ ամբաստանել Մ. Նահանգները, թէ միջամուխ կ'ըլլան Ցորդանանի ներքին գործերուն եւ կը թունաւորեն Մերձ. Արեւելքի քաղաքական մթնոլորտը:

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԺՆեւիի մէջ բացուեցաւ ՄԱԿի տնտեսական յանձնաժողովին եւրոպական բաժանմունքին նիստը:

«ԹԱՑՄԶ» թերթին համաձայն, Մաօ Ցէ Թունկ եւ Զանկ Քայ Չէք դաշնակցութիւնները կը վարեն Ֆորմոզա կղզիին Չինաստանի կցելու հարցին շուրջ:

Լիբանանի կառավարութիւնը առաջարկած է փոխադարձ համաձայնութեամբ ազգայնացնել Պէյրութի նաւահանգիստին ընկերութիւնը, որ Ֆրանսական է:

ՄՈՍԿՈՒԱՅԻ Ֆրանսական, գերմանական, Պելժիական եւ Լիւքսէմպուրկեան դեսպանները յուշագիր մը յանձնեցին Խ. Միութեան Արտաքին Նախարարութեան եւ յայտնեցին թէ «Եւրատոմ»ն ու Միացեալ Շուկան յարձակողական որեւէ բնոյթ չունին:

ՏՕՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆ

ՎԱՍՊ. ԱՊՐԻԼԵԱՆ ՀԵՐՈՍԱՄԱՐՏԻ 42ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԻՆ ԱՌԹԻԻ

Նախաձեռնութեամբ Տէսինի Վասպ. Երիտ. երկսեռ միութեան:

Այս շաբաթ, ժամը 20ին, Տէսինի Հ. Ց. Դ. Տան մէջ:

Կը նախագահէ Պ. ՍԵՐՈԲ ՂԱԶԱՐԵԱՆ

Կը բանախօսէ Պ. Կ. ՓՕԼԱՏԵԱՆ

Կ'երգէ Տիկին Մառի Կարապետեան:

Կը ներկայացուի Վասպուրականը եւ Ղրկակայքը ներկայացնող նոր ժապաւէն – ֆիլմ մը պատմական յիշատակներով եւ Վանի կռիւներէն առնուած պատկերներով, ղեկավարութեամբ Վահրամ Կաֆաեանի:

Գեղարուեստական խնամուած բաժին: Մասնակցութեամբ Տէսինի Ֆ. Կապոյտ Աչքի Սան – Սանուհիներու, ղեկավարութեամբ ուսուցչուհի Ռ. Միլտոնեանի:

× Ներկայ կ'ըլլան Փարիզէն քսան երիտասարդներ, ընկերակցութեամբ հայրենակիցներ Վ. Կաքաւեանի, Վ. Մելիքեանի եւ Շըտիկեանի:

Ծախքերու մասնակցութեան համար մուտքը հարիւր Ֆրանք:

ՎԱՍՊՈՒՐԱԿԱՆԻ ՀԵՐՈՍԱՄԱՐՏԻ 42ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ ՎԻԼՆԻ ՄԷՋ

Տեղի կ'ունենայ Մայիս հինգի կիրակի երեկոյ, ժամը 8ին, Սէրքլը Կաթոլիքի սրահը:

Նախաձեռնութեամբ Վիլնի Վասպուրականի Հայր. Միութեան եւ մասնակցութեամբ Հ. Ց. Դ. կոմիտէին, Հայ. Կամ. եւ Մարտիկ. Միութեան, Հ. Մ. Ը. Մ.ի, Տարօնի, Հ. Ց. Դ. Նոր Սերունդի եւ Կապոյտ Աչքի:

Գեղարուեստական ճոխ բաժին:

Կը նախագահէ ԱԶԳԻՆ ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ

Փարիզէն ներկայ կ'ըլլան Վ. Կաքաւեան եւ երեք երիտասարդներ, դունաւոր ժապաւէնով մը որ կը ներկայացնէ այսօրուան Թրքահայաստանի վիճակը:

Մուտքը ազատ է:

Ծախսերու մասնակցութեամբ:

ՀԱՅԵՐԷՆ ԺԱՊԱՒԷՆԻ ՑՈՒՑԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԴԱՍԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

ՈՒՍՏԱՒՈՐՆԵՐ Ի ՎԵՆԵՏԻԿ

Ուրբաթ, Մայիս 3, երեկոյեան ժամը ճիշդ 9ին, Սէն Լու, Հայոց եկեղեցիի սրբատաիին մէջ:

Կը նախագահէ Բժ. ԱԼՖՈՆՍ ՊԻՊԷՐԵԱՆ

Խօսնակ՝ Պ. ԱՐՄԻԿ ՅԱԿՈԲԵԱՆ

1956ի Մարսիլահայերու ղէպի Վենետիկ Ուխտագնացութեան մասին պիտի խօսի՝

Պ. ՖԵՐՏԻ ԱՊԱՃԵԱՆ:

Սոյն ճամբորդութեան ժապաւէնի ցուցադրութիւնը կը կատարէ. —

Լուսանկարիչ Պ. ԳՐԻԳՈՐ ՌԱՓԱՑԷԼԵԱՆ

Շրջանիս Հայութիւնը սիրով կը հրաւիրուի այս հաւաքոյթին:

Մուտքը ազատ է:

ԾՐԱՆՍԱՀԱՑ ԼՍԱՐԱՆ

Հերթական դասախօսութիւնը այս չորեքշաբթի, ժամը 21ին, Քաֆէ Քատէլ վերնայարկը:

Շարունակութիւն՝ անցեալ շաբթուան վիճաբանութեանց, որ յատկապէս էին Ապրիլեան Սպառնալիքի պատճառաւ. — Հայ կեանքը 1908էն մինչեւ 1915 թուականը: Կը խնդրուի ըլլալ ճշդապահ:

ԴԷՊԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Ֆրանսահայ Փոխադարձ Օգնութեան Միութեան գրասշրջիկներու խումբը այս տարի Հայաստան կը մեկնի Օդոստոսին սկիզբը:

Խումբին կրնան միանալ բոլոր փափաքողները անխտիր:

Արձանագրուելու համար դիմել նա'եա – պահին՝

Agop J. Nazarian
9, Ave. Calmels, Bois-Colombes (Seine)
Tél. CHA 00-55

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻՆ

Թադէոս Պետրոսեան (Աբթիկ – Տու – Ֆէն) զինուորագրուած կարմիր բանակի մէջ եւ ոտն չէ վերադարձած, եւ իր կինը Ազնիւ Պետրոսեան եւ զաւակները: Տեղեկացնել Ազնիւ Պետրոսեանի քրոջը եւ քեռայրին, Մարիամի եւ Թորոս Դալուսեաններու, 31 Սէն Լուի էշրէֆիէ, Պէյրութ, (Լիբան):

ՊԵԼԺԱՀԱՑ ՈՒՍԱՆՈՂԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ ՍՊԱՀԱՆԴԷՍ

Նուիրուած ԱՊՐԻԼԵԱՆ ԵՂԵՌՆԻ 42ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԻՆ

Այս կիրակի ժամը ճիշդ 20·30ին, Պրիւսէլի Համալսարանին Ուս. Տան մէջ, 22 ռիւ Փօլ Հէյժ:

Կը խօսի՝ Տիկին ՀՈՒՐԻԻ ԻՓէԿԵԱՆ

ՇԱԻԻԼԻ եկեղեցաչէն Յանձնախումբը չնորհակալութեամբ առացած է հետեւեալ դրամարկները. Պ. Պ. Քիւպաճեան՝ 30·000 Ֆր., Գասպասաքալեան՝ 10·000, Տիկին Զ. Սարաճեան (իր ամուսնոյն Թովմաս Սարաճեանի յիշատակին) Պ. Լ. Տօնիկեանի ձեռամբ՝ 10·000, Պ. Պետոյեան (Պանեէօ) վեց հազար Ֆրանք:

ՀՐԱՒԻՐ ԼԻՈՆԻ ՀԱՑՕՒԹԵԱՆ

Յառաջիկայ Մայիս 12ի կիրակի օրը Հ. Բ. Ը. Միութեան յիսնամեայ յոբելեանը պիտի կատարուի Լիոնի Սալ Մոլիէրի մէջ: Այս առթիւ յոբելենական յանձնախումբը որոշած է ճաշ մը կազմակերպել, 11 Մայիս շաբաթ իրիկուն, ի պատիւ Փարիզէն եկող հիւրերուն, Օթէլ Թէրմինիւսի սրահներէն մէկուն մէջ: Լիոնահայ հասարակութիւնը սիրով կը հրաւիրուի մասնակցելու յիշեալ ճաշասեղանին: Փափաքողները այժմէն կրնան դիմել եկեղեցւոյ խորհրդարանը, ամէն օր կէսօրէ յետոյ ժամը 4·30էն սկսեալ՝ արձանագրուելու համար:

ԳՈՐԾ ԿԸ ՓՆՏՈՒԻ

Որոշ տարիքի կին մը թեթեւ գործ մը կը փնտռէ (ընկերային ապահովութիւնով): Դիմել՝
Տիկին Հոգտանեան
7 ռիւ Մատամ, Իսի լէ Մուլինօ

ՑՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՓՈՓՈՐԻԿ խումբին ժողովը այս հինգշաբթի իրիկուն ժամը 21ին, Բիւ Պլէօ: Կարեւոր օրակարգ:

ԿՐԸՆՈՊԼԸ.— Հ. Ց. Դ. Եօթնեղբայրեան կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր բոլոր ընկերները, այս շաբաթ ժամը 21ին, սովորական հաւաքատեղին: Կարեւոր օրակարգ: Կը խնդրուի ընկերներէն ճշդապահ ըլլալ:

ՓԱՐԻԶԻ Ուս. Միութեան ընդհ. ժողովը այս երեքշաբթի ժամը 9ին, Բիւ Պլէօ: Կարեւոր օրակարգ:

ՄԵԾԱՐԱՆՔ Պ. ՓՐԻՏՒՐԻՒ ՖԻԳՏԻ

Հայ լեզուի դասախօս նշանակուած ըլլալով Արեւելեան Լեզուներու պետական վարժարանին մէջ (Փարիզ), կազմակերպուած է

ՊԱՏՈՒԻՈՑ ՀԱՅԿԵՐՈՑԹ ՄԸ

Նախագահութեամբ կաթողիկոսական պատուիրակ Եւրոպայի Հայ Թեմին՝

ՍԵՐՈՎԲԷ ԵՊԻՍԿ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆԻ

Մայիս 10ին, Ուրբաթ երեկոյ, ժամը 8ին փարիզեան սրահի մը մէջ: Սեղանակիցներու թիւը սահմանափակ:

Անոնք որ կ'ուզեն արձանագրուիլ, այժմէն դիմեն հետեւեալ հասցէին.—
Նուպար Ճովհաննէսեան,
14 Rue du Soleil, Paris (19)
C.C.P. 7065-15 Tél. MEN 41-67

Ձաշադին 1·600 Ֆր.: Արձանագրուիլ մինչեւ Մայիս հինգ:

Imprimerie Araxes, 46, Rue Richer,
Paris (9e) Pro. 05-73.

ՍԻՓԱՆ–ԿՈՄԻՏԱՍ ԵՐԳԱՉԱԽՈՒՄԲԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ՄԵԾ ՀԱՄԵՐԳԸ

Ընկերակցութեամբ նուագախումբի
կիրակի 5 Մայիսին, կէսօրէ վերջ ժամը ճիշդ 5ին, ՍԱԼ ԿԱՎՈՑԻ ՄԷՋ
45, Rue La Boëtie (Métro Miromesnil)

ՂԵԿ. Կ. ԱՓՐԻԿԵԱՆԻ
ԵՒ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԵԱՄԲ ՄԱՐԻ ԿԱՌՎԱՐԵՆՑԻ

Ցայտագրին մաս կը կազմեն՝ Կոմիտասի, Եկմալեանի, Կաճաչեանի, Ալթունեանի եւ Ափրիկեանի լաւագոյն գործերը, որոնցմէ մաս մը առաջին անգամ ըլլալով կ'ունկնդրուի Փարիզի մէջ: Տոմսերու գիները՝ 200, 300, 400, 500, 700, 800 Ֆրանք: Տոմսերու համար դիմել հայ գրավաճառներուն:

ՄՈՒՐԱՏ ՌԱՓԱՑԷԼԵԱՆ ՆԱԽԿԻՆ ԱՇԱԿԵՐՏԱՑ ՄԻՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՍԷՅԼ

ՏԱՐՆԿԱՆ ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ՇԱԲԱԹ ՄԱՅԻՍ 11 ԺԱՄԸ 22ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԱՌԱՒՕՏ

Hotel Splendid

ORCHESTRE ARGENTIN

MANUEL PIZARRO

Présentation de Coiffure par René ATOYAN (Champion de France)

ՈՉ ԱՃՈՒՐԴ
Տոմսերու համար դիմել՝
Ս. Էմսէրճեանի՝
40 Լա Քաընըպիէր
Tél. COL 30-88
Փափազեանի՝
3 ռիւ-Լաֆայէթ
Tél, NA 42-89
Գ. Վէմեանի՝ (առտմնաբոյժ)

ՈՉ ԱԼ. ՀԱՆԳԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆ
Արամ Շէխիկեանի՝
Ֆարմասի Սանթրալ, 1 Պուլվար տ'Ալճէն
Tél. COL 33-80
Տէր – Զագարեանի՝
15 ռիւ Թէրաս
Tél. COL 35-10
2 Փլաս Ժան Ժորէս, Մարսէյլ
Tél. LYC 13-68

ՋԱՏԿԱԿԱՆ ՁԵՐ ՍԵՂԱՆՆԵՐՈՒՆ ՀԱՄԱՐ
ԱՆՊԱՏՄԱՆ ԱՑՑԵԼԵՑԷՔ

ARAX

ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ
(Վարդան Պանտիկեան եւ որդի)
ՔԱՂԱՔԻ ԿԵՆԴՐՈՆԻՆ ՄԷՋ 27 Rue d'Aubagne, Marseille. Tél. CO 3643

Ուր պիտի գտնէք արեւելեան եւ ֆրանսական որեւէ նպարեղէն, որ ձեր մտքէն կ'անցնի, որոնց կարգին իրական եւ անխարդախ
ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ ՔԱՇԿԱՎԱԼ եւ համեղ *ՊՈԼՍԱԿԱՆ ԼԱՔԵՐՏԱ.*

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Հիմնադիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Le PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN en EUROPE

HARATCH

Fondateur : SCHAVARCH MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, rue de Trévise - Paris 9e

Fondé en 1925 Tél. : PRO. 86-60 R. C. Seine 57 A 2731

C. C. P. Paris 15069-82

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա եւ գաղութներ, տարեկան 3000 ֆր. վեցամս. 1600

Արտասահման՝ տարեկան 3500 ֆրանք: Հատը 12 ֆր.

ՈՒՐԲԱԹ

3

ՄԱՅԻՍ

VENDREDI

3 MAI

1957

33ԱԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7872 33ème ANNEE Directrice : *Arpik MISSAKIAN* ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 13ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3683

ՕՐՈՒԱՆ ԽՕՍՔԸ

ՄՐՑՈՒՄԸ ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԻ

●

Վաստնգաւոր օրեր ապրեցաւ աշխարհ անցեալ շաբաթ, իբրեւ հետեւանք Ցոր – դանանի դէպքերուն:

Առավօտյղ վիճակի մը, նոյնիսկ պա – տերազմի մը սպառնալիքը սարսափի մատնեց ո՛չ միայն Մերձաւոր Արեւելքը, այլ ամբողջ մարդկութիւնը:

Արաբական երկիրներու շարքին կարե – ւոր տեղ մը կը գրաւէ Ցորդանան՝ իր աշ – խարհագրական դիրքով:

Իր անմիջական դրացիներն են Հիւսիսին Սուրիա, արեւելքէն Իրաք, հարաւէն ու արեւելքէն Սէուտի Արաբիա, արեւմուտ – քէն Իսրայէլ: Եգիպտոսի հետ կապն է միայն Ակապայի ծոցի հիւսիսային փոք – րիկ շերտը:

Իր այս դիրքին բերումով, Ցորդանանի մէջ պատահած որեւէ դէպք անմիջական ազդեցութիւն կ'ունենայ դրացի երկիրնե – րուն վրայ:

Այդ է պատճառը, որ Սուէզի խնդրէն ի վեր Սուրիոյ, Իրաքի եւ Սէուտի Արա – բիոյ բանակները աչալուրջ կը հսկեն ա – նոր սահմաններուն վրայ:

Ծանր հարուած մըն էր Անգլիոյ համար Ցորդանանէն վերջնապէս ձեռք քաշելը, մանաւանդ Եգիպտոսի անդարձ կորուս – տէն վերջ:

Ցորդանան ձեռակերտն էր Մեծն Բրի – տանիոյ եւ անոր վարիչներն ալ՝ իր ձեռ – նասունները: 1921ին սահմռնելով Անդր – յորդանանի փոքրիկ իշխանապետութիւնը՝ Ուինսթըն Չըրչիլ, այն ատեն գաղթային նախարար, ուղած էր վարձատրել Շէրիֆ Հիւսէյնի անդրանիկ զաւակ Էմիր Ապ – տուլլահը, առ ի երախտագիտութիւն անոր ծառայութեանց:

Մինչեւ վերջերս բրիտանական դանձն էր որ կը գոյէր Ցորդանանի ելմտացոյցին բաց: Անգլիացի սպաներ կը մարզէին «Արաբական Լեգէոն»ը: Կլուպ փաշա անոր գերագոյն հրամանատարն էր:

Անգլիոյ բացակայութենէն օգտուելով խորհրդային գործակալները, որոնք « հարուածային կորդով » զարկ տուին իրենց խորհրդաւոր գործունէութեան: Ա – դատ ասպարէզ բացուած էր իրենց առջեւ:

Վարչապետ Նապլուսցի Սիւլէյման մու – թին մէջ դաւադրութիւն կը սարքէր երի – տասարդ թագաւորին դէմ, հետեւելով Ե – գիպտոսի օրինակին:

Հիւսէյն թագաւոր իր կորովի ընթաց – քով դիմակազերծ ըրաւ դաւադիրները: Ի – րեն աջակցեցան Սէուտի Արաբիա եւ Ի – րաք, արաբական երկու ամէնէն հարուստ երկիրները:

Իսկ Միացեալ Նահանգները, որ ցարդ զգոյշ եւ վերապահ քաղաքականութեան մը կը հետեւէին Մերձաւոր Արեւելքի մէջ, հրապարակ իջան հանդիսաւոր կեր – պով՝ առաջքն առնելու համար անխուսա – փելի խռովութեանց:

Ամերիկեան վեցերորդ նաւատորմին Պէյրութի առջեւ խարիսխ նետելը պատ – մական դէպք մըն է:

Անոնք որ իրենց յոյսը դրած էին Մոս – կուայի դինուորական աջակցութեան վր – րայ, սկսած են այժմ լրջօրէն մտածել: Ամերիկայի պատերազմական նախարարը չէր կատակեր՝ երբ հրապարակով կ'ազ – դարարէր թէ « ի հարկին Ցորդանան դին – ուոր կրնանք փոխադրել քանի մը օրէն, — եւ ո՛չ թէ քանի մը շաբաթէն կամ ա – միսէն»:

Սուր հանդամանք ստացաւ պայքարը մրցակից երկու հոկայ ուժերուն միջեւ, որոնք այսօր աշխարհը կը կառավարեն:

Սահեցուած այս կացութեան առջեւ, կրեմլինի վարիչները ուղեցին բարձրա – ցնել իրենց հմայքը յաչս արաբական աչ – խարհին, հրատարակելով Յայտարարու – թիւն մը, որ տեսակ մը աղդարարութիւն է՝ ուղղուած արեւմուտքի, մանաւանդ Ա –

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՄԱՅԻՍ ՄԷԿԸ ՖՐԱՆՍԱՑԻ ՄԷՋ ԵՒ ԱՇԽԱՐՀԻ ԶՈՐՍ ԾԱԳԵՐՈՒՆ

●

Մայիս Մէկի բանուորական ծօնին առ – թիւ վարչապետ կի Մոլէ ձայնասփիւռ ճառ մը խօսեցաւ Ֆրանսայի բանուորնե – րուն ուղղուած: Ցորդրուեց որ ամսավը – ճարներու յաւելում պահանջած ժամա – նակ չափազանց զգոյշ ըլլան, այլապէս, ըսաւ, չհաղորդող տարրերն են որ, ինչ – պէս միշտ, պիտի օգտուին դիներու ընդ – հանուր յաւելումէն: «Մայիս Մէկը ձեզի համար պահանջները դնելու օր մըն է: վըս – տահ եմ որ ձեր այդ պահանջները չափա – զանցութեան պիտի չհասցնէք եւ ձեր ու երկրին չահերուն ներած սահմաններէն անդին պիտի չանցնիք: Մայիս Մէկը միաժամանակութեան օրն ալ է: ձեր միջո – ցով խօսքս կ'ուղղեմ Եւրոպայի եւ աշ – խարհի այն բոլոր բանուորներուն, որոնք աշխատաւորական ազատ կազմակերպու – թեանց մաս կը կազմեն, եւ որոնք կը ձգ – տին քաղաքական ժողովրդապետութեան ու ընկերային ազատագրման: Տնտեսա – պէս կազմակերպուած Եւրոպայի մը ծը – նունդը տեսնող այս տարուան մէջ, բոլո – րին աջակցութիւնն ու գործակցութիւնը անհրաժեշտ է՝ սահմաններէն անդին ու անոնցմէ վեր իրագործելու համար Եւրո – պայի ազատ ժողովուրդներու միութիւ – նը, իրականացնելու համար ապագինումն ու ապահովելու համար արդարութեան եւ ազատութեան վրայ հիմնուած խաղաղու – թիւնը »:

× Փարիզի մէջ, Աշխատանքի ընդհ. Դաշնակցութեան (Ծայրայեղ ձախակողմ – եան) կազմակերպած ցոյցին մասնակից – ցան չատ քիչ թիւով բանուորներ: Հիւս. Աֆրիկէցիները, որոնք ամէն տարի խում – ներամ կը մասնակցէին, այս տարի չատ քիչ էին: Առանձին հաւաքոյթ մը կազմա – կերպած էին, սակայն ոստիկանութիւնը արգիլած էր զայն:

ԱՐԵՒՄՏԵԱՆ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ ՄԷՋ

Արեւմտեան Գերմանիոյ մէջ կարգախօ – սքն էր՝ «Գերմանիոյ միացումը խաղաղ միջոցներով, Ի. Մ. Միութեան մէջ վար դըր – ուած գերման գերիներու ազատագրումը եւ Արեւմտեան Գերմանիոյ մէջ կեանքի ընդհ. մակարդակին բարձրացումը »:

× Աւստրիոյ մէջ տասնեակ հազարա – ւոր բանուորներ խաղաղ ցոյց կազմակեր – պեցին:

× Տանըմարքայի վարչապետը ճառ մը խօսեցաւ, որուն մէջ ակնարկեց Ի. Մ. Միու – թեան արուած պատասխանին:

× Վատիկանի մէջ Պապը ունկնդրու – թիւն տուաւ բանուորական կազմակեր –

(Շար.ը կարդալ Դ. Էջ)

մերիկայի ու «Այզընհաուըրի վարդապե – տութեան » դէմ:

Մոսկուա յոյսը չէ կտրած դեռ: Հրա – ւէր կ'ուղղէ Արաբներուն՝ միացեալ ճա – կատ կազմել Եգիպտոսի ու Սուրիոյ կող – քին՝ դիմադրելու համար «օտար ճնշ – չումին »:

Շատ մեղմ է յայտարարութեան ոճը եւ չի նմանիր անցեալ աշնան վերջնագրին, որ վճռական դեր մը խաղացած էր՝ իրա – կան ազէտէ մը փրկելով Եգիպտոսը:

Խորհրդային Միութիւնը դերագոյն ճի – գեր կը փորձէ դարձեալ՝ ներկայանալու համար իբրեւ միակ պաշտպանն ու ախոյ – եանը արաբական դատին:

Ամերիկեան նաւատորմին ներկայութիւ – նը արեւելքի ջուրերուն մէջ՝ կոչուած է մեծապէս նեմսացնելու Մոսկուայի ազ – դեցութիւնը արաբական աշխարհին վրայ:

Ազդեցութեան մրցումը կը չարունակուի դեռ:

ՀՐԱՆՏ – ՍԱՄՈՒԷԼ

ՎԱՂԳԷՆ Ա.Ի ՇՆՈՐՀԱՒՈՐԱԿԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐԸ

●

Հայրապետական պատուիրակ Արեւմտ – եան Եւրոպայի Հայոց Սերովբէ եպիսկո – պոս Մաճուկեան ստացած է Ն. Ս. Օծու – թիւն Վազգէն Ա.էն հետեւեալ շնորհաւո – րական նամակը Ս. Զատկի առթիւ:

« Քրիստոս յարեաւ ի մեռելոց ».

Այսօր Զատիկ է, սիրելիք Մեր, եւ յա – րուցեալ Փրկչի Իմման Ս. Սեղանէն, Ա – մենայն Հայոց Մայր Տաճարի զանգակ – ները վերստին ցնծագին կը ղօղանջեն եւ դէպի բոլոր հորիզոնները բոլորիտ կը բերեն աւետիսը խաչեալ եւ թաղեալ Քր – իստոսի հրաշափառ յարութեան:

Շնորհաբաշխ այս աւետիսով կը շնոր – հաւորենք Ձերը Սրբազնութիւնը, թեմիդ հոգեւոր դասը, թեմական Խորհուրդը, ազգային – եկեղեցական բոլոր վարչու – թիւները եւ ժողովները, Տիկնանց, Օր – իորդաց, Երիտասարդաց ձեր կազմակեր – պութիւնները եւ համայն մեր հաւատաց – եալ եւ սիրեցեալ ժողովուրդը, մաղթե – լով, որ Տէրը բոլորիդ պարգեւէ քաջա – ռողջութիւն, արեւշատութիւն եւ գործոց յաջողութիւն:

Բարի Զատիկ Ձեզ բոլորիդ, հարապատ – ներ Մեր: Ձեր ընտանեաց ջերմիկ յարկե – րուն տակ, բոլորիդ սրտերուն մէջ թող ծագկի եւ խայտայ Սուրբ Յարութեան ու – րախութիւնը եւ թող չտանջ ւ զայը Ձեր հոգիներուն, Ձեր օրերուն, Ձեր կեանքի ճանապարհին եւ Ձեր ձեռաց գործերուն, միշտ հաստատ Ձեր նախնեաց սուրբ հա – ւատքին մէջ, միշտ սիրով եւ միաբան խաղաղութեամբ, միշտ հաւատարիմ Մայր Եկեղեցիին, Մայր Աթոռին եւ Մայր Հոգիին:

Շնորհք եւ զօրութիւն ամէն տուրբ յա – յտութեան Տեառն Մերոյ Յիսուսի Քրիստո – սի եղիցին ընդ Ձեզ այժմ եւ միշտ, ա – մէն –

Հայրապետական օրհնութեամբ
ՎԱԶԳԷՆ Ա.
ԾԱՁՐԱԳՈՑՆ ՊԱՏՐԻԱՐՔ եւ
ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԱՄԵՆԱՑՆ ՀԱՅՈՑ

ՅՈՐԴԱՆԱՆ ԸՆԴՈՒՆԵՑ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՕԺԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

●

Հիւսէյն Թագաւոր չորեքշաբթի օր չը – նորհակալութիւն յայտնեց բանակին ու ժողովուրդին՝ տագնապին ամբողջ տեւո – ղութեան իրենց բռնած դիրքին համար:

Կառավարութիւնը լուծուած յայտարա – րեց բանուորական դաշնակցութիւններն ու գործատիրական կազմակերպութիւննե – րը: Երեսաղէմի մէջ համաձայնաւոր երես – փոխան մը եւ բազմաթիւ ղեկավարներ ձերբակալուեցան: Միջին Արեւելեան լրա – դրական գործակալութեան (եգիպտական) Թղթակիցը ձերբակալուեցաւ եւ գործա – կալութեան գրասենեակները փակուեցան:

Թագաւորը, մամուլի ասուլիսի մը ըն – թացքին յայտարարեց թէ «ամբողջ տագ – նապը դուռ ներքին հարց մըն էր »: յիչե – ցուց թէ Ցորդանան հաւատարիմ կը մնայ արաբական երկիրներու սկզբունքներուն. սակայն սակրատեաց պաշտօնանկ ընել Նապուլսին՝ «համաձայնավարներու վնասա – կար գործունէութեան վերջ տալու հա – մար »:

Ապա, լրագրողներու հարցումներուն պատասխանելով, յայտնեց թէ կ'ընդունի Մ. Նահանգներու առաջարկած տնտեսա – կան օգնութիւնն ու պատրաստ է ղէնքդնել Մ. Նահանգներէն, եթէ Ամերիկացիները պայմաններ չպարտադրեն: «Բոլորովին սխալ են խորհրդային այն ամբաստանու – թիւնները, թէ Մ. Նահանգները մեր ներ – քին գործերուն միջամտած եղան »: Ցայ – տարարեց նաեւ թէ ոչ մէկ նպատակ ունի

ԱՑՑ Շ. ՄԻՍԱՔԵԱՆԻ ԳԵՐԵԶՄԱՆԻՆ

●

Երեքշաբթի կէսօրէ ետք խումբ մը դաւառի պատգամաւորներ եւ ընկերներ դիմաւորութեամբ չորջանային ժողովի եւ կ. կոմիտէի ներկայացուցիչնե – րուն՝ այց մը կատարեցին Շաւարշ Մի – սաքեանի թաղմ հոգակոյտին:

Այս այցելութիւնը կատարուեցաւ Հ.Ց. Դ. 28րդ Շրջ. ժողովի որոշումով, որ ընդառաջ երթալով ընկերներուն յայտնած փափաքին, պարտք համարած էր յար – դանքի տուրք մը մատուցանել իր վեթերան ընկերոջ: Մեծ յուզումով կա – րելի էր նկատել արդէն թէ Շրջ. ժողովի ամբողջ ընթացքին ի յարգանս մեծ ոդ – բացեալին յիշատակին՝ թափուր ձգուած էր այն աթոռը, ուր սովորութիւն ունէր նստելու: Ժամը 4ին, ընկերները հաւաք – ուած էին Շ. Միսաքեանի գերեզմանին չուրջ, ուր քանի մը կարճ խօսքերով ընկ. Տիգրան Թադոյեան ողեկոչեց աղբացեա – լին բացառիկ դէմքը եւ անոր թողած ան – մոռաց յիշատակը:

Ընկերը յանուն բոլոր ներկայ ընկերնե – րուն ուխտեց հաւատարիմ մնալ այն սըր – բազան գաղափարին, որուն համար այն – քան տարիներ տառապած եւ աշխատած է Շաւարշը:

Ընկերները ծաղիկներ դրին չիրիմին վրայ:

ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆԻ ՄԱՀՈՒԱՆ ԱՌԹԻՒ ՆՈՒԷՐՆԵՐ «ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ ՍՐԱՀ»Ի ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

●

Վաստնսի ընկերներէն եւ հայրենակից – ներէն (ցանկը առանձին)	15·000
Նախորդ դումար՝	1·441·600
Ընդհ. դումար՝	1·456·600

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՖՐԱՆՍԱՑԻ նախարարներու խորհուրդը երէկ սկսաւ քննել ելմտական նոր ծրա – գիրը, որ 250 միլիառ ֆրանքի խնայողու – թիւն մը կը նախատեսէ ընդհ. պիւտճէին մէջ: Պիտի քննուէին նաեւ Մերժ. Արեւել – քի վերջին դէպքերը:

ԹՈՒՆՈՒԶԻ պէյը հրաժարելու նպա – տակ ունի, ըստ չրջան ընդդ ղրօյցներու: եթէ այս լուրը ճշդուի, կը կարծուի թէ Թունուզի Սահմանադրութեան մէջ փոփո – խութիւն մը պիտի մտցուի, միապետու – թիւնըպիտի վերածուի հանրապետութեան եւ վարչապետ Պուրկիպա հանր. նախագահ պիտի դառնայ:

ՇՐՋԱՆ ԸՆԴՂ. ղրօյցներու համաձայն, Արեւելեան Գերմանիոյ նախագահը, Վիլ – հէլմ Փիք մեռած է. սակայն մահուան լուրը ղաղտնի կը պահուի՝ Մայիս Մէկէն վերջ յայտարարուելու համար:

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ զինուորական օդանաւ մը, որ ճամբայ ելած էր դէպի Լիբիա, չախ – ջախուեցաւ հարաւ. Անգլիոյ մէջ: 30 հոգի մեռան:

Այզընհաուըրի պատուիրակ ճէյմս Րի – չըրսոնը Ցորդանան հրաւիրելու:

× Մ. Նահանգներու Արտաքին նախա – րարութեան ներկայացուցիչը, պաշտօնա – պէս յայտարարելով թէ Ցորդանան ընդու – նած է տասը միլիոն տոլարի ամերիկեան օժանդակութիւնը, բացարձակապէս ժխ – տեց խորհրդային ամբաստանութիւնները, ըստ որոնց Մ. Նահանգները միջամտած են Ցորդանանի ներքին գործերուն, «Օ – տար միջամտութիւն մը եղած է, արդա – րեւ, սակայն՝ միջազգային համաձայնավա – րութեան կողմէ, ինչպէս Հիւսէյն թագա – ւոր յայտարարեց»:

× Ըստ չրջան ընդդ ղրօյցներու, Թուր – քերը սկսած են զինուորական ներգրոնա – ցումներ ընել Սուրիական սահմանին վր – րայ:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՎԱՂԱՑՅԱԼ

ԴԱՇՏԻՆ

ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ ՇԻՐԱԶ

Ցնծագին վիճակախաղերի տոմսերը
Զարմանալի մեծ ընտրություն։ Ֆիրմա
Ոսկի, արծաթ, թանկագին քարեր, գոհարներ, ոսկերչական պատրաստի իրեր, ինչպես նաև ոսկերչական գործիքներ։ Գնումներ և վաճառք։ Ոսկու և արծաթի հալում։ Ոսկու և արծաթի ներկում։ Ոսկու և արծաթի ջրում։ Ոսկու և արծաթի ձուլում։ Ոսկու և արծաթի ձգում։ Ոսկու և արծաթի գլանում։ Ոսկու և արծաթի ճոճում։ Ոսկու և արծաթի ճոճում։ Ոսկու և արծաթի ճոճում։

Ոսկերչական գործարան
Ոսկերչական գործարան
Ոսկերչական գործարան

ԺՂՎԱԿՅԳ

ՊԱՄԲԱԿ Թ.

ՎՂՎԱՎՂՎԱՆ

Որը պետն սկսած էր դեկտեմբեր, ձիւ-ները սկսան ինկնիլ, առտնեղը ու ան-տառները կրկ՝ - կրկ ապրեցան ու ան-տառի տան ծայրէն

պութեանց ներկայացուցիչներուն եւ յայտարարեց՝ «Կրօնական ոչինչ լաւ կեանքի մը լաւագոյն դրաւականն է»։

× Կիպրոսի մէջ որեւէ տողանցք չկատարուեցաւ, սակայն ղէմաւոր քաղաքներուն մէջ հաւաքոյթներ տեղի ունեցան։

× Իսրայէլի մէջ կարդախօսներն էին՝ «Ազատ անցք Սուէզէն եւ Ակաբայէն. զօրաւոր բանակ մը մեր լաւագոյն ապահովութիւնն է»։

ՀԱՄԱՁԳԱՅԻՆ ՍԳԱՀԱՆԴԷՍ

ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

Ապրիլ 11-24ի հայ նահատակներու յիշատակին, այս կիրակի, առաւօտեան ժամը 9ին, Սինէմա Վարիէթէի սրահին մէջ, Լա Քանըպիէռ։

Հովանաւորութեամբ եւ նախաձեռնութեամբ Հայ Ցարանուանութեանց եւ Ազգային Առաջնորդարանի։

Նախագահութեամբ Ազգ. կեդր. վարչութեան փոխ-նախագահ՝ Պ. Վ. ՍԱ-ՀԱԲՁԵԱՆի։

Խօսք կ'առնեն Ցարանուանութեանց, Ֆրանսահայ Մշակութային Միութեան եւ Հ. Ց. Դ. Նոր Սերունդի ներկայացուցիչները։

Իրենց մասնակցութիւնը կը բերեն՝ Օր. Սիւզան Պօյաճեան (դաշնակ), Օր. Սիւզան Շահպազեան (դաշնակ), Պ. Սարգիս Զէօրէքճեան (ջութակ), Օր. Մաուի Սիմոնեան, Օր. Ալիս Շամիրեան եւ Պ. Գ. Ստեփանեան (երգ), Օր. Անիթա Սարգսեան եւ Պ. Սարգիս Պօղոսեան (արտասանութիւն)։

Մուտքը ազատ է։

ԱՐՈՒԵՍՏԻ ԼՐԱՏՈՒ

Ինչպէս յայտարարած էինք, Սիփան-Կոմիտաս երգչախումբը պիտի երգէ Փրան-սական հեռատեսիլէն (թէլեվիզիօն) այսօր ուրբաթ, Թէյէ – Փարիի յայտագրին մէջ, ժամը 12·30ի եւ 13·15ի միջեւ։ Այս հեռատեսումը պիտի լսուի նաեւ նոյն օրը Շէն Փարիզիէնէն ժամը 18·30ին։

ՏՕՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆ

ՎԱՍՊ· ԱՊՐԻԼԵԱՆ ՀԵՐՈՍԱՄԱՐՏԻ 42ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԻՆ ԱՌԹԻԻ

Նախաձեռնութեամբ Տէսլինի Վասպ. եբիտ. երկսեռ միութեան։

Այս շաբաթ, ժամը 20ին, Տէսլինի Հ. Ց. Դ. Տան մէջ։

Կը նախագահէ Պ. ՍԵՐՈԲ ՂԱԶԱՐԵԱՆ

Կը բանախօսէ Պ. Կ. ՓՕԼԱՏԵԱՆ

Կ'երգէ Տիկին Մաուի Կարապետեան։

Կը ներկայացուի Վասպուրականը եւ ՀԸՋակայքը ներկայացնող նոր ժապաւէն – ֆիլմ մը պատմական յիշատակներով եւ Վանի կռիւներէն առնուած պատկերներով, ղեկավարութեամբ Վահրամ Կաֆեանի։

Գեղարուեստական խնամուած բաժին։ Մասնակցութեամբ Տէսլինի Ֆ. Կապոյտ Խաչի Սան – Սանուհիներու, ղեկավարութեամբ ուսուցչուհի Ռ. Միլտոնեանի։

× Ներկայ կ'ըլլան Փարիզէն քանի երիտասարդներ, ընկերակցութեամբ հայրենակիցներ Վ. Կաքաւեանի, Վ. Մելիքեանի եւ Շըտիկեանի։

Ծախքերու մասնակցութեան համար մուտքը հարիւր ֆրանք։

ՎԱՍՊՈՒՐԱԿԱՆԻ ՀԵՐՈՍԱՄԱՐՏԻ 42ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁ ՎԻՆԻՆ ՄԷՋ

Տեղի կ'ունենայ Մայիս հինգի կիրակի երեկոյ, ժամը 8ին, Սէրքըլը Կաթոլիքի սրահը։

Նախաձեռնութեամբ Վիէնի Վասպուրականի Հայր. Միութեան եւ մասնակցութեամբ Հ. Ց. Դ. կոմիտէին, Հայ. Կամ. եւ Մարաթի. Միութեան, Հ. Մ. Ը. Մ., Տարօնի, Հ. Ց. Դ. Նոր Սերունդի եւ Կապոյտ Խաչի։

Դեղարուեստական ճոխ բաժին։

Կը նախագահէ ԱԶԳԻՆ ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ

Փարիզէն ներկայ կ'ըլլան Վ. Կաքաւեան եւ երեք երիտասարդներ, գունաւոր ժապաւէնով մը որ կը ներկայացնէ այսօրուան Թրքահայաստանի վիճակը։

Մուտքը ազատ է։

Ծախսերու մասնակցութեամբ։

«ՅԱՌԱՋ»Ի ԲԱՐԳԱՒԱՃՄԱՆ ՀԱՄԱՐ

Պարսամ Ցակոբեան (Մարսէյլ)	1000
Վահան Խաչատուրեան (Կըլիւզել)	1000

ԱՊՐԻԼ 11–24Ը ՊՈՐՏՈՑԻ ՄԷՋ

Հ. Ց. Դ. Պորտոյի Մուրատ խումբը կը նախաձեռնէ Ապրիլեան եղեռնի 42րդ տարելոյարձի սգահանդէսին, որուն կ'ուենայ 5 Մայիս, կիրակի ժամը 15,30ին կղերականներու սրահը (22 ռիւ տէ Պահիւքիէ, Պորտօ)։

Կը նախագահէ ընկ. Հ. Թաշճեան, կը խօսի ընկ. Կ. Տօնէրեան։

ՀԱՑՄԱՇԷՍ ՊԱՏԱՐԱԳ

Այս կիրակի առաւօտ ժամը 8,45էն 10 հայածէս պատարագ պիտի հաղորդուի Փարիզի ձայնասփիւռէն (Փարի Էնթէր) Սէն Ժան Պաթիսթ տը Կրընել եկեղեցիէն (23 Փլաս Ֆէլիքս Ֆօր)։

*** Կիրակի 12 Մայիս, երեկոյեան ժամը 17ին Սաքրէ Քէօր եկեղեցւոյ մէջ (Մոնմարթրը) հայկական ծէսով ձայնաւոր պատարագ՝ հոգեհանդստեան պաշտօնով 1915ի համազգային արհաւիրքի զոհերուն համար։*

ՀԱՑԵՐԷՆ ԹԱՊԱԻԷՆԻ ՅՈՒՅԱԴՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԴԱՍԱՒՕՍՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Ուրբաթ, Մայիս 3, երեկոյեան ժամը ճիշդ 9ին, Սէն Լու, Հայոց եկեղեցիի սրբատիճ մէջ։

Կը նախագահէ Բժ. ԱԼՖՈՆՍ ՊԻՊԷՐԵԱՆ

Խօսնակ՝ Պ. ԱՐՄԻԿ ՑԱԿՈԲԵԱՆ

1956ի Մարսիլահայերու դէպի Վենետիկ Ուխտագնացութեան մասին պիտի խօսի՝ Պ. ՖԵՐՏԻ ԱՊԱՃԵԱՆ։

Սոյն ճամբորդութեան ժապաւէնի ցուցադրութիւնը կը կատարէ։ —

Լուսանկարիչ Պ. ԳՐԻԳՈՐ ՌՈՓԱՑԷԼԵԱՆ

Շրջանիս Հայութիւնը սիրով կը հրաւիրուի այս հաւաքոյթին։

Մուտքը ազատ է։

ՆՈՒԷՐ

Ս. Ջատկի առթիւ Տիկին Եղիսաբէթ Տէր-Ղուկասեան իր նահատակուած ծը – նողքին, եայլախանեան ընտանիքին եւ բոլոր հարազատներուն յիշատակին համար երկու հազար ֆրանք կը նուիրէ Կապ. Խաչի Անկէնի մասնաճիւղին։

ՕՐԻՈՐԴ ՄԱՐԿՐԻԹ ՋԵՐՎԻՇԵԱՆ
Պ. ԱՐԹՕ ԻՅՆԷՃԵԱՆ
Ամուսնացած
28 Ապրիլ, 1957, Փարիզ
Կնքահայրութեամբ Պ. Սահակ Իյնէճեանի։

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՓՈՔՈՐԻԿ խումբին ժողովը այս հինգշաբթի իրիկուն ժամը 21ին, 17 բիս Պլէօ։ Կարեւոր օրակարգ։

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Հ. Ց. Դ. Շրջ. կոմիտէն ժողովի կը հրաւիրէ «Դրօշ», «Շաւարշ Միսաքեան» եւ «Ցառաջ» խումբերու վարչութիւնները, կարեւոր խորհրդակցութեան մը համար, այս չորեքշաբթի, ժամը ճիշդ 20·30ին, Ահարոնեան սրահին մէջ։

ԿՐԸՆՈՊԼԸ.— Հ. Ց. Դ. Եօթնեղբայրեան կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր բոլոր ընկերները, այս շաբաթ ժամը 21ին, սովորական հաւաքատեղին։ Կարեւոր օրակարգ։ Կը խնդրուի ընկերներէն ճշդապահ ըլլալ։

ՓԱՐԻԶԻ Ուս. Միութեան ընդհ. ժողովը այս երեքշաբթի ժամը 9ին, Բիւ Պլէօ։ Կարեւոր օրակարգ։

ՄԵԾԱՐԱՆՔ Պ. ՖՐԻՏՏԷՐԻՒ ՃԷՑՏԻ

Հայ լեզուի դասախօս նշանակուած ըլլալով Արեւելեան Լեզուներու պետական վարժարանին մէջ (Փարիզ), կազմակերպուած է

ՊԱՏՈՒՈՒՈՑ ՀԱՅԿԵՐՈՑՔ ՄԸ

Նախագահութեամբ կաթողիկոսական պատուիրակ Եւրոպայի Հայ Թեմին՝

ՍԵՐՈՎԲԷ ԵՊԻՍԿ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆԻ

Մայիս 10ին, Ուրբաթ երեկոյ, ժամը 8ին Փարիզեան սրահի մը մէջ։ Սեղանակիցներու թիւը սահմանափակ։

Անոնք որ կ'ուզեն արձանագրուիլ, այժմէն դիմեն հետեւեալ հասցէին.—

Նուպար Ցովհաննէսեան,

14 Rue du Soleil, Paris (19)
C.C.P. 7065-15 · Tél. MEN 41-67

Ճաշագին 1·600 Ֆր.։ Արձանագրուիլ մինչեւ Մայիս հինգ։

Imprimerie Araxes, 46, Rue Richer,
Paris (9e) Pro. 05-73.

պութեանց ներկայացուցիչներուն եւ յայտարարեց՝ «Կրօնական ոչինչ լաւ կեանքի մը լաւագոյն դրաւականն է»։

× Կիպրոսի մէջ որեւէ տողանցք չկատարուեցաւ, սակայն ղէմաւոր քաղաքներուն մէջ հաւաքոյթներ տեղի ունեցան։

× Իսրայէլի մէջ կարդախօսներն էին՝ «Ազատ անցք Սուէզէն եւ Ակաբայէն. զօրաւոր բանակ մը մեր լաւագոյն ապահովութիւնն է»։

ՀԱՄԱՁԳԱՅԻՆ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ ՄԷՋ

Մոսկուայի մէջ զինուորական մեծ տոնդանդ մը տեղի ունեցաւ։ Մառեչալ Ժուկով խօսք առաւ եւ յարձակեցաւ ամերիկեան քաղաքականութեան վրայ. ծանրացաւ Ա. Միութեան հիւլէական ուժին վրայ։

× Արեւելեան Գերմանիոյ մէջ յեսպատեր զինուորական տոնդանդը կատարուեցաւ։ Բանակին կը հետեւէին բանուորական միլիոնները։

× Լեհաստանի մէջ տասնեակ հազարաւոր բանուորներ տողանցեցին երկրին ղեկավարներուն առջեւէն։

× Փրակայի մէջ 300·000 անձեր համայնավարական կարգախօսներ բացականչելով տողանցեցին։ Չեխոսլովակիոյ համայնավար կուսակցութեան ընդհ. քարտուղարը ճառ մը խօսելով կրկնեց թէ Չեխոսլովակիա «անքակտելի կերպով հաւատարիմ է Ա. Միութեան»։

× Քէքինի մէջ տողանցքին մասնակցեցան կէս միլիոն անձեր. մաս ցոյց թունդ եւ մառեչալ Վորոշիլով կը պատասխանէին ժողովուրդին ծափերուն։

ԱՐԵՒՄՏ. ԳԵՐՄԱՆԻՈՑ ՄԷՋ

Աւտանեան Ուխտի նահապետը։ Ժողովներէն առաջ Տըլլըս տեսակցութիւն ունեցաւ վարչապետ Ատընաուըրի եւ ձէյմս Բիչըրտսի հետ։

Լիբանանի վարչապետը, Սամի Սոլհ, որ սրտի տաղնապ մը անցուցած էր, այժմ աւելի դոհացուցիչ վիճակ մը ունի։

ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

Մարսէյլի Ազգ. – Որյախնամ Միութիւնը հրապարակ հանած է վիճակահանութեան տոմսակները, օժտուած քազմաթիւ նուէրներով։ Վիճակահանութիւնը պիտի կատարուի Միխիթարեան նախկին Սանուց Միութեան սրբքած պաարհանդէսին, 11 Մայիսի չաբաթ երեկոյեան «Սվլանթիա Օթէլ»ի մէջ։

Վիճակահանութիւնը պաշտօնապէս արտօնուած է նահանգապետարանի կողմէ։ Այս առթիւ Պ. Նուպար Մճրիկեան իր անդրանիկ Թոռնիկին Մարքի Ծննդեան առթիւ կը նուիրէ 44 կտորներէ բաղկացեալ սեղանի սպասարկութեան յատուկ յախճապակիէ պնակներու ամբողջութիւն մը։ Նոյնպէս Պ. Ցակոբ Փափազեան իր առաջին Թոռնիկին Արտաշէսի Ծննդեան առթիւ կը նուիրէ արժէքաւոր դորք մը։ Այդ վիճակահանութեան ի նպաստ։ Կան տակաւին ուրիշ բազմաթիւ արժէքաւոր իրեր, առարկաներ։ Ուրեմն փութացէք գնել քանի մը տոմսակներ թէ բարի դործ մը ըրած ըլլալու եւ թէ հաւանաբար արժէքաւոր առարկայ մը չհեղու համար։ Մի մերժէք հետեւարար ձեղ ներկայացող եւ տոմսակ առաջարկող Աղքատախնամի անդամները։

Վարչութիւն

ԴԷՊԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Ֆրանսահայ Փոխադարձ Օգնութեան Միութեան գրասենեակներու խումբը այս տարի Հայաստան կը մեկնի Օգոստոսին սկիզբը։

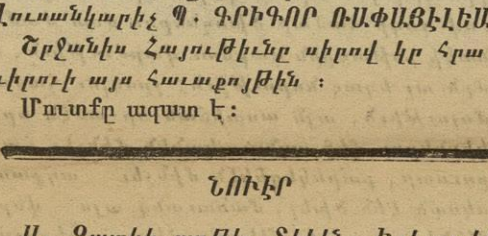
Ժամերին կրնան միանալ բոլոր փափաքողները անխտիր։

Արձանագրուելու համար դիմել նախագահին՝

Agop J. Nazarian
9, Ave. Calmels, Bois-Colombes (Seine)
Tél. CHA 00-55

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻՆ

Թադէոս Պետրոսեան (Արթիկ – Տու-Փէն) դինուորագրուած կարմիր բանակի մէջ եւ տուն չէ վերադարձած, եւ իր կինը Աշնիւ Պետրոսեան եւ զաւակները։ Տեղեկացնել Աշնիւ Պետրոսեանի քրոջը եւ քեռայրին, Մարիամի եւ Թորոս Դալուստեաններու, 31 Սէն Լուի էշրէֆիէ, Պէյրութ, (Լիբան)։



Salles de séjour — Penderies - literie
Chambres - cosys — Cuisines laquées
Salons-tapisserie — Fauteuils-canapés lit

ՀԱՅԵՐԷՆ ԿԸ ԽՕՍԻՆՔ
ՎԱՃԱՌՈՒՄՆԵՐՈՒՆ Մ ՆԱ
ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ԶՐԻ ՑԱՆԶԵԼԻ ՖՐԱՆՍԱՑԻ
ԱՄԷՆ ԿՈՂՄԸ
185, Bd. J. JAURES et
15, Av. A. MORIZET
Boulogne - Billancourt
Métro : MARCEL SEMBAT

ՍԻՓԱՆ–ԿՈՄԻՏԱՍ ԵՐԳԶԱԽՈՒՄԲԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ՄԵԾ ՀԱՄԵՐԳԸ

Ընկերակցութեամբ ճուագախումբի
կիրակի 5 Մայիսին, կէսօրէ վերջ ժամը ճիշդ 5ին, ՍԱԼ ԿԱՎՈՑԻ ՄԷՋ
45, Rue La Boëtie (Métro Miromesnil)

ՂԵԿ. Կ. ԱՓՐԻԿԵԱՆԻ

եւ ժամանակութեամբ ՄԱՐԻ ԿԱՌՎԱՐԵՆՑԻ

Ցայտագրին մաս կը կազմեն՝ կոմիտասի, եկմալեանի, կանաչեանի, Ալթունեանի եւ Ափրիկեանի *լաւագոյն դործերը, որոնցմէ մաս մը առջին անդամ ըլլալով կ'ունկնդրուի Փարիզի մէջ։ Տոմսերու դիները՝* 200, 300, 400, 500, 700, 800 *ֆրանք։ Տոմսերու համար դիմել հայ դրավաճառներուն։*

ՓՈԽԱՆ ԾԱՂԿԵՊՍԱԿԻ

Կապոյտ Խաչի Պոմոնի վարչութիւնը չնորհակալութեամբ ստացած է, փոխանակ ծաղկեպսակի, Տիկին Մաուի Աստուրեանի կսկծալի մահուան առթիւ, Պ. Պաղտասարեանէ 1000 ֆրանք։

Նոյնպէս փոխանակ ծաղկեպսակի ստացած է Պ. Հաճի Ցակոբ Զիրչեանէ 1000 ֆրանք, ողբացեալ Տիկինին Հոփոփիճ Ներսէսեանի մահուան առթիւ։

ՕՓԵՐԵԹԱՅԻՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

Պոմոնի Ս. Սահակ – Մեսրոպ սրահին մէջ
Այս Շաբաթ երեկոյեան ժամը 8·45ին
Ղեկավարութեամբ դերասան ԹՐԱԳՕՇԻ կը բեմադրուի Յ. Թումանեանի՝
«ԱՆՈՒՇ»ը, երաժշտութիւն Ա. Տիգրանեանի։ Ժողովրդական երգեր ու պարեր Թրպօշ Անուշպալի կողմէ։
Կը նուագէ ծանօթ ջութակահար Պ. Ս. Զէօրէքճեան։ Կը մասնակցին Զէօրէքճեան եւ Փափազեան քոյրեր եւ քանի մը աւելի երիտասարդ դերակատարներ։
Մուտք 100 եւ 150 ֆրանք։

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ
Հիմնադիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Le PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN en EUROPE

HARATCH

Fondateur : SCHAVARCH MISSAKIAN
Rédaction et Administration : 32, rue de Trévise - Paris 9e
Fondé en 1925 Tél. : PRO. 86-60 R. C. Seine 57 A 2731
C. C. P. Paris 15069-82

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ֆրանսա եւ գաղութներ, տարեկան 3000 ֆր. վեցամս. 1600
Արտասահման՝ տարեկան 3500 ֆրանք: Հատը 12 ֆր.

ՇԱԲԱԹ
4
ՄԱՅԻՍ
SAMEDI
4 MAI
1957

33ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7873 33ème ANNEE Directrice : *Arpik MISSAKIAN* ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 13ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3684

ՕՐՈՒԱՆ ԽՕՍՔԸ

ԱԻԵԼԻ ՄԵԾ ԵՌԱՆԴ, ԸՆԿԵՐՆԵ՛Ր

●

Հ. Ց. Դ. Արեւմտեան Եւրոպայի 28րդ Շրջանային ժողովը աւարտեց իր աշխատանքները, խանդավառ մթնոլորտի մէջ:

Շրջանի պատգամաւորները՝ թրծուած տարիներու փորձառութեամբ եւ դիտակից իրենց պատասխանատու պարտականութեան՝ մանրակրկիտ քննութեան ենթարկեցին ազգային, կազմակերպական ու քաղաքական խնդիրները եւ քուէարկեցին համապատասխան բանաձեւեր :

Շրջանային ժողովը անգամ մը եւս ետկաւ հաստատելու եւ չէշտելու, թէ Հ. Ց. Դաշնակցութեան ծրագիրը ամէն բանէ վեր կը դասէ հայ ժողովուրդի շահերը՝ բոլոր մարզերու մէջ :

Նոյնպէս հաստատեց թէ՝ փոխադարձաբար հայ ժողովուրդը անվերապահ համակրանք կը տածէ հանդէպ Հ. Ց. Դաշնակցութեան՝ Սփիւռքի զանազան երկիրներուն, մասնաւորապէս Ֆրանսայի մէջ :

Ատոր ապացոյցը տեսնուած է յաճախ՝ զանազան առիթներով :

Այս դրական փաստը դոհունակութեամբ արձանագրելէ վերջ, Շրջանային ժողովը լսեց նաեւ թէ հայ ժողովուրդը համակրական վերաբերում ցոյց կուտայ հանդէպ այն կազմակերպութեանց, որոնք բարեսիրական եւ մշակութային մարզերու մէջ կ'աջակցին կուսակցութեան նպատակներու իրագործման :

Մասնաւոր կարեւորութիւն արուեցաւ Հ. Ց. Դ. Նոր Սերունդի կազմակերպութիւնը աւելի զօրացնելու եւ անդամներու թիւը աւելցնելու խնդրին :

Փարիզի եւ դաւառի մէջ կան մեծ թիւով պատանիներ ու երիտասարդներ, որոնք բոլորովին ուծացած են եւ կապ չունին պահեր հայկական շրջանակներու հետ :

Իւրաքանչիւր դիտակից երիտասարդի վրայ պարտականութիւն կ'ինկնայ մօտենալու այդպիսիներուն եւ վերկելու զանոնք :

Նոր Սերունդի պաշտօնաթերթը՝ Հայաստան՝ կանոնաւորաբար լոյս կը տեսնէ ամէն ամիս, հայերէն եւ ֆրանսերէն լեզուներով :

Հ. Ց. Դ. Նոր Սերունդին համար պատիւ մըն է՝ որ թերթին կեսը հայերէն յօդուածներ կը պարունակէ : Նման ուրիշ կազմակերպութիւններ՝ Ֆրանսայի թէ Ամերիկայի մէջ՝ զուտ Ֆրանսերէն եւ անգլերէն լեզուով լոյս կ'ընծայեն իրենց պաշտօնաթերթը : Հայերէն ընթերցող չունին :

Անհրաժեշտ է զարկ տալ նոր սերունդի հայերէնի դասընթացքներուն, որպէս զի նորահաս պատանիները եւս ի վիճակի ըլլան կարդալու «Հայաստան»ի հայերէն յօդուածները :

Օրակարգի կարեւոր հարցերէն մէկն էր նաեւ Հայ Մշակոյթի Տունը, որուն չուրջ ստեղծուած ընդհանուր հետաքրքրութիւնը մեծ յոյսեր կը ներշնչէ ապագայի համար :

Կեդրոնական Յանձնախումբը յայտնած է փարիզեան շրջանին եւ դաւառներու մէջ կազմել Օժանդակ Յանձնախումբեր, որոնք ժապաւինեալ տոմարներով սկսած են նուիրահաւաքութեան :

Ժողովուրդի բոլոր դասակարգերը, առանց խորութեան, սիրայօժար եւ ինքնաբուխ կուտան իրենց նուէրները, օժանդակելու համար այս ազգօգուտ ձեռնարկին :

Շրջանային ժողովը մեծ գոհունակութեամբ արձանագրեց, որ Շ. Միսաքեան Սրահի հիմնադրամին համար ցարդ 1.456.600 ֆրանք հաւաքուած է : Ու դեռ նուէրները կը շարունակուին :

Աւելի մեծ եռանդ, ընկերներ, նոր տարեշրջանին, յաղողութեամբ դուրս հանելու համար առաջադրուած գեղեցիկ ծրագիրները :

ՀՐԱՆՏ – ՍԱՄՈՒԷԼ

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՀԻՒՍ. ԱՏԼԱՆՏԵԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԵԱՆ ԺՈՂՈՎԸ

Հինգշաբթի առաւօտ Պոնի մօտերը բացուեցաւ Հիւս. Ատլանտեան Կազմակերպութեան Նստաշրջանը, որ առաւելաբար պիտի զբաղի քաղաքական հարցերով : Պաշտօնական բացումը կատարեց վարչապետ Ամբնաուըը, որ յիշեցուց խորհրդային սպառնալիքները՝ Հիւս. Ատլանտեան կազմակերպութեան անդամներուն ուղղուած : Թուանշաններով փաստեց թէ հակառակ սպաղինման իր յորդորներուն, Մ. Միութիւնը կը շարունակէ զինուիլ. վերջին երեք տարիներուն ընթացքին զինուորական մեծ կեդրոնացումներ ըրած է Արեւելեան Գերմանիոյ մէջ: Ակնարկելով համայնավար կուսակցութեան 20րդ համագումարին մէջ կատարուած այն յայտարարութեան թէ համայնավարութեան տարածումը պիտի կատարուի խաղաղ միջոցներով, Ամբնաուըը բերաւ Հունգարիոյ ինչպէս նաեւ Արեւելեան Գերմանիոյ ժողովրդական պոռթկումները օրինակը : Շեշտեց թէ Հիւս. Ատլանտեան կազմակերպութիւնը յարձակողական ոչ մէկ բնոյթ ունի, ընդհակառակն՝ պաշտպանողական նպատակներ միայն կը հետապնդէ :

Ապա խօսք առաւ Իտալիոյ Արտաքին Նախարարը, որ յայտնեց թէ կազմակերպութենէն ներս ծագող թիւրիմացութիւնները պէտք է փոխադարձ համաձայնութեամբ լուծուին :

Լորտ Իսմէ, կազմակերպութեան ընդհ. քարտուղարը, որ այս նստաշրջանէն վերջ այլեւս պիտի ձգէ իր պաշտօնը, յայտարարեց թէ Հիւս. Ատլանտեան կազմակերպութեան դլխաւոր առաջադրութիւնները, իր քարտուղարութեան հինդ տարիներուն ընթացքին յարդուած են. 1) Եւրոպայի մէջ խաղաղութիւնը պահպանուած է, եւ ուխտին ստորագրութենէն ի վեր ոչ իսկ թիզ մը եւրոպական հող ինկած է համայնավար իշխանութեան ներքեւ : 2) Ճիշդ է թէ կազմակերպութենէն ներս կարգ մը անհամաձայնութիւններ ծագեցան, սակայն անդամ երկիրներու զօրակցութիւնն ու բարեկամութիւնը աւելի սերտացած է : 3) Պաշտպանողական զօրի մը ստեղծուած է, չնորհիւ ցամաքային, օդային եւ նաւային ուժերու միացեալ հրամանատարութեան :

Կէսօրուան ընդմիջումէն վերջ խօսք առաւ Տըլըս, որ քաղաքական կացութեան մասին ամփոփ տեղեկագիր մը տուաւ. « Մինչ Արեւելքի անհամաձայնութիւնները լուծուելու վրայ են» Մ. Նահանգները իրենց եւրոպական բանակներու թիւը անփոփոխ պիտի պահեն : «Եթէ մեր ձեռք առած նախազգուշական միջոցները հաճելի չեն Մ. Միութեան, թող այս բոլորին առաջքն առնեն՝ իրենց զինաթափութեան վերջ տալով : Հիւս. Ատլանտեան կազմակերպութիւնը որեւէ մէկ խմբակցութենէ աւելի կը փափաքի վերջ տալ զինարշաւին եւ հետացած տեսնել հիւլէական պատերազմի մը վտանգը» :

Կարեւոր ճառ մը խօսեցաւ Ֆրանսայի Արտաքին Նախարարը, Փինօ. յայտնեց թէ հիւլէական զինումը պէտք չէ արդելք ըլլայ դասական զինման. Արեւմուտքը պէտք է բաւականաչափ հիւլէական դէն – քեր ունենայ. սակայն պէտք չէ անտեսէ դասական դէնքերը՝ ոչ - հիւլէական յարձակման մը պարագային անհրաժեշտ չդալու համար :

«Փոքր» պետութեանց ներկայացուցիչները ընդհանուր առմամբ դժգոհութիւն յայտնեցին Մ. Միութեան սպառնալիքներուն դէմ. մասնաւորաբար Նունաստանի եւ Տանըմարքայի ներկայացուցիչներն էին, որ դժգոհեցան. իսկ Թուրքիոյ ներկայացուցիչը առանձինն չուրջ կարգ մը մանրամասնութիւններ տուաւ :

✤ ՕՐԸ ՕՐԻՆ ✤

●

ՎԱՂՈՒԱՆ ՀԱՄԵՐԳԻՆ ԱՌԹԻՒ

Թշնամին ուզեց որ չերգէ Հայը : Ծրագրեց այնպէս մը ընել, որ այլեւս երբեք չլսուի Հայաբնակ ձայնը : «Յիշատակի ալ թառամի» :

Վասգի կը նեղէին զինք երկրին բարերը, որոնք կը խօսէին հինաւուրց հայապահպանութեան մը մասին : Վասգի կը նեղէին զինք Բիւրակնի ջուրերը, որոնք շաբակաւ մը երգելու ձեւով կը թափէին բարձունքներէն : Վասգի կը նեղէին զինք անտառներուն ձօնափիւները, որոնք մեծաձայն լեզուի մը բառերով կը խօսէին գիշերուան մէջ :

Բարերը սպասումի մէջ էին եւ անտառները՝ վրդովումի մատնուած, — վերջապէս պիտի գա՞յ արեան : Ջուրերը, աւելի վստահ, խաղ կանչելէն կ'իջնէին լեռներէն՝ դիմաւորելու կը վազէին կարծես :

Թշնամին անհանգիստ էր երկրին մէջ, ուր եկեր տեղաւորուեր էր բռնօրէն : Ուզեց փճացնել ամէն հետք որ կը վկայէր հի՞ն արեան մը մասին :

Այդ արեան հանճարն էր ժողովուրդի մը, որ բաղաձակերպութեան պատմու - թեան տուաւ յաւիտենական բան մը՝ զոր պիտի չկարենան փճացնել ժանգը, բորբոսը կամ... մարդկութեան բոսը,— անուններ գիտէք :

Ամէն ինչ ըրաւ թշնամին : Ցարձակեցաւ հուրով, սուրով, մաղձով, ժանգով եւ իր բոսով :

Չլռե՞ց երբեք ձայնը : Չթառամեցա՞ւ յիշատակը : Ցաւիտենական՞ եմ, կ'ապրի՞մ Ոգին :

Այս անգամ թշնամին ուզեց իւրացնել, « ազգայնացնել » դարերու մեր ժառանգը : Ըսաւ .— Թուրք էր Լուսաւորիչը, Թուրք է Կոմիտասը, Թուրք ժողովուրդին ստեղծագործութիւնները եւ «անտունի - ները » եւ «հօրօվելները » :

Ո՛ղջ են, սակայն, ժառանգորդները եւ երբեք տրամադիր չեն «լէպլէպիճի»ներուն ձգելու մեր խորոտիկ երգերը :

Այդ կամքն է որ կ'արտայայտէ վաղուան համերգը : Սիփան – Կոմիտաս երգչախումբը, վաղը, պիտի ըսէ թէ անբնաբարելի են այս երգերը, վասն զի հոսին հասողութենէն վեր է հանճարը, որ ըստեղծեր է եւ ոորէ՛ն կը ստեղծէ :

Միջին - Դարուն, փրանսական գաւառներուն մէջ, ուր անզսպելի դարձեր էին աւազակութիւնները, ուխտաւորները մէկ սրբավայրէն միւսը ճամբորդելու ժամանակ՝ թափօր կազմած, խմբական երգերով կը թնդացնէին լեռ ու ձոր : Ու կ'ըսեն թէ աւազակները փախուստ կուտային դէպ ի իրենց որջերը : Այդ օրերէն կը մնայ խօսքը, որ կ'ըսէ .

Փէլըրէն քի չանթ,
Լառոն էսփուվանթ ...

Երգէ՛, ժողովուրդ Հայոց, երգէ՛ եւ բաջալերէ՛ հայ երգը, որպէսզի սարսափի աւազակը :

ԱՐԱՋ

ԱՊԱՋԻՆՄԱՆ ՀԱՐՑԸ

*

Ինչպէս ղրած էինք, Մ. Միութեան ներկայացուցիչը՝ Զորին, Լոնտոնի մէջ յուշագիր մը ներկայացուցած էր ապագինման հարցին չուրջ : Ուշադրութենի մէջ թէեւ վերապահութեամբ ընդունուեցան խորհրդային այս նոր առաջարկները, սակայն դանդաղ բոլորովին անտեսելու ալ նպատակ չունին, որովհետեւ եթէ նուազագոյն անկեղծութիւն մը կը պարունակեն, կրնան դրական արդիւնքներու առաջնորդել :

Փոխադարձ հակազդեցութենէն դուրս ինկող հոդամասերը — Հարաւային Սիպերիա, Մ. Միութեան մեծ մասը, Ուրալէն դէպի արեւմուտք տարածուող ռուսական հողերը — նոյնքան կարեւոր հիւլ. կայաններ կը պարունակեն որքան հիւսիսային եւ արեւելեան Սիպերիան : Միւս կողմէն, ճիշդ է նաեւ թէ ըստ խորհրդային առաջարկին, հակազդեցութենէ զերծ կը մնան Քանատան, Բրիտանական կղզիներու արեւմտեան մասը. սակայն Մ. Նահանգներու արեւմտեան չերտը, որ հիւլէական կարեւորագոյն կեդրոնն է, զերծ չի մնար խորհրդային հակազդեցութենէն՝ ըստ Զորինի առաջարկներուն :

Յամենայն դէպս, արեւմտեան երկիրները մինչեւ երկուշաբթի օր պիտի քննեն ներկայացուած ծրագիրը, որուն կարգ մը կէտերը լուրջ ուսումնասիրութեան կը կարօտին :

ՀԻՒՍԻՍԱՅԻՆ ԱՓՐԻԿԷ

ԿԼԱՈՒԻ ՓԱՇՏԱՅԻ ՁԱՒԱԿՆԵՐԸ ԱՌԵՒԱՆԳՈՒՄԻ

Տարօրինակ դէպքեր կը պատահին Մարոքի մէջ: Հինգշաբթի օր, Մարաքէշի մէջ առեւանգուեցան Կլաուի փաշայի հինգ զաւակները: Ասոնցմէ երկուքին առեւանգումը տեղի ունեցաւ առաւօտեան՝ քաղաքին մէջ: Կէսօրուան մօտ վեց անծանօթներ, դնդացիրներով զինուած, յարձակեցան հանդուցեալ Կլաուի փաշայի պալատին վրայ, զրաւեցին պալատը եւ բռնի տարին Կլաուիի միւս երեք զաւակները :

Այս լուրը մեծ յուզում պատճառեց Մարոքի մէջ. որովհետեւ առեւանգման հեղինակները «ազատագրութեան բանակ»ին պատկանող անձեր են, որոնք չեն ճանչնար Մարոքի Սուլթանին իշխանութիւնը: Տրուած առաջին բացատրութիւնն այն է, որ հարաւային Մարոքի մէջ զօրծող «ազատագրութեան բանակ»ը այս զգայացունց առեւանգումներով կ'ուզէ փաստել Սուլթանին անկարողութիւնը : Կլաուի փաշայի նախկին մաերիմներէն վեց հոգի եւս անհետացած են :

Տարօրինակը այն է սակայն, որ Մուհամմէտ Ե. Սուլթանին հեղինակութեան վնաս հասցնելու համար, Կլաուի փաշայի զաւակներն ու մաերիմները կ'առեւանգուին: Արդարեւ, Կլաուի փաշա յայտնի էր իր Ֆրանսասիրութեամբ: Իր մահէն չատ քիչ ժամանակ առաջ միայն Հաւատուեցաւ Մուհամմէտ Ե.ի հետ ու հաւատարմութեան երդում տուաւ անոր :

ՖՐԱՆՍԱՑԻ ՆԵՐՔԻՆ ՀՈԳԵՐԸ

●

Նախարարաց խորհուրդը իր առջի օրուան նիստին մէջ քննեց ելմտական հարցերն ու Հիւսիսային Աֆրիկէի կացութիւնը :

Ինչ կը վերաբերի տնտեսական ու ելմտական հարցին, պիւտճէին մէջ մտցուելիք 250 միլիառ ֆրանքի խնայողութեան, որոշուեցաւ սեղմում – ներ մտցնել կարգ մը ապասարկութեանց պիւտճէներուն մէջ: Մօտ երկու հարիւր միլիառի խնայողութիւն մը կը նախատեսուի չինուածեան, դինուորական եւ կարգ մը այլ ապասարկութեանց ծախքերուն մէջ: Մնացեալ յիսուն միլիառն ալ պիտի գոյանայ հանրային ապասարկութեանց պիւտճէներուն մէջ մտցուած սեղմումներէն :

Կարգ մը նոր տուրքերու հարցն ալ չոշափուեցաւ, բայց որոշումներ չարուեցան: Այս ծրագիրը չուտով պիտի ներկայացուի Ազգ. Ժողովին՝ առ ի վաւերացում :

ՍԱԿԱՐԱՆ (Մայիս 2).— Զոյգ ոսկի 462.000, նափոլէոն 3530, դուխ. 3290, անգլ. 4160, քսան տոլարնոց 16.520, թղթադրամ (անպաշտօն) սթերլին 1075, տոլար 396, դուխ. 94.50, պելճ. 7.85 :

ԳՂՋՈՒՆ

Ա.

Մեր տան մեջ մեր հոգին միշտ էր ուրախ, մեր սիրտը միշտ էր լի ուրախությամբ, երբ մայրս ինձ ու քույրս Նվարդին, իր մոտ նստեցնելով, հետաքրքրական հեքիաթներ էր պատմում մեզ։ Մայրս մեզ պատմում էր հեքիաթներ հայրենի երկրի, հայրենի ժողովրդի, հայրենի հողի ու ջրի մասին։ Մայրս մեզ պատմում էր հեքիաթներ հայրենի երկրի մասին, որ մենք չունենք հայրենիք, որ մենք ապրում ենք օտար երկրում, որ մենք օտարներ ենք։ Մայրս մեզ պատմում էր հեքիաթներ հայրենի երկրի մասին, որ մենք չունենք հայրենիք, որ մենք ապրում ենք օտար երկրում, որ մենք օտարներ ենք։

ԺԱՎՍԿԱՅԻ

Ժ. ՄԱՄԼԵԹ

ՎԱՂՍՎԱՂ, ՎԱՂՍՎԱՂ

●

— Դու՛ր, ուրիշ տեղ գնա՛ եւ ուրիշ մարդ գտի՛ր ինձ նման։

— Ինչո՞ւ համար։

— Ես ալ տառապած եմ սիրովդ։

— Ե՛ւ ինչպիսի՛ ցաւերով։

— Մեր ինքնասպանութեան ընկերակցիր։ Ես ալ ինձ կը սպանեմ, ինչպէս որ դուն ինքզինքդ պիտի սպաննես։

— Ցաւը ինչպէ՞ս կրնայ մարդ սպաննել։

— Ինչպէ՞ս կրնայ մարդ սպաննել։ Ես ալ չեմ գիտեր, բայց գիտեմ որ ինքզինքս պիտի սպաննեմ։ Ես ալ չեմ գիտեր, բայց գիտեմ որ ինքզինքս պիտի սպաննեմ։ Ես ալ չեմ գիտեր, բայց գիտեմ որ ինքզինքս պիտի սպաննեմ։

— Ինչո՞ւ համար։

— Ինչո՞ւ համար։ Ինչո՞ւ համար։

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԾԵՐԱԿՈՒՏԱԿԱՆ Մաք Քարթի, որ քանի մը օրէ ի վեր ծանր հիւանդ էր, մեռաւ հինգշաբթի օր՝ 47 տարեկանին: Մինչեւ 1954, Մ. Նահանգներու մէջ դարձած էր ղեկավարը հակահամայնավար պայքարին զոր կը վարէր հաւատաքննութեան մեթոտներով :

ԱՁԶԸՆՀԱՒՈՒՐԻ պատուիրակը, ձէյմս Բիչըրսս, հրահանգ ստացաւ Իսրայէլ հանդիպելէ վերջ վերադառնալ Ուաշինկթըն: Իր առաքելութեան բերմամբ այցե – լեց Մերձաւոր եւ Միջին Արեւելքի բոլոր երկիրները, բացի Ցորդանանէն, Եգիպտոսէն եւ Սուրիայէն :

ՑՈՐԴԱՆԱՆԻ մէջ կրակմարի դրութիւնը վերցուեցաւ: Հաղարաւոր չնորհաւորա – կան հեռագիրներ կը տեղան պալատ : կ'ըսուի թէ դաւադրական չարժման պա – տասխանատուներուն դատավարութիւնը պիտի սկսի չուտով :

ՏԼԼԸՍ երկուշաբթի օր պիտի դայ Փա – րիզ, ուր տեսակցութիւն մը պիտի ունե – նայ կի Մոլէի հետ :

ԱՆԳԼԻՈՑ գործադուլներուն առթիւ ըս – տեղծուած քննիչ յանձնախումբը որոշեց հինգէն 6·5 առ հարիւր բարձրացնել բան – ուորներուն աշխատավարձերը :

ԼԵՀԱՍՏԱՆԻ վարչապետը, կառավա – րական պատգամաւորութեան մը գլուխն անցած, Փրակա հասաւ հինգշաբթի օր :

ԹՈՒՆՈՒԶԻ մէջ մարմին կը սառնան պէյին հրաժարման մասին չրջան ընող զրոյցները :

ՓԱՐԻԶԻ ամերիկեան նոր դեսպանը, Հոթըն, յայտարարեց թէ Մ. Նահանգնե – րը հետամուտ չեն Հիւս. Ափրիկէի մէջ Ֆրանսայի տեղը զբաւելու :

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ 95 միլիոն տոլարի տնտեսական օժանդակութիւն մը առաջար – կեցին Լեհաստանի :

ՍԵՒԱՄՈՐԻ կուիմարտիկ եւ աչխարհի նախկին ախոյեան Րէյ Շուգըը Բոսթընըն 37 տարեկանին զարձեալ տիրացաւ աչ – խարհի ախոյեանի տիտղոսին՝ իր 25 տա – րեկան հակառակորդը պարտութեան մատ – նելով 5րդ բառնտին :

ՎԱՍՊՈՒՐԱԿԱՆԻ ՀԵՐՈՍԱՄԱՐՏԻ 42ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԻՆ ՄԷՋ

Տեղի կ'ունենայ Մայիս հինգի կիրակի երեկոյ, ժամը 8ին, Սէրքլը Կաթո – լիքի սրահը :

Նախաձեռնութեամբ Վիէնի Վասպուրա – կանի Հայր. Միութեան եւ մասնակցու – թեամբ Հ. Ց. Դ. կոմիտէին, Հայ. Կամ. եւ Մարտիկ. Միութեան, Հ. Մ. Ը. Մ.ի, Տաբոնի, Հ. Ց. Դ. Նոր Սերունդի եւ կա – պոյտ Խաչի :

Գեղարուեստական ճոխ բաժին :

Կը նախագահէ ԱՁԳԻՆ ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ

Փարիզէն ներկայ կ'ըլլան Վ. Կաքա – եան եւ երեք երիտասարդներ, դուներուր ժապաւէնով մը որ կը ներկայացնէ այսօր – ուան Թրքահայաստանի վիճակը :

Մուտքը ազատ է :

Ծախսերու մասնակցութեամբ :

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Այրի Տիկին Մեսրոպ Փիլիճեան եւ զա – ւակը, Տէր եւ Տիկին Մանուէլ Էնքեչէր – եան (ծնեալ Փիլիճեան) եւ զաւակը կը ծանուցանեն թէ հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի յետ պատարագի, այս կիրակի Փարիզի Ս. Յովհաննէս Մկրտիչ եկեղեցին, իրենց եղբօր եւ հօրեղբօր՝ նորոգ հանգուցեալ՝ Յարութիւն Թադէոս Փիլիճեանի (Սոֆիա) յիշատակին, ինչ – պէս նաեւ ծնողքին, Թադէոս եւ Կիւլի – զար Փիլիճեանի եւ Փիլիճեան, Էնքեչէր – ճեան եւ Դերձակեան բնտանիքներու հա – մայն ննջեցելոց :

Կը հրաւիրուին ողբացեալներուն յիշա – տակը յարգողները :

×

Այրի Տիկին Հրաչուհի Յ. Փիլիճեան, Տէր եւ Տիկին Յարութիւն Յ. Փիլիճեան, Տէր եւ Տիկին Հերմոն Թաչճեան եւ զա – ւակները, Տէր եւ Տիկին Խաչիկ Փիլիճ – եան եւ զաւակները, Տէր եւ Տիկին Զաւէն Փիլիճեան եւ զաւակները կը ծանուցանեն թէ հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի իրենց ամուսնոյն, հօր եւ մեծ հօր՝ Յակոբ Փիլիճեանի, ինչպէս նաեւ Փիլիճեան, Քէօլեան, Թաչճեան եւ Լիժատհար ընտանիքներու յիշատակին :

Կը հրաւիրուին ողբացեալներուն յիշա – տակը յարգողները :

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ՍԳԱՇԱՆԴԷՍ

ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

Ապրիլ 11-24ի հայ նահատակներու յի – շատակին, այս կիրակի, առաւտեան ժա – մը 9ին, Սինէմա Վարիէթէի սրահին մէջ, Լա Քանըլիէռ :

Հովանաւորութեամբ եւ նախաձեռնու – թեամբ Հայ Յարանուանութեանց եւ Ազ – գային Առաջնորդարանի :

Նախագահութեամբ Ազգ. Կեդր. Վար – չութեան փոխ-նախագահ՝ Պ. Վ. ՍԱ – ՀԱԹՃԵԱՆԻ :

Խօսք կ'առնեն Յարանուանութեանց, Ֆրանսահայ Մշակութային Միութեան եւ Հ. Ց. Դ. Նոր Սերունդի ներկայացու – ցիչները :

Իրենց մասնակցութիւնը կը բերեն՝ Օր. Սիւզան Պօյաճեան (դաշնակ), Օր. Սիւզան Շահպազեան (դաշնակ), Պ. Սարգիս Չէօրէքճեան (չութակ), Օր. Մառի Սիմոնեան, Օր. Ալիս Շամիրեան եւ Պ. Գ. Ստեփանեան (երգ), Օր. Անիթա Սարգսեան եւ Պ. Սարգիս Պօղոսեան (արտասանութիւն) :

Մուտքը ազատ է :

ՕՓԵՐԵԹԱՑԻՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

Պոմոնի Ս. Սահակ – Մեսրոպ սրահին մէջ

Այս Շաբաթ երեկոյեան ժամը 8·45ին

Ղեկավարութեամբ ղերասան ԹՐԱԳՕՇԻ կը բեմադրուի Յ. Թումանեանի՝

« ԱՆՈՒՇ »Ը, երաժշտութիւն Ա. Տիգրանեանի : Ժողովրդական երգեր ու պարեր Թրագօշ Անսամպլի կողմէ :

Կը նուագէ ծանօթ չութահարը Պ. Ս. Զէօրէքճեան : Կը մասնակցին Զէօրեքճե – եան եւ Փափազեան քոյրերը եւ քանէ ա – ւելի երիտասարդ դերակատարներ :

Մուտք 100 եւ 150 ֆրանք :

ՏՕՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆ

ՎԱՍՊ. ԱՊՐԻԼԵԱՆ ՀԵՐՈՍԱՄԱՐՏԻ 42ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԻՆ ԱՌԹԻԻ

Նախաձեռնութեամբ Տէսինի Վասպ. Ե – բիտ. երկսեռ միութեան :

Այս չաբաթ, ժամը 20ին, Տէսինի Հ. Ց. Դ. Տան մէջ :

Կը նախագահէ Պ. ՍԵՐՈԲ ՂԱԶԱՐԵԱՆ

Կը բանախօսէ Պ. Կ. ՓՕԼԱՏԵԱՆ

Կ'երգէ Տիկին Մառի Կարապետեան :

Կը ներկայացուի Վասպուրականը եւ չրջակայքը ներկայացնող նոր ժապաւէն – ֆիլմ մը պատմական յիշատակներով եւ Վանի կուիւներէն առնուած պատկերնե – րով, ղեկավարութեամբ Վահրամ Կա – բաեանի :

Գեղարուեստական խնամուած բաժին :

Մասնակցութեամբ Տէսինի Ֆ. Կոպոյտ Խաչի Սան – Սանուհիներու, ղեկավարու – թեամբ ուսուցչուհի Ռ. Միքտոեեանի :

× Ներկայ կ'ըլլան Փարիզէն քանի եր – ուասարդներ, ընկերակցութեամբ հայրե – նակիցներ Վ. Կաքաւեանի, Վ. Մելիքեա – նի եւ Շըտիկեանի :

Ծախքեու մասնակցութեան համար մուտքը հարիւր ֆրանք :

Ֆ. ԿԱՊ. ԽԱՉԻ ՕԴ. ԿԱՑԱՆԸ

Յուլիսի սկիզբը պիտի բացուի «Փու – բա»յի կայանը :

Մասնաճիւղերը պարտին այժմէն ար – ձանագրել իրենց չրջանի վտքրիկները :

ԱՊՐԻԼ 11–24Ը ՊՈՐՏՈՑԻ ՄԷՋ

Հ. Ց. Դ. Պորտոյի Մուրատ խումբը կը նախաձեռնէ Ապրիլեան եղեռնի 42րդ տարելցման սգահանդէսին, որուեղի կ'ու – նենայ 5 Մայիս, կիրակի ժամը 15,30ին կղերականներու սրահը (22 ռիւ տէ Պա – հիւթիէ, Պորտօ) :

Կը նախագահէ ընկ. Հ. Թաշճեան, կը խօսի ընկ. Կ. Տօճէրեան :

ՀԱՑԱՇԷՍ ՊԱՏԱՐԱԳ

Այս կիրակի առաւօտ ժամը 8,45էն 10 հայածէս պատարագ պիտի հաղորդուի Փարիզի ձայնասփիւռէն (Փարի Էնթեր) Սէն ժան Պաթիսթ տը Կրընիէլ եկեղե – ցիէն (23 Փլաս Ֆէլիքս Ֆօր) :

** Կիրակի 12 Մայիս, երեկոյեան ժա – մը 17ին Սաքրէ Քէօր եկեղեցւոյ մէջ (Մոնմարթրը) հայկական ձէսով ձայ – նաւոր պատարագ՝ հոգեհանգստեան պաշտօնով 1915ի համազգային արհա – ւիրքի զոհերուն համար :

ԶԲՕՍԱՇՐՋԻԿՆԵՐՈՒ ԽՈՒՄԲ

ԴԷՊԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Ինչպէս նախորդ տարիները, այս տարի ալ զբօսաչրջիկներու խումբեր կը կազ – մուին դէպի Հայաստան :

Մանրամասնութիւններու համար գրել՝

Noubar Agopoff
168 Rue du Temple, Paris 3ème

ԿՈՒԶՈՒԻՆ

Երիտասարդ մը (20 - 30 տարեկան), խանութի մէջ աչխատելու համար (մա – ճիւթաւնիսիօն) եւ օրիորդ մը ծախելու յատկութիւններ ունեցող (կանանց ֆոն – ֆէֆսիօն, մեծամասնակ) : Դիմել՝

Ets. Alexanian
Comptoir de Confection, 86 Rue de Clery

ՑՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Հ. Ց. Դ. Շրջ. կոմիտէն ժողովի կը հրաւիրէ «Դրօ», «Շաւարշ Մխսքեան» եւ «Յառաջ» խումբերու վար – չութիւնները, կարեւոր խորհրդակցու – թեան մը համար, այս չորեքչաբթի, ժա – մը ճիշդ 20·30ին, Ա.Հարոնեան սրահին մէջ :

ԿՐԸՆՈՊԼԸ.— Հ. Ց. Դ. Եօթնեղբայր – եան կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր բոլոր ընկերները, այս չաբաթ ժամը 21ին, սովորական հաւաքատեղին : կարե – ւոր օրակարգ : Կը խնդրուի ընկերներէն ճշդապահ ըլլալ :

ՓԱՐԻԶԻ Ռա. Մխսքեան ընդհ. ժողո – վը այս երեքչաբթի ժամը 9ին, Րիւ Պլէօ : Կարեւոր օրակարգ :

ՄԵԾԱՐԱՆՔ Պ. ՓՐԻՏՏԻՐԻՔ ՓԼԻՑՏԻի

Հայ լեզուի դասախօս նչանակուած ըլ – լալով Արեւելեան Լեզուներու պետական վարժարանին մէջ (Փարիզ), կազմակեր – պուած է

ՊԱՏՈՒՈՒՈՑ ՀԱՅԿԵՐՈՑԹ ՄԸ

Նախագահութեամբ կաթողիկոսական պատուիրակ Եւրոպայի Հայ Թեմին՝

ՍԵՐՈՎԲԷ ԵՊԻՍԿ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆԻ

Մայիս 10ին, Ուրբաթ երեկոյ, ժամը 8ին փարիզեան սրահ մը մէջ : Սեղանա – կից ներու թիւը սահմանափակ :

Անոնք որ կ'ուզեն արձանագրուիլ, այժ – մէն դիմեն հետեւեալ հասցէին.—

Նուպար Յովհաննէսեան,
14 Rue du Soleil, Paris (19)
C.C.P. 7065-15 Tél. MEN 41-67

Ճաշակին 1·600 ֆր. : Արձանագրուիլ մինչեւ Մայիս հինգ :

Imprimerie Araxes, 46, Rue Richer,
Paris (9e) Pro. 05-73.

ՄԵԾԱՐԱՆՔԻ ԵՐԵԿՈՑ

ԲԱՆԱՍՏԵՂԾ ԵՒ ՈՒՍՈՒՑԻՉ

ԱՀԱՐՈՆ ՏԱՏՈՒՐԵԱՆԻ

ԻՐ ԾՆՆԴԵԱՆ ՅՕԹԱՆԱՍՈՒՆԱՄԵԱԿԻՆ ԱՌԹԻԻ

Կը տօնուի Մայիս 11ի Շաբաթ երեկոյ, ժամը 9ին, Փօլ Ֆարալիճ սրահին մէջ, 21 Ռիւ Իվ - Թուտիճ, (մէթրօ Ռէփիւպլիք

Հովանաւորութեամբ կաթ. Պատուիրակ ՍԵՐՈՎԲԷ ԵՊԻՍԿ.ի

կը խօսին ՏԻԿԻՆ ՀՈՒՐԻ ԻՓԷկԵԱՆ,

ՇԱՒԱՐՇ ՆԱՐԴՈՒՆԻ, Կ. ՓՕԼԱՏԵԱՆ և Օր. ԱՂԱՒՆԻ ՓԻՐՓԻՐԵԱՆ

Պ. Լիւճ Անտրէ Մարսել կը կարդայ Ա.Հարոնի քերթուածներէ իր թարգմանու – թիւնները :

Երգ՝ Օր. Աստղիկ Առաճելեան եւ դաշնակ Օր. Մայտա Մարգարեան

Ընթերցումներ՝ Շահան Սարեան, Արտաշէս Գմբէթեան եւ օր. Տօլմաճեան :

Մուտքը ազատ է :

ՍԻՓԱՆ–ԿՈՄԻՏԱՍ ԵՐԳԱԶԱԽՈՒՄԲԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ՄԵԾ ՀԱՄԵՐԳԸ

Ընկերակցութեամբ նուագախումբի

Կիրակի 5 Մայիսին, կէսօրէ վերջ ժամը ճիշդ 5ին, ՍԱԼ ԿԱՎՈՑԻ ՄԷՋ

45, Rue La Boëtie (Métro Miromesnil)

ՂԵԿ. Կ. ԱՓՐԻԿԵԱՆԻ

եւ մասնակցութեամբ ՄԱՐԻ ԿԱՌՎԱՐԵՆՑԻ

Յայտագրին մաս կը կազմեն՝ կոմիտասի, եկմալեանի, կաճաչեանի, Ալթունեանի եւ Ափրիկեանի լաւագոյն գործերը, որոնցմէ մաս մը առաջին ան – գամ ըլլալով կ'ունկնդրուի Փարիզի մէջ : Տոմսերու գիները՝ 200, 300, 400, 500, 700, 800 Ֆրանք : Տոմսերու համար դիմել հայ գրավաճառներուն :

LՈՑՍ ՏԵՍԱՒ

ARMENIE

Հայ Ֆոլկորիք երաժշտութեան Բ. մեծագոյն սկաւառակը 30 սանք. ԵՐԿՐՈՐԴ ԵԻ ՆՈՐ ԹԻՐԱԺՈՎ

ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԵԱՄԲ ԱՐԱ ՊԱՐԹԵՒԵԱՆԻ

Microsillon 33 tours No. mc 20136, durée 45 minutes

VOGUE - CONTREPOINT

Կը պարունակէ 14 հայկական կտորներ (նուագախումբ — երգչախումբ — մեն երգ)

ՀԱՅՐԵՆԻՔ, ԷՐԶՐՈՒՄԻ ՊԱՐ, ԶՈՎ, ԳԻՇԵՐ, ԿՈՒԻՆԿ, ԿԱՑՆԵԼ ԵՍ, ՄՇՈՑ ՊԱՐ, ԱՐԻ՛ ՍԷՅՐԱՆ, ԼԱԼԱ ԵԱՐՍ, ԵՏ ԱՌԱՋ - ՇՈՒՇԻԿ, ՊԱՆԴՈՒԽՏԻ ԵՐԳ, ՇՈՇՊԻ, ՄԱՐԱԼԻ, ՎԱՐԴԱՎԱՌ

Գին՝ 2600 ֆրանք

Երգարանով միասին ստանալու համար դիմել՝

ԱՐԱ ՊԱՐԹԵՒԵԱՆԻ 14 Rue Petit, Paris 19, (Bot. 99-22), Record Shop 36 rue de Moscou

Եկեղեցւոյ դիւանատունը Սկաւառակի վաճառատուները

Ա. Սկաւառակ հայկ. երաժշտութեան միքրոսիօն 20·103 (16 կտոր)

Փնտռել նաեւ — Երեւան, Եայլի, Թաթարական պար, Կաֆաւիկ, Արեւելեան պար, Քեզ Օրօր, Ալագեազ, Պիլիքի, Ատրպէյճան, Նազ պար, Գերիներու երգ, Եարօ ջան, Ուման, Ղայթարմա, Լէզգինկա, Կովկ. երգ :

ՀԱՅ ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԵՐԱԺՇՏ. Պատարագ եւ Տաղեր, միքրոսիօն 20·114 (20 կտոր)

Ով գերահրաչ ծաղիկ, Գովեա երուսաղէմ, Սուրբ Աստուած, Փառք, Մարմին Տէրունական, Հրեշտակային, Սուրբ, Յամենայնի, Հոգի Աստուծոյ, Միայն Սուրբ, Օրհնութիւն, Տէր Ողորմեա, Հայր մեր, Եղիցի: Արձագանգներու թեամբ, Ով զարհանալի, Աչքի ծով, Այսօր ձայնն Հայրական :

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Հիմնադիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Le PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN en EUROPE

HARATCH

Fondateur : SCHAVARCH MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, rue de Trévise - Paris 9e

Fondé en 1925 Tél. : PRO. 86-60 R. C. Seine 57 A 2731

C. C. P. Paris 15069-82

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա եւ գաղութներ, տարեկան 3000 ֆր. վեցամս. 1600

Արտասահման՝ տարեկան 3500 ֆրանք: Հատը 12 ֆր.

ԿԻՐԱԿԻ 5 ՄԱՅԻՍ • DIMANCHE 5 MAI 1957

33ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7874 33ème ANNEE Directrice : *Arpik MISSAKIAN* ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 13ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3685

ՅԱՑՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ընկերներ եւ հայրենակիցներ,

Տարի մը եւս բոլորեցինք օտարութեան մէջ, հեռու մայր հայրենիքէն :

Աննախընթաց փոթորիկը հալածական ու թափառական դարձուց հայ ժողովուրդին կէսը, ցրուելով զայն չորս հովերուն :

Երեսունեւհինգ տարիէ ի վեր ծանր օրեր կ'ապրի Սփիւռքի հայութիւնը :

Քանի կ'երկարին ակամայ տարագրութեան տաժանելի տարիները, ա՛նքան անհրաժեշտ ու տիպողական կը դառնայ հայրենադարձ հայութեան ինքնապաշտպանութեան նուիրական գործը :

Պատմութեան առջեւ պատասխանատու պիտի ըլլան հայ կազմակերպութիւնները, եթէ անոնք թերանան իրենց ազգային պարտականութեան մէջ :

Այդ պատճառաւ բոլորիս կարգախօսը պէտք է ըլլայ՝

Պայքա՛ր ապազգայնացման, ուծացման եւ ձուլման վտանգին դէմ, որ կը սպառնայ օտար հիւրընկալ աստղերու տակ ծնող եւ հասակ նետող սերունդին : Մանաւանդ արեւմուտքի մէջ, ուր աւելի բարձր մշակոյթ մը բնական ճամբով կ'ուզուած է կլանելու զայն ,

Պայքա՛ր նահանջականութեան դէմ, որ վարակած է ոմանց հոգին՝ ստրկամտութեամբ մը, որ կուգայ դարերու խորէն ,

Պայքա՛ր ստորադասութեան ղեկացումին դէմ, որուն ենթարկուած են մանաւանդ անոնք, որ չեն ճանչնար հայ ազգի անցեալ փառաւոր պատմութիւնը, չքեղ Ոսկեդարը, քաղաքակրթական ու մշակութային ճոխ ստեղծագործութիւնները ու բարձր արժէքները ,

Պայքա՛ր յուսալքութեան ու դասալքութեան դէմ, որ յատուկ է տկար հոգիներուն, անոնց՝ որ զուրկ են հայրենասիրական զգացումէ եւ անընդունակ՝ զոհաբերութեան ,

Վերջապէս պայքա՛ր բոլոր այն կամզուրկներուն դէմ, որոնք համակերպելով «կատարուած իրողութեան», ձեռնթափ են եղած ամէն բանէ եւ անտարբեր դարձած հանդէպ ամէն ինչի, որ կապուած է հայութեան անցեալին, ներկային ու մանաւանդ ապագային հետ :

Գիտակից հայութեան զերագոյն նպատակը պէտք է ըլլայ, ներքին ճակատին վրայ ,—

Միացեալ ուժերով նուիրուիլ ազգապահպանման, հայապահպանման սրբազան գործին :

Նոր սերունդի դաստիարակութեան , հայերէն լեզուի, հայ գրականութեան եւ Հայոց պատմութեան ուսուցման :

Հայկական նուիրական աւանդութեանց անխախտ պահպանման :

Արտաքին ճակատին վրայ, —

Մոռացութեան չտալ երբեք հայ ազգի անկորնչելի իրաւունքները ,

Հետապնդել ամէն առթիւ, եւ կարելի բոլոր միջոցներով, հայութեան ֆաղաքական Դատը :

Հ. Ց. Դաշնակցութեան անմահ հիմնադիրները, 67 տարի առաջ կեանքի կոչելով ազգային այս մեծ կազմակերպութիւնը, հայ ժողովուրդին տուած են հատուցում հանդգնակ մը, ազատ եւ անկախ հայրենիքի մը ստեղծումը :

Հաւատարիմ այդ սրբազան դաւանանքին, Դաշնակցութիւնը՝ յանուն ազատութեան զոհած է իր լաւագոյն զաւակները, հարիւրաւոր գաղափարական, որակեալ մտաւորականներ եւ հազարաւոր անճոռոգ եւ քաջարի, անուանի եւ անանուն հայդուկներ :

Հայրենիքի ազատութեան ճամբուն վրայ ինկան նաեւ մեր մէկ միլիոն նահատակները :

Իզուր չանցաւ անոնց թափած արիւնը : 1918 Մայիս 28ին վերածնաւ անկախ Հայաստանի Հանրապետութիւնը՝ մեր պատմական հայրենիքին մէկ մասին վրայ, յաւիտենական Արարատի ստորոտը : Այսօրուան կորիզն է ան :

Միւս մասը «մեր թշնամեաց ոտնակոխ» է միշտ :

Շրջանային ժողովը, նոր շրջանի սեմին՝ կուգայ անդամ մը եւս յայտարարելու թէ՝

Հ. Ց. Դաշնակցութիւնը ինչպէս երկու երկրին մէջ, այսօր ալ Սփիւռքի մէջ , հաւատարիմ իր կոչումին՝ կանգնած է միշտ հայ ժողովուրդի կողքին,

Պաշտպանելու համար անոր նուիրական չահերն ու իրաւունքները՝ ներքին թէ արտաքին ճակատներուն վրայ, անխախտ կամքով եւ աննասուն հաւատքով ,

Մինչեւ որ իրականանայ իր անյեղլի հաւատոյ հանդգնակը, անկախ եւ միացեալ Հայաստանը :

Կեցցէ՛ հայ ազգը :

Կեցցէ՛ Հ. Ց. Դաշնակցութիւնը :

ԴԻՒԱՆ

Հ. Ց. Դ. ԱՐԵՒՄՏԵԱՆ ԵՒՐՈՊԱՑԻ

28ՐԴ ՇՐՋԱՆԱՑԻՆ ԺՈՂՈՎԻ

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԱՏԼԱՆՏԵԱՆ ՈՒԽՏԻ ՆՍՏԱՇՐՋԱՆԸ ՓԱԿՈՒԵՑԱԻ

•

Ուրբաթ դիշեր, ակնկալուածէն շատ աւելի չուտ փակուեցաւ Հիւսիսային Ատլանտեան կազմակերպութեան նստաշրջանը : Բոլոր որոշումները տրուեցան գրեթէ միաձայնութեամբ, որովհետեւ օրակարգի հարցերուն չուրջ 15 անդամ պետութեանց տեսակէտները ընդհանրապէս նոյնը կին : Վերջին նիստին մէջ պաշտօնական ընդհանուր հաղորդագրութիւն մը հրատարակուեցաւ, որուն գլխաւոր կէտերը կուտանք ստորեւ. 1) Վերջին շրջանին կարգ մը արեւմտեան պետութեանց յղուած խորհրդային սպառնալիքները մէկ նպատակ կը հետապնդեն — եւրոպական հողամասին վրայ հիւլէական զէնքերու մենաշնորհը ունենալ. « Այս՝ անընդունելի է» : 2) Ատլանտեան կազմակերպութիւնը կարելի բոլոր միջոցներուն պիտի դիմէ՝ հաւանական յարձակման մը դիմադրել կարենալու համար : 3) Մինչեւ որ ապազինման հարցին չուրջ որոշ համաձայնութիւն մը չգոյանայ, ոչ ոք կրնայ արդիլել որ պետութիւնները հիւլէական զէնքեր ունենան : 4) Խորհրդային վարները պիտի փարատին այն վայրկեանէն սկսեալ, որ Մոսկուա ընդունի փոխադարձ քննութեամբ ապազինման ընդհանուր ծրագիրը մը : 5) Ատլանտեան Ուխտի վարիչ մարմինը համոզուած է, որ Հիւս. Ատլանտեան կազմակերպութիւնը պէտք է «հաւանական յարձակում կատարողներու վախ ազդող փրկարար ու դրական միջոցներ ունենայ իր ձեռքին, ինչպէս նաեւ ցամաքային, օդային ու ծովային զօրաւոր կազմակերպութիւն մը՝ անդամ պետութեանց սահմանները պաշտպանելու համար» : 6) Հունգարիոյ մէջ Խ. Միութեան կողմէ ի գործ դրուած «կոպիտ ճնշումին» յիշատակը մեծապէս կը դժուարացնէ Արեւմուտքի եւ Արեւելքի միջեւ դոյութիւն ունեցող յարաբերութեանց բարելաւումը : 7) Անդամ պետութիւնները կը վճռեն կարելի եղածին չափ չուտով իրականացնել տեսնել Գերմանիոյ միացումը : 8) Մինչեւ Արեւելքի մէջ աշխարհի խաղաղութեան սպառնացող վտանգները բոլորովին հեռացած չեն, սակայն «կարգ մը նոր իրագործութիւններ թոյլ կուտան ըսելու, որ աշխարհի այդ մասին մէջ համաձայնավարութիւնը տարածուելու առիթներ պիտի չունենայ» :

Հիւս. Ատլանտեան կազմակերպութեան հրաժարեալ քարտուղար Լորտ Իսմէի նախապէս կարդացած տեղեկագրէն կարելի է հետեւցնել, որ այժմ Կազմակերպութիւնը իր տրամադրութեան տակ ունի 150 օդակայանները, մինչ 1952ին այդ թիւը կը հասնէր միայն՝ քսանի : Վարիչ մարմինը իր ստեղծումէն ի վեր 505 նիստեր դումարած է, իսկ զանազան յանձնախումբերը աւելի քան 7000 ժողովներ ունեցած են : Կազմակերպութիւնը իր տրամադրութեան տակ ունի 8000 քմ. երկայնքով ցամաքային եւ երկու հազար քմ. ընդծով եայ հաղորդակցութեան դիծեր, ինչպէս նաեւ երեք հազար քմ. երկայնքով հերցանի ալիքներ : Կազմակերպութեան ջանքերուն չնորհիւ չորս հազար քմ. երկայնքով նաւթուղիներ չինուած են. իսկ Հիւս. Ատլանտեան Ուխտին չինքը, որ կը չինուի Փարիզի մէջ, աւարտած պիտի ըլլայ 1959ի գարնան :

Վիճաբանութիւններէն եւ պաշտօնական հաղորդագրութենէն կ'երեւայ, որ տասնըհինգ անդամները բացարձակապէս համաձայն են Գերմանիոյ միացման, Եւրոպայի պաշտպանութեան կազմակերպութեան եւ ապազինման հարցերուն չուրջ :

ՍՈՒՐԻՈՅ ՄԷՋ ՆԵՐՔԻՆ ՏԱԳՆԱՊ

•

Կիրակի օր Սուրիոյ մէջ տեղի պիտի ունենան մասնակի ընտրութիւններ՝ «քաղաքական դատավարութեան» ընթացքին ի չարս այլոց «դաւաճան» յայտարարուած չորս երեսփոխաններուն փոխարէն նորեր ընտրելու համար :

Քաղաքական դիտողներ մեծ կարեւորութիւն կ'ընծայեն այս ընտրութեանց, որոնք տեսակ մը փորձաքար պիտի հանդիսանան՝ ցոյց տալով թէ ընդդիմադրութիւնը բաւականին զօրաւո՞ր է այդ չորս աթոռները դրաւելու համար :

Արդարեւ, երկու կարեւոր խմբակցութիւններ կան այժմ Սուրիոյ մէջ. 1) Ձախակողմեան խմբակը, Պաթ կուսակցութեան հովանաւորութեան տակ, որ ռուսասէր եւ եգիպտասէր է, տարիէ մը ի վեր իշխանութիւնը իր ձեռքն առած է : 2) Ազգակողմեան խմբակը, որ բաղկացած է եւս կուսակցութիւններէ — ժողովրդականն (չուզեր Մոսկուայի ու Գահիրէի քաղաքականութեան հետեւիլ), մեծ հողատէրերու (որոնք կը վախնան ներկայ վարչաձեւին ուղղութենէն) եւ Մահմետական Եղբայրներու կուսակցութիւնը (որ ընկերվարականները կ'ամբաստանեն ազատատածութեան յանցանքով) :

Ընդդիմադիր - ազգակողմեան այս երեք կուսակցութիւններէն ամէնէն ազդեցիկը Մահմետական Եղբայրներու կազմակերպութիւնն է, որովհետեւ միակն է որ կրնայ պայքար մղել ներկայ վարչաձեւին դէմ՝ առանց «արաբական չահերու դաւաճան» տիտղոսին տիրանալու եւ հետապնդումներու ենթարկուելու : Այս պատճառով ալ ազգակողմեան կուսակցութիւնները իրենց չորս թեկնածուներն ալ զատած են Մահմետական Եղբայրներու մէջէն :

Տիրող ընդհանուր կարծիքն այն է, որ ազգակողմեան ցանկը յաղթելու մեծ հաւանականութիւն ունի. կը վախցուի սակայն, որ կառավարութիւնը ընտրութիւնները կեղծէ : Այս պարագային, կրնայ ներքին տագնապ մը ծագիլ Սուրիոյ մէջ :

ԿԼԱՈՒԻ ՓՈՇԱՅԻ ՉԱՒԱԿՆԵՐՈՒՆ ԱՌԱՒԱՆԳՈՒՄԸ

Ոչ մէկ ատոյգ լուր կայ կլաուի փոշայի զաւակներուն առեւանգման մանրամասնութեանց եւ այն վայրին մասին, ուր առաջնորդուած են անոնք : Ցայսոնէ չէ նոյնիսկ թէ որո՞նք են առեւանգիչները : Պահ մը լուր տարածուեցաւ թէ Մարոքի կառավարութիւնը կազմակերպած էր այս առեւանգումը, որովհետեւ «կլաուիի զաւակները երկրին չահերուն դէմ գործունէութիւն մը կը վարէին» : Ասպա կիսաշաբաթական հերքում մը եկաւ յայտնելու, թէ «Ազատագրութեան Բանակն» էր այս անհետացման պատասխանատուն : Ազատագրութեան Բանակը բաւական զօրաւոր կազմակերպութիւն մըն է հարաւային Մարոքի մէջ եւ չի ճանչնար Սուլթան Մուհամմէտ Ե.ի իշխանութիւնը :

× Առեւանգման լուրը յուզում պատճառեց Ֆրանսայի մէջ, որովհետեւ Կլաուի Ֆրանսայի լաւ բարեկամն էր. իր զաւակներն ալ կը հետեւէին նոյն քաղաքական նուիրեալներուն : Ֆրանսական կառավարութիւնը այս առթիւ բողոք ներկայացուց Մարոքի կառավարութեան, սակայն իրեն պատասխանուեցաւ թէ ասիկա «Մարոքեան ներքին հարց մըն է», քանի որ առեւանգուածները Մարոքցիներ են :

× Ըստ վերջին լուրերուն, Կլաուի վեց զաւակները վերադարձուած են Մարաքէշ, ու այժմ կը գտնուին իրենց հօրենական տան մէջ. սակայն այս լուրը հաստատուած չէ :

ՎԱՐՉԱՊԵՏ կի Մոլէ ուրբաթ օր ընդունեցաւ արհեստակցական կազմակերպութեանց եւ բանուորական դաշնակցութեանց ներկայացուցիչները : Ժողովը առեւելաբար զբաղած տնտեսական եւ ընկերային հարցերու չուրջ : Այս հանդիպումները նախապատրաստական են ընկերային նոր նախագծի մը մշակման :

ԶՐՈՅԻ, որ տարիէ մը ի վեր հանրութեան ուշադրութեան առարկայ չէր եղած, ճառ մը խօսեցաւ ուրբաթ օր ու քննադատեց ՄԱԿի բռնած ընթացքը՝ Սուէզի հարցին մէջ :

ՅՕՐԴԱՆԱՆ

•

Երուսաղէմի յորդանանեան գօտիին ձայնասփիւռը յայտարարեց, որ «ընդդիմադիրները իրենք զիրենք մատնեցին՝ զրժելով իրենց տուած բոլոր խոստումները. իրենց նպատակն էր՝ իշխանութիւնը ձեռք ձգել» : Ժողովը աւելցուց որ Հիւսէյն թագաւոր պիտի չհեղի «ղրական չէզոքութեան» քաղաքականութենէն : Այս չէզոքութիւնը ոչինչով նման պիտի ըլլայ Նեհրուի քաղաքականութեան, որ իր քարոզած սկզբունքները չի դործադրեր. օրինակի համար, չուզեր ֆաչմիրի մէջ հանրաքուէ կազմակերպել : Ժողովը աւելցուց նաեւ թէ Հիւսէյն թագաւոր հակառակ է համայնավարութեան, որուն սկզբունքները բոլորովին խորթ են իսլամութեան ու արաբական աւանդութեանց :

× Միւս կողմէ, կառավարական պատասխանատու անձ մը յայտարարեց թէ համայնավարներու եւ ձախակողմեան տարրերու ձերբակալութիւնները կը չարունակուին. բոլոր կասկածելի անձերը կը հետացուին հանրային սպասարկութիւններէն :

× Պաահերազմական նախարարն ալ յայտնեց, թէ Բամազանը վերջանալուն պէս (Ուրբաթ), զինուորական մասնաւոր առեանները պիտի սկսին քննել իրենց յանձնուած թղթածրարներուն քննութիւնը : Դատավարութեանց ծախքերը պիտի վճարուին օրէնքէ դուրս հռչակուած քաղաքական կուսակցութեանց իսկ դրամներով :

× Յորդանանի մէջ գտնուող սէուտական բանակները այժմ կը գտնուին Նապլուս քաղաքին չրջակայքը, որ, ինչպէս յայտնի է, ընդդիմադիր չարժման կեդրոններէն մէկն էր :

ԱԼԺԵՐԻՈՑ

Ալժերիոյ թլեմճենի չրջանին մէջ ահաբեկիչներու կարեւոր ցանց մը երեւան հանուեցաւ ու քայքայուեցաւ. աւելի քան երեսուն անձեր ձերբակալուեցան. կարեւոր քանակութեամբ ռազմամթերք ալ գըտնուեցաւ :

ՅՈՓԵԼԵԱՆ Ս. ՊԱՐՈՒՆԱԿԻ ԽՕՍՔԸ
ՅԱՂԹԱՀԱՐՈՒՄ ՎԱԳԱԳԱՆԻ

ՄՈՒՏՔ.— Ուտելու ևը հրատարակեց ըն-
կեր Ս.Փափազյանի 27-ը, իր գրասեն-
յակում յոթնեկան ուս-
ուցչական դասընթացներ, ուր
ընդունվում են ոչ միայն գրագետ-
ները, այլև անգրագետները:

Դասընթացները տևելու են 7 ամիս:

Ուսուցումը կատարվելու է ռուսե-
րեն լեզվով:

Դասընթացների ավարտին ուսանող-
ները կստանան վկայական:

Ընդունելությունը կատարվում է
ամեն օր առավոտյան ժամը 10-ից մին-
չև ցերեկվա ժամը 2-ը:

Ուսանողները կարող են դիմել նաև
ուսուցչուհի Ա. Ղազարյանին

ԻՄ ՄԱՆԿԻԿԻՆ

●

(ԱՆՏԻՊ)

Դու մեր երկրի նմա՛ն եղիր՝
Բարձր ու վսեմ, բորբ ու գերող·
Դու իմ երգի նմա՛ն եղիր, —
Շէն ու երգուն, նաեւ ներող· —
Դու մեր մտքի նմա՛ն եղիր՝
Ե՛ւ արեւուն, ե՛ւ համբերող:

Եթէ երկրի նման եմ վեհ՝
Ուշ հուրհուրայ բախսդ, բալի՛կ, —
Դու իմ երգի նման վսեմ
Սիրտդ մղիր դէպի գալիք, —
Մեր մրգերի նման դու սէր՝
Դարձիր ամպրոպ եւ արհաւիրք ...

Ա՛խ դու երկրիս նման եղիր՝
Բարձր ու անհաս, մեղմ ու կարող, —
Ա՛խ, դու երգիս նման եղիր՝
Լցուած խոհով ու բանիբարով, —
Մեր մրգերի նման եղիր, —
Լիքը բերքո՛վ, դարո՛վ, բարո՛վ ...

Դու մեր երկրի նման եղիր,
Բարձր ու վսեմ, բորբ ու գերող,
Դու մեր երգի նման եղիր,
Արհամարհող, նաեւ ներող ·—
Դու մեր մրգի՛ նման եղիր,
Արեւաբաղձ եւ համբերող ...

Եթէ երկրի նման իմ վեհ՝
Ուշ հուրհուրայ բախսդ, բալի՛կ, —
Դու իմ երգի նման վսեմ
Տեսնէ՛ չքնաղ բախտ ու գալիք, —
Մեր տեսիլների նման դու սէգ՝
Ըղձա՛ ամպրոպ ու արհաւիրք:

ԵՂԻՇԷ ՉԱՐԵՆՑ

ԳԱԼՈՒՍՏ ԿԻՒԼՊԷՆԿԵԱՆ ՀԻՄՆԱՐԿՈՒԹԻՒՆ

●

Գալուստ Կիւլպէնկեան Հիմնարկութեան կեդրոնական Խնամակալութիւնը, որուն անդամներն են հետեւեալները,

Տօքթ· Ժոզէ Տը Ազեւեդօ Փերդիգաօ·— *Փորթուկալցի օրէնսդէտ – ատենապետ եւ դլխաւոր գործադրիչ հիմնարկութեան :*

Պ· Գէորգ Լորիս Եսայեան·— *Փեսան բարեբար Գալուստ Կիւլպէնկեանի :*

Նորին Վսեմ· Սեւնոր Դ· Դոմինգոս տը Սուսա Է Հոլսթայն - Բէէ, *Դուքս Փալմէլայի – Լոնտոնի Փորթուգալեան նախկին դեսպան :*

Պ· Զարլզ Փ· Ուիշոյ - *անդլիացի օրէ – նըզդէտ :*

Նորին Վսեմ· Սեւնոր Փեդրօ Թէոթոնիօ Փէրէյրա — *Լոնտոնի Փորթուգալեան դեսպան :*

Հետեւեալ յայտարարութիւնը կ'ընէ ի դիտութիւն Հայ մամուլին եւ Հայ հասարակութեան, որով իր ներկայ ծրագիրը կը տեղեկացնէ հայկական գործերու գործադրութեան մասին :

Հայկական գործերով զբաղող յանձնախումբ մը պիտի կազմուի, որ խորհուրդ պիտի տայ խնամակալութեան, անոնց գործադրութեան մէջ :

Այս յանձնախումբը պիտի զբաղի ի մասնաւորի հետեւեալ ծրագիրներով ·—

1·— Օգնութիւն բարեսիրական, կրթական եւ ուրիշ նման հաստատութիւն – ներու որոնք կը ծառայեն հայ համայնիք – ներու եւ անհատներու :

2·— Օժանդակութիւն չքաւոր հայ համայնիքներու վերահաստատման :

3·— Օգնութիւն հայ չքաւոր անհատներու :

4·— Օգնութիւն, նիւթական միջոցներով, հայ առաքելական Ս· եկեղեցւոյ :

5·— Օժանդակութիւն հայ մշակոյթի եւ հայերէնի բարձրագոյն ուսման· նաեւ օգնութիւն հայ ուսանողաց բարձրագոյն ուսման :

Գալուստ Կիւլպէնկեան Հիմնարկութեան կեդրոնական Խնամակալութիւնը, իր որոշումներուն համաձայն — որոնք յայտարարուած էին 1956ին — կը մատնանշէ որ իր եկամուտին կարեւոր մէկ մասը պիտի յատկացուի վերոյիշեալ ծրագիրներու գործադրութեան :

Այս նպատակով Հիմնարկութիւնը 250 հազար անգլիական սթերլինի անմիջական դումարը յատկացուցած է 1957, 1958, եւ 1959 տարիներու ժամանակամիջոցին գործածուելու համար : Այս դումարը մօտաւորապէս հաւասար է Հիմնարկութեան դլխաւոր ծրագիրներուն համար եղած յատկացումներուն· զոր օրինակ, Բրիտանական կայսրութեան բոլոր երկիրներուն համար որոշուած դումարին :

Մինչեւ օրս ստացուած խնդրանքները, որոնք եկած են զանազան հայ համայնք – ներէ եւ անհատներէ, եւ որոնք կը ներկայացնեն մեծ թիւ մը, ուսումնասիրութեան տակ են ներկայիս :

Մասնաւոր ուշադրութեան առարկայ են Հայ Եկեղեցիներու եւ դպրոցներու կացութիւնները Մերձաւոր Արեւելքի մէջ : Նմանապէս Փարիզի, եւ Միացնասյն Նահանգներու մէջ : Նաեւ Երուսաղէմի եւ Իսթանպուլի Հայ Առաքելական Պատրիարքութեանց կարիքները, ի մասնաւորի, եկեղեցիներու եւ դպրոցներու համար :

Վերոյիշեալ ընդհանուր ծրագրէն զատ, եւ բարեբարին կատկին մասնաւոր պահանջին համաձայն, երեք հարիւր հազար տոլարէն մինչեւ չորս հարիւր հազար տոլար պիտի յատկացուի Հայ Առաքելական Ս· Եկեղեցւոյ Մայր Տաճարին, Ս· Էջմիածնայ վերանորոգման եւ բարելաւման համար : Կը յուսացուի մօտ օրերս պատդամաւորութիւն մը դրկել Ս· Էջմիածին, խորհրդակցելու համար Վեհափառ Հայրապետին հետ, եւ տեղւոյն վրայ ուսումնասիրելու պէտքերը եւ զանոնք տեղեկագրելու Կեդրոնական Խնամակալութեան :

Կեդրոնական խնամակալութիւնը ծրագրած է նաեւ հաստատել Մինչին Արեւելքի մէջ հաստատութիւն մը հայ մանուկներու համար, ի յիշատակ բարեբարին տիկնոջ, հանդերձեալ Նուարդ Կիւլպէնկեանի : Այս նպատակին համար յատկացուած է հարիւր հազար տոլար : Տարեկան 15·000 տոլարի յատկացում մը եւս պիտի ըլլայ այս հաստատութեան մատակարարման եւ այլ ծախքերուն համար :

Վերոյիշեալ յայտարարութիւնը կը հրատարակուի միաժամանակ ուրիշ հայ – տարարութեանց հետ, որոնք նկատի ունին Գալուստ Կիւլպէնկեան Հիմնարկութեան յատաջադրած ոչ – հայկական ծրագիրները, Մինչին Արեւելքի, բրիտանական կայսրութեան, Փորթուգալի եւ այլ երկիրներու մէջ :

27, Ապրիլ, 1957, Լոնտոն

ՄԻՏՔ ԵՒ ԱՐՈՒԵՍՏ

ՓԱՊԼՕ ԳԱԶԱԼՍ

Ամբողջ աշխարհի երաժշտասէրները մեծ յուզումով լսեցին առջի չաբաթ, թէ ուրթուսնամեայ երաժիշտ, խմբավար ու թաւջութակահար Փապլո Գազալս երակներու խցկում ունեցած է Փորթօ Րիքայի մէջ :

Գազալս ծնած է Սպանիա, Պարսըլոնայի հարաւը գտնուող փոքրիկ քաղաքի մը մէջ, ուր իր հայրը եկեղեցիին երգեհոն նուագողն էր : Տասնըմէկ տարեկանին Փապլօ արդէն մեծ հմտութեամբ կը նուագէր երգեհոն, դաշնակ ու ջութակ, սկսած էր սորվիլ թաւջութակ նուագել ու իր մանուկ հոգին մեծ յուզումով յայտնաբերած էր Պախի երաժշտութիւնը :

Հայրը զինք կ'ուղարկէ Պարսըլոնա՝ ուսումը շարունակելու, ուր կեանքը շահելու համար խաղարանի մը մէջ կը նուագէ :

Այս կամ այն ձեւով Գազալսի տաղանդին համբաւը կը հասնի Սպանիոյ մայր թագուհի Մարիա Քրիստինայի ականջը, որ երիտասարդը կը հրաւիրէ պալատ՝ այնտեղ նուագելու եւ ստեղծագործելու համար, նիւթական մտահոգութիւններէ զերծ :

Անգլիոյ Վիքթորիա թագուհին ալ զայն կը հրաւիրէ Լոնտոն՝ մասնաւոր նուագահանդէսներ տալու համար : Առաջին ընդհ· պատերազմէն վերջ Գազալս 1920ին կը հաստատուի Սպանիա, ուր կը կազմէ աշխարհի լաւագոյն նուագախումբերէն մէկը :

Սպանիոյ քաղաքացիական պատերազմին ժամանակ, Գազալս արքայականներուն հետ էր· երբ Ֆրանքօ յաղթական ելաւ, Գազալս կամաւոր աքսորի մեկնեցաւ ու հաստատուեցաւ Հարաւային Ֆրանսայի մէկ փոքրիկ քաղաքին՝ Փրատի մէջ : Երդում ըրած էր հանրութեան չներկայանալ այնքան ատեն որ Սպանիոյ տէրը Ֆրանքօն մնար : Իր խօսքը ղրեթէ յարդեց, որովհետեւ մինչեւ 1950 քաչուած կեանք մը ապրեցաւ ու ոչ մէկ նուագահանդէս կազմակերպեց :

Սակայն Պախի հանդէպ տածած իր պաշտամունքը պատճառ դարձաւ, որ Գազալս իր երդումը դրժէ : Արդարեւ, 1950ին կը լրանար Պախի մահուան 200ամեակը : Աչխարհի բոլոր երաժշտասէրներու խնդրանքներուն տեղի տալով, Գազալս որոշեց Պախի նուիրուած բացառիկ յայտագիր մը պատրաստել· իր չուրջը հաւաքուեցան մեր օրերու մեծագոյն unլիսթները — Իզաաք Շթէրն, Ժոզէֆ Սիկեթի, Բոտոլֆ Սերքին եւ Պախի նուիրուած այս փառատօնը այնքան բացառիկ յաջողութիւն մը ունեցաւ, որ Գազալս ստիպուեցաւ տեղի տալ աչխարհի բոլոր երաժշտասէրներուն խնդրանքին, ու համաձայնեցաւ տարին անդամ մը, գարնան, նուագահանդէսներ կազմակերպել — միշտ Փրատի մէջ : Այս հեռաւոր ու հազիւ 5400 բնակիչ ունեցող փոքրիկ քաղաքը ամէն տարի ուխտատեղիի կը վերածուէր :

Անցեալ Դեկտեմբերին Փապլօ Գազալս որոշեց Փորթօ Րիքա հաստատուիլ, որ իր մօր ծննդավայրն է : Այնտեղ կը պատրաստէր իր տարեկան նուագահանդէսը, երբ որոշուած թուականէն չաբաթ մը առաջ երակներու խցկում ունեցաւ :

Գազալսի ամբողջ կեանքը անսահման նուիրում մը եղած է երաժշտութեան, իր թաւջութակին ու պաշտած երկու երաժիշտներուն՝ Մոցարտի ու Պախի համար : « Երեւակայեցէք դեղեցիկ կին մը, որ ժամանակի ընթացքին փոխանակներանալու հեռզհեռէ աւելի կը դեղեցկանայ ու կ'երիտասարդանայ» · այս բառերով է որ Փապլօ Գազալս կը սիրէր նկարագրել իր թաւջութակը :

ԱՐՒԻԵՍՏԻ ԼՐԱՏՈՒ

Կ'իմանանք որ իրանահայ յայտնի պարուհի Օր· Լաուրա Աւետիսեան մասնակցած է Փարիզի Լա Սէն Ֆրանսէզ դեղարուեստական կազմակերպութեան տարեկան մրցումներուն, որուն ժիւրիին կը նախագահէ Փարիզի Օփերայէն Սերժ Լիֆար :

Օր· Լաուրայի ներկայացուցած պարը մեծապէս գնահատուած է ժիւրիին կողմէ եւ բազմաթիւ մրցորդներուն մէջէն Օր·ը վարձատրուած է Փրի տ'Էքսէլանսով ժիւրիի միաձայնութեամբ :

Մինչեւ զարդոց երթալս ես յաճախ կ'երթայի վարի տունը : Տիկին Զարուհին զիս կ'ընդունէր զրկաբաց : Իմացած էին մօրմէս որ այն տանն ոտանաւորներ կը գրէի : Մեծ հաճոյքով կը լսէին երկու քոյրերը իմ առաջին թոթովանքներս :

Այնուհետեւ քանի մը անգամ եւս տեսայ չքեղ կառքը եւ երկու ճերմակ ձիերը : Բայց չատ կարճ տեւեց իմ հոգիիս մէջ արթնցած կախարդանքը : Տիկին Զարուհին դիշեր մը յանկարծամահ եղաւ եւ քոյրն ալ որոշեց Պոլիս վերադառնալ՝ տունին մէջ եղածները աճուրդով ծախելէ ետք :

Առաւօտ մը, երբ զարդոց կ'երթայի, զբան առջեւ ինձի կը սպասէր : Գիրք մը տուաւ ինձի զիս իր քովը կանչելով :

— Ասիկա քեզի համար է, ըսաւ : Քեզմէ զատ ուրիշ մէկը արժանի չէ սորը :

Երբ զիս կը համբուրէր, դողահար ձեռքերը մազերս կը չոյէին : Աչքունքի չիթեր զղացի այտերուն վրայ : Բայց երբ եռեւ զարձայ քիչ մը հեռանալէ ետք, տեսայ որ այդ պատաւ աղջկան աչքերը կը ժպտէին :

Իրիկունը, տուն վերադարձիս, վարի յարկին պատուհաններն ու դռները բաց էին : Տունը վարձու էր : Բայց մեր նոր ղրացիները չտեսանք, մենք ալ ուրիշ բը – նակարան մը փոխադրուած ըլլալով :

Օրիորդ Գեղանոյշին ինձի տուած գիրքը վէպ մըն էր, «Նետահար Աղաւնին » : Ցայտնի էր որ բազմաթիւ անգամներ կարդացուած էր անիկա : Էջերէն չատերը պատռտուած էին եւ տեղ տեղ կային չորցուած ծաղիկներ : Կեանքը ունեցած էր անչուչտ, այդ աղջկան համար ալ, յոյսերու եւ երազներու իր բոցավառ եղանակը :

Դասընկերներս բոլորն ալ կարդացին գիրքը եւ երբ զայն ինձի վերադարձուցին, «Նետահար Աղաւնին» բոլորովին փետրաթափ եղած էր :

ԱՐՍԷՆ ԵՐԿԱԹ

«ՅԱՌԱՋ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (37)

ԵՐԿՈՒՆՔ

●

ԳԼՈՒԽ Թ.

ՂԵՒՈՆԴ, ՂԵՒՈՆԴ

●

Հոն ժողովեալ էին բոլոր կաթողիկոսները՝ Սմբատ Բագրատունի Սպարապետ Հայոց եւ իր որդին Աշոտ իշխան եւ նոյն Բագրատունեաց տոհմէն Աշոտ եւ Դաւիթ որդիք Բագարատայ, որ ի Բաղդատ կայսանաւոր էր, Վասպուրականի Արծրունեաց տունէն Աշոտ մեծ իշխանին տեղ իւր եղբայրը Գուրգէն եկած էր փոխանորդաբար : Սիւնեաց նախարարութեան տունէն Վասակ մեծ նախարարը ներկայ էր իւր իշխանօք· հոն էին իշխանն Գարդմանաց կորիճ, իշխանն Աղուանից Եսայի, իշխանն Ուտէացւոց Ստեփաննոս, իշխանն Արցախայ Ատրներսեհ, Տէրն Խաչենոյ, եւ ուրիշ երեւելի իշխանք եւ իշխանազունք եւ չատ Արքեպիսկոպոսք, Եպիսկոպոսք զանազան գաւառաց Հայաստան երկրի :

Կաթողիկոսն Յովհաննէս իւր աջ կողմը Սմբատ Սպարապետ եւ ձախը Վասակ Սիւնին ունենալով՝ սկսաւ երկայն պատմութիւն մը, ուր դլխաւոր եւ տիրող իմաստն էր թէ՝ «Աստուած զայրացեալ Հայոց ի ժամանակի բնակչաց չարագործութեանց եւ մեղաց համար, իւր բարկութիւնն անպակաս էր ըրեր Հայ ազդին վրայէն, ուստի պէտք էր ապաչխարել եւ մեղայ դոչել, եւ չուտով դեսպան ղրկել Բաղդատ Ամիրապետին որ Աստուծոյ բարկութեան դաւազանն էր, եւ հանդարտեցնել զանի ընծայիւք ու պատարագօք, որպէս զի Սանդցոց գործած յիմարութեան պատիժը չի տուժէ բոլոր Հայաստան» : Այս ատենաբանութեան վրայ՝ իւրաքանչիւր ոք նոյն խօսքերը միեւնոյն կերպով կը կրկնէր եւ նոյն դարմանը կը յեղեղէր, երբ երիտասարդ եկեղեցական մը մերձենալով կաթողիկոսին յայտնեց, թէ Սանդի լեռնական մը կ'ուղէր եւ թախանձանօք կը խնդրէր որ ներս մտնէ ամենակարեւոր առաջարկութիւն մը ընելու համար : Կաթողիկոսը որ առանց Սպարապետին խորհրդեան եւ ինքնիրեն բան մը ընելու անկարող մարդ էր, նորա երեսը նայեցաւ, եւ նա հրաման տուաւ ներս մտցնելու մարդը : Եւ Յովնան երբ ներս մտաւ նիզակն ի ձեռին եւ անկեան մը զանի կրթնցնելով աչ առաւ եւ դահլճին մէջտեղ կանդնեցաւ իւր Խուժեցիի պարզ հագուստներով եւ իւր պարկեչտ ու համեստ կերպով, նախ ամէն աչք պինք դիտեցին, եւ վերջը իւրաքանչիւր ոք սկսաւ հծծել իւր ընկերին այդ կէս վայրենիներուն վրայ, որ զազանի պէս լեռներու մէջ կը բնակէին եւ անտուող կեանք կ'անցնէին :

Վերջապէս, կաթողիկոսը ձայնը բարձրացնելով՝

— Դուռ ուղեր եւ խնդրեր ես այս աղնուակազմ ժողովին ներկայանալ եւ առաջարկութիւն մը ընել· մենք այնպէս կը կարծէինք թէ դուք անպիտան Սասնցիքդ երես պէտք չէք ունենալ եւ համարձակիլ ազդին ելնելու, վասնզի ձեր յիմար դրդծողութիւնը չատ դէչ հետեւանքներ պիտի ունենայ ազդին համար· բայց դուք կը տեսնեմ թէ այդ էլ իմանալ չի կարենաք՝ ելեր եկեր էք մեղի խորհուրդ տալու· ուստի դրուցէ՛ տեսնենք ինչ որ քու Սասնի մտքիդ մէջ կրցեր ես ձեւակերպել :

Իսկ լեռնցին ան տեղն իւր խոնարհ դլուխը երբ վեր առաւ, իւր երկայն մազերը գնցեց եւ իւր փայլակնացայտ աչքերը երբ ժողովրդականաց վրայ պտըտցուց, արհամարհանաց զղացմունքը փոխուեցաւ, խոր լռութիւն մը տիրեց ամենուն քով, լռութիւն նման ուշադրութեան, որոշ եւ չատակ ձայնով այսպէս խօսեցաւ Ցովնան·

— Հոգեւոր Տէր եւ մեծազօր իշխանք աչխարհաց Հայոց, կը ճանչեմ մեծ չը – նորհքը որ կ'ընէք ինձ պէս ողորմելի լեռնցւոյ մը ունկնդիր լինելով :

ՅԵՐԵՆՑ

(Շար·)

ՁԼՑՄՄ ՐԻՋԸՐՏՍ ուրբաթ եւ չարաթ օր երկար տեսակցութիւններ ունեցաւ Իսրայէլի վարչապետին հետ։ Րիչըրտս յայտարարեց թէ դոհ է խօսակցութեանց արդիւնքէն, որովհետեւ Իսրայէլ չուտով պիտի յարի Ազգնհաուըրի վարդապետութեան։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆ պաշտօնապէս ընդունեց Ազգնհաուըրի վարդապետութիւնը։

ՀՐԵԱՆԵՐՈՒ միջազգային համագումարը, որ տեղի կ'ունենայ Լոնտոնի մէջ, պաշտօնապէս բողոք բարձրացուց այն վերաբերմունքին դէմ, որուն դոհ կը դառնան Հրեաները՝ Ն. Միութեան եւ Եղիպտոսի մէջ։

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ օտար երկիրներու յատկացուելիք տնտեսական օգնութեան նոր ծրագիր մը կը մշակեն։

ՎԱՍՊՈՒՐԱԿԱՆԻ ՅԱՂԹԱԿԱՆ ՀԵՐՈՍԱՄԱՐՏԻ

42ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

Կազմակերպութեամբ Վասպուրականի Հայր. Միութեան Կեդր. Վարչութեան (Մարսէյլ)։

Նախագահութեամբ Հերոսամարտի ռազմիկներէն Պ. Յ. ՊԱՆԴԻԿԵԱՆի։

Կիրակի, Մայիս 12, ժամը 15էն կէս դիշեր Սալ Մազըօ, 88 ռիւ Տ'Օպանիէ։

Այս տարեդարձին ոճնակատարութեան հրաւիրուած են կռւսակցութեանց, Ազգային, Հայրենակցական եւ Բարեգործական Միութիւններու ներկայացուցիչները։

Գեղարուեստական ճոխ եւ խնամուած բաժին։

Հանդէսին խօսնակն է Պ. ՅՈՎՀ. ՀԱՅԴՈՐԾԵԱՆ։

Իրենց սիրայօժար մասնակցութիւնը կը բերեն Ծանօթ արուեստագէտներ, Օր.ներ Անիթա Սարգսեան, Ալիս Շամիրեան, Մարի Սիմոնեան, Սիւզան Պոյաճեան ու Պ. Պ. Գ. Քէնտիրեան, Գուրգէն Ստեփանեան, Ֆէտի Հրաչեան, Գասեան (Լիոնէն), Յութակահար Ս. Զէօրէքճեան։

Կը ներկայացուի ՎԱՐԴԱՆԱՆՑ ՊԱՏԻՐԱԶՄԸ, *դէկաւարութեամբ դերասան* ԹՐԱԴՕՇԻ *եւ մասնակցութեամբ իր խումբին։*

Ընտիր նուագախումբ Սէպաթիէն Պօյ'զ ժազ։ Պարերը կը սկսին ժամը 20ին։

Ճոխ պիւֆէ մատչելի գիներով։

ՀԱՅ ՄՇԱԿՈՑԹԻ ՏՈՒՆ

Սէվրան – Րէնսի, Վիլմոնթլը - կարկինի օժանդակ յանձնախումբի հանդանակութեան Ա. ցանկը։— (Գումարը յայտարարուած էր քանի մը օր առաջ)։ —

Պ. Պ. Հրանտ Քէօսէեան տասը հազար, Մանուկ Մանուկեան 7000, Տիկին Շահթըը, Երանոս Մանուկեան, Տիկին Ոսկեբիչեան՝ 500ական, Կարապետ Մանուկեան երեք հազար, Տիկին Պապիկեան, Րէիզեան – Արապօղլու, Տէր եւ Տիկին Բէն. Փափազեան, Տէր եւ Տիկին Վերժին Յովհաննէսեան, Ռմն, Պետրոսեան, Հայկ Գըզլեան, Փողարեան, Տէր եւ Տիկին Միհրան Փափազեան, երկու հազարական, Տիկին Իմմիրզեան, Անուչեան, Վահրատեան, Գալայճեան, Օր. Ազատուհի Ալոյեան, Տիկին Համամճեան, Թանեալ ընտանիք, Տիկին Նազարէթեան, Տիկին Կատայեան եւ Սաղաթիէլեան, Շիշլեան, Աչըզեան՝ հազարական Ֆր., Անտրէասեան՝ 1500, Տիկին Վերժին Գալայճեան 600, Սէվրանցի, Զաքեան, Եսայեան եւ Ոմն՝ 500ական Ֆր.։ Գումար 69·100 Ֆր.։

***

Տէսինէն Այրի Տիկին Հայկուհի Պօյաճեան իր ամուսնոյն՝ Վարպետի յիշատակին կը նուիրէ հազար Ֆրանք։

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Մկրտիչ Պարսամեանի Գրական եւ ուսուցչական յիսնամեայ գործունէութեան տօնակատարութեան գործադիր մարմինը, ինչպէս նաեւ յոբելեարը, կը փութան իրենց սրտագին շնորհակալութիւնը յայտնել Հայ Մամուլին, հանրային հաստատութիւններուն, դրագէտներուն եւ արուեստագէտներուն, որոնք յոդուածներով, հեռագիրներով, նամակներով եւ հանդէսին մասնակցութեամբ, իրենց անվերապահ համակրանքը յայտնեցին։ Կը յուսին որ ամէն մէկուն առանձին դրելու անկարելիութեան առջեւ կը դանուին։

ՀԱՅՑԱԾԷՍ ՊԱՏԱՐԱԳ

*** *Կիրակի 12 Մայիս, երեկոյեան ժամը 17ին Սաքրէ Քէօր եկեղեցւոյ մէջ (Մոնմարթրը) հայկական ծէսով ձայնաւոր պատարագ՝ հոգեհանգստեան պաշտօնով 1915ի համազգային արհաւիրքի զոհերուն համար։*

ՔԱՌԱՍՆԱՄԵԱՅ ՏՕՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆ

Տարօն – Տուրուբերանի Հայր. Միութեան քառասնամեայ գործունէութեան յոբելենական հանդէս։

Տեղի կ'ունենայ 18 Մայիս, Շաբաթ երեկոյ ժամը 21ին, Իվ Թուտիֆ Թատերասրահին մէջ, մէթրօ Ռէփիւպլիք։

Կը նախագահէ Պ. ԽԱՉԻԿ ՄԿՐՏԻՉԵԱՆ։ Կը խօսին ՏԻԿ. ՀՈՒՐԻ ԻՓԷԿԵԱՆ - ՊՈՒՏԱՔԵԱՆ եւ Պ. ԼԵՒՈՆ ՏՕՆԻԿԵԱՆ։

Դեղարուեստական ճոխ յայտագիր։

Մանրամասնութիւնները յայտնուելով։

ԱԼՖՈՐՎԻԼ.— Կապ. Խաչի մասնաճիւղի վարչութիւնը շնորհակալութեամբ ըստացած է երկու հազար ֆրանք, վոխան ծաղկեպսակի, Տէր եւ Տիկին Մանուշակ, Մանուկ Փափազեաններէն իրենց սիրելի մօր մահուան առթիւ (Պալլիս)։ Այս առթիւ մասնաճիւղը իր խորին ցաւակցութիւնները կը յայտնէ ընկերուհի Անդինէի իր ամուսնոյն Սարգիս Սերոբեանի սխուր մահուան առթիւ։

ԱԼՖՈՐՎԻԼ.— Կապ. Խաչի մասնաճիւղը իր ցաւակցութիւնները կը յայտնէ ընկերուհի Անդինէի իր ամուսնոյն Սարգիս Սերոբեանի սխուր մահուան առթիւ։

ԺՈՂՈՎԻ ՀՐԱՒԷՐ

Շ. Դարահխարի «Հերոսամարտին» պատմութեան վերաբերեալ չատ կարեւոր հարցի մը համար, կը խնդրենք Փարիզի եւ շրջանի հայրենակիցներէն, որ անպայման ներկայ ըլլան խորհրդակցական ժողովի մը, որ տեղի պիտի ունենայ երկուշաբթի, 13 Մայիսին, երեկոյեան ժամը 9ին, Ազգ. Տան մէջ, 32 ռիւ տը Թրէվիզ։

Խումբ մը Դարահխարցիներու կողմէ
Ա. Գաբիկեան եւ Մկ. Գազանճեան։

ԴԷՊԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Ֆրանսահայ Փոխադարձ Օգնութեան Միութեան գրասենչրջիկներու խումբը այս տարի Հայաստան կը մեկնի Օգոստոսին սկիզբը։

Խումբին կրնան միանալ բոլոր փափաքողները անխտիր։

Արձանագրուելու համար դիմել նախագահին՝

Agop J. Nazarian
9, Ave. Calmels, Bois-Colombes (Seine)
Tél. CHA 00-55

Կ'ՈՒԶՈՒԻՆ

Երիտասարդ մը (20 - 30 տարեկան), խանութի մէջ աշխատելու համար (մանիւթաւնիսիօն) եւ օրիորդ մը ծախելու յատկութիւններ ունեցող (կաճառից բոնա - փէխիօն, մեծաքանակ)։ Դիմել՝

Ets. Alexanian
Comptoir de Contection, 86 Rue de Clery

***

Այր մարդու զգեստի համար չատ լաւ ափիէսէօրներ։ Դիմել

GENTLEY, 2o ave. Franklin Roosvelt
Métro St. Philippe du Roule

***

14 - 15 տարեկան աշկերտուհի մը եւ վարժ մէֆանիսիէն մը (շըմիզիէ բօպ) աշխատանոցի համար, նաեւ իրենց տանը մէջ աշխատող գործաւորուհիներ։ Դիմել՝

Etabl. BAKERD
58 Rue d'Aboukir, Paris 2ème

Imprimerie Araxes, 46, Rue Richer,
Paris (9e) Pro. 05-73.

ՄԵԾԱՐԱՆՔԻ ԵՐԵԿՈՅ

ԲԱՆԱՍՏԵՂԾ ԵՒ ՈՒՍՈՒՑԻՉ

ԱՀԱՐՈՆ ՏԱՏՈՒՐԵԱՆԻ

ԻՐ ԾՆՆԴԵԱՆ ԵՕԹԱՆԱՍՈՒՆԱՄԵԱԿԻՆ ԱՌԹԻԻ

կը տօնուի Մայիս 11ի Շաբաթ երեկոյ, ժամը 9ին, Փոլ Ֆարալիֆ սրահին մէջ, 21 Ռիւ Իվ - Թուտիֆ, (*մէթրօ Ռէփիւպլիք*

Հովանաւորութեամբ կաթ. Պատուիրակ ՍԵՐՈՎԲԷ ԵՊԻՍԿ.ի

կը խօսին ՏԻԿԻՆ ՀՈՒՐԻ ԻՓԷԿԵԱՆ,
ՇԱՒԱՐՇ ՆԱՐԴՈՒՆԻ, Կ. ՓՕԼԱՏԵԱՆ *և* Օր. ԱՂԱՒՆԻ ՓԻՐՓԻՐԵԱՆ

Պ. Լիւթ Անտրէ Մարսել կը կարդայ Ահարոնի քերթուածներէ իր թարգմանութիւնները։

Երգ՝ Օր. Աստղիկ Առաքելեան *եւ դաշնակ* Օր. Մայտա Մարգարեան

Ընթերցումներ՝ Շահան Սարեան, Արտաշէս Գմբէրեան *եւ օր.* Տօլմաճեան։

Մուտքը ազատ է։

ՄԵԾԱՐԱՆՔ Պ. ՖՐԷՏՐԻՒ ՖԼԱՏԻԻ

Հայ լեզուի դասախօս նշանակուած ըլլալով Արեւելեան Լեզուներու պետական վարժարանին մէջ (Փարիզ), կպմակերպուած է

ՊԱՏՈՒԻՐԱԿ ՀԱՅԿԵՐՈՑԹ ՄԸ

Նախագահութեամբ կաթողիկոսական պատուիրակ Եւրոպայի Հայ Թեմին՝

ՍԵՐՈՎԲԷ ԵՊԻՍԿ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆԻ

Մայիս 10ին, Ուրբաթ երեկոյ, ժամը 8ին Փարիզեան սրահի մը մէջ։ Սեղանակիցներու թիւը սահմանափակ։

Անոնք որ կ'ուզեն արձանագրուիլ, այժմէն դիմեն հետեւեալ հասցէին.—

Նուպար Յովհաննէսեան,

14 Rue du Soleil, Paris (19)
C.C.P. 7065-15 Tél. MEN 41-67

Ճաշավճարը 1·600 Ֆր.։ Արձանագրուիլ մինչեւ Մայիս հինգ։

ԳՈՐԾ ԿԸ ՓՆՏՌԷ

Կին մը որ կ'ուզէ աշխատիլ իբրեւ խոհարարուհի կամ զբաղիլ հիւանդ կամ տարեց մէկուն հետ, ամէն օր բացի կիրակիէ եւ երեկոներէ։ Դիմել «Ծառաջ»ի վարչութեան։

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Հ. Յ. Դ. Շրջ. Կոմիտէն ժողովի կը հրաւիրէ «Դրօ», «Շաւարշ Մխաքեան» եւ «Ցառաջ» խումբերու վարչութիւնները, կարեւոր խորհրդակցութեան մը համար, այս չորեքշաբթի, ժամը ճիշդ 20·30ին, Ահարոնեան սրահին մէջ։

ՓԱՐԻԶԻ Ուս. Միութեան ընդհ. ժողովը այս երեքշաբթի ժամը 9ին, Ռիւ Պլէօ։ Կարեւոր օրակարգ։

ԱՊՐԻԼ 11–24Ը ԿՐԸՆՈՊԼԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ Ազգ. Եկեղ. Միութեան եւ մասնակցութեամբ Հ. Յ. Դ. ենթակոմիտէի, Նոր Սերունդի, Կապ. Խաչի, Ֆրանսահայ Մշակութ. մասնաճիւղին, Հ. Բ. Ը. Միութեան, Հայ Մարտիկներու Միութեան։

Կիրակի, Մայիս 12, կէսօրէ վերջ ժամը 3·30ին, Սէն Լուի սրահը Ռիւ Ժէ։

Ֆ. ԿԱՊ. ԽԱՉԻ ՕԴ. ԿԱՑԱՆԸ

Ճուլիսի սկիզբը պիտի բացուի «Փիւրա»յի կայանը։

Մասնաճիւղերը պարտին այժմէն ապահովել իրենց չրջանի փոքրիկները։

ՄՈՒՐԱՑ ՌԱՓԱՅԷԼԵԱՆ ՆԱԽԿԻՆ ԱՇԱԿԵՐՏԱՑ ՄԻՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՍԷՅԼ

ՏԱՐՆԿԱՆ ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ՇԱԲԱԹ ՄԱՅԻՍ 11 ԺԱՄԸ 22Է ՄԻՆՉԵՒ ԱՌԱՒՕՏ

Hotel Splendid

Պատուոյ նախագահութեամբ Mr. HAAS - PICARDի
(Préfet des B. du R.)

ORCHESTRE ARGENTIN
MANUEL PIZARRO

Présentation de Coiffure par René ATOYAN (Champion de France)

ՈՉ ԱՃՈՒՐԴ

Տոմսերու համար դիմել՝
Ս. Էմսէրեանի՝
40 Լա Քաւըրպիէր
Tél. COL 30-88
Փափազեանի՝
3 ռիւ Լաֆայէթ
Tél, NA 42-89
Գ. Վէմեանի՝ (*առաքնաբոյժ*)

ՈՉ ԱԼ ՀԱՆԳԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆ

Արամ Շէլհիկեանի՝
Ֆարմասի Սանթրալ, 1 Պուլվար տ'Աքէն
Tél. COL 33-80
Տէր – Զագարեանի՝
15 ռիւ Թէրաս
Tél. COL 35-10
2 Փլաս Ժան Ժօրէս, Մարսէյլ

Tél. LYC 13-68

ԼԻՏԻԱ ԿԱՐԻՆ

ՈՐՈՒՆ ՋԱՆԱԶԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿՆԵՐՈՒ ԵՒ ՋԱՆԱԶԱՆ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ ԾԻՍԱԿԱՆ ԵՐԱԺՇՏՈՒԹԵԱՆ

Նուիրուած նախորդ քօնսէրը՝ այնքան ջերմ ընդունելութիւն գտաւ, ֆրանսական երաժշտական մամուլին ու մեծանուն երաժշտագէտներուն խոր գնահատանքին արժանացաւ, եւ ֆեսթիվալ ընկերութիւնը անոր երգապնակները (միքրոսիյոն) հրապարակ հանեց։

Այս անգամ կը կազմակերպէ բոլորովին նոր յայտագրով մը իր՝

ԾԻՍԱԿԱՆ ԵՐԱԺՇՏՈՒԹԵԱՆ ԵՐԿՐՈՐԴ ՔՕՆՍԷՐԸ

Էֆոլ Նորմալ տը Միւզիքի սրահը 78, րիւ Կարտինէ (մէթրօ Մալզերպ)
Հինգշաբթի, 23 Մայիս, երեկոյեան ժամը 9ին։
Կը մասնակցին՝

Նէլլի Քարռօ եւ Կիյըմէթ Պուայէ (*Մարթընոյի ալիքներ*)
Մօնիճ Մաթայն (*դաշնակ*), Լուի Տիլլիէս (*հարուածային գործիքներ*),
Լիլի Լասֆին (Տաւիղ)։

Կազմակերպութիւն՝ ԼԸ ԹՐԻՓԹԻՔ *Ղեկավարութիւն ԺԱՔ ՊՕՆՏՈՆ։*
Կը ներկայացնէ Լիւ Անտրէ Մարսել *Տոմսերու գին* 200է 600 *Ֆրանք։*
Կը ծախուին հանդէսին սրահը, Տիւրան հրատարակչական տան եւ գործակալներուն, ինչպէս նաեւ Օր. Լորա Իշղալայեանի մօտ (73 Պլ. Փուասօնիէր)։
Հեռաձայն՝ ՓՐՕ. 64·23

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ
Հիմնադիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Le PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN en EUROPE

HARATCH

Fondateur : SCHAVARCH MISSAKIAN
Rédaction et Administration : 32, rue de Trévise - Paris 9e
Fondé en 1925 Tél. : PRO. 86-60 R. C. Seine 57 A 2731
C. C. P. Paris 15069-82

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ֆրանսա եւ գաղութներ, տարեկան 3000 ֆր. վեցամս. 1600
Արտասահման՝ տարեկան 3500 ֆրանք: Հատը 12 ֆր.

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ
7
ՄԱՅԻՍ
●
MARDI
7 MAI
1957

33ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7875 33ème ANNEE Directrice : *Arpik MISSAKIAN* ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 13ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3686

ՕՐՈՒԱՆ ԽՕՍՔԸ

ԵՒՐՈՊԱՅԻ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

●

Միայն Մերձաւոր Արեւելքը չէ, որ կռնաչնձոր է Ս. Միութեան եւ արեւմտեան պետութեանց միջեւ :

Եւրոպան շատ աւելի կարեւոր մրցադաշտ մըն է :

Ժողովրդավար պետութիւնները, դիմադրութեամբ Միացեալ Նահանգներու, աւելի քան տասը տարիէ ի վեր անհուն զոհողութիւններ կ'ընեն եւ նախազգուշական ուժեղ միջոցներ ձեռք կ'առնեն՝ Թուրքիան կանգնեցնելու համար բոլշեւիկեան յառաջխաղացման դէմ :

Հիւսիսային Ատլանտեանի Կազմակերպութիւնը (Օթան), որ կեանքի կոչուեցաւ իրագործելու համար այդ նպատակը, պարզապէս պաշտպանողական հանդամանք ունի :

Սկզբնական շրջանին այս կազմակերպութեան կ'անդամակցէին Հիւսիսային Ատլանտեանի սահմանակից պետութիւնները միայն : Սակայն չուտով անոր միացան քազմաթիւ ուրիշ պետութիւններ, որոնք Ատլանտեանէն շատ հեռու գտնուելով հանդերձ՝ կը վախնային բոլշեւիկեան վտանգէն :

Այսօր անդամներու թիւը կը հասնի 15ի, մէջն ըլլալով Թուրքիան : Այս վերջինը միաժամանակ անդամ է Պալքանեան Ուխտին (Յունաստանի եւ Եուկոսլաւիոյ հետ) եւ Պաղտատի Ուխտին, որուն միւս անդամներն են՝ Իրան, Իրաք, Փաքիստան եւ Անգլիա :

Անցեալ շաբաթ արեւմտեան Գերմանիոյ մայրաքաղաքին մէջ է որ դումարուեցաւ Հիւս. Ատլանտեանի Կազմակերպութեան խորհրդաժողովը, մասնակցութեամբ 15 երկիրներու արտաքին նախարարներուն :

Յատկանշական էր ժողովի հաւաքավայրը : Այս կազմակերպութիւնը սկսած է արդէն մեծ արժէք տալ Գերմանիոյ : Վերջերս իր ցամաքային ուժերու ընդհանուր հրամանատարութեան կոչեց զերման զօրավար Շեփայրլը, որ գրաւման շրջանին սպայակոյտի պետ էր Փարիզի մէջ :

Խորհրդաժողովի օրակարգի կարեւոր հարցերէն մէկն ալ «Միացեալ եւ ազատ Գերմանիոյ» վերականգնումն էր :

Արեւմտեան պետութիւնները՝ ՄԱԿի խողովակով՝ տարիներէ ի վեր կը պահանջէին միացնել Գերմանիոյ երկու մասերը, ազատ ընտրութիւններով : Մոսկուա կը հակառակի, վախնալով ձեռքէ հանել կարեւոր որս մը :

Միացեալ եւ ազատ Գերմանիան մեծ պէս կրնայ վտանգել Խորհրդային Միութեան դիրքերը արեւմտեան ճակատին վրայ :

Եւրոպայի պաշտպանութեան համար ծրագրուած է օգտագործել հիւլէական զէնքերը :

Այս պարագան իրարանցումի մատնած է կրեմլինի վարիչները, որոնք վերջերս սպառնագիրներ ուղղեցին Նորվեկիոյ, Տանըմարքայի եւ Գերմանիոյ, հրաւիրելով զանոնք հիւլէական զէնքեր չընդունիլ իրենց երկրին մէջ :

Պոնի խորհրդաժողովը զոհունակութեամբ արձանագրեց, որ խնդրոյ առարկայ պետութիւնները արժանի պատասխանը տուած էին Մոսկուայի : Այս վերջինը կ'ուզէ իրեն վերապահել հիւլէական զէնքերու մենաշնորհը, յաւիտենական սպառնալիքի տակ պահելու համար Եւրոպան :

Ատլանտեանի խորհրդաժողովը միաձայնութեամբ որոշեց Եւրոպայի պաշտպանութեան համար օգտագործել կարելի բոլոր միջոցները, մէջն ըլլալով հիւլէական զէնքերը : Ու հրաւիրեց Խորհրդային Միութիւնը՝ ընդունիլ հաւաքական համաձայնագիր մը ընդհանուր ապառինման համար՝ խիստ հակակշիռի տակ՝ եթէ անկեղծ են իր «խաղաղասիրական» նպատակները :

Արեւմտեան պետութիւնները քանիցս փորձաքարի զարկած են Խ. Միութիւնը եւ այլեւս չեն խարուիր անոր կեղծ հաւատիքներէն ու «անմեղ» քարոզութիւնէն ներկն :

Եւրոպայի պաշտպանութիւնը ամէն բանէ վեր կը դասեն :

ՀՐԱՆՏ – ՍԱՄՈՒԷԼ

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՆԵՐՔԻՆ ՀՈԳԵՐԸ

●

ԱՐՄԱՏԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐԸ

Արմատական կուսակցութեան բացարիկ համագումարը, որ սկսած էր չորեքշաբթի առաւօտ Փարիզի մէջ, օրակարգի վրայ ունէր երեք կարեւոր հարցեր .— ներքին - կանոնագրական, ալժերիական քաղաքականութեան եւ ներկայ կառավարութեան ընդհանուր քաղաքականութեան հարցերը :

Առաջինը լուծուեցաւ ամենիջապէս , որովհետեւ համագումարը դրեթէ միաձայնութեամբ անցուց կուսակցութեան վարիչ մարմնի մէկ բանաձեւը, որուն հիման վրայ Արմատական կուսակցութենէն պիտի վտարուին այն բոլոր անդամները, որոնք մաս կը կազմեն անջատողական ուրիշ խմբակցութեանց :

Սակայն վերջին երկու հարցերը բուռն վիճաբանութեանց տեղի տուին :

Ինչպէս յայտնի է, Արմատական կուսակցութիւնը վերջերս ուղած էր քննիչ յանձնախումբ մը ղրկել Ալժերիա, ոսկայն Ալժերիոյ նախարարը, Լաքոսա, խորհուրդ տուած էր որ հրաժարին իրենց այդ որոշումէն, աւելցնելով որ քննիչ յանձնախումբին ժամանումը Ալժերիոյ մէջ տեղի կրնայ տալ բուռն հակացոյցերու :

Համագումարը, այս հարցին շուրջ, բաժնուած էր երեք գլխաւոր խմբակներու. առաջին, անոնք, որոնք կը բաժնեն Մէնտէս Ֆրանսի տեսակէտները եւ Լաքոսայի վարած ալժերիական քաղաքականութեան դէմ են : Երկրորդ, անոնք, որոնք ընդհանուր առմամբ համաձայն են Մէնտէս Ֆրանսի տեսակէտներուն, սակայն չեն հաւնիր կուսակցութիւնը վարելու իր ձեւին. այս խումբին մաս կը կազմեն ներկայ դահլիճին մաս կազմող արմատական նախարարներէն չատերը : Երրորդ, անոնք, որոնք հակառակ են Մէնտէս Ֆրանսի կիրարկած մեթոտներուն, հակառակ չեն կառավարութեան ալժերիական քաղաքականութեան, սակայն չեն բաժներ կառավարութեան ընդհ. քաղաքականութեան տեսակէտները՝ այլ մարզերու մէջ :

Այս պայմաններու տակ, երկու կարեւոր հարցեր կը դրուէին սեղանի վրայ, որոնցմէ եւ կախում պիտի ունենային համագումարին արդիւնքն ու կառավարութեան ապագան .— Արմատական կուսակցութեան անդամները ի՞նչ ձեւով պիտի արտայայտէին իրենց դժգոհութիւնը. եւ արմատական նախարարները ի՞նչ եղրակացութիւններ պիտի հանէին՝ ճշդորոշելու համար իրենց բռնելիք դիրքը : Պիտի պարտաւորուէի՞ն դահլիճէն քաշուելու. վերջնական բանաձեւը կառավարութեան ալժերիական քաղաքականութի՞ւնը պիտի դատապարտէր միայն, թէ կառավարութեան ընդհանուր քաղաքականութիւնը :

Ահա այս մթնոլորտին մէջ էր, որ Մէնտէս Ֆրանս խօսք առաւ. նախ բողոքեց թէ Արմատական քննիչ մարմնին արգիլուեցաւ Ալժերիա մեկնիլ. յայտնեց, թէ չատ մը կուսակցութեանց պատգամաւորութիւններուն արտօնուած էր Ալժերիա երթալ. «ինչո՞ւ համար մենք, Արմատականներս իրաւունք չտացանք մեր քննիչ մարմինը ուղարկելու այնտեղ : Ո՞վ կը կառավարէ Ալժերիան. Ֆրանսական կառավարութի՞ւնը, Պ. Լաքո՞սա, թէ՝ խումբ մը ծայրայեղներ, որոնց կատարած պոր-

---

ծը մէջտեղն է : Հասկնալի է, որ Ալժերիոյ մէջ որոշ զգուշութիւն մը տիրէ. բայց այդ ի՞նչպէս կ'ըլլայ որ Ալժերիոյ ճայնաս - փիւռը այդքան բուռն արտայայտութիւններ ունենայ մեզի դէմ. արտայայտութիւնները, որոնք կը յիշեցնեն 1956 փետր. վերջը : Իրականութեան մէջ, Ֆրանսական քաղաքականութիւնն է որ կը տիրէ Ալժերիոյ մէջ. մահմետական մամուլ չկայ, ազատական մամուլ չկայ, ծայրայեղներուն անհաճոյ եղող Ֆրանսական թերթերը կը դրաւուին » :

Իսկ դալով ընդհանուր քաղաքականութեան, Մէնտէս Ֆրանս յայտարարեց որ կառավարութիւնը «ինքզինք կը հակասէ իր քաղաքականութեան մէջ » — եւ որպէս օրինակ յիշեց Սուէզը, Ալժերիան, Միացեալ Շուկան : Իր եզրակացութիւնն է՝ «Այն անձերը, որոնք տասնըհինգ ամիսէ ի վեր Ֆրանսայի քաղաքականութեան ղեկը իրենց ձեռքին կը պահեն, կարող չեն նոր քաղաքականութիւն մը վարելու», հետեւաբար, Արմատական կուսակցութիւնը այլեւս չէ իր ներկայացուցիչները ունենայ կառավարութեան մէջ :

ԱՐՄԱՏԱԿԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՆԵՐՈՒՆ ԴԻՐՔԸ

Շաբաթ կէսօրէն վերջ դումարուած նիստը այնքան դրդռուած մթնոլորտի մը մէջ տեղի ունեցաւ, որ Խոտուար Տալատիէ ըսիսպուեցաւ հանդարտութեան յորդոր տալու : Պատերազմական նախարարը, Պուրժէս - Մօնուրի, պաշտպանեց Լաքոսաը, աւելցնելով որ իր կարծիքով, «կսրելի չէ ուրիչ քաղաքականութեան մը հետեւիլ» Ալժերիոյ մէջ : Կրթական նախարարը, Բընէ Պիլէր, նմանապէս պաշտպանեց կառավարութեան ալժերիական քաղաքականութիւնը : Մորիս Ֆոր պահանջեց որ համագումարը յստակ կերպով յայտնէ թէ ինչ կը սպասէ արմատական նախարարներէն. մնա՞լ կառավարութեան մէջ, թէ հրաժարիլ. «Մի՛ ըսէք՝ կառավարութեան քաղաքականութիւնը չատ դէշ է, բայց չարունակեցէք մաս կազմել դահլիճին. կա՛մ կը մնանք ու կը գործակցինք, եւ կամ այս դիշեր իսկ կը ներկայացնենք մեր հրաժարականը. այս ժողովը պէտք է որոշէ թէ ա՛յս երկու կարելիութիւններէն որ մէկուն պէտք է հետեւինք» : Մորիս Ֆոր ղգուշացուց համագումարը կառավարական տագնապի մը պատճառ դառնալէ. «Եթէ այսօր ձեր պատճառով կառավարական տագնապ ծագի, անհրաժեշտ պիտի ըլլայ նոր ընտրութիւններ կատարել. վարչաձեւին իսկ ապագան խնդրոյ առարկայ կը դառնայ : Մենք մեր պատասխանատուութիւնները կը սառնանք, դուք ալ ձեր պատասխանատուութիւններուն դիտակցեցէք » :

ՄԻԱՑԵԱԼ ԲԱՆԱԶԵԻ

Դահլարէ մը վերջ, կարելի եղաւ միացեալ բանաձեւ մը ներկայացնել, որ ընդունուեցաւ համագումարին կողմէ, եւ որուն գլխաւոր մասերը կուտանք ստորեւ.

1) Վճռական բարեփոխութիւն մը մտցնել ալժերիական քաղաքականութեան մէջ՝ արդարութեան վրայ հիմնուած ֆըրանքօմահմետական համաձայնութիւնով գոյացնելու համար : Քաղաքացիական պատուիրներ չնորհել մահմետականներուն, ապահովել մամուլի եւ արհեստակցական միութիւններու ազատութիւնը : 2) Մարդկային իրաւունքներու եւ հանրապետական ազատութիւններու վերահաստատումը ապահովել : 3) Կրթական ծրագրի բարեփոխում իրականացնել արձակուրդներէն առաջ : 4) Տնտեսական, եւ մտական եւ ընկերային քաղաքականութեան մէջ, ամէն ձեւով պահել Ֆրանքին կայունութիւնը, բարեփոխումներ մտցնել պետական պիւտճէին եւ տուրքերու բնագաւառին մէջ : 5) Փութացնել Սահմանադրութեան մէջ մտցուելիք բարեփոխումներու որոշումն ու գործադրութիւնը :

« Եթէ կառավարութիւնը այս պայմանները չընդունի, Արմատական կուսակցութիւնը այլեւս պիտի մաս չկազմէ կառավարութեան» :

× *Մոսկուայի ճայնափիւռը Մէնտէս Ֆրանսի ճառէն ընդարձակ հատուածներ յիշելով աւելցուց թէ այս վերջինը «դիմակերպ բրաւ Ալժերիոյ մէջ տիրող ֆաշականութիւնը » :*

ՀԻՒՍԻՍԱՅԻՆ ԱՓՐԻԿԷ

●

Մարոքէն հասնող վերջին լուրերուն համաձայն, կլաուի փաշայի զաւակներուն առեւնդիչները Ազատագրութեան Բանակի անդամներն էին : Կառավարական շրջանակները ընդհանրապէս լուռ կը մնան այս հարցին շուրջ, սակայն կ'ըսուի թէ կլաուիի զաւակները Մարաքէշի իրենց պալատին մէջ են այժմ, ուր կը պահուին խիստ հսկողութեան տակ :

× *Կլաուիի ընտանիքին Ֆրանսայէ անդամները օդանաւով Փարիզ հասան :*

× *Կոնստանդինի չուկային մէջ ահաբեկիչները ռումբ մը նետեցին բազմութեան վրայ. 62 վիրաւորներ հիւանդանոց փոխադրուեցան : Վիրաւորներէն մէկը մեռաւ հիւանդանոցին մէջ՝ ստացած վէրքերուն հետեւանքով :*

× *Թունուզի մէջ, առաջին անգամ ըլլալով կիներն ալ մասնակցեցան Թաղապետական ընտրութեանց : Քուէարկութեան մասնակցող կիներու թիւը 80·000 էր :*

× *Ձէյմս Բիչըրաս Թունուզ հասաւ եւ Մ. Նահանգներ վերադառնալէն առաջ ահազգուշութիւն մը ունեցաւ վարչապետ Պուրկիպայի հետ :*

ՍՈՒՐԻՈՅ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Ինչպէս գրած էինք, շաբաթ եւ կիրակի Սուրիոյ մէջ մասնակի ընտրութիւններ պիտի կատարուէին : Ընտրական չորս շրջաններէն երեքին մէջ յաղթանակ տարած են կառավարութեան եւ համայնավարներու թեկնածուները : Չորրորդ շրջանին մէջ (Տիւրզիներու լեռնաշխարհ) ընտրուած է չափաւորներու թեկնածուն : Դամասկոսի մէջ, չափաւորներու թեկնածուն յարձակումի կրած ու հարուածներ ստացած է : Ընդհանուր տպաւորութիւնն այն է, որ եթէ բոլոր քուէարկողները մասնակցէին, ընտրութեանց արդիւնքը այլ կրնար ըլլալ :

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԱԻՍՏՐԻՈՅ Հանրապետութեան նախագահ ընտրուեցաւ ընկերվարական ղեկավարներէն Շէրֆ : Քուէարկութեան արդիւնքը զարմանք պատճառեց բոլորին, որովհետեւ Անկախներն ու ժողովրդական - ները (նախկին Ընկերվար - քրիստոնեայ) միացած էին ուրիչ թեկնածու մը ընտրելու համար :

ՏՐԼԼՍ շաբաթ օր հասաւ Փարիզ : Կարեւոր խորհրդակցութիւններ ունեցաւ վարչապետ Կի Մոլէի եւ Արտաքին նախարար Փինոյի հետ : Խօսակցութիւնները, առաւելաբար պիտի դառնային Մոսկուայի վերջին սպառնալիքներուն եւ Միջին Արեւելքի հարցին շուրջ :

Խ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ տնտեսական յանձնաժողովին (Կոսպլան) նախագահ նշանակուեցաւ ցարդ քիչ ճանչցուած տնտեսագէտ մը՝ Կուլմին, որ միեւնոյն ատեն նշանակուեցաւ նախարարներու խորհուրդի առաջին փոխ – նախագահ : Այսպէս, Կուլմին կը դառնայ Խ. Միութեան վեցերորդ կարեւոր դէմքը :

ԻՏԱԼԻՈՅ չափաւոր ընկերվարականներու ղեկավարը, Սարագաթ, որոշեց հրաժարիլ դահլիճէն :

ՅԵՐԵՎԱՆԻ Ս. ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

(Ա. Ի ՎԵՐԳԻՆ ՀԱՏՎԱԾ)

Եվ մերձեցան Հայոց Նեղ. Ի. Ա. Ի. Ա. Ի. Ա

հանդէպ : Սթալինի մահէն վերջ, ռուսեւուկոսլաւ յարաբերութիւնները պահ մը սերտացան՝ մեծապէս վտանգելով Պալքանեան Ուխտը :

Իսկ միւս կողմէ, թուրքեւյունական բարեկամութիւնը չատ խախուտ հիմերու վրայ կը դնուէր արդէն. Կիպրոսի հարցը հիմէն խախտեց այդ բռնաղբօսիկ բարեկամութիւնն ալ :

Թուրքերը կը նախընտրեն որ կղզին անգլիական իշխանութեան տակ մնայ, քան միանայ Յունաստանի, որուն հանդէպ ունեցած իրենց զարաւոր առելութիւնը անհամաձայնութեան ուրիշ պղբիւր մըն է : Յամենայն դէպս, այնքան աւելն որ Կիպրոսի հարցը կը մնայ անլոյծ, թուրքեւյունական զինակցութիւնը պիտի մնայ անխզական, իսկ Պալքանեան Ուխտն ալ՝ անուանական :

Այս պայմաններու մէջ, պալքանեան երկիրներէն ոչ մէկը եւ ոչ իսկ արեւմտեան մեծ պետութիւնները կը մտածեն ամուր հիմերու վրայ վերահաստատել պալքանեան երրեակ զինակցութիւնը : Այժմ, մի - ջազգային քաղաքականութեան ծանրութեան կեդրոնը փոխադրուած է այլուր մ· րաքական աշխարհին մէջ :

Այն օրէն ի վեր երբ արաբական երկիրները պատասպրուեցան օսմանեան լուծէն, հանրապետական Թուրքիան չհրաժարե - ցաւ մահմետական աշխարհի ղեկավարութիւնը ցանկալէ : Տեսանք որ երկրորդ աշխարհամարտէն առաջ Թրքական դիւանագիտութիւնը յաջողած էր դլուխ բերել Սաատապատի դաշինքը, որ եթէ չյաջողեցաւ բոլոր Արաբներու հաւանութիւնը բռատանալ, դէթ ապահովեց Թուրքիոյ մաս - նակցութիւնը այդ չրջանի հարցերու կարպադրութեան մէջ : Նոյն առաջադրութեամբ է որ Թուրքիա մասնակցեցաւ անդլիական հովանաւորութիւնը վայելող Պաղտատի Ուխտին (1955) :

Ուրեմն, Սուէզի ռազնապը պատճառ դարձաւ որ Իրաք, Պաղտատի Ուխտին, միակ Արաբ անդամը, ոչ - բարեկամական դիրք մը բռնէ Անդլիոյ հանդէպ : Անհրաժեշտ եղաւ ռքնական աշխատանք տանիլ, որպէսզի Պաղտատի Ուխտը չքայքայուի : Այս գործին մէջ բաւական մեծ եղաւ Թուրքիոյ խաղացած դերը : Իսկ Մ. Նահանգներու մասնակցութիւնը Պաղտատի Ուխտին դինուորական վարչութեան՝ պըռատկումը եղաւ Անդլիոյ եւ Թուրքիոյ թափած չանքերուն. այժմ կարելի է ըսել թէ Միջին Արեւելքի պաշտպանութիւնը հաստատուն հիմքերու վրայ դրուած է :

Յորդանանի վերջին դէպքերը եւ Հիւսէյնի թագաւորի յաղթանակը նոր հեռանկարներ կը բանան : Յորդանանի հեռացումով, կը թուի թէ Եգիպտոս - Սուրիա առանցքը պիտի տկարանայ, իսկ Լիբանան, Լիբիա, Արաբիա եւ Յորդանան յստակ դիրք կը ճչդեն արաբական այն երկիրներուն դէմ, որոնք ռուսասէր քաղաքականութիւն մը կը վարեն :

Պաղտատի Ուխտին անդամ պետութիւններու փափաքն այն է այժմ, որ Սուրիան

ՋԱՅՆԵՐ ԳԱԻԱՌԷՆ

ԱՊՐԻԼԵԱՆ ԵՂԵՌՆԻ 42ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

●

Կիրակի Ապրիլ 28ին, առաւօտեան ղոյզ հոգեհանդստեան պատարագները, եղան Ֆուրվիէրի բլրանիստ տաճարին մէջ, դերապայծառ Ամատունիի կողմէ, մէկուկէս միլիոն նահատակներու եւ վերջին պատերազմի պատուոյ դաշտին վրայ ինկած հայ զինուորներու համար, ի ներկայութեան լիոնահայ գաղութին մեծա - մասնութեան : Իսկ կէսօրէ յետոյ, խուռներամ բազմութիւն մըն ալ եկած էր Պուրա տը Թրավայլի մէջ կատարուելիք սգահանդէսին :

Ժամը 3·30ին Սգատօնին բացումը կատարուեցաւ «Մարսէյէզ»ով զինուորական նուագախումբին կողմէ, յոռնկայս ունկնդրութեամբ : Բեմը զարդարուած էր «Ցուչարճանով» զոր նկարած էր Պ. Դաւիթ Թոմասեան : Պ. Ա. Կիւլպէնկեան, Ազգ. Միութեան առենապետը, իր բացման խօսքով չնորհակալութիւն յայտնեց Լիոնի բոլոր կազմակերպութեանց, որոնք համերաչխ ոգիով մը եւ ի յարգանս նահատակներուն, միանգամ ընդմիչտ Ազգ. Միութեան տուած էին ամէն տարի մեր Ազգ. Սգատօնը կազմակերպելու նախաձեռնութիւնը :

Բանախօսը անդրադարձաւ կատարուած անլուր բարբարոսութեանց ու կոչ ըրաւ մանաւորապէս նոր սերունդին, որպէսզի չմոռնայ Ապրիլ 11 – 24ը եւ ուխտ հատատարիմ մնալ Մեծ Եղեռնի նահատակներու յիչատակին :

Շոփէնի մահերդէն վերջ Պ. Կիւլպէնկեան, օրուան նախագահին Պ. Հ. Թա - դէոսեանի յանձնեց հանդէսին յայտագրին դործադրութիւնը :

Պ. Թադէոսեան յանուն լիոնահայ գաղութին, ծաղկեպսակ մը զետեղեց «Ցուչարճանին» վրայ, ոգեկոչելով նահատակներու խնկելի յիչատակը եւ աւելցուց· « Անոնց ողջակիզումը ապարդիւն չանցաւ, պայծառ արշալոյս մը ծագեցաւ մայիսեան առաւօտ մը, Հայաստանեան աշխարհին վրայ, եւ որ այսօր ալ կը ծագուն :

Մ. Նահանգներն ու Անգլիա կը յուսան որ Թուրքիա միջնորդի դեր պիտի խաղայ Սուրիան համոզելու համար : Սակայն այս ընտրութիւնը քիչ մը ձախող է, նախ ո - րովհետեւ Սուրիա դեռ չլուծուած վէճ մը ունի Թուրքիոյ հետ (Սանճաղի խնդիրը), ապա որովհետեւ օգտակար ըլլալէ առաջ, Թուրքերը կ'ուզեն սակարկել — եթէ Կիպրոսի հարցը ի նպաստ իրենց կարդադրուի, այն ատեն իրենք ալ դործի կը լծուին :

Թ. Ա. Թ.

դուրս հանեն Կրեմլինի քաղաքական ազդեցութեան առանցքէն եւ ընդլայնեն Պաղտատի Ուխտը :

— Այս պատերազմէն քիչ մը ժամանակ վերջը նոյնպէս նոյն Ապուէթ Ալի անուն Ամիրայ մը կ'ուղարկէր Վասպուրական չատ զօրքով որ արքունի տուրքերը հաւաքէ, նա էլ ըստ սովորութեան անօրէն ապրին, Աղբակ դաւառը ղրած բանակը՝ հոնկից ասպատակ կը սփռէր բոլոր Վասպուրական, կը զերէր, կ'աւերէր, կը յափչտակէր, կապուտ կողոպուտ կը դործէր ընչից եւ ստացուածոց, այդ աւաղակները կը յափչտակէին այր եւ կին, նոցա ժառանգութիւնը, եւ նոցա զօրքը իրենց անզդամութիւնը մինչեւ Աղճեացց Տէրութեան կողմն կը հասցնէին : Արծրունեաց Տէրը դեսպան ղրկեց, հարկերը տուրքերը տալ խոստացաւ, որպէս զի զաղրի աւերմունքը եւ անզդամութիւնը, եւ երբ դեսպանը արհամարհեցաւ եւ անօրինութեան դործը կը չարունակուէր, յարձակեցաւ բոլոր Վասպուրականի զօրութեամբ անօրինաց վրայ, Ամիրան հաղիւ թէ քանի հոդւով կրցաւ ազատիլ պատերազմէն, իւր զօրաց բազմութիւնը իւր եղբայրն էլ միատեղ սուրի բերան ջարդուեցան եւ երկիրը իրենց դիակամբք ծածկեցին. դարձեալ նոյն պատերազմին մէջ ալ թեւի հրամանատար սա՝ այս

կի ու կը զարգանայ, իրեններուն համար : Բողոքական համայնքին կողմէ խօսեցաւ նաեւ վերապատուելի Սահակեան : Ուղերձներ կարդացին Նոր Սերունդի եւ Եկեղեցաչէն երիտ. Միութեան ներկայացուցիչները :

Լիւք Անտրէ Մարսէլ Ֆրանսերէն ըսաւ. «Երբեք մտքես չէր անցներ թէ Լիոն պիտի զտնուիմ, ու իմ յարգանքի բաժինս պիտի բերեմ այս օրուան սգատօնին» եւ աւելցուց·«Հաստատ համոզումը ունիմ որ այս ազգը, չի ձուլուիր, ոչ ալ այլասերիր իր Նարեկացիներով, Վարուժաններով, Սիամանթօներով ու վերջապէս իր մեռած ու ողջ գրչի ու մտքի տիտաններով : Իմ վերջին պատյոս դէպի արեւելք, անդամը եւս ամրացուց այս համոզումս, հոն կը ցայ լայն յարաբերութիւններ հաստատել մտաւորական դասակարգին հետ » : Հայ Լուս. համայնքի կողմէ Վռամշապուհ քհնյ. կարդաց ուղերձ մը :

Օրուան բանախօսը Պ. Կ. Փօլատեան ըսաւ «Չեմ դիտեր քանի՞ տարեկան էի այդ օրերուն, մեծերուն զաղտնի խօսակցութիւններէն ու ղէմքերէն, վտանգի մը, անդունդի մը եղրը հասած ըլլալու տարտամ զդացումը կ'ունենայի, որոչ բան չէի հասկնար : Հասաւ փոթորիկ, թալան, կոտորած, մոխրակոյտ վերածած էր մեր դիւղը : Հրաչքովազատած այդ ահաւոր սպանդէն, երեխայի մտածումը ունեցայ, ուղեցի երթալ դտնել մեր տունը : Ճամբան զոցուած էր փլատակներով, վերջապէս հասայ դրան մը առջեւ, ճանչցայ մեր տունը, ուժերուս ներած չափով հրեցի, բացի դուռը ու ներս մտայ : Այդ փլատակներուն մէջ անդամ անօթի ազատունեցրու նման հինգ - վեց հատ թուրք լակոտ ներ կային, որոնք հազիւ զիս նկատած, սկսան քարկոծել զիս : Ինձորի մեծ - թեամբ քար մը դպաւ ճակտիս, արիւնլուայ վիճակի մէջ, ծռեցայ դետին, առի քարը, դրպանս դրի ու փախայ : Այդ արիւնոտ քարը կը պահեմ դեռ, որովհետեւ ես ալ իմ կարդիս կ'ուղէի փոխադարձել : Պիտի պահեմ այդ արիւնոտ քարը մինչեւ այն ատեն, երբ զայն կարենամ դործածել : Սիրելի հայրենակիցներ, հայ ժողովուրդը ոեւէ մէկ բան չէր ըրած Թուրքին, որպէսզի ան մեզ ջարդէր : Ջախջախիչ փաստեր կան ձեռքի տակ, հաստատող որ Թուրքը չատոնց ծրագրած էր բնաջնջել մեր ժողովուրդը, պատերազմը լաւագոյն առիթը տուաւ իրեն ի գործ դնելու իր ճիւաղային ծրագիրը : Մենք պատրաստ ենք մոռնալու այդ թուականը, պատրաստ ենք չտօնելու, երբ մեզ վերադարձնեն մեր իրաւունքները, մեր հողերը » :

Փակման խօսքը տրուեցաւ Դեր. Հայր Ամատունիին, որ «11–24»ը համեմատելով Վարդանանց պատերազմին հետ, եզրակացուց «պէտք է յարգել յիչատակը մէկուկէս միլիոն նահատակներուն, որոնք վրսեմ դաղափարի մը անմեղ զոհերը եղան : Աղօթել անոնց համար, որոնք, կրօնքի եւ հայրենիքի համար նահատակուեցան եւ Լուսաւորիչի կանթեղը միչտ վառ պահեցին» :

Սգահանդէսը ունէր գեղարուեստ·ճոխ եւ պատչաճ բաժին մը : Բոլոր արտասանողները, երգողները, նուագողները ինչպէս եւ Հայկազեան վարժարանի աշակերտները պնահատաուեցան ներկաներուն կողմէ :

Հանդէսը փակուեցաւ ժամը 6·30ին· ինչպէս ամէն տարի, այս տարի եւս, բոլոր առեւտրականները (սրճարան, նպարավաճառ) փակ պահեցին իրենց խանութները : Փափաքելի է որ, Ֆրանսահայ գաղութը գոնէ հետեւի Լիոնի այս օրինակին :

Մ. Թ.

ԳԱՂՈՒԹԷ ԳԱՂՈՒԹ

ԱՊՐԻԼԵԱՆ ՍԳԱՏՕՆԸ ՄԻԼԱՆԻ ՄԷՋ

Միլան, (Յառաջ)·— Ապրիլ 28ին Սեբորէ եպիսկ· Մանուկեան, Ապրիլեան նահատակներուն հոդւոյն պատարագ մատոյց Միլանոյի Անկլիքան եկեղեցւոյն մէջ :

Ս. Պատարագի վերջաւորութեան, կարդաց Ամենայն Հայոց Վազդէն Ա.ի կոնդակները, ուղղուած իտալաբնակ Պ. Պ. Երուանդ Հիւսիսեանի եւ Տոքթ. Օննիկ Մանուկեանի, որոնք, իրենց ազգասիրական ծառայութեանց համար կը վարձատրուին Ս. Լուսաւորչի առաջին կարգի աղամանդակուռ պատուանչանով :

Երեկոյեան ժամը 21·30ին, Հայկ· Տան մէջ տեղի ունեցաւ Ապրիլեան նահատակներուն ոգեկոչումը, հովանաւորութեամբ Սերոբէ Եպիսկ·ի եւ կազմակերպութեամբ Միլանահայ բոլոր Միութեանց :

Վենետիկի Մխիթարեան Միաբանութիւնը, համազդային հանդիսութեան կը մասնակցէր Ընդհ· Աբեռակալ Վեր· Հ· Գերոբէ Վրդ· Զրաքեանի ոգեչունչ նախակով :

Օրուան բանախօսներն էին Բժիչկներ Մանուկ Մանպէկեան (հայերէն եւ իտալերէն) եւ Արամայիս Սրապեան, որոնք ոգեկոչեցին մեր բիւր բիւրաւոր նահատակները, որոնց մահուան վրայ կը ծագկի մեր կեանքը :

Ցայտապրէն դուրս, խօսք առաւ երիտասարդ Ալէքսան Մնակեանը, որ վրաւոր ամփոփ ճառով մը, նորադոյն սերունդին խօսքը արտասանեց ի դէմ իր երիցագոյն եղբայրներուն խաչելութեան :

Տիկին Աղաւնի Պետոյեան խոր յուզումով երգեց Կոմիտաս վարդապետի «Հո՛վ արէք, սարեր չան»ը ու Մ. Դ. Թադիւաեանցի եւ Կոմիտաս վրդ·ի «Տէ՛ր կեցո՛ դու զՀայս»ը :

Բժ. Բաղրատ Եղիազարեան կորովով եւ թափով արտասանեց Աւետիս Ահարոնեանի «Ցարդա՞նք քեզ»ը :

Ամէնէն վերջ, փակման խօսք արտասանեց Դեր. Տ. Սերոբէ Եպիսկ· Մանուկեան, ներկաները յորդորելով հաւատարիմ մնալ մեր մեռելներէն մեզի ժառանգ ձգուած պատգամին :

Ժողովուրդը, յոռնկայս երգեց «Հայր Մեր»ը, ղեկավարութեամբ աւագ սարկաւագ Բժ. Օննիկ Աւագեանի :

Ա. Ս.

×

ՊՈԼՍՈՑ մէջ, Ապրիլ 7ին, հանդիսութիւն մը տեղի ունեցած է, Գրագէտ – ուսուցչապետ Ռէթէոս Պէրպէրեանի մահուան յիսնամեակին առթիւ :

Հանդէսը կազմակերպուած է մտաւորականներու կողմէ, եւ իրենց լայն ա - ջակցութիւնը բերած են Պէրպէրեանի նախկին սաները :

Կարդացուած են Ռ. Ց. Պէրպէրեանէն «Հուսկ Բանք»եր եւ « Վարժապետը » :

Գրութիւններ Պատրիարք Սրբազանէն, աշակերտներէ եւ Մաննիկ ու Օննիկ Պէրպէրեաններէ :

Հոծ բազմութիւն մը, եկած քաղաքին ամէն կողմերէն, լեցուցած է ընդարձակ սրահը, ու խանդավառութեամբ եւ յուզումով հետեւած հանդիսութեան :

ԵՐԿՈՒՆՔ

●

ԳԼՈՒԽ Թ.

ՂԵՒՈՆԴ, ՂԵՒՈՆԴ

●

Ես եկայ իմ լեռներէս մեր գործքերուն համար ոչ փողութիւն ինդրելու, այլ ապդը փրկելու համար վերահաս վտանգէ՝ առաջարկութիւն մը ընելու, բայց հիմա կը տեսնեմ թէ նախ պէտք է Սասուն արդարացնեմ, վերջը առաջարկութիւնն ընեմ :

— Ի՞նչ ըրին Սասնցիք, — այն՝ ինչ որ հինդ վեց տարի առաջ ըրին Բաղարատ իշխան իշխանաց եւ Աչոտ, տէր Վասպուրականի : Ապուսէթ ոստիկանական իշխանութիւնը յանձներ էր Մուսէի, եւ այս մարդը, ինչպէս սովորութիւն է Տաճկաց, յանկարծ օր մը ելաւ Աղձնեաց որջերէն տաստիկ զօրքով մտաւ Տարօն : Բաղարատ Արծրունեաց օգնութեան դիմեց, եւ Աչոտ իւր եղբայրներով եւ բոլոր Վասպուրականի զօրութեամբ հաստաւ Բաղարատայ · ես ներկայ էի պատերազմին եւ Գուրգէն իշխան, ներկայ հոս այս ժողովիս, նոյն պատերազմին երիտասարդ զօրավարաց մէկն էր, որ զարկին կոտորեցին Թշնամին, բանակը աւարեցին, փախստականքը բերդերու եւ անտառներու մէջ հալածեցին եւ մինչեւ Շահատան սկսան պաշարել :

— Այս պատերազմէն քիչ մը ժամանակ վերջը նոյնպէս նոյն Ապուսէթ Ալի անուն Ամիրայ մը կ'ուղարկէր Վասպուրական չատ զօրքով որ արքունի տուրքերը հաւաքէ, նա էլ ըստ սովորութեան անօրէն ապրին, Աղբակ դաւառը ղրած բանակը՝ հոնկից ասպատակ կը սփռէր բոլոր Վասպուրական, կը զերէր, կ'աւերէր, կը յափչտակէր, կապուտ կողոպուտ կը դործէր ընչից եւ ստացուածոց, այդ աւաղակները կը յափչտակէին այր եւ կին, նոցա ժառանգութիւնը, եւ նոցա զօրքը իրենց անզդամութիւնը մինչեւ Աղձեացց Տէրութեան կողմն կը հասցնէին : Արծրունեաց Տէրը դեսպան ղրկեց, հարկերը տուրքերը տալ խոստացաւ, որպէս զի զաղրի աւերմունքը եւ անզդամութիւնը, եւ երբ դեսպանը արհամարհեցաւ եւ անօրինութեան դործը կը չարունակուէր, յարձակեցաւ բոլոր Վասպուրականի զօրութեամբ անօրինաց վրայ, Ամիրան հազիւ թէ քանի հոդւով կրցաւ ազատիլ պատերազմէն, իւր զօրաց բազմութիւնը իւր եղբայրն էլ միատեղ սուրի բերան ջարդուեցան եւ երկիրը իրենց դիակամբք ծածկեցին. դարձեալ նոյն պատերազմին մէջ ալ թեւի հրամանատար սա՝ այս Գուրգէն իշխանն էր՝ եղբայր մեծ իշխանին :

— Ի՞նչ ըրին, ուրեմն, Սասնցիք, հոգեւոր Տէր եւ մեծազօր իշխանք, երբ տեսան Բաղարատ դաւաճանութեամբ դերի եւ կապեալ, ընտանեօք յուղարկեալ ի Բաղդատ, երբ տեսան բոլոր Տարօնոյ դաւառը աւար եւ յափչտակութիւն անօրինաց, կոտորածի եւ դերութեան արք, կանայք եւ տղայք մատնեալ, Ս. Կարապետ պատ պաշարեալ բարբարոսներէ եւ բոլոր յոյսը Սասնցւոց մնացեալ, իջան ի - րենց լեռներէն եւ նոյնը ըրին ինչ որ Բաղարատ, Աչոտ եւ Գուրգէն իշխաններն ըրած էին : Ցանցա՞նք էր հայ քրիստոն - եայ եղբայրը ի սրոյ, ի չղթայից պատելլ, յանցա՞նք էր Քրիստոսի մկրտիլ դարձած եկեղեցիները Քրիստոսի զարձնել, յանցա՞նք էր Ս. Կարապետի վրայ հրով եւ սրով եկողները սուրի մատնել : Եթէ Սասնցւոց ըրածը յանդիմանութեան արժանի է, ուրեմն, արդար եւ իրաւացի են այս անզդամ ժողովրդեան մեզ դէմ դործած չարութիւնը : Բայց ան ատեն հետեւանքը մտածեցէք, Տեարք մեծազօրք, հետեւանքը որ հայ ազգին մէջ կրնայ փճացնել մինչեւ վերջի սերմունքը որ Թադէոսի, Բարթուղիմէոսի եւ Լուսաւորչայ արիւնով ուռճացաւ այս Հայաստան աշխարհիս վրայ :

— Մեզի այդչափ երկայն քարոզութեան պէտք չկար, ըսաւ Սմբատ Սպարապետ հանդարտ խոստութեամբ, դու առաջարկութիւնդ ըրէ, մեր հոգեւոր Տէրը քեզ այդ բանին համար հրաման տուաւ խօսելու, եւ նայէ որ ինչչափ կարելի է չուտ եւ համառօտ կատարես խնդիրդ :

(Շար.)

ՄԵՐԵՆՑ

ՀԱՑ ԿԱՐՄԻՐ ԽԱՉԻՕՐԸ

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՅԵՐԵԿՈՅԹ ՍՈՐՊՈՆԻ ՄԵԾ ԱՄՓԻԹԱՏՐՈՆԻՆ ՄԷՋ

47, Բիւ տէ գ'Էֆօլ (Մէթրօ Օտէօն – Սէն Միշէլ)

Այս կիրակի, ժամը 14·30ին՝ Բարձր հովանաւորութեամբ

Գեղաչնորհ ՏԻՐ ՍԵՐՈՎԲԻ ԵՊ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆԻ

Հայրապետական պատուիրակ Եւրոպայի Հայոց, եւ Ֆրանս. ԿԱՐՄԻՐ ԽԱՉԻ

Նախագահութեամբ ՅՕՓԹ. ԹՐԷՄՈԼԻԷՐԻ, անդամ Ֆրանս. Ակադեմիայի,

Սիրայօժար մասնակցութեամբ Այբուբենական կարգով

ՊՕՅԱՃԵԱՆ ԱԼԻՍ (պար), ՍԱԱԹՃԵԱՆ ՍՕՆԱ (երգ)

ԱԼԱԼԷՄՃԵԱՆ ՆԱՀԱՊԵՏ (թաւջութակ) ԳՄԲԷԹԵԱՆ ԱՐՏԱՇԷՍ (արտասանութիւն)

ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ ՐԱՖՖԻ (դաշնակ)

Le Jeune Virtuose de l'harmonica Nahabedian Serge

Փոքրիկներու պարախումբ (Փարիզէն Օփերայէն) Les Petits Rats de l'Opéra

Հայկական պաքսախումբ ղեկավարութեամբ ՔԻՒՐՆԷՐԵԱՆ ՅԱՄՄԻԿԻ

եւ ՆԱՅԻՐԻ երգչախումբին (նոր երգացանկով) ղեկավարութեամբ

ԵԱՆՊԷԿԵԱՆ ԳԷՈՐԳԻ,

Դաշնակի ընկերակցութիւն՝ ԹԱԳՒՈՐԵԱՆ ԱՆԺԷԼ եւ Մ. ՊՐՆՈՒԱ (Օփերայէն)

Տոմսերու գինն է 200, 300 եւ 500 ֆր.: Կանխաւ ապահովել Հայ կարմիր Խաչի կեդրոնէն՝ 15 ռիւ ժան կուժօն, Փարիզ, ինչպէս նաեւ Փարիզեան չրջանի մասնաճիւղերէն:

ՄԵԾԱՐԱՆՔԻ ԵՐԵԿՈՅ

ԲԱՆԱՍՏԵՂԾ ԵՒ ՈՒՍՈՒՑԻՉ

ԱՀԱՐՈՆ ՏԱՏՈՒՐԵԱՆԻ

ԻՐ ԾՆՆԴԵԱՆ ԵՕԹԱՆԱՍՈՒՆԱՄԵԱԿԻՆ ԱՌԹԻԻ

Կը տօնուի Մայիս 11ի Շաբաթ երեկոյ, ժամը 9ին, Փօլ Ֆարալիճ սրահին մէջ, 21 Ռիւ Իվ - Թուտիճ, (*մէթրօ Ռէփիւպլիք*

Հովանաւորութեամբ կաթ. Պատուիրակ ՍԵՐՈՎԲԻ ԵՊԻՍԿ.ի

Կը խօսին ՏԻԿԻՆ ՀՈՒՐԻ ԻՓԷԿԵԱՆ,

ՇԱՒԱՐՇ ՆԱՐԴՈՒՆԻ, Կ. ՓՕԼԱՏԵԱՆ և Օր. ԱՂԱՒՆԻ ՓԻՐՓԻՐԵԱՆ

Պ. Լիւճ Ալտրէ Մարսէլ կը կարդայ Ահարոնի քերթուածներէ իր թարգմանու-թիւնները:

Երգ՝ Օր. Աստղիկ Առաքելեան *եւ դաշնակ* Օր. Մայտա Մարգարեան

Ընթերցումներ՝ Շահան Սարեան, Արտաշէս Գմբէթեան *եւ օր.* Տօլմաճեան:

Մուտքը ազատ է:

ՄԱՅԻՍ 28Ը

ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

Մայիս 25ին, Ալամպրայի մէջ, ժամը 21էն մինչեւ լոյս:

Մանրամասնութիւնները յայտնուելիք:

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

●

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Հ. Ց. Դ. Շրջ. Կոմիտէն ժողովի կը հրաւիրէ «Դրօ», «Շաւարշ Մխսքեան» եւ «Յառաջ» խումբերու վարչութիւնները, կարեւոր խորհրդակցութեան մը համար, այս չորեքշաբթի, ժամը ճիշդ 20·30ին, Ահարոնեան սրահին մէջ:

ՓԱՐԻԶԻ Ուս. Մխ. ընդհ. ժողովը այս երեքշաբթի ժամը 9ին, Ռիւ Գլէօ: Կարեւոր օրակարգ:

ԼԻՈՆ.— Հ. Ց. Դ. «Վարանդեան» կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր ընկերները այս ուրբաթ իրիկուն, ժամը 8·30ին, Ցոյներու սրահը: Խիստ կարեւոր օրակարգ:

ՇԱՒԻԼ.— Հ. Ց. Դ. «Արղութեան» խումբի ժողովը այս Շաբաթ, ժամը 21ին, ընկեր Յակոբ Գարաօղլանեանի նոր քնակարանը, Բիւ Փասըրէլ: Կարեւոր օրա-կարգ:

Ֆ. ԿԱՊ. ԽԱՉԻ ՕԴ. ԿԱՑԱՆԸ

Ցուլիսի սկիզբը պիտի բացուի «Փիւ-րա»յի կայանը:

Մասնաճիւղերը պարտին այժմէն ար-ձանագրել իրենց չրջանի փոքրիկները:

ՏՕՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆ

Նախաձեռնութեամբ Տէրսիմի Տարօն Տուրուբերան Հայր. Մխիթեան:

Մասնակցութեամբ Տարօնի երկսեռ եր-բիտ. Մխիթեանց:

Նուիրուած Տարօնի Հայր. Մխիթեան 40ամեակին:

Այս Շաբաթ, ժամը 20ին, Հ. Ց. Դ. Տան մէջ:

Կը նախագահէ ԼԵՒՈՆ ԱՍԱՏՈՒՐԵԱՆ

Կը բանախօսեն հայրենակիցներ՝

ԼԵՒՈՆ ՏՕՆԻԿԵԱՆ (Փարիզէն), ԿԱՐԱ-ՊԵՏ ՏԷՐՄՈՑԵԱՆ (Վիէննէն):

Կ'երգէ Տիկին Մարի Կարապետեան, կ'արտասանեն Օր. Բրաքիոն Տապաղեան եւ Պ. Ալպէր Ներսէսեան (Սէնթ Էթիէնէն): Գեղարուեստական խնամուած բաժին:

Սիրով կը հրաւիրուի Տէսինի եւ չրջանի Հայութիւնը, քաջալերելու այս ազգօգուտ ձեռնարկը:

ԴԷՊԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Ֆրանսահայ Փոխադարձ Օգնութեան Միութեան գրասենչներու խումբը այս տարի Հայաստան կը մեկնի Օգոստոսին սկիզբը:

Խումբին կրնան միանալ բոլոր փափա-քողները անխտիր:

Արձանագրութեան համար դիմել նախա-դահին՝

Agop J. Nazarian
9, Ave. Calmels, Bois-Colombes (Seine)
Tél. CHA 00-55

ԿՕՒԶՈՒԻՒՆ

Այր մարդու զգեստի համար չատ լաւ ափիէսէօրներ: Դիմել

GENTLEY, 20 ave. Franklin Roosvelt
Métro St. Philippe du Roule

*
**

14 - 15 տարեկան աչկերտուհի մը եւ վարժ մէքանիսիէն մը (շըմիզիէ բօպ) աչ-խատանոցի համար, նաեւ իրենց տան մէջ աշխատող գործաւորուհիներ: Դիմել՝

Etabl. BAKERD
58 Rue d'Aboukir, Paris 2ème

ԱՊՐԻԼ 11–24Ը ԿՐԸՆՈՊԼԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ Ազգ. Եկեղ. Մի-ութեան եւ մասնակցութեամբ Հ. Ց. Դ. ենթակոմիտէի, Նոր Սերունդի, Կաթ. Խաչի, Ֆրանսահայ Մշակութ. մասնաճիւ-ղին, Հ. Բ. Ը. Միութեան, Հայ Մարտիկ-ներու Միութեան:

Կիրակի, Մայիս 12, կէսօրէն վերջ ժա-մը 3·30ին, Սէն Լուի սրահը Ռիւ ժէ:

ԾՐԱՆՍԱՀԱՑ ԼՍԱՐԱՆ

Հերթական դասախօսութիւնը այս չո-րեքշաբթի դիչեր, ժամը 21ին, Քաֆէ Քա-տէի վերնայարկը: Կը խօսի՝ Հայաստա-նէն վերադարձած պատուէլի Մ. Մըսըը-եան: Նիւթ՝ «Գեղարուեստը Հայաստանի մէջ»: Ժապաւէնի ցուցադրութիւն: Հա-ւաքոյթը պիտի սկսի ճիշդ որոշուած ժա-մուն:

ԶԲՕՍԱՇՐՋԻԿՆԵՐՈՒ ԽՈՒՄԲ

ԴԻՊԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Ինչպէս նախորդ տարիները, այս տարի ալ գրասենչներու խումբը կը կազ-մուին դէպի Հայաստան:

Մանրամասնութիւններու համար դրել՝

Noubar Agopoff
168 Rue du Temple, Paris 3ème

ԳՈՐԾ ԿԸ ՓՆՏՐԻ

Կին մը որ կ'ուզէ աշխատիլ իբրեւ խո-հարարուհի կամ դրադիլ հիւանդ կամ տա-րեց մէկուն հետ, ամէն օր բացի կիրակիէ եւ երեկոներէ: Դիմել «Յառաջ»ի վար-չութեան:

ԺՈՂՈՎԻ ՀՐԱՒԷՐ

Շ. Գարահիսարի «Հերոսամարտին» պատմութեան վերաբերեալ չատ կարեւոր հարցի մը համար, կը խնդրենք Փարիզի եւ չրջանի հայրենակիցներէն, որ անպայ-ման ներկայ ըլլան խորհրդակցական ժո-ղովի մը, որ տեղի պիտի ունենայ ե-կուչաբթի, 13 Մայիսին, երեկոյեան ժամը 9ին, Ազգ. Տան մէջ, 32 ռիւ տը Թրէվիզ:

Խումբ մը Գարահիսարցիներու կողմէ Ա. Գաբիկեան եւ Մկ. Գազանճեան:

ՃԱՄԲՈՐԴՈՒԹԻՒՆ

Նաւով, օդանաւով, երկաթուղիով որեւէ ընկերութեամբ եւ միեւ-նոյն գիներով դէպի Ամերիկա, Ա-ւստրալիա, Քանատա եւ Մրք-բեւելք: Վճարումը հոս կամ ար-տասահման: Կ'ապահովենք վի-զայի գործողութիւնները ձրի, կ'ապահովենք նաեւ տեղերը ձրի: Դիմել՝

ԺԱՆ ԵՂԻՇԷ ԱՐԶՈՒՄԱՆԵԱՆԻ

որ ունի 35 տարուան վարձա-ռութիւն:

AMERICAN LLOYD
48 Rue de la République Marseille
Tél. CO 4722
7 Rue Auber, Paris

ՎԱՍՊՈՒՐԱԿԱՆԻ ՅԱՂԹԱԿԱՆ ՀԵՐՈՍԱՄԱՐՏԻ

42ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

Կազմակերպութեամբ Վասպուրականի Հայր. Մխիթեան Կեդր. Վարչութեան (Մարսէյլ):

Նախագահութեամբ Հերոսամարտի ռազ-միկներէն Պ. Յ. ՊԱՆԴԻԿԵԱՆԻ:

Կիրակի, Մայիս 12, ժամը 15էն կէս պիչեր Սալ Մազըօ, 88 ռիւ Տ'Օպաճը:

Այս տարեդարձին ազնակատարութեան հրաւիրուած են կուսակցութեանց, Ազ-դային, Հայրենակցական եւ Բարեգործա-կան Միութիւններու ներկայացուցիչները:

Օրուան ազնիւ առթիւ խօսք կը տրուի կուսակցութեանց եւ Ռազմիկներու Մխի-թեան ներկայացուցիչներուն:

Գեղարուեստական ճոխ եւ խնամուած բաժին:

Հանդէսին խօսնակն է Պ. ՅՈՎՀ. ՀԱ-ՅԱԴՈՐԵԱՆ:

Իրենց սիրայօժար մասնակցութիւնը կը բերեն ծանօթ արուեստագէտներ, Օր. Նիր Անիթա Սարգսեան, Ալիս Շամիրեան, Մարի Սիմոնեան, Սիւզան Պոյաճեան ու Պ. Պ. Գ. Քէնտիրեան, Գուրգէն Ստե-փանեան, Ֆէտի Հրաչեան, Գասեան (Լիոնէն), Ջութակահար Մ. Զէօրէֆճեան:

Կը ներկայացուի ՎԱՐԴԱՆԱՆՑ ՊԱՏՏ-ՐԱԶՄԸ, ղեկավարութեամբ դերասան ԹՐԱԳՕՇի եւ մասնակցութեամբ իր խումբին:

Ընտիր նուագախումբ Սէպասթիէն Պօյ'զ *ժազ: Պարերը կը սկսին ժամը 20ին:*

Ճոխ պիւֆէ մատչելի դիներով:

Imprimerie Araxes, 46, Rue Richer,
Paris (9e) Pro. 05-73.

ԿՐԵՒՈՐ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

ԼԻՈՆԻ ՏՕՆԱՎԱՃԱՌԻՆ ԵՒ ԶԱՏ-ԿՈՒԱՆ ՏՕՆԱԿԱՆ ՕՐԵՐՈՒ ԱՌԹԻԻ

Անպայման պէտք է այցելել

ՊԱՇԱՏՈՒՐԵԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

246 Rue Vendôme et
20 Rue Villeroy
LYON

Թարմ, համեղ եւ դիւրամատչելի Արեւելեան եւ Եւրոպական ամենա-ընտիր ապրանքներ

Ինչպէս արմաւ (ճիւղերով), պա-միա, եալանճի տոլմա, յունական թուրչիներ, պիպեռ, տերեւ, թա-հին հելվա, վանիլլ, չոքոլա, նուա-ղէթ, լոքում, (սաքըզը, նուաղէթ եւ փիսթաչ) տուփով եւ քաչով, Շիրակ օղին (41 45 աստիճան), սուճուք, պաստրմա (կեսարական), սուրճ (քարավան եւ մոքքա) հա-մեմներ, մահլէպ, սալէպ, ձիթա-պտուղ, ձէթ (350 ֆր. լիտր), քաշ-կավալ, ճերմակ պանիր (ոչխարի կաթով) եւ ամէն կարգի պահա-ծոններ եւայլն, եւայլն:

Մի վարանիք դիմեցէք՝

ՊԱՇԱՏՈՒՐԵԱՆԻՆ

ԿԸ ՓՆՏՌՒԻ

Գուրգէն Գրիգորովիչ Առնեվեչտաբեան (այլ անուամբ Տատաչուելով), ծնած է 5 Յունիս 1920ին, Երեւան, ուր հետա-գրական պաշտօնեայ էր: Վերջին անգամ եղած է 1941ի Դեկտ.ին Փերեդին (Լեհաս-տան): Տեղեկացնել Պ. Ց. Ապապէկեանի, 43 ռիւ Ալէն Շարթիէ, Փարիզ 15:

ՄՈՒՐԱՏ ՌԱՓԱՅԷԼԵԱՆ ՆԱԽԿԻՆ ԱՇԱԿԵՐՏԱՑ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐՍԷՅԼ

ՏԱՐՆԿԱՆ ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ՇԱԲԱԹ ՄԱՅԻՍ 11 ԺԱՄԸ 22Է ՄԻՆՉԵՒ ԱՌԱՒՕՏ

Hotel Splendid

Պատուոյ նախագահութեամբ Mr. HAAS - PICARDի

(Préfet des B. du R.)

ORCHESTRE ARGENTIN

MANUEL PIZARRO

Présentation de Coiffure par René ATOYAN (Champion de France)

ՈՉ ԱՃՈՒՐԴ

Տոմսերու համար դիմել՝
Ս. Էմսէրճեանի՝
40 Լա Քանըպիէր
Tél. COL 30-88
Փափազեանի՝
3 ռիւ Լափայէթ
Tél, NA 42-89
Գ. Վէմեանի՝ (աստմնաբոյժ)

ՈՉ ԱԼ. ՀԱՆԴԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆ

Արամ Շէխիկեանի՝
Ֆարմասի Սանթրալ, 1 Պուլվար տ'Ալթէն
Tél. COL 33-80
Տէր – Զագարեանի՝
15 ռիւ Թէրաս
Tél. COL 35-10
2 Փլաս ժան ժորէս, Մարսէյլ
Tél. LYC 13-68

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ՀԻՄՆԱԴԻՐ՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Le PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN en EUROPE

HARATCH

Fondateur : SCHAVARCH MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, rue de Trévise - Paris 9e

Fondé en 1925 Tél. : PRO. 86-60 R. C. Seine 57 A 2731

C. C. P. Paris 15069-82

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա եւ գաղութներ, տարեկան 3000 ֆր. վեցամս. 1600

Արտասահման՝ տարեկան 3500 ֆրանք: Հատը 12 ֆր.

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ

8

ՄԱՅԻՍ

MERCREDI

8 MAI

1957

33ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7876 33ème ANNEE

Directrice : *Arpik MISSAKIAN*

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 13ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3687

ՕՐՈՒԱՆ ԽՕՍՔԸ

ՅԱՂԹԱՆԱԿԻ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ

●

1914էն 1939 քառորդ դարու չրջան մը կը բաժնէ համաշխարհային երկու պատերազմները:

Երկու անգամին ալ Գերմանիան էր նախայարձակը: Երկու անգամին ալ սկզբնական տարիներու դիւրին յաղթանակ - ներէն վերջ, չարաչար պարտութեան են - թարկուեցաւ: «Վերջինն աւելի չար քան պառաջինն»:

Առաջինին հրձիգն էր աշխարհակալու - թեան երազներով տարուած մեծամոլ Վիլհելմ կայսրը, — հարազատ արտայայտիչը Փրուսիոյ զինուորապաշտ մտքին, — որ պահ մը ղէպի արեւելք ճամբորդելով « խալմութեան պաշտպան»ի հովեր ալ առած էր:

Իր սայլին լծելով օսմանեան կայսրութիւնը, որուն բանակը անճնաւոր էր եղած զերման սպայակոյտին, Վիլհելմ Բ. եւ իր պետութեան պատասխանատու վարիչները իրենց անտարբերութեամբ լռել - եցան քաջալերեցին Իթթիհատի ոճրագործ կառավարութիւնը՝ որ արմատախիլ ընէ եւ բնաջնջէ հայ ժողովուրդը:

Գերմանիա եւ զինակիցները պարտուե - ցան: Բացի Պուլկարիայէն, որ նուազագոյն վնասով ազատեցաւ, միւսները բաժան բաժան եղան:

Աւստրեհունգարիոյ եւ օսմանեան կայսրութեան փլատակներէն ծնունդ առին կարգ մը անկախ պետութիւններ եւ հողատարածութեան ենթակայ ինքնավար երկիրներ:

1917ի բոլշեւիկեան յեղափոխութեան հետեւանքով ալ աղատագրուած էին բազմաթիւ ժողովուրդներ, որոնք դարերէ ի վեր օտարի լուծին տակ կը հեծէին:

Համաշխարհային երկրորդ պատերազմը գործն էր Հիթլէրի կուսակցութեան, արտայայտիչը զերման զինուորապաշտ նոր սերունդին, որ չէր մասնած 1918ի պարտութիւնը եւ ամբողջ քսան տարի փոխ - վրէժ կ'երազէր:

« Կենսական տարածութեան » կարգախօսին տակ, Հիթլէր իր եռեւէն քաշեց ամբողջ զերման երիտասարդութիւնը: Աւստրիոյ գրաւումը, Հարաւային Զեխոսլովաքիոյ (Զուտէթ) միացումը, Տանցիկն ու «Միւնիխ»ը ազատ ասպարէզ տուին իր ռազմական անյագ ախորժակին:

Աղէտները յայտնի է: 1939 Սեպտեմբերի սկիզբը անակնկալ յարձակում Լեհաստանի վրայ, մեղսակցութեամբ Խորհրդային Միութեան, որուն հետ դաշնի դաշինք կնքած էր Օգոստ. 23ին:

Շատ թարմ է դեռ պատմութիւնը, յիշելու համար թէ ի՛նչպէս զարդացաւ ու վերջացաւ այս երկրորդ աշխարհամարտը:

Ըսենք միայն թէ արդիւնքը եղաւ աղիտաբեր բազմաթիւ ազգերու համար, որոնք զրկուեցան իրենց անկախութենէն:

Ճափոնական վտանգը եւ պատերազմին տակաւին երկար առեն չարունակուելու վախը առաւելագոյն չափով չհատցուցին Ծուեցան Սթալինի կողմէ, որ Եալթայի մէջ մեծ զիջումներ ստացաւ Ռուզվելթէն ու Չըրչիլէն:

Շատ չանցած Հիրոշիմայի եւ Նակազաքիի հիւլէական ռումբերը վերջ պիտի տային նաեւ ճափոնական դիմադրութեան:

Կրեմլինի վարիչները այսօր նստած են Եւրոպայի սրտին վրայ (Պերլին): Լեհաստան, Զեխոսլովաքիա, Ռումանիա, Պուլկարիա, Հունգարիա, Ալպանիա, Պալթեան երկիրները լինած են կարմիր բռնակալութեան տակ:

Հայաստան, որ դաշնակիցներու զատին համար զոհեց իր հարիւր հազար երի - տասարդ զաւակները, մնաց նոյն վարչակարգին տակ:

Տասներկու տարիէ ի վեր վերջ գտած է պատերազմը: Թնդանօթները չեն գոռար այլեւս: Սակայն կը չարունակուի պաղ պատերազմը: Խաղաղութիւն չէ հաստատուած:

Ո՛չ մէկ հարց լուծուած է:

Ազատ աշխարհը 12 տարիէ ի վեր իր ամբողջ ուժերը լարած է՝ երկրորդ պատերազմին առաջ բերած անիրաւութիւնները դարմանելու համար:

Պիտի յաջողի՞ խաղաղ միջոցներով հասնելու իր նպատակին:

Բաղթանակի տարեդարձին առթիւ կարելի չէ երեւակայել լաւագոյն մաղթանք մը:

ՀՐԱՆՏ – ՍԱՄՈՒԷԼ

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՖՐԱՆՔԵԻԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

●

Հիւս. Ատլանտեան Կազմակերպութեան ժողովներէն վերջ, Տըլըս, որ Փարիզ հանդիպած էր Եւրոպայի մէջ դտնուող ամերիկացի դիւանագէտներուն հետ խորհրդակցական ժողով մը ունենալու համար, երկուշաբթի օր տեսակցութիւններ ու քաղաքական կարեւոր խօսակցութիւն - ներ ունեցաւ նաեւ Ֆրանսայի վարչապետին ու Արտաքին նախարարին հետ: Մասնաւորաբար քննուեցան Միջին Արեւելքի Սուէզի, Ալժերիոյ եւ ապաղինման հարցերը:

1) Միջին Արեւելք.— Տըլըս կարգ մը բացատրութիւններ տուաւ արաբական երկիրներու մէջ տարուած ամերիկեան քաղաքականութեան մասին: Տըլըս ընդհանրապէս վստահութիւն չունի Նասրի վրայ, հետեւաբար ամերիկեան քաղաքականութիւնը կը ձգտի հետզհետէ առանձնացնել զայն, արաբական միւս երկիրները սիրաշահելով եւ եդիպտոսէն անջատելով:
2) Սուէզ.— Նասրի հանդէպ դոյութիւն ունեցող ամերիկեան անվստահութեան մեծագոյն պատճառը Սուէզի չուրջ տարուած վերջին բանակցութեանց մէջ եդիպտոսի նախագահին բռնած դիրքն է: Տըլըս դժգոհ է Սուէզի ներկայ դոյավիճակէն, եւ կ'ուզէ բարեփոխել զայն. համոզուած է թէ Եւրոպայի քարիւղի մատակարարումը կախում պէտք չէ ունենայ Մոսկուայի կամ որեւէ այլ քաղաքական աղդեցութեան տակ դտնուղ անհատի մը կամքէն: 3) Ալժերիա.— Ապա վարչապետ կի Մոլէ ընդարձակ դեկուցում մը տուաւ Ալժերիոյ կացութեան մասին: Ապստամբները ամէն օր մեծամեծ կորուստներ կ'արձանագրեն, սակայն տեղի չեն տար, յուսալով որ կառավարական տաղնապ մը կրնայ ծագիլ եւ նոր կառավարութիւնը պոհացում կուտայ իրենց բոլոր պահանջներուն: Ֆրանսացիներն ալ, իրենց կողմէ, կը խորհին թէ ապստամբները ի վերջոյ պիտի յոդնին այս անօգուտ պայքարէն եւ վերջ մը պիտի տան անոր: Վարչապետը աւելցուց որ Ազդաժողովին ներկայացուած Ֆրանսական ծրագիրը միշտ ի զօրու է, սակայն կառավարութիւնը տակաւին վաւերական խօսակիցներ դտած չէ ապստամբներու կողմէն՝ անոնց հետ բանակցութիւններ վարելու համար: Տըլըս բաւականացաւ պատասխանելով, թէ ինքը պարզաստ լուծում մը չունի այս բարդ հարցին համար, սակայն Մ. Նահանգները կը փափաքին որ Ալժերիոյ կացութիւնը չեւեականացայ եւ այսպէս չմնայ: 4) Ասպագինում.— Այս հարցը արդէն լուրջ քննութեան ենթարկուած էր Պոնի Հիւս. Ատլանտեան կազմակերպութեան ժողովներուն մէջ: Եւրոպական պետութիւնները չեն փափաքիր որ ապաղինման ծրագիրը դործադրուի, մինչեւ որ փոխադարձ լուրջ եւ աղդու հսկողութեան մը նախապայմանը չընդունուի: Այս կէտին չուրջ Ֆրանսական եւ ամերիկեան տեսակէտները նոյնն են:

Միւս կողմէ, Տըլըս, Կի Մոլէ եւ Փինօ համաձայն են այն հարցին չուրջ թէ Մոսկուայի վերջին չարաթներու ապատնալիքները կրեմլինի ակնկալութիւնն - րուն ճիշդ հակառակ արդիւնքը տուին: Պոնի խորհրդաժողովին մէջ կատարուած արտայայտութիւնները լաւագոյնս ցոյց տուին թէ խորհրդային սպառնալիքները չեն, որ պիտի խափանեն Ատլանտեանի դաշինքը:

× Տըլըս երկուշաբթի կէսօրէն վերջ օդանաւով մեկնեցաւ, իրեն հարցումներ ուղղող լրագրողներուն յայտնելէ վերջ թէ Կի Մոլէի եւ Փինօյի հետ ունեցած խօսակցութիւններէն շատ դոհ մնացած է:

ԿԱՌԱՎԱՐԱԿԱՆ ՏԱԳՆԱՊ

ԻՏԱԼԻՈՅ ՄԷՋ

●

Երէկ դրած էինք թէ Իտալիոյ փոխ - վարչապետը, Սարագաթ, դահլիճէն հրաժարելու նպատակ ունի: Սարագաթ Իտալիոյ սոցիալ – դեմոկրատ կուսակցութեան պարագլուխն է: Երբ յայտնի եղաւ թէ Սարագաթի որոշումը անդառնալի է, դահլիճին միւս սոցիալ - դեմոկրատ նախարարներն ալ հրաժարեցան: Դահլիճի կարճ նիստէ մը վերջ վարչապետ Սէնյի կառավարութեան հրաժարականը ներկայացուց Իտալիոյ Հանրապետութեան նախագահին: Նախագահ Կրոնքի խնդրեց Սէնյիէն, որ իր պաշտօնին դլուխը մնայ մինչեւ նոր կառավարութեան մը կազմուելը, եւ զբաղի ընթացիկ հարցերով: Այստեղ պէտք է յիշեցնել որ Ֆրանսայի Հանրապետութեան նախագահը, Բընէ Քոթի պաշտօնական այցելութեան մը համար Իտալիա պիտի մեկնի մէկ օրէն: Պաշտօնական աղբիւրներէ կը յայտնեն թէ հակառակ կառավարական տաղնապին, նախագահ Քոթիի այցելութիւնը տեղի պիտի ունենայ ըստ նախատեսուածին:

Տիրող ընդհանուր կարծիքն այն է, որ նախագահ Կրոնքի ի վերջոյ զարձեալ Սէնյիի պիտի վստահի դահլիճին կազմութիւնը: Այս լուծումը կը համապատասխանէ նաեւ Սարագաթի փափաքին, որ կ'ուզէր նոր դահլիճին վարչապետը անփոփոխ պահելով հանդերձ, կառավարութեան մէջ մացնել նաեւ ընկերվարական - ները՝ որպէս վարձատրութիւն այս վերջիններուն համայնավարներու հետ խըզման: Արդարեւ, քանի մը չաբաթ առաջ, Իտալիոյ ընկերվարականները, փէէթրօ Նէննիի դլխաւորութեամբ, խղուեցան համայնավարներու հետ: Կ'ըսուի թէ այդ միջոցին սոցիալ – դեմոկրատներու պարագլուխը, Սարագաթ, խոստացած էր այնպէս մը ընել որ ընկերվարականներն ալ դահլիճին մաս կազմեն: Սակայն, ինչպէս կ'երեւի, այս ծրագրին յաջողութիւնը որոշ դժուարութեանց պիտի հանդիպի, որովհետեւ Նէննիի եւ ընկերվարականներու կողմէ կարդ մը առարկութիւններ կը կատարուին: Մէկ բան որոշ է. նորակազմ դահլիճը, ինչ ալ ըլլան իր բաղկացուցիչ մասերը, աւելի շատ ձախակողմեան տարրեր պիտի պարունակէ քան հրաժարեալ դահլիճը:

Ֆ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ Գերագոյն Խորհուրդի լիակատար նիստը բացուեցաւ երեքշաբթի առաւօտ՝ Մոսկուայի մէջ: Քննութեան պիտի դրուի Խրուշչեւի արդիւնաբերական ապակեդրոնացման ծրագիրը: Սթալինի օրով Գերագոյն Խորհուրդը նիստ կը դումարէր տարին միայն մէկ անգամ, մինչ - մարէր տարին միայն մէկ անգամ, մինչդեռ երկրորդ անդամն է որ այս տարի կը հաւաքուին, եւ հաւանական է որ երբորդ նստաշրջան մը եւս հրաւիրուի հետագային: Բացման նիստին Խրուշչեւ ներկայ չէր:

ՀԱՅ ՄՇԱԿՈՅԹԻ ՏԱՆ

●

Ազատ Արմաղանեան, Մարսէյլ	1·000
Ոմն	2·000

ԱՆԳԼԷ-ՖՐԱՆՍ. ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՄԻԱՑԵԱԼ ՇՈՒԿԱՑԻ ՀԱՐՑԻՆ ՇՈՒՐՋ

*

Լոնտոնի մէջ յառաջ կը տարուին անդլեֆրանսական բանակցութիւններ՝ Անգլիան ալ միացնելու համար Եւրոպայի Միացեալ Շուկայի եւ տնտեսական ազատ փոխանակութեան ծրագրին:

Անգլիոյ տնտեսական չրջանակները այնքան ալ համամիտ չեն այս միացման, որովհետեւ Եւրոպական Միացեալ Շուկային մաս կազմելու պարագային կրնան վտանգել բրիտանական հասարակապետութեան անդամներուն հետ ունեցած իրենց առեւտուրը: Անգլիա համոզուած է թէ Միացեալ Շուկան ապրելու եւ բարգաւաճելու կոչուած կազմակերպութիւն մըն է, եւ կ'ուզէ առեւտրական փոխանակութիւններ ստեղծել Միացեալ Շուկայ միաւորին հետ՝ առանց սակարկութեան կերպով մաս կազմելու անոր:

× Լոնտոնի մէջ տեղի ունեցող Ֆրանք - եւանդլիական բանակցութիւնները նախորդն են Պոնի անդլեգերմանական խօսակցութեանց, որոնք սկսան երեքշաբթի օր եւ պիտի տեւէին մինչեւ հինդշաբթի: Անդլիոյ եւ Արեւմտեան Գերմանիոյ վարչապետները պիտի չնան դիրար համոզել փոխադարձաբար: Մաքմիլլըն պիտի կրկնէ թէ Անդլիա նպատակ չունի Եւրոպայի ընդհանուր գործերէն քաշուելու, Մ. Մի - ութեան հետ առեւտրական համաձայնութիւններ կնքելու ի հեճուկս Գերմանիոյ միացման: Կը կարծուի նորմիակ թէ Ատենաւորի կարծիքը պիտի հարցնէ մառեչալ Բուլկանինի Ապրիլ 20 թուակիր նամակին տրուելիք պատասխանին մասին: Մաքմիլլըն պիտի զգուշանայ Գերմանիոյ հանրային կարծիքը երկուքի բաժնող հիւլէական հարցին մասին խօսելէ, բայց պիտի ծանրանայ Սուէզի հարցին ու Միջին Արեւելքի չուկաներուն մէջ անդլեւերմանական առեւտրական մրցակցութեան վրայ:

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՄՈՍԿՈՒԱՅԻ ձայնասփիւռը նոր «զգուշացումներ» յղեց Ցունաստանի եւ Արեւմտեան Գերմանիոյ՝ առաւելաբար հիւլէական զինուորական կայաններու հարցին առնչութեամբ:

ԻՆԴՈՆԵԶԻՈՅ մայրաքաղաք Ճաքարթայի մէջ հաղարէ աւելի անձեր ազիկատ ցոյց մը կազմակերպեցին մառեչալ Վորոշիլովի դէմ, երբ այս վերջինը, 13 օրուան պաշտօնական այցելութեան մը համար Ինդոնեզիա կը հասնէր:

ԱՆԳԼԻՈՅ մեքենավար բանուորներու դաշնակցութիւնը որոշեց ընդունիլ ընդհանուր գործադուլներէն վերջ ստեղծուած քննիչ յանձնախումբին այն որոշումը, որ 6·5 առ հարիւրի աշխատավարձերու յաւելում մը կը նախատեսէ:

ԱՐԵՒՄՏ. ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ Հանրապետութեան նախագահը, Հէօս, Անդարա հասաւ: Շարաթ մը պիտի մնայ Թուրքիա՝ որպէս կառավարութեան հիւրը:

ՍԱԿԱՐԱՆ (Մայիս 6).— Ջոյլ ոսկի՝ 464·000, նոփոլէոն 3560, դուխ. 3300, անգլ. 4230, քսան տոլարնոց 16·640, թղթադրամ (անպաշտօն) սթերլին՝ 1075, տոլար 397, դուխ. 95·50, պելժ. 7·85, լիր 0·65:

1945ի ԴԱՇՆԱԿԻՑ յաղթանակին եւ զինադադարին առաջադրման 12րդ տարեդարձին առթիւ «Յառաջ»ի հինդշաբթի օրուան թիւը լոյս չի տեսներ: Ամբաղրատուն փակ է չորեքշաբթի Մայիս 8ին:

ԳԱՀԻՐԷԻ ԵՊԻՍԿ. ԺՈՂՈՎԸ ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԻՐԱՒՈՒՆՔԻ ԼՈՑՍԻ ՏԱԿ

●

Ե.

Նախորդ յօդուածում տեսանք, որ եպիսկոպոսական ժողովի մասին առաջին անգամ յիշատակւում է «Էջմիածին» ամսագրի 1954 թ. Յունիսի թիւի մէջ: Ինչպէս նշեցինք անցեալ անգամ, այդ յիշատակութիւնը եպիսկոպոսական անդրանիկ ժողովի մասին չատ թերի է: Մայր Աթոռի պաշտօնական օրկանում չէ ասուած թէ ի՞նչպէս եւ ո՞ր մարմնի կողմից կեանքի կոչուեցաւ այդ նորամոյծ հաստատութիւնը, (Էնսթիթիւսիօն), ի՞նչ իրաւասութիւններ տրուեցան նրան, ի՞նչ իրաւական փոխ յարաբերութեան մէջ դրուեցաւ այն Հայ եկեղեցու Գերագոյն Օրէնսդիր մարմնի՝ Ազգային - Եկեղեցական ժողովի եւ գործադիր իշխանութեան պետի՝ կաթողիկոսի հետ: Ձեռնհասելով տեղեկութիւններ երկու եպիսկոպոսական ժողովների մասին՝ գումարուած 1954 թ. Մայիս 29ին եւ Յունիս 5 – 7ին, «Էջմիածին»ը փոյթ չէ արել նոյնիսկ պարզաբանելու թէ տարբեր կազմ ունեցող այդ երկու ժողովները ի՞նչ աղերս ունեն միմեանց հետ եւ ո՞րը նրանցից համարելու է եպիսկոպոսական անդրանիկ ժողով:

Վերոյիշեալ հարցերի մէջ ամենակարեւորը այն հարցն է, թէ ո՞վ և կանոնական ի՞նչ հիմունքների վրայ ստեղծեց հայ եկեղեցու կեանքում մինչ այդ գոյութիւն չունեցող հաստատութիւնը, որ դարձաւ նախընթաց հետագայ երկու ժողովների, որոնցից մէկը գումարուեց 1955 Թուին Ազգային եկեղեցական ժողովի ժամանակ եւ միւսը՝ Գահերէցում 1956 թ. Մարտ 5 - 8-ին: Արժանի է մատնանշումի նաեւ այն կարեւոր պարագան, որ եպիսկոպոսական ժողովի ստեղծման ժամանակ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսութեան Աթոռը թափուր էր եւ ընթացիկ գործերի ժամանակաւոր կառավարումը ստանձնել էր Գերագոյն Հոգեւոր Խորհուրդը, որի կազմը, ի դէպ, լրիւ չէր:

Հայրապետական Աթոռի պաշտօնական օրգանի խուսափումը՝ բացատրութիւններ տալ այն մասին, թէ ի՞նչ պարագաներում եւ ի՞նչ իրաւասութիւններով ստեղծուեց հայ եկեղեցու կեանքում եպիսկոպոսական ժողով անունը կրող մի նոր հաստատութիւն (Էնսթիթիւսիօն), կարելի է մեկնաբանել միայն նրանով, որ «Էջմիածին»ը չէ ունեցել այդ ժողովի օրինականութիւնը փաստող առաձնները:

Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Վազգէն Ա.ը Գահիրէի ժողովի բացման ժամանակ յայտնելուց յետոյ, որ ցարդ երկու եպիսկոպոսական ժողովները են տեղի ունեցել, մէկը՝ 1954ին եւ միւսը՝ 1955ին, իր փակման խօսքի մէջ, վերստին անդրադառնալով եպիսկոպոսական ժողովներին՝ գումարուած «այս վերջին տարիներում», աւելացնում է, որ «այսպիսի եպիսկոպոսական ժողովներ տեղի ունեցան դրեթէ անդադարաբար» («Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Վազգէն Ա.ի ուղեւորութիւնը», էջ 129 եւ 143): Աւելի մեծ դատապարտութիւն, քան այս «անդադարաբար» խօսքը, չէր կարող լինել եպիսկոպոսական ժողովների համար:

Անդրադառնալով այն առարկութիւններին, որ արուեցան եպիսկոպոսական ժողովների դէմ, Ամենայն Հայոց կաթողիկոսը փարիզում ի պատիւ իրեն տրուած ճաշկերոյթի ժամանակ արտասանած խօսքի մէջ զարմանքով յայտարարում է, որ «նոյնիսկ գտնուեցան մարդիկ, որոնք հարց տուին, թէ ի՛նչ ըսել է՝ Հայոց եկեղեցւոյ եպիսկոպոսները, հաւաքուին եւ խորհրդակցին, ժողով գումարեն եւ որոշում տան: Տեսէք, բացականչում է Վազգէն Ա., ինչեան անբնական մտածումներ ծնունդ կ'առնեն, չգործածելու համար ուրիշ բառ»:

Ընդունած կարդ է, որ պետութեանց շէֆերը, ինչպէս նաեւ եկեղեցու պետերը հետեւին պաշխիրի (փրօթօֆօլ) պահանջներին, երբ ելոյթներ են ունենում պաշտօնական ընդունելութեանց ժամանակ: Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի ամբողջ ուղեւորութեան ժամանակ, ինչպէս պարզ երեւում է Վազգէն Ա.ի հրամանով Մ. Էջմիածնում հրատարակուած դրքից, այդ փրօթօֆօլը բացակայել է: Դրա ամբողջ պատասխանատուութիւնը ընկնում է ոչ թէ Ս. Էջմիածնի գահակալի, այլ իրենց պարտականութիւնների մէջ թերացած այն անձանց վրայ, որոնք պիտի կիրարկէին այդ փրօթօֆօլը: Եթէ այդ թերացումը չլինէր, Ամենայն Հայոց Հայրապետը նախ՝ իր ելոյթների ժամանակ չէր գործածի մի շարք վերին աստիճանի անյարմար արտայայտութիւններ եւ երկրորդ՝ գործածած լինելու դէպքում էլ դրանք չէին տպուի յիշեալ դրքի մէջ եւ մենք էլ, վերջապէս, հարկադրուած չէինք լինի հանդէս գալ ինչ – ինչ առարկութիւններով Հայոց եկեղեցու պետի դէմ, մի բան որ ուրիշների նման թեթեւ սրտով չէ, որ կատարում ենք:

Այս բոլորից յետոյ, մեզ թոյլ ենք տալիս հարցնելու մեր կարգին՝ ո՞ր մտածումն է աւելի անբնական, արդեօք ո՞յն, որ գտնում է թէ «անդադարաբար» գումարուած, Հայոց եկեղեցու կեանքում չնախատեսնուած եպիսկոպոսական յորջորջումով ժողովները չեն կարող «որոշումներ տալ» մեր եկեղեցու կազմակերպութեան վերաբերող եւ զուտ վարչական բնոյթ կրող այնպիսի հարցերի մասին, որուն քննութիւնն ու լուծումը մեր եկեղեցական կանոններով վերապահուած են միայն միակ Գերագոյն Օրէնսդիր եւ սահմանադիր ժողովին, թէ այն մտածումը, որ կարծում է, թէ «մեր Ս. եկեղեցին, որ մեր ժողովրդի հետ միասին դատնութեան բաժակը ըմպեց, եւ նահատակութեամբ, քայքայուեցաւ, կազմալուծուեցաւ, մահուան դուռը հասաւ նոյնիսկ» (Վազգէն Ա.ի խօսքը Փարիզում: Տես «Ուղեւորութիւն», էջ 207) իր վերածնունդը, վարչական վերակազմութիւնն ու վերակառուցումը կարող է դլուխ բերել միայն կղերականներից բաղկացած եւ մեր եկեղեցու ժողովրդավարական ոգին իսկ ժխտող մի ժողովի միջոցով, որ ծնունդ է առել «անդադարաբար» եւ դումարուել է «առանց նախապէս մտածուած ըլլալու»:

Ա. ԽՈՆԴԿԱՐԵԱՆ

Ո՞Վ ԷՐ ՄԱՔ ՔԱՐԹԻ

●

Մայիս 3ին, Մ. Նահանգներէն հասնող հեռագիր մը կը յայտնէր թէ Վիսքոնսինի հանրապետական ծերակուտականը, ձօնդէֆ Մաք Քարթի նախորդ Իրլիկուն (հինգշաբթի) մեռած է: Հիւանդանոց փոխադրուած էր կիրակի օր, ու բժշկական տեղեկագիրները կը յայտարարէին թէ վիճակը լուրջ ըլլալով հանդերձ մահուդիէ չէ: Ծանկարծական ջերմ մը քանի մը ժամուան մէջ տարաւ 47 տարեկան այս ծերակուտականը, որ ասկէ քանի մը տարի առաջ ուղղակի ահ ու սարսափ տարածած էր Մ. Նահանգներէն ներս:

Մ. Նահանգներու փոխ նախագահը, Նիքսըն, երբ Մաք Քարթիի մահուան լուրը իմացաւ, յայտարարեց. «Տարիներ պէտք է անցնին, որպէսզի կարելի ըլլայ Մաք Քարթիի գործունէութիւնը անկողմնակալ կերպով դատել»:

Դժուար է ներկայացնել մարդն ու իր գործը, որ 1950էն 1954 միջնաղարեան հալածանքնութիւնը դրեթէ կիրարկեց Մ. Նահանգներու մէջ, արժանանալով ոմանց հիացմունքին ու պաշտամունքին իսկ ուրիշներու ալատելութեան:

«Լը Մոնտ»ի աշխատակիցը, Գլոտ Ժիւլիէն, հետեւեալ ձեւով կը ներկայացնէ Մաք Քարթին:

Երիտասարդ տարիքէն դատաւոր նշանակուած, իր շրջանին մէջ հռչակ կը հանէ որպէս դրամասէր ու ոչ այնքան ալ արդարադատ անձ: Այս կամ այն ձեւով հանրապետական ցանկին վրայ ծերակուտական կ'ընտրուի 38 տարեկանին: Ոչ մէկ կերպով աչքի կը ղարնէ Ծերակոյտին մէջ: 1950ին, սակայն, ծերակուտական նոր ընտրութիւններ տեղի պիտի ունենային. Մաք Քարթի որոշած էր ամէն դնով վերընտրուիլ. պէտք էր միջոց մը գտնէր՝ իր մասին խօսիլ տալու, թերթերուն առաջին էջերուն վրայ իր անունը դրել տալու համար, որպէս զի ընտրողները իրեն ի նպաստ քուէարկէին: Եւ ահա, Ճորճթաունի համալսարանին վարդապետներէն մէկը (Մաք Քարթի կաթոլիկ էր) դաղափար մը տուաւ իրեն, որուն չնորհիւ յաջողեցաւ իր նպատակին մէջ: 1950 Փետր. 9ին, ընտրական ճառի մը մէջ, Մաք Քարթի յայտարարեց թէ Մ. Նահանգներու Արտաքին նախարարութեան մէջ 205 համայնավար պաշտօնեաներ կան բարձր դիրքերու վրայ, եւ ինքը այդ մարդոց անուններուն ցանկը ունի, եւ թէ այդ ցանկը իրեն տրուած է Մաթիւզով անուն համայնավարի մը կողմէ: Նոյնօրն իսկ Ամերիկայի եւ աշխարհի թերթերը իրենց առաջին էջերուն վրայ, մեծ գիրերով, գրին Մաք Քարթիի անունը: Մաք Քարթի վերընտրուեցաւ: Կարեւորը այդ էր իրեն համար, որովհետեւ քանի մը օր վերջ 205 բարձրաստիճան համայնավար պաշտօնեաներու մասին չէր խօսեր, այլ միայն՝ 57ի: Իսկ ամուսնալուծութեան, երբ Ծերակոյտին մէջ բացատրութիւններ պահանջուեցան իրմէ այդ վարկաբեկիչ յայտարարութեան մասին, թիւը իջաւ մինչեւ երեքի. նոյնիսկ այս թիւին ալ վաւերականութիւնը կասկածելի է, որովհետեւ ամերիկեան ապահովութեան սպասարկութեանց պետը՝ Էտկար Հուվըը, եւ Մաք Արթիւրի հակաբռնասպասարկութեանց պետը՝ զօրավար Թորպի անձամբ վկայութիւն տուին ի նը պատ Լաթիմորի: Սակայն Քորէայի պատերազմին տարիներն են. Ա. Միութեան ու համայնավարութեան դէմ ատելութիւնը իր գագաթնակէտին հասած էր Մ. Նահանգներու մէջ. ժողովուրդը քաւութեան նոխազ մը կը փնտռէր: Տիրող ընդհանուր զրգռութեան պատճառով հարկ եղաւ սպասել որ Քորէայի պատերազմը վերջանայ՝ փրոֆ. Լաթիմորի դէմ կատարուած ամբաստանութիւնները դատարանի միջոցաւ անտեղի եւ սուտ հռչակելու համար:

Սակայն Մաք Քարթի ու իր կողմնակիցները մէկ հոգիով չբաւականացան. հետզհետէ լուր տարածեցին թէ պետութեան ու բանակին ղեկավարները, Ֆիլիպ Ճէսըպ, Ճէյմս Գոնըթէ, Եվըրըլ Հարրիման, զօրավար Մարշալ, Թրումըն, Այզընհաուըր, եթէ համայնավար ալ չեն՝ դոնէ համակրութիւն կամ ներողամտութիւն ունին համայնավարութեան հանդէպ: Կարդ մը թերթեր ալ, որոնք ծախուելու համար զգայացունց նորութիւններ կը հրատարակեն առանց ստուգելու տպագիրները, Մաք Քարթիի ու իր արբան-

ՀԱՑՐԵՆԻ ԱՌԱՍՊԵԼՆԵՐ

ՎԱՀԱԳՆ

●

Ը.

— Ես եմ Վահագնը:

Ծերունու թախծալից դէմքը լուսաւորուեց:

— Հայոց աշխարհի հիւսիսից եմ գալիս, երասխի հովտից, — ասաց ծերունին. այնտեղ, Մասիս լերան ստորոտում վիշապներ են բոյն դրել ու ժողովրդին տագնապի մատնել: Մարդիկ տուն-տեղ լքած խուճապահար փախչում են հեռու: Բայց ազատում չկայ: Շատ անուանի քաջեր թշնամու դէմ պայքարի ելան ու կործանուեցին, իսկ թշնամին մնում է ու բազմանում: Եկել եմ քեզ առնու, ով դիւցազն, թէ մինչեւ ե՞րբ հայ չինականը սարսափի մէջ պէտք է ապրի, մինչեւ ո՞ւր նա պէտք է փախչի, եւ ո՞վ իվերջոյ դուրս պիտի գայ ժանտ թշնամու դէմը ու նրա թունաւոր չունչը կորչ մեր աշխարհից:

— Ես, — պատասխանեց Վահագնը:

Ծերունու դէմքն աւելի պայծառացաւ. նա գրկեց, համբուրեց պատանու ճակատն ու ասաց.

— Վահագն, դու ես փառքը Հայոց աշխարհի, դու ես յոյսը նրա:

Վահագնը ելաւ, տուն դնաց, սուրը կապեց, ձին հեծաւ ու մեկնեց դիւերով:

Թ.

Վահագնը երասխի հովտումն էր արդէն: Հայեացքն արեւելք ուղղած՝ լուսացին էր սպասում: Նրա ուշադրութիւնն Արուսեակը գրաւեց, որ հորիզոնի եռեւից նոր էր բարձրացել ու բոլոր աստղերից աւելի պայծառ էր փայլում: Վահագնի համար Արուսեակն ու Աստղիկը նոյնն էին: Մէկն ամենափայլուն աստղն էր երկնքում, միւսը՝ լուսեղէն մի էութիւն՝ երկրի վրայ: Այժմ էլ, երբ նա Արուսեակին էր նայում, նրան թւում էր, թէ Աստղիկին է տեսնում:

Լոյսը բացւում էր: Վահագնը ձին հեծաւ ու մօտակայ բարձունքի կողմը դիմեց: Նրա առաջ քառմնեցուցիչ մի տեսարան բացուեց: Բուսականութիւնից զուրկ ընդարձակ տարածութեան վրայ անհամար օձեր ու վիշապներ էին վըխտում: Զարհուրանք ազդող այդ տեսարանին նա անտարբեր նայել չկարողացաւ, կայծակնացայտ սուրը մերկացրեց ու նրանց մէջը նետուեց: Բազմաթիւ օձեր ու վիշապներ հնձուեցին, քանի դեռ նրանք դիւերային սառնութիւնից առաջացած ընդարմացումից չէին սթափուել: Բայց երբ արեւը ծագեց, վիշապները մերթ օղակ–օղակ գալարւում էին դետնի վրայ, մերթ թռչում օդում եւ անընդմէջ կլանչները բաց արած՝ սարսուռ ազդող ձայներ արձակելով յարձակւում բոլոր կողմերից: Վահագնը կայծակի արագութեամբ անցնում էր անապատային տարածութեան մի ծայրից միւսն ու անխնայ կոտորում վիշապներին: Ձին, որ միշտ ղգաստ էր, փրկում էր նրան անակնկալ հարուածներից եւ իր պողպատանման ամրակներով ճզմում վիշապների գլուխները եւ հրեղէն շնչով այրում նրանց:

Կէսօրն անց էր: Արեւը երկնքից կրակ էր թափում լերկ տարածութեան վրայ: Կարմրաւուն հողը կարծես չիկացել էր արեւի ճառագայթներից: Վիշապներն աւելի կատաղի էին դարձել: Նրանք բոլորն անխտիր չարժւում էին, խլրտում, յարձակւում ու ընկրկում: Վահագնը չատերին կոտորեց, բայց որքան չատ էին մնում դեռեւս:

Անակնկալօրէն, ահարկու մի հրէշ Վահագնի դէմն ելաւ: Բլրաչափ մի վիշապ էր այն, որի տասներկու գլխից իւրաքանչիւրի բաց կլափի մէջ մի ամբողջ վարազ կը տեղաւորուէր: Ահաւոր հրէշը ծուխ ու բոց էր ընչում: Վահագնը ձին նրա դէմ ուղղեց ու կայծակնացայտ սրով գլուխները հնձել սկսեց:

Զարմանք... վիշապի գլուխները որքան կտրւում, այնքան բազմանում էին ու ալ աւելի վտանգաւոր դառնում: Վահագնը վճռեց բոլոր գլուխները մի հարուածով կտրել: Նա դնաց, հեռացաւ մարտի դաշտից, սուրը երկու ձեռքով գլխից վեր բռնած, թափով ետ եկաւ ու այնպիսի մի հարուած տուեց, որ վիշապի գլուխները թռան, այս ու այն կողմը ցրուեցին:

Վահագնը ուրախացաւ: Բայց այդ երկար չտեւեց: Վիշապի այլանդակ մարմնի վրայ բազմաթիւ նոր գլուխներ աճեցին ու բոլորը միասին այնպիսի ձայներ արձակեցին, որ չրջակայ լեռներն իսկ դարհուրանքից սարսռացին:

Վահագնը ժամանակ չտուեց, որ վիշապը երկար մոլեգնի: Նա մի նոր հարուածով նրա բոլոր գլուխները, թաքնուած գլխի հետ, կտրեց: Վիշապի այլանդակ մարմինը դեռեւս անզօր գալարւում էր, երբ Վահագնը ճակատի քրտինքը սրբեց ու սուրը մնացած վիշապների դէմ դարձրեց:

ԱՆԴՐԱՆԻԿ ՂՈՒԿԱՍԵԱՆ

(Շար. 6)

ԺԱՂՎՍԿՅԶ

Ա. ՊԱՎԼԵՆԿՈ

ԿԱՂՍԱՎՈՂ, ԿԱՂՍԱՎՈՂՆ

Մեր մասնակցությունը Ռուսաստանի ինքնավար հանրապետությունների առաջին համագումարին

Ռուսաստանի Ինքնավար Հանրապետությունների առաջին համագումարը, որ ցնծագին դարձավ մեզ համար, մի անգամ ևս ապացուցեց, որ Ռուսաստանի ինքնավար հանրապետությունները ոչ թե ինչ-որ ուրիշ բան են, այլ Ռուսաստանի Սովետական Հանրապետության անբաժանելի մասը, որ նրանք ոչ թե ինչ-որ ուրիշ բան են, այլ Ռուսաստանի Սովետական Հանրապետության ինքնավար հանրապետությունները։

— Ընկեր Ժաղվսկյզ, ասեք, խնդրեմ, ինչպես եք դուք պատկերացնում ձեր մասնակցությունը Ռուսաստանի Ինքնավար Հանրապետությունների առաջին համագումարին։

— Ընկեր Ժաղվսկյզ, ասեք, խնդրեմ, ինչպես եք դուք պատկերացնում ձեր մասնակցությունը Ռուսաստանի Ինքնավար Հանրապետությունների առաջին համագումարին։

Ես պատասխանեցի, որ ես ոչ մի կերպ չեմ պատկերացնում իմ մասնակցությունը համագումարին, որովհետև ես ոչ մի կապ չունեմ Ռուսաստանի Ինքնավար Հանրապետությունների հետ, որ ես ոչ մի կապ չունեմ Ռուսաստանի Ինքնավար Հանրապետությունների հետ, որովհետև ես ոչ մի կապ չունեմ Ռուսաստանի Ինքնավար Հանրապետությունների հետ։

— Ընկեր Ժաղվսկյզ, ասեք, խնդրեմ, ինչպես եք դուք պատկերացնում ձեր մասնակցությունը համագումարին։

— Ընկեր Ժաղվսկյզ, ասեք, խնդրեմ, ինչպես եք դուք պատկերացնում ձեր մասնակցությունը

ՏՕՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆ

Նախաձեռնութեամբ Տէքինի Տարօն Տուրուբերան Հայր. Միութեան :

Մասնակցութեամբ Տարօնի երկսեռ Ե – րիտ. Միութեանց :

Նուիրուած Տարօնի Հայր. Միութեան 40ամեակին :

Այս Շաբաթ, ժամը 20ին, Հ. Ց. Դ. Տան մէջ :

Կը նախագահէ ԼԵՒՈՆ ԱՍԱՏՈՒՐԵԱՆ

Կը բանախօսեն հայրենակիցներ՝

ԼԵՒՈՆ ՏՕՆԻԿԵԱՆ (փարիզէն), ԿԱՐԱ-ՊԵՏ ՏԷՐՄՈՑԵԱՆ (վիէննէն) :

Կ'երգէ Տիկին Մարի կարապետեան, կ'արտասանեն Օր. Բրաբիոն Տապաղեան եւ Պ. Ալպէր Ներսէսեան (Սէնթ Էթիէնէն) : Գեղարուեստական խնամուած բաժին :

Սիրով կը հրաւիրուի Տէքինի եւ չրջանի Հայութիւնը, քաջալերելու այս ազգօգուտ ձեռնարկը :

ԺՈՂՈՎԻ ՀՐԱՒԷՐ

Շ. Գարահիսարի «Հերոսամարտին» պատմութեան վերաբերեալ չատ կարեւոր հարցի մը համար, կը խնդրենք Փարիզի եւ չրջանի հայրենակիցներէն, որ անպայման ներկայ ըլլան խորհրդակցական ժողովի մը, որ տեղի պիտի ունենայ երկուշաբթի, 13 Մայիսին, երեկոյեան ժամը 9ին, Ազգ. Տան մէջ, 32 ռիւ տը Թրեվիզ :

Ժողմը մը Գարահիսարցիներու կողմէ Ա. Գաբիկեան եւ Մկ. Գազանճեան :

ՎԱՍՊՈՒՐԱԿԱՆԻ ՅԱՂԹԱԿԱՆ ՀԵՐՈՍԱՄԱՐՏԻ

42ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

Կազմակերպութեամբ Վասպուրականի Հայր. Միութեան Կեդր. Վարչութեան (Մարսէյլ) :

Նախագահութեամբ Հերոսամարտի ռազմիկներէն Պ. Յ. ՊԱՆԴԻԿԵԱՆի :

Կիրակի, Մայիս 12, ժամը 15էն կէս դիւեր Սալ Մազբօ, 88 ռիւ Տ'Օպաճը :

Այս տարեդարձին ոճնակատարութեան հրաւիրուած են կուսակցութեանց, Ազդային, Հայրենակցական եւ Բարեգործական Միութիւններու ներկայացուցիչները :

Օրուան ոճնին առթիւ խօսք կ'առնէ կուսակցութեանց եւ Ռազմիկներու Միութեան ներկայացուցիչներուն :

Գեղարուեստական ճոխ եւ խնամուած բաժին :

Հանդէսին խօսնակն է Պ. ՅՈՎՀ. ՀԱ-ՅԱԳՈՐԾԵԱՆ :

Իրենց սիրայօժար մասնակցութիւնը կը բերեն ծանօթ արուեստագէտները, Օր. Նիր Ալիքա Սարգսեան, Ալիս Շամիրեան, Մառի Սիմոնեան, Սիւզան Պոյաճեան ու Պ. Պ. Գ. Քէնտիրեան, Գուրգէն Ստեփանեան, Ֆէտի Հրաչեան, Գասեան (Լիոնէն), Ջութակահար Մ. Զէօրէֆճեան :

Կը ներկայացուի ՎԱՐԴԱՆԱՆՑ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ, ղեկավարութեամբ ղերասան ԹՐԱԴՕՇԻ եւ մասնակցութեամբ իր խումբին :

Ընթեր նուագախումբ Սէպաքիէն Պօյ'ոյ ժագ : Պարերը կը սկսին ժամը 20ին :

Ճոխ պիւֆէ մատչելի դիներով :

ՇԱԻԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ ՍՐԱՀ

Վալանսի ընկերներէն եւ հայրենակից – ներէն, (ղումարը յայտարարուած տուչի օր) :

Ղ. Գալուստեան երեք հազար ֆրանք, Ն. Թէպոյեան, Ա. Պալեան, Հ. Սարգիս – եան, Մ. Պօյաճեան, Ց. Մաղաքեան եր – կու հազարական ֆրանք, Ղ. Քիւրէճեան եւ Ցար. Պօյաճեան 500ական ֆր. :

⁂

ՃՇԴՈՒՄ .— Հայ Մշակոյթի Տան Սեւ–րանի ցանկին մէջ՝ Տիկին Շաթըը, երա – նոս Մանուկեան, Տիկին Ոսկերիչեան նը–իրած են հինգ հազարական ֆրանք : (սը–խալմամբ յայտարարուած էր 500ական) :

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Այրի Տիկին Աչօ Շահխաթունի կը ծա – նուցանէ թէ հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի այս կիրակի, յետ պա – տարագի, Փարիզի Ս. Ցովհ. Մկրտիչ ե – կեղեցին իր ամուսնոյն՝

ԱՐՇԱԻԻՐ ՇԱՀԽԱԹՈՒՆԻԻ

մահուան քառասունքին առթիւ :

Կը հրաւիրուին ողբացեալ արուեստա – դէտին յիշատակը յարգողները :

●

Ալֆորվիլէն Տէր եւ Տիկին Մանուկ Փա–փազեան եւ աղգականները կը ծանուցա – նեն թէ, այս կիրակի հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Ս. Պօղոս Պետ–րոս եկեղեցիին մէջ իրենց մօր՝ ԱՐԵԳՆԱԶ ՕՀԱՆԵՄԱՆի (Պոլիս) մահուան քառասուն–քի առթիւ, նաեւ իրենց մեծ մօր Ովաննա Փափազեանի յիշատակին :

Կը հրաւիրուին ողբացեալներուն յիշա – տակը յարգողները :

ՆՈՒԻՐՆԵՐ

Տէր եւ Տիկին Տէր Աւետիսեան, իրենց զաւկին Ալժերիայէն վերադարձին առթիւ երկու հազար ֆր. կը նուիրեն Կապոյտ Խաչի Իթալիի մասնաճիւղին, նոյն նպա – տակին երկու հազար ֆրանք ալ, կը նուի–րեն Տէր եւ Տիկին Մուրատեան իրենց զաւկին վերադարձին առթիւ, 1500 ալ Տէր եւ Տիկին Ճակոբեան նոյն առթիւ :

Կ'ՈՒԶՈՒԻ

14 - 15 տարեկան աշկերտուհի մը եւ վարժ մէքանիսիէն մը (շըմիզիէ բօշ) աշ–խատանոցի համար, նաեւ իրենց տանը մէջ աշխատող գործաւորուհիներ : Դիմել՝

Etabl. BAKERD
58 Rue d'Aboukir, Paris 2ème

ՀԱՅ ԿՕՇԱԿԱԿԱՐՆԵՐՈՒ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

Ամէն տեսակ կաշիի եւ մորքի

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ Է

ՏԻՐԱՆ

Նաեւ

ՉԿՈՏՐՈՒՈՂ ԿՐՈՒՆԿԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿԻ

TALONS INCASSABLES

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՊՐԱՆՔ

ԱՐԱԳ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԻՒՆ,

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ԳԻՆԵՐ

ՎՃԱՐՈՒՄԻ ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

6 Rue Beaurepaire

24 Rue des Marais, Paris 10ème

Mètro République. Tél. BOT 13-48

BOT 85-23

ԿՐ ՓՆՏՌՈՒԻ

Գուրգէն Գրիգորովիչ Առնեվեչտարեան (այլ անուամբ Տատաչուելով), ծնած է 5 Յունիս 1920ին, Երեւան, ուր հետա – զրական պաշտօնեայ էր : Վերջին անգամ եղած է 1941ի Դեկտ.ին Փերեզին (Լեհաս–տան) : Տեղեկացնել Պ. Ց. Ազատեկեանի, 43 ռիւ Ալէն Շարթիէ, Փարիզ 15 :

⁂

Աբրահամեան Արտուշը կը փնտռէ իր եղբայրները, Աբրահամեան Ազիզ եւ Աբ – րահամեան Լօրիս, հօր անունը Գէորգ, որ 1941ին կորսուած են : Տեղեկութիւն ունե–ցողները կրնան դրել՝

Aprahamyan Ardouch, Arabkir poghotz
maison no. 18, Erevan Arménie
U.R-S.S.

ՄԵԾԱՐԱՆՔԻ ԵՐԵԿՈՑ

ԲԱՆԱՍՏԵՂԾ ԵՒ ՈՒՍՈՒՑԻՉ

ԱՀԱՐՈՆ ՏԱՏՈՒՐԵԱՆԻ

ԻՐ ԾՆՆԴԵԱՆ ԵՕԹԱՆԱՍՈՒՆԱՄԵԱԿԻՆ ԱՌԹԻԻ

Կը տօնուի Մայիս 11ի Շաբաթ երեկոյ, ժամը 9ին, փօլ Ֆարալիճ սրահին մէջ, 21 Ռիւ Իվ - Թուտիճ, (մէթրօ Ռէփիւպլիք

Հովանաւորութեամբ կաթ. Պատուիրակ ՍԵՐՈՎԲԷ ԵՊԻՍԿ.ի

Կը խօսին ՏԻԿԻՆ ՀՈՒՐԻ ԻՓԷԿԵԱՆ,

ՇԱՀԱՐՇ ՆԱՐԴՈՒՆԻ, Կ. ՓՕԼԱՏԵԱՆ և Օր. ԱՂԱՒՆԻ ՓԻՐՓԻՐԵԱՆ

Պ. Լիւթ Անտրէ Մարսէլ կը կարդայ Ահարոնի քերթուածներէ իր թարգմանու – թիւնները :

Երգ՝ Օր. Աստղիկ Առաքելեան եւ դաշնակ Օր. Մայտա Մարգարեան

Ընթերցումներ՝ Շահան Սարեան, Արտաշէս Գմբէրեան եւ օր. Տօլմաճեան :

Մուտքը ազատ է :

ԱՊՐԻԼ 11–24Ը ԿՐԸՆՈՊԼԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ Ազգ. եկեղ. Մի – ութեան եւ մասնակցութեամբ Հ. Ց. Դ. ենթակոմիտէի, Նոր Սերունդի, Կապ. Խաչի, Ֆրանսահայ Մշակութ. մասնաճիւ–ղին, Հ. Բ. Ը. Միութեան, Հայ Մարտիկ–ներու Միութեան :

Կիրակի, Մայիս 12, կէսօրէ վերջ ժա–մը 3·30ին, Սէն Լուի սրահը Ռիւ ծէ :

ԾՐԱՆԱԶԱՒԱՑ ԼՍԱՐԱՆ

Հերթական դասախօսութիւնը այս չո – րեքշաբթի դիւերը, ժամը 21ին, Քաֆէ Քա–ֆէի վերնայարկը : Կը խօսի՝ Հայաստա – նէն վերադարձած պատուելի Մ. Մլսըր – եան : Նիւթ՝ «Գեղարուեստը Հայաստանի մէջ» : Ժապաւէնի ցուցադրութիւն : Հա – ւաքոյթը պիտի սկսի ճիշդ որոշուած ժա – մուն :

Imprimerie Araxes, 46, Rue Richer,

Paris (9e) Pro. 05-73.

ՑՈՒՇԱՏԵՏՐ

●

ԼԻՈՆ.— Հ. Ց. Դ. «Վարանդեան» կո – միտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր ըն–կերները այս ուրբաթ իրիկուն, ժամը 8·30ին, Ցոյներու սրահը : Խիստ կարեւոր օրակարգ :

ՇԱՒԻԼ.— Հ. Ց. Դ. «Արշուեթեան» խումբի ժողովը այս Շաբաթ, ժամը 21ին, ընկեր Ցակոբ Գարաօղլանեանի նոր բնա–կարանը, Րիւ Փասըրէլ : Կարեւոր օրա – կարգ :

ԱՆԻԷՌ ՊՈՒԱ. ՔՈԼՈՄՊ.— Հ. Ց. Դ. Աբամ ենթակոմիտէն ժողովի կը հրաւիրէ իր չրջանի ընկերները, այս Ուրբաթ ժամը 21ին, ծանօթ հաւաքատեղին : Կարեւոր օ– րակարգ :

ՀԱՑԱՃԷՍ ՊԱՏԱՐԱԳ

⁂ *Կիրակի 12 Մայիս, երեկոյեան ժա–մը 17ին Սաքրէ Քէօր եկեղեցւոյ մէջ (Մոնմարթրը) հայկական ծէսով ձայ – նաւոր պատարագ՝ հոգեհանգստեան պաշտօնով 1915ի համազգային արհա –ւիրքի զոհերուն համար :*

ՀԱՑ ԿԱՐՄԻՐ ԽԱՉԻ ՕՐԸ

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՑԵՐԵԿՈՅԹ ՍՈՐՊՈՆԻ ՄԵԾ ԱՄՓԻԹԱՏՐՈՆԻՆ ՄԷՋ

47, Ռիւ տէ Գ'Էֆօլ (Մէթրօ Օտէօն – Սէն Միշէլ)

Այս կիրակի, ժամը 14·30ին : Բարձր հովանաւորութեամբ

Գերաշնորհ ՏԷՐ ՍԵՐՈՎԲԷ ԵՊ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆի

(Հայրապետական պատուիրակ Եւրոպայի Հայոց) եւ Ֆրանս. ԿԱՐՄԻՐ ԽԱՉԻ

Նախագահութեամբ ՏՕՔԹ. ԹՐԷՄՈԼԻԷՐԻ, անդամ Ֆրանս. Ակադեմիայի,

Սիրայօժար մասնակցութեամբ Այրուբենական կարգով

ՊՕՑԱՃԵԱՆ Ա.ԼԻՍ (պար), ՍԱԱՔԱՃԵԱՆ ՍՕՆԱ (երգ)

ԱԼԱԼԷՄՃԵԱՆ ՆԱՀԱՊԵՏ (թաչուճակ) ԳՄԲԷԹԵԱՆ ԱՐՏԱՇԷՍ (արտասանութիւն)

ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ ՐԱՖՖԻ (դաշնակ)

Le Jeune Virtuose de l'harmonica Nahabedian Serge

Փոքրիկներու պարախումբ (Փարիզի Օփերայէն) Les Petits Rats de l'Opéra

Հայկական պարախումբ ղեկավարութեամբ Տիկին ՔԻՒՐՆԷՐԵԱՆ ՑԱՄՄԻԿԻ

եւ ՆԱՑԻՐԻ երգչախումբին (նոր երգացանկով) ,ղեկավարութեամբ

ԵԱՆՊԷԿԵԱՆ ԳԷՈՐԳԻ ,

Դաշնակի ընկերակցութիւն՝ ԹԱՓՈՐԵԱՆ ԱՆԺԷԼ եւ Մ. ՊԼՆՈՒԱ. (Օփերայէն)

Տոմսերու գինն է 200, 300 եւ 500 ֆր. : Կանխաւ ապահովել Հայ կարմիր Խաչի կեդրոնէն՝ 15 ռիւ ժան Կուժօն, Փարիզ, ինչպէս նաեւ Փարիզեան չրջանի մասնա–ճիւղերէն :

ՄՈՒՐԱՏ ՌԱՓԱՅԷԼԵԱՆ ՆԱԽԿԻՆ ԱՇԱԿԵՐՏԱՑ ՄԻՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐՍԷՅԼ

ՏԱՐԵԿԱՆ, ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ՇԱԲԱԹ ՄԱՅԻՍ 11 ԺԱՄԸ 22ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԱՌԱՒՕՏ

Hotel Splendid

Պատուոյ նախագահութեամբ Mr. HAAS - PICARDի

(Préfet des B. du R.)

ORCHESTRE ARGENTIN

MANUEL PIZARRO

Présentation de Coiffure par René ATOYAN (Champion de France)

ՈՉ ԱՃՈՒՐԴ

Տոմսերու համար դիմել՝

Ս. Էմէրճեանի՝

40 Լա Քանըպիէր

Tél. COL 30-88

փափազեանի՝

3 ռիւ Լափայէթ

Tél, NA 42-89

Գ. վէմեանի՝ (առաքնաբոյժ)

ՈՉ ԱԼ. ՀԱՆԴԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆ

Արամ Շէխիկեանի՝

Ֆարմասի Սանթրալ, 1 Պուլվար տ'Ալբէն

Tél. COL 33-80

Տէր – Զաքարեանի՝

15 ռիւ Թէրաս

Tél. COL 35-10

2 Քլաս ժան ժորէս, Մարսէյլ

Tél. LYC 13-68

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Հիմնադիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Le PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN en EUROPE

HARATCH

Fondateur : SCHAVARCH MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, rue de Trévise - Paris 9e

Fondé en 1925 Tél. : PRO. 86-60 R. C. Seine 57 A 2731

C. C. P. Paris 15069-82

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա եւ գաղութներ, տարեկան 3000 ֆր. վեցամս. 1600

Արտասահման՝ տարեկան 3500 ֆրանք : Հատը 12 ֆր.

ՈՒՐԲԱԹ
10
ՄԱՅԻՍ
●
VENDREDI
10 MAI
1957

33ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7877 33ème ANNEE

Directrice : *Arpik MISSAKIAN*

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 13ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3688

ՕՐՈՒԱՆ ԽՕՍՔԸ

ՖՐԷՏԷՐԻՔ ՖԷՅՏԻ

●

Մեծաբանքի ցոյց մը տեղի կ'ունենայ այս երեկոյ ի պատիւ Պ. Ֆրէտէրիք Ֆէյտիի, որ վերջերս հայ լեզուի պաշտօնական դասախօս (փրօֆէսէօր թիթիւլէր) նշանակուեցաւ Փարիզի Արեւելեան կեանդանի Լեզուներու Ազգային Վարժարանին մէջ :

Բազմավաստակ փրոֆ. Ֆրէտէրիք Մաքլէրի հիւանդութեան հետեւանքով, 1937ին հայերէնի դասատանդութիւնը առժամաբար առանձնած էր փրոֆ. Ժորժ Տիւմէզիլ : 1938ին մեռաւ Մաքլէր ու Տիւմէզիլ չարունակեց իր պաշտօնը մինչեւ 1949, երբ դասախօս անուանուեցաւ Բոլէժ տը Ֆրանսի :

Իրեն յաջորդեց Ֆրէտէրիք Ֆէյտի, փրոֆ. Մաքլէրի սիրելի աշակերտը, 1949 Հոկտեմբերին, փոխանորդաբար (շարժէ տը Ռուբ) :

Շատ երիտասարդ էր Ֆէյտի, 17 տարեկան, երբ նախ ինքնաշխատութեամբ, յետոյ Արեւելեան Լեզուներու վարժարանին մէջ սկսաւ հայերէն սորվիլ :

Առաջին տարուան քննութիւնները յաջողութեամբ անցուցած էր, երբ 1931 Հոկտեմբերին իբրեւ վերակացու – ուսուցիչ մտաւ Սէվրի Սամուէլ Մուրատեան վարժարանը, հայ լեզուն կատարելագործելու նպատակով :

Երկու տարի Սէվր մնալէն վերջ, 1933-ին հրաւիրուեցաւ Վենեսիկ՝ իբրեւ ուսուցիչ Ֆրանսերէնի՝ Մուրատ Ռափայէլեան վարժարանին մէջ, ուր պաշտօնավարեց մինչեւ 1936 :

1935ին Վենեսիկի մէջ հրատարակեց հայ լեզուի քերականութիւն մը՝ Բ. եւ Գ. կարգի աշակերտներու համար : 1937ին անդամ ընտրուեցաւ Ս. Ղազարի Կաճառին : Ու նոյն տարին Միլանոյի մէջ ամուսնացաւ Հայուհիի մը՝ Օր. Հերմինէ Ֆէսլիդէնեանի հետ :

« Հայ քաղաքացի » մկրտուած, վերադարձաւ Փարիզ, ուր ահա տարիներէ ի վեր նուիրուած է հայ լեզուի, դրականութեան եւ պատմութեան ուսումնասիրութեան : Երկարաշունչ աշխատութիւն մը պատրաստած է հայկական « պահպանակ »ներու (յուռութք) մասին :

Փարիզի մէջ հրատարակեց դրքոյկ մը Հեթում Պատմիչի մասին (Անահիտէն արտատպուած) եւ հայերէնի դասագիրք մը (1947ին) Ֆրանսերէն լեզուով : Լաբուսի նոր համալսարանին հայկական բաժինն ալ ինք դրած է :

Պ. Ֆէյտի փարիզահայ դաղութին ամենասիրելի դէմքերէն մէկն է : Զինքը կը տեսնենք մեր բոլոր կարեւոր հանդէսներուն մէջ : Ու յաճախ կը լսենք իր խնամուած հայերէն ճառերը մեր բեմերէն՝ հանդիսաւոր թէ սիրուն առիթներով : Անիկա մասնակից է միշտ մեր ուրախութեանց եւ ցաւերուն մէկտեղման :

Մարսիլիոյ, Լիոնի եւ Պրիւսէլի մեր հայրենակիցներն ալ առիթ ունեցած են դնահատելու իր լուրջ դասախօսութիւնները :

Իր մեծ զաւակը դրած է Սէվրի Ս. Մուրատեան դպրոցը՝ հայերի կրթութիւն տալու համար անոր՝ յօրինակ « ազգասիրութեամբ » պարծենցող շատ մը Հայերու :

Արեւելեան լեզուներու վարժարանը բացուած էր 1795ին՝ Նափոլէոնի օրով : Հոն կ'աւանդուէին միայն արաբերէն, պարսկերէն եւ Թուրքերէն լեզուները :

Երեք տարի վերջ, 1798 Դեկտ. 11ին՝ իբրեւ չորրորդ լեզու ընդունուեցաւ հայերէնը (Ճրագը եղաւ յունարէնը) : Դասախօսն էր եղեսացի Յակոբ Շահան Զրպիտեան : Ինը տարուան (1801 Հոկտեմբեր 16 - 1810 Դեկտեմբեր 8) դադարէ մը վերջ, Զրպետ Ֆրանսերէնը կատարելագործած ըլլալով, վերսկսաւ իր հայերէնի դասերը, զոր չարունակեց մինչեւ 1826, երբ Ներսէս Աշտարակեցիի հրաւէրով Թիֆլիս մեկնեցաւ հոն Ներսիսեան վարժարանի հիմնադիրը ըլլալու :

Իրմէ վերջ հայերէնի դասախօսը եղան յաջորդաբար՝ Լէվայեան որ Յովրիվալ (1826 - 1862), Խուար Տիւլորիէ (1862 - 1881), Օկիւստ Քարիէր (1881 – 1902), Անթուան Մէյէ (1902 – 1906) :

Այս վերջինին օրով էր միայն, սկսաւ աշխարհաբարի ուսուցումը եւ դրաբարը երկրորդական աստիճանի վրայ դրուեցաւ :

Վերոյիշեալ ուսուցչապետները, մասնաւորաբար Տիւլորիէ, Մէյէ եւ Մաքլէր թանկագին երկերով ճոխացուցած են հայագիտական ճիւղը :

Փրոֆ. Ֆրէտէրիք Ֆէյտի երիտասարդ է դեռ : Լայն ասպարէզ ունի իր առջեւ :

Ցարդ իր կատարած աշխատանքները մեծապէս յուսադրիչ են :

Վստահ ենք, որ անիկա կոչուած է դառնալու արժանաւոր ժառանգորդը իր մեծանուն նախորդներուն, հայ մշակոյթի անդաստանին բերելով իր նպաստը :

ՀՐԱՆՏ – ՍԱՄՈՒԻԼ

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

Խ· ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԳԵՐԱԳՈՅՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻ ՆԻՍՏԸ

●

Շաբաթ օր Մրուշէհ խօսք առաւ Գերագոյն Խորհուրդի լիակատար նիստին մէջ, որ, ինչպէս գրած էինք, առաւելաբար պիտի գրաղի Խ. Միութեան տնտեսական ապակեդրոնացման այն ծրագրով, զոր Մրուշէհ ներկայացուցած էր Գերագոյն Խորհուրդի նախորդ նստաշրջանին (Մարտ 30) : Այս ծրագիրը կը նախատեսէ նաեւ արդիւնաբերութեան եւ չինարարութեան մէջ աշխատող 25 նախարարներու պաշտօնէ դադրումը· Մրուշէհ կ'ուզէ Մոսկուայի մէջ կեդրոնացած նախարարութեանց փոխարէն երկրին զանազան կողմերը (արդիւնաբերական ու ճարտարարուեստական կեդրոններուն մէջ) ըստեղծել 92ի չափ տեղական տնտեսական խորհուրդներ :

Մրուշէհէն առաջ խօսք առած էին Լենինկրատի շրջանին կուսակցական ղեկավարը, Ուկրայինոյ վարչապետը, Մոսկուայի շրջանին կուսակցական ղեկավարը, Ուզպէկիստանի եւ Պէլոռուսիոյ վարչապետները, Ազրպէյճանի կուսակցական ղեկավարն ու Յախստանի վարչապետը : Բոլորն ալ արտայայտուեցան ի նպաստ Մրուշէհի ծրագրին :

Մրուշէհ նախ չեշտեց թէ որքան կարեւոր են այս հարցին « վիճաբանութիւնները » :

Ըստ յաւատեղեակ անձերու նախաստութեանց, շատ հաւանական է որ ծրագրին դէմ արտայայտուողներ չգտնուին : Ամիսներէ ի վեր թերթերը յօդուածներ կը հրատարակեն այս հարցին շուրջ, հրապարակային « վիճաբանութիւններ » կը կազմակերպուէին՝ ժողովուրդին ալ կարծիքը առնելու համար· անշուշտ դէմ արտայայտուողներ չէին գտնուած : Հետեւաբար Մրուշէհ պահանջ չէր դրացած իր առաջին ծրագրին մէջ մեծ փոփոխութիւններ մտցնելու : Նոր տեղծուելիք տեղական տնտեսական խորհուրդներու թիւը կը մնայ 92, ըստ Մրուշէհի ծրագրին : Ասոր փոխարէն, կարգ մը նախարարութիւններ պիտի պահուին համամիութենական չափանիշով : Այս նախարարութիւնները են՝ օդանաւային ճարտարարուեստի, նաւային շինութեանց, բատիօ - թէֆնիֆ ճարտարարուեստի, փոխադրական միջոցներու եւ էլեկտրական կայաններու շինութեան նախարարութիւնները : Պայման չէ սակայն, որ այս վերջինները իրենց իրենց կեդրոն Մոսկուան ունենան, ինչպէս սովորութիւն էր ցարդ· ընդհակառակն, կրնան փոխադրուիլ արտադրողական կեդրոններուն աւելի մօտ վայրեր : Օրինակի համար, Մրուշէհ խորհուրդ տուաւ որ երկաթի ճարտարարուեստի նախարարութիւնը փոխադրուի Ուրալի մօտերը, փոխանակ Մոսկուայի մէջ մնալու :

Հիմնական հարցերը վստահաբար պիտի լուծուին Գերագոյն Խորհուրդի այս նստաշրջանին մէջ· սակայն այն բոլոր մանրամասնութիւնները որոնք կապ ունին կազմակերպչական խնդիրներու հետ, պիտի որոշուին նախարարաց խորհուրդին ու հանրապետութեանց կառավարութիւններուն կողմէ :

Մրուշէհի այս ծրագիրը շատ կարեւոր իրագործութիւններ պիտի ունենայ Խ. Միութեան քաղաքական եւ տնտեսական կեանքին վրայ : Մոսկուայի պատասխանատու շրջանակներուն համաձայն, այս ծրագիրը նոյնքան, եթէ ոչ աւելի, հիմնական փոփոխութիւններու դուռ պիտի բանայ, որքան համալնաւար կուսակցութեան 20րդ համագումարին որոշումները :

ԱՊԱՋԻՆՈՒՄԸ ԵՒ ԱՅԶԸՆՀԱՈՒԸՐԸ

●

Մամուլի իր հերթական ասուլիսին մէջ, նախագահ Այզընհաուըր առաւելաբար ծանրացաւ ապաղինման հարցին վրայ : Առանց ակնարկ հաստատումներ ընելու, լռելեայն ընդունեց թէ անկարելի չէ այս հարցին շուրջ Խ. Միութեան հետ համաձայնութեան մը գալը : Յայտարարեց սակայն, որ Մ. Նահանգներն ու դաշնակից պետութիւնները ամէնէն առաջ պիտի ըզբաղին իրենց քննած բոլոր հարցերուն շուրջ : Ինչ կը վերաբերի Խ. Միութեան, որոշած են չաղդուիլ այս վերջինին սպառնալիք ներէն : Անգլիական քաղաքականութեան հիմնական նպատակներէն մէկը պիտի ըլլայ Գերմանիոյ միացումը : Անգլիա առաւելադոյն չափով պիտի մասնակցի Եւրոպական Միութեան, եւ իր կողմէ ոչ մէկ արդելք պիտի յարուցուի Միացեալ Շուկայի ծրագիրներուն իրագործման դէմ : « Դասական » ղէնքերը անհրաժեշտ են ապահովելու համար Արեւմտեան աշխարհի պաշտպանութեան համար եւ Անգլիա իր զօրքերը բոլորովին պիտի չքաշէ Արեւմտ. Գերմանիայէն· սակայն Մաքմիլլըն անխախտ մնաց այդ զօրքերու թիւը զեղչելու անգլիական որոշման վրայ :

ԴԱՇՆԱԿԻՑ ՅԱՂԹԱՆԱԿԻ 12ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԻՆ ՏՕՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

Շաբաթ օր Փարիզի մէջ մեծ հանդիսութեամբ տօնուեցաւ 1945 Մայիս 8ի դաշնակից յաղթանակին 12րդ տարեդարձը : Ամբողջ քաղաքը դրօշազարդուած էր· պաշտօնական հաստատութիւնները փակ էին :

Առաւօտեան, հանդիսաւոր տողանցք մը կատարուեցաւ Շան զ'Էլիզէի պողոտային վրայ՝ դէպի Անծանօթ Զինուորին գերեզմանը : Տողանցքին կը մասնակցէին նախարարները, Նախկին Ռազմիկներու, պահեստի սպաներու կազմակերպութիւնները, սպայից վարժարաններու ուսանողները, ցամաքային, օդային ու նաւային ուժերու զօրաբաժիններ :

Հանրապետութեան նախագահը ծաղկեպակ մը գետեղեց Անծանօթ Զինուորին շիրիմին վրայ, ապա հրահրեց անչէջ հուրը : Այս առաջին հանդիսութիւնը վերջացաւ էթուալէն դէպի էնվալիտ ընդհանուր տողանցքով մը :

Գրեթէ միեւնոյն ատեն, Սիւրէնի Վալերիէն բլուրին վրայ կ'ոգեկոչուէր պատերազմի դաշտին վրայ իննած հերոսներուն յիշատակը : Մինչ Վերսայլի մէջ զինուրական տողանցք կը կատարուէր ու ապա Սէն Լուի տաճարին մէջ հոգեհանգստեան պաշտօն կը մատուցուէր :

× Ֆրանսայի բոլոր քաղաքներուն մէջ ալ տեղի ունեցան զինուորական արարողութիւններ եւ հանդիսութիւններ :

ԱՊԱԳԱՆԻ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

●

Շաբաթ գիշեր վերջ գտան Ատլանտեան ուժերը - Մաքմիլլըն խօսակցութիւնները : Մանրազննութեան կողմէ պատրաստուած պաշտօնական հաղորդագրութիւնը տակաւին չհրատարակուեցաւ, սակայն ըստ լաւատեղեակ պատասխանատու անձերու, Անգլիոյ եւ Արեւմտ. Գերմանիոյ վարչապետները համաձայնութիւն գոյացուցած են իրենց քննած բոլոր հարցերուն շուրջ : Ինչ կը վերաբերի Խ. Միութեան, որոշած են չաղդուիլ այս վերջինին սպառնալիքներէն : Անգլիական քաղաքականութեան հիմնական նպատակներէն մէկը պիտի ըլլայ Գերմանիոյ միացումը : Անգլիա առաւելադոյն չափով պիտի մասնակցի Եւրոպական Միութեան, եւ իր կողմէ ոչ մէկ արդելք պիտի յարուցուի Միացեալ Շուկայի ծրագիրներուն իրագործման դէմ : « Դասական » ղէնքերը անհրաժեշտ են ապահովելու համար Արեւմտեան աշխարհի պաշտպանութեան համար եւ Անգլիա իր զօրքերը բոլորովին պիտի չքաշէ Արեւմտ. Գերմանիայէն· սակայն Մաքմիլլըն անխախտ մնաց այդ զօրքերու թիւը զեղչելու անգլիական որոշման վրայ :

ԴԱՇՆԱԿԻՑ ՅԱՂԹԱՆԱԿԻ 12ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԻՆ ՏՕՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

Շաբաթ օր Փարիզի մէջ մեծ հանդիսութեամբ տօնուեցաւ 1945 Մայիս 8ի դաշնակից յաղթանակին 12րդ տարեդարձը : Ամբողջ քաղաքը դրօշազարդուած էր· պաշտօնական հաստատութիւնները փակ էին :

Առաւօտեան, հանդիսաւոր տողանցք մը կատարուեցաւ Շան զ'Էլիզէի պողոտային վրայ՝ դէպի Անծանօթ Զինուորին գերեզմանը : Տողանցքին կը մասնակցէին նախարարները, Նախկին Ռազմիկներու, պահեստի սպաներու կազմակերպութիւնները, սպայից վարժարաններու ուսանողները, ցամաքային, օդային ու նաւային ուժերու զօրաբաժիններ :

Հանրապետութեան նախագահը ծաղկեպակ մը գետեղեց Անծանօթ Զինուորին շիրիմին վրայ, ապա հրահրեց անչէջ հուրը : Այս առաջին հանդիսութիւնը վերջացաւ էթուալէն դէպի էնվալիտ ընդհանուր տողանցքով մը :

Գրեթէ միեւնոյն ատեն, Սիւրէնի Վալերիէն բլուրին վրայ կ'ոգեկոչուէր պատերազմի դաշտին վրայ իննած հերոսներուն յիշատակը : Մինչ Վերսայլի մէջ զինուրական տողանցք կը կատարուէր ու ապա Սէն Լուի տաճարին մէջ հոգեհանգստեան պաշտօն կը մատուցուէր :

× Ֆրանսայի բոլոր քաղաքներուն մէջ ալ տեղի ունեցան զինուորական արարողութիւններ եւ հանդիսութիւններ :

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՆԱԻԱԳԱՀ ՓՈԹի, որուն կ'ընկերանար Արտաքին նախարար Փինօ, չորեքշաբթի կէսօրէն վերջ մեկնեցաւ դէպի Հռոմ, ուր հասաւ հինգշաբթի առաւօտ եւ ընդունուեցաւ Իտալիոյ Հանր. Նախագահին կողմէ : Նախագահ Փոթի չորս օր պիտի մնայ Հռոմ՝ որպէս իտալական կառավարութեան հիւրը· ապա պիտի այցելէ Վատիկան :

ԱԶԳԱՅԻՆՈՂՈՎԻՆ ընդհ. քարտուղարը, Համբըջոլտ, հինգշաբթի առաւօտ Իսրայէլ հասաւ՝ վարչապետ Պէն Կուրիոնի հետ տեսակցութիւն մը ունենալու համար :

ԻՆԴՈՆԵԶԻՈՑ մայրաքաղաք Ճաքարթայի մէջ, մտադիր Վորոշիլովի ի պատիւ տրուած ընդունելութեան մը ընթացքին, Մ. Նահանգներու դեսպանը հանդիսութիւնները կէս ձգելով մեկնեցաւ, որովհետեւ իրեն ու իր տիկնոջ համար տեղ վերապահուած չէր :

ՅՈՐԴԱՆԱՆի նախկին վարչապետը, Նապուլսի, Ամմանի մէջ արդելափակուած կը պահուի :

ԿԱԼՈՒԻ փաչայի զաւակները Մարաքէշի մէջ կը պահուին Ներքին նախարարութեան հսկողութեան տակ :

ՃՇԴՈՒՄ

ՄՄԲ.— Հ· Բ· Ը· Միութեան Եւրոպայի Կեդր· Յանձնաժողովը կը խնդրէ մեզմէ հրատարակել հետեւեալ նշդումը :—

Շինարարի Մարտ 1957ի թիւը վրիպումի մը կը պարունակէր Դպրոց· Տիկնոջ եւ Մխիթարեան վարժարանները յաճախող Հ· Բ· Ը· Միութեան սաներու եւ սանուհիներու մասին :

Կը փափաքինք ներկայիս ճշդել թէ Ժաղ Ֆէյտի Միութենէս լման կամ մասնակի ուսումնաթոշակ չէ ստացած, թէ իր հայրը Փրոֆ· Ֆ· Ֆէյտի որեւէ նպաստ չէ ընդունած այս կամ այն ձեւով ու պատճառաւ եւ թէ իր կողմէ այդ ուղղութեամբ երբեք դիմում չէ կատարուած » :

ԱՐԱՐՈՂ

Թ.

Իսկ ինչ վերաբերում է Ռուսաստանի Դաշնության ներկայիս ղեկավարությանը, ապա նրանք ամեն ինչ անում են, որպեսզի ռուսական ժողովրդի ոգին ամբողջությամբ ենթարկեն իրենց կամքին, ինչպես նաև ստիպեն նրան ընդունել իրենց ստրկական պայմանները։

Ռուսական ժողովրդի ոգին ամբողջությամբ ենթարկելու համար Ռուսաստանի ղեկավարությունը ստեղծել է հատուկ ծառայություն, որը կոչվում է Ռուսաստանի Դաշնության Անվտանգության դաշնային ծառայություն (ՌԴ ԱԴԾ)։ Այդ ծառայության գործունեության հիմնական ուղղությունները հետևյալներն են՝

1) «Ցանկացած տեսակի (ներառյալ տնտեսական, քաղաքական, գաղափարական և այլ) ծավալման սպառնալիքների կանխարգելում և ճնշում, որոնք ուղղված են Ռուսաստանի Դաշնության ինքնիշխանության, նրա տարածքային ամբողջականության, ինչպես նաև ռուսական պետության ազգային անվտանգության դեմ»։

2) Հակաօդային պաշտպանության համակարգերի ստեղծում, որոնք ի վիճակի են ոչնչացնելու ցանկացած տեսակի ռազմական թիրախներ, ներառյալ ռազմավարական ռմբակոծիչները, ինչպես նաև ցանկացած տեսակի հրթիռներ։

3) Հրթիռային զինատեսակների մշակում, որոնք ի վիճակի են ոչնչացնելու ցանկացած տեսակի ռազմական թիրախներ, ներառյալ տիեզերական ռազմական թիրախները, ինչպես նաև ցանկացած տեսակի հրթիռներ։

Ինչպես տեսնում ենք, ռուսական ղեկավարությունը ոչ միայն ռուսական ժողովրդի ոգին ամբողջությամբ ենթարկելու նպատակ է հետապնդում, այլև ստեղծում է ռազմական հզոր մեքենա, որը ի վիճակի է ոչնչացնելու ցանկացած տեսակի ռազմական թիրախներ, ներառյալ տիեզերական ռազմական թիրախները

ԽՂՎԱԾՔ

ԳԼՈՒԽ Թ.

ՎՂՀԱՎՆ, ՎՂՀԱՎՆ

Շուտ մը Ջեմ հեռացաւ։ Ցոպուն իր ետեւէն ուրիշներ ալ հեռացան։ Ամբողջ ժողովուրդը ցրուեցաւ, մնաց միայն Ալեքսանդր Ղուկասեան, որ կանգնած էր հոն, ինչպէս ժայռ մը, ուր կը բախին ալիքները։ Ան կը նայէր ծովուն, որ կը մռնչար իր առջեւ, ու կարծես ինքն ալ կը մռնչար։ Ան կը զգար, որ ներսը ինչ-որ բան կը պայթի, կը ճեղքի, կը ջարդուի։ Ան կը զգար, որ ինքն ալ ծովի պէս ալեկոծ է, ինքն ալ ծովի պէս կը մռնչայ։ Ան կը զգար, որ ինքն ալ ծովի պէս ուզում է ջարդել, ոչնչացնել ամէն ինչ, որ իր ճամբուն վրայ է։

Ան կը զգար, որ ինքն ալ ծովի պէս ուզում է ջարդել, ոչնչացնել ամէն ինչ, որ իր ճամբուն վրայ է

ԱՊՐԻԼ 11–24Ը ԿՐԸՆՈՊԼԻ ՄԷՋ

Նախաձեռնութեամբ Ազգ. եկեղ. Մի – ութեան եւ մասնակցութեամբ Հ. Ց. Դ. ենթակոմիտէի, Նոր Սերունդի, Կապ. Խաչի, Ֆրանսահայ Մշակութ. մասնաճիւ – ղին, Հ. Բ. Ը. Միութեան, Հայ Մարտիկ – ներու Միութեան :

Կիրակի, Մայիս 12, կէսօրէն վերջ ժա – մը 3·30ին, Սէն Լուի սրահը Ռիւ ծէ :

ՏՕՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆ

Նախաձեռնութեամբ Տէօնի Տարօն Տուրուբերան Հայր. Միութեան :

Մասնակցութեամբ Տարօնի երկսեռ ե – բիւր. Միութեանց :

Նուիրուած Տարօնի Հայր. Միութեան 40ամեակին :

Այս Շաբաթ, ժամը 20ին, Հ. Ց. Դ. Տան մէջ :

Կը նախագահէ ԼԵՒՈՆ ԱՍԱՏՈՒՐԵԱՆ

Կը բանախօսեն հայրենակիցներ՝

ԼԵՒՈՆ ՏՕՆԻԿԵԱՆ (փարիզէն), ԿԱՐԱ – ՊԵՏ ՏԷՐՄՈՑԵԱՆ (Վիէննէն) :

Կ'երգէ Տիկին Մարի կարապետեան, կ'արտասանեն Օր. Բրաքիոն Տապպեան եւ Պ. Ալպէր Ներսէսեան (Սէնթ Էթիէնէն) : Գեղարուեստական խնամուած բա – ժին :

Սիրով կը հրաւիրուի Տէօնի եւ չրջանի Հայութիւնը, քաջալերելու այս ազգօգուտ ձեռնարկը :

ԺՈՂՈՎԻ ՀՐԱՒԷՐ

Շ. Գարահիսարի «Հերոսամարտին» պատմութեան վերաբերեալ չատ կարեւոր հարցի մը համար, կը խնդրենք Փարիզի եւ չրջանի հայրենակիցներէն, որ անպայ – ման ներկայ ըլլան խորհրդակցական ժո – ղովի մը, որ տեղի պիտի ունենայ եր – կուշաբթի, 13 Մայիսին, երեկոյեան ժամը 9ին, Ազգ. Տան մէջ, 32 ռիւ տը Թրէվիզ :

Խումբ մը Գարահիսարցիներու կողմէ Ա. Գաբիկեան եւ Մկ. Գազանճեան :

ՎԱՍՊՈՒՐԱԿԱՆԻ ՅԱՂԹԱԿԱՆ ՀԵՐՈՍԱՄԱՐՏԻ

42ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

Կազմակերպութեամբ Վասպուրականի Հայր. Միութեան Կեդր. Վարչութեան (Մարսէյլ) :

Նախագահութեամբ Հերոսամարտի ռազ – միկներէն Պ. Յ. ՊԱՆՈՒԿԵԱՆԻ :

Կիրակի, Մայիս 12, ժամը 15էն կէս դիշեր Սալ Մազրնօ, 88 ռիւ Տ'Օպանեը :

Այս տարեդարձին տօնակատարութեան հրաւիրուած են կուսակցութեանց, Ազ – դային, Հայրենակցական եւ Բարեգործա – կան Միութիւններու ներկայացուցիչները :

Օրուան տօնին առթիւ խօսք կը տրուի կուսակցութեանց եւ Ռազմիկներու Միու – թեան ներկայացուցիչներուն :

Գեղարուեստական ճոխ եւ խնամուած բաժին :

Հանդէսին խօսնակն է Պ. ՅՈՎՀ. ՀԱ – ՅԱԳՈՐԾԵԱՆ :

Իրենց սիրայօժար մասնակցութիւնը կը բերեն ծանօթ արուեստագէտները, Օր. Հր. Անիթա Սարգսեան, Ալիս Շամիրեան, Մառի Սիմոնեան, Սիւզան Պոյաճեան ու Պ. Պ. Գ. Քէնտիրեան, Գուրգէն Ստե – փանեան, Ֆէտի Հրաչեան, Գասեան (Լիոնէն), Ջութակահար Մ. Զէօրէֆճեան :

Կը ներկայացուի ՎԱՐԴԱՆԱՆՑ ՊԱՏ – ՐԱԶԸ, դեկաւարութեամբ դերասան ԹՐԱԳՕՇԻ եւ մասնակցութեամբ իր խումբին :

Ընտիր նուագախումբ Սէպասթիէն Պոյ'զ ժազ : Պարերը կը սկսին ժամը 20ին :

Ճոխ պիւֆէ մատչելի դիներով :

Կ'ՈՒԶՈՒԻ

Լաւ սափրիչուհի մը (ֆաքէկօրի Ա·) խանութի մը համար, տրամադրելի է կահաւորուած սենեակ մը խոհանոցով, եթէ ուզէ : Շատ լաւ պայմաններով : Դիմել՝

Moutafian, 6 ave. de Paris
Chatillon sous Bagneux Ale 64-56

ԸՆՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎ

Հ. Ց. Դ. Արեւմտեան Եւրոպայի Կ. Կոմիտէն ընդհանուր ժողովի կը հրաւի – րէ Փարիզի եւ չրջանի բոլոր ընկերները այս չորեքչաբթի իրիկուն ժամը 21ին, Պարպօթ սրճարանի վերնայարկը (Կառ տիւ Նոռ) : Կը դեկուցանէ՝

ԸՆԿԵՐ ՄԻՆԱՍ ԹԼՕԼԷՕԼԵԱՆ

(Նոր ժամանած Լիբանանէն)

Կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ :

Այրի Տիկին Աղաւնի Թօփալ Խաչեր – եան, Տէր եւ Տիկնին Ա. Շահթէլ, Այրի Տիկին Գազազեան (Մարսէյլ), Տէր եւ Տիկին Աչճեան եւ զաւակները (Մար – սէյլ), Օր. Աստղիկ Խաչատուրեան (Պո – լիս), Տիկին Մ. Պալըզճեան եւ աղջիկը, Տէր եւ Տիկին Խաչիկ Խաչատուրեան, զաւակներն ու թոռները, Պ. Ղազարոս Խաչատուրեան, Տէր եւ Տիկին Յակոբ Խաչատուրեան, Տէր եւ Տիկին Երուանդ Խրալեան : Պ. Ա. Շաքարեան, Այրի Տիկին Գասպարեան եւ բոլոր պարագա – ները սրտի խոր ցաւով կը ծանուցանեն իրենց զաւկին, քրոջ, քրոջ զաւկին եւ ազգականին՝

ՄԵԼԻՆԷ ԹՕՓԱԼ ԽԱՉԵՐԵԱՆԻ

յանկարծական մահը :

Յուղարկաւորութիւնը տեղի կ'ունենայ այսօր, ուրբաթ, ժամը 14,30ին, Փարի – զի Ս. Յովհաննէս–Մկրտիչ եկեղեցին :

Մասնաւոր մահազդ չստացողներէն կը խնդրուի ներկայս իբր այդ նկատել :

ՀԱՑԱՇՆԹԷՍ ՊԱՏԱՐԱԳ

**** Կիրակի 12 Մայիս, երեկոյեան ժա – մը 17ին Սաքրէ Քէօր եկեղեցւոյ մէջ (Մոնմարթրը) հայկական ծէսով ձայ – նաւոր պատարագ՝ հոգեհանգստեան պաշտօնով 1915ի համազգային արհա –ւիրքի զոհերուն համար :*

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

Գուրգէն Գրիգորովիչ Առնեվեչտարեան (այլ անուամբ Տատաչուելով), ծնած է 5 Յունիս 1920ին, Երեւան, ուր հետա – զրական պաշտօնեայ էր : Վերջին անգամ եղած է 1941ի Դեկտ.ին Փերեզին (Լէհաս – տան) : Տեղեկացնել Պ. Ց. Աղապէկեանի, 43 ռիւ Ալէն Շարթիէ, Փարիզ 15 :

***

Աբրահամեան Արտուշը կը փնտրէ իր եղբայրները, Աբրահամեան Ազիզ եւ Աբ – րահամեան Լորիս, հօր անունը Գէորգ, որ 1941ին կորսուած են : Տեղեկութիւն ունե – ցողներէն կը դրել՝

Aprahamyan Ardouch, Arabkir poghotz
maison no. 18, Erevan Arménie
U.R-S.S

ԿԱՐԵՒՈՐ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

ԼԻՈՆԻ ՏՕՆԱՎԱՃԱՌԻՆ ԵՒ ԶԱՏ – ԿՈՒԱՆ ՏՕՆԱԿԱՆ ՕՐԵՐՈՒ ԱՌԹԻԻ

Անպայման պէտք է այցելել

ՊԱՇԱՏՈՒՐԵԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

246 Rue Vendôme et
20 Rue Villeroy
LYON

Թարմ, համեղ եւ դիւրամատչելի Արեւելեան եւ Եւրոպական ամենա – ընտիր ապրանքներ

Ինչպէս արմաւ (ճիւղերով), պա – տմիա, եալանճի տոլմա, յունական թուրչիներ, պիպեռ, սերեւ, թա – հին հելվա, վանիլլ, չոքոլա, նուա – գէթ, լոքում, (սաքըզը, նուագէթ եւ փիսթաչ) տուփով եւ քաշով, Շիրակ օղին (41 45 աստիճան), սուճուք, պաստրմա (կեսարական), սուրճ (քարավան եւ մոքքա) հա – մեմներ, մահլէպ, սալէպ, ձիթա – պտուղ, ձէթ (350 Ֆր· լիտր), քաշ – կավալ, ճերմակ պանիր (ոչխարի կաթով) եւ ամէն կարգի պահա – ծոներ եւայլն, եւայլն :

Մի վարանիք դիմեցէք՝

ՊԱՇԱՏՈՒՐԵԱՆԻՆ

Imprimerie Araxes, 46, Rue Richer,
Paris (9e) Pro. 05-73.

ՄԵԾԱՐԱՆՔԻ ԵՐԵԿՈՑ

ԲԱՆԱՍՏԵՂԾ ԵՒ ՈՒՍՈՒՑԻՉ

ԱՀԱՐՈՆ ՏԱՏՈՒՐԵԱՆԻ

ԻՐ ԾՆՆԴԵԱՆ ԵՕԹԱՆԱՍՈՒՆԱՄԵԱԿԻՆ ԱՌԹԻԻ

Կը տօնուի Մայիս 11ի Շաբաթ երեկոյ, ժամը 9ին, Փոլ Ֆարալիճ սրահին մէջ, 21 Ռիւ Իվ - Թուտիճ, (Մէթրօ Ռէփիւպլիք)

Հովանաւորութեամբ կաթ. Պատուիրակ ՍԵՐՈՎԲԷ ԵՊԻՍԿ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆի եւ մասնակցութեամբ Դպրոցասէր Տիկնանց եւ Մխիթարեան Հայրերու վարժարաններուն :

Կը նախագահէ ՇԱՒԱՐՇ ՆԱՐԴՈՒՆԻ

Կը խօսին ՏԻԿԻՆ ՀՈՒՐԻ ԻՓԷԿԵԱՆ, Կ. ՓՕԼԱՏԵԱՆ եւ Օր. Ա. ՓԻՐՓԻՐԵԱՆ

Ներկայ կ'ըլլան նաեւ ՏԻԿԻՆ ՄԱՐՍԷԼ ՊԱԼԱՐ, Պ. ԺԱՆ ՊԱԼԱՐ (Խմբագրա – պետ Քայիէ տիւ Սիւտի), եւ Հայ Գրողներու Ընկերակցութեան ներկայացուցիչը :

Պ. Լիւի Ալնտրէ Մարսէլ կը կարդայ Ահարոնի քերթուածներէ իր թարգմանու – թիւնները :

Թաւջութակ՝ Պ. ԷՄՄՈՆ ՓՕՒԼ.

Երգ՝ Օր. Աստղիկ Առաքելեան եւ դաշնակ Օր. Մայտա Մարգարեան

Ընթերցումներ՝ Շահան Սարեան, Արտաշէս Գմբէթեան եւ օր. Տօլմաճեան :

Տաղանդաւոր Ֆրանսացի երգիչը Պ. Իվ Թէմիէ կ'երգէ հայերէն (Կոմիտասեան) եւ Ֆրանսերէն երգեր :

Ցայտագրին ճոխութեան, Ֆրանսացի արուեստագէտներու մասնակցութեան պատ – ճառով, հանդէսը կը սկսի ճիշդ ժամին եւ սրահին դուռները կը փակուին ժամը 9ին : Մուտքը ազատ է :

ՑԵՐԿՈՑԹ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Նախաձեռնութեամբ Հ. Ց. Դ. Նոր Սերունդի «Ահարոնեան» խումբի : Այս կի – րակի ժամը 16էն մինչեւ 22 : Ազգ. Տան մէջ (32 ռիւ տը Թրէվիզ) :

Ընկերահամակրական չեմ մթնոլորտ :

Կը հրաւիրուի երիտասարդութիւնը :

ԵՐԵԿՈՑԹ

Հ. Ց. Դ. Սէն–Լուի Նոր Սերունդի «Սիամանթօ» խումբը Ամերիկա մեկնող իր չորս ընկեր-ընկերուհիներուն ողջեր – թի ընկերա - համակրական երեկոյթ մը սարքած է այս չաբաթ իրիկուն, ժամը 9,30ին, սովորական հաւաքատեղին : Այս առթիւ կը խնդրուի բոլոր հին ու նոր սերնդականներէն ներկայ գտնուիլ :

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Ալֆորվիլէն Տէր եւ Տիկին Մանուկ Փա – փազեան եւ աղգականները կը ծանուցա – նեն թէ, այս կիրակի Հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Ս. Պօղոս Պետ – րոս եկեղեցիին մէջ իրենց մօր՝ ԱՐԵԳՆԱԶ ՕՀԱՆԵԱՆի (Պոլիս) մահուան քառասուն – քի առթիւ, նաեւ իրենց մեծ մօր Ովսաննա Փափազեանի յիշատակին :

Կը հրաւիրուին ողբացեալներուն յիշա – տակը յարգողները :

ՏՐԱՄԱԴՐԵԼԻ ՍԵՆԵԱԿ

Տրամադրելի է սենեակ մը, արտասահ – մանէն եկած ուսանող կամ ուսանողու – հի մը համար (խոհանոցի դիւրու – թեամբ) : Դիմել թերթիս վարչութեան :

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՓԱՐԻԶ.— Հ. Ց. Դ. «Եդիպատոյի» կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բո – լոր ընկերները այս չաբաթ ժամը 8,30ին Պարպօթ սրճարանին վերնայարկը, Կառ տիւ Նոռ : Կարեւոր օրակարգ : Ջեկոյց պատգամաւորներու :

ԼԻՈՆ.— Հ. Ց. Դ. «Վարանդեան» կո – միտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր ըն – կերները այս ուրբաթ իրիկուն, ժամը 8·30ին, Ցոյներու սրահը : Խիստ կարեւոր օրակարգ :

ՇԱՒԻԼ.— Հ. Ց. Դ. «Արդութեան» խումբի ժողովը այս Շաբաթ, ժամը 21ին, ընկեր Ցակոբ Գարաօղլանեանի նոր բնա – կարանը, Բիւ Փասըրէլ : Կարեւոր օրա – կարգ :

ԱՆԻԷՌ ՊՈՒԱ ՔՈԼՈՄՊ.— Հ. Ց. Դ. Արամ Ենթակոմիտէն ժողովի կը հրաւիրէ իր չրջանի ընկերները, այս Ուրբաթ ժամը 21ին, ծանօթ հաւաքատեղին : Կարեւոր օ – րակարգ :

ՀԱՄԱՀԱՐԲԵՐԴ Հայր. Միութեան Վալանսի մասնաճիւղի վարչութիւնը ժո – ղովի կը հրաւիրէ իր բոլոր ընկերները այս չաբաթ երեկոյ, ժամը 9ին, Պ. Գ. Սիմոնեանի սրճարանը :

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Տէր եւ Տիկին Ազամ Կոնոյեան կը ծա – նուցանեն թէ այս կիրակի առաւօտ հե – ղեհանգիստ պիտի կատարուի իրենց հօ – րեղբօր Սարգիս Կոնոյեանի մահուան տարելիցին ինչպէս եւ իրենց երեք զա – ւակներուն եւ 1914ի Կոնոյեան ընտանիքի համայն նահատակներու յիշատակին, Պ. Օտտոյի Ս. Ցակոբ մատրան մէջ :

Կը հրաւիրուին ողբացեալներուն յիշա – տակը յարգողները :

ՀԱՑ ԿԱՐՄԻՐ ԽԱՉԻ ՕՐԸ

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՑԵՐԵԿՈՑԹ ՍՈՐՊՈՆի ՄԵԾ ԱՄՓԻԹԱՏՐՈՆԻՆ ՄԷՋ

47, Ռիւ տէ Վ'էօլ (Մէթրօ Օտէօն – Սէն Միշէլ)

Այս կիրակի, ժամը 14·30ին : Բարձր հովանաւորութեամբ

Գերաշնորհ ՏԻՐ ՍԵՐՈՎԲԷ ԵՊ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆի

(Հայրապետական պատուիրակ Եւրոպայի Հայոց) եւ Ֆրանս. ԿԱՐՄԻՐ ԽԱՉի

Նախագահութեամբ ՏՕՔԹ. ԹՐԷՄՈԼԻԷՐԻ, անդամ Ֆրանս. Ակադեմիայի,

Սիրայօժար մասնակցութեամբ Այրուբենական կարգով

ՊՕՅԱՃԵԱՆ ԱԼԻՍ (պար), ՍԱԱԹՃԵԱՆ ՍՕՆԱ (երգ)

ԱԼԱԼԷՄՃԵԱՆ ՆԱՀԱՊԵՏ (թաւջութակ) ԳՄԲԷԹԵԱՆ ԱՐՏԱՇԷՍ (արտասանութիւն)

ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ ՐԱՖՖԻ (դաշնակ)

Le Jeune Virtuose de l'harmonica Nahabedian Serge

Փոքրիկներու պարախումբ (Փարիզի Օփերայէն) Les Petits Rats de l'Opéra

Հայկական պարախումբ դեկավարութեամբ Տիկին ՓԻՒՆԷՐԵԱՆ ՑԱՄՄԻԿԻ

եւ ՆԱՑԻՐի երգչախումբին (նոր երգացանկով) ,դեկավարութեամբ

ԵԱՆՊԼԿԵԱՆ ԳԷՈՐԳԻ ,

Դաշնակի ընկերակցութիւն՝ ԹՈՒՓՈՒՐԵԱՆ ԱՆԺԵԼ եւ Մ. ՊԼՆՈՒԱ (Օփերայէն)

Տոմսերու գինն է 200, 300 եւ 500 Ֆր· : Կանխաւ ապահովել Հայ Կարմիր Խաչէ կեդրոնէն՝ 15 ռիւ ժան կուժօն, Փարիզ ,ինչպէս նաեւ Փարիզեան չրջանի մասնա – ճիւղերէն :

Machines à Ecrire

ACHAT = VENTE = REPARATION = LOCATION
ENTRETIEN = FOURNITURES

S. SEROPIAN

10 Rue Cail Paris 10· Tél. NOR 79-30

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Հիմնադիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Le PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN en EUROPE

HARATCH

Fondateur : SCHAVARCH MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, rue de Trévise - Paris 9e

Fondé en 1925 Tél. : PRO. 86-60 R. C. Seine 57 A 2731

C. C. P. Paris 15069-82

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա եւ գաղութներ, տարեկան 3000 ֆր. վեցամս. 1600

Արտասահման՝ տարեկան 3500 ֆրանք : Հատը 12 ֆր.

ՇԱԲԱԹ 11 ՄԱՅԻՍ

SAMEDI 11 MAI 1957

33ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7878 33ème ANNEE Directrice : *Arpik MISSAKIAN* ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 13ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3689

ՕՐՈՒԱՆ ԽՕՍՔԸ

Ա՛Հ ԱՐՕՆ

●

Ահա՛ անուն մը, որ պէտք չունի մականունի մը օժանդակութեան՝ բնորոշելու համար իր տէրը :

Մեծարանքը՝ որ կ'ընծայուի այս իրիկուն Ահարոն Տատուրեանի, արժանի պըտակումն է չուրջ կէս դարու դրական վաստակի մը :

Ահարոն յայտնութիւն մը եղաւ Պոլսոյ — արեւմտահայերու մշակութային ոստանին — դրական երկնակամարին վրայ՝ Օսմանեան Սահմանադրութեան յաջորդող խանդավառ օրերուն, երբ ազդովին վէրածնունդի փայլուն շրջան մը կը բոլորէինք :

Ծնած Բիւթանիոյ գեղածիծաղ ափերուն վրայ, հայաբնակ Օվաճըգի մէջ 70 տարի առաջ, Ահարոն անած ու դաստիարակուած էր զուտ հայկական միջավայրի եւ շրջանակի մէջ :

Հաղիւ աւարտած գիւղին նախակրթարանը, ղրկուած էր Գաւըզիւղի Մխիթարեան վարժարանը : Ու իբրեւ յաջողակ ու խոստմնալից աշակերտ, բախտն ունեցած էր միջնակարգ ուսումը աւարտելու Վիեննայի Մուրատ Ռափայէլեան վարժարանին մէջ :

Հո՛ն է որ մեծ խանդաղատանքով ծանօթացած է մեր ոսկեդարեան զմայլելի գրականութեան, ըմբռնած է աննման Հ. Ասլանի Բաղրատունիի «Հայկ Դիւցազն»ը եւ Ալիշանի հայրենաշունչ գրաբար քերթուածները. ու զարճած՝ մեր լաւագոյն հայագէտներէն մէկը :

Պոլիս վերադարձին, ինքզինք գտած է շրջանակին մէջ այն մտաւորականներուն, որոնք խաբուսիկ ազատութեան մը շնորհած դիւրութիւններէն օգտուելով համախմբուած էին Օսմանեան կայսրութեան մայրաքաղաքին մէջ :

Ազատամարտի չուրջ սկսած էր կազմուիլ գրագէտներու, բանաստեղծներու, հանրային գործիչներու, հեռատրներու ընտրանի հոյլ մը, որ թարմ, յեղափոխական, աղգայնական ու ազատական նոր չունչ մը կը մուծէր՝ տարիներով համիտեան բռնակալ լուծին տակ ստրկամտութեան ենթարկուած մամուլին եւ հանրային մտայնութեան մէջ :

Ահարոն ինք ալ մտաւ այդ յեղափոխական շրջանակին մէջ : Իր ինքնատիպ, վրսեմ ու չքեղ ոճով գրած բանաստեղծութիւնները զարդարեցին «Ազատամարտ»ի (օրաթերթ ու շաբաթական), դաշնակցական Ուսանողական Միութեան պաշտօնաթերթ երկուցիի, երիտասարդ, առաջամարտիկ գրողներու հանդէս Մեհեանի է — ջերը, մեծապէս տպաւորելով այդ օրերու ուսանողներն ու մտաւորական երիտասարդութիւնը :

Գրական հրապարակին վրայ սիրելի անուններ էին արդէն Սիամանթօ եւ Վարուժան :

Ահարոն եկաւ իր արժանաւոր տեղը գրաւելու անոնց կողքին :

Մեծ եղեռնին զոհ գացին իր գրչի եղբայրները : Ինք ազատեցաւ հրաշքով :

Զինադադարին Հայութիւնը ազդովին դգաց այն անհուն պարապը՝ որ ձգած էին նահատակուած մտաւորականները :

Ահարոն մէկն էր «Ազատամարտ»ի սեռունդին հազուագիւտ վերապրողներէն՝ Շաւարշ Միսաքեանի, Յ. Ճ. Սիրունիի եւ կարգ մը ուրիշ երիտասարդ գրողներու հետ, որոնք բոլորուեցան « Ճակատամարտ»ի չուրջ :

Այս թերթին մէջ անդին հրապարակեց բոցաշունչ քերթուածներ՝ ներշնչուած հայութեան աննախընթաց տառապանքէն, ընդվզելով՝ գործուած ահաւոր ոճիրին դէմ :

1922ի յունուար աղէտը դինք ալ դարձուց տարագիր դէպի Պուլկարիա, ուսկից անցաւ Փրակա՝ իբրեւ ուսանող չեխական

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԱՆԳԼԷՒԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

●

Ինչպէս գրած էինք Աթընաուըը - Մաքմիլլըն բանակցութիւնները վերջացան չորեքշաբթի օր, սակայն միացեալ հաղորդագրութիւնը հրատարակուեցաւ միայն հինգշաբթի առաւօտ : Ինչպէս բոլոր պաշտօնական հաղորդագրութիւնները, այս մէկն ալ կը պարունակէ նախաբան մը, որուն մէջ կ'ըսուի թէ տեսակէտներու բացարձակ համաձայնութիւն գոյացած է երկու վարչապետներուն միջեւ, որոնք փոխադարձ վստահութեամբ պիտի աշխատին աշխարհի խաղաղութիւնը պահպանելու համար : Գալով խօսակցութեանց նիւթ դարձած օրակարգի հարցերուն, վարչապետները հասած են հետեւեալ եզրակացութեանց. — 1) Ապագինում . — Անգլիոյ եւ Արեւմտ. Գերմանիոյ կառավարութեանց արտաքին քաղաքականութեան առաջին մտահոգութիւնը խաղաղութեան պահպանումն է : Այս ուղղութեամբ ՄԱԿի մէջ տարուած աշխատանքները — ապագինում եւ ամէն կարգի զէնքերու վրայ հսկողութիւն — արժանի են անվերապահ աջակցութեան : Այնքան աւելի որ Խ. Միութիւնը որեւէ դրական քայլ չառներ ապագինման հարցին չուրջ փոխադարձ համաձայնութիւն մը գոյացնելու համար, ներկայիս գոյութիւն ունեցող պաշտպանողական կազմակերպութիւնները պէտք է առաւել ևս զօրանան, քանի որ ցարդ յաջողեցան խաղաղութիւնն ու ազատութիւնը պահպանել, եւ որեւէ երկրի համար վտանգ մը չէ իրենց գոյութիւնը :

2) Ինքնապաշտպանութիւն եւ ապահովութիւն. — Երկու վարչապետները մանրամասնօրէն քննեցին Եւրոպայի ինքնապաշտպանութեան եւ ապահովութեան հարցը. այն եղրակացութեան հասան թէ Հիւսիսատլանտեան Կազմակերպութեան վերջին որոշումները պէտք է յարդուին : Ինչպէս յայտնի է, քսան այս որոշումներուն, Հիւսիսատլանտեան Կազմակերպութեան պետութիւնները պիտի չարունակեն կէսին դինուորական տեսակէտով կազմակերպել՝ որեւէ յարձակման մը առաջքն առնելու համար : Այս առնչութեամբ, Արեւմտ. Գերմանիոյ Պատերազմական նախարարը չուտով Լոնտոն պիտի մեկնի՝ երկու երկիրները չհաղորդող ինքնապաշտպանութեան եւ ապահովութեան հարցին չուրջ կարեւոր խօսակցութիւններ ունենալու համար : 3) Եւրոպական հաւաճայնութիւնները. — Անգլիական կառավարութիւնը իր անխոնջ դոհունակութիւնը կը յայտնէ Մարտ 25ին Հռոմի մէջ կնքուած Եւրոպական Համաձայնութեան համար, զոր կարեւոր քայլ մը կը նկատէ Միացեալ Եւրոպայի մը կազմութեան ու Եւրոպական ընդհանուր անուեռութեան մը ստեղծման համար : 4) Գերմանիոյ միացումը.— Անգլ. կառավարութիւնը կը հաստատէ թէ Գերմանիոյ միացումը իր արտաքին քաղաքականութեան գլխաւոր առաջադրութիւններէն մէկն է, եւ որոշած է իր կարելի բոլոր միջոցներով օգնել այս նպատակին իրագործման : Երկու կառավարութիւնները համոզուած են, որ կարելի չէ Եւրոպայի մէջ տեւական ու իրական խաղաղութիւն մը ստեղծել այնքան ատեն որ Գերմանիան երկուքի բաժնուած ըլլայ :

× Ինչպէս յայտնի է, Անգլիոյ ու Արեւմտ. Գերմանիոյ վարչապետները օրակարգի բոլոր հարցերուն չուրջ համաձայնեցան. մէկ կէտի վրայ է, որ Մարքմիլլըն որեւէ դիջում չըրաւ — Գերմանիոյ մէջ պահուող անգլիական զօրքերուն թիւը պիտի պեղչուի :

× Հինգշաբթի կէսօրէն վերջ Մաքմիլլըն Լոնտոն հասաւ ու յայտարարեց թէ չատ զոհ մնացած է Աթընաուըրի հետ ունեցած խօսակցութեանց արդիւնքէն :

ՍՈՒԷՋԻ ՀԱՐՑԸ

●

Սուէզի ջրանցքէն օգտուողներու Միութեան վարչութիւնը, Լոնտոնի մէջ վերջացուց իր նստաշրջանը եւ պաշտօնական հաղորդագրութիւն մը հրատարակեց, ուրուն մէջ որեւէ նոր առաջարկ չի բերուիր. ընդհանուր տպաւորութիւնն այն է որ Սուէզէն օգտուող երկիրներու մեծ մասը պիտի զոհանան ներկայ կացութեամբ եւ պիտի ենթարկուին Եգիպտոսի դրած պայմաններուն : Միայն Ֆրանսայի ներկայացուցիչն էր, որ պահանջեց հաղորդագրութեան մէջ ուեւելցնել բողոքի յայտարարութիւն մը — ներկայ պայմաններու մէջ, Ֆրանսական կառավարութիւնը խորհուրդ չի տար որ առեւտրական նաւերը օգտագործեն Սուէզի ջրանցքը : Սպանիոյ ներկայացուցիչն ալ, յանուն իր կառավարութեան, դիտողութիւն մը արձանագրել տուաւ — միայն ՄԱԿը իրաւասութիւն ունի դատելու թէ Ապահովութեան Խորհուրդին տուած որոշումները Եգիպտոսի կողմէ յարգուա՞ծ են թէ չէ :

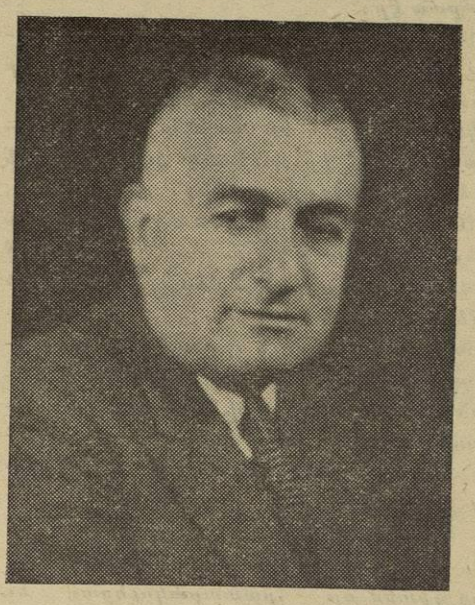
Ընդհանուր առմամբ Եգիպտոսի բռնած ընթացքը դատապարտելի նկատուեցաւ այս ժողովին մէջ, սակայն այս ուղղութեամբ որեւէ բանաձեւ չքուէարկուեցաւ :

× Մ. Նահանգներու մէջ ընդհանրապէս զոհ են ժողովին արդիւնքէն : Կը կարծուի սակայն թէ Ֆրանսական կառավարութիւնը կամ Ջրանցքին Համաշխարհային Ընկերութիւնը, որ Ֆրանսական է, բողոք պիտի ներկայացնէ Լա Հէյի միջազգային տեսանին :

ՆԱԽԱԳԱՀ ՔՈՔԻ ՀՌՈՄԻ ՄԷՋ

●

Ֆրանսայի հանրապետութեան նախագահը հինգշաբթի կէսօրուան մօտ հասաւ Հռոմ, ուր ողջունուեցաւ թնդանօթի 101 հարուածներով : Իտալիոյ Հանրապետութեան նախագահը, Կրոնքի, չրջապատուած պաշտօնական անձնաւորութիւններով, կայարանին մէջ դիմաւորեց նախագահ Քոքին : Պետական քայլերգներէն վերջ, նախագահական թափօրը, ժողովուրդին ծափերուն եւ ողջոյնի բացականչութիւններուն մէջ, ուղղուեցաւ դէպի Անձանօթ Զինուորին յուշարձանը, ուր նախագահ Քոքի ծաղկեպսակ մը զետնեց : Ցետ միջօրէին, Ֆրանսայի հանր. նա-



ԱՀԱՐՈՆ ՏԱՏՈՒՐԵԱՆ

որուն ծննդեան 70ամեակին առթիւ կազմակերպուած մեծարանքի երեկոն տեղի կ'ունենայ այսօր Շաբաթ :

խագահը ներկայ գտնուեցաւ ճաշարշաւի մը, ապա ընդունեց գլխաւոր քաղաքական կազմին ներկայացուցիչները : Իրիկուան, նախագահ Կրոնքի ճաշ մը տուաւ նախագահ Քոքիի ի պատիւ : Ողջոյնի, բարեմաղթանքի եւ երկու երկիրներու բարեկամութիւնը ոգեկոչող ճառեր փոխանակուեցան երկու նախագահներուն միջեւ :

× Իտալական մամուլը, նախագահական այս այցելութեան առթիւ կը յիշեցնէ Ֆրանքեւիտալական բարեկամութիւնը, կը մատնանշէ Թէ Եւրոպայի մէջ ինչ կարեւոր դեր վերապահուած է այս բարեկամութեան, եւ չերմ բառերով կը դրուատէ նախագահ Քոքիի անձը :

× Յիշեցնենք այս առթիւ, թէ նախագահ Կրոնքի, ի պատիւ նախագահ Քոքիի, ընդմիջած էր նոր վարչապետ մը գտնելու համար սկսած իր խորհրդակցութիւնները :

ՖՐԱՆՍԱՑԻ ՆԵՐՔԻՆ ՀՈԳԵՐԸ

Վարչապետ կի Մոլէ Էվիլ ուշադրութիւն տուած իր այցելութեան առթիւ, հինգշաբթի օր կարեւոր ճառ մը խօսեցաւ, որուն մէջ ներկայացուց Ֆրանսայի տնտեսական ու էմմտական կացութեան պատկերը, ինչպէս նաեւ Ալժերիոյ ներկայ կացութիւնը : Անդրադառնալով էմմտական կացութեան, վարչապետը յայտնեց թէ լուրջ վտանգ կան որ Ֆրանքը անկում կրէ. տակաս ոչ մէկը ճիգ կը թափէ այդ վտանգին առաջքն առնելու համար : «Որոշ տարրեր կան, որոնք նոյնիսկ կը փափաքին որ դրամական տագնապ մը ծայր տայ : Նախ՝ պղտոր ջուրի մէջ ձուկ որսացող համայնավարները, որոնք կը փափաքին որ երկիրը թշուառութեան մատնուի, որպէսզի յառաջ տանին իրենց քարոզչութիւնը : Ուրիշներ ալ կան, չարաչահներ, որոնք կը մաղթեն Ֆրանքին անկումը՝ իրենց չահուն համար» : Սակայն, աւելցուց վարչապետը «դրամին անկման գաղափարը ընդունելի իսկ համապատասխան է ոճիրի » :

Գալով Ալժերիոյ, ապստամբները իրենց ահաբեկումները կը չարունակեն, յուսալով որ ՄԱԿը իր որոշումը կը փոխէ, կամ Ֆրանսայի մէջ, կառավարական տագնապ կը ծագի : Սակայն երբ ապստամբները տեսնեն, որ Ֆրանսա որոշած է իր իրաւունքները պաշտպանել մինչեւ վերջը, պիտի յուսահատին եւ վերջ տան անօգուտ պայքարին :

× Վարչապետը ուրբաթ առաւօտ սկսաւ իր խորհրդակցութիւնները՝ երեսփոխանական խմբակցութեանց պարագլուխներուն հետ. պիտի քննեն Ալժերիոյ կացութիւնն ու Ֆրանսայի ներքին բարեփոխումներու հարցը :

ԱՀԱՐՈՆԸ

(ՃԱՌ ՄԸ ՈՐ ՉԷ ԽՕՍՈՒԱԾ)

Իբր երիցադոյնը իր սերունդին եւ որ իբ նախաքայլերուն ճանչցած է զայն, չեմ կրնար լուռ անցնիլ իր յիսնամեայ գործը ոճնելու առթիւ սարքուած Երեկոյին վրայէն:

Պէտք է յիսուն տարի ետ երթամ. դէպի Մանզումէ օրթոթերթին խմբագրատունը Պապը Ալիի պողոտային վրայ, որ ժամանակին ոչ միայն Հայ մամուլին այլ նաեւ Թուրք գրականութեան եւ մամուլին Մեծ Ճամբան էր:

1905ի ընթացքին էր որ, օր մը վարպետ դեռաբոյս երիտասարդ մը կը մտնէր մեր խմբագրատան երկրորդ յարկի սենեակէն ներս, ուր կը բազմէր խմբագրապետ Քասիմը՝ իր յաւիտենական կլկլակին երգեցողութեամբը արբշիռ. անոր մօտը, Տ. Անդրէասեանը, անկիւն մը ամփոփ, իր օտար թերթերուն լայնաբաց էջերուն մէջ ընկղմած, մինչ գրիչը ձեռքը ու թուղթն առջեւը:

Համակրելի սիրուն պատանին, Գասպար Մխիթարեանց սան, բերած էր քերուած մը գոր երկիւղով երկարեց խմբագրապետին: Ան, ոսկի ակնոցներուն տակէն աչք մը սահեցնելէ ետք թուղթին վրայ, ինծի երկարեց, յարելով.

— Այս քու ճիւղդ է, Յակոբ:

Ես չեմ յիշեր թէ ո՞ր քերթուածն էր, բայց դիտեմ որ հրատարակուեցաւ եւ այդ նորայայտ քերթողը չարունակեց իր այցերը:

Ահա այդ ժամանակէն կը սկսի մեր կապը որ ապա խղուեցաւ աշխարհի փոթորիկներուն հետ. վերջապէս օր մը վերջկսելու համար Փարիզի մէջ, ինք կազմուած, հաստատուն բանաստեղծ, իսկ ես պարզ տպագրիչ: Ան Պառնասի բարձունքը թառած, ես աշխատաւորի մը չապիկով, իր երկերուն տպագրութեանը համար:

Այսպէս, ես յուշարար մըն եմ, յուշող մը միայն ինչ որ կը խորհիմ իր մասին:

Իր հսկայ գործին վերլուծումն ու ներկայացումը վեր է իմ կարողութենէս, զայն թող կատարեն ձեռնհասները, ինչ որ կրնամ ըսել սա է թէ Ահարոն վերջին հանդոյցն է քերթողական այն չղթային որ Վենետիկէն օղակ կը հիւսէ, արծաթ, ոսկի եւ գոհար ճարմանդներով, չղթայաշար, որ կը կոչուի Ալիշան, Մկրտիչ Պէշիկթաշլեան, Խորէն Նարպէյ, Թովմաս Թէրզեան, Մկրտիչ Ազգմեան, Դանիէլ Վարուժան եւ Ահարոն:

Վենետիկեան այդ գործը որուն հէնքը կը կազմեն Բագրատունիները, Հիւրմիւզներ, Ալիշաններ եւայլ թանգագին միտքեր, որ դպրոց մը ստեղծեցին, լարեր հիւսեցին դիւցազնական եւ հայրենասիրական մեր գրոց լեզուին բոլոր դանձերը սեղանի վրայ դնելով, իրենց անմիջական աշակերտները դանոնք իւրացնելով, լոյսի հանեցին աշխարհիկ լեզուով եւ նորակառոյց դեղեցկութեամբ:

Ասոնցմէ է Ահարոն, որ այսօր, պատկառելի հատորներով կը ներկայանայ մեզի, վաստակ մի իմաստութեամբ եւ գեղարուեստական արժէքով:

Իր քերթողութիւնը չէ անոնցմէ որ հատուկտոր կ'երգուին սէրն ու վիշտը. հայրենիքն ու մայրենիքը, դէպք մը կամ դէմք մը, այլ լայնաչունչ եւ բազմաբաժան քերթուածներ են, շարքեր գաղափարի մը լուսամփոփին տակ ճաճանչագեղ արտայայտութիւններով: Եւ իբր այսպիսին ան անհատղող կը մնայ մեծ հասարակութեան, որ կը սիրէ ու վարժ է կարճ ու ամփոփ երգերու:

Ահարոնի լեզուն ես կը նկատեմ մեր դրոց լեզուին աշխարհաբարի անգրաչըջումը: Իր տաղերը, երկար խորհուած, սրբագրուած, դաչնուած՝ վերածուած են պատկերի ու քանդակի: Իր աշխատանքը կը նմանի մեր հին վանականներուն բծախնդիր ու երկարաչունչ ուքնութեան, ինքն ալ նոր վանական մը որ տարիներով պահած է իր համեստ խուցը, երթալ ներներչնչուելու համար մերձակայ պարտէզներէն եւ պուրակներէն:

Թէեւ մենակեաց ու խղուած արտաքին աշխարհէն, սակայն ներքին ուժեղ հոգեցողութեամբ մը կը թափանցէ իրերու եւ անձերու խորքին, աչքերը փակ՝ կը տեսնէ ամէն ինչ, ականջները փակ կը լսէ ամէն չչունչ, վերացական՝ բայց իրապաշտ քան ոեւէ մայթաշրջիկ:

Անխոնջ ընթերցող հիներու եւ նորերու օտար եւ հայ, բնատուր ուշիմութեամբ եւ աննման յիշողութեամբ, իր մենութեան տառապանքովը՝ «կորստեան» պինովութիւն մը, որ իրեն կը թելադրէ փչրել ամէն զգայարանք, գոցել փեղկերը աշխարհի վրայ.

Այնճան ներփակուիլ,
Ներաշխարհանալ,
Որ չկրնաս դուն
Քու դուռդդ բանալ:

Բայց, իր մէջ, անչէջ կանթեղ մը կայ, որ կը պլպլայ եւ կ'առկայծի: «Ժամանչն նուագարանն» է այդ կանթեղը, որ կը լուսաւորէ իր դիշերը եւ չի թողուր քնանալ, մոռնալ, անէանալ, — « դիշեր լոյս չուրջ պինես»: Եւ բանաստեղծը, յոգնած, յուսահատ, կ'աղաչէ Աստուծմէ որ մարէ այդ լոյսը, զերթ արեգակ՝ յաւիտենապէս վառող այդ «պատրոյգը»: Անոնք որ ծանօթ են Որոգինէսին ողբերգութեան, կը հասկնան այս ակնարկութեանց իմաստը: Կախարդական դեղեցկութեամբ այս քերթուածով, Ահարոն կ'աղաչէ, կը թախանձէ, կը պաղատի, կ'աղերսէ.

Մահէս առաջ, Տէր,
Մարէ բոլոր մոմերն յոյսին, շիթ առ շիթ,
Չի կը վախնամ
Որ մահէս վերջն ալ կը վառիմ:

Բառերն, այստեղ, կը ֆրէօյտանան, ու մէջ Աստուածներու հետ չէ որ կը խօսի, այլ կեանքին հետ է, միշտ քնարական լարերով եւ երբեմն դիւցազնական փանթիռով: Նուիրեալ մը հայ լեզուին գրուն պաշտամունքը կրօնք մըն է իրեն համար:

Դատողութեան այնպիսի սուր սլաքք մը ունի, որ յաճախ քանի մը տողով կը ընդրկէ հեղինակի մը բոլոր էութիւնը, աֆսիոմի մէջ կ'ամփոփէ անոր ամբողջ ոգին: Իսկ դիրքի մը ինքնատիպ ու դէպի գիկ մէկ նախադասութիւնը կը խանդավառէ դինքը եւ զայն գոց սորվելով կ'արտասանէ ուրիշներու, իբր տիպար:

Իր համեստ խառնուածքին բերումով վստահ եմ որ այս յարդանքի գոյզը նահատակութիւն մըն է իրեն համար, ինք որ սրամիտ է, զուարճասէր եւ կենսուրախ, մտերմական շրջանակի մէջ:

Հիմա որ համաշխարհային քերթողութիւնը դիմաշրջում մը կատարած է եւ նոր ձեւերը կա՛մ չատ հասարակ տողերով կ'արտայայտուին, եւ կամ անըմբռնելի հիւսքերով, Ահարոն կը մնայ երկուքին միջեւ իբր սիւն մը որ երկու հոսանքներուն ալ կը պատկանի: Այս պատճառով իր գործը ամուր է, անխորտակելի եւ տեւական: Ինք փոքր Վարուժան մը չէ ինչպէս դատեր է մէկը, այլ Մեծ Բանաստեղծ մը, եւ եթէ նոյնիսկ չհայրաբանութիւն համարուի, ես մեր օրերու Քերթողահայրը պիտի կոչեմ զինքը:

ՅԱԿՈԲ ՏԷՐ-ՅԱԿՈԲԵԱՆ

ՀԻՆ ԿԱՐՕՏ

Օտար բոլոր ճամբաներէն խալեցի,
Զրհարցուցի թէ ո՛ւր կուգան, ո՛ւր կ'երթան,
Յաճախ փուշեր, երբեմն ալ վարդ խազեցի,
Բայց չըգտայ դեռ հու ճամբադ, Հայաստա՛ն:

Օտար բոլոր աղբիւրներէն խըմեցի,
Զրհարցուցի թէ ջուրերն ո՛ւր կը փութան.
Սըրտիս կըսկիծն անոնց ցողով մեղմեցի,
Բայց չըգըտայ դեռ հու աղբիւրդ, Հայաստա՛ն:

Օտար բոլոր գիրքերն անվերջ կարդացի,
Զրհարցուցի թէ ի՛նչ կ'ատնեն, ի՛նչ կոտտան.
Զանոնք փակած, մերթ լացի, մե՛րթ խընդացի,
Բայց էեզ երբեք չըկարդացի, Հայաստա՛ն:

Օտար բոլոր վիշտերն ինձ մօտ ըզգացի,
Զրհարցուցի թէ մերթ ինչո՛ւ կը կոտտան,
Մոռցայ զանոնք, կամ մէկ օր լոկ սը-գացի,
Բայց չըմոռցայ հու վիշտն, անգին Հայաստան:

ԱՀԱՐՈՆ

*

Ոտար բոլոր ճամբաներէն խալեցի,
Զրհարցուցի թէ ո՛ւր կուգան, ո՛ւր կ'երթան,
Յաճախ փուշեր, երբեմն ալ վարդ խազեցի,
Բայց չըգտայ դեռ հու ճամբադ, Հայաստա՛ն:

Ոտար բոլոր աղբիւրներէն խըմեցի,
Զրհարցուցի թէ ջուրերն ո՛ւր կը փութան.
Սըրտիս կըսկիծն անոնց ցողով մեղմեցի,
Բայց չըգըտայ դեռ հու աղբիւրդ, Հայաստա՛ն:

Ոտար բոլոր գիրքերն անվերջ կարդացի,
Զրհարցուցի թէ ի՛նչ կ'ատնեն, ի՛նչ կոտտան.
Զանոնք փակած, մերթ լացի, մե՛րթ խընդացի,
Բայց էեզ երբեք չըկարդացի, Հայաստա՛ն:

Ոտար բոլոր վիշտերն ինձ մօտ ըզգացի,
Զրհարցուցի թէ մերթ ինչո՛ւ կը կոտտան,
Մոռցայ զանոնք, կամ մէկ օր լոկ սը-գացի,
Բայց չըմոռցայ հու վիշտն, անգին Հայաստան:

ԱՀԱՐՈՆ ՏԱՏՈՒՐԵԱՆ

« ՓԵՍԱՑ ՎԻՇՏԻ »

O ma douleur, donne-moi la main.
CH. BAUDELAIRE

O ma douleur, sois tout pour moi.
A. DAUDET

Ո՞վ է այս բանաստեղծը, որ կ'երգէ.

Մինակ եմ յար,
Լուսընկային պէս վերի:

Ո՞վ է այս բանաստեղծը, որ, մենութեան ու պիշերուան սիրահար, կ'երթայ « զօդանջել ծովերուն խորը » եւ «կերակը կը փնտռէ զերիզմանի հողին տակ»:

Ո՞վ է այս բանաստեղծը, որ, սիրոյ տառապանքէն հանապազ գինով, «փեսայ-օրէն հագուած» եւ «օրերն ամբողջ հարս ըրած», եւ «կորստեան կարմիր գինին կ'ըմպէ», աշխատելով լռեցնել իր «խժա-ձայն նուագարանը» միանգամընդմիշտ: Կը հասկնա՞ք թէ ի՛նչ «նուագարան» է աստիկա: Մենակեաց քուրմ մը, որ իր բարձին վրայ պակաս հարսին կարօտն ունի, եւ յաճախանքը՝ կին մը տեսնելու բնանկարներուն մէջ, հովիտին ջուրերուն ու ձիւներուն մէջ: Եւ այդ յաճախանքին պատկառելի ուժը չօգտագործելը անմարտութիւն է: Եւ չկարծէք թէ նորութիւն մըն է արեգակին ջերմութիւնը չհատգործելու միտքը: Աւանդութիւնը կ'ըսէ թէ՝ Արքիմէդես, սիկիլիացի մեծ գիտունը, որ չատ մը գիւտերու կարգին գտաւ նաեւ մարմիններու տեսակարար ծանրութիւնը, հայելիներու միջոցաւ արեւուն ճառագայթները համադրելով հրկիզեց Հռոմէացի Մարսելլոսի նաւատորմը: Անկէ ետք, Գասսինի եւ յետոյ Լավուազիէ չողարձակ կորնթարդ հայելիներու միջոցաւ փորձեր կատարեցին ու լաւ արդիւնքներ ձեռք բերին: Արդի գիտունները արեգակնային ջերմութիւնը օգտագործելու համար հետաքննութիւններ կատարած են երկու ուղղութեամբ, նկատի ունենալով ճառագայթներուն անօսր վիճակը: Առաջին՝ ճառագայթները օգտագործելով իրենց բնական վիճակով, այսինքն՝ այն խտութեամբ որ կը հասնի մեզի: Երկրորդ՝ համադրելով զանոնք մէկ կէտի վրայ, բարձրը ջերմութիւն ստանալու համար:

Առաջին ձեւի օգտագործումը սահմանափակ է. իսկ բարձր ջերմութեամբ հնարաւորութեանց սահմանները կ'ընդարձակուին: Օրինակ՝ կարելի է ելեկտրածին փոթորակներ բանեցնել, յատուկ փուտրու միջոցաւ հալեցնել դժուար հալող մետաղներ, արտադրել քիմիական զտեալ նիւթեր եւն.:

Հետազօտութիւններ կը կատարուին նաեւ այլ ուղղութեամբ: Մին՝ լուսահամադրութեան (ֆօթօ – սէնթէդ) ճիւղն է. այսինքն՝ լոյսի ազդեցութեամբ կարգ մը տարրերու համադրութիւնը:

Արեւին լոյսը կ'օգտագործուի նաեւ լուսա-ելեկտրական բջիջներու (սելիւլ ֆօթօ – էլէքթրիք) եւ թրանզիսթորներու միջոցաւ: Այս վերջինները զայլախազի (սիլիս) կամ ժերմանիումի բաղադրութեամբ պատրաստուած ուշունքի մեծութեամբ տարրեր են, որոնք մօտ ատենէն պիտի յեղաշրջեն ձայնասփիւռի եւ հեռատեսիլի ճարտարարուեստը նաեւ ելեկտրական այլ ճիւղեր, փոխարինելով լամբեր, խտացուցիչներ, փոխակերպիչներ եւ ելեկտրական կազմածներու այլ մասեր:

Այս բոլոր հետազօտութիւններն ու անոնց իրագործումը կը կատարուին աշխարհի չատ մը երկիրներու գիտական աշխատանոցներու կողմէ: Միայն Միացեալ Նահանգներուն մէջ կը գործեն աւելի քան 25 հաստատութիւններ: Մեր փոքրիկ հայրենիքն ալ ետ չէ մնացած մարդկային բարօրութեան ծառայող այս ընդհանուր աշխատանքէն: Ինչպէս գիտէք էջմիածնի շրջանին մէջ պիտի կառուցուի արեգակնային ելեկտրակայան մը որ գոգաւոր հսկայ հայելիի մը կեդրոնացուցած ճառագայթներուն ջերմութեամբ կաթսայի մը ջուրին չոգիով պիտի բանեցնէ 1200 քիլովաթ ուժի ելեկտրածին մեքենայ մը:

Միացեալ Նահանգներուն մէջ կառավարութիւնը ծրագրած է մինչեւ 1975, տասը միլիոն ջերմուցիչ կազմածներ հաստատել, արեւին ջերմութեամբ բնակարան-կրկներդովը գինով, կը հեծեծէ «զնոյն ձայն կրկնական եղերերգութեան լալեաց բազմութեան»: Ընդհակառակն բիւրեղի պէս թափանցիկ է իր ցերեկը, պոհեմական արփաճաճանչ լուսապար, փրփրուն գոյներու չատրուան, երբ «կորստեան կարմիր գինին» կը թափէ, ու կը մերկանայ, կը նետուի իր տենչերուն ակունքին մէջ, դրկելու համար երազած յաւերժահարսը, որ կը խոստանայ լռեցնել զգայարանական ըմբոստութիւնը պոհեմական կիրքի մը չառագլարձակ ջրվէժի մը մէջ: Ափսո՛ս, չո՛ւտ կը չքանայ այդ պատրանքը, ու նորէ՛ն յուսախաբութիւն, նորէ՛ն մելամաղձութիւն՝ վերջալուսային տխրութեամբ:

Ահա թէ ինչո՛ւ հարկ է խոստովանիլ, ինչպէս Տանթէն.

Tutti li miei pensier parlan d'amore.

Ինչո՞ւ «սիրոյ մասին կը խօսին իր բոլոր մտածումները»: Ահարոն կը վախնայ որ էլիճիէի կը վերածեմ գրական քննադատութիւնը, մոռնալով որ առանց հոգեբանախօսութեան նպաստին՝ « գրական քննադատութիւն» կոչուածը վարժապետականն դաս մըն է, հասարակ լէֆթիւր էսփլիճէ, ինչպէս սովորութիւն է ըսել դպրոցներու մէջ:

*

Ամբողջ հասարակությունը Սովետական Միության մեջ ներկայացնում է մի ամուր միություն, որի մեջ մտնող ազգերը, հավասարապես օգտվելով իրենց ազատ զարգացման իրավունքից, ամուր կապված են միմյանց հետ եղբայրական սիրով և փոխադարձ վստահությամբ։ Ամեն մի ազգ ունի իր ազգային կուլտուրան, իր լեզուն, իր գրականությունը, իր ազգային ինքնուրույն կյանքը։ Ամեն մի ազգ ունի իր ազգային կառավարությունը, իր ազգային պետականությունը։ Ամեն մի ազգ ունի իր ազգային զորամասերը, իր ազգային հրամանատարությունը։ Ամեն մի ազգ ունի իր ազգային դրոշը, իր ազգային զինանշանը, իր ազգային հիմնը։ Ամեն մի ազգ ունի իր ազգային տարազը, իր ազգային ավանդույթները։ Ամեն մի ազգ ունի իր ազգային ինքնուրույն տնտեսությունը, իր ազգային ինքնուրույն արդյունաբերությունը, իր ազգային ինքնուրույն գյուղատնտեսությունը։ Ամեն մի ազգ ունի իր ազգային ինքնուրույն ֆինանսական համակարգը, իր ազգային ինքնուրույն առևտրային համակարգը։ Ամեն մի ազգ ունի իր ազգային ինքնուրույն կրթական համակարգը, իր ազգային ինքնուրույն գիտական համակարգը։ Ամեն մի ազգ ունի իր ազգային ինքնուրույն մշակութային համակարգը, իր ազգային ինքնուրույն գրական համակարգը։ Ամեն մի ազգ ունի իր ազգային ինքնուրույն արվեստի համակարգը, իր ազգային ինքնուրույն երաժշտության համակարգը։ Ամեն մի ազգ ունի իր ազգային ինքնուրույն թատրոնի համակարգը, իր ազգային ինքնուրույն կինոյի համակարգը։ Ամեն մի ազգ ունի իր ազգային ինքնուրույն մամուլի համակարգը, իր ազգային ինքնուրույն ռադիոյի համակարգը։ Ամեն մի ազգ ունի իր ազգային ինքնուրույն հեռուստատեսության համակարգը, իր ազգային ինքնուրույն կինոարտադրության համակարգը։ Ամեն մի ազգ ունի իր ազգային ինքնուրույն գրքի արտադրության համակարգը, իր ազգային ինքնուրույն գրքի տարածման համակարգը։ Ամեն մի ազգ ունի իր ազգային ինքնուրույն գրքի վաճառքի համակարգը, իր ազգային ինքնուրույն գրքի գնահատման համակարգը։ Ամեն մի ազգ ունի իր ազգային ինքնուրույն գրքի քննադատության համակարգը, իր ազգային ինքնուրույն գրքի գովազդի համակարգը։ Ամեն մի ազգ ունի իր ազգային ինքնուրույն գրքի մրցանակների համակարգը, իր ազգային ինքնուրույն գրքի տոնակատարության համակարգը։ Ամեն մի ազգ ունի իր ազգային ինքնուրույն գրքի ցուցահանդեսների համակարգը, իր ազգային ինքնուրույն գրքի փառատոնների համակարգը։ Ամեն մի ազգ ունի իր ազգային ինքնուրույն գրքի ակումբների համակարգը, իր ազգային ինքնուրույն գրքի ընթերցասրահների համակարգը։ Ամեն մի ազգ ունի իր ազգային ինքնուրույն գրքի գրադարանների համակարգը, իր ազգային ինքնուրույն գրքի արխիվների համակարգը։ Ամեն մի ազգ ունի իր ազգային ինքնուրույն գրքի թանգարանների համակարգը, իր ազգային ինքնուրույն գրքի հուշարձանների համակարգը։ Ամեն մի ազգ ունի իր ազգային ինքնուրույն գրքի հուշակոթողների համակարգը, իր ազգային ինքնուրույն գրքի հուշատախտակների համակարգը։ Ամեն մի ազգ ունի իր ազգային ինքնուրույն գրքի հուշասյուների համակարգը, իր ազգային ինքնուրույն գրքի հուշաքարերի համակարգը։ Ամեն մի ազգ ունի իր ազգային ինքնուրույն գրքի հուշաքանդակների համակարգը, իր ազգային ինքնուրույն գրքի հուշաբարձերի համակարգը։ Ամեն մի ազգ ունի իր ազգային ինքնուրույն գրքի հուշաքարերի համակարգը, իր ազգային ինքնուրույն գրքի հուշաքանդակների համակարգը։ Ամեն մի ազգ ունի իր ազգային ինքնուրույն գրքի հուշաբարձերի

ՏՕՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆ

Նախաձեռնութեամբ Տէքինի Տարօն Տուրուբերան Հայր. Միութեան :

Մասնակցութեամբ Տարօնի երկսեռ ե – բիտ. Միութեանց :

Նուիրուած Տարօնի Հայր. Միութեան 40ամեակին :

Այս Շաբաթ, ժամը 20ին, Հ. Ց. Դ. Տան մէջ :

Կը նախագահէ ԼԵՒՈՆ ԱՍԱՏՈՒՐԵԱՆ

Կը բանախօսեն հայրենակիցներ՝

ԼԵՒՈՆ ՏՕՆԻԿԵԱՆ (Փարիզէն), ԿԱՐԱ-ՊԵՏ ՏԷՐՄՈՑԵԱՆ (Վիէննէն) :

ԺՈՂՈՎԻ ՀՐԱՒԷՐ

Շ. Գարահիսարի «Հերոսամարտին» պատմութեան վերաբերեալ չատ կարեւոր հարցի մը համար, կը խնդրենք Փարիզի եւ շրջանի հայրենակիցներէն, որ անպայ-ման ներկայ ըլլան խորհրդակցական ժո-ղովի մը, որ տեղի պիտի ունենայ ե-կուշաբթի, 13 Մայիսին, երեկոյեան ժամը 9ին, Ազգ. Տան մէջ, 32 ռիւ տը Թրեվիզ :

Ժողով մը Գարահիսարցիներու կողմէ Ա. Գաբիկեան եւ Մկ. Գազանճեան :

ՎԱՍՊՈՒՐԱԿԱՆԻ ՅԱՂԹԱԿԱՆ ՀԵՐՈՍԱՄԱՐՏԻ

42ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

Կազմակերպութեամբ Վասպուրականի Հայր. Միութեան կեդր. Վարչութեան (Մարսէյլ) :

Նախագահութեամբ Հերոսամարտի ռազ-միկներէն Պ. Յ. ՊԱՆԴԻԿԵԱՆԻ :

Կիրակի, Մայիս 12, ժամը 15էն կէս դիշեր Սալ Մազըճօ, 88 ռիւ Տ'Օպաճեը :

ՀԱՄԱԶԱՅԻՆ

Վարչութեան անդամները սոխպղաբար ժողովի կը հրաւիրուին, այս շորեքշաբ-թի, ժամը 6·30ին, սովորական տեղը :

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Ալֆորվիլէն Տէր եւ Տիկին Մանուկ Փա-փազեան եւ ազգականները կը ծանուցա-նեն թէ, այս կիրակի հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Ս. Պօղոս Պետ-րոս եկեղեցիին մէջ իրենց մօր՝ ԱՐԵԳՆԱԶ ՕՀԱՆԵՍԵԱՆի (Պոլիս) մահուան քառասունք-ի առթիւ, նաեւ իրենց մեծ մօր Ովաննա Փափազեանի յիշատակին :

Կը հրաւիրուին ողբացեալներուն յիշա-տակը յարգողները :

Ալֆորվիլի Ֆ. Կ. Խաչի մասնաճիւղը չնորհակալութեամբ ստացած է Տէր եւ Տիկին Պիպէրեանէ հազար ֆրանք, փո-խան ծաղկեպսակի իրենց ազգականին Տիկին Արեգնազ Օհանեանի մահուան առ-թիւ : Հազար ֆրանք եւս իրենց եղբօր տը-ղուն կարօյին համար (Ալժերի պինուար) անոր ողջամբ վերադարձի մաղթանքով :

Սէն ժերմէնի թաղ. խորհուրդը իր խո-րին վշտակցութիւնները կը յայտնէ Տէր եւ Տիկին Ս. Տուքլուեանի, Տէր եւ Տիկ. Բիւզանդ Փափազեանի, Տէր եւ Տիկին Ց. Գարակէօզեանի եւ մօտաւոր պարագանե-րուն, իրենց մօր, քրոջ, քեռիին, քեռ-կնոջ եւ ազգականին ողբացեալ Ալբի Տի-կին Սիրանույշ Տուքլուեանի դժնադէպ մահուան առթիւ :

ԿՈՒԶՈՒԻ

Լաւ սափրիչուհի մը (մաքէկօրի Ա·) խանութի մը համար, տրամադրելի է կահաւորուած սենեակ մը խոհանոցով, եթէ ուզէ : Շատ լաւ պայմաններով : Դիմել՝

Moutafian, 6 ave. de Paris
Chatillon sous Bagneux Ale 64-56

*
**

Շատ լաւ ափիէսէօր մը նմուշով : Լաւ վճարում : Ինչպէս նաեւ բանուոր մը աչ-խատանոցի համար : Դիմել՝

WIRTH (Papazian), 16 Rue Etienne Marcel, Paris 2ème. CEN 46-20

ԸՆՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎ

Հ. Ց. Դ. Արեւմտեան Եւրոպայի Կ. Կոմիտէն ընդհանուր ժողովի կը հրաւի-րէ Փարիզի եւ շրջանի բոլոր ընկերները այս չորեքշաբթի իրիկուն ժամը 21ին, Պարպօթ սրճարանի վերնայարկը (Կառ տիւ Նոռ) : Կը դեկուցանէ՝

ԸՆԿԵՐ ՄԻՆԱՍ ԹԻՕԼԻՕԼԵԱՆ
(Նոր ժամանած Լիբանանէն)

Կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ :

ՀԱՑԱՇԷՍ ՊԱՏԱՐԱԳ

**** Կիրակի 12 Մայիս, երեկոյեան ժա-մը 17ին Սաքրէ Քէօր եկեղեցւոյ մէջ (Մոնմարթրը) հայկական ծէսով ձայ-նաւոր պատարագ՝ հոգեհանգստեան պաշտօնով 1915ի համազգային արհա-ւիրքի զոհերուն համար :*

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Ալբի Տիկին Աչօ Շահխաթունի կը ծա-նուցանէ թէ հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի այս կիրակի, յետ պա-տարագի, Փարիզի Ս. Ցովհ. Մկրտիչ ե-կեղեցին իր ամուսնոյն՝

ԱՐՇԱՒԻՐ ՇԱՀԽԱԹՈՒՆԻԻ

մահուան քառասունքին առթիւ :

Կը հրաւիրուին ողբացեալ արուեստա-գէտին յիշատակը յարգողները :

ԿԱՊՈՑՏ ԽԱՉԻ ՕՐԸ

Նախաձեռնութեամբ Ալֆորվիլի մաս-նաճիւղին, 19 Մայիս ժամը 15 – 19ը, Քաֆէ «Սփօր»ի սրահը, Մէկզօն Ալֆոր :

Կը նախագահէ Տիկ. ՀՌԻՓՍԻՄԷ Ի-ՓԷԿԵԱՆ :

Գեղարուեստական բաժին :

Գրիդոր Վահան կը ներկայացնէ

կակազ Պաղտիկը զաւեշտ 1 արար, ես՝ ես եմ մանկական զուարճախաղ :

Արտասանութիւն, երգ, անակնկալներ :

Հիւրասիրութիւն, ծախքերու մասնակ-ցութիւն : Մուտքը ազատ է :

Օթօպուս առնել էքոլ Շարանթոնէն 181 թիւը եւ իջնել վերջնաւորութեան :

ՀԱՅՐԵՐԷՆ ԿԸ ԽՕՍԻՆՔ

ՎՃԱՐՈՒՄՆԵՐՈՒ ՄԵԾ

ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԶՐԻ ՑԱՆՁՆԵԼԻ ՖՐԱՆՍԱՑԻ

ԱՄԷՆ ԿՈՂՄԸ

185, Bd. J. JAURES et

15, Av. A. MORIZET

Boulogne - Billancourt
Métro : MARCEL SEMBAT



Salles de séjour — Penderies - literie
Chambres - cosys — Cuisines laquées
Salons-tapisserie — Fauteuils-canapés lit

Imprimerie Araxes, 46, Rue Richer, Paris (9e) Pro. 05-73.

ԿՄԵԾԱՐԱՆՔԻ ԵՐԵՈՅ

ԲԱՆԱՍՏԵՂԾ ԵՒ ՈՒՍՈՒՑԻՉ

ԱՀԱՐՈՆ ՏԱՏՈՒՐԵԱՆԻ

ԻՐ ԾՆՆԴԵԱՆ ԵՕԹԱՆԱՍՈՒՆԱՄԵԱԿԻՆ ԱՒԹԻՒ

Կը տօնուի Մայիս 11ի Շաբաթ երեկոյ, ժամը 9ին, Փօլ Ֆարալիֆ սրահին մէջ, 21 Ռիւ Իվ - Թուտիֆ, (Մէթրօ Ռէփիւպլիք

Հովանաւորութեամբ կաթ. Պատուիրակ ՍԵՐՈՎԲԷ ԵՊԻՍԿ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆի եւ մասնակցութեամբ Դպրոցասէր Տիկնանց եւ Մխիթարեան Հայրերու վարժարաններուն :

Կը նախագահէ ՇԱՒԱՐՇ ՆԱՐԴՈՒՆԻ

Կը խօսին ՏԻԿԻՆ ՀՈՒՐԻ ԻՓԷԿԵԱՆ, Կ. ՓՕԼԱՏԵԱՆ եւ Օր. Ա. ՓԻՐՓԻՐԵԱՆ

Ժօսք կ'առնեն նաեւ ՏԻԿԻՆ ՄԱՐՍԷԼ ՊԱԼԱՐ, Պ. ԺԱՆ ՊԱԼԱՐ (Մարգարիտ պէտ Ֆայիէ տիւ Սիւտի), եւ Հայ Գրողներու Ընկերակցութեան ներկայացուցիչը :

Պ. Լիւճ Անտրէ Մարսէլ կը կարդայ Ահարոնի քերթուածներէն իր թարգմանու-թիւնները :

Թաւջութակ՝ Պ. ԷՄՄԱՆ ՖՕՒՔ.

Երգ՝ Օր. Աստղիկ Առաքելեան եւ դաշնակ Օր. Մայտա Մարգարեան

Ընթերցումներ՝ Շահան Սարեան, Արտաշէս Գմբէթեան եւ օր. Տօլմաճեան :

Տաղանդաւոր Ֆրանսացի երգիչը Պ. Իվ ԹԻՍԻԷ կ'երգէ հայերէն (Կոմիտասեան) եւ Ֆրանսերէն երգեր :

Ցայտաղբիւր ճոխութեան, Ֆրանսացի արուեստագէտներու մասնակցութեան պատ-ճառով, հանդէսը կը սկսի ճիշդ ժամին եւ սրահին դուռները կը փակուին ժամը 9ին : Մուտքը ազատ է :

ՑԵՐԿՈՑԹ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Նախաձեռնութեամբ Հ. Ց. Դ. Նոր Սերունդի «Ահարոնեան» խումբի : Այս կի-րակի ժամը 16էն մինչեւ 22 : Ազգ. Տան մէջ (32 ռիւ տը Թրեվիզ) :

Ընկերահամակրական ջերմ մթնոլորտ :

Կը հրաւիրուի երիտասարդութիւնը :

ԵՐԵԿՈՑԹ

Հ. Ց. Դ. Սէն-Լուի Նոր Սերունդի «Սիամանթօ» խումբը Ամերիկա մեկնող իր չորս ընկեր-ընկերուհիներուն ողջեր-թի ընկերա - համակրական երեկոյթ մը սարքած է այս շաբաթ իրիկուն, ժամը 9,30ին, սովորական հաւաքատեղին : Այս առթիւ կը խնդրուի բոլոր հին ու նոր սերնդականներէն ներկայ գտնուիլ :

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

●

ՓԱՐԻԶ.— Հ. Ց. Դ. «Եգիպտացի» կոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ բո-լոր ընկերները այս շաբաթ ժամը 8,30ին Պարպօթ սրճարանին վերնայարկը, Կառ տիւ Նոռ : Կարեւոր օրակարգ : Ջեկոյց պատգամաւորներու :

ՇԱՒԻԼ.— Հ. Ց. Դ. «Արշութեան» խումբի ժողովը այս Շաբաթ, ժամը 21ին, ընկեր Ցակոբ Գարաօղլանեանի նոր բնա-կարանը, Րիւ Փասըրէլ : Կարեւոր օրա-կարգ :

ՀԱՄԱՒԱՐԲԵՐԴԻ Հայր. Միութեան Վալանսի մասնաճիւղի վարչութիւնը ժո-ղովի կը հրաւիրէ իր բոլոր ընկերները այս շաբաթ երեկոյ, ժամը 9ին, Պ. Գ. Սիմոնեանի սրճարանը :

ՀԱՑ ԿԱՐՄԻՐ ԽԱՉԻ ՕՐԸ

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ ՅԵՐԵԿՈՑԹ ՍՈՐՊՈՆԻ ՄԵԾ ԱՄՓԻԹԱՏՐՈՆԻՆ ՄԷՋ

47, Րիւ տէ զ'Էֆօլ (Մէթրօ Օտէօն – Սէն Միշէլ)

Այս կիրակի, ժամը 14·30ին : Բարձր հովանաւորութեամբ

Գերաշնորհ ՏԷՐ ՍԵՐՈՎԲԷ ԵՊ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆի

(Հայրապետական պատուիրակ Եւրոպայի Հայոց) եւ Ֆրանս. ԿԱՐՄԻՐ ԽԱՉԻ

Նախագահութեամբ ՏՕՔԹ. ԹՐԷՄՈԼԻԷՐԻ, անդամ Ֆրանս. Ակադեմիայի,

Սիրայօժար մասնակցութեամբ Այբուբենական կարդով

ՊՕՑԱՃԵԱՆ ԱԼԻՍ (պար), ՍԱԱԹՃԵԱՆ ՍՕՆԱ (երգ)

ԱԼԱԼԷՄՃԵԱՆ ՆԱՀԱՊԵՏ (թաւջութակ) ԴՄԲԻԹԵԱՆ ԱՐՏԱՇԷՍ (արուեստագիտութիւն)

ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ ՐԱՖՖԻ (դաշնակ)

Le Jeune Virtuose de l'harmonica Nahabedian Serge

Փոքրիկներու պարախումբ (Փարիզի Օփերայէն) Les Petits Rats de l'Opéra

Հայկական պարախումբ ղեկավարութեամբ Տիկին ՔԻՒՐՆԷՐԵԱՆ ՑԱՄՄԻԿԻ

եւ ՆԱՑԻՐԻ երգչախումբին (նոր երգացանկով) ,ղեկավարութեամբ

ԵԱՆՊԷԿԵԱՆ ԳԷՈՐԳԻ ,

Դաշնակի ընկերակցութիւն՝ ԹԱԳԻՒՐԵԱՆ ԱՆԺԻԼ եւ Մ. ՊԼՆՈՒԱ (Օփերայէն)

Տոմսերու գինն է 200, 300 եւ 500 ֆր. : Կանխաւ ապահովել Հայ Կարմիր Խաչի կեդրոնէն՝ 15 ռիւ Ժան Կուժօն, Փարիզ ,ինչպէս նաեւ Փարիզեան շրջանի մասնա ճիւղերէն :

ՄՈՒՐԱՏ ՌԱՓԱՅԷԼԵԱՆ ՆԱԽԿԻՆ ԱՇԱԿԵՐՏԱՑ ՄԻՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՍԷՅԼ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՄԵԾ ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

ՇԱԲԱԹ ՄԱՅԻՍ 11 ԺԱՄԸ 22ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԱՌԱՒՕՏ

Hotel Splendid

Պատուոյ նախագահութեամբ Mr. HAAS - PICARD*ի*
(Préfet des B. du R.)

ORCHESTRE ARGENTIN
MANUEL PIZARRO

Présentation de Coiffure par René ATOYAN (Champion de France)

ՈՉ ԱՃՈՒՐԴ

Տոմսերու համար դիմել՝
Ս. Էֆէրեեանի՝
40 Լա Քանըպիէր
Tél. COL 30-88
Փափազեանի՝
3 ռիւ Լափայէթ
Tél. N 40-80
Գ. Վէմեանի՝ (առաւմնաբոյժ)

ՈՉ ԱԼ ՀԱՆԳԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆ

Արամ Շէխիկեանի՝
Ֆարմասի Սանթրալ, 1 Պուլվար տ'Ալբէճ
Tél. COL 33-80
Տէր – Զազարեանի՝
15 ռիւ Թէրաս
Tél. COL 35-10
2 Փլաս Ժան Ժորէս, Մարսէյլ
Tél. LYC 13-68

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ՀԻՄՆԱԴԻՐ՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍՍԱԿԵԱՆ

Le PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN en EUROPE

HARATCH

Fondateur : SCHAVARCH MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, rue de Trévise - Paris 9e

Fondé en 1925 Tél. : PRO. 86-60 R. C. Seine 57 A 2731

C. C. P. Paris 15069-82

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա եւ գաղութներ, տարեկան 3000 ֆր. վեցամս. 1600

Արտասահման՝ տարեկան 3500 ֆրանք: Հատը 12 ֆր.

ԿԻՐԱԿԻ 12 ՄԱՅԻՍ

DIMANCHE 12 MAI 1957

33ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7879 33ème ANNEE Directrice : *Arpik MISSAKIAN* ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 13ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3690

ՕՐՈՒԱՆ ԽՕՍՔԸ

ԺԱՄԱՆԱԿ Է ՇԱՐԺԵԼՈՒ

●

Մօսկուայ Ռուվիւ տէ'զ էթիւտ Արմէնիէնէ մասին, կ'ըսէինք թէ հայագիտութեան նուիրուած այս ուսումնաթերթը 1920էն սկսեալ Ֆրանսայի արեւելագէտներու կողմէ առաւել կամ նուազ կանոնաւորու - թեամբ հրատարակուելէ վերջ, 1933ին դադրման ենթարկուած էր նիւթականի պակասին հետեւանքով :

Այս առթիւ դիտել տալով որ քառորդ դար անցած է անկէ ի վեր, կը հարցնէինք թէ « ի՞նչ կատարուած է անկէ վերջ » (Յառաջ, 14 ապրիլ) :

Պատասխանը պատուաբեր չէ ժրաքա - տաբար :

Ժամանակին հայագիտական ընկերու - թիւնը չատ քիչ անդամներ ունէր: Հա - կառակ քանիցս «Յառաջ»ի էջերէն ուղ - ղուած կոչերուն, կարելի չէր եղած նոր անդամներ արձանագրել եւ հանդէսի հրա - տարակութեան ծախքերը ապահովել :

Մատի վրայ կը համրուէին մեկենասնե - րը, — Գողոս Նուպար, քոյրը՝ Տիկին Նո - յեմի Գաբամաճեան, Ներսէս Խան Ներ - սէսեան եւ քանի մը ուրիշ հարուստներ, — որոնք պարբերական նուիրատուութիւն - ներով տպագրական ծախքերը կը հոգա - յին :

Տարիներու ընթացքին այդ հարուստնե - րը հրաժեշտ տուին կեանքին իսկ նոր հա - րուստները քնաւ չհետաքրքրուեցան :

Ընկերութեան հիմնադիրներն ալ իրա - րու եաեւէ մեռան: Անթուան Մէյէ, Ֆրեդէրիք Մաքլէր, Շառլ Տիլ, Կիւսթաւ Շլումպէրժէ, Փօլ Պուայեէ եւ բազմաթիւ աշխատակիցներ յաւէտ բաժնուեցան մեզ - մէ :

Ազատագրութենէն վերջ, հայ եւ Ֆրան - սայի կարգ մը սրտցաւ մտաւորականներ փորձեցին վերակազմել հայագիտական ընկերութիւնը եւ հրատարակել ուսում - նասիրաթերթ մը, որ պիտի կոչուէր Լա Նու - վէլ Ռեվիւ տէ'զ էթիւտ Արմէնիէն :

Տեղի ունեցան քանի մը խորհրդակցա - կան ժողովներ Ֆրանքեւհայկական Միու - թեան դրասենեակին մէջ :

Նոր ընկերութեան նախագահ ընտրուե - ցաւ Հ. Լուի Մարիէս՝ Էնսթիթիւ կաթո - լիկի հայերէնի դասախօսը եւ եղնիկի ներհուն թարգմանիչը, որուն ութսունամ - եակը ոտնել ծրագրուած է այս տարի :

Փոխ - նախագահ նշանակուեցաւ յայտ - նի պատմագէտ Ռընէ Կրուսէ՝ հեղինակ «Հայոց Պատմութեան»: Հիմնադիրներուն մէջ էին հայագէտ Հ. Շառլ Մէրսիէ դօր. է. Գրէմոն, Աբբահ Զօպանեան եւ ու - րիշներ: Ընդհանուր քարտուղարի պաշտօ - նը յանձնուեցաւ Պ. Ֆրէտէրիք Թէյտիի :

Ծրագիրը մնաց թուղթի վրայ եւ երբեք չիրականացաւ :

Նախաձեռնողներէն Ռընէ Կրուսէ, դօ - րավար Գրէմոն, Ա. Զօպանեան մեռած են: Հ. Լուի Մարիէս ծանր հիւանդ է :

Բարեբախտաբար հրապարակի վրայ է Պ. Թէյտի, որ Արեւելեան լեզուներու վարժարանին մէջ պաշտօնապէս հայերէնի դասախօս նշանակուած ըլլալով, ամէնէն յարմար անձնաւորութիւնն է ներկայիս՝ վերահաստատելու համար հայագիտա - կան ընկերութիւնը :

Իր պաշտօնին ու դիրքին հեղինակու - թեամբ, անիկա ի վիճակի է իր շուրջ հա - մախմբելու հայ, Ֆրանսայի եւ օտար հա - յագէտներն ու արեւելագէտները, իրրեւ աշխատակից հայկական ուսումնաթեր - թին :

Գալով նիւթականին, կը կարծենք, որ չնորհիւ Գալուստ Կիւլպէնկեան Հիմնա - դրամ»ին, կարելի պիտի ըլլայ դիւրու - թեամբ լուծել այդ ծանր հարցը :

Բարեացակամ դրասէրներ սրտանց պի - տի աջակցին մեր հայագէտ բարեկամին :

Ժամանակ է չարժելու :

ՀՐԱՆՏ - ՍԱՄՈՒԷԼ

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

Խ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԳԵՐԱԳՈՅՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻ

ՆՍՏԱՇՐՋԱՆԸ ՓԱԿՈՒԵՑԱՒ

●

ԿԸ ՊԱՀԱՆՋԵՆ ՈՐ ԱՆԳԼԵԻԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՀԻՒԼԷԱԿԱՆ ՓՈՐՋԵՐԸ ԴԱԴՐԻՆ

Ուրբաթ օր վերջացաւ Խ. Միութեան Գերագոյն Խորհուրդի նստաշրջանը, որ տեւեց չորս օր: Ցրուելէ առաջ, ժողովը քուէարկեց երկու կէտերէ բաղկացած բա - նաձեւ մը.— 1) Գերագոյն Խորհուրդը հը - րաւէր կ'ուղղէ ամերիկեան Քոնկրէսին ու Անգլիոյ Խորհրդարանին, որ անմիջապէս դադրեցնեն հիւլէական փորձերը : 2) Կոչ կ'ուղղենք, որպէսզի հիւլէական երեք մեծ պետութեանց խորհրդարանային ներկա - յացուցիչներէն կազմուած յանձնախումբ մը ստեղծուի որ միջոցներ խորհի բացար - ձակապէս արգիլելու համար հիւլէական եւ ջրածին ռումբերու փորձերը :

Այս բանաձեւը քուէարկուեցաւ Արտա - քին նախարար Կրոմիքոյի մէկ ճառին վը - րայ, որուն մէջ մասնաւորաբար յայտա - րարեց թէ Խ. Միութիւնը ստիպուած կը ղգայ չարունակել հիւլէական զէնքերու չինութիւնն ու փորձերը՝ միջազգային քաղաքականութեան ներկայ կացութեան ու մասնաւորաբար Մ. Նահանգներու բրո - նած դիրքին պատճառով, որոնք հեւ ի հեւ պատրաստութիւն կը տեսնեն «ան - միջական պատերազմի» մը համար: Կրո - միքօ ապա չեշտեց թէ հիւլէական փորձե - րը անմիջապէս պէտք է դադրին : «Մ. Նահանգներն ու Անգլիա կ'ուզեն որ միայն մենք դադրեցնենք մեր հիւլէական պատ - րաստութիւնները. բայց անոնց այս միա - կողմանի պահանջը չափազանցութիւն է եւ անիրականալի, որովհետեւ կը վտան - գէ խորհրդային ապահովութիւնն ու կ'ա - ւելցնէ հիւլէական պատերազմի մը վը - տանգները :» Ինչ կը վերաբերի ապագին - ման հարցին, «Տակաւին չատ կանուխ է Լոնտոնի ապագինման ժողովներուն մա - սին խօսելու համար. ապագան ցոյց պիտի տայ որ Արեւմուտքը պիտի դիւրա - ցընէ՞ ծրագրին յաջողութիւնը, թէ պիտի չարունակէ նորանոր արգելքներ յարուցա - նել » :

× Ինչպէս յայտնի է, Գերագոյն Խոր - հուրդի այս նստաշրջանը հրաւիրուած էր խորհրդային ճարտարարուեստի ապակեդ - րոնացման հարցին շուրջ Խրուշչեւի ծրա - գիրը ուսումնասիրելու համար: Քանի որ առաջին օրէն իսկ յայտնի եղաւ թէ Խրուշչեւի ծրագիրը պիտի ընդունուի, ժողովը ճարպիկ ձեւով մը չեղեցաւ իր օրակարգէն ու քարոզչական ձեւով սկսաւ տրտղել հիւլէական ապագինման խնդրով :

× Գերագոյն Խորհուրդը իր ընդհանուր դիմերուն մէջ վաւերացուց Խրուշչեւի ծրա - գիրը. Ճարտարարուեստի ու պատե - րազմական նախարարութիւնները առժա - մարար պիտի պահուին իրենց նախկին ձե - ւով, որպէսզի փոխանցման շրջանին եր - կիրը չկարանայ: Մասնաւոր յանձնա - խումբ մը կազմուեցաւ, որ պիտի որոշէ Խրուշչեւի ծրագրին տրուելիք վերջնական ձեւը՝ նախքան անոր որպէս օրէնք ըն - դունուիլը: Աւելցնենք, որ այս յանձնա - խումբին նախագահը նոյն ինքն Խրուշ - չեւ է :

× Երբ Գերագոյն Խորհուրդի անցու - ցած բանաձեւին պարունակութիւնը հրա - տարակուեցաւ, չատ մը ամերիկացի ձե - րակուտականներ իրենց անձնական տպա - ւորութիւնները արտայայտեցին (ընդհան - րապէս դէմ). սակայն Տըլլըս մերժեց առ - այժմ որեւէ յայտարարութիւն ընել :

× Անգլիոյ մէջ կը ճչդեն թէ բանաձեւը անտեսած է ապագինման ժողովներուն ներկայացուած անգլիական առաջարկը, որ հիւլէական փորձերը սահմանափակ - լու կոչուած յանձնախումբի մը կազմու - թիւնը կը նախատեսէ :

ՆԱԽԱԳԱՀ ՔՈՓԻ ՀՌՈՄԻ ՄԷՋ

●

Ֆրանսայի Հանրապետութեան նախագա - հը երկու օրուան մէջ յաջողեցաւ պրաւել Հռոմի քնակիչներուն անվերապահ հա - մակրութիւնը: Նախագահին անցքին վրայ խոնուած ժողովուրդը չերմ ծափերով ու ողջոյնի բացականչութիւններով կը բա - րեւէ զայն :

Ուրբաթ ծր նախագահ Քոթի, նախա - գահ կրնքիի ընկերակցութեամբ կատա - րեց Հռոմի Ֆրանսայի նկարիչներուն եւ արձանագործներուն տարեկան ցուցա - հանդէսին բացումը: Ապա, Ֆրանսական դեսպանատան մէջ ընդունեցաւ Հռոմի մօտ չորս հարիւր հոգինոց Ֆրանսական դաղութը: Իսկ կէսօրէն վերջը նախագահ Քոթի Հռոմի քաղաքապետութեան հիւրն էր: Իրիկուընը, Հռոմի Ակադեմիային մէջ, վարչապետ Սենյի վայելուն ճաշ - ընդու - նելութիւնն մը կազմակերպած էր Ֆրանսա - յի Հանրապետութեան նախագահին ի պատիւ :

× Պաշտօնական այս ընդունելութեանց կողքին, քաղաքական կարեւոր խօսակցու - թիւններ կը կատարուին Ֆրանսայի ու Իտալիոյ Արտաքին նախարարներուն մի - ջեւ: Իտալական դահլիճը նախագահ Քո - թիի այցելութենէն անմիջապէս առաջ իր հրաժարականը ներկայացուցած էր թէ - եւ, սակայն նախագահ Կրոնքի խնդրած էր որ դահլիճին անդամները իրենց պաշտօ - նին դլուխ մնան մինչեւ հիւրերուն մեկ - նումը :

× Շաբաթ առաւօտ Իտալիոյ ու Ֆրան - սայի նախագահներն ու Արտաքին նախա - րարները քաղաքական խորհրդակցու - թիւն մը պիտի ունենան, առաւելաբար ծանրանալով Միջին Արեւելքի ներկայ կա - ցութեան վրայ :

× Իտալիոյ սոցիալ - դեմոկրատ կու - սակցութեան պարագլուխը, Սարակաթ, յաջողեցաւ կարդադրել, որ կուսակցու - թեան համագումարը փոխանակ դումար - ուելու այս Յունիսին, տեղի ունենայ Հոկ - տեմբերին: Մինչ այդ դահլիճի տագնապը լուծուած, եւ Սարակաթի ալ դիրքը ամ - րապնդուած կ'ըլլայ :

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ հիւլէական յանձ - նախումբը յայտնեց թէ Ատլանտեան, Հարաւ - Արեւելեան Ասիոյ եւ Պաղտատի Ուխտերուն բոլոր անդամները (աւելի քան 47 պետութիւններ), հրաւէր ստացած են ներկայ դտնուելու Մայիս 16ին Նեվատա - յի մէջ տեղի ունենալիք հիւլէական ռազ - մափորձերուն :

ԱՅԶԷՆՀԱՈՒԷՐԻ պատուիրակը, ճէյմս Բիչըրտս, որ միջին - արեւելեան իր եր - կար շրջապտոյտէն վերջ Ուաշինկթըն վե - րադարձաւ, հեռատեսիլէն յայտարարեց թէ Միջին Արեւելքի ժողովուրդներն ու կառավարութիւնները մեծ վստահութիւն ունին Մ. Նահանգներու վրայ. ընդհան - րապէս լաւ ընդունելութիւն վերապահած են Այզընհաուըրի վարդապետութեան, ո - րովհետեւ որոշած են ամէն ձեւով պայքա - րիլ համայնավարութեան ծաւալումին դէմ :

ԱԶԳԱԺՈՂՈՎԻՆ ընդհ. քարտուղարին Իսրայէլ այցելութեան առթիւ, , վարչա - պետ Պէն Կուրիոն յայտարարեց թէ ինք կողմնակից է եգիպտոսի հետ ուղղակի բանակցութիւններ սկսելու: Ընդհանուր առմամբ, Համբըշոլտ – Պէն Կուրիոն խօ - սակցութիւնները յաւակնարութիւն պատ - ճառած են Իսրայէլի մէջ: Համբըշոլտ ո - րոշած է առանց Գահիրէ հանդիպելու վե - րադառնալ Նիւ Եորք :

ՎԻԵԹՆԱՄԻ Հանրապետութեան նախա - դահը, Նկօ Տին Տիէմ, որ այժմ Մ. Նա - հանգներ կը դտնուի որպէս կառավարու - թեան հիւրը, ամերիկեան Քոնկրէսին լիա - կատար մէկ նիստին մէջ յայտարարեց թէ

ՖՐԱՆՍԱՑԻ ՆԵՐՔԻՆ ՀՈԳԵՐԸ

Ինչպէս դրած էինք, վարչապետ Կի Մո - լէ առջի օր սկսաւ խորհրդակցիլ քաղա - քական դանազան հոսանքներու դեկավար - ներուն հետ (բացի համայնավարներէն եւ վուժատականներէն) Սահմանադրութեան մէջ մտցուելիք բարեփոխութեանց, ինչպէս նաեւ ընտրական օրէնքի վերա - մշակման եւ Ալժերիոյ հարցին մասին :

Անկախներու եւ Գիւղացիական կուսակ - ցութեան պատգամաւորները (Փօլ Րէյնօ, Անթուան Փինէ, Ժոզէֆ Լանիէլ եւ Րոժէ Տիւշէ), վարչապետին կողմէ ընդունուելէ վերջ յայտարարեցին թէ չեչտը դրած են դրամի արժէքազրկումը ամէն գնով արգե - լելու հարցին վրայ: Ժողովրդական Շարժման (կաթոլիկ) ներկայացուցիչները (Փիէր Փֆեմլէն, Ժորժ Պիտօ եւ Րոպէր Շուման) կը խորհին թէ Սահմանադրու - թեան բարեփոխումը կարելի է կատարել քանի մը հանդրուաններով: Կ'առաջարկեն նոյնպէս, որ քննութեան դրուած հարցե - րը մեեւնոյն ժամանակ սեղանի վրայ չդրուին, այլ իրարմէ բոլորովին անջատ կերպով քննուին: Արմատականները (Մենտեսեան թեւ) համոզուած են թէ ընտրական օրէնքին վերամշակումը ամէ - նէն կարեւոր հարցն է, եւ թէ միւս խն - դիրներու լուծումը անկէ կախում ունի :

Վարչապետը հետզհետէ պիտի խորհր - դակցի նաեւ միւս կուսակցութեանց ներ - կայացուցիչներուն հետ :

ԱԼԺԵՐԻՈՑ ՄԷՋ

Ապատամբները Ալժերիոյ Մազունա դիւղին մէջ յարձակած էին Ֆրանսայի ուսուցչուհիներու եւ մահմետական միւֆ - թիներու վրայ, ու սպաննած՝ հինդ հոգի: Այս լուրը մեծ յուզում պատճառեց ամ - բողջ Ալժերիոյ մէջ :

Կառավարական ուժերը մեծ թափով կը փնտռեն այս ոճիրներուն հեղինակները :

Օրանի շրջանին մէջ ձերբակալուած են 22 անձեր, որոնք տարի մը առաջ նոյն - քան ողբերգական պարմաններու մէջ սպան - նած էին 11 եւրոպացիներ :

վիէթնամը սահման մը կը դնէ Կոմունիզմի առաջխաղացման համար: Ան - կախ Վիէթնամ պիտի չարունակէ պայքարիլ համայնավարութեան դէմ ու դիրք բռնել Արեւմտեան աշխարհի կող - քին :

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆի Հանրապետութեան նախ - կին նախագահը, տօքթ. Փրասատ, հինդ տարուան համար վերընտրուեցաւ: Հնդ - կաստանի երեսփոխանական նոր ժողովը իր առաջին նիստը դումարեց: 480 երես - փոխաններէն 220ը նորընտիր անձեր են :

ԱՐԵՒՄՏ. ԳԵՐՄԱՆԻՈՑ հանր. նախա - գահը, Թէոտոր Հէօս, մասնաւոր չոգե - կառքով Անգարայէն հասաւ Պոլիս. իրեն կ'ընկերանար Թուրքիոյ Հանր. նախագա - հը՝ Ճէլալ Պայար: Քաղաքին ամէն կողմը յաղթական կամարներ բարձրացուած ու փողոցները դրօշազարդուած էին :

ՆԱԽԱԳԱՀ Այզընհաուըր Սպիտակ Տուն հրաւիրեց Քոնկրէսին հանրապետա - կան եւ դեմոկրատ պարագլուխները եւ ա - նոնցմէ պահանջեց չորս միլիառ տոլարի վարկ մը՝ օտար երկիրներու յատկացուե - լու համար: Այս դումարին 2·8 միլիառը պիտի տրուի որպէս դինուորական օգնու - թիւն, իսկ մնացեալը՝ որպէս անտեսական օժանդակութիւն :

ՍՈՒՐԻԱԿԱՆ անկախ թերթ մը կը դրէ թէ Սուրիոյ վերջին մասնակի ընտրու - թեանց մէջ խորհրդային դեսպանատունը չատ կարեւոր դեր խաղցած է :

ՀՈՒՆԳԱՐԻՈՑ կառավարական նոր կազ - մին մաս կը կազմեն նաեւ Բաքոսի կողմ - նակից նախարարներ: Դահլիճին մէջ ինը նախարարներ փոխարինուած են ուրիշնե - րով: Ցարդ կառավարութիւնը բակացած էր 12 նախարարներէ. մասնաւոր որոշու - մով մը այդ թիւը բարձրացաւ 21ի: Իսկ 29 հրաժարած կամ հեռացուած երեսփոխան - ներ փոխարինուած են նորերով :

ՂԱԶԱՆ

(ԽԱՂԱՑ ՂՈՒԿԱՍԻԱՆ)

ՂՈՂՈՐՈՄՈՒՏԻՑ ՇԿՏԱԿԻՑ

Ը. ամ տա ամ ղուտաղ ղեղուտաղ ղուտաղ ղեղուտաղ ղուտաղ ղեղուտաղ

ՄԻՏՔ ԵՒ ԱՐՈՒԵՍՏ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ՇԱԲԱԹԸ ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

●

Անցեալ շաբաթ տեղի ունեցաւ հայկական եթաժշտութեան նուիրուած երեք չափազանց հետաքրքրական հաւաքոյթներ :

Յաւում եմ, որ աշակերտներիս երգահանդէսը(*) պատրաստելու հոգերով չկարողանամ երկար արտայայտուիլ :

Առաջինը, հինգշաբթի Մայիսի 2ին՝ տեղի ունեցաւ Զինուորական Ակումբում (Սէրքըլը Միլիթէօ), Նուրհան Ֆրէնկեանի նախագահութեամբ՝ ի պատիւ Պ. Արա Պարթեւեանի բազմավաստակ երաժշտի ու երգահանի, որին «գովասանքը » (hիմն) երգչախումբի եւ նուագախումբի համար յօրինուած, մրցանակի արժանացած է Նիւ Եորքի մէջ Բարեգործականի կողմէ :

Պարոն նախագահի համակրելի ճառից ետք, որին մէջ ներկայացրեց Պարթեւեանի թէ կենսագրականը, եւ թէ գործունէութիւնը եւ միւս ճառերից յետոյ, կատարեալ երաժշտական զարդ եղաւ դեղարուեստագէտների ներկայութիւնը, որոնք կատարեցին Պարթեւեանի մի քանի գործերը՝ հասարակութեան բուռն ծափերին տակ : Պ. Բաֆֆի Պետրոսեանը՝ քաջ ծանօթ եւ սիրուած դաշնակահարը, եւ չնորհալի Օր. Իրէս Պիւլպիւլեանը, Սօնա Տէր Գաբրիէլեանը, ինչպէս արտասանութեամբ Պ. Գմբէթեանը :

Երեկոյթը չափազանց տաք մթնոլորտ ունէր :

Կիրակի առաւօտ, Մայիս 5ին , ժամը 8·45էն մինչեւ ժամը 10ը հաղորդուեցաւ հայկական պատարագ ձայնասփիւռէն : Պատարագից Գերապայծառ Սմբատեանին իր հետ ունենալով Քահանաներէս եւ Լեւոնեան վարդապետները, երկու դպիրներ, Պ. Տէվէճեանի երգչախումբը, Օր. Օր Ա. Առաքելեան, Մարգրիտ Թամար եւ Վ. Տէվէճեան՝ իրրեւ մեներգող :

Չմոռանամ յիշատակելու, որ պատարագը տեղի ունեցաւ Սէն Ժան Պաթիսթ որ Կրընէլ կաթողիկէ եկեղեցւոյ մէջ :

Տպաւորութիւնը չատ մեծ էր ի պատիւ կազմակերպութեանը : Օրիորդ Առաքելեանը չատ զգայուն կերպով կատարեց « Ամէնը » եւ իր ձայնը ռատիոյի ալիքներով կ'երկնէր տարածուն եւ փայլուն, ինչպէս եւ Պ. Տէվէճեանի եւ Օր. Թամարայի կատարածը «Ընդ հոգւոյդ քում» : Խումբին մէջ սիրուն ձայներ կան, ներդաշնակութիւնը չատ սահուն, հաստատ է թէ միաձայն եւ թէ քառաձայն : Յանկալի պիտի լինէր որ խումբի անդամները նուագուժ գործադրէին, որով տպաւորութիւնը աւելի մեծ կարող է լինել : Երգածներին մէջ կան անյայտ, եկեղեցական ատանդութեան անհամաձայն կտորներ : Որոնց ցուցակը վերջում տրուած է :

(*) Մարգարիտ Բարայեանի աշակերտականերգահանդէսը տեղի կ'ունենայ Ուրբաթ Մայիսի 24ին, ժամը 20·15, Էնսթիթիւ տ'Ար է տ'Արքէօլօժի, 3, րիւ Միշըլէ, Փարիզ (6), մասնակցութեամբ Տ· Բեպ - Գէօր, հոլանտացի երգահանի, Պ. Պէնշօ դաշնակահարի եւ Սարգիս Պօղոսեանի :

ԱՆՏԻՒ ՄՕՐՈՒԱՑԻ « ԵՐԵՔ ՏԻՒՄԱՆԵՐԸ »

Մինչեւ այժմ երբ խօսք կ'ըլլար Տիւմանեան մասին, ընթերցասէր հասարակութեան միտքը կ'երթար Աղեքսանդր Տիւմա հօր եւ Աղեքսանդր Տիւմա որդիի :

Բայց Անտրէ Մօրուա, իր վերջին դրքով հանրութեան կ'ուզէ ծանօթացնել նաեւ Տիւմա առաջինի հայրը՝ զօրավար Տիւման : Այս երեք Տիւմանները, զօրավար մեծ հայրը, վիպասան պաւակն ու թատերագիր թոռնիկը, Անտրէ Մօրուայի գործաւոր դիւին տակ կը վերակենդանանան ու դիրքին էջերուն մէջէն ցայտուն գծերով կը ներկայանան ընթերցողին :

Զօրավար Տիւմա Տավի որ լա Փայըրէթի հայրը թագաւորութեան շրջանի մարքիզներէն մէկն էր, արկածախնդիր բնաւորութեամբ, որ ֆրանսական բոլոր դաղութները պտտելէ վերջ Սէն Տոմինկի մէջ սեւամորթ կնոջմէ մը զաւակ մը կ'ունենայ : Կնոջ մահէն վերջ պաւիկն հետ կը վերադառնայ Ֆրանսա :

Խառնածին տղան, թուխ դէմքով, հիանալի սեւ աչքերով, մարդիկի մկանուտ մարմնով, կը մտնէ ֆրանսական բանակին մէջ, ուր, շնորհիւ իր ուշիմութեան, ֆիզիքական զօրութեան ու քաջութեան, եւ բնաւն տարեկանին զօրավարի աստիճան կը ստանայ : Սակայն իր անկախ բնաւորութիւնը պատճառ կը դառնայ, որ Նափոլէոն Ա., տակաւին Ֆրանսայի կայսր չդարձած իսկ, չհանդուրժէ «այս սեւամորթին» ներկայութեան, ու հակառակ զօրավար Տիւմայի մատուցած մեծ ծառայութեանց ու ցոյց տուած բացառիկ խիզախութեան, զինուորական որեւէ պարտականութիւն չյանձնէ անոր : Այս չնորհակալութիւնը անհուն վիշտով կը լեցնէ զօրավար Տիւմայի սիրտը : Հակառակ այս վաղահաս անգործութեան, Աղեքսանդր Տիւմա, իր Յուշերուն մէջ իր զօրավար հայրը կը ներկայացնէ որպէս բացառիկ հերոս մը :

Այս փոքր մանրամասնութիւնը կրնայ բացատրել Աղեքսանդր Տիւմայի ամբողջ դրականութիւնը : Արդարեւ, վիպասանը այնքան անսահման ու վառ երեւակայութեամբ մը օժտուած էր , որ ինքն իսկ կը հաւատար իր ստեղծած երեւակայական պատմութիւններուն ճշմարտութեան եւ «երեք հրացանակիրներ»ուն մէջ Փորթոսի մահը նկարագրած ժամանակ երեխայի նման կը յուզուէր ու յորդառատ արցունք կը թափէր :

Անտրէ Մօրուա ըսել չուզեր սակայն , թէ Ա. Տիւմա ստախօս մըն էր. ոչ, պարզապէս՝ վառ երեւակայութիւն մը ունէր ու պատմական փոքր տուեալի մը վրայ պատմութիւններ ու մանրամասնութիւններ հնար հնարելու այնպիսի կարողութիւն մը, որ իր հնարածներուն ճշմարտութեան կը համոզէր թէ՛ ինքզինքը եւ թէ՛ իր ընթերցողները :

Աղեքսանդր Տիւմա հայր թատերգութիւններ գրելու անյաջող փորձէ մը վերջ, միանգամ ընդ միշտ նուիրուեցաւ վիպասանութեան : Հետաքրքրական է նշել, թէ իր լաւագոյն վէպերուն մէջ — «Երեք հրացանակիրները », «Քսան տարի վերջ», « Մոնթէ Քրիսթօ», «Մարկօ Թագուհին », « Թագուհիին մանեակը », եւայլն — կը կիրարկէ թատերական թէմնիք մը, զոր ծողութեանց ու ոճի արագութեամբ , զարդ չտուող հարց - պատասխաններով , որոնք ընթերցողը կը պահեն հեւի հեւ ու յարաճուն հետաքրքրութեան մը մէջ :

Աղեքսանդր Տիւմա հօր համար պատմական ճշմարտութիւնը երկրորդական դէպ վրայ կուգայ. ան ինքզինք բաւարարած կը զգայ այնքան ատեն որ իր ստեղծած պատմութիւնն ու հերոսները ճշմարտանման ըլլան ու ոգեւորեն թէ՛ զինքը եւ թէ՛ իր ընթերցողները : Ան իր անձնական կեանքին մէջ ալ ապրած է իր հերոսներուն նման .— օրը օրին, հեւ ի հեւ, առանց որոշ ծրագրի, որպէս արկածախնդիր ու պոհեմ :

Անտրէ Մօրուա հոգեբանական փայլուն վերլուծում մը կ'ընէ Աղեքսանդր Տիւմա որդիի, որուն մէջ երկու հակասական ըղգացումներ պայքարի մէջ են իրարու հետ — որդին թէ՛ հիացմունք ունի իր տաղանդաւոր հօր հանդէպ, եւ թէ՛ կը տառապի անոր վարած պոհեմ կեանքէն ու իր ապօրէն ծնունդէն :

Իր անձնական փորձառութիւնն ու ապօրէն զաւակ մը ըլլալու դիտակցութիւնը այնքան զօրաւոր կերպով դրոշմ դրած են իր նկարագրին վրայ, որ ցոլացած է նաեւ իր ամբողջ դրականութեան մէջ : Սկիզբը՝ իր վէպերուն, ապա եւ իր թատերգութեանց մէջ, Տիւմա որդի ցցուած է ընկերային կեանքի անարդարութեանց դէմ. անվհատ բողոք բարձրացուցած է աղջիկ – մայրերու, ապօրէն զաւակներու, հանրակիներու վերապահուած ճակատագրին դէմ : Սակայն «Քամելիազարդ կին»ի մէջ արտայայտած դուխի իր զգացումները թոքախտաւոր ցնծուհիին հանդէպ՝ երկան կեանքի մէջ հետզհետէ փոփոխութիւն կրելով, վերածուած են կատարեալ կնատեացութեան :

Փաստերու եւ վերլուծումներու լոյսին տակ Անտրէ Մօրուա, ներկայացնելէ վերջ « Երեք Տիւմանները » , ի վերջոյ այն եզրակացութեան կը հասնի թէ այս երեքէն մեծագոյնը «Երեք Հրացանակիրներու» եւ «Մոթէ Քրիսթօ»ի Տիւման է, բարի, վեհանձն, պոհեմ, բայց տաղանդաւոր Աղեքսանդր Տիւմա հայրը :

ՅԱՐԳԱՆՔԻ ՏՈՒՐՔ

Իր ծննդեան հարուստ կոչումին բացառիկ ազդեցութեան տակ, խորունկ բանաստեղծ Տատուրեանը, բաւին բուան դակ առումով դարձած է համանիշը պարզութիւն բառին. քերթողական անուշ աղբիւրի վազքին տուած սարսուռին տակ մաչուղ եւ հալուղ մարդկային բացառիկ զգայուն հոգի մըն է ինք, իր համեստ դրսեւորեալքին ներքեւ մասունքի պէս պահած իր հոգեկան աշխարհին անչափելի մեծութիւնը :

Ինք երանութեամբ կը թեւածէ իր խակ ոլորաններուն մէջ եւ ահա թէ ինչո՞ւ «Ոչ ոքի հարցում, ոչ մէկ պատասխան» իր խորախորհուրդ բացականչութիւնը կ'արդարանայ անսահմանօրէն :

Ահարոն Տատուրեանի աշակերտ – աշակերտուհիները օր մը հպարտութեամբ պիտի յիշեն անոր անունը, երբ իրենք իրենց կարդին ըմբռնեն այս մեծ հոգին որ դիտցաւ տառապիլ ու լռել, բայց՝ վեհանձնօրէն քաջալերեց ուրիշները :

ՆԱՋԵՆԻ ՏԷՐ ՄԻՔԱՅԷԼԵԱՆ

ՍԻՓԱՆ – ԿՈՄԻՏԱՍ

Նոյն կիրակին, Մայիսի 5ին, ժամը 17ին կաւոյի մեծ սրահում տեղի ունեցաւ Սիփան - Կոմիտասի տարեկան հանդէսը , ղեկավարութեամբ կարպիս Ափրիկեանի : Արդէն առիթ ունեցած էի գնահատելու այդ տալանդաւոր երաժշտի գործունէութիւնը : Իր տոկունութիւնը, ձիրքը, աշխատասիրութիւնը եւ մի քանի տարուայ մէջ ահագին երաժշտական պաշար հատաքելը եւ միշտ առաջ ընթանալու ու զարդանալու տենչը խորապէս յարգելի են :

Այս անգամ Ափրիկեան ցոյց տուաւ այդ իր բոլոր յատկութիւնները : Միջոց չունիմ կանդ առնելու հայ երաժիշտների գործերի վրայ, որոնք ներկայացուած էին յայտագրին մէջ եւ որ կատարեցին երկսեռ խումբը , մի փոքր համակրելի նուագախումբ, ինչպէս եւ մեներգողները՝ Տիկին Կառվարենց - Արթինեան , Օր. Քէօսէեան , եւ Պ. Պ. Մ. Պօղոսեան եւ Ա. Քիւրքէլեան :

Նուագախումբը ընկերակցում էր թէ՛ երգիչներին եւ թէ խումբին եւ ուրախ եմ արձանագրելու, թէ որչափ եղանակների հոգւոյն համաձայն կատարած էր այդ ընկերակցութիւնը Ափրիկեանը :

Ստիպուած եմ այսքան յաջող հանդէսին մէջ խօսիլ իզական խումբի մասին, որ չափազանց զօրեղ, սուր կը հնչէր համեմատած արական խումբի, որին մէջ չատ սիրուն ձայներ կան եւ որ աւելի ներդաշնակ կերպով կը մասնակցէր բոլոր երգերին :

Գիտեմ ղեկավարի դժուարութիւնը երաժշտական անպատրաստ տարրերով , կարելի է միայն զարմանալ, թէ որչափ եռանդ ու նեղութիւն կրած պիտի լինէր յաջող միութիւն ստեղծելու համար, Տիկին Մ. Կառվարենց Ափրիկեանի ընկերակցութեամբ իր սիրուն ձայնով երգեց Կոմիտասէն, Խաչատուրեանէն եւ Կանաչեանէն, խոր տպաւորութիւն ձգելով համարակութեան վրայ : Ժողովրդի կրկնակի ծափահարութեանց վրայ երգչուհին արդար գնահատանքի արժանացաւ երգելով Սիփան - Կոմիտասի ողբացեալ ղեկավար՝ Գ. Մ. Ալէմշահի անմոռանալի «Իմ երգը » :

Ամբին հետ մեներգեցին Օր. Քէօսէեանը , եւ Պ. Մ. Պօղոսեանը , որին բարձր, ուժեղ թէնօրը արժանի է լուրջ կատարելագործութեան, ինչպէս եւ Քիւրքէլեանը : Տաղանդաւոր դաշնակահարուհի Մառի Իւթեան ընկերացաւ յաջողութեամբ :

Հանդէսը մեծ յաջողութիւն ունեցաւ եւ պիտի մաղթեմ, որ մեր զաղութը կարելին անէ Ափրիկեանին ամէն միջոց տալու, առաւել եւս իր արտակարգ երաժշտական տաղանդը ի յայտ բերելու եւ աւելի եւս կատարելագործելու :

ՄԱՐԳԱՐԻՏ ԲԱԲԱՅԵԱՆ

ԵՐԿՈՒՆՔ

●

ԳԼՈՒԽ Թ.

ՂԵՒՈՐՆԴ, ՂԵՒՈՐՆԴ

●

Այսպէս Յովնան ինքնիրեն իւր նկատին վրայ յեց կ'երթար, կը չարունակէր իւր յեղաշրջեն անխռով եւ անսասան , բայց տխուր, վասնզի չկրցաւ չարժել եկեղեցական խումբը, ուսկից ինք յեղափոխ մը չինել կը յուսար :

ԳԼՈՒԽ Ժ.

ԻՇԽԱՆԱԶԱՆՑ ԺՈՂՈՎ ՄԸ

Հասաւ դարձեալ երասխայ ափանց վրայ, որ դարիւ դարիւ կուգար իւր խը – րոխտ ընթացիք· սիրտը անչափ տխուր էր որ առաջ քան անցնիլը նստաւ ճանապարհէն հեռու նոյն ափանց վրայ· ի՞նչ կը մտածէր այդ մարդը, որ քսան չորս ժամը անցեր : բերանը բան չէր դրած ու -

ԵՐԿՈՒՆՔ

●

ԳԼՈՒԽ Թ.

ՂԵՒՈՐՆԴ, ՂԵՒՈՐՆԴ

●

Այսպէս Յովնան ինքնիրեն իւր նկատին վրայ յեց կ'երթար, կը չարունակէր իւր յեղաշրջեն անխռով եւ անսասան , բայց տխուր, վասնզի չկրցաւ չարժել եկեղեցական խումբը, ուսկից ինք յեղափոխ մը չինել կը յուսար :

ԳԼՈՒԽ Ժ.

ԻՇԽԱՆԱԶԱՆՑ ԺՈՂՈՎ ՄԸ

Հասաւ դարձեալ երասխայ ափանց վրայ, որ դարիւ դարիւ կուգար իւր խը – րոխտ ընթացիք· սիրտը անչափ տխուր էր որ առաջ քան անցնիլը նստաւ ճանապարհէն հեռու նոյն ափանց վրայ· ի՞նչ կը մտածէր այդ մարդը, որ քսան չորս ժամը անցեր : բերանը բան չէր դրած ու - տելու եւ ոչ ախորժ ունէր :

Երբ երասխայ դիմացի դետեղը, Բազարանէ չատ վար, փոքրիկ վանք մը կը տեսնէր, ճիշդ նոյն միջոցին ուր Ախուրեան երասխ կը թափէր, եւ իր աչքը անկից չէր կարող բաժնել· այդ վանքը երկու երկայն տարիներ իրեն բանտ էր եղած , կը նայէր այդ աշտարակին, ուր կը յիշէր թէ անքուն դիչերները անցուցեր էր, կը տեսնէր այն փոքրիկ երկաթապատ լուսամուտը, ուսկից առանց երկաթի արդելքին դարձեալ մարդ չէր կրնար անցնիլ, ծակը ուսկից չնորհակալ էր տեսնել երկինք իւր պայծառութեան եւ իւր տխրութեանց մէջ, երբ իր սրտին այն օրերէն սկսեալ մինչեւ սոյն այս վայրկեան օր մը ուրախութեան արեւ չէր ծագած, քսան – քսան հինգ տարիներու ժամանակ : Եւ որ աւելին է, կը յիշէր այն սրտի համար սոսկալի վայրկեանները որ չարչարանաց երկար տարիներ էին, յորում հոգին կը տառապէր եւ նորա տանջանքները բացատրելու համար չկար բառ, վասնզի մարդկային լեզուն չատ աղքատ է յայտնելու այդ վիճակը, եւ նա միան կը զգայ որ սիրեր է անյոյս, որ սիրէր է թշուառ եւ որ խնդրեր է յաստուծոյ հազար բիւր անգամ ազատել զինք ի սիրոյ եւ ի կենաց, որուն երկնային քաղցրութիւնը դառնացուցեր , լափլիզեր է բաժանման եւ անյուսութեան դըժոխային հուրը :

Կը յիշէր նա այն տխուր դիչերները անհանգիստ քունը, ուր հրեշտակային եւ պատկառելի կերպարանքը Վասկանուչին՝ կ'երեւար փայլակի մը պէս եւ խեղճ բանտեալն հազիւ աչքերը յառեցնել փափաքէր, աներեւոյթ կը լինէր եւ ինք խոտխչուռն վրայ ամբողջ ժամեր կը տապալտակէր : Վերջապէս յոգնած այդ յիշատակներէն ձեռքը ակամայ ճակտին դրաւ մէկդի վարելու համար ամէն խորհրդածութիւն, թէպէտ անչափ տարիներէ վերջը սրտի սպիացեալ վէրքը ձայն կուտար թէ չէր բժշկուած, եւ այս այն վայրկեանէն որ քրմուհին դուշակեր էր, թէ դարձեալ պիտի տեսնէր իր սրտին սիրելին :

Ցնցուեցաւ երաւ, հանեց դղեակներն ու ղէնքերը, կապեց ղլխուն վրայ եւ առանց ուշ դնելու երասխայ մռնչիւններուն եւ բարկացայտ յարձակմանց, նետուեցաւ մէջերը եւ նորա ընթացքին հետ կը սրանար կ'ինջնէր միշտ հանդէպ կողմը, մինչեւ որ ափունքը դտաւ, եւ երբ վրայէն ջուրը ցնցեց , իր պարեգօտը դարձեալ հագաւ եւ ուղղուեցաւ դէպի նոյն վանքը, որ իրեւ թէ մաղնիսական զօրութեամբ առ ինքն կը ձգէր, վասնզի Վասկանուչի համար բանտին յիշատակը նաեւ քաղցր էր , եւ նոյն միջոցին մտածութիւն չկար մտքին մէջ, այլ միայն Վասկանուչ, վասնզի այս սիրոյ հսկայ ուրուականին առջեւ ամէն բան՝ ազգ, Սասուն, արաբ, նախարար, կաթողիկոս անհետացեր էր մտքէն· այս մտածութեամբ, երբ կ'անցնէր առջին դիւղին քովէն, երկու պատանիք իրեն մօտենալով եւ ակնածութեամբ , իրարու երես նայելէ եւ աչքով խորհրդակցելէ վերջ՝ մին աւելի համարձակ՝ հարցուց .

— Եղբայր, Խութեցի Յովնան դո՞ւ ես :

— Այո, որդեակ, ես եմ :

— Ինդրեմ մեզ հետ դալ, վանդի տուընը մարդ մը քեզ կը սպասէ :

— Լաւ, որդեակ , պատասխանեց Յովնան քիչ մը մտածելէն վերջ եւ առանց հետաքրքրութեան նշան կերպարանքին վրայ ցոյց տալու, լռիկ սկսաւ երթալ պատանւոյն հետ, որու միւս ընկերը միշտ պատկառանօք իրեն կը հետեւէր :

ՅԵՐՆՅ

(Շար·)

ՇԱԽԱՐԾ ՄԻՍԱՔԵԱՆ ՍՐԱՀ

ՄԱՐՍԷԼՑԻ ՍԷՆԹ Մարկըիա Դամբ. Ռիբեր եւ Բիւժէի ցանկը.—

(Դուռմարը յայտարարուած է) :

Յովսէփ Մարաշլեան, Սահակ Նազաշեան, Փիրայր Մուշեղեան 2000ական ֆր., Ճանիկ Պէքմէկեան, Մանուկ Մանուկեան 1500ական, Մարզար Ծերուկեան, Յովհ. Մաեփանեան, Մաեփան Պայպուտեան, Աբիկ Կոստանեան, Տիգրան Մարզարեան, Մինաս Կիւրճեան, Յակոբ Կիւրճեան, Կարապետ Ոսկանեան, Պետրոս Միքայէլեան, Յարութիւն Լատազանեան, Գէորգ Նչան-եան, Կարապետ Տօնապետեան, Կիրակոս Անապիկեան, Գուրգէն Փիրանեան, Աբրահամ Մարաշլեան հազարական ֆրանք, Նորան Պալեան, Վարդան Մուրատեան, Գրիգոր Աֆարեան, Յակոբ Խաչէիֆճեան, Յարութիւն Հէքիմեան, Անդրանիկ Սիմոնեան, Նորայր Մաղաքեան, Յակոբ Տող-բամաճեան, Տիկին Հայկանոյշ Մանոյեան, Խաչիկ Վարդապետեան 500ական ֆրանք :

Նոյն առթիւ Յառաջի բարգաւաճման համար՝

Աբմենակ Մանուկեան հազար ֆրանք, Մարզար Ծերուկեան հազար, Արտաշէս Պողոյեան 500 ֆրանք :

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Եկեղեցաչէն Տիկնանց Միութիւնը չը-նորհակալութեամբ ստացաւ հետեւեալ նուիրատուութիւնները ի նպաստ Լիոնի եկեղեցւոյ չինութեան :

Ոմն հազար ֆրանք, Պ. Վարդանեան եղբարք իրենց մօր մահուան առթիւ հազար ֆր., Մարսէյլէն Պ. Թումլեան հազար, Պ. Ժագ Եազուպեան երեք հազար, Պ. Յարութիւն Թօփսաղալեան հազար, Ոմն երկու հազար, Պ. Բաղարատ Մակարեանի մահուան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի հետեւեալ նուիրատուութիւնները եղած են.— Պ. Սարգիս Գերոբեան երկու հազար ֆրանք, Փոն սը Շէրլիւէն Պ. Ա. Գրիգորեան հազար ֆրանք, Փոն սը Շէրլիւէն Պ. Նչան Գարակէօզեան հազար ֆր., Պորտոյէն Պ. Մարտիրոս Յակոբեան հինգ հազար ֆր., Պ. Գարեգին Առաքելեան երկու հազար, Մարսէյլէն Տէր եւ Տիկին Ոսկեան Սարոյեան 2500 ֆր., Մարսէյլէն Պ. Աւետիս Թաթոյեան հազար ֆրանք :

Լիոնի Աղբ. Տիկնանց Միութիւնը չնորհակալութեամբ ստացաւ հետեւեալ նուէրները.—

Պ. Վարդանեան եղբարք իրենց մօր մահուան առթիւ հազար ֆր., Պ. Ճ. Պահատուբեանէ 25.000, Տիկին Արշալոյս Մալճեանէ երկու հազար, Պ. Պատմաճեանէ թոռանը մկրտութեան առթիւ երկու հազար ֆր. : Տիկին Յովհաննէսեանէ հազար ֆրանք :

ԶԲՕՍԱՇՐՋԻԿՆԵՐՈՒ ԽՈՒՄԲ

ԴԷՊԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Ինչպէս նախորդ տարիները, այս տարի ալ զբօսաշրջիկներու խումբեր կը կազմուին դէպի Հայաստան :

Մանրամասնութիւններու համար դրէ՝

Noubar Agopoff
168 Rue du Temple, Paris 3ème

ԾԱԽՈՒ ՏՈՒՆ

Սեվրանի մէջ (կայարանէն հինգ վայրկեան) վեց սենեակ եւ 300 մեթր հող ունեցող տուն մը ծախու է, խոհանոցով : Գինը՝ 2,900,000 ֆր. :

Մանրամասնութեանց համար դիմել տեղւոյն վրայ Տիկին Նազարէթեանի, 32 Աւրընիւ Նուվէլ, Սեվրան :

Կ'ՈՒԶՈՒԻ

Լաւ սափրիչուհի մը (բաթէկօրի Ա.) խանութի մը համար, տրամադրելի է կահաւորուած սենեակ մը խոհանոցով, եթէ ուզէ : Շատ լաւ պայմաններով : Դիմել՝

Moutafian, 6 ave. de Paris
Chatillon sous Bagneux Ale 64-56

*
**

Շատ լաւ ափիէէօր մը նմուշով : Լաւ վճարում : Ինչպէս նաեւ բանուոր մը աչխատանոցի համար : Դիմել՝

WIRTH (Papazian), 16 Rue Etienne Marcel, Paris 2ème. CEN 46-20

ԸՆՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎ

Հ. Ց. Դ. Արեւմտեան Եւրոպայի Կոմիտէն ընդհանուր ժողովի կը հրաւիրէ Փարիզի եւ շրջանի բոլոր ընկերները այս չորեքշաբթի իրիկուն ժամը 21ին, պարապօք սրճարանի վերնայարը (կառ. Նոռ) : Կը զեկուցանէ՝

ԸՆԿԵՐ ՄԻՆԱՍ ԹԷՕԼԷՕԼԵԱՆ
(Նոր ժամանած Լիբանանէն)
կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ :

ԿԱՊՈՑՏ ԽԱՉԻ ՕՐԸ

Նախաձեռնութեամբ Ալֆորվիլի մասնաճիւղին, 19 Մայիս ժամը 15 – 19ը, Քաֆէ «Սփոր»ի սրահը, Մէդոն Ալֆոր :

Կը նախագահէ Տիկ. ՀՈՒԻՓՍԻՄԷ ԻՓԷԿԵԱՆ :

Գեղարուեստական բաժին :

Գրիգոր Վահան կը ներկայացնէ

կակազ Պաղտիկը զաւեշտ 1 արար, ես՝ ես եմ մանկական զուարճախաղ :

Արտասանութիւն, երգ, անակնկալներ :

Հիւրասիրութիւն, ծախքերու մասնակցութիւն : Մուտքը ազատ է :

Օթօպուս առնել էքթ Շարանթոնէն 181 թիւը եւ իջնել վերջնաւորութեան :

ԴԷՊԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Ֆրանսահայ փոխադարձ Օգնութեան Միութեան զբօսաշրջիկներու խումբը այս տարի Հայաստան կը մեկնի Օգոստոսին սկիզբը :

Խումբին կրնան միանալ բոլոր փափաքողները անխտիր :

Արձանագրուելու համար դիմել նախագահին՝

Agop J. Nazarian
9, Ave. Calmels, Bois-Colombes (Seine)
Tél. CHA 00-55

ՆՈՒՀԷՐ

Տէր եւ Տիկին կարապետ Գամպէրեան (Մարսէյլէն) իրենց հօրաքրոջ որդւոյն կողակիցին՝ ողբացեալ Շաքէ Տէրտէրեանի վաղաժամ մահուան առթիւ, փոխան ծաղկեպսակի կը նուիրեն 1000 ֆր. «Յառաջ»ի բարգաւաճման, 1000 ֆր. Հայ Մշակոյթի Տան, 1000 ֆր. Անթիլիի Ծերանոցին : Միեւնոյն առիթով, Հայ Մշակոյթի Տան կը նուիրեն՝ Տէր եւ Տիկին Վարդեւառ Գամպէրեան 1000 եւ Պր. Սահակ Յարութիւնեան 500 ֆրանք :

Սառնալ «Յառաջ»էն :

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Առնուվիլի եկեղեցւոյն Հոգաբարձութիւնը չնորհակալութեամբ ստացած է հետեւեալ գումարները Ազգ. սրահին համար : Պ. Վահան Գէորգեանէ նախապէս նուիրուած հարիւր տոլարը օրուան սակով արժեց 35.000 ֆրանք :

Ազնիւ Տիկին Մ. Տիրապէքիրլեանէ հարիւր հազար ֆրանք : Պ. Հրանտ Մովսէսեանէ հազար ֆրանք, Պ. Փիէր Քէօրղլեանէ հազար, Պ. Յակոբ Ջէմճեանէ 500, Օր. Պզպզեանէ 500, գումար 138.000 ֆրանք, նախորդ գումար 440.500 : Ընդհ. գումար 578.500 ֆրանք :

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

Հայաստանէն կը փնտռուի Նոր Բայազէտի չրջանի Հաչիմուխան պիւղացի Մամիկոն եւ Սիմոն Գրիգորեան եղբայրները, Տիգրան Բաբաեան կամ Մելքոնեան եղբայրները, նոյն չրջանի Սարուխան գիւղէն, Հայկազ եւ Գիւրջիրէկ (Կոլիա) Յունանեան կամ Խաչատրեան :

Տեղեկացնել՝ Բագրատ Խոսրիկեանի՝

79-6 Cite TASE. Vaulx en Velin
(Rhone)

Կը խնդրուի «Հայրենիք»էն եւ բոլոր հայ թերթերէն արտատպել :

Ծանօթ.— Կը կարծուի թէ Գիւրջիրէկ (Կոլիա) Խաչատրեան եղած է Ֆրանսա եւ Գերմանիա 1945ին :

Imprimerie Araxes, 46, Rue Richer,
Paris (9e) Pro. 05-73.

ՔԱՌԱՍՆԱՄԵԱՅ ՏՕՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆ

Տարօն – Տուրուբերանի Հայր. Մխիթարեան քառասնամեայ պործունէութեան յոբելենական հանդէս :

Տեղի կ'ունենայ 18 Մայիս, Շաբաթ երեկոյ ժամը 21ին, իվ Թուտիֆ Թատերասրահին մէջ, մէթրօ Ռէփիւպլիք :

21 ռիւ իւ Թուտիֆ, Սալ Բօլ Ֆարալիֆ

կը նախագահէ Պ. ԽԱՉԻԿ ՄԿՐՏԻՉԵԱՆ : կը խօսին Տիկ. ՀՈՒՐԻ ԻՓԷԿԵԱՆ - ՊՈՒՏԱՔԵԱՆ եւ Պ. ԼԵՒՈՆ ՏՕՆԻԿԵԱՆ :

Գեղարուեստական բաժինին կը մասնակցին՝ Սիփան–Կոմիտաս երգչախումբը իր ազգային տոհմիկ երգերով եւ մեներգներով, ղեկավարութեամբ Պ. Կ. ԱՓՐԻԿԵԱՆի : Կ'արտասանեն՝ դերասան ԱՐՏԱՇԵՍ ԳՄԲԼԹԵԱՆ եւ Օր. ԳԱՓՈՑԵԱՆ : Կ'երգեն՝ հայրենակից Մ. ՊՕՂՈՍԵԱՆ եւ ուրիշներ :

Կը հրաւիրուին մեր ազգային բոլոր կազմակերպութիւնները եւ հայ ժողովուրդը : Մուտքը ազատ է :

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ

Վարչութեան անդամները ստիպողաբար ժողովի կը հրաւիրուին, այս չորեքշաբթի, ժամը 6.30ին, սովորական տեղը :

LE CHANT DU MONDE

ԵՐԳԵՐ ԵՒ ՊԱՐԵՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆԷՆ
(Թիւ 1), Այգեկուտ, Ջինչ ու զինչ, Էրևանակ գիշեր, Անուշս, Խնջոյքի երգ, Գիւմրիի շուրջպար, Ինչ-ինչ ասեմ :
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԽՈՒՄԲ, *ղեկավարութիւն՝ Ա. Ալեքսանեան, Գ. Զաքարեան եւ Թ. Ալթունեան*

LDY 4043

×

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՐԳԵՐ *(Թիւ 2)*
Գացէք տեսէք, Կալի երգը, Մեռնիլ ձեզ համար, Կեցցէ փեսան, Եղնիկի պէս, Սարերով գացի :
Երեւանի բաժիս - կայանին ժողովրդական գործիքներու խումբ, ղեկավարութիւն՝ Ա. ՄԵՐԱՆԿԻԼԵԱՆ, մեներգ Յովհաննէս Պատալեան եւ Օֆելիա Համբարձումեան :

LDY 4075

×

ԵՐԵՒԱՆԻ ԱՐՁԱԳԱՆԳՆԵՐ *(Թիւ 3)*
Երեւանի գիշերները, Իմ անոյշ Հայաստան, Սիրերգ, Տունին ճամբուն վրայ, Ստեփան Շահումեանին
Հայաստանի երգերու եւ պարերու խումբ, ղեկավարութիւն՝ ԹԱԹՈՒԼ ԱԼԹՈՒՆԵԱՆ :

LDY 4085

En Vente —
« ELEDISC »
269 Bd Voltaire PARIS
et chez tous les bons disquaires

ՀԱՅ ԿՕՇԱԿԱԿԱՐՆԵՐՈՒ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ
Ամէն տեսակ կաշիի եւ մորքի
ՀԱՑԿԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ Է
ՏԻՐԱՆ
Նաեւ
ԶԿՈՏՐՈՒՄՈՂ ԿՐՈՒՆԿԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿԻ
TALONS INCASSABLES
ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՊՐԱՆՔ
ԱՐԱԳ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԻՒՆ,
ԼԱՒԱԳՈՑՆ ԳԻՆԵՐ
ՎՃԱՐՈՒՄԻ ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
6 Rue Beaurepaire
24 Rue des Marais, Paris 10ème
Mètro République. Tél. BOT 13-48
BOT 85-23

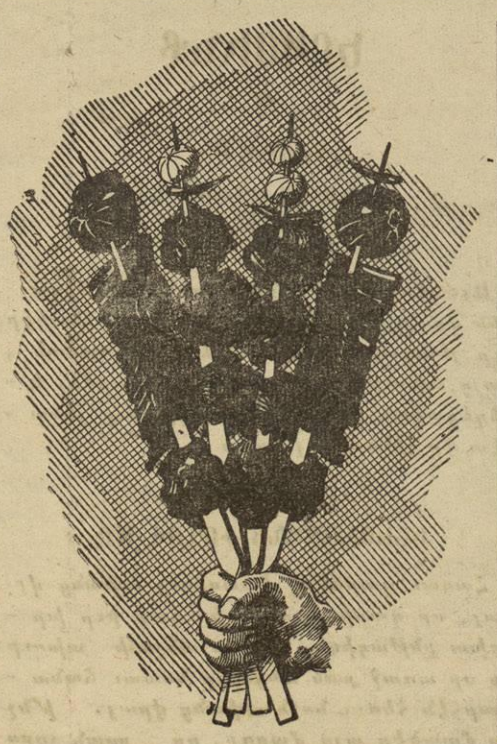
ՃԱՄԲՈՐԴՈՒԹԻՒՆ

Նաւով, օդանաւով, երկաթուղիով որեւէ ընկերութեամբ եւ միեւնոյն գիներով դէպի Ամերիկա, Աւըստրալիա, Քանատա եւ Արեւելք : Վճարումը հոս կամ արտասահման : Կ'ապահովենք վիզայի գործողութիւնները ձրի, կ'ապահովենք նաեւ տեղերը ձրի : Դիմել՝

ԺԱՆ ԵԼԻՇԷ ԱՐԶՈՒՄԱՆԵԱՆԻ
որ ունի 35 տարուան փորձառութիւն :

AMERICAN LLOYD
48 Rue de la République Marseille
Tél. CO 4722
7 Rue Auber, Paris

ՃԱՇԱՐԱՆ ԵԱՐ
Հիմնադիր–տնօրէն ԳՐԻԳՈՐ ԹԵՒԱՆԵԱՆ
★
Ֆրանսական – հայկական եւ կովկասեան ընտիր կերակուրներ
ՇԱՆ ԶԷԼԻԶԷԻ ՍՐՏԻՆ ՎՐԱՑ
4, Rue Robert - Estienne
(Rue Marbeuf) PARIS (8e)
Téléphone BAL. 31 - 21
(Métro: F. D. Roosevelt)
Հաճելի մթնոլորտ
★
Առաջնակարգ կովկասեան խորոված-ներ, «շաշլիք», «քարսքի»
BAR AMERICAIN



ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ՀԻՄՆԱԴԻՐ՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Le PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN en EUROPE

HARATCH

Fondateur : SCHAVARCH MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, rue de Trévise - Paris 9e

Fondé en 1925 Tél. : PRO. 86-60 R. C. Seine 57 A 2731

C. C. P. Paris 15069-82

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա եւ գաղութքներ, տարեկան 3000 ֆր. վեցամս. 1600

Արտասահման՝ տարեկան 3500 ֆրանք : Հատը 12 ֆր.

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 14 ՄԱՅԻՍ

MARDI 14 MAI 1957

33ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7880 33ème ANNEE

Directrice : *Arpik MISSAKIAN*

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 13ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3691

ՕՐՈՒԱՆ ԽՕՍՔԸ

ԳԱԼՈՒՍՏ ԿԻԼԻՊԷՆԿԵԱՆ

●

1955 Յուլիս 20ին Լիզպոնի մէջ իր մահկանացուն կնքէր Գալուստ Սարգիս Կիւլպէնկեան :

Ծնած Անատոլուի Համիտա մէկ ատենի՝ Թալասի մէջ, արտակարգ կարողութիւններով օժտուած այս հայորդին պիտի ուրանար մինչազգային մեծ համբաւի չնորհիւ իր յարատեւ եւ յամառ աշխատանքին եւ ձեռք բերած բացառիկ յաջողութեանց :

Եւրոպական մեծ ուսանողներու մէջ համալսարանական բարձրագոյն ուսմանց հետեւելէ եւ պէտքաւոր լեզուներուն տիրապետելէ վերջ, նուիրուած էր արդի քաղաքակիրթ աշխարհի զարգացման համար կենսական նշանակութիւն ունեցող նիւթի մը՝ քարիւղի հիմնական ուսումնասիրութեան :

Երեւան չէին հանուած դեռ Իրանի քարիւղի հարուստ հանքերը, որոնք մրցակցութեան առարկայ պիտի դառնային համբաւոյ կէս դար Անգլիոյ եւ Ռուսիոյ միջեւ, չահագրգռելու համար մեր օրերուն նաեւ միւս մեծագոյն պետութիւնը՝ որ կը կոչուի Ամերիկայի Միացեալ Նահանգները :

Անծանօթ էին տակաւին Միջագետքի, Պարսից ծոցի չրջակայ հողամասերու՝ Քուվէյթի եւ Սէուտի Արաբիոյ ընդերկրեայ հսկայ հարստութիւնները, որոնք բոլորովին պիտի յեղաչրջէին աշխարհի ճակատագիրը :

Աշխարհ կը ճանչնար միայն Ապչերոնի թերակղզիին՝ Բաքուի նաւթահորերը, խաղովակներով կապուած Սեւ Ծովու մեծ նաւահանգիստ Բաթումի, ուսկից կը հայթայթուէր Մերձաւոր արեւելքի քարիւղի ամբողջ պաշարը, թիթեղեայ ծանօթ մեծ տուփերու մէջ :

Բաղուն առաջին օրէն իսկ զրաւած էր հետաքրքրութիւնը երիտասարդ Կիւլպէնկեանի , որ հետախուզական ճամբորդութիւն մը կատարած էր այդ օրերու նաեթային մեծ կեդրոնին մէջ : Տեղւոյն վրայ ուսումնասիրած էր քարիւղի արտահանման դիտական բոլոր մանրամասնութիւնները :

Վերադարձին ,Փարիզի մէջ հրատարակեց 1891ին Ֆրանսերէն դիրք մը, որուն մէջ բայլ Կովկասի մէջ կատարած իր ուղեւորութեան տպաւորութիւններէն՝ կարեւոր տեղեկութիւններ կուտարքարիւղաարդիւնաբերութեան եւ արդի ճարտարարուեստին մէջ անոր վերապահուած կարեւոր դերին մասին : Հազիւ 23տարեկան էր այն ատեն :

Ո՛չ ոք իրմէ աւելի հետաքրքրուած էր սեւ հեղուկով, որ այսօր աշխարհի ո՛չ միայն տնտեսական, այլ քաղաքական կեանքին մէջ ամէնէն դլխաւոր աղբիւրը կը կազմէ :

Գալուստ Կիւլպէնկեան յարատեւ պըրպտումներ կատարեց քարիւղի մասին : Երեւան հանեց Մուսուլի քարիւղի հարուստ հանքերը եւ նախաձեռնութիւնն ստանձնեց կազմելու «Թրքական քարիւղի ընկերութիւնը», որուն մէջ կարեւոր չահաբաժին մը ապահովեց իրեն համար : Դրամագլուխին առաւելապէս դերմանական էր :

Առաջին աշխարհամարտէն վերջ, երբ պարտուած Գերմանիոյ եւ իր դինակից Թուրքիոյ հաշուեյարդարի ժամը հնչած էր, մեծ դաշնակիցները Սան Րէմոյի մէջ ձեռք դրին Մուսուլի քարիւղներուն վրայ : Գալուստ Կիւլպէնկեանի բաժին հինաւ հարիւրին հինդը, իրրեւ հիմնադիր :

Տիրացած մնալուն հսկայ հարստութեան մը, Կիւլպէնկեան քարիւղի դանապան ուրիշ ընկերութեանց մէջ կարեւոր բաժիններ ապահովեց իրեն համար : Հիմնեց նաեւ «Քարիւղի Ֆրանսական ընկերութիւն »ը :

Գլխաւոր մրցակիցը դարձաւ Հէնրի Տէթէրտինկի, որ կը կոչուէր «Քարիւղի Նափոլէոնը» : Իրեն ալ տրուեցաւ «Թագէյրան»ի տիտղոսը : Մ՛նքան մեծ էր իր ազդեցութիւնը քարիւղի աշխարհին մէջ : Տէթէրտինկ չատ չանցած մեռաւ եւ Կիւլպէնկեանի համբաւը օրէ օր աւելցաւ :

Ու պատնէշի վրայ մնաց մինչեւ իր մահը :

ՀՐԱՆՏ – ՍԱՄՈՒԷԼ

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԱՊԱՋԻՆՄԱՆ ՀԱՐՑԸ

●

ՌՈՒՍԵԻԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ՀԱՒԱՆԱԿԱ՞Ն

Լոնտոնի ապագինման ժողովներուն ամերիկեան պատուիրակը, Հարոլտ Սթասըն, նոր հրահանգներ առացած է Ուաչինկթընէն, ուր առաջին անդամ ըլլալով կը խորհին թէ ապագինման հարցին չուրջ կարելի է համաձայնութեան մը դալ Մ. Միութեան հետ :

Ցարդ միայն ընդհանուր եւ անորոչ խօսքեր կ'ըլլային այս ուղղութեամբ , մինչդեռ այժմ դէմ դիմաց գրուած են օդանաւային փոխադարձ հսկողութեան երկու չօշափելի ծրագիրներ, որոնց չուրջ կարելի է բանակցութիւններ կատարել ու վերջնական համաձայնութիւն մը գոյացնել :

ԽՐՈՒՇՉեԻ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Բարեդէպ այս մթնոլորտին մէջ, Խրուչչեւ կիրակի օր տեսակցութիւն մը չնորհեց «Նիւ Եորք Թայմզ»ի խմբագրին . այս առթիւ ըրաւ չահեկան յայտարարութիւններ : Պատկերալից ոճով մը, միջազգային քաղաքական յարաբերութիւնները նմանցուց կազմբի մը, որուն թերթերը եթէ փրցուին առանձին - առանձին , կը մնայ կազմբին միջուկը. «իսկ այդ միջուկը՝ ռուսեւամերիկեան յարաբերութիւններն են » :

Խրուչչեւի եզրակացութիւնն այն է , ուրեմն, որ եթէ Մ. Միութիւնն ու Մ. Նահանգները ուզեն, միջազգային լարուածութիւնը կը մեղմանայ :

Խրուչչեւ համաձայն է, որ չորս մեծ պետութեանց (Մ. Նահանգներ, Մ. Միութիւն, Անգլիա եւ Ֆրանսա) ղեկավարները նոր խորհրդակցութիւն մը ունենան. սակայն, ըստ իրեն, որեւէ յաջողութիւն մը արձանագրելու համար, պատասխանատուութեան մեծագոյն բաժինը կ'իյնայ Մ. Նահանգներու եւ Մ. Միութեան վրայ, եւ մասնաւորաբար՝ Մ. Նահանգներու վրայ :

Խրուչչեւ կը խորհի սակայն, որ նախքան չորսերու ժողով մը կազմակերպելը, նախապատրաստական մանրակրկիտ աշխատանքներ պէտք է տարուին, որպէս զի կարելի ըլլայ դրական արդիւնքի մը հասնիլ :

Գալով օրուան միւս հրատապ հարցերուն, Խրուչչեւի կարծիքը հետեւեալն է .

— Եւրոպայի հարցը ամէնէն դժուար լուծելի խնդիրն է, որմէ կրնան բարդութիւններ ծագիլ : Այդ պատճառով ալ, անհրաժեշտ է ստեղծել Մ. Միութեան եւ Մ. Նահանգներու հսկողութեան տակ մարմին մը , որ պիտի լուծէ Եւրոպայի մէջ ծագող բոլոր խնդիրները : Այս մարմնին ստեղծումով, Հիւս. Ատլանտեան կազմակերպութեան դոյութիւնը աւելորդ կը դառնայ :

— Գերմանիոյ հարցը պէտք է լուծուի Արեւմտեան եւ Արեւելեան Գերմանիաներու փոխադարձ համաձայնութեամբ եւ առանց արտաքին միջամտութեան :

— ՄԱԿը կազմակերպութիւն մըն է, որ խաղաղութեան պահպանման մէջ մեծ դեր կրնայ խաղալ. սակայն ՄԱԿը այս միջոցին իր այդ դերը չի կրնար խաղալ՝ Մ. Նահանգներու դերակչիռ դերին պատճառով :

— « Անվիճելի իրողութիւն» է , որ ձակողական պատերազմի մը մասին կը մտածեն :

— Մ. Նահանգներու մէջ, եսասէր ան-ձեր, երկիրը «դէպի անդունդին եզերքը կ'առաջնորդեն » :

— Մ. Միութեան մէջ դրաքննութիւնը պիտի պահուի, որովհետեւ մեզանի ու թուղթի խնայողութեան «արմատական» միջոց մըն է «այնպիսի լուրերու համար, որոնք միայն վնաս կրնան պատճառել » :

— Խրուչչեւ մեծ փափաք ունի Մ. Նահանգներ այցելելու եւ նախագահ Այզընհաուըրի հետ տեսակէտներու փոխանակութիւն ունենալու :

— Խրուչչեւ հակառակ չէ, որ Լեհաստանն ու այլ ընկերվարական երկիրներ տնտեսական օժանդակութիւն ստանան դրամատիրական երկիրներէ, սակայն պէտք է ուշադրութիւն դարձնեն, որ «մեզրի մէջ չխեղդուին» :

— Սթալին մեծ համակրանք մըն էր, բայց կարդ մը սխալներ դործեց :

— Միջին Արեւելքի մէջ ամերիկեան միջամտութիւնը դատապարտելի է : Հունդարիոյ մէջ խորհրդային միջամտութիւնը «տարբեր» էր, որովհետեւ Հունդարիան «անկախ կառավարութիւն ունեցող անկախ պետութիւն մըն է » :

ՖՐԱՆՍԱՑԻ ՆԵՐՔԻՆ ՀՈԳԵՐԸ

●

ԸՆԿԵՐՎԱՐԱԿԱՆՆԵՐԸ ՎՍՏԱՀՈՒԹԻՒՆ ՈՒՆԻՆ ԿԻ ՄՈԼԷԻ ՎՐԱՑ

Ֆրանսայի Ընկերվարական կուսակցութեան Ագդ. Խորհուրդը կիրակի դիշեր քննեց թէ գործադիր մարմինը հետեւո՞ղ է կուսակցութեան համագումարին տուած որոչումներուն : Ժողովը , լսելէ վերջ փլէը Քոմէնի, Րոպէր Լաքոսթի եւ կի Մոլէի զեկոյցները, չախչախիչ մեծամասնութեամբ բանաձեւ մը քուէարկեց՝ վըստահութիւն յայտնելով ընկերվարական նախարարներուն եւ վարչապետ կի Մոլէի հետեւող քաղաքականութեան : Ագդ. Խորհուրդը 3912 ձայներու լիազօրագրեր ունէր. բանաձեւը անցաւ 2997 թեր, 401 դէմ ձայնով եւ 435 ձեռնպահութեամբ : 79 լիազօրագրերու ներկայացուցիչները բացակայ էին :

Մի առ մի քննուելդան հետեւեալ հարցերը. 1) Ալժերիա.— Ալժերիոյ նախարարը, Լաքոստ, յայտարարեց թէ քաղաքական մեծ բարեփոխումներ իրագործած են. 1100 նոր համայնքներ ստեղծուած են. քաղաքապետական պաշտօններու կոչուած են բազմաթիւ մահմետական Ալժերիացիներ : Որոչ տեղեր կողք կողքի ստեղծուած են մահմետական եւ եւրոպական բջիջներ, որպէս զի հաստատութիւնները իրարու հետ բախումներ չունենան : Այս ձեւով իրագործուած է տեսակ մը քաղաքապետական համագործակցութիւն :

2) Արտաքին քաղաքականութիւն . — կի Մոլէ ընդարձակ զեկոյց մը կարդացած է կառավարութեան արտաքին քաղաքականութեան մասին :

3) Ներքին քաղաքականութիւն.— Վարչապետը մանրամասնութիւններ տուած է երեսփոխանական խմբակցութեանց վրիժներուն հետ ունեցած խօսակցութեանց մասին :

Քուէարկութենէն առաջ անցած քանաձեւը կ'ըսէ թէ «Ընկերվարական կուսակցութիւնը պիտէր թէ ինչ մեծ դժուարութիւններ կը սպասէին իրեն՝ երբ 1956 Յունուարին իշխանութեան գլուխ անցաւ : Ագդային խորհուրդը կը հաստատէ թէ կուսակցութեան վարիչ մարմինը, երեսփոխանական խմբակն ու նախարարները իրենց կարելին ի դործ դրած են, այս բացառիկ պայմաններուն մէջ իրագործելու համար կուսակցութեան համագումարնե-

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

ՆԱԽԱԳԱՀ ՔՈՊԻ ԻՏԱԼԻՈՅ ՄԷՋ

●

Չորս օր Իտալիոյ կառավարութեան հիւրը ըլլալէ վերջ, նախագահ Քոպի երկուշաբթի օր այցելեց Պապին ու այսօր, երեքշաբթի, պիտի վերադառնար Փարիզ :

Այս այցելութիւնը կատարուեցաւ բացառիկ կերպով չերմ մթնոլորտի մը մէջ: Երկու երկիրներու նախագահներն ու վարչապետները քաղաքական կարեւոր խօսակցութիւններ ալ ունեցան, քննելով օրուան հրատապ հարցերը : Եւրոպական հարցերուն մէջ, Իտալիոյ եւ Ֆրանսայի քաղաքական տեսակէտները նոյնն են. կը խորհին թէ Միացեալ Շուկայի ու Եւրաթոմի համաձայնագրերուն վաւերացումը պէտք է կատարուի կարելի եղածին չափ չուտով :

Քննուեցան նաեւ Միջին Արեւելքի, միջազգային քաղաքականութեան ու իտալ – եւֆրանսական փոխ - յարաբերութեանց հարցերը :

× Վատիկանի պաշտօնաթերթը, Osservatore Romano, դրուատալից տողեր նուիրեց նախագահ Քոպիի՝ անոր Վատիկան այցելութեան առթիւ :

× Նախագահը Հռոմէն օդանաւ պիտի նստի այսօր կէսօրէն վերջ ժամը 4·30ին :

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԱՐԱՒԻՈՅ իսն Սէուտ թագաւորը պաղատատ հասաւ՝ իրաքի Ֆէյսալ թագաւորին հետ խորհրդակցելու համար : Ըստ լուտ – տեղեակ անձերու, Յորդանանի Հիւսէյն թագաւորն ալ չուտով պիտի միանայ անոնց պաղատատի մէջ՝ միացեալ քաղաքական մը խոչոր դիծերը որոչելու համար :

ՅՈՐԴԱՆԱՆԻ Արտաքին նախարարը յայտարարեց թէ ամերիկեան տնտեսական օժանդակութիւնը որեւէ վտանգ չսպառնար Յորդանանի անկախութեան : Յորդանանեան թերթ մըն ալ կը դրէ թէ վերջին դէպքերը կազմակերպուած էին Մ. Միութեան, Եդիպտոսի եւ Սուրիոյ կողմէ՝ դահընկէց ընելու համար Յորդանանի, Արաբիոյ, Իրաքի եւ Լիբիոյ թագաւորները, փոխարէնը համայնավար կառավարութիւններ ստեղծելու առաջադրութեամբ :

ԻՍՐԱՅԷԼԻ Արտաքին նախարարը յայտարարեց թէ Իսրայէլ պատրաստ է հաշիւ տարուան համար ոչ - յարձակման դաշինք մը կնքելու՝ իր դրացիներուն հետ :

ԱՁԶԸՆՀԱՒՈՒԼԸ եւ Վիէթնամի նախագահը միացեալ հաղորդագրութիւն մը հրատարակեցին, որուն մէջ կը չեշտեն թէ սերտօրէն պիտի դործակցին աշխարհի մէջ ապատութեան եւ անկախութեան ընկերակցութիւններուն յաղթանակին համար՝ ընդդէմ համայնավար վտանգին :

ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ թերթի մը համաձայն , Ազգաժողովին ընդհ. քարտուղարը, Համմըրչոլտ, Իսրայէլի վարչապետին ներկայացուցած է Պաղեստինեան հարցը լուծող ծրագիր մը. Իսրայէլ պէտք է խոստանայ որ պիտի չյարձակի դրացի արաբ երկիրներուն վրայ, պէտք է ընդունի որ իր ներկայ սահմանները վերաքննութեան ենթարկուին. պէտք է իր սահմաններուն մէջ տեղի տայ 30 – 40 հազար արաբ տարագիրներու : Փոխարէնը, Համըրչոլտ պիտի միջամտէ, որպէս զի արաբական երկիրները, մասնաւորաբար Եդիպտոս, վերջ տան Իսրայէլի դէմ պատերազմական դրութեան :

ԳՈԼԱՄՊԻԱՑի հանրապետութեան նախադահը, որ ստիպուեցաւ երկրէն փախչիլ, Պերմուտեան կղզիներու մէջ յայտարարեց թէ «երկրին մէջ յեղափոխութիւն չծագեցաւ. պարզապէս որոչեցի կառավարութիւնը դինուորական խմբակի մը յանձնել» : Նախադահը Սպանիա պիտի ապաստանի :

ԳԱՀԻՐԷԻ ԵՊԻՍԿ. ԺՈՂՈՎԸ ԵՒ ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԻՐԱՒՈՒՆՔԻ ԼՈՑՄԱՆ ՏԱԿ

•

Զ.

Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Վազգէն Ա.ը Գահիրէի եպիսկոպոսական ժողովի բացման խօսքին մէջ եպիսկոպոսական ԲԻ. ժողովի մասին՝ գումարուած «անզգալաբար» Էջմիածնում 1955ին, յայտնում է որ այն տեղի ունեցաւ «նոր կաթողիկոսի ընտրութենէն առաջ եւ վերջը»: Այս ժողովի մասին տեղեկութիւններ հրատարակուած են միայն «Էջմիածին» ամսագրի մէջ (1955 թ. Սեպտեմբեր եւ Հոկտեմբեր–Նոյեմբեր): Այդ տեղեկութիւնները չատ թերի են ու հատուկտոր եւ վերաբերում են միայն նախքան նոր կաթողիկոսի ընտրութիւնը եղած ժողովին: Ինչ վերաբերում է այդ ընտրութիւնից յետոյ տեղի ունեցած եպիսկոպոսական ժողովին, այդ մասին ոչ մէկ տեղ որեւէ յիշատակութիւն չկայ: Այս թերի տեղեկութիւնները եպիսկոպոսական ժողովի մասին գտնում ենք անբնական:

Նախքան այս ժողովի մասին եղած տեղեկութիւններին անցնելը, անհրաժեշտ ենք համարում նշել հետեւեալ խիստ կարեւոր պարագան:

Ինչպէս երեւում է Վազգէն Ա.ի խօսքերից, եպիսկոպոսական երկրորդ ժողովը տեղի է ունեցել Էջմիածնում Ազգային - Եկեղեցական ժողովի հետ միաժամանակ: «Էջմիածին» ամսագիրը իր Սեպտեմբերի թիւի «Մայր Աթոռում» բաժնի մէջ ամփոփած լուրերից մէկը այդպէս էլ վերտառել է՝ «Եպիսկոպոսական եւ Ազգային Եկեղեցական ժողովները»: Ազգային – Եկեղեցական ժողովի մասին եղած հաշուետուութիւնից՝ տպուած «Էջմիածին» ամսագրի Հոկտեմբեր - Նոյեմբեր թիւի մէջ, նոյնպէս պարզուում է, որ եպիսկոպոսական ժողովի նիստերը տեղի են ունեցել Ազգային – Եկեղեցական ժողովի ժամանակ:

Արդ, հնարաւո՞ր է այս կարգի մի հանդիպադրութիւն:

Ոչ, հնարաւոր չէ:

Մեր Ազգային – Եկեղեցական ժողովը հանդիսանում է եկեղեցական իշխանութեան միակ բարձրագոյն օրէնսդիր մարմինը (օրգանը): Նրա նստաշրջանի տեւողութեան ընթացքում որեւէ այլ վճռահատ ժողով գոյութիւն ունենալ չի կարող: Ուրեմն՝ նոյնիսկ գործադիր իշխանութեան մարմինները հրաժարեալ վիճակի մէջ են դրւում, արտօնուելով վարել միայն ընթացիկ գործերը: Հայ եկեղեցու Ազգային - եկեղեցական ժողովները, որոնք ընտրւում են միայն մէկ նստաշրջանի համար, իրապէս եւ իրաւապէս հանդիսանում են Սահմանադիր ժողովներ: Այդպիսի մի ժողով էր եւ 1955 թուի Սեպտեմբեր 29ին գումարուած Ազգային - Եկեղեցական ժողովը, որ կոչուած էր «կաթողիկոսական ընտրութիւնից բացի, քննութեան առնելու մի չարք կարեւոր եկեղեցական հարցեր» («Էջմիածին», Սեպտեմբեր 1955 թ. էջ 9) կամ աւելի ճիշդ՝ այն բոլոր հարցերը, որ ինքը ժողովը անհրաժեշտ կը համարէր քննել ու լուծել: Այսպիսի մի ժողովի նստաշրջանի ժամանակ որեւէ մէկ այլ ժողովի գոյութիւնը հակականոնական է:

Բայց մեր փաստարկութիւնը եպիսկոպոսական երկրորդ ժողովի հակականոնականութեան մասին սրանով չի սպառւում:

Թէ երկրորդ եպիսկոպոսական ժողովը հակականոնական է ոչ միայն այն պատճառով, որ գումարուել է Ազգային - Եկեղեցական ժողովի հետ միաժամանակ, այլ նաեւ նրա համար, որ իր օրակարգի մէջ մուծած հարցերով ու իր ընդունած որոշումներով ոտնահարել է Ազգային – Եկեղեցական ժողովի իրաւունքները: Այսպէս, օրինակ, իր առաջին նիստում եպիսկոպոսական ժողովը՝ գումարուած Վեհարանի մեծ դահլիճում, որոշել է «հաստատել Ազգային - Եկեղեցական ժողովի աշխատանքների կարգը» («Էջմիածին» Սեպտեմբեր 1955 թ. էջ 23): Մեր դիտցածն այն է, որ իւրաքանչիւր իրաւազօր ժողով ինքն է որ հաստատում է իր աշխատանքների կարգը կամ այլ խօսքով՝ իր օրակարգը: Բայց եկ ու տես, որ 1955թւի Ազգային Եկեղեցական ժողովից խլուել է այդ իրաւունքը եւ խլուել է եպիսկոպոսական կոչուած ժողովի կողմից, որի գոյութիւնն իսկ գուրկ է կանոնական հիմքերից:

Երկրորդ օրինակ: Ազգային - Եկեղեցական ժողովի արձանագրութիւններից՝ հրատարակուած «Էջմիածին» ամսագրում (1955 թ. Հոկտեմբեր – Նոյեմբեր) տեղեկանում ենք, որ այդ Գերագոյն ժողովը, ըստ ընդունուած կարգի, իր առաջին իսկ նիստում ընտրում է իր գործադիր մարմինները (դիւանը), ընդորում որպէս նախագահի փոխանորդներ, ընտրւում են 3 եպիսկոպոսներ եւ որպէսատենապետներ՝ չորս աշխարհականներ: Դիւանի կազմութիւնից յետոյ, ժողովը, Ս. Քիւրքճեանի ատենապետութեամբ, սկսում է իր աշխատանքները: Քիչ յետոյ, ընդհատելով այդ աշխատանքները, Մամբրէ արք. Սիրունեանը հանդէս է գալիս հետեւեալ յայտարարութեամբ, «Սոյն թուականի Սեպտեմբեր 28ին Մայր Աթոռում կայացած եպիսկոպոսական ժողովի որոշմամբ (ընդգծումը մերն է՝ Ա. Մ.) ատենապետութեան կազմի մէջ հրաւիրւում են նաեւ երկու եպիսկոպոսներ»: Եւ այդ երկու եպիսկոպոսները դառնում են ատենապետութեան անդամներ:

Մամբրէ արք. ը, ուրեմն ոչ թէ խնդրում է կամ առաջարկում, որ Ազգային - Եկեղեցական ժողովը իր ատենապետութեան կազմի մէջ ընդունի եւ 2 եպիսկոպոսներ, այլ յայտնում է, որ նախօրեակին գումարուած եպիսկոպոսական ժողովը արդէն որոշել է, նախ՝ թէ ինչպիսի կազմ պիտի ունենայ Ազգային - Եկեղեցական ժողովի ատենապետութիւնը եւ ապա՝ որ այդ կազմի մէջ պիտի մտնեն Վարդան արք. Գալֆայեանը եւ Սիոն եպիսկ. Մանուկեանը: Այդպիսի մի որոշում կայացնելու իրաւունք ունէ՞ր եպիսկոպոսական ժողովը: Եւ ինչպէ՞ս է պատահել, որ Ազգային - եպիսկոպոսական ժողովի կազմի մէջ չէ դտնուել մէկը, որ ձայն բարձրացնէր հասկացնելու համար Մամբրէ արք. եպիսկոպոսին, որ նման յայտարարութիւն անել չի կարելի, որ եպիսկոպոսական ժողովը իրաւունք չունի նախապէս որոշելու թէ Ազգային – Եկեղեցական Գերագոյն Ժողովը ինչպէ՞ս պիտի կազմէ իր դիւանը եւ ովքեր պիտի ընտրէ ատենապետութեան անդամներ:

Այս կարգի են նաեւ եպիսկոպոսական ժողովի մասին այն մէկ քանի հատուկտոր տեղեկութիւնները, որոնք ցանցնուած են Ազգային - Եկեղեցական ժողովի նիստերի արձանագրութեանց մէջ:

Այսպէս օրինակ, երրորդ նիստի արձանագրութիւնից տեղեկանում ենք, որ Ազգային - Եկեղեցական ժողովի օրակարգի գլխաւոր հարցի՝ Եկեղեցւոյ Սահմանադրութեան ծրագրի մշակումը ստանձնելէ ոչ թէ Ազգային – Եկեղեցական ժողովի կողմից ընտրուած յանձնախումբը, այլ միայն եկեղեցականներից կազմուած մի յանձնախումբ, որ նշանակուել է եպիսկոպոսական ժողովի կողմից: Փակագծի մէջ աւելացնենք, որ այդ յանձնաժողովը իրաւունքներ գրաւելու գործում եթէ ծայրայեղ փութաջանութիւն է ցուցաբերել, աշխատանքներ կատարելու հարցում բաւականին անփոյթ է գտնուել: Արդարեւ եպիսկոպոսաընտիր յանձնախումբը, «առիթ չի ունեցել գումարուելու ժամանակի սղութեան պատճառով» եւ Սահմանադրութեան ծրագիրը, ուսումնասիրուել է առանձինն իւրաքանչիւր անդամի կողմից, որից յետոյ հարցը նորից թաղուել է, յանձնուելով նոր կազմուելիք Գերագոյն Հոգեւոր Խորհրդին, որպէսզի նա «աւելի լայն կերպով ուսումնասիրի եւ յետոյ բերի Ազգային – Եկեղեցական ժողովին իւ վաւերացումն»: Փակագիծը դոցելու համար աւելացնենք, որ նոր ընտրած Գերագոյն Հոգեւոր Խորհրդի անդամների թւում ոչ մէկ իրաւաբան չկայ:

Ազգային – Եկեղեցական ժողովի չորրորդ նիստի արձանագրութիւնից տեղեկանում ենք, որ մի քանի պատգամաւորներ զրաւոր կերպով ներկայացնում են սահմանադիր բնոյթ ունեցող ժողովի քննութեան՝ «եկեղեցական բարեկարգութեան վերաբերեալ մի քանի հարցեր»:

Այստեղ եւս հանդէս է գալիս նոյն Մամբրէ արք.ը եւ եպիսկոպոսական ժողովի անունից վճռապէս յայտարարում, «որ եկեղեցական բարեկարգութեան վերաբերեալ բոլոր հարցերը արդէն իսկ եպիսկոպոսական ժողովի քննութեան ներքեւ են, Ազգային - Եկեղեցական ժողովը այս նստաշրջանի մէջ չի կարող զբաղուել (ընդգծումը մերն է՝ Ա. Մ.) բարեկարգութեան հարցերով»:

Ահա ինչպէս է ներկայանում մեզ եպիսկոպոսական երկրորդ ժողովը այն հատուկտոր տեղեկութիւնների մէջ, որ դտնում ենք Մայր Աթոռի պաշտօնական ամսագրի մէջ: Զգիտես ինչպէ՛ս ծնունդ առած և ո՛ւմ կողմից կեանքի կոչուած այս ժողովը իրեն աւելի դերակայ է համարում, քան հայ եկեղեցու կանոններով հաստատուած եւ իր բազմադարեայ գոյատեւութեամբ մեր եկեղեցական կեանքի մէջ խոր արմատներ ձգած Ազգային - Եկեղեցական ժողովը, որի աշխատանքների կարգը հաստատելու, իրաւասութիւնների սահմանները ճշդելու իրաւատէր է համարում ինքն իրեն:

Եւ այս բոլորից յետոյ, Ամենայն Հայոց Հայրապետը համարում է անբնական այն մտածումը, որ ժխտում է այս անձին ժողովի կանոնականութիւնը:

Ա. ՄՈՆԴԿԱՐԵԱՆ

ՄԿՐՏԻՉ ՊԱՐՍԱՄԵԱՆ

(ԿՐԹԱԿԱՆ ՄՇԱԿԸ)

•

(Բ. եւ վերջին մաս)

Նշմարեցիք անշուշտ, կենսագրական սակաւ արագ ակնարկով, որ Պարսամեան ունեցած է ուսուցչական բեղուն կեանք մը, կրթելու համար բազմաթիւ սերունդներ ամենուրեք, դաստիարակելով մասնաւորաբար հայերէն մատենագրութիւն, ուսողութեան եւ դերմաններէն: Կեանք մը՝ որ կը չարունակէ տքնիլ, բոլորանուէ՛ր, ի չահ մեր մշակոյթին:

Մեր մշակո՛յթը: Մեր ազգայի՛ն մշակոյթը: Վասնզի ունինք մենք այս մշակոյթը: Նոյնիսկ, եթէ ինքնուրոյնութեան եւ ինքնատպութեան պայմաններ, խի՛ստ պայմաններ առաջադրուին: Մեզի համար, այդ մշակոյթին գոյութիւնը նոյնքան անտարակուսելի, անհերքելի եւ անվիճելի է, որքան ամենաբարձր մշակոյթի տէր որեւէ ժողովուրդի համար: «Մշակոյթ» բառին անկարելի եւ անհասանելի սահմանումներ չտանք: Եւ մշակութային մեծ ազգերէ աւելի բծախնդիր, աւելի խստապահանջ չըլլանք: Շինիչ է անհարկի բացասականութիւնը: Ուստի, հեռու մնանք անկէ, ի սէր մեր ազգային դաստիարակութեան եւ յանուն մեր հաւաքական տեւականութեան:

Մշակոյթը իւրաքանչիւրիս անչահախնդիր հետաքրքրութիւնն է: Հետաքննութիւնն է մտածումին, զգացումին եւ արտայայտութեան, գուրկ օգտապաշտ ձգտումէ ու նիւթապաշտ նպատակէ: Ան մեր աննիւթական ստեղծագործութեանց գումարն է: Մեր արուեստներուն եւ մեր մտքի արտադրութեանց ամբողջութիւնը: Լքուած Հայութեան միակ ուժն է, միակ ապաւէնը, միակ փրկութիւնը՝ մեր մշակոյթը: Նորապէս հաւատանք անոր գոյութեան:

Ու արդարեւ, հայ դաստիարակը կը հաւատայ: Այլապէս, յոբելեարը պիտի չերթար:

— «Դժբախտաբար մեր նիւթական եւ բարոյական զոհողութիւններու առաւելագոյնը չէ որ յատկացուցած ենք հայ կրթական եւ դաստիարակչական գործին»: Այլապէս, ան պիտի չվերսկսէր, եւ ընդհակառակն, ընդմիշտ դադրեցնէր՝ մայրենի լեզուին, հայ գրականութեան եւ

ժողովը իրեն աւելի դերակայ է համարում, քան հայ եկեղեցու կանոններով հաստատուած եւ իր բազմադարեայ գոյատեւութեամբ մեր եկեղեցական կեանքի մէջ խոր արմատներ ձգած Ազգային - Եկեղեցական ժողովը, որի աշխատանքների կարգը հաստատելու, իրաւասութիւնների սահմանները ճշդելու իրաւատէր է համարում ինքն իրեն:

Եւ այս բոլորից յետոյ, Ամենայն Հայոց Հայրապետը համարում է անբնական այն մտածումը, որ ժխտում է այս անձին ժողովի կանոնականութիւնը:

Ա. ՄՈՆԴԿԱՐԵԱՆ

ՀԱՑՐԵՆԻ ԱՌԱՍՊԵԼՆԵՐ

ՎԱՀԱԳՆ

•

ԺԱ.

— Վահագն, իմ կեանք ու արեւ,— բացագանչեց Աստղիկն ու ձեռներն առաջ պարզած, նրա մօտ վազեց:

— Վահագնը քնքշանքով գրկեց նրան ու հարցրեց.

— Սպասո՞ւմ էիր ինձ, Աստղիկ:

— Ցոյսով ու կարօտով եմ սպասել քեզ, Վահագն:

Վահագնը գոհունակութեամբ ժպտում էր ու փաղաքշում նրա անուշաբոյր վարսերը: Աստղիկը, գլուխը նազանքով նրա կրծքին յենած՝ ասաց.

— Երբեմն կասկածը կրծում էր սիրտս, մտածում էի, թէ արդեօ՞ք Վահագնը լինճ մոռացաւ:

Վահագնը յանդիմանաբար նրան նայեց, ուզեց պատասխանել, երբ սաստիկ հոգմ բարձրացաւ, անտառն ուժգնօրէն չառաչեց ու Աստղիկը Վահագնի կրծքին սեղմուելով՝ ասաց.

— Բարչամն է գալիս, Վահագն:

— Թող գայ, — պատասխանեց Վահագնը անվրդով:

— Զարհուրելի է նա, Վահագն, բնութիւնն իսկ սարսռում է նրանից: Տես, անտառն ինչպէս է դողում, հառաչում նրա ահից, եւ գետինը ցնցւում՝ նրա ամէն մի քայլից:

— Դու մի՛ անհանգստանայ, Աստղիկ, չուտով այդ բոլորին վերջ կը լինի,— ասաց Վահագնը եւ մերկացրեց սուրը:

Այդ պահին թանձրացող խաւարի միջից վիթխարահասակ մի հսկայ երեւաց, ահաւոր մի սուր ձեռին: Վահագնը նրան ընդառաջ գնաց: Եւ այնտեղ, Քարքէ լերան բարձունքի վրայ, դիւցերային խաւարի մէջ, մի ահաւոր մարտ տեղի ունեցաւ: Վահագնը եւ Բարչամը, ինչպէս ամպրոպով լի երկու ամպեր, ահեղ դէմ դիմացով բախւում էին իրար: Գետինը դողում էր նրանց ոտների տակ ու սրերից ցայտող կայծակների փայլը չատ հեռուներում երեւում: Մարտը երկար տեւեց: Նրանք մերթ փայլակնացայտ սրերով էին մարտնչում, մերթ գօտեմարտի բռնւում, ընկնում, էլնում, եւ ապա բռունցքներով իրար խոչտանգում:

Լուսաբացը մօտենում էր, բայց երկրաասան մարտը չարունակւում էր: Երբ մի անգամ էլ նրանք իրար բաց թողած՝ մի քիչ հեռացան, Բարչամն անզուսպ կատաղութեամբ լցուած՝ բարձունքի կողմից մի ժայռ պոկեց ու Վահագնի կողմը շպրտեց: Աստղիկն այդ տեսաւ ու նրա կրծքից սարսափի մի ճիչ դուրս թռաւ: Վահագնը հարուածից խոյս տուեց եւ անհուն զայրոյթի մի նոր բռնկումով հազիւ վայր ընկած ժայռը վերցրեց ու այնպիսի թափով ետ նետեց, որ անակնկալի եկած Բարչամը խուսափել չկարողացաւ, հարուածն ընդունեց ու երեսնի վայր ընկաւ ...

Վահագնը առաջ նետուեց: Բարչամի մէջքը գրկեց, սեղմեց ամբողջ ուժով, կողերից մի քանիսը ջարդեց ու բլրանման հսկային գլխից վեր բարձրացրած՝ թափով հեռուն շպրտեց: Բարչամը մի մեծ թռիչք կատարեց ու այնպիսի թնդիւնով անդունդի խորքն ընկաւ, որ երկիրը դողաց, ջրերի ընթացքն արգելակող պատնէշը փլուեց ու երկինքը մթագնող սեւ ամպերից յորդառատ անձրեւ տեղաց:

— Վահա՛գն, Վահա՛գն, — ցնծագին բացագանչեց Աստղիկն ու նրա մօտ վազեց:

— Վահա՛գն, Վահա՛գն ,— արձագանքեցին սար ու ձոր:

ԺԲ.

Պատքամ գիւղի բնակչութիւնն այն գիշեր չէր քնել, անհամբեր սպասել էր Վահագնի ու Աստղիկի վերադարձին: Լուսաբացին բազմութիւնը գիւղի եզրին հաւաքուած, արեւելք էր նայում:

Բոցավառ հորիզոնի եռեւից արեւն սկսեց վեր բարձրանալ: Արեւի հետ, արեւի պէս պայծառ ու ժպտուն, հորիզոնի վրայ երեւացին Վահագնն ու Աստղիկը: Նրանք արեգակի ճառագայթներով պսակուած, թեթեւ ու սահուն՝ գիւղի կողմն էին գիմում եւ նրանց հետքով գալիկացած դաշտը գալարում, ծաղկում էր փարթամօրէն ու անուշ բուրմունքով լցւում: Բազմութիւնը գմայլանքով նրանց լուսեղէն դէմքերին էր նայում ու ծեր գուսանի փանդիռի նուագին ձայնակցելով, մըրմունջով երգում.

Երկնէր երկին, երկնէր երկիր,
Երկնէր եւ ծովն ծիրանի,
Երկն ի ծովուն ունէր եւ գկարմրիկն եղգնիկ.
Ընդ եղեգան փող ծուխ ելանէր,
Ընդ եղեգան փող բոց ելանէր,
Եւ ի բոցոյն պատանեկիկ վազէր.
Նա հուր հեր ունէր,
Ապա թէ բոց ունէր մօրուս,
Եւ աչկունքն էին արեգակունք:

ԱՆԴՐԱՆԻԿ ՂՈՒԿԱՍԵԱՆ

(9 եւ վերջ)

ԲԱԿՈՒՆԻՔ

Գ. ՄԱՄԻԿՈՆԻԱՆ

ԽՆԱՄՔՈՎ ՄԵՐ

Եր երբ պատահի ղուտանը մը ձեզ աշխատիլ կե-
ցուր, ձառ ցուցը եւ առաջին օրը նայէ ան-
տեղ ձառ մը չունենալուդ, որ ան ալ ձեզ
պիտի ձեկայ ։

— Եկ, ըսաւ, Հրաչ, ինձի հետ իմ ար-
տադրամասը եւ յայտնեցի իրեն թէ ինչ
պիտի ընէր ։

— Ի՞նչ դիտեմ, պատասխանեց ան ։ Ես
ոչ, ոչ ալ նկատողութիւն ընելու իրաւունք
ունիմ ։ Իսկ ձորիսկոնը « ոչ մասին »
ձառ մըն է ։ Ան ձեզի չպիտի ըսէ, թէ ինչ
պէտք է ընէք եւ ինչ չպէտք է ընէք ։ Ան
պիտի ձեզի ըսէ միայն թէ ինչ պէտք չէ ընէք ։

Ես ալ ուրիշ ոչինչ ունէի ընելիք ։ Ան
ինձ ցոյց տուաւ ձեր ձեզ ձատկացուած
տեղը եւ ինձ ձանձրացուցած ձետոյ, ձեզ
ձարձրացուցած ձետոյ, ձեզ ձարձրացուցած
ձետոյ, ինձ ձարձրացուցած ձետոյ, ձեզ
ձարձրացուցած ձետոյ, ինձ ձարձրացուցած
ձետոյ, ձեզ ձարձրացուցած ձետոյ, ինձ ձար-
ձրացուցած ձետոյ, ձեզ ձարձրացուցած ձե-
տոյ, ինձ ձարձրացուցած ձետոյ, ձեզ ձարձ-
րացուցած ձետոյ, ինձ ձարձրացուցած ձե-
տոյ, ձեզ ձարձրացուցած ձետոյ, ինձ ձար-
ձրացուցած ձետոյ, ձեզ ձարձրացուցած ձե-
տոյ, ինձ ձարձրացուցած ձետոյ, ձեզ ձար-
ձր

բուն առած որոշումները: Հետեւաբար, կը վերանորոգէ անոնց հանդէպ ունեցած իր վստահութիւնն ու կը խոստանայ իր անվերապահ աջակցութիւնը »:

ԿԱՅՈՒԹԻՒՆԸ ԱԼԺԵՐԻՈՑ ՄԷՋ

Կիրակի օր, Կոնստանդինի հիւսիսային շրջանին մէջ արիւնալի բախում մը տեղի ունեցաւ ապահովութեան ուժերուն եւ ապստամբներու միջեւ: Անակնկալի եկած ապահովութեան ուժերը 35 զոհեր եւ 27 վիրաւորներ ունեցան: Ապստամբներէն 47 հոգիներ սպաննուեցան:

× Վերջին քանի մը օրերուն ընթացքին ապստամբները չատցուցած էին իրենց յարձակումները:

× Օրանի շրջանին մէջ ալ ահաբեկում - ներու թիւը բարձրացած էր: Տասը ապառակներ կրակի տրուած եւ ասոնցմէ մէկ - կուն բնակիչները վայրագօրէն խողխող - ուած էին:

Զանազան շրջաններու մէջ ալ ահաբեկիչները յարձակեցան անհատներու վրայ:

× Ալժերիական Ազգային Շարժման պարագլուխը, Մեսալի Հաճ, անձնական նամակ մը յղած է նախագահ Այզընհաուըրի, խնդրելով որ միջամտէ վերջ տալու համար «Ալժերիացիները բնաջնջելու ֆրանսական քաղաքականութեան»: Այս նամակին կցուած է նաեւ զրքոյկ մը, որ կը կոչուի «Ալժերիական Նիւբէմպերկի մը համար վաստեր ու վաւերաթուղթեր», ուր կը նկարագրուին Ալժերիոյ մէջ կատարուած ֆրանսական «վայրագութիւն - ները»:

× Ալժէ քաղաքին մէջ ձերբակալուեցան մահմետական երկու կիներ, որոնք ռում - բեր նետած էին ժողովրդաշատ վայրե - րու մէջ:

× Մարոքի մէջ սկսան մարոքեամե - րիկեան բանակցութիւններ՝ Մարոքի մէջ ամերիկեան զինուորական կայաններ ըս - տեղծելու հարցին շուրջ:

× Թունուզի վարչապետը, Հապիպ Պուրկիպա, Լիբիա հասաւ, ուր պիտի մը - նայ հինգ օր: Պիտի քննուին երկու եր - կիրներու մէջ մշակութային, տնտեսական եւ զինակրային կապեր հաստատելու հար - ցերը:

Այրի Տիկին Մարկրիթ Սիմոնեան (Լիոն), Տէր եւ Տիկին Ծնունդ Սէփէթճեան եւ զա - ւակները (Լիոն), Տէր եւ Տիկին Յովհան - նէս Թադէոսեան եւ զաւակները (Տէսին), Տէր եւ Տիկին Վրթանէս Թադէոսեան եւ զաւակները (Փարիզ), եւ իրենց բոլոր պարագաները, խոր կսկիծով կը ծանու - ցանեն իրենց ամուսնոյն, հօր, աղգակա - նին մահը՝ որ տեղի ունեցաւ Ռոնարիէօյի (Ռոն) ծերանոցը, չաբաթ առաւտեան ժամը մէկին, 10 Մայիս, 1957ին:

ԹԱԴԷՈՍ ՍԻՄՈՆԵԱՆ (Բնիկ Կիւրէ - ցի, 74 տարեկան)

Յուղարկաւորութեան արարողութիւնը տեղի պիտի ունենայ այսօր, երեքշաբթի առաւտ, Լիոնի Հայոց եկեղեցին, ժամը 10ին, 69 բիս Լուի Պլան, եւ մարմինը պի - տի ամփոփուի Քոռւա Ռուսի նոր գերեզ - մանատունը:

ԱՆՆԱԽԸՆԹԱՑ ՊԱՐԱՇԱՆԴԷՄ

Կազմակերպուած Մալաթիոյ Կրթասի - րաց Ընկ. Լիոնի Երկսեռ Երիտ. Միու - թեան կողմէ, ի նպաստ Միութեան 50 տարիէ ի վեր յետապնդած կրթական գործին:

Այս չաբաթ երեկոյ, ժամը 9էն մին - չեւ առաւօտեան 5ը, Պերիէ-Միլլէի չքեղ եւ ընդարձակ սրահներուն մէջ (Փլաս Պելըֆուր, Լիոն):

Ընտիր նուագախումբ, հայկական եւ ֆրանսական գեղարուեստական ճոխ եւ խնամեալ բաժին՝ խմբական երգեր, պա - րեր, մեներգներ, եւ շատ մը հաճելի ա - նակնկալներ:

Ճոխ պուֆէ մատչելի գիներով:

Կանխաւ ապահովեցէք ձեր տոմսերը անդամներուն մօտ:

Մուտք 300 ֆրանք:

ԶԲՕՍԱՇՐՋԻԿՆԵՐՈՒ ԽՈՒՄԲ

ԴԷՊԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Ինչպէս նախորդ տարիները, այս տարի ալ զբօսաշրջիկներու խումբեր կը կազ - մուին դէպի Հայաստան:

Մանրամասնութիւններու համար դրել՝

Noubar Agopoff
168 Rue du Temp'le, Paris 3ème

Imprimerie Araxes, 46, Rue Richer,
Paris (9e) Pro. 05-73.

ԸՆՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎ

Հ. Ց. Դ. Արեւմտեան Եւրոպայի Կ. Կոմիտէն ընդհանուր ժողովի կը հրաւի - րէ Փարիզի եւ շրջանի բոլոր ընկերները այս չորեքշաբթի իրիկուն ժամը 21ին, Պարպօր սրճարանի վերնայարը (Կառ տիւ Նոռ): Կը զեկուցանէ՝

ԸՆԿԵՐ ՄԻՆԱՍ ԹԷՕԼԷՕԼԵԱՆ

(Նոր ժամանած Լիբանանէն)

Կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ:

ԿԱՊՈՑՏ ԽԱՉԻ ՕՐԸ

Նախաձեռնութեամբ Ալֆորվիլի մաս - նաճիւղին, 19 Մայիս ժամը 15 - 19ը, Քաֆէ «Սփօր»ի սրահը, Մէզօն Ալֆոր:

Կը նախագահէ Տիկ. ՀՌԻՓՍԻՄԷ Ի - ՓԷԿԵԱՆ:

Գեղարուեստական բաժին:

Գրիպոր Վահան կը ներկայացնէ կակազ պաղտիկը զաւեշտ 1 արար, ես՝ ես եմ մանկական զուարճախաղ:

Արտասանութիւն, երգ, անակնկալներ:

Հիւրասիրութիւն, ծախքերու մասնակ - ցութիւն:

Մուտքը ազատ է:

Օթօպուս առնել էքոլ Շարանթոնէն 181 թիւը եւ իջնել վերջաւորութեան:

ԴԷՊԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Ֆրանսահայ Փոխադարձ Օգնութեան Միութեան զբօսաշրջիկներու խումբը այս տարի Հայաստան կը մեկնի Օգոստոսին սկիզբը:

Խումբին կրնան միանալ բոլոր փափա - քողները անխտիր:

Արձանագրուելու համար դիմել նախա - գահին՝

Agop J. Nazarian
9, Ave. Calmels, Bois-Colombes (Seine)
Tél. CHA 00-55

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

Հայաստանէն կը փնտռուի Նոր Բա - յազէտի շրջանի Հաջիմուխան գիւղացի Մամիկոն եւ Սիմոն Գրիգորեան եղբայր - ները, Տիգրան Բարսեան կամ Մելքոն - եան եղբայրներ, նոյն շրջանի Սարու - խան գիւղէն, Հայկազ եւ Գիւրջիրեդ (Կոլիա) Յուսնեան կամ Խաչատրեան:

Տեղեկացնել՝ Բագրատ Յոսեփկեանի՝

79-6 Cite TASE. Vaulx en Velin
(Rhone)

Կը խնդրուի «Հայրենիք»էն եւ բոլոր հայ թերթերէն արտատպել:

Յանօթ.— Կը կարծուի թէ Գիւրջիրեդ (Կոլիա) Խաչատրեան եղած է Ֆրանսա եւ Գերմանիա 1945ին:

ԾԱԽՈՒ ՏՈՒՆ

Սեվրանի մէջ (կայարանէն հինգ վայրկեան) վեց սենեակ եւ 300 մեթր հող ունեցող տուն մը ծախու է, խոհանոցով: Գինը՝ 2,900,000 ֆր.:

Մանրամասնութեանց համար դիմել տեղւոյն վրայ Տիկին Նազարէթեանի, 32 Ավրնիւ Նուվէլ, Սեվրան:

ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Մուրատեան վարժարանի Ծնողաց Միութեան հիմնարկութեան 5րդ տարե - դարձը՝ կը տօնուի այս կիրակի ժամը 16ին: Կը ներկայացուի

LA FOIRE ENCHANTÉE

երգախառն զաւեշտ: Պար՝ Վիդէն Թո - րոսեան: Արտասանութիւններ եւն.:

Մուտքը ազատ է:

ՔԱՂԱՆԱՄԵԱՅՑ ՏՕՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆ

Տարօն – Տուրուբերանի Հայր. Միու - թեան քառասնամեայ գործունէութեան յոբելենական հանդէս:

Տեղի կ'ունենայ 18 Մայիս, Շաբաթ ե - րեկոյ ժամը 21ին, Իվ Թուտիֆ Թատերա - սրահին մէջ, մէթրօ Ռէփիւպլիք:

21 ռիւ Իւ Թուտիֆ, Սալ Բօլ Ֆարալիֆ

Կը նախագահէ Պ. ՅԱԶԻԿ ՄԿՐՏԻՉԵԱՆ: Կը խօսին Տիկ. ՀՈՒՐԻ ԻՓԷԿԵԱՆ - ՊՈՒ - ՏԱՓԵԱՆ եւ Պ. ԼԵՒՈՆ ՏՕՆԻԿԵԱՆ:

Գեղարուեստական բաժինին կը մասնակ - ցին՝ Սիփան-Կամիտաս երգչախումբը իր ազգային տոհմիկ երգերով եւ մեներգնե - րով, ղեկավարութեամբ Պ. Կ. ԱՓՐԻԿ - ԵԱՆԻ: Կ'արտասանեն՝ դերասան ԱՐՏԱ - ՇԷՍ ԳՄԲԷԹԵԱՆ եւ Օր. ԳԱՓՈՑԵԱՆ: Կ'երգեն՝ հայրենակից Ս. ՊՕՂՈՍԵԱՆ եւ ուրիշներ:

Կը հրաւիրուին մեր ազգային բոլոր կազմակերպութիւնները եւ հայ ժողո - վուրդը: Մուտքը ազատ է:

ՖՐԱՆՍԱՀԱՅՑ ԼՍԱՐԱՆ

Հերթական դասախօսութիւնը այս չո - րեքշաբթի դիշեր, ժամը 21ին, Քաֆէ Բատէի վերնայարկը: Նիւթ՝ Խղճահա - րութիւնը: Կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ:

ՀԱՅՑԵՐԷՆԻ ԴԱՍԸՆԹԱՑՔ

Վիէնի Հ. Ց. Դ. Նոր Սերունդի դա - սախօսութիւնները եւ հայերէնի դասըն - թացքները կը սկսին Մայիս 15ի չորեք - իրիկուն ժամը 9ին, «Համօ Օհանջանեան» սրահը:

Դասատւութիւնները տեղի պիտի ունենան ամէն չորեքշաբթի իրիկուն, ուսուցչութեամբ Կ. Տէրմոյեանի:

Կը հրաւիրենք Վիէնի բոլոր երիտա - սարդները ու երիտասարդուհիները ան - խտիր հետեւելու հայերէն դասընթացք - ներուն եւ սորվելու Հայոց պատմու - թիւնը:

Հ. Ց. Դ. Նոր Սերունդի Վրչք.

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Լիոնի Եկեղեցաչէն Տիկնանց Մի - թութիւ - նը շնորհակալութեամբ ստացած է հե - տեւեալ նուիրատուութիւնները.—

Օրիորդ Սիրվարդ Փայլեան իր առա - ջին վաստակէն կը նուիրէ 5000 ֆրանք, պաղպաղակավաճառ Տէր եւ Տիկին Գ - ոզդ Համբարձումեան կը նուիրեն 10,000 ֆրանք, Պ. Յակոբ Փափազեան իր ան - ուան տօնախմբութեան առթիւ 5000 ֆր., Պ. Յարութիւն Մասլաքեան իր անուան տօնախմբութեան առթիւ 1000 ֆր., Ոմն նոյն առթիւ 5000 ֆր. եւ Ոմն իր մեռել - ներուն յիշատակին՝ 1000 ֆրանք:

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

Պանեօ-Ռաշանի Հ. Ց. Դ. «Արծիւ» ենթակոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւի - րէ իր բոլոր ընկերները, այս ուրբաթ իրիկուն ժամը 20,30ին, ծանօթ հաւաքա - տեղին: Կարեւոր օրակարգ:

Սէնթ - Էթիէն.— «Անտաք» ենթակոմի - տէի ժողովը այս չաբաթ իրիկուն ժամը 20,30ին, սովորական հաւաքատեղին: Կարեւոր օրակարգ: Բոլոր ընկերներու ներկայութիւնը պարտաւորիչ է:

Մարսէյլի Ամասիոյ Հայր. Միու - թեան վարչութիւնը իր խորին ցաւակ - ցութիւնը կը յայտնէ Պ. Պետրոս Գալայ - ճեանի եւ իր ընտանեկան պարագաներ - ուն, իր կնոջ մահուան առթիւ:

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

Մարսէյլի Ամասիոյ Հայր. Միութեան ամառնային առաջին զբաղումնացու - թիւնը դէպի Սինյի անտառը, Յունիս 9ին: Այժմէն արձանագրուիլ Պ. Տ. Զօ - րիքեանի մօտ՝ 5 Ավրնիւ Քամիյ Բէլը - թան:

Երեւանի Ռատիոն ամէն հինգշաբթի ֆրանսական ժամով ժամը 16,30ին կէս ժամ տեւողութեամբ կը ձայնասփռէ Ա. - րեւմուտք ապրող Հայերուն համար, կարճ Ալիք 25–31 եւ 41 մեթր:

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ

Վարչութեան անդամները ստիպողաբար ժողովի կը հրաւիրուին, այս չորեքշաբ - թի, ժամը 6·30ին, սովորական տեղը:

ԿԱՐԵՒՈՐ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Անպայման պէտք է այցելել

ՊԱՇԱՏՈՒՐԵԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ
246 Rue Vendôme et
20 Rue Villeroy
LYON

Թարմ, համեղ եւ դիւրամատչելի Արեւելեան եւ եւրոպական ամենա - ընտիր ապրանքներ

Ինչպէս արմաւ (ճիւղերով), պա - միա, եալանճի տոլմա, յունական թուրչիներ, պիպեռ, տերեւ, թա - հին հելվա, վանիլլ, շոքոլա, նուա - գէթ, լոքում, (սաքըզը, նուագէթ եւ փխոթաչ) տուփով եւ քաշով, Շիրակ օղին (41 45 աստիճան), սուճուք, պաստրմա (կեսարական), սուրճ (քարավան եւ մոքքա) հա - մեմներ, մահլէպ, սալէպ, ձիթա - պտուղ, ձէթ (350 ֆր. լիտր), քաշ - կավալ, ճերմակ պանիր (ոչխարի կաթով) եւ ամէն կարգի պահա - ծոններ եւայլն, եւայլն:

Մի վարանիք դիմեցէք՝

ՊԱՇԱՏՈՒՐԵԱՆԻՆ

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱԻ

ARMENIE

Հայ Ֆոլկլորիք երաժշտութեան Բ. մեծագոյն սկաւառակը 30 սանթ. ԵՐԿՐՈՐԴ ԵԻ ՆՈՐ ԹԻՐԱԺՈՎ

ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԵԱՄԲ ԱՐԱ ՊԱՐԹԵԻԵԱՆԻ

Microsillon 33 tours No. mc 20136, durée 45 minutes

VOGUE - CONTREPOINT

Կը պարունակէ 14 հայկական կտորներ (նուագախումբ — երգչախումբ — մեն երգ)

ՀԱՅՐԵՆԻՔ, ԷՐԶՐՈՒՄԻ ՊԱՐ, ԶՈՎ, ԳԻՇԵՐ, ԿՈՒԱՆԿ, ԿԱՑՆԵԼ ԵՍ, ՄՇՈՑ ՊԱՐ, ԱՐԻ՛ ՍԷՑՐԱՆ, ԼԱԼԱ ԵԱՐՍ, ԵՏ ԱՌԱՋ - ՇՈՒՇԻԿ, ՊԱՆԴՈՒԽԱՏԻ ԵՐԳ, ՇՈՇՊԻ, ՄԱՐԱԼԻ, ՎԱՐԴԱՎԱՌ

Երգարանով միասին ստանալու համար դիմել՝ Գին՝ 2600 ֆրանք

ԱՐԱ ՊԱՐԹԵԻԵԱՆԻ 14 Rue Petit, Paris 19, (Bot. 99-22), Record Shop 36 rue de Moscou

Եկեղեցւոյ դիւանատունը *Սկաւառակի վաճառատուները*

Փնտռել նաեւ.— *Ա. Սկաւառակ հայկ. երաժշտութեան միքրոսիօն 20·103 (16 կտոր)*

Երեւան, եալլի, Թաթարական պար, Օրօր, Ալագեազ, Պիլիբի, Ատրպէյջան, Նազ պար, Գերիներու երգ, եարօ ջան, կաֆաւիկ, Արեւելեան պար, Քեզ Ուման, Ղայթարմա, Լէզգինկա, Կովկ. երգ:

ՀԱՅ ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԵՐԱԺՇՏ. *Պատարագ եւ Տաղեր, միքրոսիօն 20·114 (20 կտոր)*

Ով գերահրաշ ծաղիկ, Գովեա երուսաղէմ, Սուրբ Աստուած, Փառք Մարմին Տէրունական, Հրեշտակայինք, Սուրբ, Ճամենայնի, Հոգի Աստուծոյ, Միայն Սուրբ, Օրհնութիւն, Տէր Ողորմեա, Հայր մեր, Եղիցի: Արծաթսիրու - թեամբ, Ով զարմանալի, Աչքն ծով, Այսօր ձայնն Հայրական:

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Հիմնադիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Le PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN en EUROPE

HARATCH

Fondateur : SCHAVARCH MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, rue de Trévise - Paris 9e

Fondé en 1925 Tél. : PRO. 86-60 R. C. Seine 57 A 2731

C. C. P. Paris 15069-82

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա եւ գաղութներ, տարեկան 3000 ֆր. վեցամս. 1600

Արտասահման՝ տարեկան 3500 ֆրանք: Հատը 12 ֆր.

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ

15

ՄԱՅԻՍ

MERCREDI

15 MAI

1957

33ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7881 33ème ANNEE Directrice : *Arpik MISSAKIAN* ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 13ՐԴ ՏԱՐԻ: ԹԻՒ 3692

ՕՐՈՒԱՆ ԽՕՍՔԸ

ԳԱԼՈՒՍՏ ԿԻՒԼՊԷՆԿԵԱՆ ՀԻՄՆԱՐԿՈՒԹԻՒՆ

●

Հայբենասէր էր Գալուստ Կիւլպէնկեան :

Իր դիրքին եւ բազմազան գործունէութեան բերումով, անձնապէս գործօն մասնակցութիւն բերելու հնարաւորութիւնը չունէր մեր ազգային առօրեայ հոգերուն : Սակայն նիւթապէս կ'աջակցէր հայկական դանազան հիմնարկութեանց :

Լոնտոնի հայութիւնը օժտած էր կոկիկ եկեղեցիով մը՝ իր հօր յիշատակին : Երուսաղէմի վանքին կից կառուցած էր « Կիւլպէնկեան Մատենադարան»ը : Ժանդակած էր Վիէննայի Մխիթարեանց վանքի նորոգութեան, վերջերս ալ՝ Պոլսոյ նոր Դպրեվանքին հիմնութեան : Մնայուն նպաստ յատկացուցած էր զանազան ազգային եւ կրթական հաստատութեանց՝ Փարիզի Հայոց եկեղեցիին եւ Բարեգործականի միջոցաւ : Կը հանդէր նոյնիսկ անհատական դիմումներու, երբ ենթական արժանի ըլլար իր աջակցութեան :

Պահ մը նոյնիսկ ստանձնեց Հայ Բարեգործական Ընդհ. Միութեան նախագահութիւնը, հիմնադիր Պօղոս Նուպարի մահէն վերջ : Սակայն երկար չտեւեց փորձը : Իր եւրոպացիի մտայնութեան չէին համապատասխաններ բարեգործականի ջոջերուն արեւելեան բարքերը :

Շատեր հիասթափուած էին իր մահէն վերջ, կարծելով որ հայ Կրեսոսը կտակին մէջ մոռցած էր իր ազգը : Ոմանք ալ փուտացած էին անիրաւ դատաստան բնել :

Սակայն Գալուստ Կիւլպէնկեան հիմնարկութեան Ապրիլ 27ի զեկոյցը՝ հրատարակուած «Յառաջ»ի Մայիս 5ի թիւին մէջ, եկաւ փարատելու ամէն կասկած :

Ըստ այդ զեկոյցին, կազմուած է հինգ հոգիներոց Կեդրոնական Ինամակալութիւն մը, որուն նախագահն է փորթուկալցի օրէնսդէտ Տր. Խոզէ տը Ազեվետօ Փերտիկան : Անդամներէն երկուքը փորթուկալցի դիւանագէտներ են, մէկը նախկին, միւսը ներկայ դեսպան Լոնտոնի : Միակ հայ անդամն է բարերարին փեսան՝ Պ. Գէորգ Լորիս Եսայեան, որ ծանօթ է իր հայրենասիրական զգացումներով :

Հայկական գործերով զբաղելու համար պիտի կազմուի մասնաւոր յանձնախումբ մը, որ թէեւ պիտի ունենայ խորհրդակցական հանգամանք, սակայն կոչուած է կատարելու կարեւոր դեր մը :

Կը յուսանք, որ այս յանձնախումբին մէջ ձայն պիտի ունենան հայկական կարեւոր կազմակերպութիւնները, որպէս զի առիթ չտրուի անարդար կարգադրութեանց :

Գալուստ Կիւլպէնկեան Հիմնարկութեան Կեդրոնական Ինամակալութիւնը հինգ յօդուածներով կը դնէ այն ծրագիրները, որոնցմով պիտի զբաղի Հայկական Ցանճնախումբը :

Հիմնարկութիւնը պիտի օժանդակէ առաւելապէս հայ բարեսիրական, կրթական եւ այլ նման հաստատութեանց, որոնք կը ծառայեն հայ համայնքներու եւ անհատներու :

Պիտի օգնէ նաեւ չքաւոր հայ համայնքներու վերահաստատման, հայ չքաւոր անհատներու, հայ առաքելական եկեղեցւոյ : Պիտի օժանդակէ նոյնպէս հայ մշակոյթի եւ հայերէնի բարձրագոյն ուսման, ուսանողներ պիտի պահէ համալսարաններու մէջ :

Հիմնարկութիւնը արդէն իսկ քուէարկած է 250 հազար սթերլինի (250 միլիոն Ֆրանք) դումար մը, որ 1957 - 1959՝ երեք տարիներու ընթացքին պիտի յատկացուի վերոյիշեալ նպատակներուն :

Էջմիածնի մայր տաճարի վերանորոգութեան համար պիտի տրամադրուի 3 - 400 հազար տոլար : Հարիւր հազար տոլար ալ՝ հայ մանուկներու համար Միջին Արեւելքի

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՆԱԽԱԳԱՀ ՔՈՊԻ ՎԱՏԻԿԱՆԻ ՄԷՋ

●

Ինչպէս գրած էինք, Նախագահ Քոպի երկուշաբթի օր պաշտօնապէս այցելեց Վատիկան, ուր ընդունուեցաւ Պիոս ԺԲ. Պապին կողմէ :

Այս այցելութիւնը պատմական նշանակութիւն ունի, որովհետեւ Իընէ Քոպի Ֆրանսայի առաջին Հանրապետութեան նախագահն է, որ պաշտօնապէս կ'ընդունուի Վատիկանի մէջ, որուն սահմաններէն ներս դարձեալ առաջին անգամ ըլլալով « Մարսէյէզ»ը նուագուեցաւ ի պատիւ Ֆրանսայի նախագահին :

Իընէ Քոպի առաջնորդուեցաւ Պապին մօտ, որուն հետ 45 վայրկեան տեւող առանձին եւ մասնաւոր տեսակցութիւն մը ունեցաւ : Ապա Քրիսթիան Փինօ միացաւ անոնց : Քանի մը վայրկեան վերջ ներս ընդունուեցան նաեւ Պապին ու նախագահին ընտանիքները, որոնց ներկայութեան Պիոս ԺԲ. նախագահ Քոպիի ու Փինոյի յանձնեց պատուանշանները : Տեղի ունեցաւ նաեւ նուէրներու փոխանակութիւն : Պապը Ֆրանսուհիին լեզուով ուղերձ մը կարդաց, յայտարարելով մասնաւորաբար՝ « Այս ունկնդրութիւնը յիշատակելի դէպք մը պիտի դառնայ Վատիկանի ու Ֆրանսական ազնիւ ազգին փոխյարաբերութեանց պատմութեան մէջ» : Ապա Պիոս ԺԲ. նախագահ Քոպիի վրէն անցուց Քրիստոսի պատուանշանին ժապաւէնը. « Այս բարձրագոյն շքանշանը ձեզի կը յանձնենք, Պարոն Նախագահ, նախ առի վարձատրութիւն ձեր կեանքին տեւողութեան ձեր ցոյց տուած բարձր առաքինութեանց. կ'ուզենք սակայն այս վարձատրութեան այլ խորհուրդ մը եւս տալ. Քրիստոսի վարդապետութիւնը, որ ազդեցուն համար լոյսի, քաղաքակրթութեան եւ սիրոյ անկորնչելի աղբիւր մը եղած է, կը մաղթեմ որ անցեալին նման չարունակէ փառքի ու մեծութեան աղբիւր մը մընալ ձեր ազնիւ ու մեծ հայրենիքին համար » :

Այս բոլոր արարողութիւնները հեռատեսիլով սփռուեցան :

Կէս օրին, նախագահ Քոպի, Վատիկանի Ֆրանսական դեսպանատան մէջ ճաշ մը տուաւ յիսունէ աւելի բարձրաստիճան հոգեւորականներու ի պատիւ :

× *Երեքշաբթի կէսօրէն վերջ նախագահը օդանաւով մեկնեցաւ Հռոմէն :*

ԴԱՇՆԱԿԻՑ նաւային ուժերու ռազմավարժները տեղի պիտի ունենան Մանչի մէջ՝ Մայիս 14էն 24 : Պիտի մասնակցին անգլիական, ֆրանսական, հոլանտական ու դանիական նաւատորմերն ու ընդծովեայ նաւերը :

ԳԱՀԻՐԷի մէջ կը չարունակուի « լըր-տեսներու » զատավարութիւնը : Դատաքննութիւնը պահանջեց որ ութը հոգի մահուան իսկ եօթը հոգի ալ ցմահ բերդարգելութեան դատապարտուին : Առաջին խումբին մէջ երկու Անգլիացիներ կան :

մէջ հիմնուելիք հաստատութեան մը՝ ի յիշատակ բարերարին կնոջ՝ Նուարդ Կիւլպէնկեանի :

Ինչպէս կը տեսնուի, շատ ընդարձակ է ծրագիրը :

Սփիւռքի մշակութային եւ կրթական հիմնարկութիւնները մեծ չունէ մը պիտի քաշեն : Մեր ուսուցիչները մարզավարժել ապրուստի միջոցներ պիտի ունենան :

Ու Գալուստ Կիւլպէնկեան իր արժանի տեղը պիտի գրաւէ մեր նորագոյն պատմութեան մէջ :

ՀՐԱՆՏ – ՍԱՄՈՒԷԼ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՆԱԻԵՐՆ

ՈՒ ՍՈՒԷՑԻ ՀԱՐՑԸ

●

Երկուշաբթի օր, Անգլիոյ վարչապետը կարեւոր յայտարարութիւն մը ըրաւ Եւրոպական Ժողովին առջեւ, որ լուռ եւ զուսպ մթնոլորտի մը մէջ վերահասու եղաւ կառավարութեան տուած որոշումներուն՝ Սուէզի մասին :

Ըստ այս յայտարարութեան, որ մասնաւոր նորութիւն մը չէր պարունակեր, Անգլիա ժամանակաւոր կերպով կ'ընդունի Եգիպտոսի կողմէ պարտադրուած պայմանները : Այս չի նշանակեր, որ անգլիական կառավարութիւնը հարցը լուծուած կը նկատէ : Վարչապետ Մաքմիլլըն ընդհանուր դիծերու մէջ տուաւ բանակցութեանց պատմականը, ապա յայտարարեց որ կառավարութիւնը այլեւս չի կըրնար խորհուրդ տալ անգլիացի նաւատէրերուն, որ չօգտագործեն Սուէզի ջրանցքը : Անցքի տուրքերը պիտի վճարեն անգլիական դրամով. իսկ ինչ կը վերաբերի անգլիական դրամատուներու մէջ արգելքի տակ դրուած եգիպտական դրամագլուխներուն, վարչապետը յայտնեց թէ չէզոք երկիրներու միջոցաւ բանակցութիւններ կրնան տարուիլ այս հարցին շուրջ : « Ձեզ-դոք» երկրի մը մէջ անգլեւեգիպտական խօսակցութիւններ ալ կրնան սկսիլ՝ Սուէզի մասին վերջնական եղրակացութեան մը հասնելու համար :

Ցայտնի է թէ անգլիական ու եգիպտական դրամատուներու ներկայացուցիչներուն միջեւ արդէն իսկ բանակցութիւններ տեղի ունեցած էին Զուիցերիոյ մէջ. հետեւանքը այն եղաւ, որ համաձայնութիւն գոյացաւ Սուէզէն անցքի տուրքերը անգլիական դրամով վճարելու հարցին շուրջ : Ակնարկելով այս համաձայնութեան, վարչապետը յայտարարեց թէ Անգլիոյ Դրամատան մէջ մասնաւոր հաշիւ մը բացուած է եգիպտոսի Ազգային Դրամատան անունով :

× *« Սուէզի խմբակը » անունով ճանչցուած խումբ մը պահպանողական երեսփոխաններ յայտնեցին որ կը նախընտրեն հրաժարիլ իրենց կուսակցութենէն, քան թէ ընդունիլ եգիպտոսի կողմէ պարտադրուած պայմանները :*

ԻՏԱԼԱԿԱՆ ԴԱՇԼԻՉԻՆ ՏԱԳՆԱՊԸ

Իտալիոյ Հանրապետութեան նախագահը, Կրոնքի, նախագահ Քոպիի այցելութեան պատճառով ընդհատուած խորհրդակցութեանց վերակաւ : Ընդունեցաւ զանազան կուսակցութեանց ու քաղաքական խմբակցութեանց ներկայացուցիչները : Քրիստոնեայ – Դեմոկրատ մեծամասնութեամբ կառավարութիւն մը կազմելու ծրագիրը դժուարութեանց պիտի հանդիպի : Կը կարծուի թէ ի վերջոյ համաձայնութիւն պիտի գոյանայ Քրիստոնեայ – Դեմոկրատներէ, Ընկերվարականներ - Դեմոկրատներէ եւ Ազատականներէ բաղկացած դահլիճի մը շուրջ :

Կը կարծուի թէ նախագահ Կրոնքի չորեքշաբթի օր պիտի նշանակէ վարչապետն ու դահլիճին անդամները :

« ՆԻՒ ԵՈՐՔ ԹԱՅՄՋ» կը գրէ թէ Խրուշչեւ, Թերթին խմբագրին կատարած յայտարարութեամբ, պաշտպան կ'առաջարկէ աշխարհը բաժնել Ա. Միութեան ու Մ. Նահանգներու միջեւ :

ԱԼԺԵՐԻՈՑ մէջ ապահովութեան ուժերը երեւան հանեցին պինամթերքի ու պահարի կարեւոր թաքստոց մը : Աբեւելեան Կոնստանտինի մէջ 17 մահմետական ընտանիքներ ապստամբներու կողմէ առևանդուեցան ու տարուեցան Թունուզ : Վերջին օրերու կռիւներուն ընթացքին աւելի քան 97 ապստամբներ սպաննուած են :

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՑՑ

ԿԻԼԻԿԻՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱՐԱՆԷՆ

●

« Զարթօնք » օրաթերթի 10 Մայիս 1957 թիւին — (Ի. տարի թիւ 5806)— մէջ հրատարակուած է Սուրբոյ վարչապետ Ն. Վ. Սապրի էլ Ասալիի մէկ նամակը, թիւ 1891/1 եւ Մայիս 1957 թուակիրը, ուղղուած Տ. Խոպ Արք. Ալճապահեանին եւ որու տառացի թարգմանութիւնը ստորեւ կը ներկայացնենք. —

Գերշ. Տ. Խոպ Արք. Ալճապահեան,

Ստացանք Ձեր 9 փետրուար 1957 թը – ւակիր նամակն ու անոր յաջորդող գրութիւնները որոնցմով արտօնութիւն կը խնդրէիք Ձեր աթոռին համար կեդրոն մը հաստատել սուրիական հողամասին վրայ, Ձեր կրօնական պաշտամունքները կատարելու համար, յայտնելով թէ Ձեր խնդրագիրը նկատի առնուելու պարագային անմիջապէս պիտի ներկայացնէք Ձեր համապնդին ՆՈՐ կանոնադրութիւնը :

Ձեզի կը հաղորդենք թէ որեւէ արգելք չենք տեսներ անկախ համայնք մը կազմելու ձեր ձեռնարկին : Համեցէք մեզի փոխանցել ատոր, անկախ համայնքի, հիմնական կանոնադրութիւնը զոյն ուսում – նասիրելու համար համաձայն օրէնքի տըրամադրութեանց :

Նախարարաց Խորհրդի Նախագահ Դամասկոս 8 Մայիս 1957 –

«Ստորագրուած»

Անպատասխանատու մարդոց ծանօթ խմբաւորումին եկեղեցականք եւ ազգայնոյ դաւերը կը չարունակուին եւ վերադրեալ նամակը նոր մէկ փաստն է անոնց անխոստովանելի նպատակներով եւ աննեղելի միջոցներով եկեղեցւոյ, մեր Աթոռին եւ Ազգին զաւակներուն միջեւ պառակտում եւ թշնամանք յառաջացնելու հետեւողական աշխատանքին :

Ըստ էութեան նամակի իմաստը պարզ է եւ յստակ : Պատասխան տրուած է բազմիցս կրկնուած դիմումներու, որոնց նը – պատակն է նոր կրօնական հաւաքականութիւն մը ճանչցնել տալ : Այս պատասխանով Ն. Վ. Վարչապետը կը պահանջէ առաջարկուած նոր կրօնական հաւաքականութեան ծրագիր – կանոնադիրը, որպէսզի հարցը ամբողջութեան մէջ քննութեան ենթարկել տայ իրաւասու մարմիններուն, համաձայն ի զօրու եղող պետական օրէնքներու :

Այս առթիւ անգամ մը եւս կ'ուզենք մեր ժողովուրդին, որ պահէ պատրիւնութիւնը եւ զգոյշ չըլլայ չարամտօրէն տարածուած գրգռութեանց :

ԴԻՒԱՆ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍՈՒԹԵԱՆ
ՄԵԾԻ ՏԱՆՆ ԿԻԼԻԿԻՈՑ

10 Մայիս, 1957, Անթիլիաս

ՊԱՂՏԱՏԻ ԺՈՂՈՎՆԵՐԸ

●

Ինչպէս գրած էինք, Արաբիոյ Իպն Սէուտ թագաւորը Պաղտատ կը գտնուի : Քաղաքական ու անտեսական կարեւոր հարցեր դրուած են երկու վեհապետներուն առջեւ : Կը կարծուի թէ Արաբիա եւ Իրաք միանագամայն յանձն պիտի առնեն տնտեսական օգնութիւն հասցնել Յորդանանի : Արդարեւ, այս երկու երկիրներու չահերը կը պահանջեն որ Յորդանանի մէջ կանգնուն մնայ Հաշէմիներու գահը, որպէսզի ճախողութեան մատնուին Եգիպտոսի ու Սուրիոյ քաղաքական ծրագիրները :

Իպն Սէուտ որոշեց նախաեռանդածէն աւելի երկար մնալ Իրաքի մէջ, որպէսզի Յորդանանի Հիւսէյն թագաւորին հետ ալ ունենայ տեսակցելու պատրաստի մէջ : Երեք վեհապետներուն ժողովը հանդարտ տեղի պիտի ունենայ հինգշաբթի օր :

Նախ քան այդ, Իպն Սէուտ պիտի այցելէր Պասրա, որ Իրաքի նաւթային նահանգիստն է :

Ա.

Սասուն — իր անցյալն ու ապրելիքը

«Արշալույս» շաբաթաթերթի մեջ, Կարսի մարզային Ժողովրդական Խորհրդի 1938թ., էջ 204-205) եւ այս նոյն թուականի մարտ 19-ի, էջ 214-215) թերթերուն մէջ հրատարակուած յօդուածներուն մէջ հեղինակը, որ Սասունի հայրենի գիւղերէն մէկուն մէջ ծնած եւ մեծցած է, ինքզինքը կը ներկայացնէ իբրեւ «Սասունի ապրած վերջին սերունդի ներկայացուցիչ»։ Ան կ՚ըսէ թէ «Սասունի ապրած վերջին սերունդի ներկայացուցիչ» ըլլալուն համար, ինք կը զգայ «Սասունի անցեալը ուսումնասիրելու եւ ապագան նկարագրելու պարտականութիւնը»։ Ան կ՚ըսէ նաեւ թէ «Սասունի անցեալը ուսումնասիրելու եւ ապագան նկարագրելու պարտականութիւնը» զգալով, ինք «Սասունի անցեալը ուսումնասիրելու համար ամէն ջանք թափեց, ամէն ճիգ ի գործ դրաւ, ամէն միջոցի դիմեց, որպէսզի Սասունի անցեալը ուսումնասիրելու համար ձեռքի տակ ունենայ ամէն անհրաժեշտ նիւթ»։

Ինչպէս կ՚երեւի, Սասունի անցեալը ուսումնասիրելու համար ան ունեցած է ոչ միայն ամէն անհրաժեշտ նիւթ, այլ նաեւ ամէն անհրաժեշտ միջոց։ Ան կ՚ըսէ թէ «Սասունի անցեալը ուսումնասիրելու համար ես ունեցած եմ ոչ միայն ամէն անհրաժեշտ նիւթ, այլ նաեւ ամէն անհրաժեշտ միջոց»

ԺԱՂՎՍԿԱՅԱ

ՊԱՏՄՎԱԾՔՆԵՐ ԱՌԱՆՑ ՄԵՆ

Ա. ՄԱՄՈՒՐ

Լուսնյակի մեղմ ճառագայթները ոսկեզօծում էին Ծովագյուղ գյուղի տանիքները։ Գոմերում հանգստացող անասունները ծամածռում էին, ինչպես միշտ, ամեն երեկո։

— Ո՞ւր, սկսի՜ր տար, որ կես գիշեր չանցած քնենք։

— Ես, ես ոչինչ չեմ ասում, ես ինչ կա՝ կա, ասում եմ, որ ես էլ կարող եմ պատմել։

— Դե սկսի՛ր, ես ականջ եմ դրել։

— Ո՞ւր, սկսում է տատս, ես ինչ կասեմ, ես ինչ գիտեմ։

Ծանր հոգոց հանեց Գրիգորը, ապա սկսեց պատմել։

— Լա՛վ, ասում եմ՝ Գրիգոր, դու ինչ ես ուզում, որ պատմեմ։ Ես ինչ գիտեմ, որ մեր հայրենիքի ազատագրության համար ինչ չեն արել մեր ժողովուրդը, մեր զավակները

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՖՐԱՆՍԱՑԻ Ազգ. ժողովը այսօր պիտի սկսի քննել ելմտական նոր Ծրագիրն ու նախարարաց խորհուրդի որոշած յատկ – եալ տուրքերու հարցը :

ԹՈՒՆՈՒԶԻ վարչապետը, Հապիպ Պուրկիպա, որ Լիբիա կը գտնուի, յայտարարեց թէ «Ալժերիան Ֆրանսական պիտի չըլլայ երբեւիցէ » :

ՀԻՒ. ԱՏԼԱՆՏԵԱՆ կազմակերպու – թեան նորընտիր ընդհ. քարտուղարը, Փօլ Հանրի Սփաք, իր պաշտօնին գլուխը անցաւ այսօր :

ՑԱՑՏՆԻ դերասան եւ բեմադրիչ Էրիք Ֆոն Շթրոհէյմ մեռաւ : Քաղցկեղէ կը տառապէր : Առաւելաբար կը խաղար Փրուսիացի անսիրտ սպաներու դերեր : Քանի մը չաբաթ առաջ արժանացած էր Պատուոյ Լեգէոնի չքանչանին :

ԵՒՈՎՊԻՈՑ Հայրէ Սէլասիէ կայսեր երկրորդ զաւակը կիրակի օր զոհ գնաց ինքնաչարժի արկածի մը :

ԱԶԳԱԺՈՂՈՎԻՆ տուրիացի պատուիրակը պահանջեց որ Ապահովութեան Խոր – հուրդի նիստ հրաւիրուի՝ Հուլէ լճին վրայ խորայէլեան կամուրջի մը չինութիւնը արգիլելու համար :

ՍԱԿԱՐԱՆ (Մայիս 13).— Զոյլ ոսկի՝ 472·000, նափոլէոն 3650, զուից· 3390, անգլ· 4290, քսան տոլարնոց 16·920, թղթադրամ (անպաշտօն) սթեռլին 1090, տոլար 406, զուից· 98, պելժ· 7·90 :

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՊԱՆԵՈ-ՔԱՇԱՆԻ Հ. Ց. Դ. «Արծիւ» ենթակոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր բոլոր ընկերները, այս ուրբաթ իրիկուն ժամը 20,30ին, ծանօթ հաւաքատեղին : Կարեւոր օրակարգ :

ՍԷՆԹ - ԷԹԻԷՆ.— «Անտոք» ենթակոմիտէն ժողովը այս չաբաթ իրիկուն ժամը 20,30ին, սովորական հաւաքատեղին : Կարեւոր օրակարգ : Բոլոր ընկերներու ներկայութիւնը պարտաւորիչ է :

ԿՐՈՆՈՊԼԸ.— Հ. Ց. Դ. Եօթնեղբայրեան կոմիտէի ընդհ. ընկերական ժողովը այս չաբաթ երեկոյեան ժամը 21ին, սովորական հաւաքատեղին : Խիստ կարեւոր օրակարգ : Կը հրաւիրուին չբջանի բոլոր ընկերները անխտիր : Կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ :

ԻՍԻ.— Հ. Ց. Դ. «Զաւարեան կոմիտէի ընկերական ընդհ. ժողովը այս չաբաթ իրիկուն ժամը 21ին, Իրմեան սրահը : Բոլոր ընկերներու ներկայութիւնը պարտաւորիչ է : Կարեւոր օրակարգ :

ՀԱՄԱԶԳԱՑԻՆ

Վարչութեան անդամները ստիպողաբար ժողովի կը հրաւիրուին, այս չորեքշաբթի, ժամը 6·30ին, սովորական տեղը :

ՆՈՒԻՐ

Մ. Պարամեանի զրական եւ ուսուց – չական յիսնամեայ յոբելեանին առթիւ Պոնտիաբնակ Մկրտիչ Մեզպուեան 1000 ֆրանք կը նուիրէ յոբելեարին անտիպ գործերուն հրատարակութեան համար, եւ 1000 ֆրանք ալ Ահարոնի 70ամեակին առթիւ անոր անտիպ գործերուն հրատարակութեան համար :

Մտանալ «Ճառաջ»էն :

ՀԱՅ ԿՈՇԱԿԱԿԱՐՆԵՐՈՒ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

Ամէն տեսակ կաշիի եւ մորքի

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ Է

ՏԻՐԱՆ

Նաեւ

ՉԿՈՏՐՈՒՈՂ ԿՐՈՒՆԿԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿԻ

TALONS INCASSABLES

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՊՐԱՆՔ

ԱՐԱԳ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԻՒՆ,

ԼԱՒԱԳՈՑՆ ԳԻՆԵՐ

ՎՃԱՐՈՒՄԻ ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

6 Rue Beaurepaire

24 Rue des Marais, Paris 10ème

Mètro République. Tél. BOT 13-48

BOT 85-23

ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Մուրատեան վարժարանի ծնողաց Միութեան հիմնարկութեան 5րդ տարեդարձը՝ կը տօնուի այս կիրակի ժամը 16ին : Կը ներկայացուի

LA FOIRE ENCHANTÉE

երգախառն զաւեշտ : Պար՝ Վիդէն Թո – րոսեան : Արտասանութիւններ եւն. :

Մուտքը ազատ է :

ՔԱՈ ԱՍՆԱՄԵԱՅ ՏՕՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆ

Տարօն – Տուրուբերանի Հայր. Միու – թեան քառասնամեայ գործունէութեան յոբելենական հանդէս :

Տեղի կ'ունենայ 18 Մայիս, Շաբաթ ե – րեկոյ ժամը 21ին, Իվ Թուտիֆ թատերա – սրահին մէջ, մէթրօ Ռիւիւլլիք :

21 ռիւ Իւ Թուտիֆ, Սալ Բօլ Ֆարալիֆ

կը նախագահէ Պ. ԽԱԶԻԿ ՄԿՐՏԻՉԵԱՆ : կը խօսին ՏԻԿ. ՀՈՒՐԻ ԻՓԷԿԵԱՆ - ՊՈՒ – ՏԱՔԵԱՆ եւ Պ. ԼԵՒՈՆ ՏՕՆԻԿԵԱՆ :

Գեղարուեստական բաժինին կը մասնակ – ցին՝ Սիփան–Կոմիտաս երգչախումբը իր աղջային տոհմիկ երգերով եւ մէնէրգնե – րով, ղեկավարութեամբ Պ. Կ. ԱՓՐԻԿ – ԵԱՆԻ : Կ'արտասանեն՝ դերասան ԱՐՏԱ – ՇԷՍ ԳՄԲԼԵԹԵԱՆ եւ Օր. ԳԱՓՈՑԵԱՆ : Կ'երգեն՝ հայրենակից Ս. ՊՕՂՈՍԵԱՆ եւ ուրիշներ :

Կը հրաւիրուին մեր աղջային բոլոր կազմակերպութիւնները եւ հայ ժողո – վուրդը : Մուտքը ազատ է :

ՖՐԱՆՍԱՀԱՅ ԼՍԱՐԱՆ

Հերթական դասախօսութիւնը այս չո – րեքշաբթի դիշեր, ժամը 21ին, Քաֆէ Քատէի վերնայարկը : Կը խօսի Վերա – պատուելի ՍԻՍԼԵԱՆ, նիւթ՝ Խղճահա – րութիւնը : Կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ :

ՀԱՑԵՐԷՆԻ ԴԱՄԲՆԹԱՑՔ

Վիէնի Հ. Ց. Դ. Նոր Սերունդի զա – սախօսութիւնները եւ հայերէնի դասըն – թացքները կըսկսին Մայիս 15ի չորեքշ· իրիկուն ժամը 9ին, «Համօ Օհանջանեան» սրահը :

Դասաւանդութիւնները տեղի պիտի ունենան ամէն չորեքշաբթի իրիկուն, ուսուցչութեամբ Կ. Տէրմոյեանի :

Կը հրաւիրենք Վիէնի բոլոր երիտա – սարդներն ու երիտասարդուհիները ան – խտիր հետեւելու հայերէն դասընթացք – ներուն եւ սորվելու Հայոց պատմու – թիւնը :

Հ. Ց. Դ. Նոր Սերունդի Վրչքն.

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

Կ. Խաչի Մարսէյլի Շրջ. Վարչութիւ – նը իր բոլոր մասնաճիւղերով կապոյտ Խաչի Օրը կը տօնէ Յունիս 8ին, չաբաթ դիշեր, ժամը 9ին մինչեւ առաւօտ :

ՔՈՒՉՈՒԻՆ

Երեք կին մեքանիսիէններ աչ – խատանոցի համար, փոփըլին եւ սիւէտին· ապահով աշխատանք ամ – բողջ տարուան համար, նուազա – գոյն օրապահիկ տարեկան 600·000 Ֆրանք : դիմել՝

SPORTVIL

60 Rue de Richelieu, Paris

ԱՆՆԱԽԸՆԹԱՑ ՊԱՐԱՇԱՆԴԷՍ

կազմակերպուած Մալաթիոյ կրթասի – բաց Ընկ. Լիոնի երկսեռ երիտ. Միու – թեան կողմէ, ի նպաստ Միութեան 50 տարիէ ի վեր յետապնդած կրթական գործին :

Այս չաբաթ երեկոյ, ժամը 9էն մին – չեւ առաւօտեան 5ը, Պէրիէ-Միլլէի չքեղ եւ ընդարձակ սրահներուն մէջ (Փլաս Պելըֆուր, Լիոն) :

Ընտիր նուագախումբ, հայկական եւ Ֆրանսական զեղարուեստական ճոխ եւ խնամեալ բաժին՝ խմբական երգեր, պա – րեր, մէնէրգներ, եւ չատ մը հաճելի ա – նակնկալներ :

Ճոխ պուֆէ մատչելի գիներով :

Կանխաւ ապահովեցէք ձեր տոմսերը անդամներուն մօտ :

Մուտք 300 Ֆրանք :

ՀԱՄԱՐ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

(Դաշնակ)

ՄԱՐԻ–ԺՕԶԷ ԼԱՄԱՍ

(Ջութակ)

Ցայտապիր.—Մոցարթի (Ֆա Մաժէօր) Շումանի (Լա Մինէօր), Պրամսի (Լա Մաժէօր), Կարէն Խաչատուրեանի (Փա – րիզի մէջ առաջին ունկնդրութիւն) :

ՍՕՆԱՏՆԵՐԸ

Կազմակերպութիւն՝ ԼԸ ԹՐԻՓԹԻՔ

Տոմսերու դին՝ 200էն 500 Ֆրանք :

Ուսանողներու զեղչ :

Կը ծախուին էքզ. Նորմալի սրահը, Տիւրան հրատարակչական տունը եւ դռ – ծակալներուն մօտ :

ԿԱՊՈՅՏ ԽԱՉԻ ՕՐԸ

Նախաձեռնութեամբ Ալֆորվիլի մաս – նաճիւղին, 19 Մայիս ժամը 15 – 19ը, Քաֆէ «Սփօր»ի սրահը, Մէդօն Ալֆոր :

Կը նախագահէ Տիկ. ՀՈՒԻՓՄԻՄԷ Ի – ՓԷԿԵԱՆ :

Գեղարուեստական բաժին :

Դրիզոր Վահան կը ներկայացնէ

Մասնակցութեամբ Ա. ԴՄԲԼԵԹԵԱՆԻ եւ Ն. ՊՇՏԻԿԵԱՆ :

Թոթով Աբիսողոմը (զաւեշտ արար) ես՝ ես եմ մանկական զուարճախաղ :

Արտասանութիւն, երգ, անակնկալներ :

Հիւրասիրութիւն, ծախքերու մասնակ – ցութիւն : Մուտքը ազատ է :

Օթօպիւս առնել էքզ. Շարանթոնէն 181 թիւը եւ իջնել վերջաւորութեան :

SALLE de L'ECOLE NORMALE

DE MUSIQUE

78 Rue Cardinet Métro Malesherbes

Հինգշաբթի, 30 Մայիս, ժամը 21ին

ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍ ԴԱՇՆԱԿ – ՋՈՒԹԱԿ

ԱՐՄԱՆ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

(Դաշնակ)

ՄԱՐԻ–ԺՕԶԷ ԼԱՄԱՍ

(Ջութակ)

Ցայտապիր.—Մոցարթի (Ֆա Մաժէօր) Շումանի (Լա Մինէօր), Պրամսի (Լա Մաժէօր), Կարէն Խաչատուրեանի (Փա – րիզի մէջ առաջին ունկնդրութիւն) :

ՍՕՆԱՏՆԵՐԸ

Կազմակերպութիւն՝ ԼԸ ԹՐԻՓԹԻՔ

Տոմսերու դին՝ 200էն 500 Ֆրանք :

Ուսանողներու զեղչ :

Կը ծախուին էքզ. Նորմալի սրահը, Տիւրան հրատարակչական տունը եւ դռ – ծակալներուն մօտ :

ՋՐՕՍԱՇՐՋԻԿՆԵՐՈՒ ԽՈՒՄԲ

ԴԻ-ՊԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆ

4 օր Մոսկուա եւ 10 օր Երեւան, երթու – դարձ՝ 145,000 Ֆրանք :

Մեկնումն. — 1) 4 Յուլիս, 2) 24 Յու – լիս, 3) 9 Օգոստոս :

Արձանագրութիւնները՝

Noubar Agopoff

168 Rue du Temple, Paris 3ème

C. C. P. Paris 127.83-16

Արձանագրութիւնները պիտի փակուին Ա. Յունիս 10ին, Բ. Յուլիս 1ին, Գ. Յու – լիս 15ին :

Դիմումները ընել միայն գրաւոր :

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Այրի Տիկին Սաթենիկ Տէմիրճեան եւ զաւակները, Պ. Թորոս Գալֆայեան, Այ – րի Տիկին Տէր Եղիազարեան եւ զաւակ – ները, Նաթիրեան ընտանիք եւ բոլոր աղգականները չնորհակալութիւն կը յայտնեն բոլոր անոնց որոնք անձամբ, գրաւոր կամ ծաղկեպատկով ցաւակցու – թիւն յայտնեցին՝

ՊԱՂՏԱՍԱՐ ՏԷՄԻՐՃԵԱՆԻ

մահուան առթիւ :

ԿՐ ՓՆՏՈՒԻ

Տիկին Աբմենուհի Յակոբեան կը փըն – տրուի, 1914 կամ 1915ին Գասապայի (Իզ – միրի գաւառ) մէջ, Մեղրակ անուն հա – յու մը կողմէ գաշտնահար մեռած իր հօր Թախիա Պետրոսի՝ բնիկ Մշոյ Պու – լանուխ կամ Օրտու–Զոր գիւղացի ազգա – կանները : Գրել՝ Տիկ· Աբմենուհի Յա – կոբեանի, 15 ռիւ տ'Օպաներ, Մարսէյլ (Ֆրանս) :

ԳԱՐՆԱՆ ՀԵՏ ՄԻԱՍԻՆ ԿԸ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳՈՒԻ ԲՆՈՒԹԻՒՆԸ

Ծառերու ծաղկումը, դաշտերու դալարումը,

երկինքի ջինջ ու ծաւիճ

ՆՈՐ ԹԱՐՄՈՒԹԻՒՆ, ՆՈՐ ԶՈՒԱՐԹՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐ ԵՐԱՆԳՆԵՐ ԿՈՒՏԱՆ ԲՆՈՒԹԵԱՆ

ԳԱՐՆԱՆ ՀԵՏ ՄԻԱՍԻՆ

Նոյն ցնծութիւնները պիտի բերեն ձեր տուներէն ներս

Peintures

THOMLAC

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԻԱԿ ԵՒ ՎԱՍՏԱՀԵԼԻ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԵԱՆ

Արդիական արուեստի ճաշակով

ՊԱՏԻ ԹՈՒՂԹԵՐԸ

Լիոնլէումի եւ վլասթիքի այլազան տեսակները

Խոհանոցի յատուկ ջինջ ու առողջապահական կիտուածեղէնները

եւ իր սեփական արտադրութիւնները եղող ԻՒՂԱՆԵՐԿԵՐԸ

ՅԱՐԱՏԵՒ ԳԱՐՆԱՆ ՊԻՏԻ ՎԵՐԱԾԵՆ ՁԵՐ ԱՒՕՐԵԱՅ ԿԵԱՆՔԸ

PEINTURES THOMLAC

Կեդրոնատեղի՝

16bis, Bld. Sébastopol, PARIS (4e) Angle Rue de la Reynie

Métro : Chatelet et Halles. Tél. ARC 26-61

ԵՒ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐԸ

64 Bd. de Belleville, Paris 20e — 18 Rue Brézin, Paris 14e

52, Rue de Chalon, PARIS (12e), 4bis Rue Vaillant Couturier ARGENTEUIL

166, Ave. Aristide Briand, PAVILLON S - SOUS - BOIS

3, Rue de la Charronnerie, ST.-DENIS

Միրալիր եւ ջեմ ընդունելութիւն անօրինութեան՝

ԹՈՎՄԱՍԵԱՆ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐՈՒՆ ԿՈՂՄԷ :

Imprimerie Araxes, 46, Rue Richer, Paris (9e) Pro. 05-73.

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ՀԻՄՆԱԴԻՐ՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Le PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN en EUROPE

HARATCH

Fondateur : SCHAVARCH MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, rue de Trévise - Paris 9e

Fondé en 1925 Tél. : PRO. 86-60 R. C. Seine 57 A 2731

C. C. P. Paris 15069-82

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա եւ գաղութներ, տարեկան 3000 ֆր. վեցամս. 1600

Արտասահման՝ տարեկան 3500 ֆրանք : Հատը 12 ֆր.

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 16 ՄԱՅԻՍ • JEUDI 16 MAI 1957

33ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7882 33ème ANNEE Directrice : *Arpik MISSAKIAN* ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 13ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3693

ՕՐՈՒԱՆ ԽՕՍՔԸ

ԱՆՓԱՐՈՒՆԱԿ ՆԱՀԱՆՋ

•

Մերձաւոր Արեւելքի դործերը դարձեալ կը դբաղեցնեն միջազգային դիւանադիտութիւնը :

Սուէզի խնդիրը կը դրաւէ առաջին տեղը :

Ընդհանուր դարմանք պատճառեց անդլիական կառավարութեան անփառունակ նահանջը՝ ո՛չ միայն արտասահմանի, այլ նաեւ իսկ երկրին մէջ :

Վարչապետ Մաքմիլլըն պաշտօնապէս յայտարարեց թէ որոշուած է արտօնել անդլիացի նաւատէրերը, որ եդիպտական կառավարութեան վճարեն Սուէզի ջրանցքէն անցքի տուրքերը՝ անդլիական դրամով :

Այս որոշումէն ընդվզած՝ ութ երեսփոխաններ եւ մէկ լորտ՝ բոլորն ալ անդամ պահպանողական (կառավարական) կուսակցութեան, հրաժարեցան խորհրդարանական խմբակցութենէն :

Իսկ Ֆրանսայի մէջ ընդհանուր զայրոյթ առաջ բերաւ այս միակողմանի որոշումը, որուն համար նախապէս կի Մոլէի կառավարութեան հաւանութիւնը չէր առնուած :

Պետնի մէջ դաշտնի բանակցութիւններ կատարուած էին անդլիական եւ եդիպտական պատուիրակներուն միջեւ, յանդելով որոշ համաձայնութեան մը :

Տարակոյս չկայ, որ չհովղը կ'ըլլայ եդիպտական կառավարութիւնը : Ճիշդ է, որ ցարդ 120 միլիառ Ֆրանքի հասնող եդիպտական առնելիքներ արգելքի տակ կը դնուին Լոնտոնի մէջ, սակայն չուշով այդ հարցն ալ պիտի կարգադրուի ի նպաստ եդիպտոսի :

Անդլիոյ եւ եդիպտոսի միջեւ ազատ առեւտուրը պիտի սկսի մօտ օրէն եւ անդեալ Յուլիս 27էն ի վեր դրուած բոլոր սեղմումները պիտի վերցուին :

Եդիպտական թերթերը արդէն « յաղթանա՛կ » կ'աղաղակեն :

Անցեալ աշնան դինուորական ձեռնարկի ձախողութենէն ետք, ներկայի նահանջը բոլորովին հիասթափ ըրած է Ալպիոնի դաշնակիցները :

Բացառիկ երեւոյթ էր արդէն այդ արշաւանքին մէջ Անդլիոյ եւ Ֆրանսայի դործակցութիւնը : Մերձաւոր Արեւելքի մէջ բրիտանական կայսրութեան քաղաքականութիւնը ձգտած էր միշտ արգելք ըլլալ Ֆրանսական ազդեցութեան դարդացման :

Այժմ Ֆրանսա մինակ մնացած է՝ հաւատարիմ իր տուած խօսքին եւ Սուէզէն օգտուող 17 պետութեանց հետ կնքած համաձայնութեան :

Անգլիացիք իրրեւ ծայրայեղ իրապաշտներ, առանց խղճահարութեան կը հաշտուին միշտ ստեղծուած նոր կացութեան հետ, իրենց քաղաքական ու նիւթական չահերը վեր դասելով ամէն բանէ :

Յուլիս 26էն՝ Սուէզի ազդայնացման Թուականէն մինչեւ այսօր պատահած դէպքերը վնասաբեր միայն եղան արեւմտեան պետութեանց համար :

Մասնաւորաբար Անդլիա եւ Ֆրանսա ո՛չ միայն նիւթական մեծ վնասներու ենթարկուեցան եդիպտոսի մէջ, այլ առաբական աշխարհին առջեւ կորսնցուցին իրենց հմայքը :

Գնդապետ Նասր, որ պահ մը ամէն ինչ կորսնցնելու վտանգին ենթարկուած էր, այսօր աշխարհի առջեւ կը ներկայանայ իրրեւ յաղթական :

Սակայն արաբական աշխարհը այլեւս միացեալ ճակատ մը չի ներկայացներ :

« Այրընհաուերի վարդապետութիւնը », Իսլ Սէուտի ճամբորդութիւնները, Հիւսէյն թագաւորի կորովի դէրքը, Իրաքի կեցուածքը որոշ չափով ստուերի մէջ ձգեցին զնդապետին ազդեցութիւնը :

Նոր խմորումներ կը նշմարուին արեւելեան կողմն աշխարհի :

ՀՐԱՆՏ – ՍԱՄՈՒԷԼ

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՆԵՐՔԻՆ ՀՈԳԵՐԸ

•

ՅԱԻԵԼԵԱԼ ՏՈՒՐՔԵՐՈՒ ՕՐԻՆԱԳԾԻՆ ՔՈՒԷԱՐԿՈՒԹԻՒՆԸ

Չորեքշաբթի առաւօտ, Ապր. Ժողովին եզմտական յանձնախումբը քննեց եզմտական նախարարին պատրաստած օրինագիծը՝ յաւելեալ տուրքերու մասին : Ապր. Ժողովը չորեքշաբթի օր պիտի քննէ ծրագիրը. քուէարկութիւնը պիտի կատարուի կարելի եղածին չափ չուտով, նախքան նախագահ Քոթիէի Մ. Նահանդներ մեկնումը, որ տեղի պիտի ունենայ Յունիսի սկիզբը :

Յաւելեալ տուրքերը կը բաժնուին երկու դլխաւոր խումբերու. 1) Նախապարադ խորհուրդին կողմէ մանաւանդ հրամանագրով որոշուած տուրքեր, որոնք պիտի չներկայացուին Ազգ. Ժողովի քննութեան : 2) Յաւելեալ տուրքերու օրինագիծ մը, որ վիճաբանութեանց նիւթ պիտի դառնայ Ազգ. Ժողովին մէջ՝ նախ քան որպէս օրէնք ընդունուիլը :

Առաջին խումբին մէջ կը մտնեն Ա) դըրոշմաթուղթերու եւ հեռաձայնային հաղորդակցութեանց յաւելումները : Արդարեւ, արդէն իսկ որոշուած է որ Յուլիս մէկէն սկսեալ թղթատարական տուրքը, պարզ նամակի մը համար, հինդ Ֆրանք յաւելում պիտի կրէ : Հեռաձայնային հաղորդակցութեան միւսւորն ալ 15 Ֆրանքէն պիտի բարձրանայ քսանի : Կը յուսան այս ձեւով 23միլիառ Ֆրանքի յաւելեալ մուտք մը ապահովել՝ վեց ամսուան ընթացքին : Բ) «Պերճանքի առարկաներու» (մուշտակ, զարդեղէններ, անուշահոտութիւններ, առաջնակարդ պանդոկներ, եւն.) վրայ տուրքերու յաւելում : «Պերճանքի առարկաներուն» մասնաւոր ցանկ մը պիտի հրատարակուի իր առթին : Օրէնքը ի դործ պիտի ըլլայ Յունիս մէկէն սկսեալ : Կը յուսան քսան միլիառ Ֆրանքի յաւելեալ մուտք մըն ալ այս ձեւով ապահովել՝ վեց ամսուան ընթացքին :

Երկրորդ խումբին (Ազգ. Ժողովի վերացումէն վերջ միայն որպէս օրէնք ընդունուող) մաս կը դարմեն Ա) Ընկերութիւններու վրայ դրուած տուրքերու 30 առ հարիւր յաւելման մը ծրագիրը (վեց ամսուան մէջ՝ 23 միլիառի եկամուտ) : Բ) Հրանութերու պինին վրայ յաւելում — լիտր դլուխ չորս Ֆրանք : (Վեց ամսուան մէջ՝ 14 միլիառի եկամուտ) : Այս յաւելումը անհրաժեշտ դարձած է, որովհետեւ Ֆրանսական կառավարութիւնը կը մերժէ եդիպտոսի կողմէ պարտադրուած պայմաններուն ենթարկուելով Սուէզի ջրանցքէն օդտուիլ : Քարիւղատար նաւերը բաւիպուած են մեծ չրջան մը կատարել Բարբիւտոյ Հրուանդանէն անցնելով. իրենց փոխադրած քարիւղին դինն ալ չուտ այնմ կը բարձրանայ : Գ) Կառավարութիւնը 82 միլիառի յաւելեալ եկամուտ մըն ալ կը նախատեսէ դանազան այլ տուրքերէ :

Եզմտական այս նոր նախագծին վրայ կառավարութիւնը ուրբաթ օր վստահութեան քուէ պիտի պահանջէ Ազգ. Ժողովէն, որմէ վերջ եւ տեղի պիտի ունենայ օրինագծին քուէարկութիւնը :

ՎԱՐՉԱՊԵՏԻՆ ՆԱՄԱԿԸ ԱՐՄԱՏԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ

Վարչապետ Կի Մոլէ նամակով մը պատասխանեց Արմատական կուսակցութեան վերջին համադումարին մէջ տրուած որոշումներուն եւ բանաձեւերուն : Պատասխանակամութիւն կը յայտնէ Արմատականներուն հետ քննելու թէ բարեփոխումներ կատարելու ինչ հաւանականութիւններ կան. սակայն դժգոհութիւն կը յայտնէ թէ Արմատականները, որպէս յանկերդ կը կրկնեն՝ նոր եւ վճռական քաղաքականութիւն մը անհրաժեշտ է Ֆրանսայի. սակայն որեւէ ձեւով չեն ճշդեր թէ ինչ կը հասկնան «նոր եւ վճռական քաղաքականութիւն» ըսելով :

✤ ՕՐԸ ՕՐԻՆ ✤

•

ԵՐԷԿ ԵՒ ԱՅՍՕՐ

Կար ու չկար ժամանակ կար, որ երբ Մեծ պետութիւն մը իր յօժիները պուստէր, պզտիկ ազգերը, խելօքիկ մը իրենց տեղը կը նստէին եւ ա՛լ ձայն ձուն չէին հաներ :

Այդ խեղճուկրակներո՞ւն էր մնացեր որ գլուխ բունէին կամ գլուխ արդուկէին՝ իրենց պահանջներով :

— Աս կ'ուզեմ, ան կ'ուզեմ ... Չէնէ սանկ կ'ընեմ, նանկ կ'ընեմ :

Պզտիկներուն ամէնէն աներեսն անգամ, թրջած մուկի մը պէս, կծիկը կը դնէր իր ծակէն ներս, երբ Մեծ աղայի մը յածաւաւր իր ցոունկը ցոյց տար անոր հողերը շրջապատող ջուրերուն վրայ :

— Լեզուդ բեզի բաշէ, ողորմելի ազգ... Դո՞ւն ով կ'ըլլաս... Ինքզինքդ ալ բանի մը տե՞ղ դրեր ես... Մէկ թնդանօթով բեզ օդը կը հանեմ, գիտցած ըլլաս ...

Երբեմն, յածաւաւր, մարտաւար կամ սուզաւար դրկելու ալ պէտք չկար : Օր – ուան արտաբին նախարարը ծանուցագիր մը կը դրկէր գլուխ բունող ազգին եւ կ'ազդարարէր անոր.

— Տեղդ նստէ՛, չէնէ տեղդ կը նստեցընենք ...

Պզտիկները յախտուռն բայլեր չէին առներ, շիտակը : Կը վախնային, կը դողային : Պատահաբար ազերսագիրներ կը ներկայացնէին Մեծերուն :

— Ժամանակին ձեզի մենաշնորհ մը տուեր ենք... կրնայի՞ք խնդրել որ սա հաբիւր տարին յիսունի իջեցնէիք... կը նեբէէ ...

Ու Մեծերը կը պատասխանէին .

— Մենք մեր ստորագրութիւնները կը յարգենք եւ ձեզմէ ալ կը պահանջենք որ դուք ալ ձեր ստորագրութիւնը յարգէք .. Հարիւր տարին կը մնայ հարիւր տարի... Սո՛ւս ...

⁂

Այսօ՞ր :

Ի՛նչ չուրեր անցեր են կամուրջին տակէն : Եւ ինչպէ՛ս շփացեր են պզտիկները, որոնցմէ շատերը, տակաւին, իրենց կօշիկներուն կապերը չեն կրնար կապել :

Ոմանք անկախութիւն ստացած են՝ հրաւիրած իմն : Այդ իրողութիւնն իսկ բաւական է որ յոխորտան .

— Վերջապէս, մենք ալ բաղաքակըրթուեցանք... Իրա՛ւ մեծ ժողովուրդ ենք եղեր, խապար չունէիք ...

Միացեալ Ազգերու Արիսպագոսէն ներս մտէք ու կը տեսնէք թէ ի՞նչ օրերու հասեր են Մեծերը, որոնց առջեւ բարեւի կը կենար մարդկութիւնը՝ յիսուն տարի առաջ :

Պզտիկներն ալ խօսքի կը խառնուին եւ աշխարհի եակատագիրը վարելու արարողութեան մէջ սարկաւագի կամ տիրացուի դեր կը կատարեն : Քուէ ունին, ձայն ունին, տեսակէտ ունին :

Ուշադրութիւն բրա՞ծ էք — Մեծերը իրարու կ'առնեն կուտան. բայց պզտիկներուն դէմ բա՛ռ չեն արտասաներ : Ընդհակառակն, անոնց կռնակը կը շոյեն :

Աստուածային կատակերգութիւն : Կամ ողբերգութիւն :

ԵՒՐՈՊԱՑԻ

ՓՈԽԱԴԱՐՁ ՀՍԿՈՂՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ

•

Մ. Նահանդներու Արտաքին Նախարարը, Տըլլըս, Մայիս 14ին կարեւոր յայտարարութիւն մը ըրաւ՝ օդանաւային փոխադարձ հսկողութեան եւ Գերմանիոյ մասին : « Մ. Նահանդներու կառավարութիւնը անընդունելի կը դտնէ փոխադարձ հսկողութեան որեւէ կարգադրութիւն, որ հիմնուած ըլլայ Գերմանիոյ միութեան անտեսման վրայ : Անհրաժեշտ է նաեւ, որ այդ կարգադրութիւնը վայելէ Հիւս. Ատլանտեան կազմակերպութեան եւ վարչապետ Աբընաուրրի համաձայնութիւնը » :

Տըլլըս աւելցուց թէ առաւելագոյն դիւրութիւնը որ Հիւս. Ատլանտեան կազմակերպութեան ուժերը կրնան ընել, հետեւեալն է — Գերմանիոյ միացումէն վերջ դաշնակից բանակներ չեն պահուիր Գերմանիոյ արեւելեան սահմաններուն մէջ :

× Տըլլըսի այս յայտարարութիւնը մեծ դոհունակութիւն պատճառեց Արեւմտ. Գերմանիոյ մէջ : Ատընաուրը, որ Համպուրկի մէջ կը մասնակցի Քրիստոնեայ-դեմոկրատ կուսակցութեան համադումարին, յայտնեց թէ Տըլլըսի յայտարարութիւնը « փարատեց վերջին օրերու անորոշ կացութիւնը » :

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԱՐԱԲԱԿԱՆ 11 երկիրներ որոշած են « Ալժերիոյ մէջ Ֆրանսական վայրագութեանց չուրջ » յուշադիր մը ներկայացնել Տըլլըսի :

ՍՈՒԼԹԱՆ տաղնապէն ի վեր առաջին անդամ ըլլալով անդլիական նաւ մը անցաւ Ջրանցքէն : Անդլեւեդիպտական յարաբերութիւնները բարելաւման յոյսեր կը ներշնչեն :

ԱՁՋԸՆ ՀԱՒՈՒԼՐ յայտարարեց թէ Մ. Նահանդներու ապահովութեան պատասխանատուութիւնը չի կրնար ստանձնել, եթէ Քոնկրէսը սեղմումներ մտցնէ օդանաւային ուժերուն եւ հետուղիղներու

«ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ ՍՐԱՀ»Ի ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

Վիէնի ընկերներէն	70·500
Տիկին Գուլումճեան	1·000
Մեսրուհ Նորատեան	2·000
Նախորդ դումար	1·456·600
Ընդհ. դումար	1·530·100

ՅՈՐԴԱՆԱՆԻ ԹԱԳԱՒՈՐԸ ՊԱՂՏԱՏ ԶԵՐԹԱՐ

Յորդանանի Հիւսէյն թագաւորը, որ Պաղտատ կը սպասուէր Արաբիոյ ու Իրաքի թագաւորներուն հետ խորհրդակցութիւններ ունենալու համար, որոշած է այդ ճամբորդութիւնը չկատարել : Ներքաղութեան նամակ մը ղրկելով, բացատրած է թէ առ այժմ չի կրնար Յորդանանէն բացակայիլ, եւ թէ կը յուսայ մօտիկ ապագայի մը մէջ հանդիպիլ երկու վեհապետներուն :

Այս որոշումը զարմանք պատճառեց, որովհետեւ նախապատրաստական բոլոր աշխատանքները կատարուած էին, որպէս զի երեք թագաւորներուն հանդիպումը տեղի ունենայ Պաղտատի մէջ : Կը կարծուի թէ Հիւսէյն թագաւոր Պաղտատ մեկնելէ ետք կեցաւ, որովհետեւ չուզեր կապերը բոլորովին խզել Եգիպտոսի ու Սուրիոյ հետ :

յատկացուած պիւտճէին մէջ :

ՖՐԱՆՍԱՑԻ բժիշկները, որոնք հակառակ էին « կազիէի ծրագրին », դործադուլի կոմիտէ մը կազմեցին վարիպեան չրջանին համար :

ԻՏԱԼԻՈՑ մէջ ինքնաչարժի մրցումները արդիլուեցան՝ մինչեւ այս տարուան վերջը : « Հազար մղոն » մրցումին ընթացքին, ինքնաչարժ մը դիտող ժողովուրդէն հնձած էր 11 հոգի. երկու վարիչներն ալ տեղն ու տեղը մեռած էին :

ՄԱՐՈՔԻ սուլթանը Մ. Նահանդներ հրաւիրուեցաւ : Այցելութիւնը տեղի պիտի ունենայ Նոյեմբերին : Ր

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ զինուորական օդնութիւն պիտի տան Եուկոսլաւիոյ : Ան այժմ

(Շար. ը կարդալ Գ. էջ)

ԲՈԼՇԵՒԻԿՆԵՐԸ ԵՒ ՀԱՅԵՐԸ

●

Բ.

Պարտուած Թուրքիան բոլշեւիկի մէջ տեսաւ իր փրկութիւնը: Մէկ կողմից եւ - րիտասարդ Թուրքերը՝ Թալէաթ, Էնվէր եւայլք, միւս կողմից քեմալականները սերտ կապեր հաստատեցին բոլշեւիկների հետ ի պէն Թուրքիայի անձեռնմխելիու - թեան, միւս կողմից արդիւնելու նորազատ Հայաստանի զօրեղացումը եւ ընդլայնու - մը: Կապը բոլշեւիկների եւ Քեմալի մի - ջեւ մանաւանդ սկսաւ զօրեղանալ 1919 թ., երբ Սամսոնի մէջ յատուկ համաձայնու - թեան եկան, երկուսակ իրար օգնելու:

Երկնքից ընկած մէկ բարիք էր Թուր - քերի համար բոլշեւիկների օգնութիւնը: Պարտուած Թուրքիան բաժան - բաժան պիտի լինէր յաղթական Դաշնակիցների միջեւ, եթէ բոլշեւիկները օգնութեան չհասնէին Թուրքիային: Ի՞նչ էին պա - հանջում բոլշեւիկները Թուրքերից, Դաշ - նակիցների դէմ: Թուրքերը լծուած էին արդէն այդ աշխատանքին — Թուրքիան զերծ պահելու բաժանումից, նոր բան չու - նէին անելիք ի նպաստ բոլշեւիկների, սակայն Թուրքերը մեծ չահեր ունեցան բոլշեւիկների հետ դաշնակցելով: Թուր - քերը ստացան առատ զէնք, զրամ եւ զի - ւանադիտական օժանդակութիւն բոլշե - ւիկներից ի նպաստ իրենց չահերի պաշտ - պանութեան: Թուրքերը ուխտ ունեցան կապուելու օրինական ճամբաներով մահ - մետական եւ Թուրանական ժողովուրդնե - րի հետ, ապրող Ռուսաստանում: Նրանք ցանկացան վերացնել Հայաստանը, որ գո - նըւում էր իրենց միացման ճանապարհի վրայ: Բոլշեւիկները դէմ չէղան դրան, ընդհակառակն նպաստեցին:

Հայաստանի դէմ կռուող Թրքական բա - նակի հրամանատար Քեազիմ Գարապէքի - րը մի նամակում գրում է. «Մեր, Ազր - քէյջանի եւ բոլշեւիկների միջեւ կըն - քուած պայմանների հիման վրայ, մեծ թիւ մեր սպաների, բժիշկների եւ պաշ - տօնեաների գնացել են Ազրբէյջան: Բոլշե - վիկները մեզ առաջարկեցին անյապաղ պատերազմական գործողութիւններ սկսել հայկական սահմանների վրայ, Հայերի դէմ, կիլիկիայի սահմաններում՝ Ֆրան - սացիների դէմ: Տաղստանում կազմուած կանաչ բանակը՝ Էնվէրի, Նուրիի եւ Խա - լիլի զեկավարութեամբ՝ պէտք է Ապրիլի սկիզբներին աշխատէ մտնել Բագու: Ազր - բէյջանեան զօրքերը պէտք է ցոյց տան կեղծ – խարուսիկ դիմադրութիւն, որպէս զի կարողանան իրենց արդարացնել դաշ - նակիցների հանդէպ: Միանալով կանաչ բանակին՝ ազրբէյջանեան զօրքերը պէտք է առիթ որոնեն ընդհարուելու Հայաստա - նի հետ եւ Անատոլիայում գտնուող Թիւրք զօրքերի հետ միասին անցնեն Հայաստանի սահմաններն ու սկսին զինուորական գոր - ծողութիւններ Հայոց Հանրապետութեան դէմ» (Ս. Վրացեան, «Հայաստանի Հան - րապետութիւն», էջ 402): Պատմական դէպքերը ցոյց տուին, որ ճիշդ էին Քեա - զիմ Գարապէքերի խօսքերը: Բոլշեւիկնե - րը ամէն միջոցի դիմեցին օգնելու Թուր - քերին եւ վերացնելու Հայաստանի անկա - խութիւնը ու արգիլելու Թրքահայաստանի

ՄԵԾԱՐԱՆՔ
ԱՀԱՐՈՆ ՏԱՏՈՒՐԵԱՆԻ

●

Փօլ Ֆարալիքի սրահին մէջ տեղի ունե - ցաւ, 11 Մայիսի Շաբաթ դիշեր, բա - նաստեղծ Ահարոնի (Տատուրեան) ծննդ - եան եօթանասնամեակին առիթով կազմա - կերպուած մեծարանքի երեկոյթը, հովա - նաւորութեամբ կաթող. պատուիրակ Սե - րովբէ եպիսկ. Մանուկեանի եւ մասնակ - ցութեամբ Դպրոցասէր Տիկնանց եւ Մխի - թարեան Հայրերու վարժարաններուն:

Ի յարգանս բանաստեղծին, բեմին վրայ տեղ կը զրաւէին «Քաւիէ տիւ Սիւա»ի խմ - բագրապետ Պ. Ժան Պալար եւ տիկինը՝ Մարսէլ Պալար, բանաստեղծ Պ. Լիւք Անդրէ Մարսէլ եւ Տիկին Իվ Թեսիէ:

Կը նախագահէր Շ. Նարդունի, որ կա - տարեց երեկոյթի բացումը եւ նախաձեռ - նող հայ զրագէտներու անունով ներկայա - ցուց բանաստեղծ Ահարոնը, կեանքի ու զործի հիմնական գծերով: Շեշտեց, թէ Ֆրանսա միայն ... հայ գորգավաճառնե - րով չճանչցաւ հայութիւնը, այլ մանա - ւանդ հայ զրագէտներու վաստակին ընդ - մէջէն, մշակութային եւ զրական իր բարձրագոյն կարելիութիւններուն ճամ - բով: Ահարոն եղաւ մէկը անոնցմէ, ո - րոնց կեանքին ու զործին մէջ Ֆրանսայի մտաւորականութիւնը կրցաւ գտնել հայ մտքի եւ քերթողութեան համամարդկա - յին արժանիքները ու անվերապահ հիա - ցումով հաստատել՝ թէ հայ բանաստեղ - ծութիւնը, ձեւի թէ խորքի իր առանձնա - յատկութիւններով, կրնայ մրցիլ արեւ - մուտքի մտաւոր եւ հոգեկան ստեղծա - զործութիւններուն հետ: Ֆրանսայի մտա - ւորականներու ներկայութիւնը՝ Ահարոնի

մէջ ապրեցաւ հաւա - տարապէս իր անհատական կեանքն ու հայ ժողովուրդի ոգորումները, տառապանքը եւ խանդավառութիւնները: Ապա, ծան - րանալով բերքող Ահարոնի վաստակին վրայ, անոր երեք տաղարաններէն հա - մընտիր կարգ մը քերթուածներու ընթեր - ցումով՝ պարզեց ըստ ձեւի թէ խորքի

մխացումը Հայաստանի հանրապետու - թեան:

Դեռ 1917 թ. Նոյեմբեր 24ին նրանք յայտարարում էին — «Մենք յայտարա - րում ենք, որ պատուած եւ ոչնչացուած է Տաճկաստանը բաժանելու եւ Հայաստա - նը նրանից խլելու դաշնագիրը» (Ա. Աբել - եան — «Միջազգային դաշնագիրներ Հա - յաստանի մասին», «ՎՀմ» 1938, ԻԱ. էջ 81): Նոյն առիթով բոլշեւիկները ասում էին. «Ռուսաստանի հանրապետութիւնը պարտաւորւում է զօրացրել եւ բոլորովին արձակել տաճկահպատակ եւ ռուսահպա - տակ Հայ հրոսակխմբերը, որ գտնւում են ռուս հողի վրայ եւ զրաւուած տաճկական շրջաններում» (նոյն տեղը): Հայերի դէմ դաւադրելու ծրագիրները զոյութիւն ու - նէին դեռ Բրեստ – Լիտովսկիից առաջ: Բրեստից յառաջ Մահմեդականներին դիմելով ասում էին «ոչնչացուած է Տաճ - կաստանը բաժանելու եւ Հայաստանը նը - րանից խլելու դաշնագիրը»: Իրօք բոլշե - վիկները ամէն ինչ արեցին ուժեղացնելու Թուրքիան եւ քայքայելու Հայաստանը, կը բաւէ միայն յիշել «Մայիսեան Ապս - տամբութիւնը» 1920 թ. Հայաստանում իրրեւ ցցուն փաստ բոլշեւիկեան դաւա - դրութեան Հայերի դէմ: Հայաստանի մէջ

ի պատիւ կազմակերպուած այս հանդի - սութեան, փաստ մըն է այն անվերապահ յարգանքի մասին, զոր ազգեցիկ այս ժողովուրդը կ'ընծայէ հայութեան, — ա - նոր արժանաւոր զաւակներուն:

Ցայտագրի հիման վրայ, Շ. Նարդունի վարեց մեծարանքի այս հանդիսութիւնը, մէջ ընդ մէջ խօսք տալով Կ. Փօլատեանի, Տիկին Պալարի, Պ. Լիւք Անդրէ Մարսէ - լի, Պ. Պալարի, Պ. Պետրոս Զարոյեանի (Ներկայացուցիչ Հայ Գրողներու Ընկե - րակցութեան) եւ Տիկին Հուրի Իփէկ - եանի:

Արտասանութեամբ, նուագով ու երգով իրենց մասնակցութիւնը կը բերէին Օր. Տոլմաճեան, Պ. Պ. Շահան Սարեան եւ Արտ. Դմբէթեան, Պ. Խոմոն Ֆոուշ (Թաւրուժաք), Օր. Աստղիկ Առաքելեան եւ Ֆրանսացի երգիչ Պ. Իվ Թեսիէ՝ որ եր - գեց Կոմիտասի «Հով արէք»ն ու «Քէլէ քէլէ»ն, հարազատ եւ անխոցելի առոդա - նութեամբ ու տոհմիկ չունչով:

Դաշնակով մեներգողներուն կ'ընկերակ - ցէր Օր. Այտա Մարզարեան:

Օրուան զլխաւոր խօսողները՝ Կ. Փօ - լատեան եւ Տիկին Հուրի Իփէկեան, ներ - կայացուցին Ահարոնի կեանքն ու զործը:

Կ. Փօլատեան ցայտուն զարձուց, նախ, մարդը՝ Ահարոնի մէջ. ինքնամփոփ, զրե - թէ մարդախոյս, ցոյցերէ եւ աղմուկէ հեռու, լուռ աշխատանքի տիպար մը, որ սակայն արուեստագէտի, քերթողի ու Հայու իր էութեան մէջ ապրեցաւ հաւա - տարապէս իր անհատական կեանքն ու հայ ժողովուրդի ոգորումները, տառապանքը եւ խանդավառութիւնները: Ապա, ծան - րանալով բերքող Ահարոնի վաստակին վրայ, անոր երեք տաղարաններէն հա - մընտիր կարգ մը քերթուածներու ընթեր - ցումով՝ պարզեց ըստ ձեւի թէ խորքի առանձնայատկութիւնները անոր բանաս - տեղծութիւններուն, ընդգծելով մասնաւո - րաբար այն փաստը՝ որ Ահարոն խորա - սոյզ ապրումի, խմացական սեւեռումնե - րու, սիրոյ եւ մարդկայնական անհատն, հարազատ բաբախումներու մարդն է ե - ղած. ինչ որ տուած է, տուած է հոգիին, սրտին ու մտքին՝ ինչպէս բոլոր ճշմարիտ քերթողները, որոնք հաղորդական ու թե - լադրական ըլլալու իրենց հաղուագիպ կա - րելիութիւններով արժանի կը դառնանմեծ յարգանքին:

Անդրադառնալով արուեստագէտ սե - րունդի քերթողական բարձրադոյն կարե - լիութիւններուն, Փօլատեան Ահարոնը դասեց յաւիտենութեան սահմանուած կարգ մը մեծ քերթողներու շարքին, — Դուրեան, Պէշիկթաշլեան, Մեծարենց, Վարուժան, Թէքէեան, Սիամանթօ, Թու - մանեան, Տէրեան, Զարենց, եւայլն: Եզ - րակացուց, թէ Ահարոն զուսպ յուզումին, ձեւի բծախնդրութեան եւ խտութեան բա - նաստեղծն է, որուն տաղերը խորունկէն կ'առնեն մեզ իրենց ալքին մէջ ու ատով ալ մեր մէջ կ'երկարաձգուին իրրեւ մեր հոգիին, սրտին ու մտքին հարազատ, մտերիմ ու ընտանի ձայներ:

Տիկին Հուրի Իփէկեան իր կարգին, Ահարոնի քերթուածներուն ճամբով՝ փըն - տռեց անոր բանաստեղծութիւններու ներ - շնչման աղբիւրները եւ հաստատեց թէ քիչեր այսքան հաւասար տաղանդով ու ներզօրութեամբ կրցած են անհատապաշտ ու մարդկայնական ըլլալ միաժամանակ: Ահարոն վնտռած է նոյնիսկ անշունչ իրե - րու ոգին, հոգին, ու յաջողած է մթնո - լորտ ստեղծել, ապրում ու բաբախում տալ բոլոր այն արտաքին իրականութիւն - ներուն՝ որոնք դինք ու իր կեանքը կ'տա - րողջացնեն: Լեզուական անոր առանձնա - յատկութիւնները եւ ինքնատպութիւնները նկատեց քերթողին հարուստ անհատակա - նութեան, արուեստագէտի ու զրագէտի խառնուածքին չօչափելի արտայայտու - թիւնը եւ պանծացուց անոր ամբողջական վաստակը, իրրեւ հայ զրականութեան ա - մէնէն չքեղ իրագործումներէն մէկը:

Պ. Լիւք Անդրէ Մարսէլ, Տիկին Պալար եւ Պ. Ժան Պալար, իրենց հիացումը յայտնեցին մասնաւորաբար Ահարոնի քեր - թողութեան զգացական եւ իմացական տարրերուն, ու ընդհանրապէս հայ բա - նաստեղծութեան արժանիքներուն մասին, եզրակացնելով որ հայութիւնը հպարտ կրնայ ըլլալ իր մտքի եւ հոգիի ստեղծա - զործութիւններով:

Երեկոյթի վերջաւորութեան, խօսք ա - ռաւ Ահարոն, յայտնեց թէ ոչինչ ըրած է ինք, եւ թէ, առհասարակ, բանաստեղծ - ները չեն կրնար արդէն չգրել ու չստեղ - ծագործել: Սահմանուած են երգելու „ եւ կ'երգեն: Եզրակացուց, թէ «անարդար» բաներ ըսուեցան իր մասին, իր վաստակը «գերագնահատուեցաւ» ու իրենց գեղու - մին մէջ «չափազանցեցին» խօսողները:— « Պիտի ուզէի, ըսաւ, որ համակրական բոլոր այս արտայայտութիւնները, զնա - հատանքի եւ հիացման բոլոր խօսքերը եր - թային այն սերունդին՝ որուն ես խառնե - ցի իմ տկար ձայնս, եւ ժողովուրդին՝ ո - րուն հոգին է որ կը ցոլայ հայ քերթո -

առանձնայատկութիւնները անոր բանաս - տեղծութիւններուն, ընդգծելով մասնաւո - րաբար այն փաստը՝ որ Ահարոն խորա - սոյզ ապրումի, խմացական սեւեռումնե - րու, սիրոյ եւ մարդկայնական անհատն, հարազատ բաբախումներու մարդն է ե - ղած. ինչ որ տուած է, տուած է հոգիին, սրտին ու մտքին՝ ինչպէս բոլոր ճշմարիտ քերթողները, որոնք հաղորդական ու թե - լադրական ըլլալու իրենց հաղուագիպ կա - րելիութիւններով արժանի կը դառնանմեծ յարգանքին:

Անդրադառնալով արուեստագէտ սե - րունդի քերթողական բարձրադոյն կարե - լիութիւններուն, Փօլատեան Ահարոնը դասեց յաւիտենութեան սահմանուած կարգ մը մեծ քերթողներու շարքին, — Դուրեան, Պէշիկթաշլեան, Մեծարենց, Վարուժան, Թէքէեան, Սիամանթօ, Թու - մանեան, Տէրեան, Զարենց, եւայլն: Եզ - րակացուց, թէ Ահարոն զուսպ յուզումին, ձեւի բծախնդրութեան եւ խտութեան բա - նաստեղծն է, որուն տաղերը խորունկէն կ'առնեն մեզ իրենց ալքին մէջ ու ատով ալ մեր մէջ կ'երկարաձգուին իրրեւ մեր հոգիին, սրտին ու մտքին հարազատ, մտերիմ ու ընտանի ձայներ:

Տիկին Հուրի Իփէկեան իր կարգին, Ահարոնի քերթուածներուն ճամբով՝ փըն - տռեց անոր բանաստեղծութիւններու ներ - շնչման աղբիւրները եւ հաստատեց թէ քիչեր այսքան հաւասար տաղանդով ու ներզօրութեամբ կրցած են անհատապաշտ ու մարդկայնական ըլլալ միաժամանակ: Ահարոն վնտռած է նոյնիսկ անշունչ իրե - րու ոգին, հոգին, ու յաջողած է մթնո - լորտ ստեղծել, ապրում ու բաբախում տալ բոլոր այն արտաքին իրականութիւն - ներուն՝ որոնք դինք ու իր կեանքը կ'տա - րողջացնեն: Լեզուական անոր առանձնա - յատկութիւնները եւ ինքնատպութիւնները նկատեց քերթողին հարուստ անհատակա - նութեան, արուեստագէտի ու զրագէտի խառնուածքին չօչափելի արտայայտու - թիւնը եւ պանծացուց անոր ամբողջական վաստակը, իրրեւ հայ զրականութեան ա - մէնէն չքեղ իրագործումներէն մէկը:

Պ. Լիւք Անդրէ Մարսէլ, Տիկին Պալար եւ Պ. Ժան Պալար, իրենց հիացումը յայտնեցին մասնաւորաբար Ահարոնի քեր - թողութեան զգացական եւ իմացական տարրերուն, ու ընդհանրապէս հայ բա - նաստեղծութեան արժանիքներուն մասին, եզրակացնելով որ հայութիւնը հպարտ կրնայ ըլլալ իր մտքի եւ հոգիի ստեղծա - զործութիւններով:

Երեկոյթի վերջաւորութեան, խօսք ա - ռաւ Ահարոն, յայտնեց թէ ոչինչ ըրած է ինք, եւ թէ, առհասարակ, բանաստեղծ - ները չեն կրնար արդէն չգրել ու չստեղ - ծագործել: Սահմանուած են երգելու „ եւ կ'երգեն: Եզրակացուց, թէ «անարդար» բաներ ըսուեցան իր մասին, իր վաստակը «գերագնահատուեցաւ» ու իրենց գեղու - մին մէջ «չափազանցեցին» խօսողները:— « Պիտի ուզէի, ըսաւ, որ համակրական բոլոր այս արտայայտութիւնները, զնա - հատանքի եւ հիացման բոլոր խօսքերը եր - թային այն սերունդին՝ որուն ես խառնե - ցի իմ տկար ձայնս, եւ ժողովուրդին՝ ո - րուն հոգին է որ կը ցոլայ հայ քերթո -

ԻՄԱՍՏՈՒԹԵԱՆՑ ՈՒՂԻՈՎ

ԿԵԱՆՔԻ ԻՄԱՍՏԸ

(ՀԷՖեաքներ եւ աւանդութիւններ)

●

Շաւարշ Միսաքեանի
անմոռանալի յիշատակին

Անտիոք Գ., արքայ Անտիոքի, հան - դարատաբոյծ մարդ, ժողովրդանուէր թագաւորը, հեզահամբոյր ամուսին, եւ ընտանեսէր հայր, երբ իր փոքրիկ երկրին խաղաղութիւնը ապահովեց, պալատ հրա - ւիրեց մայրաքաղաքի մեծամեծներն ու ը - նտաւ անոնց.

— Ուսերուս վրայ տասնամեակները կը ճնշեն արդէն, եւ զանկս օր օրի կ'ալեւո - րի: Գահաժառանգ իշխանը հասած է տա - րիքի մը, երբ հարկ է ընտրել ապագայ գահակցուհին իր, որպէս զի Անտիոքի գահը թափուր չմնայ: Գահաժառանգ իշ - խանը զեղանի է ու զեղահասակ: Իմաս - տուն եւ յանդուգն: Պերճաբարբառ եւ ա - ռաքինի: Կորովի ու բարեսէր: Անհրա - ժեշտ է, որ ապագայ թագուհին եւս օժ - տուած ըլլայ մարմնական, հոգեկան եւ

մտաւոր նոյն արժանիքներով:

= Այսի՞նքն, տէր արքայ, — համար - ձակեցաւ ընդմիջել ներկաներէն մին:

— Ըլլայ միանգամայն զեղանի, ուշիմ, առաքինի, կորովի, անձնուէր, յանդուգն, զեղահասակ, եւ կրկ արքայական կամ իշ - խանական արիւն:

= Դժուար թէ մեր երկրին մէջ կամ մեր երկրին մերձ կարելի ըլլայ դտնել էակ մը, որ օժտուած ըլլայ բոլոր այդ առաւելութիւններով, — յարեց ուրիշ մը:

— Այդ պարագային, կ'որոնենք հեռա - կայ երկիրներու մէջ, — յայտարարեց ծերունի մը:

= Այո, — ձայնակցեցան չատեր:

— Արեւելք թէ արեւմուտք, հիւսիս թէ հարաւ՝ հեռակայ իննամիս եւ իննօր մի - ջոց սուրհանդակներուն, ու կ'ապահո - վենք թագուհի մը՝ արժանի մեր գահին ու մեր ապագայ գահակալին, — լրացուցին ուրիշ ժողովականներ:

= Եւ կուտանք իննամիս եւ իննօր մի - ջոց սուրհանդակներուն, — վճռեց ար - քան՝ գոհ ու հպարտ:

Եւ՝ իննը հեծեալներ, իննը ճապկամարմին ու սահաղնաց նժոյգներու վրայ, արշա - ւեցին դէպի իննը հեռակայ երկիրներ:

***

Եւ իննամիս եւ իննօր վերջ, անոնցմէ այն, որ առաջինն էր վերադարձած, ներկայացաւ պալատական ժողովին, ու ըսաւ.

— Տէր արքայ, ես եղայ այն երկիրը, ուր կոչուած էի որոնել եւ ընտրել ար - ժանի զահակցուհին Անտիոքի զահաժա - ռանգին: Բարձրաբերձ լեռներ, եւ կոյս ու խիտ անտառներ: Ու դետեր՝ արագա - վազ: Զիւնապատ կատարներ, եւ թաւշա - նման զալարիք: Արդասաբեր հող: Ու հա - րըստութի՛ւն, հարստութի՛ւն,— մարդա - րիտներ ու զոհար, ոսկի ու զանակ: Եւ ա - զօթատեղիներ՝ աւաններու մէջ, թէ ժայ - ռերու կուշտին, — փարթամ, խոր, լայ - նածաւալ կամ վիթխարի: Եւ քանդակներ՝ զմայլելի արուեստով մը: Իսկ ամէն մէկ աղօթատեղիի վերեւ դաւանեալ աստուա - ծըն իրենց՝ ըրջադէմ, պիրկ շրթներով, կերտուած՝ իրենց իսկ դէմքերուն տի - պով: Կիները, ինչպէս եւ այրերը, պըն - ճազդն են, սեւահեր, նրբամարմին եւ սօսեհասակ: Ոչ զեղեցիկ, այլ՝ առինք - նող՝ իրենց երկարաձիգ պարեգօտին մէջ մանաւանդ: Հեզ են, առաքինի, անձնը - ւէր: Ոչ նենգ, եւ ոչ խորամանկ: Բարե - միտ, նոյնիսկ: Եւ՝ զիւրահաւան: Բայց, արթնամիտ եւ ուշիմ: Ներչնչուած են անզրաշխարհային տեսլականով մը, — արդիւնք իրենց դաւանանքին, — եւ հե - տեւաբար, կամովին հրաժարած՝ աշխար - հիկ կեանքէն: Շատ մը վայրերու մէջ, անոնք կ'ապրին պալատներու մերձ, ան - տառներէ ներս, բայց հակադրօրէն մարդ - կային են իրենց խառնուածքով: Ու կը բնակին խրճիթներու մէջ, զորս կը զերա - դասեն պալատական չքեղանքին: Այդ պատճառաւ ալ, տէր արքայ, ես չկարո - ղացայ ընտրել կոյս մը, համեստ ծագու - մէ ըլլայ թէ իշխանական, որ յարմար ըլ - լար գահակցելու մեր ապագայ արքային:

Եւ այն որ երկրորդ վերադարձողն էր եղած, յարգալիր խոնարհեցաւ արքային առջեւ, եւ ըսաւ.

— Տէր արքայ, ես եղայ երկիր մը, որ զետի ափին չքեղ պալատներ եւ առկախ պարտէզներ ունի, որոնք կամուրջներով միացած են մայրաքաղաքին: Ինչպէս նաեւ՝ մթին ու նկուն խրճիթներ:

Կ. ՄԵՀԵԱՆ

(Շար. 1)

ԽՂՎԱԾԿԻ

Գ. ՊԱՄՅԱՆ

ՆՄ ԽՍՆԱՓ ՑՂՄՑՂՂՊՂՄՇ ՄԸ

Ներկ Վ. Ծ.

— Լաւ մի խօսի, Ծիշկ ջան, դուռդ բաց արի, ներս գամ։ Ես եմ, Խղվածկի Գրիգոր։

Ծիշկը ինչպէս կայ, դուռը բացաւ եւ ներս առաւ հիւրը։ Գրիգոր Խղվածկին ներս մտաւ, ձեռքը տուաւ տանտիրոջ եւ նստաւ։ Ծիշկը ինքն ալ նստաւ հիւրին դիմաց։

— Ես քեզ ինչ ըսեմ, Ծիշկ ջան, ես քեզ ինչ ըսեմ, որ ես եկայ քեզի մօտ, ես

պիտի բաւականան դէնքեր ծախելով :

ԼԵՀԱՍՏԱՆԻ կրօնական առաջնորդը, կարդինալ Վիծինսքի, Հռոմ հասաւ, ուր ընդունուեցաւ Պապին կողմէ :

ՀԻՒԼԻԱԿԱՆ միջազգային համագումար մը բացուեցաւ Թոքիոյի մէջ. կազմակերպուած է Մ. Նահանգներու եւ Ճափոնի կողմէ :

ԽՐՈՒՇՁԵԻ յայտարարեց թէ համայնավար կուսակցութեան 20րդ համագումարին մասին Մ. Նահանգներու տուած բացատրութիւնները սխալ են :

ՆԱԽԱԳԱՀ ՔՈՒԻԻ Հռոմ այցելութեան առթիւ «յաւիտենական քաղաք»ին կարեւոր պողոտաներէն մէկը պիտի կոչուի Փարիզ :

ՅՈՐԵԼԵՆԱԿԱՆ ՄԵԾԱՇՈՒԿ ՏՕՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆ

Հ. Բ. Ը. Միութեան 50ամեայ գոր – ծունէութեան :

Բարձր հովանաւորութեամբ Պատ. նախագահ Հ. Բ. Ը. Մ. ՋԱՐԵՀ ՊԻՑ ՆՈՒ – ՊԱՐԻ :

կազմակերպութեամբ Հ. Բ. Ը. Մ. Լիոնի Մասնաճիւղի «Յորելենական յանձնախումբ»ին :

Այս կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին, Պետ. երաժշտանոցի Սալ Մօլիէր չքեղ սրահին մէջ, 18 ՓԷ տը Պօնտի, Լիոն :

Հանդէսը կը բացուի Վալանսի 60 հո – գինոց «Արաքս» երգչախումբով :

Կը խօսին ՍԵՐՈՎԲԷ ԵՊԻՍԿ. ՄԱՆՈՒԿ – ԵԱՆ (կաթող. Պատուիրակ եւ Փարիզի առաջնորդ), Պ. ՎԱՀԷ ՓՐԻՆՂԵԱՆ եւ ՏՕՔԹ. Ա. ՊԼՕՃԻՒՔԵԱՆ եւ յարանուանութեանց պետերը :

Հրաւիրուած է նաեւ Փարիզէն Պ. Կ. ՅԱԿՈԲԵԱՆ :

Գեղարուեստական ճոխ եւ խնամքով պատրաստուած բաժին մը :

Մուտքը ազատ է :

ԱՆՆԱԽԸՆԹԱՑ ՊԱՐԱՇԱՆԴԷՍ

Կազմակերպուած Մալաթիոյ Կրթասէր Ընկ. Լիոնի երկսեռ երիտ. Միութեան կողմէ, ի նպաստ Միութեան 50 տարիէ ի վեր յետապնդած կրթական գործին :

Այս չաբաթ երեկոյ, ժամը 9էն մին – չեւ առաւօտեան 5ը, ՊԵՐԻԷ-ՄԻԼԼԷի չքեղ եւ ընդարձակ սրահներուն մէջ (Փլաս Պելքուր, Լիոն) :

Ընտիր նուագախումբ, հայկական եւ ֆրանսական գեղարուեստական ճոխ եւ խնամեալ բաժին՝ խմբական երգեր, պարեր, մեներգներ, եւ շատ մը հաճելի անակնկալներ :

Ճոխ պիւֆէ մատչելի դիներով :

Կանխաւ ապահովեցէք ձեր տոմսերը անգամներուն մօտ :

Մուտք 300 ֆրանք :

LA STÉ. VERGER-FRUITS
12 Rue St. Denis, Paris (1)
(Perimètre des Halles)
*
Փարիզի կեդրոնական Հալլին մէջ հայկական միակ հաստատութիւնը կը փնտռէ Հարաւ. Ֆրանսայի գաւառներէն հմուտ եւ մասնագէտ՝
Courtier expéditeur en Fruits et Légumes

Կ'ՈՒԶՈՒՄ

Երեք կին մեքանիսիէններ աշխատանոցի համար, փոփըլին եւ սիւէտին. ապահով աշխատանք ամբողջ տարուան համար, նուագախումբ մը կայ օրապահիկ տարեկան 600.000 ֆրանք : դիմել՝

SPORTVIL
60 Rue de Richelieu, Paris

Imprimerie Araxes, 46, Rue Richer, Paris (9e) Pro. 05-73.

ԿԱՊՈՅՏ ԽԱՉԻ ՕՐԸ

Նախաձեռնութեամբ Ալֆորվիլի մաս – նաճիւղին, 19 Մայիս ժամը 15 – 19ը, Քաֆէ «Սփօր»ի սրահը, Մէդօն Ալֆոր :

Կը նախագահէ Տիկ. ՀՌԻՓՍԻՄԷ Ի – ՓԷԿԵԱՆ :

Գեղարուեստական բաժին :

Գրիգոր Վահան կը ներկայացնէ Մասնակցութեամբ Ա. ԳՄՐԼԹԵԱՆԻ եւ Ն. ՊՇՏԻԿԵԱՆԻ

Թոթով Աբիսողոմը (զաւեշտ 1 արար) եա՛ ես եմ մանկական զուարճախաղ :

Արտասանութիւն, երգ, անակնկալներ :

Հիւրասիրութիւն, ծախքերու մասնակցութիւն : Մուտքը ազատ է :

Օթօպուս առնել էջդլ Շարանթոնէն 181 թիւը եւ իջնել վերջաւորութեան :

ՌՈՆԻ – ՍՈՒ ՊՈՒԱՅԻ ԼՍԱՐԱՆ

Այս Շաբաթ գիշեր ժամը ճիշդ 9ին, Ռոնիի Քաֆէ տու Քոմէրսի վերնայարկը, կը զետեղուի Պ. ՅՈՎՀԱՆ ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ : Նիւթ՝ «Մարդկային զարգացումը չեղած է իր բարձրագոյն կոչումէն» :

Կը խնդրուի ճիշդ ժամանակին ներկայ գտնուիլ :

ԿԱՐԵՒՈՐ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ
Անպայման պէտք է այցելել
ՊԱՇԱՏՈՒՐԵԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ
246 Rue Vendôme et
20 Rue Villeroy
LYON
Թարմ, համեղ եւ դիւրամատչելի Արեւելեան եւ եւրոպական ամենա – ընտիր ապրանքներ
Ինչպէս արմաւ (ճիւղերով), պամիա, եալանճի տոլմա, յունական թուրչիներ, պիպեր, տերեւ, թահէն հելվա, վանիլլ, չոքոլա, նուագդէթ, լոքում, (սաքըզը, նուագդէթ եւ փիսթաչ) տուփով եւ քաշով, Շիրակ օղին (41 45 աստիճան), սուճուք, պաստրմա (կեսարական), սուրճ (քարավան եւ մոքքա) համեմներ, մահլէպ, սալէպ, ճիթապտուղ, ձէթ (350 Ֆր. լիտր), քաշկավալ, ճերմակ պանիր (ոչխարի կաթով) եւ ամէն կարգի պահածոներ եւայլն, եւայլն :
Մի վարանիք դիմեցէք՝
ՊԱՇԱՏՈՒՐԵԱՆԻՆ

LE CHANT DU MONDE
ԵՐԳԵՐ ԵՒ ՊԱՐԵՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆԷՆ (Թիւ 1), Այգեկուտ, Ձինչ ու զինչ, Էուսնակ գիշեր, Անուշս, Խնջոյքի երգ, Գիւմրիի շուրջպար, Ի՞նչ – ի՞նչ ասեմ :
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԽՈՒՄԲ, ղեկավարութիւն՝ Ա. Ալեքսանտրեան, Գ. Զաքարեան եւ Թ. Ալթունեան
LDY 4043
×
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՐԳԵՐ (Թիւ 2)
Գացէք տեսէք, Կալի երգը, Մեռնիլ ճեզ համար, Կեցցէ փեսան, Եղնիկի պէս, Սարերով գացի :
Երեւանի բաւիղ - կայանին ժողովրդական գործիքներու խումբ, ղեկավարութիւն՝ Ա. ՄԵՐԱՆԿԻՒԼԵԱՆ, մեներգ Ցովհաննէս Պատպեան եւ Օֆելիա Համբարձումեան :
LDY 4075
×
ԵՐԵՒԱՆԻ ԱՐՁԱԳԱՆԳՆԵՐ (Թիւ 3)
Երեւանի գիշերները, Իմ անոյշ Հայաստան, Սիրերգ, Տունին ճամբուն վրայ, Ստեփան Շահումեանին
Հայաստանի երգերու եւ պարերու խումբ, ղեկավարութիւն՝ ԹԱԹՈՒԼ ԱԼԹՈՒՆԵԱՆ :
LDY 4085
En Vente —
« ELEDISC »
69 2Bd. Voltaire PARIS
et chez tous les bons disquaires

ՔԱՌԱՍՆԱՄԵԱՑ ՏՕՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆ

Տարօն – Տուրուբերանի Հայր. Միութեան քառասնամեայ գործունէութեան յոբելենական հանդէս :

Տեղի կ'ունենայ 18 Մայիս, Շաբաթ երեկոյ ժամը 21ին, իվ Թուտիֆ Թատերասրահին մէջ, մէթրօ Ռէփիւպլիք :

21 ռիւ Իւ Թուտիֆ, Սալ Բօլ Ֆարալիֆ

Կը նախագահէ Պ. ԽԱՉԻԿ ՄԿՐՏԻՉԵԱՆ : Կը խօսին Տիկ. ՀՈՒՐԻ ԻՓԷԿԵԱՆ - ՊՈՒՏԱՔԵԱՆ եւ Պ. ԼԵՒՈՆ ՏՕՆԻԿԵԱՆ :

Գեղարուեստական բաժինին կը մասնակցին՝ Սիփան–Կոմիտաս երգչախումբը իր ազգային տոհմիկ երգերով եւ մեներգներով, ղեկավարութեամբ Պ. Կ. ԱՓՐԻԿԵԱՆի : Կ'արտասանեն՝ դերասան ԱՐՏԱՇԵՒ ԳՄՐԼԹԵԱՆ եւ Օր. ԳԱՓՈՑԵԱՆ : Կ'երգեն՝ հայրենակից Մ. ՊՕՂՈՍԵԱՆ եւ ուրիշներ :

Կը հրաւիրուին մեր ազգային բոլոր կազմակերպութիւնները եւ հայ ժողովուրդը : Մուտքը ազատ է :

ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Մուրատեան վարժարանի ծնողաց Միութեան հիմնարկութեան 5րդ տարեդարձը՝ կը տօնուի այս կիրակի ժամը 16ին : Կը ներկայացուի

LA FOIRE ENCHANTÉE

երգախառն զաւեշտ : Պար՝ Վիդէն Թոմոսեան : Արտասանութիւններ եւն. :

Մուտքը ազատ է :

ՆՈՒՒԷՐ

Տէր եւ Տիկին Մելքոն Պասմաճեան իրենց հօր, մեծ հօր, մեծ մօր եւ բոլոր դերպատանին նահատակներուն յիշատակ կը նուիրեն 2000ական Ֆր. Լիոնի եւ Շաւիլի նորաշէն եկեղեցիներուն Ստանալ «Ցառաջ»էն :

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

Կ. Խաչի Մարսէյլի Շրջ. Վարչութիւնը իր բոլոր մասնաճիւղերով կապոյտ Խաչի Օրը կը տօնէ Ցունիս 8ին, չաբաթ գիշեր, ժամը 9էն մինչեւ առաւօտ :

ՑՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՓԱՐԻԶ.— Հ. Ց. Դ. Նոր Սերունդի վարիչեան խումբերու ներկայացուցչական ժողովը, այս Շաբաթ, ժամը 20·30ին, 17 բիւ Պլէօ : Պարտաւորիչ ներկայութիւն :

ՊԱՆԵՕ–ՔԱՇԱՆԻ Հ. Ց. Դ. «Արծիւ» ենթակոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր բոլոր ընկերները, այս ուրբաթ իրիկուն ժամը 20,30ին, ծանօթ հաւաքատեղին : Կարեւոր օրակարգ :

ՍԷՆԹ - ԷԹԻԷՆ.— «Անտոք» ենթակոմիտէի ժողովը այս չաբաթ իրիկուն ժամը 20,30ին, սովորական հաւաքատեղին : Կարեւոր օրակարգ : Բոլոր ընկերներու ներկայութիւնը պարտաւորիչ է :

ԿՐՃՆՈՊԼԸ.— Հ. Ց. Դ. Եօթնեղբայրեան կոմիտէի ընդհ. ընկերական ժողովը այս չաբաթ երեկոյեան ժամը 21ին, սովորական հաւաքատեղին : Խիստ կարեւոր օրակարգ : Կը հրաւիրուին չբջանի բոլոր ընկերները անխտիր : Կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ :

ԻՄԻ.— Հ. Ց. Դ. «Զաւարեան կոմիտէի ընկերական ընդհ. ժողովը այս չաբաթ իրիկուն ժամը 21ին, Խրիմեան սրահը : Բոլոր ընկերներու ներկայութիւնը պարտաւորիչ է : Կարեւոր օրակարգ :

ՎԻԵՆ.— Հ. Ց. Դ. Անի կոմիտէի ընկերական ընդհ. ժողովը այս Շաբաթ, ժամը 20·30ին, «Համօ Օհանջանեան» սրահին մէջ : Բոլոր ընկերներու ներկայութիւնը պարտաւորիչ է :

ԻԹԱԼԻԻ Ֆ. Կ. Խաչի մասնաճիւղին ընդհ. ժողովը այս չաբաթ ժամը 4ին, Ժանթիլիի դպրոցին սրահը : Անդամու – հիներու ներկայութիւնը պարտաւորիչ է :

ԹՕՔԱՏԻ Հայր. Միութեան ժողովը այս կիրակի, 36 բիւ տը լա Տէֆանս, Իսի լէ Մուլինօ :

ԱՐՏԱՍԱՆՈՒԹԵԱՆ ԵՐԵԿՈՅ
Արտասանութիւններ հայերէն եւ ֆրանսերէն
ՍԱՐԳԻՍ ՊՕՂՈՍԵԱՆ
Առաջին եւ երկրորդ պտոյտ հայ գրականութեան պարտէզին մէջ
Այս երկուշաբթի, ժամը 9ին, Շոփէն սրահին մէջ
Մուտքի գիներն են · —150, 200, 300 եւ 500 ֆրանք
Տոմսերը կը ծախուին միայն Բալուեան գրատան մէջ, 43 բիւ Ռիշէ, փարիզ (9), հեռ. ՓՐՕ. 25 – 46 :
Կարեւոր.— Երեկոյթը կը սկսի ճիշդ որոշեալ ժամուն :
Կը խնդրուի ուշացումով չխանգարել հաւաքոյթը :

ԼԻՏԻԱ ԿԱՐԻՆ
Որուն ԶԱՆԱԶԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿՆԵՐՈՒ ԵՒ ԶԱՆԱԶԱՆ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ ԾԻՍԱԿԱՆ ԵՐԱԺՇՏՈՒԹԵԱՆ
Նուիրուած նախորդ քօնսէրը այնքան ջերմ ընդունելութիւն գտաւ, ֆրանսական երաժշտական մամուլին ու մեծանուն երաժշտագէտներուն խոր գնահատանքին արժանացաւ, եւ ֆեստիվալ ընկերութիւնը անոր երգապնակները (միքրոսիյոն) հրապարակ հանեց :
Այս անգամ կը կազմակերպէ բոլորովին նոր յայտագրով մը իր
ԾԻՍԱԿԱՆ ԵՐԱԺՇՏՈՒԹԵԱՆ ԵՐԿՐՈՐԴ ՔՈՆՍԷՐԸ
Էթոլ Նորմալ տը Միւզիքի սրահը 78, բիւ Կարտինէ (մէթրօ Մալզերպ)
Հինգշաբթի, 23 Մայիս, երեկոյեան ժամը 9ին :
Կը մասնակցին՝
Նէլլի Քարոն եւ կիյրմէթ Պուայէ (Մարթընոյի ալիքներ)
Մօնիք Մաթայն (դաշնակ), Լուի Տիլլիէս (հարուածային գործիքներ),
Լիլի Լասֆին (Տաւիղ) :
Կազմակերպութիւն՝ Լը ԹՐԻՓԹԻՔ Ղեկավարութիւն ԺԱՔ ՊՕՆՏՈՆ :
Կը ներկայացնէ Լիւճ Անտրէ Մարսէլ Տոմսերու գին 200էն 600 ֆրանք :
Կը ծախուին հանդէսին սրահը, Տիւբան հրատարակչական տան եւ գործակալներուն, ինչպէս նաեւ Օր. Լորա Իշխալեանի մօտ (73 Պզ. Փուասօնիէր) :
Հեռաձայն՝ ՓՐՕ. 64·23

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ
Հիմնադիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Le PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN en EUROPE

HARATCH

Fondateur : SCHAVARCH MISSAKIAN
Rédaction et Administration : 32, rue de Trévise - Paris 9e
Fondé en 1925 Tél. : PRO. 86-60 R. C. Seine 57 A 2731
C. C. P. Paris 15069-82

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ֆրանսա եւ գաղութներ, տարեկան 3000 ֆր. վեցամս. 1600
Արտասահման՝ տարեկան 3500 ֆրանք: Հատը 12 ֆր.

ՈՒՐԲԱԹ
17
ՄԱՅԻՍ
•
VENDREDI
17 MAI
1957

33ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7883 33ème ANNÉE Directrice : *Arpik MISSAKIAN* ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 13ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3694

ՕՐՈՒԱՆ ԽՕՍՔԸ

«ԱՆԿԱԽ ՀԱՄԱՑՆՔ»

*

Լիբանանի թերթերը ամիսներ առաջ արձագանգ եղած էին ծանրակչիռ լուրի մը, որ անհաւատալի կը թուէր :

Գրած էինք թէ Զարեհ Ա. կաթողիկոսի ընտրութենէն դժգոհ տարրերը՝ գլխաւորութեամբ նախկին տեղապահ Խազ արք.ի՝ ծրագրած են անջատուիլ Կիլիկիոյ Աթոռէն եւ ստեղծել «անկախ համայնք» մը :

Եւ որովհետեւ Լիբանանի օրէնքները թոյլատու չէին հակաթոռ կաթողիկոսութիւն մը հիմնելու, «համախմբական» կոչուած խայտարղէտ խառնիճաղանճը դիմում կատարած էր Պէյրութի յոյն օրթոտոքս եկեղեցւոյ պետին՝ անոր հովանիին տակ մտնելու խնդրանքով ...

Դիմումը մերժուած էր :

Նոյն թերթերը արձագանգ եղած էին նաեւ եղիչէ արք. Տէրտէրեանի Ամմանի մէջ կատարած մէկ յայտարարութեան, որուն համաձայն Էջմիածնի Գերագոյն Խորհուրդը կարեւոր դումար մը ղրկած է Խազ արք.ի տրամադրութեան տակ՝ Դամասկոսի մէջ հակաթոռ կաթողիկոսութիւն մը հաստատելու համար :

Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Վազգէն Ա. «էջմիածին»ի էջերէն (Փետր. - Մարտի թիւ), Պոլսոյ պատրիարք Գարեգին արք. «Մարմարա»յի մէջոցաւ վրդովումով հերքեցին այս լուրը :

Մեր երկու բարձրաստիճան եկեղեցականներն ալ բողոքեցին էջմիածնի «կողմ» ըլլալուն մասին եղած ակնարկութեանց դէմ :

Հաւաստեցին թէ էջմիածնի կեցուածքը երբեք «երկդիմի» չէ եղած եւ Վազգէն Ա. «առաջին օրէն պաշտպան չէ դարձած հերձուացող փոքրամասնութեան եւ չի չարունակեր քաջալերել պառակտումը » :

Մոռցան սակայն թէ՝ Ամենայն Հայոց Հայրապետը ոչ մէկ լուրջ փորձ ըրած էր Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան չուրջ արուեստականօրէն ստեղծուած թունաւոր մթնոլորտը փարատելու եւ ըմբոստ միաբանները զգաստութեան հրաւիրելու համար :

Փարիզէն չմեկնած, չանիցս այս թերթի էջերէն հրապարակաւ հրաւէր ուղղուած էր Վեհափառին : «Տակաւին ուշ չէ» խորագրով խմբագրականի մը մէջ, մեր ողբացեալ հիմնադիրը վերջին կոչ մը եւս փորձած էր : Բայց ի զո՛ւր : Վազգէն Ա. զոհացած էր միայն՝ նամակ մը ուղղելով իր հաւատարիմ մէջնորդին՝ եղիչէ արք.ի

Երբ մէկ կողմէ երդում պատառ կ'ըլլան, որ բնաւ չեն քաջալերած հերձուածողները, միւս կողմէ կը մոռնան, որ Վազգէն Ա. անցեալ Օգոստոս 15ին էջմիածինէն 660 բառով հեռագիր մը ուղղած էր Լիբանանի Հանրապետութեան նախագահ Քամիլ Շամունի, յայտնելու համար թէ՝ Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան տէր եւ տիրական կը ճանչնայ Խազ արք.ը եւ ոչ թէ ըստ Ազգ. Սահմանադրութեան ազգին կողմէ օրինաւորապէս ընտրուած Զարեհ Կաթողիկոսը :

Անկա հերձուածողները եւ անոնց ոեւնայնամիտ գլուխը քաջալերել չէր հապա՞ ինչ էր :

Խազ արք. կրնա՞ր որեւէ ծանրակչիռ ու պատասխանատու քայլ առնել, եթէ իրեն հետ չունենար Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի քաջալերութիւնը :

Այժմ արդէն իրականութիւն է, որ Խազ արք. Փետրուար 9ին պաշտօնապէս դիմած է Սուրիոյ վարչապետ Սապրի Էլ Ասալիի, արտօնութիւն խնդրելու համար որ իր գլխաւորած «անկախ համայնք»ի աթոռին համար կեդրոն մը հաստատուի սուրիական հողամասին վրայ :

Անթիլիասի նախկին տեղապահը կը չարունակէ դեռ իր «եկեղեցաքանդ եւ ազգավնաս գաւերը », կոթնած «անպատասխանատու մարդոց ծանօթ խմբաւորութեան» վրայ :

Ո՞ր օրուան կը սպասէ Վազգէն Ա.՝ սանձելու համար «երկփեղկում»ի հերոսները, որոնք Լիբանանի ու Սուրիոյ հաւատացեալները դէպի անդունդ կ'առաջնորդեն իրենց «անկախ համայնք»ով :

ՀՐԱՆՏ – ՍԱՄՈՒԷԼ

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՆԵՐՔԻՆ ՀՈԳԵՐԸ

•

ՎԱՐՉԱՊԵՏԻՆ ՀՐԱԺԱՐԱԿԱՆԸ ՄԵՐԺՈՒԵՑԱՒ ԻՐՆԷ ՔՈԹԻԻ ԿՈՂՄԷ

Ազգ. Ժողովի չորեքշաբթի օրուան նիստին մէջ պիտի քննուէին քաղաքական խմբակցութեանց պահանջները ու յաւելեալ տուրքերու ծրագիրը, երբ, կէսօրէն վերջը, վարչապետ կի Մոլէ իր ու կառավարութեան հրաժարականը ներկայացուց Հանրապետութեան նախագահին, որ մերժեց ընդունիլ հրաժարականը :

ՀՐԱԺԱՐՄԱՆ ՊԱՏՃԱՌՆԵՐԸ

Վարչապետը հետեւեալ բացատրութիւնը տուաւ իր ու կառավարութեան հրաժարման դրդապատճառներուն մասին :

« Նախարարաց Խորհուրդի նիստէն առաջ նախագահ Քոթթի ներկայացուցի մեր հաւաքական հրաժարականը նախ՝ Սուէզի հարցին պատճառով : Ապա՝ որովհետեւ չատ մտահոգ եմ միջազգային քաղաքականութեան հետեւած ուղիին մասին : կը յիշեցնեմ, որ մենք ամէն առթիւ ենթարկուեցանք ՄԱԿի որոշումներուն : Բանակցութիւններ կատարեցինք Զրանցքէն օգտուողներու ընկերութեան հետ : Ապա մեր տեսակէտները պարզեցինք Ապահովութեան Խորհուրդին առջեւ : Բոլոր առաջարկները կը հանդիպէին խորհրդային վէթոյին : Ապա ընդունուեցան « վեց սկզբունքները» : Այս բոլորէն ի՞նչ կը մնայ այսօր.— Ֆրանսա ենթարկուեցաւ, երբ փաւիաք յայտնուեցաւ որ վերջ տրուի զինուորական դործողութեանց : Իսրայէլ նմանապէս ենթարկուեցաւ այդ ճնշման : Սակայն այսօր, մեր երկու մեծագոյն դաշնակիցներու ներկայացուցիչները կը յայտարարեն թէ Ապահովութեան Խորհուրդին ընդունած «վեց սկզբունքները» պիտի չյարգուին : կը կրկնենք թէ աշխարհի ապագան չատ մութ է. եթէ Միացեալ Ազգերու կազմակերպութիւնը միշտ տեղի պիտի տայ բռնապետներուն առջեւ եւ պիտի պահանջէ որ ժողովրդապետութիւնները առանց պայմանի ենթարկուին իրեն, ՄԱԿը կը դադրի իր անունին ու նպատակներուն արժանի կազմակերպութիւն մը ըլլալէ » :

ՆԱԽԱԳԱՀ ՔՈԹԻԻ ՄԵՐԺՈՒՄԷՆ ՎԵՐՋ

Երբ Նախագահ Քոթթի առանց այլեւայլի մերժեց ընդունիլ վարչապետին ու դահլիճին հրաժարականը, Նախարարաց Խորհուրդը նիստ գումարեց եւ ետ առաւ հրաժարականը :

Վարչապետը հետեւեալ բացատրութիւնը տուաւ.

« Հրաժարականս ետ առի, ամէնէն առաջ Ֆրանսայի ներքին կացութեան պատճառով. յայտնի է թէ կարեւոր տարակարծութիւններ կան Արմատական կուսակցութեան ու կառավարութեան մէջեւ : Միւս կողմէ, այս պահուս իսկ Ազգ. Ժողովին ներկայացուցած ենք յաւելեալ տուրքերու ծրագիրը, որ դժուարութիւն ներու պիտի հանդիպի : Ահա թէ ինչու ետ կ'առնենք մեր հրաժարականը, կը մնանք իշխանութեան գլուխը, մինչեւ որ Ազգ. Ժողովը այս մասին իր կարծիքն ու որոշումը յայտնէ » :

ՖՐԱՆՍԱ. ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻ ՆԻՍՏ ԿԸ ՊԱՀԱՆՋԷ

Նախարարաց Խորհուրդի նիստէն վերջ կի Մոլէ հետեւեալ յայտարարութիւնը ըրաւ. «Ֆրանսական կառավարութիւնը ցաւով վերահասու եղաւ Սուէզի Ջրանցքէն օգտուողներու որոշման, որուն համաձայն կ'ընդունէին եգիպտոսի բոլոր պայմանները : Ֆրանս. կառավարութիւնը միշտ ալ յարգեց ՄԱԿի որոշումները, նոյնիսկ երբ անոնք Ֆրանսայի դերագոյն շահերը կը վտանգէին : Հետեւաբար, չենք կրնար ընդունիլ, որ Ապահովութեան Խորհուրդին 1956 Հոկտեմբերին տուած որոշումներուն բոլորովին հակառակ լուծում մը ընդունուի : Միջազգային յարաբերութեանց մէջ ներմուծուած երկու չափ ու երկու կշռի այս քաղաքականութիւնը անընդունելի է, մանաւանդ որ կը դործադրուի ի նպաստ բռնատիրութիւններու եւ ի հեճուկս ժողովրդապետութեանց : Ահա թէ ինչու Ֆրանս. կառավարութիւնը որոշեց անմիջապէս դիմում կատարել ՄԱԿի Ապահովութեան Խորհուրդին, որպէս զի պահանջէ որ եգիպտոս դործադրէ 1956 Հոկտեմբերին միաձայնութեամբ ընդունուած վեց սկզբունքները :

Մեր այս պահանջին տրուած պատասխանը միայն Սուէզի հարցին հետ կապ չունի. այդ պատասխանէն յայտնի պիտի ըլլայ թէ ժողովուրդները ի՞նչ վստահութիւն կրնան ունենալ միջազգային կազմակերպութեանց վրայ, որոնց վստահուած է խաղաղութիւնը պահպանելու եւ արդարութիւնը յարգելու եւ յարգել տալու առաքելութիւնը :

× Ազգ. Ժողովին Ֆրանսական պատուիրակը հինդշաբթի օր այցելեց Ապահովութեան Խորհուրդի առժամեայ նախագահ Քապոթ Լոճի, եւ պահանջեց որ Ապահովութեան Խորհուրդը նիստի հրաւիրուի երկուշաբթի կէսօրէն վերջ :

× Վարչապետ կի Մոլէի յայտարարութիւնը մեծ զարմանք պատճառեց Լոնտոնի ու Ուշինկթընի մէջ : Պաշտօնական շրջանակները որոշած են որեւէ յայտարարութիւն չընել նախ քան Ապահովութեան Խորհուրդին մէջ Ֆրանսական բողոքադրին ընթերցումը : կը կարծուի սակայն թէ Անգլիա պիտի պաշտպանէ Ֆրանսայի տեսակէտները. մանաւանդ որ Մաքմիլլըն Անգլիոյ երեսփ. Ժողովին մէջ յայտարարած էր թէ Զրանցքէն օգտուողներու միութեան որոշումը «հարցը չի փակեր» : Անգլիական հանրային կարծիքը բոլորովին կը բաժնէ կի Մոլէի այն տեսակէտը թէ «երկու չափ եւ երկու կշիռ կայ » ՄԱԿի մէջ :

ՅԱՒԵԼԵԱԼ ՏՈՒՐՔԵՐՈՒ ԾՐԱԳՐԻՆ ՔՆՆՈՒԹԻՒՆԸ ՑԵՏԱՁԳՈՒԵՑԱՒ

Ազգ. Ժողովին ելմտական յանձնախումբը որոշեց յետաձգել յաւելեալ տուրքերու ծրագրին քննութիւնը : Այս որոշումը դարմանք չպատճառեց : Սակայն վարչապետը կ'ուզէ որ այս հարցը լուծուի նախ քան նախագահ Քոթթի Մ. Նահանգներ մեկնիլը : Որեւէ տաղնապի պարագային, նախագահին ճամբորդութիւնը կրնայ յետաձգուիլ :

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԻՏԱԼԻՈՑ Հանր. Նախագահը, Կրոնքի, Քրիստոնեայ - դեմոկրատ կուսակցութեան պատկանող ծերակուտական Զոլլի յանձնեց դահլիճը կազմելու պաշտօնը :

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ թերթի մը համաձայն, Այզընհաուըը եւ իր խորհրդականները կը մտածեն Մ. Նահանգներ հրաւիրել մառեչալ Ժուկովն ու խորհրդային այլ անձնաւորութիւններ :

ԻՍՐԱՑԻԼ որոշած էր, պատեհագոյն առիթով, փորձի համար խրայէլեան նաւ մը ուղարկել Սուէզ : Նախագահ Այզընհաուըը յայտնեց որ Մ. Նահանգները կողմնակից են այս փորձին եւ ամէն ձեւով պիտի օժանդակեն որ եգիպտեւիսրայէլեան վէճը խաղաղ լուծում մը գտնէ :

ԱԼՃԵՐԻՈՑ մարոքեան սահմաններուն մօտ ծանր բախումներ տեղի ունեցան ազատամբներուն եւ ապահովութեան ուժերուն միջեւ : 29 ապստամբներ սպաննուեցան :

ԹՈՒՆՈՒԶԻ ազգային պահակախումբը զինամթերք կը հասցնէ Ալժերիոյ ապստամբներուն, կը դրէ «Ֆիկարօ»ի թղթակիցը՝ Սերժ Պրոմպերժէ :

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ մէջ այսօր կը սկսին հիւլէական ռազմափորձերը, որոնց ներկայ գտնուելու հրաւէր ստացած են Ամերիկայի բոլոր դաշնակիցները :

ԼԵՀԱՍՏԱՆԻ համաձայնաւար կուսակցութեան կեդր. կոմիտէին 9րդ լիակատար

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

ԿԻԼԻԿԻԱԿԵԱՆ ՀԻՄՆԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ՎԱՐԻՉՆԵՐԸ ՊՏՏՐՈՒԹԻ ՄԷՋ

*

Պէյրութի մեր պաշտօնակիցը՝ Ազդակ Մայիս 15 թիւին մէջ հետեւեալ տեղեկութիւնները կը հրատարակէ այս այցելութեան առթիւ .—

Շաբաթ օր, իրաքէն Պէյրութ ժամանեց մեծահարուստ բարերար Պ. Ռոպեր Կիւլպէնկեան, որուն կ'ընկերանան Փարիզի փորթուգալեան դեսպան Պ. Տօմինկօ տը Սուզա Հոլշթայն, Կիւլպէնկեան հիմնարկութեան նախագահ Տօքթ. Ժորժ Հէնրիք Վէրտիկազ եւ փորթուգալցի դիւանագէտ տիկին աղջիկը՝ Փամելլայի կոմսուհի Տիկին Մարիա Ճոզէ տը Լուիզա :

Պ. Ռոպեր Կիւլպէնկեան, որ Հիմնարկութեան միւս անդամները երէկ՝ երկուշաբթի իրիկուն ժամը 6·30ին այցելեցին Լիբանանի Հայոց Առաջնորդարանը, ուր ընդունուեցան Գերշ. Տ. Խորէն Արք. Բարոյեանի, պետական երկու հայ երեսփոխաններու՝ Պ. Պ. Մովսէս Տէր Գալուստեանի եւ Տիգրան Թոսպաթի, ինչպէս նաեւ Ազգային ժողովներու ներկայացուցիչներուն կողմէ :

Տեսակցութիւնը, որ ընթացաւ չատ սիրալիր մթնոլորտի մը մէջ, տեւեց մինչեւ ժամը 8: Առաջնորդ Սրբազանն ու ժողովականները ներկայացուցին հայ համայնքին կրթական եւ ընկերային կարիքները :

Պ. Կիւլպէնկեան եւ Հիմնարկութեան միւս վարիչները վաղը՝ չորեքշաբթի առտու ժամը 9ին պիտի այցելեն Անթիլիաս, ուր պիտի ընդունուին Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Զարեհ Ա. Կաթողիկոսի կողմէ :

Պատուիրակութիւնը Պէյրութէն ետք պիտի այցելէ նաեւ Թրիփոլի, Դամասկոս եւ Երուսաղէմ :

ԱՊԱԶԻՆՄԱՆ ՀԱՐՑԸ

Մամուլի իր հերթական ասուլիսին մէջ, նախագահ Այզընհաուըը յայտարարեց թէ ապազինման հարցին դրական լուծում մը գտնելու մասին մեծ յոյսեր կան, որովհետեւ «այս անդամ Խ. Միութեան առաջարկները չատ աւելի լուրջ են :» Աւելցուց սակայն, որ Խ. Միութիւնը աշխարհի մէջ զինուորակ. գերակշռութիւն ապահովելու ծրագրէն բոլորովին հրաժարած չէ : «Համոզուած եմ, որ Արեւելքն ու Արեւմուտքը կրնան համաձայնութեան եղր մը գտնել» :

× Մառեչալ Բուլկանին Մոսկուայի ձայնասփիւռէն ճառ մը խօսեցաւ ապազինման հարցին չուրջ. յայտարարեց թէ մէջէ այլեց, թէ «Արեւմտեան պետութիւնները տակաւին բոլորովին պատրաստ չեն այս մասին համաձայնութիւն մը կնքելու, սակայն Խ. Միութիւնը ամէն ճիգ պիտի թափէ որպէս զի ապազինման հարցը դրական լուծում մը գտնէ եւ հիւլէական զէնքերն ալ արգիլուին » :

× Վարչապետ Ատընաուըր յայտարարեց թէ իր կառավարութիւնը պատրաստ է ընդունելու որ Արեւմտեան Գերմանիոյ վրայ եւս օդանաւային հսկողութիւն կատարուի :

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ

(Ա. Ի. Միքոյանի ելույթը)

Հայկական հարցի մասին խոսելիս, ասել է, հարկ է նախ և առաջ ընդգծել, որ այդ հարցը գոյություն ունի ոչ թե այն պատճառով, որ մենք՝ հայերս, ինչ-որ մեկին ենք ներկայացնում, այլ այն պատճառով, որ հայ ժողովուրդը, ինչպես և ցանկացած այլ ժողովուրդ, ունի իր ազգային արժանապատվությունը, որ ոտնահարվել է ամենաանամոթ կերպով, և որ այդ ոտնահարումը ոչ միայն չի դադարել, այլև ձևերն է փոխել, ընդունել է ավելի ծանր ու ավելի անտանելի բնույթ։

Ինչպես հայտնի է, հայ ժողովուրդը ստիպված է եղել ապրելու Օսմանյան կայսրության կազմում, որտեղ նա ենթարկվել է ամենադաժան ճնշումների և հալածանքների։ Հայտնի է նաև, որ հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարը Օսմանյան կայսրության դեմ ավարտվեց նրա ոչնչացմամբ։ Հայտնի է նաև, որ հայ ժողովրդի ոչնչացումը Օսմանյան կայսրության կողմից կատարվեց ոչ միայն ռազմական ճակատներում, այլև ռազմական ճակատներից դուրս։ Հայտնի է նաև, որ հայ ժողովրդի ոչնչացումը Օսմանյան կայսրության կողմից կատարվեց ոչ միայն ռազմական ճակատներում, այլև ռազմական ճակատներից դուրս։ Հայտնի է նաև, որ հայ ժողովրդի ոչնչացումը Օսմանյան կայսրության կողմից կատարվեց ոչ միայն ռազմական ճակատներում, այլև ռազմական ճակատներից դուրս։

Ես չեմ ուզում խոսել այն մասին, թե ինչ ահռելի զոհեր է տվել հայ ժողովուրդը իր ազատագրական պայքարի ընթացքում։ Ես չեմ ուզում խոսել այն մասին, թե ինչ ահռելի զոհեր է տվել հայ ժողովուրդը իր ազատագրական պայքարի ընթացքում։ Ես չեմ ուզում խոսել այն մասին, թե ինչ ահռելի զոհեր է տվել հայ ժողովուրդը իր ազատագրական պայքարի ընթացքում։

Ես ուզում եմ խոսել այն մասին, թե ինչ ահռելի զոհեր է տվել հայ ժողովուրդը իր ազատագրական պայքարի ընթացքում։ Ես ուզում եմ խոսել այն մասին, թե ինչ ահռելի զոհեր է տվել հայ ժողովուրդը իր ազատագրական պայքարի ընթացքում։ Ես ուզում եմ

ԺՂՎՍԿՅԺ

Գ. ՊՎՄԿ.

ԲՈՒՆԱՑՈՂ ՑՈՒՑԱՊՆԱՎ ՍԸ

Ղարսի մարզի Յոլաղբյուր գյուղի բնակիչ Ռուբեն Ավետիսի Ղազարյանը 1936 թվականին ամուսնացել է Ղարսի մարզի Ղարաքիլիսա գյուղի բնակչուհի Մարիամ Գրիգորի Ղազարյանի հետ։ Ամուսնանալուց հետո Ռուբենը տեղափոխվել է կնոջ ծննդավայրը և ընտանիքի հետ ապրել նրա հայրական տանը։ Ռուբենի ծնողները՝ Ավետիսը և Մարգարիտը, ապրել են Յոլաղբյուրում։ Ռուբենը հաճախ է գնացել ծնողների մոտ, սակայն ամուսնանալուց հետո նրանց տանը չի եղել։

Ռուբենի հայրը՝ Ավետիսը, 1938 թվականին ձերբակալվել է և դատապարտվել 10 տարվա ազատազրկման։ Ռուբենի մայրը՝ Մարգարիտը, 1939 թվականին ամուսնացել է Ռուբեն Ղազարյանի հորեղբոր՝ Գրիգոր Ղազարյանի հետ։ Ռուբենը, իմանալով մոր ամուսնանալու մասին, գնացել է Յոլաղբյուր և տեսել, որ մայրը ապրում է Գրիգորի տանը։ Ռուբենը հարցրել է մորը, թե ինչու է նա ամուսնացել հորեղբոր հետ, մայրը պատասխանել է, որ ինքը ստիպված է եղել դա անել, որովհետև ուրիշ ելք չի եղել։

Ռուբենը մորը հարցրել է, թե ինչու հայրը ձերբակալվեց, մայրը պատասխանել է, որ հայրը ձերբակալվել է ոչ թե իր մեղքով, այլ ուրիշների մեղքով։ Ռուբենը հարցրել է մորը, թե ինչու հայրը դատապարտվեց 10 տարվա ազատազրկման, մայրը պատասխանել է, որ հայրը դատապարտվել է ոչ թե իր մեղքով, այլ ուրիշների մեղքով։ Ռուբենը հարցրել է մորը, թե ինչու հայրը չի գրում իրենց, մայրը պատասխանել է, որ հայրը գրում է, բայց նամակները չեն հասնում իրենց։

Ռուբենը մորը հարցրել է, թե ինչու հայրը չի գրում Ռուբենին

նախաին մէջ վարչապետ կոմուլքա յայտարարեց թէ մեծ սխալներ գործուած են Ս. Մխուքեան մէջ, ուր «ընկերվարութիւնը կիրարկած է ուժի եւ սարսափի քաղաքականութիւնը»:

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ջրածին ռումբի առաջին փորձը տեղի ունեցաւ չորեքշաբթի օր:

ԴԱՆԻՈՑ գահլիճը իր հրաժարականը ներկայացուց, որովհետեւ վերջին ընտրութիւններուն մէջ կառավարական կուսակցութիւնը նուազ քուէներ ստացաւ:

ՓԱՐԻԶԻ ուսանողական ճաշարաններու պաշտօնէութիւնը չաբաթէ մը ի վեր գործադուլի մէջ է: Չորեքշաբթի օր Փարիզի ուսանողները մեծ ցոյց մը կազմակերպեցին՝ «անօթի ենք» պոռալով եւ պահանջելով որ ճաշարանները անմիջապէս բացուին:

ՄՈՍԿՈՒԱՑԻ ձայնասփիւռը բողոքեց «Նիւ Եորք Թայմզ»ի խմբագրին դէմ, յայտնելով որ այս վերջինը խեղաթիւրած է Խրուշչեւի յայտարարութիւնները:

ՄԱՌԵՇԱԼ Թիթօ եւս կոչ ուղղեց որ հիւլէական փորձերը արգիլուին:

ՍԱԿԱՐԱՆ (Մայիս 15).— Զոյլ ոսկի՝ 474·000, նափոլէոն 3690, ղուից· 3390, անգլ· 4270, քսան տոլարնոց 16·880, թղթադրամ (անպաչտօն) անգլ· 1100, տոլար 407, ղուից· 97·25, պելժ· 7·80:

ՑՕՐԵԼԵՆԱԿԱՆ ՄԵԾԱՇՈՒԲ ՏՕՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆ

Հ. Բ. Ը. Միութեան 50ամեայ գոր – ծունէութեան:

Բարձր հովանաւորութեամբ Պատ. նախագահ Հ. Բ. Ը. Մ. ՋԱՐԵՀ ՊԷՑ ՆՈՒՊԱՐԻ:

կազմակերպութեամբ Հ. Բ. Ը. Մ. Լիոնի Մասնաճիւղի «Ցորեղենական յանձնախումբ»ին:

Այս կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին, Պետ. Երաժշտանոցի Սալ Մօլիէր չքեղ սրահին մէջ, 18 Ռէ տը Պօնտի, Լիոն:

Հանդէսը կը բացուի Վալանսի 60 հոգիոց «Արաքս» երգչախումբով:

Կը խօսին ՍԵՐՈՎԲԷ ԵՊԻՍԿ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ (կաթող. Պատուիրակ եւ Փարիզի առաջնորդ), Պ. ՎԱՀԷ ՓՐԻՆՂԵԱՆ եւ ՏՕՔԹ. Ա. ՊԷՕՑԻՒՔԵԱՆ եւ յարանուանութեանց պետերը:

Հրաւիրուած է նաեւ Փարիզէն Պ. Կ. ՅԱԿՈՐԵԱՆ:

Գեղարուեստական ճոխ եւ խնամքով պատրաստուած բաժին մը:

Մուտքը ազատ է:

×

ՏԷՍԻՆԻ ՄԷՋ

Այս կիրակի իրիկուն, ժամը 9ին, Հ. Ց. Դ. Տան մէջ, վերոյիշեալ յայտագրով:

Մուտքը ազատ է:

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

ՍԷՆ–ԺԵՐոմի Թաղական խորհուրդը իր սրտագին շնորհակալութիւնները կը յայտնէ իր ընկակայ Թաղամասերէն ՍԷՆ–ՄԻՇԵԼԱԲՆԱԿ Պ.Պ. Յարութիւն Ամիր–Խանեանի եւ Յակոբ Այնաճեանի, ինչպէս նաեւ կարգ մը Թաղեցիներու, որոնք Ս. Զատկի առթիւ իրենց սրտաբուխ նուիրատուութեամբ Թաղին եկեղեցին օժտեցին արժէքաւոր զգեստաւորումով եւ անօթներով:

●

Ֆրանսահայ Փոխադարձ Օգնութեան Միութիւնը Պ. Գրիգոր Թովմասեանէ (Լիոն) շնորհակալութեամբ ստացած է 50·000 ֆրանք, ի նպաստ Հայաստան ղրկուելիք 100·000 ղրքի ֆոնտին: Ըստ նուիրատուի փափաքին այս գումարով գնուած է վեց հատորներով 20րդ դարու լաւագոյն նորագոյն բառարանը եւ ուրիշ արժէքաւոր գրքեր:

LA STÉ. **VERGER-FRUITS**

12 Rue St. Denis, Paris (1)
(Perimètre des Halles)

*

Փարիզի կեդրոնական Հալին մէջ հայկական միակ հաստատութիւնը կը փնտռէ Հարաւ· Ֆրանսայի գաւառներէն հմուտ եւ մասնագէտ՝

Courtier expéditeur en Fruits et Légumes

ԿԱՊՈՑՏ ԽԱՉԻ ՕՐԸ

Նախաձեռնութեամբ Ալֆորվիլի մաս – նաճիւղին, 19 Մայիս ժամը 15 – 19ը, Քաֆէ «Սփօր»ի սրահը, Մէզոն Ալֆոր:

Կը նախագահէ Տիկ· ՀՈՒԻՓՍԻՄԷ Ի – ՓԷԿԵԱՆ:

Գեղարուեստական բաժին:

Գրիգոր Վահան կը ներկայացնէ

Մասնակցութեամբ Ա. ԳՄԲԷԹԵԱՆԻ եւ Ն. ՊՇՏԻԿԵԱՆԻ

Թոթով Աբիսողոմը (զուէյտ 1 արար) ես՝ ես եմ մանկական զուարճախաղ:

Արտասանութիւն, երգ, անակնկալներ:

Հիւրասիրութիւն, ծախքերու մասնակցութիւն: Մուտքը ազատ է:

Օթօպուս առնել Էքթոլ Շարանթոնէն 181 թիւը եւ իջնել վերջաւորութեան:

ՌՈՆԻ – ՍՈՒ ՊՈՒԱՑԻ ԼՍԱՐԱՆ

Այս Շաբաթ դիշեր ժամը ճիշդ 9ին, Ռոնիի Քաֆէ տու Քոմէրսի վերնայարկը, կը դասախօսէ Պ. ՑՈՎՀԱՆ ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ: Նիւթ՝ «Մարդկային զարգացումը չեղած է իր բարձրագոյն կոչումէն»:

Կը խնդրուի ճիշդ ժամանակին ներկայ գտնուիլ:

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Այս կիրակի, Փարիզի Ս. Ցովհ. Մ. եկեղեցւոյն մէջ, քառասունքի առթիւ, մասնաւոր պատարագ տեղի կ'ունենայ հանգուցեալ ՄԱՆՈՒԿ ՄԵԶՈՒՐԵԱՆի յիշատակին:

Այս ի դիտութիւն փափաքողներուն, որոնք կ'ուզեն ներկայ ըլլալ:

*
**

Այս առթիւ Այրի Տիկին Բարկամեան 1000 ֆր· կը նուիրէ Շաւիլի եղեցւոյ շինութեան: (Ստանալ «Յառաջ»էն):

●

ԷՔՍ·— Տէր եւ Տիկին Յորէն Նազարէթեան եւ զաւակները, Տէր եւ Տիկին Աւետիսեան կը ծանուցանեն թէ այս կիրակի հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի Սէնթ Անթուանի Ս. Թադէոս եկեղեցիին մէջ, իրենց հարսին, կնոջ ԱՐԱՔՍԻ ՆԱԶԱՐԷԹԵԱՆի մահուան քառասունքին առթիւ, նաեւ իրենց բոլոր ննջեցեալ յիշատակին: Կը հրաւիրուին ողբացեալներուն յիշատակը յարգողները:

●

Հ. Բ. Ը. Միութեան Մարսէյլի մասնաճիւղը կը տեղեկացնէ թէ այս կիրակի հոգեհանգիստ պիտի կատարուի Միութեան հին եւ նոր ննջեցեալներու յիշատակին, Փրատոյի Մայր Եկեղեցիին մէջ:

Միութեան անդամներէն եւ հայ ղուէթէն կը խնդրուի իրենց ներկայութեամբ յարգել ննջեցեալներու յիշատակը:



Salles de séjour — Penderies - literie
Chambres - cosys — Cuisines laquées
Salons-tapisserie — Fauteuils-canapés lit

ՀԱՅԵՐԷՆ ԿԸ ԽՕՍԻՆՔ
ՎՃԱՐՈՒՄՆԵՐՈՒ ՄԵՋ

ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ԶՐԻ ՑԱՆՁՆԵԼԻ ՖՐԱՆՍԱՑԻ
ԱՄԷՆ ԿՈՂՄԸ
185, Bd. J. JAURES et
15, Av. A. MORIZET
Boulogne - Billancourt
Métro : MARCEL SEMBAT

ԿՈՒԶՈՒԻՆ

Երեք կին մեքանիսիէններ աշխատանոցի համար, փոփլին եւ սիւէտին· ապահով աշխատանք ամբողջ տարուան համար, նուազագոյն օրապահիկ տարեկան 600·000 ֆրանք: դիմել՝

SPORTVIL
60 Rue de Richelieu, Paris

ՔԱՌԱՍՆԱՄԵԱՑ ՏՕՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆ

Տարօն – Տուրուբերանի Հայր· Միութեան քառասնամեայ գործունէութեան յոբելենական հանդէս:

Տեղի կ'ունենայ 18 Մայիս, Շաբաթ երեկոյ ժամը 21ին, Իվ Թուտիֆ թատերասրահին մէջ, մէթրօ Ռէփիւպլիք:

21 ռիւ Իվ Թուտիֆ, Սալ Բօլ Ֆարալիֆ

Կը նախագահէ Պ. ԽԱՉԻԿ ՄԿՐՏԻՉԵԱՆ:
Կը խօսին Տիկ. ՀՈՒՐԻ ԻՓԷԿԵԱՆ – ՊՈՒՏԱՖԵԱՆ եւ Պ. ԼԵՒՈՆ ՏՕՆԻԿԵԱՆ:

Գեղարուեստական բաժնին կը մասնակցին՝ Սիփան–Կոմիտաս երգչախումբը իր ազգային տոհմիկ երգերով եւ մեներգներով, ղեկավարութեամբ Պ. Կ. ԱՓՐԻԿԵԱՆի: Կ'արտասանեն՝ դերասան ԱՐՏԱՇԵՍ ԳՄԲԷԹԵԱՆ եւ Օր. ԳԱՓՈՑԵԱՆ: Կ'երգեն՝ Գ. ՊՕՂՈՍԵԱՆ եւ Ա. ՓԻՓՓԷԼԵԱՆ, ջութակ՝ ՍԱՐԳԻՍ ՔԱԶԵԱՆ:

Կը հրաւիրուին մեր ազգային բոլոր կազմակերպութիւնները եւ հայ ժողովուրդը: Մուտքը ազատ է:

ԱՐՏԱՍԱՆՈՒԹԵԱՆ ԵՐԵԿՈՅ

Արտասանութիւններ հայերէն եւ փրանսերէն

ՍԱՐԳԻՍ ՊՕՂՈՍԵԱՆ

Առաջին եւ երկրորդ պատկ հայ դրականութեան պարտէզին մէջ

Այս երկուշաբթի, ժամը 9ին, Շուփէն սրահին մէջ

Մուտքի գիներն են· —150, 200, 300 եւ 500 ֆրանք

Տոմսերը կը ծախուին միայն Բալուեան դրատան մէջ, 43 րիւ Ռիշէ, փարիզ (9), հեռ· ՓՐՕ· 25 – 46:

Կարեւոր.— Երեկոյթը կը սկսի ճիշդ որոշեալ ժամուն:
Կը խնդրուի ուշացումով չխանգարել հաւաքոյթը:

ՀՐԱՊԱՐԱԿԱՑԻՆ ԲԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ ՎԱԼԱՆՍԻ ՄԷՋ

կազմակերպուած Հ. Ց. Դ. Վալանսի Շրջ· կոմիտէին կողմէ, այս կիրակի իրիկուն ժամը 20,30ին, Ֆուայէ Սալ տէ Ֆէթ մէջ:

Կը բանախօսէ Միջին Արեւելքէն ժամանած **«Ցուսաբերի խմբագիրը՝** ԸՆԿ· Մ· ԹԻՕԼԻՕԼԵԱՆ

ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴԻ ՕՐԸ

ՍԷՆԹ ԷԹԻԷՆ.—Հ. Ց. Դ. Նոր Սերունդի Բարդէն Սիւնի խումբը կը տօնէ իր «Օր»ը այս կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին, Փլաս Օթէլ տը Վիլ, թիւ 9, (Քրէտի Լիոնէի վերնայարկը):

Կը նախագահէ՝ ընկ. ԱԼՊԵՌ ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ
Կը խօսի՝ ընկ. ՄԻՆԱՍ ԹԻՕԼԻՕԼԵԱՆ

Մասնաւորաբար կը հրաւիրուին կեդր· Ֆրանսայի բոլոր ընկերները անխտիր:

Խմբերգ, մեներգ, արտասանութիւն եւ զանազան անակնկալներ, ինչպէս նաեւ եւրոպական պարեր:

Ճոխ պիւֆէ:

Մուտքը ազատ է:

Sté. France-Cameroun
24 Rue d'Enghien, Paris

Կը փնտռէ՝ կարող երիտասարդ մը, Քամըրունի իր ֆոնքթուարին համար:
Դիմել անձամբ կամ դրաւոր:

Հ. Ց. Դ. ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴԻ ՃԱՄԲԱՐ

ԱՏԼԱՆՏԵԱՆի ԱՓԻՆ

Վայրը՝

Olonne-sur-Mer (Vendée)

3 Օգոստոսէն 14 Սեպտեմբեր

Արձանագրութեան եւ մանրամասնութեան համար դիմել՝

Edouard Mavian, 116 Rue Réaumur,
Paris 2ème. CEN 06-42

ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Մուրատեան վարժարանի ծնողաց Միութեան հիմնարկութեան 5րդ տարեդարձը՝ կը տօնուի այս կիրակի ժամը 16ին: Կը ներկայացուի

LA FOIRE ENCHANTÉE

երգախառն զաւեշտ: Պար՝ Վիգէն Թորոսեան: Արտասանութիւններ եւն·:

Մուտքը ազատ է:

ՈՐԲԵՐՈՒ ՕԳՆՈՒԹԵԱՆ ՄԱՐՄԻՆ

Մանուկներու ծպտեալ հանդէսին քաշուած չատ յաջող նկարները կարելի է ստանալ եկեղեցւոյ դիւանատունէն:

*
**

Ծնողներու համար Ո. Օ. Մարմինը (Փարիզահայ Տիկնանց Միութիւն) ամէն երեքշաբթի առտու փերմանանս ունի եկեղեցին: Նաեւ կիրակի առտուները:

Imprimerie Araxes, 46, Rue Richer,
Paris (9e) Pro. 05-73.

ՑՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՓԱՐԻԶ.— Հ. Ց. Դ. Նոր Սերունդի փարիզեան խումբերու ներկայացուցչական ժողովը, այս Շաբաթ, ժամը 20·30ին, 17 րիւ Պլէօ: Պարտաւորիչ ներկայութիւն:

ՊԱՆԵՕ–ՔԱՇԱՆԻ Հ. Ց. Դ. «Արծիւ» ենթակոմիտէն ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր բոլոր ընկերները, այս ուրբաթ իրիկուն ժամը 20,30ին, ծանօթ հաւաքատեղին: Կարեւոր օրակարգ:

ՍԷՆԹ - ԷԹԻԷՆ.— «Անտոք» ենթակոմիտէի ժողովը այս չաբաթ իրիկուն ժամը 20,30ին, սովորական հաւաքատեղին: Կարեւոր օրակարգ: Բոլոր ընկերներու ներկայութիւնը պարտաւորիչ է:

ԿՐԸՆՈՊԼԸ.— Հ. Ց. Դ. Եօթնեղբայրեան կոմիտէի ընդհ. ընկերական ժողովը այս չաբաթ երեկոյեան ժամը 21ին, սովորական հաւաքատեղին: Խիստ կարեւոր օրակարգ: Կը հրաւիրուին չբլնան բոլոր ընկերները անխտիր: Կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ:

ԻՍԻ.— Հ. Ց. Դ. «Զաւարեան կոմիտէի ընկերական ընդհ. ժողովը այս չաբաթ իրիկուն ժամը 21ին, Արմենեան սրահը: Բոլոր ընկերներու ներկայութիւնը պարտաւորիչ է: կարեւոր օրակարգ:

ՎԻԼԻՆ.— Հ. Ց. Դ. Անի կոմիտէի ընկերական ընդհ. ժողովը այս Շաբաթ, ժամը 20·30ին, «Համօ Օհանջանեան» սրահին մէջ: Բոլոր ընկերներու ներկայութիւնը պարտաւորիչ է:

ՎԱԼԱՆՍ.— Հ. Ց. Դ. Շրջ. կոմիտէին ընդհ. ժողովը, այս չաբաթ իրիկուն ժամը 8,30ին, «Ահարոնեան» ակումբը: Կարեւոր օրակարգ: Բոլոր ընկերներուն ներկայութիւնը պարտաւորիչ է:

ԱՒՆՈՒՎԻԼ–ՍԱՐՍԷԼ.— Հ. Ց. Դ. «Վարդան» ենթակոմիտէն ընդհ. ժողովը կը հրաւիրէ իր բոլոր ընկերները այս կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին, Աւնուվիլի ծանօթ հաւաքատեղին: Բոլոր ընկերներու ներկայութիւնը պարտաւորիչ է: կարեւոր օրակարգ:

ԻՊԱԼԻՒ Ֆ. Կ. Խաչէ մասնաճիւղին ընդհ. ժողովը այս չաբաթ ժամը 4ին, ժանթիյիի ղպրոցին սրահը: Անդամներու հիններու ներկայութիւնը պարտաւորիչ է:

ԹՕՔԱՏԻ Հայր· Միութեան ժողովը այս կիրակի, 36 րիւ տը լա Տէֆանս, Իսի լէ Մուլիւօ:

ՓՈԽԱՆ ԾԱՂԿԵՊՍԱԿԻ

ՍԷՆ–ԺԵՐոմի Թաղական խորհուրդը ողբացեալ Սեդրակ Կարապետեանի մահուան առթիւ, փոխան ծաղկեպսակի չը – նորհակալութեամբ ստացած է հետեւեալ նուէրները, ի նպաստ Թաղին դպրոցին եւ աղքատներուն.— Պ. Պօղոս Կորկոտեան 1000 ֆր·, Պ. Պ. Սիմոնեան Վարդգէս 1500 ֆր·, Խաչիկ Խաչիկեան, Մկրտիչեան եղբարք, Պատ Անթուան 1000ական ֆր·, իսկ Պ. Պ. Թոմաս Թոմասեան, Աւագ Յակոբեան 500ական ֆրանք:

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ
Հիմնադիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Le PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN en EUROPE

HARATCH

Fondateur : SCHAVARCH MISSAKIAN
Rédaction et Administration : 32, rue de Trévise - Paris 9e
Fondé en 1925 Tél. : PRO. 86-60 R. C. Seine 57 A 2731
C. C. P. Paris 15069-82

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ֆրանսա եւ գաղութներ, տարեկան 3000 ֆր. վեցամս. 1600
Արտասահման՝ տարեկան 3500 ֆրանք: Հատը 12 ֆր.

ՇԱԲԱԹ
18
ՄԱՅԻՍ
•
SAMEDI
18 MAI
1957

33ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7884 33ème ANNEE Directrice : *Arpik MISSAKIAN* ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 13ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3695

ՕՐՈՒԱՆ ԽՕՍՔԸ

ՏԱՐՕՆԸ ՍՓԻՒՌՔԻ ՄԷՋ

•

Տարօն – Տուրուբերա՞ն :

Ո՞ր հայբենասէր Հայուն հոգին յուզումով չի սարսռար այս պաշտելի անունէ ոդեկոչումին առջեւ :

Ամբողջ Հայոց պատմութիւնը կը պատկերանայ մեր աչքին՝ հին հին դարուց իր անկորնչելի եւ անմոռանալի յիշատակներով, դիւցազնական փառքերով, մշակութային ու քաղաքակրթական անդին գործերով :

Տարօն - Տուրուբերա՞ն : Հայրենիքը մտքի ու բազուկի մեր սիրտաններուն :

Հեռաւոր անցեալը չէ միայն, որ մեր սիրտերը կը կապէ Տարօնի աշխարհին :

Հայոց նորադարձ պատմութիւնը արձանագրած է այնպիսի դրուագներ, որ ո՛չ միայն պատիւ կը բերեն Տարօնցիներուն, այլ հպարտութեամբ կը լեցնեն մեր բոլորին հոգիները :

Իննսունական թուականներուն, մեր յեղափոխական կազմակերպութեանց կոչերը հայրենասէր Տարօնցիներու հոգիին մէջ է, որ գտան իրենց առաջին արձագանգը :

Քանի՛ քանի անուանի ու անանուն հերոսներ, գեղջուկ խոնարհ հայդուկներ իրենց կեանքը զոհեցին Տարօնի, դիւցազական Սասունի լեռներուն ու ձորերուն մէջ՝ յանուն հայ ժողովուրդի ազատութեան, յանուն անկախ հայրենիքի :

Քանի՛ քանի հաւատաւոր ուխտաւորներ, թէ՛ ձիւսր թէ ոտաւոր, հայաշխարհի հեռաւոր ու մօտաւոր քաղաքներէն ու գիւղերէն դիմեցին դէպի Մշոյ Սուրբ Կարապետը, քանի մը օր անոր հայրունչ մթնոլորտին մէջ ապրելու համար անցեալի պանծալի փառքերով եւ սրբազան աւանդութիւններով, գօտեպնդուելու նոր յոյսերով ու ամրապինդ հաւատքով :

Սեւ տարիներու խորշակը քանդեց նաեւ Տարօնը եւ արմատախիլ ըրաւ Տարօնցին :

Այսօր Սփիւռքի չորս հովերուն տարտղնուած՝ ինքնապաշտպանութեան բուռն պայքար է, որ կը մղեն մեր հայրենակիցները :

Տարօն – Տուրուբերանի Հայրենակցական Միութիւնը չարաթ մը առաջ Տէսինի մէջ ոդեկոչեց հեռաւոր հայրենիքի յիշատակը :

Այս գիշեր ալ Փարիզի մէջ կը կատարէ նոյն նուիրական պարտականութիւնը, Հայրենակցական Միութեան հիմնադրութեան քառասնամեակին առթիւ :

Ուժեղ կազմակերպութիւն մըն է Ամերիկայի Հայրենակցական Միութիւնը, որ պատիւ կը բերէ տարագիր Տարօնցիներուն : Անիկա մեծ զոհողութիւններով 150 աշակերտներ կը պահէ Ամերիկայի, Ֆրանսայի, Պելժիոյ, Գերմանիոյ, Յունաստանի, Սուրիոյ, Լիբանանի մէջ, 130ը նախակրթարաններու, 16ը բարձրագոյն վարժարաններու եւ չորսը համալսարաններու մէջ :

Սէվրի Սամուէլ Մուրատեան վարժարանին մէջ ունի եօթը աշակերտներ : Հէյկի Քարէն Եփէ ճեմարանին մէջ կ'օգնէ 62 աշակերտի : Պէյրութի ճեմարանին մէջ երկու, Անթիլիասի ղպրեվանքին մէջ մէկ եւ Պէյրութի նախակրթարաններուն մէջ կը պահէ 40 աշակերտներ :

Կ'աջակցի նաեւ կարօտ հայրենակիցներու զանազան երկիրներու մէջ :

Շուտով լոյս կը տեսնէ Տարօնի պատմագիրքը՝ գլխաւոր խմբագրութեամբ Կարօ Սասունիի :

Ֆրանսայի մէջ Տարօնի Հայրենակցական Միութիւնը պատերազմէն առաջ ունէր եօթը մասնաճիւղեր : Այժմ կը մնան Փարիզի, Վիէննի, Տէսինի, Ս. Էթիէն Ս. Շամոնի մասնաճիւղերը : Անոնց տարի կը տօնեն Վարդանանքն ու Վարդավառը, նոր սերունդին մէջ վառ պահելու համար հայրենիքի սէրը : Կը մասնակցին ազգօգուտ

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՆԵՐՔԻՆ ՀՈԳԵՐԸ

•

ՊԱՑԻԱՐ ԵՐԿՈՒ ՃԱԿԱՏԻ ՎՐԱՑ

Վարչապետին ու գահլիճին հրաժարման փորձը մեծ յուզում պատճառեց Ազգ. ժողովի կուսակցական խմբաւորումներէն եւ ընդհանրապէս քաղաքական շրջանակներէ : Երեսփոխաններու մեծամասնութիւնը հակառակ է յաւելեալ տուրքերու կառավարական ծրագրին, սակայն կը դպայ թէ պէտք չէ աւելի եւս դժուարացնէ վարչապետին կացութիւնը, որ Սուէզի հարցին պատճառով մեծ դժուարութեանց պիտի հանդիպի արտաքին աշխարհին մէջ : Ֆրանսայի քաղաքական հոսանքներն ալ կը դիտակցին թէ վարչապետը «ակամայ» ետ առաւ իր հրաժարականը, տեղի տալով նախագահ Քոթիի պնդումներուն, եւ մանաւանդ այն տպաւորութիւնը չձգելու համար թէ «խոյս կուտայ» իրեն սպասող դժուարութիւններուն առջեւ :

Կառավարութեան ու վարչապետին պայքարը, ուրեմն, յառաջ պիտի տարուի երկու ճակատի վրայ. մէկը՝ արտաքին, ՄԱԿի Ապահովութեան Խորհուրդին մէջ, ուր Ֆրանսա դրեթէ առանձին պիտի մնայ Անգլիոյ հետ : Միւսը՝ ներքին, ուր յաւելեալ տուրքերու ծրագրին ստեղծած դժգոհութիւնն ու Արմատական կուսակցութեան հետ վարչապետին ունեցած տարակարծութիւնները չափազանց փափուկ եւ դժուարին կացութիւն մը ստեղծած են :

Ինչ կը վերաբերի Ապահովութեան Խորհուրդին կատարուած Ֆրանսական դիմումին, տեսակէտները բաժնուած են Ֆրանսայի մէջ : Ոմանք կը խորհին թէ այս քայլը պատճառ պիտի դառնայ որ Ֆրանսա բոլորովին առանձնանայ, եւ թէ բոլորովին ապարդիւն էր այսպիսի դժուար պահու մը գոյց տալ որ Ֆրանսայի տեսակէտները պարտութիւն կրած են : Ուրիշներ, ընդհակառակն, գոհ են որ Ֆրանսա « ցնցեց » միջազգային հանրային կարծիքը, գոյց տալով թէ նպատակ չունի տեղի տալու Նասրի առջեւ :

Վարչապետը, բացատրելով իր այս նոր քայլը, յայտարարեց նախարարներուն՝ « Պատասխանատուութեանց առջեւ խոյս տուող մարդ չեմ : Դիւանագիտական այս քայլով կ'ուզեմ ճշդել Ֆրանսայի դիրքը : Ոչ մէկ զղջում ունիմ. եթէ անհրաժեշտ ըլլար վերսկսիլ Սուէզի հարցը, չէի վարաներ » :

Նոյնիսկ Մենդէս Ֆրանս, որ այս մի ջոցին սուր պայքարի մէջ է վարչապետին հետ, յայտարարեց արմատական նախարարներուն՝ «Այս կառավարութիւնը, ո րուն դիւանագիտական ու դինուորական ձախողութիւնները իրարու կը յաջորդեն, մասնագէտ է երեսփոխանական քաղաքականութեան մէջ» : Այս յայտարարութեամբ Մենդէս Ֆրանս լռելեայն կ'ընդունի թէ կառավարական տաղնապ մը ստեղծելու համար ժամանակը անյարմար է :

× Նախագահ Քոթի կառավարութեան անդամներուն յայտնեց, որ եթէ դահլիճը հրաժարի ու կառավարական տաղնապ ծագի, Մայիս 27ին Մ. Նահանգներ պիտի չմեկնի : Իր ճամբորդութիւնը պիտի յետաձգէ նաեւ այն պարագային, որ Ագգ. ժողովը մինչեւ Մայիս 28 վաւերացուցած չըլլայ եւրատական ծրագիրն ու վատահութեան քուէ տուած չըլլայ կառավարութեան :

ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻ ՆԻՍՏ՝ ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ ՕՐ

Մակի Ապահովութեան Խորհուրդին առաժամեայ նախագահը, Քապոթ Լոճ, որ միաժամանակ Մ. Նահանգներու պատուիրակն է, ընդառաջելով Ֆրանսական դիմումին, Ապահովութեան Խորհուրդի նիստ հրաւիրեց երկուշաբթի օրուան համար :

Ֆրանսայի կողմէ Արտաքին նախարար Քրիսթիան Փինօ պիտի պահանջէ «վեց սկզբունքներուն» կիրարկումը :

Անգլիոյ Արտաքին նախարարը, Սելվին Լոյտ հինգշաբթի կէսօրէն առաջ յայտարարեց թէ Անգլիա պիտի պաշտպանէ Ֆրանսայի տեսակէտը . «մխակ կէտը որուն շուրջ մեր երկու կառավարութիւնները համաձայն չեն՝ մինչեւ վերջնական որոշում մը առնուիլը, Սուէզի ջրանցքէն օդտուելու հարցին մէջ կը կայանայ » :

Անգլիոյ Արտաքին նախարարը ապա բացատրեց թէ ինչո՞ւ առժամապար համաձայնեցան ենթարկուիլ Նասրի պայմաններուն. «Մեր դաշնակիցներուն եւ բարեկամներուն մեծամասնութիւնը կը խորհէր թէ ջրանցքը չօգտագործելը սխալ մը պիտի ըլլար եւ վնաս պիտի պատճառէր Ա. պահովութեան Խորհուրդին հեղինակութեան : Այդ պատճառով ալ առժամապար , բայց ոչ որպէս վերջնական ուծում , ընդունեցինք Նասրի պայմանները » :

Հակառակ այս յայտարարութեան, Լոնտոնի քաղաքական շրջանակները վերապահ են եւ կը յիշեցնեն թէ անգլիական կառավարութիւնն ալ, Ֆրանսային առաջ, մտածած էր նոր դիմում կատարել ՄԱՅի Ապահովութեան Խորհուրդին, սակայն հրաժարած էր այս ծրագրէն, որովհետեւ Մ. Նահանգները յայտնած էին թէ այդ պիսի դիմում մը արդիւնաբեր պիտի չըլլար եւ թէ նախընտրելի էր համաձայնիլ եդիպտական պահանջներուն :

ԱԶԳԱԺՈՂՈՎԻՆ ՆՐԲԱՆՑՔՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ

Ազգաժողովին անդամները անակնկալի եկան Ֆրանսայի այս յանկարծական որոշումէն. բոլորն ալ համոզուած էին թէ եդիպտական ծրագիրը առանց առարկութեան, կամ դէթ առանց նոր վիճաբանութեանց պիտի գործադրուի :

× Եդիպտական պատուիրակը յայտնեց թէ Ֆրանսա , որպէս «յարձակում գործող», ոչ մէկ իրաւասութիւն ունի Սուէզի հարցը կրկին անգամ Ապահովութեան Խորհուրդին առջեւ բերելու :

× Ազգաժողովին ընդհ. քարտուղարը, Համըրշոլտ, յայտնեց թէ Ապահովութեան Խորհուրդին «վեց սկզբունքներ»ը միշտ ի գործու կը մնան, քանի որ ուրիշ որոշումով մը հերքուած չեն : Համըրշոլտ մերժեց որեւէ յայտարարութիւն ընել Ֆրանսական նոր դիմումին, ինչպէս նաեւ Իսրայէլի ու Վատիկանի մէջ ունեցած իր բանակցութիւններուն մասին :

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ ԿԸ ՎԱՐԱՆԻ

Մ. Նահանգներու Արտաքին նախարարութեան ներկայացուցիչներէն մէկը յայտարարեց թէ պաշտօնապէս որեւէ տեղեկութիւն չունին Ֆրանսայի ծրագիրներուն կամ Ապահովութեան Խորհուրդին առջեւ բերելիք առաջարկութեանց մասին :

Ընդհանուր տպաւորութիւնն այն է , որ Մ. Նահանգներու քաղաքական շրջանակները դժգոհ են Ֆրանսայի առած քայլէն, որովհետեւ համոզուած են թէ Մ. Միութիւնը առիթէն պիտի օգտուի Մերձ. Արեւելքի մէջ Ամերիկայի վարած քաղաքականութիւնը քննադատելու համար : Եթէ Ֆրանսայի կողմը բռնէն, Մ. Միութիւնը սեղանի վրայ կրնայ բերել Յորդանանի վերջին դէպքերուն առթիւ Մ. Նահանգներուն խաղցած դերը : Եթէ Ֆրանսայի տերուն հակառակին, իրենց դաշնակիցներուն հակառակին, իրենց զոհողութիւնները պիտի վշտացնեն : Տիրող ընդհ. կարգի պիտի վշտացնեն : Տիրող ընդհ. կարծիքն այն է, որ Մ. Նահանգները այս անգամ ձեռնպահ պիտի մնան :

ԿԱՅՈՒԹԻՒՆԸ ՀԻՒՍ. ԱՓՐԻԿԷԻ ՄԷՋ

*

Ալժերիոյ բոլոր շրջաններուն ու մաս – նաւորաբար Քապիլիայի մէջ ապահովու – թեան ուժերը մեծ թափով կը հետապնդեն ապստամբները :

Ալժէ քաղաքին մէջ ամէն օր ահաբեկիչներու նոր ձերբակալութիւններ տեղի կ'ունենան :

× Պատերազմական նախարարութիւնը քննիչ յանձնախումբ մը ղրկած էր Ալժերիա՝ կացութիւնը տեղւոյն վրայ քննելու համար : Այս յանձնախումբը իր աշխատանքները վերջացուց եւ վերադարձաւ Փարիզ : Անդամներէն մէկը, Ֆրէտէրիք – Տիւփոն, յայտարարեց՝ «Հակառակ գործ դրուած միջոցներուն, տակաւին կարեւոր ճիգեր պէտք է թափուին ու մեծ զոհողութիւններ կատարուին Ալժերիոյ մէջ : Թունուզի կառավարութիւնը եւ Մարոքի Ա. – դատարութեան բանակը պաշտօնապէս կ'օգնեն ապստամբներուն : Սակայն այս վերջիններուն ամէնէն աւելի յոյս դրած են Ֆրանսական կարգ մը կուսակցութեանց ու խմբակցութեանց քարոզած նահանջականութեան վրայ » : Ֆրէտէրիք Տիւփոն եղրակացուց թէ կառավարական տաղնապ մը մեծապէս պիտի քաջալերէ ապստամբները ու նոր յոյսեր ներշնչէ անոնց :

× Թունուզի վարչապետը, Հապիպ Պուրկիպա, որ վերջերս Լիբիա կը գտնուէր պաշտօնական այցելութեան մը համար, յայտարարեց թէ կարգ մը որոշումներ տուած են Ալժերիոյ մասին. որոշած են նաեւ «օդնել, որ բԱնոյս դուրս գայ կայսերապաշտական այն անելէն, որուն մէջ մխրճուած է այժմ » :

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԼՈՆՏՈՆԻ Ապագինման խորհրդաժողովը որոշեց մինչեւ Մայիս 27 դադար տալ իր աշխատանքներուն, որպէսզի Մ. Նահանգներու եւ Մ. Միութեան ներկայացուցիչներուն առիթ տայ իրենց կառավարութեանց հետ խորհրդակցելու :

ՊԱՂՏԱՏԻ մէջ վերջ գտան իրաքեւարաբական խորհրդակցութիւնները : Իրն Սէուտ եւ Իրաքի վարչապետը, Նուրի Սայիտ, պաշտօնական դեկոյց մը պատրաստեցին որ չարաթ օր պիտի հրատարակուի Պաղտատի ու Բիատի մէջ միաժամանակ :

ԻՐՆ ՍԷՈՒՏ թագաւոր դրական պատասխան տուած է Ճորդանան այցելելու հրաւէրին. թունականը ճշդելու հոգը ձգած է Հիւսէյն թագաւորին :

ԻՏԱԼԻՈՑ մէջ մեծ յոյս կայ, որ Ադոնէ Մոլի պիտի յաջողի նոր կառավարութիւն կազմելու : Դահլիճը բաղկացած պիտի ըլլայ Քրիստոնեայ – դեմոկրատ նախարարներէ : Մոլի Քրիստոնեայ-դեմոկրատ կուսակցութեան ձախ թեւին կը պատկանի ու մեծ յարգանք կը վայելէ կուսակցական եւ քաղաքական շրջանակներու մէջ :

Մ. ՄԻՈՒԹԻՒՆ ու Մոնկոլիան միացեալ յայտարարութեամբ մը պահանջեցին անմիջապէս վերջ տալ հիւլէական փորձերուն :

ԱՆԳԼԻՈՑ վարչապետը, Մաք Միլլըն, անգլիական առաջին ջրածին - ռումբի պայթումին առթիւ յայտարարեց թէ այս փորձերուն չնորհիւ Անգլիա աւելի մեծ վստահութեամբ պիտի կարենայ մասնակցիլ միջազգային բանակցութիւններուն : Աւելցուց նաեւ, թէ Անգլիա պիտի շարունակէ հիւլէական փորձերը :

ՆԱԻԹՕՑԻՆ 17 մեծագոյն ընկերութեանց ներկայացուցիչները, Լոնտոնի մէջ խորհրդակցութիւններ կը կատարեն Մերձ. Արեւելքի մէջ նոր նաւթուղի մը չինելու հարցին շուրջ, որպէսզի պէտք չունենան Սուէզի ջրանցքին :

ՍԱԿԱՐԱՆ (Մայիս 16) .— Ձոյլ ոսկի՝ 477·000, նափոլէոն 3720, դուխց· 3420, անգլ· 4300, քսան տոլարնոց 17·000, թղթադրամ (անպաշտօն) սթերլին 1115, տոլար 406, դուխց· 96·75, պելժ· 7·90 :

ՎԱՐԴԱՎԱՌ ՀԱԻԱՏՔՈՎ

•

Բաղդատաբար աննշան համրանք մը կը կազմեն Տարօնի զաւակները մեր գաղութին մէջ։

Ինչպէս արեւմտեան Հայաստանի ղըլ-խաւոր գաւառները, Տարօնն ալ անխնայ կոտորուեցաւ տեղին վրայ։ Սակաւաթիւ բեկորներ միայն կրցան արտասահման հասնիլ, եթէ չհաշուենք անոնք որ Հայաստան գացին։

Այդ փոքր «մնացորդաց»ը իր ծննդավայրին կապուած է անհուն խանդաղատանքով։

Տարեց թէ երիտասարդ, երբ Տարօն, Մուշ կամ Սասուն բառերը կ'արտասանեն, ճշմարիտ սարսուռ մը կը զգան։

Կը թուի թէ դեռ երէկ եկած են եւ վաղը պիտի վերադառնան ...

Անշուշտ շատ խոր պատճառներ ունին այս կարօտն ու խանդաղատանքը։

Տարօնը ինքնուրոյն տեղ մը կը գրաւէ մեր պատմութեան մէջ, իր հեռաւոր անցեալով եւ մեր ժամանակներու փոթորիկներով։

Ամէնէն համեստ Մշեցին ալ միշտ պարծանքով կը յիշէ թէ ինք զաւակն է Մանիկոնեանց աշխարհին, ուր Խորենացին Հայոց պատմութիւն գրեց, իսկ Ֆեստայիները լեռ-ձոր թնդացուցին։

Գուրգէն, Վահան, Հրայր-Դժոխք,
Քաջ Անդրանիկ ղեկավար ...

Արդարեւ, իր շատ մը արժանիքներուն հետ, պատմական Տարօնը միտքերու մէջ քանդակուած է իբրեւ օրրան քաջութեան եւ յանդգնութեան։

Եթէ Խորենացին ողջ ըլլար, կրնար Տարօնի պատմութիւն մը եւս գրել, նկարագրելով «բազում գործս արութեան»։

Տարօն - Սալնոյճորի քաջերուն մէջ զէմքեր կան որոնք պարծանքով պիտի յիշուէին ազգերու պատմութեան մէջ։

Դժբախտաբար ինչպէս մեր անասելի ողբերգութիւնը, նոյնպէս մեր դիմադրական ճակատի եւ ինքնապաշտպանութեան պատմութիւնը խեղդուած է ամեհի եւ անմատչելի լեռներու անդունդին մէջ։

Ուրիշներ ծով եւ բանուկ ճամբաներ ունեցած են, իրենց վիճելի փառքերը տարածելու համար ցամաքէ ցամաք։

Հայկական տառապանքի, ազատագրական պայքարի եւ փառքի պատմութիւնը գոց գիրք մըն է նոյնիսկ մեր ժողովուրդի մեծամասնութեան համար ...

Քանի՞ հոգի պիտի կրնային ճեզի բացատրել երգի մը սա տունը.

Թնդաց սրտերը տասնեակ բաջերուն,
Կռուեցան անվերջ մինչեւ իրիկուն,
Իսկ երբ գիշերեց Գէորգը շալկած,
Գիշերզ Զաւուշին, Խարցայ Ճակոյին, եւ Սպաղանայ Գալէին, որոնց յիսնամեակի նախօրեակին կը դառնունք — 1907 Մայիս 27։

Անոնք կակիծ սրտով, ականատես կ'ըլլային, ժողովուրդի անլուր տառապանքին, անոր զարաւոր հարստութեան խորտակումին, անոր հաշտնտիր սպանութեան, եւ առեւանգումին, եւ ուրիշ անպատմելի զուլումներու ն։

Այս աղաղակող զուլումները, եկան աւելի խոցոտելու անոնց էութիւնը, եւ 1907ին, խումբ մը քաջերով մտան Սուլուխ գիւղ, հայ ժողովուրդի ազատութեան սեղանին կամաւոր զոհեր դառնալու։

Խաւարեցաւ Տարօն աշխարհի անամպ հորիզոնը, պայթեցաւ կռիւը, արիւնոտ մարտ։ Եւ կողմեր անհաւասար, մէկը հարիւրի դէմ։ Երկինք անտարբեր, քաղաքակիրթ անաստուած աշխարհ, աւելի վատ ու անտարբեր, իսկ կռուողները, ազատութեան եւ վրէժի անհուն կարօտը իրենց խոցուած սրտերուն, եւ կարօտի անկատար փափաքները, իրենց բոցավառ աչքերուն։ Կռուան քաջաբար, խլին զոհեր, եւ ինկան իրենց կոչման բարձրութեան վրայ։

Պարտականութեան գիտակից, եւ ազատութիւն սիրող անմահ նահատակներ, ձեր եւ ձեր նմաններու բազմատանջ կեանքի թել կտրող 1907, Մայիս 27ի երկունքէն ծնունդ առաւ ՄԱԳԻՍ 28 հայութեան սրտի չատ մօտ, դարերու երազ եղող ազատութեան անջնջելի, եւ յաւէտ անմոռանալի թուականը։

Ի՞նչ էր անոնց նահատակութեան խորհուրդը, Աստուծոյ արեւի լոյսի տակ — հայ ժողովուրդի եւ հայրենիքի ազատութիւն, ինչ որ արդար եւ մարդկային էր։

Եւ քանի որ Տարօն - Տուրուբերանի Հայր· Միութեան 40ամեակի տօնակատարութեան թուական կը զուգադիպի երեք նահատակներու 50ամեակին, Մայիս 27, արդար եւ մարդկային է ոգեղօրհել ի յիշատակ անոնց տարած բոլոր յաղթական թռիչքներուն, թէ ռազմադաշտերու մէջ, եւ թէ արեւափառ բարձունքներուն վրայ։

Որ իրենց զեղեցիկ նահատակութեամբ իմաստն ու խորհուրդ փոխանակեցին չատ չատերու։

Փառք ինկածներուն եւ յարգանք իրենց մեծութեան։

ՄԱՐԳԱՐ ԲԱՐԽԵԱՆ

ՄԱՆ - ՀԱՍՑԷ

ՏԻՐՔ.— Թորոս, նամակը ո՞ւր է։
ԾԱՌԱՆ.— Փոստա ձդեցի։
ՏԻՐՔ.— Վայ· վրան հասցէ չէի գրած։
ԾԱՌԱՆ.— Ես կարծեցի դիտմամբ ը-րած էիք, որպէսզի որուն ղրկելնիդ չգիտնամ ...։

ՅԻՍՆԱՄԵԱԿԻ ՄԸ ԱՌԹԻԻ

•

Ժողովուրդի մը հոգեկան մեծութիւնը կամ անոր փառքը պէտք է փնտռել անց-եալի իր ազգային պատմութեան վերյիշատակներուն մէջ։

Ժամանակէն առաջ զատապարտուած են պատմութեան բեմէն, անհետ կորսուելու այն ժողովուրդները, որոնք կը մոռնան անցեալի պերճանք փոթորկող անպատմելի զուլումները։ Իրենց ծոցէն ծնածը։ Իրենց համար նահատակուած հերոսները։ Անոնց հերոսական մարտնչումները, որոնց համար անիմաստ դարձած էին կեանքն ու աշխարհը ամէն քաղցրութեամբ։

Ու պատմութիւնը կը վկայէ.— Ազգային արժանապատուութեան տէր անհատները չեն հանդուրժեր դառն իրականութեան։ Լռութիւնը մահուան հաւասար կը զգան։ Կ'ըմբոստանան տիրող զուլումին դէմ։ Կ'ուրանան տուն ու տեղ, կին ու զաւակներ, եւ իրենց կանաչ արեւը, ու կը նետուին յեղափոխական փոթորիկին մէջ, մահ կամ ազատութիւն նշանաբանով։

Անոնք լաւ գիտեն որ իրենց ճամբան փշոտ է, զրկանք ու տանջանք։ Անհաշտելի դժուարութիւններ կան, անքուն գիշերներ, անմատչելի լեռներ, իրենց անդուլ բուք ու բորանով։ Անօթի ու ծարաւ՝ պատրաստ մեռնելու։

Այդ կարգի հերոսներէն կարելի է վեր առնել Տարօնի անզուգական զաւակներէն

Գիւղէն դուրս ելան եւ գացին տրտմած։

Տարօն աշխարհը միեւնոյն ատեն օրրանն էր չինարար աշխատանքի եւ արդար խնդութեան։

Այլաբանական իմաստ ունէր իր «վեհ-լիվան»ներու մարզանքն ալ, ի ներկայութեան բիւրաւոր այցելուներու։

Հաւատքի եւ յանդգնութեան, թերեւս ալ հեթանոսական աւանդութեանց յիշատակներ էին այդ մարզանքները, Ս· Կարապետի վանքին մէջ։

Վարդավառը հաւատքի եւ կամքի խորհրդանշանն է Տարօնի զաւակներուն համար։ (Պատահաբա՞ր «Հաւատամք» մկրտած են վանքին չրջակայ լեռներէն մէկը)։

Ամէն տարի, հինգ-վեց Տարօնցիներ պարտք կը սեպեն արծարծել իրենց աւերակ ծննդավայրին յիշատակը, իբրեւ աղբիւր ներչնչման։

Ո՛ւր էր որ այդ Վարդավառ հաւատքը վարակէր բոլոր տարազիր բազմութիւնները, փարատելով յոռետեսութեան եւ նահանջականութեան մշուշը, որ կը սպառնայ մթագնել հայկական հորիզոնը։

(8 Յուլիս, 1956) Շ·

ԳԷՈՐԳ ԶԱՒՈՒՇ

•

Այս տարի, Հայաստանի Հանրապետութեան տարեդարձին կը դուգադիպի Հ· Յ· Դաշնակցութեան եղակի հերոս եւ Տարօնի առասպելատիպ եւ արժանաւոր զաւակ, Գէորգ Զաւուշի նահատակութեան 50ամեակը։

Ահա թէ ինչո՛ւ, Տարօն Տուրուբերանի Հայր· Միութեան փարիզի, Տէսինի եւ Մարսէյլի մասնաճիւղերը չեն մոռնար հանդէսով մը ոգեկոչել անզուգական հերոսին յիշատակը։

Աղբիւրներ չեն պակսիր, համառօտակի ներկայացնելու համար յեղափոխական մեծ հերոսին կեանքն ու գործը։

Գէորգ Զաւուշ՝ հոգիով մեծ եւ նկարագրով արի՝ մեր ազատագրական պայքարի պատմութեան մէջ կը ներկայանայ իբրեւ չքեղ եւ պայծառ աստեղ։

Դժուար է տկար գրիչով գծել կեանքը մեծ նահատակին, որ անսահման անձնազոհութեամբ եւ ապշեցուցիչ համարձակութեամբ մը տասնըւթը տարի, առանց զէնքը վար դնելու, մղած է քառասունէն աւելի պատմական ու յաղթական կռիւներ։

1880 - 1890ական թուականներու ահուսարսափներուն մէջ կ'ապրէր խաղաղասէր եւ չինարար հայ ժողովուրդը։ Ամէն օր կրակ կը թափէր Մշոյ դիւղերուն վրայ, ջարդ, սպանութիւն, հրկիզում, աւերում եւ տանջանք։ Բոլոր այս դէպքերը ցնցած էին պատանի Գէորգ Զաւուշի հոգին, որ, իր ժողովուրդին ծառայելու համար, թողուց Առաքելոց վանքի դպրոցն ու պատեհական օճախը, զէնք առաւ ու բարձրացաւ Հայոց բարձրաւանդակը, արիւնարբու Թուրքին եւ Քիւրտին ցոյց տալու համար, թէ մենք ալ դիտենք կռուիլ յանուն ազատութեան։

Բովանդակ կեանքին մէջ եղաւ բացառապէս գործօն, ժողովուրդավարութիւնը, քաջ եւ եռանդուն։ Երբեք հանգիստ կեանք չունեցաւ։ Շրջեցաւ քաղաքէ քաղաք, գիւղէ գիւղ, ղաչտէ ղաչտ ու լեռնէ լեռ, բազմաչարչար եւ տառապեալ իր ժողովուրդի պատիւն ու ինչքը պաշտպանելու համար։

Վերջապէս, 1907, Մայիս 27ին, չարաչուք Թուական, Գէորգ Զաւուշ, Հայութեան մեծագոյն թշնամիներէն Քէօսէ պինպաշիին դէմ առ դէմ, և անհաւասար կռուի մը մէջ, զէն ի ձեռին ու հերոսաբար կ'իյնայ եւ կ'անմահանայ Արածանիի ափին վրայ, Սուլուխ գիւղին մէջ, խորհակելէ եաք իր թշնամին։

Փա՛ռք ու պատիւ քու պատկանած կուսակցութեան եւ բիւր յարգանք յիշատակիդ, սիրելի՛ Գէորգ Զաւուշ։

Վ· ԽԱԶԱՏՈՒՐԵԱՆ

ՏԱՐՕՆ ՏՈՒՐՈՒԲԵՐԱՆԻ

ՀԱՑՐ· ՄԻՈՒԹԵԱՆ 40ԱՄԵԱԿԻ ԱՌԹԻԻ

•

Վերջին յիսնամեակին, Հայրենակցական Միութիւնները աչքառու եւ կարեւոր տեղ մը գրաւեցին, մեր ազգային կեանքին մէջ գործող բազմազան կազմակերպութիւններու չարքին։

Առաջին աշխարհամարտէն ետքն է մասնաւորապէս, որ ծաւալեցաւ Հայրենակցականներու ցանցը եւ ընդարձակուեցան անոնց գործունէութեան սահմանները։

Ասոնցմէ չատերը նախախնամական դեր մը կատարեցին, իրական կորուստէն փրկելով հազարաւոր զոհերը՝ մեր գլխին պայթած յաղորդական աղէտներուն։ Մեծ եւ կարեւոր օժանդակութիւն մը բերին միչտ անոնք՝ զաղթականական զանգուածներու տեղաւորման ծանր եւ տագնապալի գործին մէջ։

Եթէ մինչեւ որոշ չրջան մը, Հայրենակցականները իրենց անմիջական պարտականութիւնը նկատեցին օգնութեան գործ՝ նախընտրաբար այդ նպատակին յատկացնելով իրենց նիւթական հնարաւորութիւնները, աւելի ետքէն — վերջին աշխարհամարտի նախընթաց մէկ քանի տարիներուն — ձեռնամուխ եղան ազգապահպանումին նպաստող բազմաթիւ այլ ձեռնարկներու։ Եւ առաջին հերթին՝ կրթականն գործին մէջ։

Ներկայիս ունինք արդէն, մի քանի Հայրենակցականներու կողմէ, բացառիկ զոհողութեամբ լոյս ընծայուած պատմ. եւ ազգագրական կարեւոր հրատարակութիւններ։ Անկախաբար իրենց մասնադիտական արժէքներէն, այս կարգի հրատարակութիւններով է, որ կորուստէ պիտի փրկուին մեր նորագոյն պատմութեան մաս կազմող բազմաթիւ արժէքաւոր նիւթերը։

Հրատարակչական այս կարգի կարեւոր աշխատանքներու հետ զուգընթացաբար, Հայրենակցականները ոչ նուազ կարեւոր օժանդակութիւն ցոյց կուտան մեր ազգային կրթական գանազան հաստատութիւններուն։

Արժէքաւոր դիրքեր, պատմական եւ գեղարուեստական առարկաներ կը նուիրեն՝ հայրենիքի թէ գաղթաչխարհի մատենադարաններուն, թանգարաններուն եւ դպրոցներուն։

Նիւթական լայն աջակցութիւն՝ գաղթաչխարհի դպրոցական գործին։

Այս նոյն դպրոցներուն մէջ կը պահեն իրենց սան-որդեգիրները։

Մէկ խօսքով, մեր Հայրենակցականները, հակառակ մեր ընդհանուր դժուարութիւններուն եւ աննպաստ պայմաններուն, կը մնան ամուր կառչած ազգապահպանումի դիրքերուն։

Այս դժուարին պայքարին մէջ, միչտ ալ բացառիկ դեր մը վերապահուած է Հայրենակցականներուն, որոնք անխորտակելի կապերով կապուած կը մնան մեր անցեալ պատմութեան, ընդհանուր եւ տեղական մեծութիւններուն, սրբութիւններուն, աւանդութիւններուն, ուրիչ խօսքով բարոյական մեր բոլոր արժէքներուն։ Եւ այս գծով՝ մեր փոքրիկ, բայց միչտ սիրելի հայրենիքին։

Տարօն - Տուրուբերանի Հայրենակցականը Միութիւնը, որուն քառասնամեայ յոբելեանը կը տօնուի այսօր Փարիզի մէջ, իր ծնունդը առած է մայր երկրէն, ու նախնական քայլերը նետած՝ Արարատի եւ Ա· րագածի ստուերներուն տակ մղուած ազատագրական պայքարի օրերուն։

Եթէ ան տարազրուեցաւ հայրենիքէն, Ամերիկայի եւ գաղթաչխարհի նոր կազմուած հայկական կեդրոններուն մէջ էր որ հասաւ քառասնամեայ իր պատկառելի տարիքին։ Ան կը պահէ սակայն, Տարօնի աչխարհին հին փառքերը, եւ նոր բաղձոյն չրջաններու անզերազանցելիօրէն հերոսական պայքարներու անպարտելի կորովն ու կամքը։

Որեւէ հայրենակցականէ աւելի, ան է, որ գաղթաչխարհի մէջ կոչուած է պահակի դերը կատարելու պահպանելու համար այն ամէնը՝ ինչ որ Տարօն - Տուրուբերանինն է եղած։

Եւ ասիկա, ոչ՝ թէ նեղ տեղական նկատումներով եւ նախանձախնդրութեամբ, այլ այն միակ եւ անտեղիտալի համոզումով թէ՝ ինչ որ Տարօնի աչխարհին է, համահայկական է։

Անհրաժեչտ չէ պատմական հեռաւոր չրջաններու փաստերուն ապաւինել հաստատելու համար Տարօն աչխարհի ձգած խոր ազդեցութիւնները մեր պատմութեան վրայ։

Ցիչենք 1894 եւ 1904 թուականները։

Սասնոյ լեռներուն մէջ, այս յաջորդական թուականներուն կատարուած ըմբոստական չարժումներն էին, որ նոր դրոյն եւ ազատագրական պայքարի օրերուն։

Տարօն - Տուրուբերանի Հայրենակցականը Միութիւնը, որուն քառասնամեայ յոբելեանը կը տօնուի այսօր Փարիզի մէջ, իր ծնունդը առած է մայր երկրէն, ու նախնական քայլերը նետած՝ Արարատի եւ Ա· րագածի ստուերներուն տակ մղուած ազատագրական պայքարի օրերուն։

Եթէ ան տարազրուեցաւ հայրենիքէն, Ամերիկայի եւ գաղթաչխարհի նոր կազմուած հայկական կեդրոններուն մէջ էր որ հասաւ քառասնամեայ իր պատկառելի տարիքին։ ան կը պահէ սակայն, Տարօնի աչխարհին հին փառքերը, եւ նոր բաղձոյն չրջաններու անզերազանցելիօրէն հերոսական պայքարներու անպարտելի կորովն ու կամքը։

Որեւէ հայրենակցականէ աւելի, ան է, որ գաղթաչխարհի մէջ կոչուած է պահակի դերը կատարելու պահպանելու համար այն ամէնը՝ ինչ որ Տարօն - Տուրուբերանինն է եղած։

Եւ ասիկա, ոչ՝ թէ նեղ տեղական նկատումներով եւ նախանձախնդրութեամբ, այլ այն միակ եւ անտեղիտալի համոզումով թէ՝ ինչ որ Տարօնի աչխարհին է, համահայկական է։

Անհրաժեչտ չէ պատմական հեռաւոր չրջաններու փաստերուն ապաւինել հաստատելու համար Տարօն աչխարհի ձգած խոր ազդեցութիւնները մեր պատմութեան վրայ։

Ցիչենք 1894 եւ 1904 թուականները։

Սասնոյ լեռներուն մէջ, այս յաջորդական թուականներուն կատարուած ըմբոստական չարժումներն էին, որ նոր դրոյն եւ ազատագրական պայքարի օրերուն։

Տարօն - Տուրուբերանի Հայրենակցականը Միութիւնը, որուն քառասնամեայ յոբելեանը կը տօնուի այսօր Փարիզի մէջ, իր ծնունդը առած է մայր երկրէն, ու նախնական քայլերը նետած՝ Արարատի եւ Ա· րագածի ստուերներուն տակ մղուած ազատագրական պայքարի օրերուն։

Եթէ ան տարազրուեցաւ հայրենիքէն, Ամերիկայի եւ գաղթաչխարհի նոր կազմուած հայկական կեդրոններուն մէջ էր որ հասաւ քառասնամեայ իր պատկառելի տարիքին։ ան կը պահէ սակայն, Տարօնի աչխարհին հին փառքերը, եւ նոր բաղձոյն չրջաններու անզերազանցելիօրէն հերոսական պայքարներու անպարտելի կորովն ու կամքը։

Որեւէ հայրենակցականէ աւելի, ան է, որ գաղթաչխարհի մէջ կոչուած է պահակի դերը կատարելու պահպանելու համար այն ամէնը՝ ինչ որ Տարօն - Տուրուբերանինն է եղած։

Եւ ասիկա, ոչ՝ թէ նեղ տեղական նկատումներով եւ նախանձախնդրութեամբ, այլ այն միակ եւ անտեղիտալի համոզումով թէ՝ ինչ որ Տարօնի աչխարհին է, համահայկական է։

Անհրաժեչտ չէ պատմական հեռաւոր չրջաններու փաստերուն ապաւինել հաստատելու համար Տարօն աչխարհի ձգած խոր ազդեցութիւնները մեր պատմութեան վրայ։

Ցիչենք 1894 եւ 1904 թուականները։

Սասնոյ լեռներուն մէջ, այս յաջորդական թուականներուն կատարուած ըմբոստական չարժումներն էին, որ նոր դրոյն եւ ազատագրական պայքարի օրերուն։

Տարօն - Տուրուբերանի Հայրենակցականը Միութիւնը, որուն քառասնամեայ յոբելեանը կը տօնուի այսօր Փարիզի մէջ, իր ծնունդը առած է մայր երկրէն, ու նախնական քայլերը նետած՝ Արարատի եւ Ա· րագածի ստուերներուն տակ մղուած ազատագրական պայքարի օրերուն։

Եթէ ան տարազրուեցաւ հայրենիքէն, Ամերիկայի եւ գաղթաչխարհի նոր կազմուած հայկական կեդրոններուն մէջ էր որ հասաւ քառասնամեայ իր պատկառելի տարիքին։ ան կը պահէ սակայն, Տարօնի աչխարհին հին փառքերը, եւ նոր բաղձոյն չրջաններու անզերազանցելիօրէն հերոսական պայքարներու անպարտելի կորովն ու կամքը։

Որեւէ հայրենակցականէ աւելի, ան է, որ գաղթաչխարհի մէջ կոչուած է պահակի դերը կատարելու պահպանելու համար այն ամէնը՝ ինչ որ Տարօն - Տուրուբերանինն է եղած։

Եւ ասիկա, ոչ՝ թէ նեղ տեղական նկատումներով եւ նախանձախնդրութեամբ, այլ այն միակ եւ անտեղիտալի համոզումով թէ՝ ինչ որ Տարօնի աչխարհին է, համահայկական է։

Անհրաժեչտ չէ պատմական հեռաւոր չրջաններու փաստերուն ապաւինել հաստատելու համար Տարօն աչխարհի ձգած խոր ազդեցութիւնները մեր պատմութեան վրայ։

Ցիչենք 1894 եւ 1904 թուականները։

Սասնոյ լեռներուն մէջ, այս յաջորդական թուականներուն կատարուած ըմբոստական չարժումներն էին, որ նոր դրոյն եւ ազատագրական պայքարի օրերուն։

Տարօն - Տուրուբերանի Հայրենակցականը Միութիւնը, որ արդէն քառասուն տարուան վաստակ մը ունի, եւ իր թեւերը տարածած է գաղթաչխարհի բոլոր կարեւոր կեդրոններուն մէջ, հպարտութեամբ եւ քաջութեամբ պէտք է որ չարունակէ իր գործը։ Ան արդար համոզումով, որ, այս գործը բնական մասը կը կազմէ հերոսական այն բոլոր մարտնչումներուն, որոնք մեղի պիտի հասցնեն մեր վերջնական յաղթանակին։

Եւ բովանդակութիւն տուին մեր ազատագրական պայքարին։

Առանց 1894ի ապստամբութեան, Հայկական Հարցը դատապարտուած էր մնալու 61րդ յօդուածի անբովանդակ եւ տարտամ բովանդակութեամբ։ 1895ի Մայիսեան ծրագիրը, նոր եւ յստակ բովանդակութեամբ, անմիջական արդիւնքը եղաւ այս մեծ չարժումին։

Ահկ ետք, մասնաւորապէս երկրորդ ապստամբութիւնն էր, որ ծաւալեց մեր յեղափոխական չարժումը։

Ազատ եւ անկախ ապրելու կամքը, անկախութեան համար պայքարի ըմբռնումն եւ հաւատքը, զօրացաւ եւ նոր թափ ստացաւ Տարօնի այս կրկնակի ապստամբական չարժումներով։

Ո՞վ է, որ յանդգնութիւնը պիտի ունենայ անտեսել Տարօն - Տուրուբերանի այս մեծ եւ վճռական աղեցութիւնը մեր ազատագրական պայքարին մէջ։

Եւ ո՞ր Տարօնցին է, որ պիտի չուզէր պահել այս նուիրական ժառանգութիւնը։

Տարօն - Տուրուբերանի Հայրենակցական Միութիւնը, որ արդէն քառասուն տարուան վաստակ մը ունի, եւ իր թեւերը տարածած է գաղթաչխարհի բոլոր կարեւոր կեդրոններուն մէջ, հպարտութեամբ եւ քաջութեամբ պէտք է որ չարունակէ իր գործը։ Ան արդար համոզումով, որ, այս գործը բնական մասը կը կազմէ հերոսական այն բոլոր մարտնչումներուն, որոնք մեղի պիտի հասցնեն մեր վերջնական յաղթանակին։

Ս· ՏԻՐ ԹՈՎՄԱՍԵԱՆ

ԾԱՌԸ

(Միութեան խառասնամեակին առթիւ)

●

«Մեռելներուս իբրեւ խաչ ես այս ծառը տնկեցի »:

ԶԱԻԻՆ ՍԻՒՐՄԷԼԵԱՆ

1917, վեհ հոգիները տնկեցին այս ծառը , յանուն մեր անցեալին, յանուն մեր պապերուն ու մեռելներուն :

Ծառ մը մատղաչ: Բայց նուիրեալները համոզուած էին թէ խոր արմատներ պիտի ձգէր Ան ու չուտ պիտի աճէր :

Ու ծառը մեծցաւ: Դարձաւ կաղնի մը իր ճիւղերով տարածուն ու սաղարթախիտ :

Մենք արմատախիլ խլեակները, պիտի գայինք, օտար արեւներէն մեր այրած ճակատներով, իր հովանիին ներքեւ հանդչելու :

Այսպէս, քով - քովի, պիտի պատմէինք յիշատակները անցեալէն, մեր փառքերէն լուսաւոր , հերոսներէն հին ու նոր , մեր վիշտերէն եւ խղձերէն :

Պիտի խօսէինք մեր լեզուով քաղցրիկ, ղէպքերն ու ապրումները մեր երկինն անոյշ :

Պիտի երգէինք մեր երգերը տոհմիկ , պարերը գեղեցիկ: Ամէն անգամ ալ, յոյզերով, սարսուռներով, պիտի յիշէինք մեր տունը պապենական , սէրերն հեռաւոր եւ մեր մեռելները :

Այսօր Տօնն է հսկայ ծառին : Լսենք պատգամն անոր:

Թող ալ աւելի արմատանայ Ան, հոգիներուն մէջ Տարօնցիներուն ու մնայ միշտ անսասան բոլոր փոթորիկներէն:

ԶՕՀՐԱՊ ՄՈՒՐՏԷ

ՀԱՑԵՐՈՒ ԸՆԴՀ. ԹԻՒԸ

*

Ս. Միութեան Համայնապիտարանին համաձայն, աշխարհի վրայ գտնուող Հայերու ընդհանուր թիւը երեք միլիոն վեց հարիւր հազար է: Ս. Միութեան մէջ կ'ապրին երկու միլիոն չորս հարիւր հազար Հայեր, հետեւեալ բաժանումներով .

Հայաստան՝ մէկ միլիոն 167 հազար:

Վրաստան՝ 383 հազար :

Ազրպէյճան՝ 355 հազար:

Իսկ մնացեալ 493 հազարը՝ ցրուած են Ս. Միութեան անհուն տարածութիւններուն վրայ: (Իրականութեան մէջ, այս վերջին թիւը չատ աւելի պէտք է ըլլայ):

Արտասահմանի Հայերուն թիւը մօտաւորապէս մէկ միլիոն երկու հարիւր հազար է, հետեւեալ բաժանումներով .

Սուրիա եւ Լիբանան՝ 150·000:

Մ. Նահանգներ՝ 160·000 :

Իրան՝ 130·000 :

Թուրքիա՝ 125·000: (Այս թիւը վերտահաբար չափազանցուած է):

Ֆրանսա՝ 120·000: (Նոյնպէս) :

Արեւելեան Եւրոպա՝ 60·000:

Եգիպտոս, Եթովպիա եւ Սուտան՝ 40 հազար :

Իրաք եւ Պաղեստին՝ 30·000:

Իսկ մնացեալները՝ ցրուած են աշխարհի զանազան երկիրներուն մէջ :

ԻՄԱՍՏՈՒԹԵԱՆՑ ՈՒՂԻՈՎ

(Հէքեաթներ եւ աւանդութիւններ)

ԿԵԱՆՔԻ ԻՄԱՍՏԸ

●

Ես տեսայ նաեւ հողմամանիկներ՝ ծովուն մէջ, ցանցնուած ալ ու ձախ : Երկինքը տեւապէս պայծառ է, ու արեւը ջուրերուն վրայ ու ջուրերէն դուրս՝ հեշտանք : Հեզ ու աղքատ բնակչութիւն մը, որ երկիրը եղերող ծովուն ընծայած հատեստ ընծաներովը կը սնանի: Եւ սակայն, մտաւոր անպերազանցելի հարստութեամբ մըն է օժտուած: Այնտեղ կրօնքը քանդակուած է ամէն քայլափոխի, եւ իր էութեամբ զեղեցկութիւնն խակ է: Երկրին աստուածները, որոնք ծնունդն են բնակչութեան զեղապաշտ ու տեսլապաշտ երեւակայութեան, ինչպէս եւ՝ խորախորհուրդ ներաշխարհին, մերձ են իրենց, ու կ'ապրին կատարը լերան: Աստուածներով հարուստ այդ երկիրը հարուստ է նաեւ աստուածամերժ իմաստուններով: Այդ իմաստուններուն համար աշխարհը պատուանդան մըն է , ուր կանգնած կը դիտեն տիեզերքը անսահման ու անծայրածիր , ջանալով թափանցել անհունը, լուծել գաղտնիքը, եւ գտնել սկզբնապատճառը անոր . . . : Ժողովուրդը, ընչազուրկ թէեւ, ընչաքաղց չէ: Ոչ ալ՝ ինքնասէր , կամ յանձնապաստան: Չ'արշաւեր: Բայց, կը մաքառի կատաղօրէն՝ իր այդ քարքարուտ հողամասին ամէն մէկ թիզին պաշտպանութեանը համար: Կիները աշխատասէր են, զեղանի, ղէմքի ներդաշնակ գիծերով՝ ինչպէս այրերը, ու նրբակերտ քիթերով: Այլամերժ չեն: Բայց, նաեւ կը հաւատան թէ ցեղն իրենց զերազատ է միւսներէն, ինչպէս աստուածները՝ նոյն երկրին :

Անոնք, առաջինն ըլլալով ժողովուրդներու միջեւ, զահը տապալած են, ու ատչ են իրենք իրենց: Ահա թէ ինչու ...

= Հասկնալի է, — ընդմիջեց արքան, — յօրդորը:

Ու այն, որ արշաւողներէն վեցերորդն էր, եւ կտրած էր ընդարձակ տարածութիւններ, դեռ չնչասպառ ու քրտնաթոր , ըսաւ.

— Տէ՛ր արքայ, ես եղայ երկիր մը, որ աշխարհի մը չափ ընդարձակ է, կամ՝ աշխարհ մըն է առանձին ու ինքնօրինակ : Ան պարսպուած է ինքն իր մէջ նաեւ հոգեւին: Այլազան՝ իր բարքերով, ու հագուստ՝ իր աւանդութիւններով, իր պատերէն դուրս աշխարհ գոյութիւն չունի իրեն համար: Իսկ աշխարհիկ կեանքը կը նկատէ ժամանակաւոր կայան մը միայն : Չ'ապրիր, ըստ իր դաւանանքին: Այլ՝ կը պատրաստուի յետագայ կեանքի մը, որ վերացական է, եւ ոչ, սակայն, նպատակ մըն է իրեն համար: Նկուն ու համեստ խրճիթներու կողքին զեղակերտ պալատներ: Եւ զմայլելի ձեռակերտներ : Շերամին թելը անոնց նրբին ու մանրիկ ձեռքերուն մէջ կը վերածուի բեհեզի, ու յախճապակին՝ սքանչելատիպ ծաղկամանները: Ու նաեւ քանդակնե՛ր, քանդակնե՛ր փայտերու վրայ: Ինչպէս եւ՝ հոգեխոով բանաստեղծութիւններ՝ պարզ այլ խորհրդաստ: Կիները ջերմ են, ստեղծագործ՝ այրերուն նման, եւ աշխատասէր : Նաեւ՝ բարի, հնազանդ եւ հաճոյակատար : Այլ, սակայն, կը մերժեն դուրս դալ իրենց պատերէն :

Եւ այն, որ արշաւողներէն հօթներորդն էր եւ վերադարձեր էր խանձած այտերով, ըսաւ.

— Տէ՛ր արքայ, ես անցայ լեռնաշղթաներէ, ու յետոյ՝ հարթ տարածութիւններէ, ու հասայ հոն, ուր կոչուած էի ընտրելու արժանաւոր պահակուհի մը՝ մեր ապագայ պահակային: Եւ տեսայ աւազո՛ւտ, աւազո՛ւտ միայն,— պսպղուն , անծայրածիր եւ աննուաճելի: Եւ ովա՛ սիսեռներ՝ պատահական կամ հաղուադէպ : Ու նաեւ՝ բուրդեր՝ կառուցուած մեծագիր քարերով , հսկայ ու բարձրաբերձ , ճարտարապետական բացառիկ տաղանդ մը յայտնաբերող: Հիւսիսային եղերքը այդ երկրին կը թրջէ «Մեծ Ծովը»: Իսկ դէպի հարաւ երկարող իր կողը կը քերէ դէտ մը, որ «աստուածատուր չնորհն» է իրենց , եւ որուն ափունքը, տեղատուութենէ ետք, կը պարգեւէ իրենց այն հաճոյական պաշարը, որով կը անանին անոնք : Մոզեր, աստղաղարդ գիշերին, գետ ափին, բազմած՝ բարձրադիր աշտարակներու վրայ, անքթիթ աչքերով կը դիտեն երկինքը՝ հետեւելով աստղերու չարժումներուն, եւ գուշակելով տիեզերական երեւոյթները : Բեւեռաղիրը արդիւնք է իրենց մտաւոր զօրութեան: Ու պապիրոսը՝ փառքը՝ այդ երկրին : Մարդիկ սեւամորթ են, գանգրահեր, լայն ռունգերով , արշաւելու միշտ պատրաստ, եւ անվեհեր պատերազմիկներ: Կիները աւելի ամեհի են, քան այրերը: Եւ իշխողը՝ անոնց վրայ՝ ընտանեկան յարկերէ ներս: Ինքնակամ են, տիրական, ըմբոստ, հետեւաբար եւ ...

= ... Անարժան մեր գահին, — լրացուց, անհամբեր, արքան :

Եւ այն, որ արշաւողներէն ութերորդն էր, ըսաւ.

— Հնադարեան ժողովուրդ մը՝ կարծէք անծանօթ ձեռքէ մը նետուած լերան մը կողքին, ու փոքրիկ ծովու մը մերձ: Եւ այդ պզտիկ լերան կատարին, որ ամպամած է, տեւապէս, կը բազմի, — կը դասաւորի այդ ժողովուրդը, — այն միակ Աստուածը, զոր ինք, առաջինն ըլլալով ժողովուրդներու միջեւ, մտապատկերացած է, եւ որուն հետ «դաշինք» է կնքած: «Աստուածընտիր ժողովուրդ» է ինք՝ ի՛ր որակումով: Բայց, իր ճակատագրով ամէնէն աւելի լքեալը՝ իր խակ Աստուածմէն:

(3 Շար.) Կ. ՄԵՀԵԱՆ

ԳԱՂՈՒԹԷ ԳԱՂՈՒԹ

Մ. ՆԱՀԱՆԴՆԵՐՈՒ Ուսքինկէրն քաղաքին մէջ քաղաքապետ ընտրուած է Հայ մը՝ Պապ Սապոնճեան :

ԱՄԵՐԻԿԱՀԱՑ երիտասարդ երաժշտագէտ Ալան Ցովհաննէս , հեղինակած « Սուրբ Վարդան » համանուագ մը, որուն մասին Պոսթոնի երաժշտական թերթերն ու այլ քննադատներ մեծ դովեստով արտայայտուած են:

ՖԻԼԱՏԵԼՖԻՈՑ մէջ, 25 անդամ - ան - դամուհիներով հիմը դրուած է Հ. Մ. Ը. Մ.ի մասնաճիւղի մը, որ մկրտուած է «Նաւասարդ» անունով: Անդամներուն մեծ մասը արտասահմանէն նոր դաղթած Հայեր են, որոնք Միջին Արեւելքի մէջ պատկանած Հ. Մ. Ը. Մ.ի զանազան մասնաճիւղերուն :

ԱԹԼՆԹԻ սրահներէն մէկուն մէջ երգահանդէս մը տուած է Պէյրութահայ երգչուհի Տիկին Զեփիւռ Շանթ: Ցայտագրին մաս կը կազմէին միայն հայկ. ժողովը - դական երգեր :

ԱՊՐԻԼԵԱՆ սպառօնը, Աթլնթի մէջ տեղի ունեցած է Սպգ. կեդր. Վարչութեան նախաձեռնութեամբ, բոլոր կազմակերպութեանց մասնակցութեամբ անիը - տիր, Ցարանուանութեանց պետերուն եւ հոծ բազմութեան մը ներկայութեան :

ՌՈՒՄԱՆԱՀԱՑ երգչուհի Շաքէ Շիչ - մանեան մասնաւոր բեսիթալ մը տուած է Պուքրէշի ձայնասփիւռէն: Երգած է դասական եւ հայ հեղինակներու գործերէն :

ՁԱՐԵՀ Ա. Մայիս 12ին հայրապետական իր առաջին այցելութիւնը տուած է Նոր Առանա թաղի Ս. Աստուածածինն եկեղեցին: Շրջանի հայութիւնը մեծ պատիւներով ընդունած է կաթողիկոսը : Եկեղեցական արարողութիւններէն ետք, եկեղեցին թաղականութիւնը վարժարանին սրահին մէջ ճաշ մը տուած է ի պատիւ Զարեհ Ա.ի :

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈՑ «Ցառաջդիմասէր» ակումբին վարչութիւնը որոշած է իր նորաչէն սրահը կոչել «Ս. Էյլէկեան թատերասրահ» առ ի չնորհակալութիւն Սեդրակ Էյլէկեանի ըրած մեծադումար նուիրատուութեան :

ՍՈՒՐԻՈՑ մէջ նաեւթային «Շէլ» ընկերութեան տնօրէն նշանակուած է Հայ մը, Արամ Այվազեան :

ԼԱԹԱՔԻՈՑ Ս. Աստուածածին եկեղեցիին մէջ հոծ բազմութեան մը ներկայութեան Հոգեհանդստեան պաշտօն եւ սգահանդէս մը կատարուած է Ապրիլեան նահատակներուն յիշատակին: Պատարագած եւ յաւուր պատշաճի խօսքեր արտասանած են Արժ. Տէր Վահան :

ՊԷՅՐՈՒԹի հայաշատ արուարձաններէն Քարանթինա Թիթեղաւանին մէջ հրդեհ մը ծագած է: Մօտ տասը տուներ մոխրացած են: Բարեբախտաբար զոհ չկայ :

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈՑ մէջ եւս Ապրիլեան Սգահանդէսը կատարուած է հոծ ու երկիւղած բազմութեան մը ներկայութեան : Խօսած է Ե. Հէքիմեան. «Համազգայինի վարչութեան ջանքերով գործադրուած է օրուան պատշաճ յայտագիր մը :

ՆԱՄԱԿ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

«ՈՐՏԵՂԻՑ ԵՆ ՆՈՒԱՔ ՎԵՐՑՐԱՄ »

Այսպէս կը վերջաբանէ Մարզարիտ Բաբաեան իր յօդուածը «Ցառաջ»ի 12 Մայիս թիւին մէջ, ամսոյս հինգին, ձայնասփիւռէն տրուած հայածէս պատարագին երգեցողութեան մասին :

« Եկեղեցական աւանդութեան անհամաձայն կտորներ» կը հռչակէ ան : Որո՞նք :

Մանուկ հասակէս ի վեր Հայաստանեայ եկեղեցւոյն ծառայած եմ իբրեւ դպիր կամ սարկաւագ, եւ փարիզ ժամանելէս ետքը երկար տարիներ դպրութիւն ըրած եմ Ս. Ցովհաննէս Մկրտիչ Մայր եկեղեցւոյն մէջ: Բայց եւ այնպէս կարդ մը մեղեդիներ եւ չարականք անծանօթ են ինծի , կ'ուզէի գիտնալ թէ Մարզարիտ Բաբաեան ո՞ւր կրցած է մշակել ու զարգացնել այն «հմտութիւնը», որով «եկեղեցական աւանդութեան անհամաձայն» կը հռչակէ կարդ մը «կտորներ»:

Ուրեմն որո՞նք են այդ «կտորները» , եւ ինչո՞ւ «անհամաձայն » են մեր եկեղեցական աւանդութենէն: Կ'ուզեմ գիտնալ եւ սորվիլ:

Երկրորդ, կը գրէ թէ Օր. Առաքելեան երգեց «Ամէնը» եւ Պ. Տէվէճեան եւ Օր. Թամարա ? (չեմ ճանչնար այս անունով օրիորդ մը, որ ընկերակցած ըլլայ իմ երգեցողութեանս), երգեցին «Ընդ հոգւոյդ քոմը»:

Ուրեմն կ'ուզէի գիտնալ թէ «ամէնը» ամո՞ կ'երգուի ու «ընդ հոգւոյդ քոմ »ը տիւո՞ կ'երգուի :

Ո՞վ տուած է Մարզարիտ Բաբաեանի այս տեղեկութիւնները, որոնք ծիծաղ կը շարժեն: Անճամբ ունկնդրութիւն մը այսպիսի անհեթեթ բաներ դրել պիտի չտար ոչ միայն երաժշտութենէ հասկցողին, այլ եւ «եկեղեցական աւանդութեանց» քիչ ծանօթ մարդոց :

Զայնասփիւռէն տրուած բոլոր հայածէս արարողութիւնները ձայնագիր ժապաւէնի վրայ առնուած են, այնպէս որ, ըսի ըսաւի բնաւ տեղի չի տար: Եթէ Մարզարիտ Բաբաեան, կամ ուրիշներ, կը փափաքին ունկնդրել, պատրաստ եմ հաստատելու թէ «Ո՞րտեղից եմ վերցրած նոքա» եւ ո՞վ է երգած :

ՎԱՀՐԱՄ ՏԷՎԷՃԵԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

●

ԵՐԵՒԱՆի մէջ մեռած է Փրօֆ. Գրիգոր Արեշեան: Ծնած էր 1881ին՝ Վրաստանի մէջ: Իր նախաձեռնութեամբ է որ 1930ին Երեւանի մէջ բացուած է առաջին մանկաբարձական դպրոցը: Աւելի քան տասը տարի վարած է նաեւ Երեւանի պետական համալսարանին փոխ - տնօրէնութիւնը : Ունի աւելի քան 56 գիտական աշխատութիւններ՝ մանկաբարձութեան եւ ծննդաբերութեան գիտական կազմակերպութեան հարցերուն չուրջ :

ԵՐԵՒԱՆի «Երաժշտական Կոմեդիա»յի թատրոնին մէջ բեմադրուած է Ա. Ա. - րաքամանեանի « Փիղը պարտմ է» կատակերգութիւնը, որ կը մերկացնէ պետական հիմնարկութեան մը անբարեխիղճ ղեկավարին գործունէութիւնը :

ՀԱՑԱՍՏԱՆի կերպարուեստագէտներու եւ արուեստագէտներու միութեան նախաձեռնութեամբ, քանդակագործ - նկարիչ Երուանդ Քոչարի ստեղծագործութիւնն - րուն նուիրուած երեկոյ մը կազմակերպուած է :

ՀԱՑԱՍՏԱՆի Գրողներու Միութեան բանաստեղծներու բաժանմունքին վարչութեան անդամ ընտրուած են Գ. Սարեան, Վ. Ալազան, Վ. Նորենց, Գ. Մահարի , Ա. Գրաչի, Ս. Կապուտիկեան եւ Մ. Մարգարեան: Նախագահ՝ Գ. Սարեան :

ԱՄԵՐԻԿԱՑի գրող Հէնրի Լոնկֆելլոյի ծննդեան 150ամեակին նուիրուած երեկոյ մը տեղի ունեցած է Գրողներու Միութեան սրահին մէջ: Նախագահած է Ն. Զարեան: Լոնկֆելլոյի կեանքին եւ գրական գործունէութեան մասին խօսած է Ի. Դաշտենց :

ՀԱՑԱՍՏԱՆի Գրողներու Միութիւնը որոշած է այս տարուընէ սկսեալ հրատարակել «Երեւան» անունով գրական - գեղարուեստական տարեգիրք մը՝ ռուսերէն լեզուով: Տարեգիրքին նպատակն է ռուս ընթերցողներուն ներկայացնել խորհրդահայ գրականութեան լաւագոյն երկերը : Տարեգրքին մէջ տեղ պիտի տրուի նաեւ Հայաստանի ժողովուրդին կեանքին ու զբաղումներուն, հրապարակագրական եւ գրական - քննադատական յօդուածներու: Առաջին հատորը լոյս պիտի տեսնէ Մայիսին: Խմբագիրն է՝ Հ. Սալախեան :

ԿԵՆԴԱՆԻ ՄԵՌԵԱԼՆԵՐ

Պարոն Ամբակում ալ երես չունի իր պարտապահանջներուն երեսը նայելու, եւ լուր կը տարածէ թէ մեռած է :

ՊԱՐՏԱՊԱՀԱՆՋ.— (Հանդիպելով պարոն Ամբակումին) : Ի՞նչ , ո՞ղջ եւ. ես քեզ չատոնց գերեզմանատան մէջ կը կարծէի :

Պ. ԱՄԲԱԿՈՒՄ .— Եւ սխալած ալ չէք: Միայն թէ այսօր օդը լաւ ըլլալուն, ելայ քիչ մը պտտելու: Կէս ժամէն տեղս պիտի վերադառնամ ...:

ՅՈԲԵԼԵՆԱԿԱՆ

ՄԵԾԱՇՈՒԲ ՏՕՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆ

Հ. Բ. Ը. Միութեան 50ամեայ գոր – ծունէութեան :

Բարձր հովանաւորութեամբ Պատ. նա-
խագահ Հ. Բ. Ը. Մ. ՋԱՐԵՀ ՊԻՑ ՆՈՒ-
ՊԱՐԻ :

կազմակերպութեամբ Հ. Բ. Ը. Մ. Լիո–
նի Մասնաճիւղի «Յորելենական յանձնա-
խումբ»ին :

Այս կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին ,
Պետ. Երաժշտանոցի Սալ Մօլիէր չքեղ
սրահին մէջ, 18 ՔԷ տը Պօնտի , Լիոն :

Հանդէսը կը բացուի Վալանսի 60 հո –
գինոց «Արաքս» երգչախումբով :

կը խօսին ՍԵՐՈՎԲԷ ԵՊԻՍԿ. ՄԱՆՈՒԿ–
ԵԱՆ (կաթող. Պատուիրակ եւ Փարիզի ա-
ռաջնորդ), Պ. ՎԱՀԷ ՓՐԻՆՆԿԵԱՆ եւ
ՏՕՔԹ. Ա. ՊԻՕՃԻՒՔԵԱՆ եւ յարան –
ուանութեանց պետերը :

Հրաւիրուած է նաեւ Փարիզէն Պ. Կ.
ՃԱԿՈԲԵԱՆ :

Գեղարուեստական ճոխ եւ խնամքով
պատրաստուած բաժին մը :

Մուտքը ազատ է :

×

ՏԻՍԻՆԻ ՄԷՋ

Այս կիրակի իրիկուն , ժամը 9ին , Հ.
Ց. Դ. Տան մէջ, վերոյիշեալ յայտագրով :

Մուտքը ազատ է :

LE CHANT DU MONDE

ԵՐԳԵՐ ԵՒ ՊԱՐԵՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆԷՆ (*Թիւ 1*), Այգեկուտ, Զինչ ու զինչ, Լուսնակ գիշեր, Աւուշս, Խնչոյքի երգ, Գիւմբրիի շուրջպար, Ի՞նչ - ի՞նչ ասեմ :

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԽՈՒՄԲ, *ղեկավարու-*
թիւն՝ Ա. Ալեքսանտրեան, Գ. Զա-
քարեան եւ Թ. Ալթունեան

LDY 4043

×

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՐԳԵՐ (*Թիւ 2*)
Գացէք տեսէք, Կալի երգը, Մեռնիլ
ճեզ համար, Կեցցէ փեսան, Եղնիկի պէս, Սարերով գացի :
Երեւանի բաւիղ - կայանին ժողովր-
դական գործիքներու խումբ, ղեկա-
վարութիւն՝ Ա. ՄԵՐԱՆԿԻՒԼԵԱՆ,
մեներգ Յովհաննէս Պատպեան եւ Օֆելիա Համբարձումեան :

LDY 4075

×

ԵՐԵՒԱՆԻ ԱՐՁԱԳԱՆԳՆԵՐ (*Թիւ 3*)
Երեւանի գիշերները, Իմ աճոյշ Հա-
յաստան, Սիրերգ, Տուինի ճամբուն վրայ, Ստեփան Շահումեանին
Հայաստանի երգերու եւ պարերու
խումբ, ղեկավարութիւն՝ ԹԱԹՈՒԼ ԱԼԹՈՒՆԵԱՆ :

LDY 4085

En Vente —
« ELEDISC »
69 2Bd. Voltaire PARIS
et chez tous les bons disquaiers

ՀՐԱՊԱՐԱԿԱՑԻՆ ԲԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ ՎԱԼԱՆՍԻ ՄԷՋ

Կազմակերպուած Հ. Ց. Դ. Վալանսի
Շրջ. Կոմիտէին կողմէ, այս կիրակի ի -
րիկուն ժամը 20,30ին, Ֆուայէ Սալ տէ
Ֆէթ մէջ :

Կը բանախօսէ Մէջին Արեւելքէն ժա –
մանած «Ցուսաբեր»ի խմբագիրը՝
ԸՆԿ. Մ. ԹԷՕԼԷՕԼԵԱՆ

ԿԱՊՈՑՏ ԽԱՉԻ ՕՐԸ

Նախաձեռնութեամբ Ալֆորվիլի մաս –
նաճիւղին , 19 Մայիս ժամը 15 – 19ը,
ֆաֆէ «Սփոր»ի սրահը, Մէզոն Ալֆոր :

Կը նախագահէ Տիկ. ՀՌԻՓՍԻՄԷ Ի -
ՓԷԿԵԱՆ :

Գեղարուեստական բաժին :

Դրիգոր Վահան կը ներկայացնէ
Մասնակցութեամբ Ա. ԳՄԲԷԹԵԱՆԻ եւ
Ն. ՊՇՏԻԿԵԱՆԻ

Թոթով Աբիսողոմը (*պաւէշա 1 արար*)
Ես՝ ես եմ *մանկական զուարճախաղ :*
Արտասանութիւն , երգ , անակնկալներ :
Հիւրասիրութիւն , Ծախքերու մասնակ -
ցութիւն : Մուտքը ազատ է :

Օթօպուս առնել Էքթոլ Շարանթոնէն 181
թիւը եւ իջնել վերջնատուրութեան :

ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴԻ ՕՐԸ

Սէնթ Էթիէն .—Հ. Ց. Դ. Նոր Սերուն-
դի Բարդէն Սիւնի խումբը կը ռոնդ իր
« Օր »ը այս կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը
3ին, Փլաս Օքէլ տը Վիլ, թիւ 9, (Քրէտի Լիոնէի վերնայարկը) :
Կը նախագահէ՝ ընկ. ԱԼՊԵՌ ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ
Կը խօսի՝ ընկ. ՄԻՆԱՍ ԹԷՕԼԷՕԼԵԱՆ
Մասնաւորաբար կը հրաւիրուին կեդր.
Ֆրանսայի բոլոր ընկերները անխտիր :
Ամբերգ, մեներգ, արտասանութիւն եւ
զանազան անակնկալներ, ինչպէս նաեւ ե-
րոպական պարեր :
Ճոխ պուֆէ :
Մուտքը ազատ է :

ԱՆՆԱԽԸՆԹԱՑ ՊԱՐԱՇԱՆԴԷՍ

Կազմակերպուած Մալաթիոյ Կրթասի-
րաց Ընկ. Լիոնի Երկսեռ Երիտ. Միու –
թեան կողմէ, ի նպաստ Միութեան 50
տարիէ ի վեր յետապնդած կրթական
գործին :

Այս շաբաթ երեկոյ, ժամը 9էն մին -
չեւ առաւօտեան 5ը, Պէրիէ-Միլլէի չքեղ
եւ ընդարձակ սրահներուն մէջ (Փլաս
Պէլըֆուր, Լիոն) :

ԿԱՊՈՑՏ ԽԱՉԻ ՕԴ. ԿԱՑԱՆ

Քարտուղարին փարիզէն բացակայու -
թեան պատճառաւ առ այժմ դրասենեակը
ղոց է :

Հետաքրքրասով արձանագրուողներէն, ինչ-
պէս նաեւ կայանի պլօֆահիոն նպաստ
ստացողներէն կը խնդրուի ներկայանալ
Յունիսի սկիզբը,

5 Rue Meyran. Tél. TRU 27-35

Ցանձնելու եւ ստանալու համար հարկ
եղած թուղթերը :

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

Տիկին Արմենուհի Ցակոբեան կը փըն-
տրուի, 1914 կամ 1915ին Գասապայի (Իզ-
միրի գաւառ) մէջ, Սեդրակ անուն հա -
յու մը կողմէ գաշունահար մեռած իր
հօր Թախմիս Պետրոսի՝ ընկ Մշոյ Պու-
լանուխ կամ Օրտու-Զոր գիւղացի աղգա-
կաններէն : Գրել՝ Տիկ. Արմենուհի Ցա –
կոբեանի, 15 ռիւ տ'Օպաննը, Մարսէյլ
(Ֆրանս) : *Արտասահմանի թերթերէն կը*
խնդրուի արտատպել :

ՔԱՌԱՍՆԱՄԵԱՑ ՏՕՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆ

Տարօն – Տուրուբերանի Հայր. Միու -
թեան քառասնամեայ գործունէութեան
յորելենական հանդէս :

Տեղի կ'ունենայ 18 Մայիս , Շաբաթ ե -
րեկոյ ժամը 21ին, իվ Թուտիֆ Թատերա-
սրահին մէջ, մէթրօ Ռէփիւպլիք :

21 ռիւ Իւ Թուտիֆ, Սալ Բօլ Ֆարալիֆ

Կը նախագահէ Պ. ԽԱՉԻԿ ՄԿՐՏԻՉԵԱՆ :
Կը խօսին Տիկ. ՀՈՒՐԻ ԻՓԷԿԵԱՆ - ՊՈՒ-
ՏԱՔԵԱՆ եւ Պ. ԼԵՒՈՆ ՏՕՆԻԿԵԱՆ :

Գեղարուեստական բաժինը կը մասնակ–
ցին՝ Սիփան–Կոմիտաս երգչախումբը իր
ազգային տոհմիկ երգերով եւ մեներգնե-
րով, ղեկավարութեամբ Պ. Կ. ԱՓՐԻԿ -
ԵԱՆԻ : *Կ'արտասանեն՝ դերասան* ԱՐՏԱ-
ՇԵՍ ԳՄԲԷԹԵԱՆ եւ Օր. ԳԱՓՈՑԵԱՆ :
Կ'երգեն՝ Գ. ՊՕՂՈՍԵԱՆ եւ Ա. ՔԻՒՓԷԼ-
ԵԱՆ, *ջութակ՝* ՍԱՐԳԻՍ ՔԱՋԵԱՆ :

Կը հրաւիրուին մեր ազգային բոլոր
կազմակերպութիւնները եւ հայ ժողո –
վուրդը : Մուտքը ազատ է :

ԱՐՏԱՍԱՆՈՒԹԵԱՆ ԵՐԵԿՈՅ

Արտասանութիւններ հայերէն եւ փրանսերէն



ՍԱՐԳԻՍ ՊՕՂՈՍԵԱՆ

Առաջին եւ երկրորդ պտոյտ հայ գրականութեան պարտէզին մէջ
Այս երկուշաբթի, ժամը 9ին, Շովէն սրահին մէջ
Մուտքի գիներն են · —150, 200, 300 եւ 500 ֆրանք
Տոմսերը կը ծախուին միայն Բալուեան գրատան մէջ, 43 թիւ Ռիշէ, փարիզ (9),
հեռ · ՓՐՕ · 25 – 46 :
Կարեւոր .— Երեկոյթը կը սկսի ճիշդ որոշեալ ժամուն :
Կը խնդրուի ուշացումով չխանգարել հաւաքոյթը :

ՑՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՓԱՐԻԶ .— Հ. Ց. Դ. Նոր Սերունդի
փարիզեան խումբերու ներկայացուցչա -
կան ժողովը, այս Շաբաթ , ժամը 20·30-
ին, 17 *բիւ Պլէօ : Պարտաւորիչ ներկայու –*
թիւն :

ՍԷՆԹ - ԷԹԻԷՆ .— «Անտոք» ենթակոմի-
տէի ժողովը այս շաբաթ իրիկուն ժամը
20,30ին, սովորական հաւաքատեղին : Կարեւոր օրակարգ : Բոլոր ընկերներու
ներկայութիւնը պարտաւորիչ է :

ԿՐԸՆՈՊԼԸ .— Հ. Ց. Դ. Եօթնեղբայր–
եան կոմիտէի ընդհ. ընկերական ժողովը
այս շաբաթ երեկոյեան ժամը 21ին, սո–
վորական հաւաքատեղին : Խիստ կարեւոր
օրակարգ : Կը հրաւիրուին շրջանի բոլոր
ընկերները անխտիր : Կը խնդրուի ճշդա –
պահ ըլլալ :

ԻՍԻ .— Հ. Ց. Դ. «Զաւարեան կոմի –
տէի ընկերական ընդհ. ժողովը այս շա –
բաթ իրիկուն ժամը 21ին, Մըլմեան սրա–
հը : Բոլոր ընկերներու ներկայութիւնը
պարտաւորիչ է : Կարեւոր օրակարգ :

ՎԻԼՆ .— Հ. Ց. Դ. Անի կոմիտէի ընկե-
րական ընդհ. ժողովը այս Շաբաթ , ժա-
մը 20·30ին, «Համօ Օհանջանեան» սրա -
հին մէջ : Բոլոր ընկերներու ներկայու –
թիւնը պարտաւորիչ է :

ՎԱԼԱՆՍ .— Հ. Ց. Դ. Շրջ. կոմիտէին
ընդհ. ժողովը, այս շաբաթ իրիկուն ժա-
մը 8,30ին, «Ահարոնեան» ակումբը : Կա-
րեւոր օրակարգ : Բոլոր ընկերներուն
ներկայութիւնը պարտաւորիչ է :

ԱՒՆՈՒՎԻԼ–ՍԱՐՍԷԼ .— Հ. Ց. Դ.
«Վարդան» ենթակոմիտէն ընդհ. ժողովի
կը հրաւիրէ իր բոլոր ընկերները այս կի–
րակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին, Առնուվի–
լի ծանօթ հաւաքատեղին : Բոլոր ընկեր-
ներու ներկայութիւնը պարտաւորիչ է :
Կարեւոր օրակարգ :

ՏԻՍԻՆ .— Հ. Ց. Դ. կոմիտէն ընդհ.
ժողովի կը հրաւիրէ բոլոր ընկերները,
այսօր շաբաթ , ժամը 20·30ին :

Ներկայ կ'ըլլայ ընկեր Միհրան Թէօլէօլ –
եան : Կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ :

ՄԱՐՍԷՑԼ .— Հ. Ց. Դ. Շրջ. կոմիտէն
ժողովի կը հրաւիրէ «Դրօ», «Ցաւոյ»,
«Շ. Միսաքեան» խումբերու եւ Հ. Ց. Դ.
Նոր Սերունդի Շրջ. վարչութեան բոլոր
ընկերները՝ այս չորեքշաբթի , ժամը 21-
ին, «Ահարոնեան» ակումբին մէջ : Կարե -
ւոր օրակարգ : Պարտաւորիչ ներկայու –
թիւն :

ԻԹԱԼԻԻ Ֆ. Կ. Խաչէ մասնաճիւղին
ընդհ. ժողովը այս շաբաթ ժամը 4ին ,
Ժանթիլլիի դպրոցին սրահը : Անդամու -
հիներու ներկայութիւնը պարտաւորիչ է :

ԹՕՔԱՏԻ Հայր. Միութեան ժողովը այս
կիրակի, 36 բիւ տը լա Տէֆաճս, Իսի լէ
Մուլիւօ :

LA STÉ. VERGER-FRUITS
12 Rue St. Denis, Paris (I)
(Perimètre des Halles)
*
Փարիզի կեդրոնական Հալլին մէջ
հայկական միակ հաստատութիւնը
կը փնտռէ Հարաւ. Ֆրանսայի գա-
ւառներէն հմուտ եւ մասնագէտ՝
Courtier expéditeur en
Fruits et Légumes

ԿՈՒԶՈՒԻՆ

Երեք կին մեքանիսիէններ աշ –
խատանոցի համար, փոփլին եւ
սիւէտին · ապահով աշխատանք ամ-
բողջ տարուան համար, նուազա –
գոյն օրապահիկ տարեկան 600·000
ֆրանք : դիմել՝

SPORTVIL
60 Rue de Richelieu, Paris

Imprimerie Araxes, 46, Rue Richer,
Paris (9e) Pro. 05-73.

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ
Հիմնադիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Le PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN en EUROPE

HARATCH

Fondateur : SCHAVARCH MISSAKIAN
Rédaction et Administration : 32, rue de Trévise - Paris 9e
Fondé en 1925 Tél. : PRO. 86-60 R. C. Seine 57 A 2731
C. C. P. Paris 15069-82

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ֆրանսա եւ գաղութներ, տարեկան 3000 ֆր. վեցամս. 1600
Արտասահման՝ տարեկան 3500 ֆրանք: Հատը 12 ֆր.

ԿԻՐԱԿԻ
19
ՄԱՅԻՍ
•
DIMANCHE
19 MAI
1957

33ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7885 33ème ANNEE Directrice : *Arpik MISSAKIAN* ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 13ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3696

ՕՐՈՒԱՆ ԽՕՍՔԸ

ԱԶԳԱՊԱՀՊԱՆՈՒՄ

•

Ի՞նչպէս հայ պահել նոր սերունդը ըս-փիւռքի մէջ:

Ազգապահպանո՞ւմ : Ա՛յս է օրակարգի ամէնէն հրատապ հարցը՝ յորմէհետէ ցիւրացան նետուած ենք, ըստ բախտի, աչխարհի չորս հովերուն :

Ու այս հարցը պիտի չարունակէ առա-ջին տեղը դրաւել օրակարգին վրայ բոլոր այն կազմակերպութեանց, որոնք լծուած են դաղութներու ինքնապաշտպանութեան դժուարին , բայց նուիրական գործին :

Մերձաւոր արեւելքի երկիրներուն մէջ խնդիրը լուծուած է ինքնին :

Այնտեղ այլասերման ու ձուլման ո՛չ մէկ լուրջ վտանգ կը սպառնայ հայ նոր սերունդին : Կրօնքի եւ մշակոյթի տարբերութիւնը վահանի դերը կը կատարէ հոն, ինչպէս ժամանակին՝ Օսմանեան կայսրութեան մէջ :

Սուրիոյ, Լիբանանի, Իրաքի, Իրանի , Անդրյորդանանի, Թուրքիոյ, Եգիպտոսի ու Կիպրոսի մէջ, ուր չուր ջկէս միլիոն Հայեր կ'ապրին, մեր հայրենակիցները դիւրութիւններ ունին ազգային դպրոցներ բանալու, հայ լեզուն ու գրականութիւնը ուսուցանելու առաւել կամ նուազ ազատութեամբ, համաձայն տեղական օրէնքներու եւ պայմաններու :

Ու երբ «ազգային դպրոց» կ'ըսենք , չենք կրնար մանաւանդ մանկապարտէզին եւ նախակրթարանին վրայ :

Չենք ժխտեր անշուշտ երկրորդական վարժարաններու դերը՝ մանաւանդ Մերձ. Արեւելեան երկիրներու մէջ: Սակայն մանկան մէջ ազգային զգացումի ձեւ ու մարմին կ'առնէ մանուկ տարիքէն :

Մայրենի լեզուն պէտք է սորվիլ մանկապարտէզին մէջ, զարդացնել նախակրթարանի դասարաններուն վրայ, ի հարկին կատարելագործելու համար զայն միջնակարգ վարժարանի մէջ :

Այս կարելիութիւնները կան վերոյիշեալ երկիրներուն մէջ: Նիւթականն է միայն որ կը պակսի անոնց :

Կրթութիւնը ձրի եւ պարտադիր չէ շատ տեղեր: Բազմանդամ ընտանիքի հայրեր ի վիճակի չեն կրթաթոշակ վճարելու իրենց զաւակներուն համար: Ուսուցիչները դէչ վճարուած են :

Ցոյս կայ սակայն, որ այս անպատեհութիւնները դարմանուին՝ շնորհիւ «Գ. Կիւլպէնկեան Հիմնարկութեան», որուն խնամակալները ներկայիս քննական պետոյտի ելած են Մերձ. Արեւելքի մէջ :

Մեր մտահոգութիւնները արեւմտեան երկիրներու մասին է :

Շուրջ 400·000 Հայեր կ'ապրին Եւրոպայի եւ Ամերիկայի մէջ, Պալքաններէն մինչեւ Ֆրանսա ու Անգլիա, Քանատայէն մինչեւ Արժանթին եւ Ուրուկուէյ :

Ցունաստանի մէջ ունինք հայկական վարժարաններ, մանկապարտէզին սկսեալ: Մեծ վտանգ չկայ այնտեղ :

Ռումանիոյ եւ Պուլկարիոյ մէջ պետականացուած են հայկական դպրոցները : Հայերէնը կ'ուսուցուի իբրեւ օտար լեզու : Եւ ի՞նչ հայերէն: Հետեւելով Պուքրէշի Նոր Կյանք եւ Սոֆիայի Երեվան չաբաթաթերթերու դէչ օրինակին, այս երկիրներու դպրոցներն ալ քանի մը տարիէ ի վեր ընդունած են բոլշեւիկեան ուղղադրութիւնը: Դպրոցները առանց դասագրքի մնացին , երկար ատեն, մինչեւ որ երեւանէն հասան նոր ուղղագրութեամբ դրքեր :

Այս երկու երկիրներուն մէջ ալ հայ վարժարաններու աշակերտներուն թիւը կը պակսի տարուէ տարի: Քանի որ միակ տեսակ ծրագիր կը գործադրուի հայկական եւ տեղական դպրոցներուն մէջ, մեր հայրենակիցները կը նախընտրեն այս վերջիններուն, լաւագոյն ապագայ մը ապահովելու յոյսով :

Վտանգը լուրջ է Արեւմտեան Եւրոպայի եւ ղոյզ Ամերիկաներուն մէջ, ուր մեր ինքնապաշտպանութեան դէնքերը չատ տկար են :

Մեր մտահոգութիւնը պէտք է կեդրոնացնենք այդ երկիրներուն վրայ :

ՀՐԱՆՏ – ՍԱՄՈՒԷԼ

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՆԵՐՔԻՆ ՀՈԳԵՐԸ

ԵԼՄՏԱԿԱՆ ՀԱՐՑԸ
ԱԶԳ. ԺՈՂՈՎԻՆ ԱՌՋԵՒ

Ազգ. Ժողովը ուրբաթ կէսօրէն վերջ 145ի դէմ 287 ձայնով որոշեց քննել ելմտական նոր ծրագիրն ու յաւելեալ տուրքերու հարցը: Ինչպէս պըրա ծենք (քիչ անդին) կառավարութեան կողմէ առաջարկուած յաւելեալ տուրքերու 98 միլիառ ֆրանքի դումարին միայն երկու միլիառը ընդունուեցաւ եղ-մտական յանձնաժողովին կողմէ: Կը կարծուի թէ վարչապետը պիտի չբաւակա-նանայ այս մերժումով եւ պիտի պահանջէ որ Ազգ. Ժողովը ընդունի 98 միլիառ յաւելեալ տուրքի ծրագիրը, եւ այս հարցին շուրջ վստահութեան քուէ պիտի պահանջէ :

Առաջին օրուան վիճաբանութեանց ընթացքին խօսք առնող երեսփոխաններուն մեծամասնութիւնը հակառակ է կառավարական ծրագրին. կը վախնան որ եթէ տուրքերու այս ծրագիրը վաւերացուի , քանի մը ամիս վերջ կառավարութիւնը նորանոր տուրքերու պէտք պիտի ունենայ՝ իր պիւտճէն հաւասարակչռելու համար :

Վարչապետ կի Մոլէ խօսք առաւ ուշ ատեն. յայտարարեց որ ժողովուրդին մեծամասնութիւնը կը բաժնէ կառավարութեան ընդհանուր տեսակէտները՝ կարեւոր հարցերու շուրջ, սակայն ցաւ յայտնեց որ ընդհանուր անհոգութիւն մը ցոյց կուտան այն բոլոր խնդիրներուն մասին , որոնք ուղղակիօրէն կապ չունին իրենց հետ :

Ակնարկելով ֆրանքի արժէքաղրկման վախերուն, կի Մոլէ յայտնեց թէ ոչ ոք կը ցանկայ այդ, բայց չատեր այնպիսի ընթացք մը բռնած են, որ կարծէք կ'ուզեն փութացնել ելմտական անկայունութիւնը: «Ես , որպէս ընկերվարական , որոշած եմ ամէն գնով պայքարիլ դրամի արժէքաղրկման դէմ. բայց մինակս ո-չինչ կրնամ ընել »:

Վարչապետը ապա աւելցուց, որ եթէ պիւտճէին անհաւասարակշռութիւնը չվանդակոտուի, անհրաժեշտ պիտի ըլլայ ոսկիի պահեստներուն ձեռք տալ : «Ի՞նչպէս պատահեցաւ որ մինչեւ հոս հասանք » , հարց տուաւ վարչապետը: Ապրանքներու գիները անփոփոխ պահելու մեր մտահոգութիւնն ու ցուրտերը պատճառ դարձան որ ստիպուինք կարդ մը ապրանքներ նեբածել , երբ նոյն այդ ապրանքները արտածող երկիր էինք նախապէս :

Վարչապետը ակնարկեց նաեւ Սուէզի հարցին. «Ճիշդ է, որ Սուէզը մեզի սուղ նստաւ հաղուագիւտ դրամանիշներու (տըվիզ) տեսակէտէն. սակայն որեւէ դղջում չունիմ. կը ցաւիմ միայն, մինչեւ վերջը չդացինք »:

× Միջազգային հիմնադրամին մէջ Ֆրանսա 262 միլիոն տոլարի վարկ մը ունէր՝ մէկ տարուան համար : Առջի օր , Ֆրանսա 60 միլիոն տոլար եւս քաշեց այդ դումարէն: Ուրեմն մինչեւ հիմա 220 միլիոն քաշած կ'ըլլայ եւ մինչեւ տարեվերջը 42 միլիոն տոլարի բաց վարկ մը կ'ունենայ :

× Լոնտոնի «Ֆայնէնշըլ Թայմզ» տնտեսագիտական թերթը կը նախատեսէ որ Ֆրանքը չուտով պիտի արժէքաղրկուի : Կը կարծուի թէ Ֆրանսական կառավարութիւնը կը մտածէ փոխարութիւն մը ընել Պանք տը Ֆրանսէն՝ արժէքաղրկման առաջքն առնելու համար :

ՏՈՒՐՔԵՐՈՒ ԽՆԴԻՐԸ

•

Ինչպէս դրած էինք երեք կարգի տուրքերու հաստատումով կառավարութիւնը պիտի ապահովէր 98 միլիառ ֆրանքի եկամուտ մը :

Արդ, Ազգային Ժողովի ելմտական յանձնաժողովը զբաղեցաւ այս հարցով , եւ 98 միլիառ տուրքերու փոխարէն ընդունեց միայն 2 միլիառ ֆրանքի տուրքի հաստատումը :

Ա.— կառավարութիւնը կ'առաջարկէր ընկերութիւններուն բաշխած չահաբաժիններէն գանձուած տուրքերուն (Սիւրթաքս) վրայ երեսուն առ հարիւր յաւելում մը կատարել: Ակնկ պիտի դոյանար երկու միլիառի եկամուտ մը :

Յանձնաժողովը որոշեց ընկերութիւններու դրամագլուխներուն վեց առ հարիւր տոկոսի հաշուով բաշխուած դումարին վրայ գանձել միայն այս տուրքը: Այս կերպով եկամուտը պիտի ըլլայ 2 միլիառ ֆրանք :

Բ.— կառավարութիւնը կ'ուզէր առկախ ձգել առեւտրականներու ունեցած ապրանքներուն (Սթոքի) համար արձանագրուած պահեստի դումարները (Տէֆորսիւր Սթոք), եւ անոնցմէ տուրք մը գանձել: Ակնկ պիտի դոյանար 82 միլիառի եկամուտ : Այս Տէֆորները կ'արձանագրուէին ամէն տարի, կառավարութեան կողմէ որոշուած սակերու հիման վրայ , եւ կը զեղչուէին ընդհ. չահէն :

Ելմտական յանձնաժողովը մերժեց այս առաջարկը :

Յ.— Ելմտական յանձնաժողովը մերժեց նաեւ հրանիթի վրայ եղած յաւելումը , (չորս ֆրանք իւրաքանչիւր լիթրի վրայ), ուրկէ պիտի դոյանար 14 միլիառի հասոյթ :

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ.— Վերջին պահուն, վարչապետը որոշեց տուրքերու իր նախկին ծրագրին մէջ փոփոխութիւն մը մտցնել՝ ընդառաջելով Հանրապետականներու եւ Զախաւորներու ներկայացուցած ծրագիրներուն: Ա) Տասը առ հարիւր յաւելում ապրանքներու արձանագրուած պահեստին վրայ (Տէֆորսիւր Սթոք) . հասոյթ՝ 43 միլիառ: Բ) Տասը առ հարիւր յաւելում ընկերութիւններու տուրքերուն վրայ, 46,20 առ հարիւր՝ 41·8ի փոխարէն : Հասոյթ՝ 29 միլիառ: Գ) Վառելանիւթի գինի յաւելում՝ չորս ֆրանք: Հասոյթ՝ 14 միլիառ: Ընդհ. դումար՝ 86 միլիառ, որուն վրայ պիտի աւելցուի նախապէս ընդունուած երկու միլիառը :

ՍՈՒԷՋԻ ՀԱՐՑԸ

Ամերիկեան կառավարութիւնն ու Արտ. նախարարութիւնը սպասողական դիրք մը բռնած են :

Ամերիկեան քաղաքական շրջանակները կ'ընդունին թէ իրաւական տեսակէտէն Ֆրանսա իրաւունք ունի. անցեալ Հոկտեմբեր 13ին քուէարկած «վեց սկզբունքները» ընդունուած էին Մ. Միութեան եւ Եգիպտոսի ալ կողմէ: Ապրիլ 26ին, Ապահովութեան Խորհուրդի բոլոր անդամներն ալ ընդունեցին թէ Եգիպտական ծրագիրը կ'անտեսէ այդ վեց սկզբունքները : Մինանդամայն արդար է ուրեմն պահանջել Նասրէն, որ ենթարկուի այդ որոշումներուն :

Սակայն ընդհանուր տպաւորութիւնն այն է, որ Ֆրանսա դոհացում պիտի չըստանայ, որովհետեւ Մ. Նահանգները կողմնակից չեն որ Միջին Արեւելքի մէջ նոր անհամաձայնութիւններ ծագին :

× Մ. Միութեան Արտաքին նախարարը, Կրոմիքօ, յայտարարեց թէ Ֆրանսական այս միջամտութիւնը «չափազանց ապաժամ » է :

× Գահիրէի ձայնասփիւռն ու թերթերը չատ դժգոհ են ու կը յայտնեն թէ «Ֆրանսա միջազգային վստահութիւն վայելելու արժանի չէ եւ ոչ մէկ իրաւասութիւն ունի եգիպտոսի դէմ բողոքելու՝ Ապահովութեան Խորհուրդին մէջ»:

«ԿԻՒԼՊԷՆԿԵԱՆ» ՀԻՄՆԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ՎԱՐԻՉՆԵՐԸ ԱՑՑԵԼԵՑԻՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԻՒՂԱՒԱՆՆԵՐԸ

ՊԷՅՐՈՒԹ, 16 Մայիս.— «Գալուստ Կիւլպէնկեան Հիմնարկութեան » վարիչները, որոնք ինչպէս գրած էինք , երկուշաբթի իրիկուն այցելած էին Ազգային Առաջնորդարան, երեքշաբթի առտու ժամը 9·30ին այցելեցին հայկական հիւղանոցները, ընկերակցութեամբ Լիբանանի Հայոց Առաջնորդ Գերշ. Տ. Խորէն Արք. Բարոյեանի եւ Արդիական բնակարանների Շինութեան Ցանձնախումբի Ատենապետ Պ. Վահէ Մէթեանի :

Պ. Ռոպէր Կիւլպէնկեան, Փամէլլայի դուքսը եւ Տօքթ. Ժողէ նախ զացին Քարանթինա թաղը, ուր այցելեցին եկեղեցին ու ազգային վարժարանը : Շատ ազդուած իրենց աչքին պարզուող տեսարանէն, պատուիրակութեան անդամները չկրցան զսպել իրենց յուզումը: Տօքթ. Ժողէ Սրբազանին մօտենալով ըսաւ .

— Մեր առաջին գործը այս հիւղաւանները քանդել եւ հայ ժողովուրդին մարդավայել բնակարաններ ապահովել պիտի ըլլայ :

Այնուհետեւ զացին Թիրօ եւ Սանճագ թաղերը, ուր այցելեցին Մ. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկեղեցին, Ազգային Նուպարեան վարժարանը եւ Թէքէեան վարժարանը :

« Հիմնարկութեան » վարիչներու խնդրանքով, Ազգ. Առաջնորդարանը չուտով տեղեկագիր մը պիտի ղրկէ Լիզպոնա, ուր յառաջիկայ Յուլիսին դումարուելիք ժողովը նկատի պիտի ունենայ հայկական հիւղաւաններու պարագան: Տեղեկագրին հետ պիտի ղրկուին նաեւ լուսանկարները :

2·500·000 Լ. Ո. ՀԱՑ ՀԻՒՂԱՒԱՆՆԵՐՈՒՆ

Վերջին պահուն ստացանք «Ազդակի» Մայիս 17ի թիւը որ հետեւեալ տեղեկութիւնները կը հրատարակէ. —

Հիմնարկութեան նախագահը՝ յայտնած է Կիւլկիոյ Կաթողիկոս՝ Զարեհ Ա.ի թէ 1958ի համար 50·000 սթերլին, ապա չորս տարի եւս կանոնաւորաբար նոյնքան դումար մը պիտի տրամադրէ Ազգ. Առաջնորդարանի Հայ Արդիական Ատաններու Շինութեան Ցանձնախումբին :

Մանրամասնութիւնները՝ յաջորդով :

ՀԱՑ ՄՇԱԿՈՅԹԻ ՏԱՆ

Տիկին Մարիամ Ս. Էլէիբէկեան	10·000
Տիգրան Վարդանեան	1·000
Գուրգէն Սալիպեան, Նիւ Եորք	5·000

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԱՊԱԶԻՆՄԱՆ յանձնաժողովին ամերիկեան պատուիրակը, Սթասըն, յայտարարեց թէ Մ. Միութեան հետ համաձայնութեան մը գալու հաւանականութիւնը չատ մեծ է :

ԻՏԱԼԻՈՑ գահլիճը կազմելու պաշտօն ստացած Ադոնէ Մորի, յաջողութեամբ յառաջ կը տանի իր խորհրդակցութիւնները: Կը կարծուի որ չաբաթ իրիկուն ի վիճակի պիտի ըլլար կառավարութեան վերջնական ցանկը ներկայացնելու :

ՆԱԻԹՕՑԻՆ 17 մեծագոյն ընկերութեանց ներկայացուցիչներուն ժողովը, որ տեղի կ'ունենար Լոնտոնի մէջ, վերջացաւ ուրբաթ օր: Որոշեցին Պարսից Ծոցը Միջերկրականի կապող նոր նաւթուղի մը շինել, որ պիտի անցնի Իրաքէն ու Թուրքիայէն: 300 միլիոն անգլիական ոսկիի ծախք մը նախատեսուած է :

ԻՍՐԱՑԼԻ որոշած էր «փորձի համար» նաւ մը ղրկել Սուէզ: Սուրիական կառավարութիւնը յայտնեց թէ ասիկա պատերազմի պատճառ կրնայ դառնալ: Իսկ Եգիպտոսի լրագրական դրասենեակի պետը յայտարարեց, որ «ինքնապաշտպանութեան» պիտի դիմեն :

ՄԱԿԱՐԻՈՍ արք. նոր առաջարկներ բե-

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

ԱՀԱՐՈՆԻՆ ԽՕՍՔԸ

ԽՄԲ.— Ահարոն, իրեն նուիրուած մեծարանքի երեկոյին, ժամանակի սղութեան պատճառով, չկրցաւ իր խօսքը ըսել, այլ միայն իր մտածումներուն մէկ ուրուագիծը կրցաւ տալ:

Յայտնուած փափաքին վրայ, յատկապէս գրի առաւ յետագայ գրութիւնը, զոր տրամախօսութեան ձեւով տալ հաճելի նկատեց իրեն.—

●

Կը խօսիմ իմ ալեծաղիկ վաստակաւոր բարեկամիս (*) հետ ու կը հարցնեմ.

— *Վարպե՛տ, ըսե՞մ որ բանաստեղծութեան, այսինքն՝ Օդ եւ Սնդիկի համար կ'արժէ՞ը անհանգիստ ըլալ... ինչո՞ւ այս վրդովումը:*

= *Ի՞նչ ըսել է:*

— *Բացատրեմ միտքս, վարպե՛տ: Ատանց օդի կեանք կա՞յ այս մեր մոլորակին վրայ: Ո՛չ, ի հարկէ: Արդ, իմ ըսածս այդ Օդի մասին է, կենսական ազդակը համախիւռ մեր կեանքին:*

= *Ո՛հ, հիմա կ'անդրադառնամ ատոր:*

— *Լա՛ւ, վարպե՛տ, միւս կէտը պարզեմ:*

Մենք գիտենք թէ Աստուած առաջին առեղծագործող մեծ արուեստագէտն է, եւ աստուածաբանները կ'աւելցնեն, որ ամբողջ Տիեզերքը Աստուծոյ ալ ձեռքին բթամատին վրայ սնդիկի փոքրիկ հատիկ մըն է, որ կը պարէ անընդհատ:

= *Տէ՛ր իմ, Տէ՛ր, ի՛նչ աղուոր պատկերացում:*

— *Ուրեմն, վարպե՛տ, հիմա թո՛ղ ըսեն մարդիկ ... Օդ եւ սնդիկ... հավա իէ ճիվա ...:*

Մոգական գաւազանը.—

= *Դուն, այժմ, ինծի ուրիշ պատկեր մը տուր: Դուն սովորութիւն ունիս դասական խորհրդանշական բանով մը սկսելու:*

— *Ի՞նչ... Մոգական գաւազա՞նը: Դիտեմ, գիտեմ, չատ հաճելի է:*

Աղնի՛ւ Հայեր, եկած էք փնտռելու Մոգական Գաւազանը, Ոսկեդարեան մագաղաթի մը մէջ պահուած, Սեւանայ լիճի ափին, նոր ծագող արեւին լոյսով պլպղուն:

Զէք գտներ զայն հոն. կ'իմնէք վար, Հրազդանի ափը (Զանգու դետը), որ լի ճին կապոյտ համբոյրը կը տանի Արաքս գետին: Զէք գտներ, դարձեալ, Հրազդանի ափերուն վրայ: Կը չարունակէք ճամբան, կ'երթաք դէպի հարաւ: Ահա՛, դեռ ան է, գե՛տը Հայաստան աշխարհին... Արաքսը: Անոր ափերուն վրայ ալ չէք գտներ Մոգական Գաւազանը: Կ'անցնիք գետը, հեռուն կը տեսնէք թափառաշրջիկ սուրեր մը. ուրուակա՞ն մը արդեօք: Ո՛հ, կը ճանչնաք. հայրենավտ մեծատաղանդ Խաչատուր Աբովեանն է: Կը կենաք. չատ յարդալից կը բարեւէք, կը հարցնէք: Ինք եւս կ'ըսէ թէ փնտռելու ելած է Մոգական Գաւազանը:

Կ'երթաք, ընկերանալով իրեն. կը հասնիք Մասիս լերան մօտ: Խ. Աբովեան լաւ կը ճանչնայ անոր քարանձաւներուն գաղտնիքը: Կ'երթաք անձաւէ անձաւ, քարայրէ քարայր: Ոգի մը կը հեծէ, քաղցր երաժշտութեան մը վանկերուն նման. ո՛հ, գտաք, գտա՛ք: Մեր Արտաւազդ արքան է... Հայաստանի խռովայոյզ երազին մարմնացումը:

Անոր ծունկերուն վրայ կը հանգչի Մոգական Գաւազանը... Հայկական Ոգիին խորհրդանշանը:

= *Ո՛հ, լաւ է, լա՛ւ: Շարունակէ՛, քերթող. խօսէ՛ այդպէս:*

Անվաւեր Աւետարան.—

— *Վարպե՛տ, հաւատացէ՛ք, ինչ ալ ըլլանք արտասահմանի մեր հայ գաղութներուն մէջ, մեր ըրածը, մեր գրածն ու խօսածը Անվաւեր Աւետարանի մը տպաւորութիւնը կը թողուն, որքան ատեն որ մեր Հայրենիքը չ'որդեգրեր վաստակը իր տարագիր զաւակներուն:*

= *Այո՛, այո՛, ճիշդ է, անոր կենիքն է որ պիտի վաւերացնէ հայ գրական ամէն արժէք:*

Սերունդը.—

Վարպե՛տ, կը խնդրեմ, պի՛տս մի առնէք, իբր թիրախ, իբր նպատակակէտ: Ես պարզ ու համեստ մէկ ներկայացուցիչն եմ այն սերունդին, որ անհետացաւ, մեծ մասով, արեան ծովին մէջ, ուր թաղուեցաւ, նաեւ, մեր տարաբախտ ազգին կէսն ալ եւ:

Առէ՛ք Սերունդը ամբողջ, սերունդը մեր բոլոր գրողներուն, որոնք խորապէս օժտուած էին ցեղային ինքնատիպ յատկանիշներով:

Առնելով միայն վերջին բանաստեղծները, ի՛նչ աստեղազարդ երկինք մը կը պարզեն անոնք մեր Հայրենիքին վերեւ: Ահա՛ տասիկ քանի մը անուններ: Ծովհաննէս Թումանեան (քերթողահայր), Աւետիս Իսահակեան, Վահան Տէրեան, Եղիշէ Չարենց, Դանիէլ Վարուժան, Սիամանթօ, Վահան Թէքէեան, Կոստան Զարեան, Ց. Օշական... որոնց հանճարեղ թագաւորութիւնը յաւիտենական է: Ո՛րքան հը պարտ ենք մենք իրենցմով:

Արդ, վարպե՛տ, անոնք առէք. անոնց մո՛վ զբաղինք քանի որ անոնք են մեծերը, թէ՛ իրենց կեանքով եւ թէ իրենց հոյակապ գործով: Մենք չախչախուած նաւուն խլեակն ենք, որ կը ծփայ աշխարհի ծովերուն բոլոր ափերուն վրայ:

Յովհան Մարգարէ... նաւաբեկեալներուն նախահայրը.—

— Վարպե՛տ խոկապէս, մենք կատարեալ նաւաբեկեալներ ենք: Եւ այս պարագան վիս կը յուզէ դառնապէս: Ցիսո՛ւն տարի նաւարկել... եւ հուսկ ուրեմն ընկղմիլ օտար ծովի մը մէջ եւ անդարձ անհետանալ: Վարպե՛տ, մահէն աւելի սարսափելի է ասիկա: «Զամենայն գիշերս աշխատ եղաբ եւ կալաբ ոչինչ»: Աւա՛ղ:

Կ'ուզէ՞ք, վարպե՛տ, որ բանով մը պատկերացնեմ այս վիճակը:

Հին կաւակարանէն գիտէք Յովնան մարգարէին ղրուագը:

— Այ մարդ, կ'ըսեն մօտիկ բարեկամները իրեն, ի՛նչ նստեր ես կը խոկաս դղմենիին չուքին տակ. ի՞նչ ունիս. ինչո՞ւ բան մը չես գրեր, որպէսզի քու անունդ ալ գրենք Աստուածաշունչին մէջ, երէց կամ կրոսեր մարգարէներուն կարգին վրայ: Գրէ՛ բան մը... մե՛ծ Յովնան:

Ա՛յնքան կը ճանճռացնեն մարդը, որ, օր մը, կ'ըսէ անոնց.— Եղբայրնե՛ր, թո՛յլ տուէք որ երեք օր բացակայիմ, հեռանամ ձեզմէ: Կ'երթայ զպզիպզիտուն նաւակ մը կը գտնէ, կը նստի կ'երթայ դէպի Ովկիանոս: Երթաս բարեա՛ւ, մեծդ Յովնան: Եւ, ահա փոթորիկը... նաւակը կը խորտակուի եւ Յովնան ինքզինք կը գտնէ կէտ – ձուկին փորին մէջ: Մնաս բար – եա՛ւ, ո՛վ Նինուէ եւ Ասորա - բաբելական կայսրութիւն:

Բայց, մեր Յովնան մարգարէն չի յու – սահատիր... երեք օր, երեք դիշեր կը գրէ ու կը գրէ: Զորրորդ օրը, այդուն, դուրս կը նետուի կէտ – ձուկին փորէն ... վարդադոյն մագաղաթը ձեռքին: Եւ հէքեաթը կը պատմէ թէ, այդ մագաղաթը աւելի դեղեցիկ էր, քան թէ այդէն վերջ եկող արշալոյսը, որովհետեւ անիկա իր էջին վրայ ունէր աշխարհի դեղեցկագոյն քերթուածներէն մէկը: Վարպե՛տ, ահա՛, ի՛նչ է հէքեաթը Յովնան մարգարէին ... որ նախահայրն է աշխարհի բոլոր երազատես նաւաբեկեալներուն:

= *Եղբա՛յր, ի՛նչ լաւ է այդ պատկերացումը: Շարունակէ՛, չարունակէ՛:*

«Զհայրենեացդ ասա՛ մեզ բան, ո՛ գեր – բոզ ...».—

— *Վարպե՛տ, դիտես, Խորէն արք. Նարպէյի նշանաւոր տողն է: Նարպէյ վարպետ արուեստագէտ է, հայկաբան եւ մեծ հայրենասէր: Ի՞նչ պատասխան տամ մարդոց... քանի որ ...*

= *Մի՛ վախնար, ըսէ՛ որ Հայերը, հոն, հայրենիք կը կառուցանեն լալով խնդալով, խնդալով լալով: Հոն խարոյկ կը վառեն արուեստներու եւ գիտութեանց: Մենք կը սքանչանանք... եւ, անկասկած, չ'ուշանար, պիտի երթաիք հարսանեկան թափօրով:*

Դպրոցասէրը... իմ բերթուածներուս օրօրանը.—

— *Վարպե՛տ, ի՞նչ ըսեմ Դպրոցասէրի մասին, որուն յատակ ու պայծառ ջուրերուն վրայ նաւարկեցի ամբողջ տասնեւ – հինգուկէս տարի... եւ որ ինծի տուաւ ներչնչման հազար ծորակներով աղբիւրը: « Ընդ վարդենեաց հովանեաւ ...»:*

= *Լա՛ւ ըսիր, Գերթո՛ղ: Դպրոցասէրը ոսկեզարդ վրանն էր, որուն հովանիին տակ ծնան, կ'ըսես, քերթուածներէդ չատերը: Երանի՛ քեզի:*

Անիկա իր վեշտասանամեայ հայ չքնաղ աղջիկներով վառ պահեց, անուշա, հայ ընտանիքին հանդէպ ունեցած անհուն սէրը եւ մայրութեան հանդէպ խորին պաշտամունքը: Կ'ըսես, Մասիսի ձիւնե – րուն պէս մաքուր հոգիներ, էջմիածնի զմբէթին վրայ չողացող ճառագայթին պէս պայծառ աչքեր... եւ Զուարթնոցի զանգակներուն պէս ղօղանջող կուսական նուագաւոր սիրտեր:

— *Եւ ի՛նչ խմաստուն աչքեր, ի՛նչ բացալուա ակնարկներ դէպի մեր հեռաւոր Հայրենիքը, ա՛յ սիրելի վարպե՛տ:*

— *Վարպե՛տ, ուրեմն ի՞նչ ըսեմ, երբ Va dans ton pays...ըսեն:*

= *Գնա՛...*

ԱՀԱՐՈՆ ՏԱՏՈՒՐԵԱՆ

ՄԵԾԱՐԱՆՔ ԱՀԱՐՈՆԻ

●

«ՊԱՏԻՒ ԸՐԵՔ ՎՍԵՄԱԿԱՆ ՔԵՐԹՈՂԻՆ»

Մեծարանքը, որ կ'ընծայուի այսօր Ա. – հարոնին, ուրախութեամբ կը լեցնէ սիրտը: Ոչ միայն անոր համար միայն որ ան արժանի է ամէն մեծարանքի, այլ անոր համար, մանաւանդ, որ ան չվնտռեց երբ եւ իսկ որեւէ փառք:

Ան հեռու մնաց մեր տօնավաճառներէն, արհամարհեց, հաստատապէս մերժեց ա – մէն ծախ ու խնկարկում:

Այս աղմկարար ու ցուցարարական դարուն, ուր ամէն ինչ վաճառքի հանուած է, նոյնիսկ տաղանդը, Ահարոնը մնաց լուռ եւ ինքնամփոփ, ինքզինք դատապարտելով ուղուած, սիրուած մեկուսացումի մը:

Ան մերժեց նաեւ ամէն աշխարհիկ հաճոյք եւ ուրախութիւն, նուիրուելու համար ամբողջովին, հոգիով եւ մարմնով, աշխատանքի մը, զոր ան նկատեց իր կեանքին միակ եւ գերագոյն նպատակը, գերագոյն խմաստը — իր բանաստեղծութիւնը:

Ու մենք ունինք այսօր, յիսուն տարուան ընթացքին, աչքնաչան եւ աներեւակայելիորէն բծախնդիր արուեստագէտի մը կողմէ կառուցուած քերթողական այս կոթողը:

Կարդանք այդ կոթողն ի վեր, Մագաղաթներ, Պոհեմականի, Սօսեաց անտառ: Ահա, ան կը բարձրանայ այսօր նոր մատեանով մըն ալ՝ երկնէր երկիր ...: Ուրիշներ, պատրաստ, պիտի աւելնան չուտով, մեր հիացիկ ակնարկներուն ընծայելով ամէնէն զեղեցիկ տեսարաններէն մէկը, հայ գրականութեան:

Բայց ո՞վ է Ահարոնը:

Առաջին տեսակցութեամբ իսկ կը հաստատէք թէ կը գտնուիք տարօրինակ մարդու մը դիմաց, բոլորովին տարբեր ձեր տեսածներէն: Փարատօքս մըն է ան:

Արտակեդրոն, ինքնատիպ, անհնազանդելի համակրելի: Խորապէս մարդկային, բայց կարծէք մեր ապրած երկրին բնակիչը չըլլար: Ուրիշ մոլորակէ մը ինկած, աստղային ուրիշ տարր մը, որ կ'ապրի տարբեր կեանք մը, ունի իր ներքին իւրայատուկ լոյսերը, ունի տարբեր գոյներ, տարբեր ճառագայթում:

Ահարոն խորհիլ կուտայ նաեւ ու մանաւանդ, հին դարերու այն ուժեղ ճգնաւորներէն մէկուն, ուժեղ գլուխով, ուժեղ մարմնով, ըմբիշի պէս կառուցուած այն մարդերէն մէկուն, որուն մէջ կեանքը կը յորդէր: Կենսատու աւիշը կ'ուռէր, կը հոսէր անդուսպ կոհակներով: Եւ որոնց դէմ ան կը կանգնէր սրբութեան թումբերը, կը քաշուէր լեռնամբարձ մենաստան մը, ինքնախարազանումի իր ահեղ հարուածներէն ժայթքեցնելու համար լոյսը, եւ անմահ նուագները հոգիին: Ինչպէս նաեւ խորհիլ կուտայ մեր բանաստեղծին անունը կրող աստուածաչնչական մարգարէին, որ կը զարնէր Գաւազանը կարծր ժայռին ու հոսէին, ժայթքեցնելու համար

ՀՄԱՍՏՈՒԹԵԱՆՑ ՈՒՂԻՈՎ

(Հէքեաթներ եւ աւանդութիւններ)

ԿԵԱՆՔԻ ԻՄԱՍՏԸ

●

Անվերջ հալածեալ ու չարչարեալ, եւ անվերջ վերականգնեալ: Աննկուն է՝ գոյութեան իր ճիգին, ու անվհատ՝ իր ձգտումներուն մէջ: Ընկերային – ընտանեկան բարքերու եւ օրէնքներու առաջին բռնորոշողը եւ առաջին բանաձեւողը, — օրէնսդրութիւն մը, որուն գլխաւոր սկզբունքները հիմքը պիտի կազմեն ապագայ մարդկութեան ընտանեկան – ընկերային կառոյցին: Ուշիմ, խմաստուն՝ նոյնիսկ: Եւ, իր տառապանքին մէջ իսկ վերապահ: Ո՛չ յաղթամարմին, եւ ո՛չ ալ առանձնապէս գեղեցիկ: Անպատասպար՝ իր փոքրիկ երկրին մէջ, բայց պատսպարեալ՝ իր դաւանանքով եւ աւանդութիւններով, իր արիւնը եւս կը ջանայ պահել անխառն: Ճարպիկ է, յանդուգն իր ձեռնարկներուն մէջ, ու անճնասէր: Կը սիրէ կեանքը, եւ գիտէ զայն ապրիլ լաւագոյնս: Բայց, չի փոխարիներ իր ծագումը՝ նոյնիսկ զահով՝ երէկ օտար է ...

Ու այն, որ արշաւողներէն վերջինն էր, ըսաւ.

— Տէ՛ր արքայ, այն երկիրը, ուր ես եղայ, կիսով անապատ է, ու կիսով բերրի հողամաս: Կիզիչ ամառ ունի, եւ կան վայրեր, ուր ցուրտը կը սառեցնէ մարդոց ոսկորները: Որթատունկերը խնկապտղի ու կուռ ողկոյզներ կ'ընծայեն իրենց, ու գինին կը հոսի կոչունքի սեղաններուն վրայ: Տիրակալելու կիրքը, միացած՝ անօրինակ ընչաքաղցութեան, կողոպտելու տենչին եւ խողխողելու վարժութեան կամ պահանջին, իրենց յարաչարժ բանակները կը մղեն երկրէ երկիր ու սահմանէ սահման: Այդ երկիրը կը պարծենայ անփառունակ փառքով մը, — աշխարհի առաջին աշխարհակալով: Կիները, իրենց զինիին նման, եռուն են: Սեւակն են եւ սեւահեր: Ու նաեւ՝ թխադէմ: Վարդաստանները բռնկած մայրամուտներ են, ու բոյրը իրենց՝ անօրինակօրէն զգլխիչ: Մարդիկ աչխատունակ չեն, այր ըլլան թէ կին: Անփոյթ են, անինամ, եւ զուրկ՝ վերապահ սլաց որեւէ ձգտումէ: Որով եւ անարժան՝ մեր գահին:

Եւ երբ ինը սուրհանդակները իրենց այցելութեանց արդիւնքները հաղորդեցին, ներկաներէն ծերունի մը, որ այդ բոլորը լսեր էր զսպուած հեգնանքի արտայայտութիւն մը դէմքին վրայ:

— Տէ՛ր արքայ, — ըսաւ դողդոջուն ձայնով մը, — մենք ի զուր օտար երկիրներ կը փնտռենք այն, որ կը գտնուի մեր երկրին մէջ, մեր չուրջ եւ մեր միջեւ ...: Հեռաւորը՝ հեռաւորին, իսկ մերը հարազատը՝ մեզի ...

= *Արժանաւոր գահակցուհի՞ մը գահաժառանգին ...*

— *Այո՛, տէ՛ր արքայ... ես իմ պապէնս լսեր եմ աւանդութիւն մը, որուն համաձայն դիւթիւն ունի կոյս մը, որ իր վրայ կը կեդրոնացնէ բոլոր այն չնորհները, որոնք գինքը արժանի կը դարձնեն մեր գահին: Կոյս մը, որ ներքամարմին է, սլահասակ, գեղանի, առաքինի, բայց ո – րոշ կայք չունի: Անիկա ամէն տեղ է, ըստ աւանդութեան:*

= *Բայց, դուն կը խօսիս պապերէդ աւանդուածի մասին, իսկ մեզ հարկաւոր է կոյս մը, որ երիտասարդ ըլլայ ու թարմատի:*

— *Նոյն աւանդութիւնը կ'ըսէ, տէ՛ր արքայ, թէ այդ կոյսը չարատեւ կերպով կը վերանորոգուի ...*

= *Ու կարելի՞ է զայն գտնել, — փափաքեցաւ պատուել արքան:*

— *Այո, տէր արքայ. միայն թէ ինքը՝ գահաժառանգը անձամբ պէտք է գտնէ զայն՝ չրջելով դաշտ ու հովիտ, լեռ ու ձոր:*

Կ. ՄԵՀԵԱՆ

(4 Շար.)

(*) Յակոբ Տէր – Յակոբեան, աւուանի տպագրիչ եւ արժէքաւոր գրագէտ, Հայր որդւոց եւ Թոռանց, որուն ծանօթանալու պատիւն ունեցայ 1905ին, «Մանգումէ» հռչակաւոր հայ օրաթերթին խմբագրատունը, երբ ես ուսանող էի Գատրգիւղի (Պոլիս) վեներեկեան Մխիթարեաններուն վարժարանին, եւ ինք գրական խմբագիրը նոյն թերթին: Ես իմ գիւղէս, Օվաճըգէն, բանի մը պզտիկ արձակ գրութիւններ ղրկած էի արդէն *Մանգումէին*: Առաջին գրութիւնս էր «*Բնութեան ծոցին մէջ*»... 1902ին:

ԿՂՎԱՀԱՑ

Պատմվածք

ԳԱՎԱՌ Ա.

ՆՈՒՆԱՓ ՑՂՆՋՈՂՊՈՒՀՆ

Ցուրտ եւ դաժան ձմեռ մի կեսուքն էր անց կացել Ալ Ղարսի վրայ : Իսկ Ալ Ղարսը մի սարաւանդ էր, որ Երկրի ամենէն բարձր տեղերէն մէկն էր համարուած : Ամէն տարի, երբ Ալ Ղարսի վրայ ձմեռը կը սկսէր, ամբողջ երկիրը կը ծածկուէր ձիւնով, եւ ամէն ինչ կը դադրէր : Ոչ ոք կրնար դուրս ելլել տուներէն, ոչ ոք կրնար ճամբայ ելլել, ոչ ոք կրնար ճամբորդել : Ձիւնը կը հալէր միայն գարնան, երբ արեւը կը սկսէր տաքնալ, եւ ամէն տեղ կը ծաղկէին վայրի ծաղիկներ :

Ալ Ղարսի ամենէն մեծ գիւղը Ղարսն էր, որ կը գտնուէր սարաւանդին հարաւային կողմը, եւ ուր կ՚ապրէին ամենէն հարուստ մարդիկը : Ղարսի մէջ կային մեծ տուներ, ընդարձակ ախոռներ, եւ ամէն տարի ձմեռուան համար կը պատրաստէին մեծ քանակութեամբ ցորեն, գարի, խոտ, ինչպէս նաեւ ընդեղէն : Ղարսի մէջ կային նաեւ ամենէն գեղեցիկ աղջիկները, որոնք ամենէն գեղեցիկ հագուստները կը հագնէին, եւ ամենէն գեղեցիկ ոսկի զարդերը կը կրէին :

Ղարսի մէջ կ՚ապրէր նաեւ Ղարսի Տէրը, որ ամենէն հարուստ մարդն էր Ղարսի մէջ, եւ ամենէն հարուստ մարդը Ալ Ղարսի վրայ : Ղարսի Տէրը ունէր հարիւրաւոր ոչխարներ, հարիւրաւոր ձիեր, հարիւրաւոր կովեր, եւ ունէր նաեւ հարիւրաւոր ծառաներ եւ աղախիններ, որոնք կ՚աշխատէին իր տուներուն մէջ, իր ախոռներուն մէջ, իր արտերուն մէջ, եւ իր այգիներուն մէջ : Ղարսի Տէրը ունէր նաեւ հարիւրաւոր զինուորներ, որոնք կը պահպանէին իր ունեցուածքը, եւ որոնք կը հսկէին, որ ոչ ոք չկարենայ գողնալ իր ունեցուածքէն :

Ղարսի Տէրը ունէր նաեւ միակ որդին, որ Ալ Ղարսի վրայ ամենէն գեղեցիկ երիտասարդն էր : Ղարսի Տէրը կը սիրէր իր որդին աւելի քան իր ունեցուածքը, եւ կ՚ուզէր, որ անիկա ամենէն հարուստ մարդը ըլլայ Ալ Ղարսի վրայ, երբ ինք մեռնի :

Ղարսի Տէրը ունէր նաեւ դուստր մը, որ ամենէն գեղեցիկ աղջիկն էր Ալ Ղարսի վրայ : Ղարսի Տէրը կը սիրէր իր դուստրը աւելի քան իր ունեցուածքը, եւ աւելի քան իր որդին, եւ կ՚ուզէր, որ անիկա ամենէն հարուստ կինը ըլլայ Ալ Ղարսի վրայ, երբ ինք մեռնի :

Ղարսի Տէրը ունէր նաեւ կին մը, որ ամենէն գեղեցիկ կինն էր Ալ Ղարսի վրայ : Ղարսի Տէրը կը սիրէր իր կինը աւելի քան իր դուստրը, աւելի քան իր որդին, եւ աւելի քան իր ունեցուածքը, եւ կ՚ուզէր, որ անիկա ամենէն հարուստ կինը ըլլայ Ալ Ղարսի վրայ, երբ ինք մեռնի :

Ղարսի Տէրը ունէր նաեւ ...

Ղ. ՕՇԱՆԵԱՆ

(Շար.)

ՀԱՅԿԱԶՈՒՆԻ ՄԸ ՏԱՐՕՐԻՆԱԿ ՎԱՐՔԸ

Ամերիկահայ գրող Ռուբէն Պետիկեան, որ ծանօթ է «Ռուբէն Սեւակ» գրչանունով, ամերիկահայ գրականութեան մէջ ներկայացուցած է հետաքրքրական դէմք մը : Ան ծնած է Պոլսոյ մէջ, 1870-ին, եւ ուսանած է Պոլսոյ Գալաթասարայի Լիսէն : Ան հրատարակած է «Ռուբէն Սեւակ» անունով գրական հանդէս մը, որ ունեցած է քանի մը համար միայն : Ան հրատարակած է նաեւ «Ազգ» անունով օրաթերթ մը, որ ունեցած է քանի մը համար միայն : Ան հրատարակած է նաեւ «Ազգ» անունով օրաթերթ մը, որ ունեցած է քանի մը համար միայն :

Ռուբէն Պետիկեան հեղին

բած է կիպրոսի հարցին լուծման համար: Եթէ համաձայնութիւն չըլլայնայ, կը պահանջէ որ հարցը ՄԱԿի Ապահովութեան Խորհուրդին ներկայացուի :

ԱՄԵՐԻԿԱՑի թէքսաս նահանգին մէջ ահռելի փոթորիկներու հետեւանքով մեծ թիւով տուներ քանդուեցան: Մէկայն մէկ գիւղի մը մէջ 21 հոգի մեռան :

ՍԹՐԱՋՊՈՒՐԳի ոստիկանութեան վերատեսուչին կինը բզիկ բզիկ եղաւ, երբ իր ամուսնին համար ղրկուած սիկառներու տուփ մը կը բանար, որ պայթուցիկով լեցուած էր: Կը կարծուի թէ ասիկա ալ ժերիացի ահաբեկիչներու գործն է. արդարեւ, Սթրազպուրգի ոստիկ. վերատեսուչը նախապէս Ալժերիոյ մէջ կը վարէր նոյն պաշտօնը :

ՔԱՆՆԻ չարժանկարի միջազգային փեսթիվալին մէջ առաջին մրցանակ ստացաւ ամերիկացի բեմադրիչ Ուիլիամ Ուայլերի պատրաստած չարժապատկերը, որ կը կոչուի «Տիրոջ Օրէնքը »:

ՊԵԼՃԻՈՑ մէջ, Լիէժի մօտերը, ածուխի նոր հանքեր գտնուեցան :

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ նախագահական դեմոկրատ թեկնածուն, Ադլայ Սթիվընսըն փարիզ հասաւ. տեսակցութիւն մը ունեցաւ վարչապետ կի Մոլէի հետ :

ԻՐԱՔի Արտաքին նախարարութեան պատասխանատու պաշտօնատարներէն մէկը յայտարարեց թէ Իրաք եւ Արաբիա որոշած են նիւթական «կարեւոր» օժանդակութիւն մը ընել Յորդանանի: Սուրիոյ Արտաքին նախարարն ալ մամուլին յայտնեց թէ «Սուրիա իրեն բաժին ինկած օգնութիւնը պիտի բերէ Յորդանանի » :

ԱՆԳԼԻՈՑ վարչապետը յայտարարեց թէ անգլիական առաջին ջրածին – ռումբի փորձը յաջողութեամբ պսակուած է :

ԹՈՔԻՈՑի բնակչութիւնը մեծ ցոյց մը կատարեց անգլիական դեսպանատան առջեւ՝ բողոքելով ջրածին – ռումբի փորձին դէմ :

ՑԱԽԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Հ. Ց. Դ. Հայաստան ենթակոմիտէն ընկ. Յովհաննէս Տէրտէրեանի իր ցաւակցութիւնները կը յայտնէ իր տիկնոջ վաղամեռիկ Տիկին Շաքէի տը – խուր մահուան առթիւ :

●

Հ. Ց. Դ. Մարսէյլի Շրջ. կոմիտէն ցաւակցութիւն կը յայտնէ ընկ. Յովհ. Տէրտէրեանի (Փխոյեան) եւ ընտանեկան պարագաներուն, իր կնոջ կանխաժամ մահուան առթիւ :

*

Ֆ. Կապոյտ Խաչի Մարսէյլի վարչութիւնը իր խորին ցաւակցութիւնները կը յայտնէ Պ. Յովհաննէս Տէրտէրեանի եւ զաւակներուն իրենց կնոջ եւ մօր, ընկերուհի Շաքէ Տէրտէրեանի մահուան առթիւ :

Ֆ. ԿԱՊ. ԽԱԶի Մարսէյլի վարչութիւնը շնորհակալութեամբ ստացած է Պ. Տիգրան Մարգարեանէ հազար ֆրանք :

ԹՐԱՆՍԱՒԱՑ ԼՍԱՐԱՆ

(վասպ. Հերոսամարտի տօնակատարութեան առթիւ) :

Հերթական դասախօսութիւնը այս չորեքշաբթի դիշեր ժամը 21ին, Քաֆէ Քատէի վերնայարկը: Կը խօսի՝ Պ. ԿԱՐԱՊԵՏ ՓՕԼԱՏԵԱՆ: Նիւթը՝ «Վասպուրականի հերոսամարտին արժէքը եւ անոր անդրադարձումները ժամանակակից Հայոց պատմութեան վրայ»: Կը խնդրուի ըլլալ ճշդապահ :

LA STÉ. **VERGER-FRUITS**

12 Rue St. Denis, Paris (I)

(Perimètre des Halles)

*

Փարիզի կեդրոնական Հալին մէջ հայկական միակ հաստատութիւնը կը փնտռէ Հարաւ. Ֆրանսայի գառնուերէն հմուտ եւ մասնագէտ՝

Courtier expéditeur en Fruits et Légumes

Imprimerie Araxes, 46, Rue Richer, Paris (9e) Pro. 05-73.

SALLE DE L'ECOLE NORMALE DE MUSIQUE

78 Rue Cardinet Métro Malesherbes

Հինգշաբթի, 30 Մայիս, ժամը 21ին

ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍ ԴԱՇՆԱԿ – ՋՈՒԹԱԿ

ԱՐՄԱՆ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

(Դաշնակ)

ՄԱՐԻ–ԺՕԶԷ ԼԱՄԱՍ

(Ջութակ)

Ցայտագիր.—Մոցարթի (Ֆա Մաժէօր) Շումանի (Լա Մինէօր), Պրամսի (Լա Մաժէօր), Կարէն Խաչատուրեանի (Փա – րիզի մէջ առաջին ունկնդրութիւն) :

ՍՕՆԱՏՆԵՐԸ

Կազմակերպութիւն՝ ԼԸ ԹՐԻՓԹԻՓ

Տոմսերու դին՝ 200էն 500 ֆրանք:

Ուսանողներու զեղչ:

Կը ծախուին Էքօլ Նորմալի սրահը, Տիւրան հրատարակչական տունը եւ դռնապակալներուն մօտ:

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Լիոնէն Այրլ Տիկին Մ. Սիմոնեան, Տէր եւ Տիկին Սէվէրճեան եւ զաւակները, ինչպէս նաեւ Յով. Թադէոսեաններ իրենց խորին շնորհակալութիւնը կը յայտնեն բոլոր անոնց որոնք իրենց ամուսնոյն, հօր եւ ազգականին Թադէոս Սիմոնեանի մահուան առթիւ իրենց ցաւակցութիւնը յայտնեցին ողբացեալին ընտանիքին եւ պարագաներուն :

3 ԱՄՍՈՒԱՆ ՀԱՄԱՐ ՏՐԱՄԱԴՐԵԼԻ Է

Մարսէյլի մէկ արուարձանին մէջ, բարձունքի վրայ (երկու սենեակ եւ խոհանոցով), ընդարձակ յարկաբաժին մը վարձու է, կազ, ջուր, էլեկտրականութիւն, խոհանոցի առարկաներով, մայրի ծառաստանով մը շրջապատուած: Դիմել՝ Տիկին Գնաճեանի, 28 Պուլվ. Ռում Լէ Մարթէկօ, Մարսէյլ:

ԿԱՊՈՑ ԽԱԶ

Շնորհակալութեամբ ստացուած է կայանի չէնքին համար հինգ հազար ֆրանք Պ. Ադդէ Պարկիրճեանէ :

ՃԱՄԲՈՐԴՈՒԹԻՒՆ

Նաւով, օդանաւով, երկաթուղիով որեւէ ընկերութեամբ եւ միեւնոյն դիներով դէպի Ամերիկա, Աւստրալիա, Քանատա եւ Արեւելք: Վճարումը հոս կամ արտասահման: Կ'ապահովենք վիզայի գործողութիւնները ձրի, կ'ապահովենք նաեւ տեղերը ձրի:

Դիմել՝

ԺԱՆ ԵՂԻՇԷ ԱՐԶՈՒՄԱՆԵԱՆԻ

որ ունի 35 տարուան փորձառութիւն :

AMERICAN LLOYD

48 Rue de la République Marseille

Tél. CO 4722

7 Rue Auber, Paris

ՀԱՑԱՍՏԱՆԻ ԱՆԿԱԽՈՒԹԵԱՆ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ ԿԸ ՏՕՆՈՒԻ

ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

Ալամպրայի մէջ, այս չաբաթ դիշեր ժամը 9էն մինչեւ լոյս :

Նախաձեռնութեամբ Մարսէյլի Շրջ. կոմիտէի եւ մասնակցութեամբ չորսանիս բոլոր խումբերուն եւ ենթակոմիտէներուն, Հ. Ց. Դ. Նոր Սերունդի Շրջ. վարչութեան եւ իր խումբերուն, ինչպէս նաեւ Կապոյտ Խաչի Շրջ. վարչութեան եւ իր մասնաճիւղերուն :

Կը նախագահէ ընկ. Ց. ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ

Կը խօսին՝ ընկերներ՝ Մ. ԹԻՕԼԻՕԼԵԱՆ եւ Ժ. ՄԻՐԻՃԵԱՆ :

Գեղարուեստական խնամուած բաժին :

Մանրամասնութիւնները յաջորդով :

ՓԱՐԻԶ ԻՄԷՋ

Յունիս 1ին, չաբաթ դիշեր ժամը 9էն մինչեւ առաւօտ Զ. թաղապետարանի սրահը (Փլաս Սէն Սիւլփիս):

Կը նախագահէ ընկ. ՀՐԱՆՏ ՍԱՄՈՒԻԼ

Կը խօսին՝ ընկերներ Մ. ԹԻՕԼԻՕԼԵԱՆ եւ ՅՈՎԻԿ ԵՂԻԱԶԱՐԵԱՆ (Ֆրանսերէն):

Գեղարուեստական ճոխ յայտագիր :

Մանրամասնութիւնները յաջորդով :

ՎԱԼԱՆՍԻ ՄԷՋ

Յունիս 8ին, չաբաթ իրիկուն, պետական թատրոնին սրահը :

Կը խօսի ընկեր Մ. ԹԻՕԼԻՕԼԵԱՆ

Մանրամասնութիւնները յաջորդով :

ՑՈՒՇԱՏԵՏՐ

●

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Հ. Ց. Դ. Շրջ. կոմիտէն ժողովի կը հրաւիրէ «Դրօ», «Ցառաջ», «Շ. Մխսաքեան» խումբերու եւ Հ. Ց. Դ. Նոր Սերունդի Շրջ. վարչութեան բոլոր ընկերները՝ այս չորեքշաբթի, ժամը 21ին, «Ահարոնեան» ակումբին մէջ: Կարեւոր օրակարգ: Պարտաւորիչ ներկայութիւն :

ՎԱՍՊՈՒՐԱԿԱՆԻ ՀԵՐՈՍԱՄԱՐՏԻՆ

42ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԻՆ ՓԱՌԱՏՕՆԸ

Շաբաթ, 25 Մայիս ժամը 21էն 4

CERCLE MILITAIRE (PLACE ST. AUGUSTIN)

Հանդիսաւոր բաժին — ժամը 21էն 23.— վարի սրահին մէջ

Նախագահութեամբ Պ. ՌԷՅՄՕՆ ԹՐԻՊՈՒԼԻԻ (Նախկին նախարար նախկին Ռազմիկներու):

Կը խօսի Պ. ՀՐԱՆՏ ՍԱՄՈՒԻԼ Ուղերձներ՝ Օր. Պասմաճեան, Պ. Պ. Սաֆրաստեան, Վարդանեան, Խերոյեան Գեղարուեստական ճոխ բաժին :

Պար՝ Օր. Լ. Դանիէլեան, երգ՝ Ա. Քիւրքէեան, Օր. Պէնկեան, Օր. Մուրատեան, արտասանութիւն՝ Պ. Ա. Թմբէքեան ՋԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ՆՈՒԱԳԱՀՈՒՄՈՎ

Գունաւոր ՆՈՐ ԺԱՊԱՒԻՆ եւ ապակիի վրայ գունաւոր պատկերներ :

Տեսարաններ Վասպուրականէն, որոնց մասին բացատրութիւններ պիտի տայ Տիկին Ա. Խոնդտաճեան :

Պարահանդէս.— Վերի սրահին մէջ, ժամը 23էն 5:

Թիփիք նուագախումբ

ERIC MAZENSH

Աթրաքսիոններով, խաղերով եւ բազմաթիւ նուէրներ չահողներուն

ՃՈՒԽ ՊԻՒՖԷ

ԼԻՏԻԱ ԿԱՐԻՆ

ՈրուԶԱՆԱԶԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿՆԵՐՈՒ ԵՒ ԶԱՆԱԶԱՆ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ ԾԻՍԱԿԱՆ ԵՐԱԺՇՏՈՒԹԵԱՆ

Նուիրուած նախորդ քօնսէրը այնքան ջերմ ընդունելութիւն գտաւ, ֆրանսական երաժշտական մամուլին ու մեծանուն երաժշտագէտներուն խոր դնահատանքին արժանացաւ, եւ ֆեստիվալ ընկերութիւնը անոր երգապնակները (միքրոսիյկն) հրապարակ հանեց :

Այս անդամ կը կազմակերպէ բոլորովին նոր յայտագրով մը իր

ԾԻՍԱԿԱՆ ԵՐԱԺՇՏՈՒԹԵԱՆ ԵՐԿՐՈՐԴ ՔՈՆՍԷՐԸ

Էֆոլ Նորմալ տը Միւզիքի սրահը 78, բիւ Կարտինէ (Մէթրօ Մալզերպ)

Հինգշաբթի, 23 Մայիս, երեկոյեան ժամը 9ին:

Կը մասնակցին՝

Նէլլի Քարռն եւ Կիյըմէթ Պուայէ (Մարթընոյի ալիքներ)

Մօնիք Մաթայն (դաշնակ), Լուի Տիլլիէս (հարուածային գործիքներ),

Լիլի Լասֆին (Տաւիղ):

Կազմակերպութիւն՝ ԼԸ ԹՐԻՓԹԻՓ Ղեկավարութիւն ԺԱՔ ՊՕՆՏՈՆ:

Կը ներկայացնէ Լիւճ Անտրէ Մարսէլ Տոմսերու դին 200էն 600 ֆրանք :

Կը ծախուին հանդէսին սրահը, Տիւրան հրատարակչական տան եւ գործակալներուն, ինչպէս նաեւ Օր. Լորա Իշխալայեանի մօտ (73 Ֆպ. Փուասօնիէր):

Հեռաձայն՝ ՓՐՕ. 64·23

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱՒ

ARMENIE

Հայ Ֆոլկորիճ երաժշտութեան Բ. մեծագոյն սկաւառակը 30 սանթ. ԵՐԿՐՈՐԴ ԵՒ ՆՈՐ ԹԻՐԱԺՈՎ

ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԵԱՄԲ ԱՐԱ ՊԱՐԹԵՒԵԱՆԻ

Microsillon 33 tours No. mc 20136, durée 45 minutes

VOGUE - CONTREPOINT

Կը պարունակէ 14 հայկական կտորներ (նուագախումբ — երգչախումբ — մեներգ)

ՀԱՑՐԵՆԻՔ, ԷՐԶՐՈՒՄԻ ՊԱՐ, ԶՈՎ ԳԻՇԵՐ, ԿՈՒՆԿ, ԿԱՑՆԵԼ ԵՍ, ՄՇՈՑ ՊԱՐ, ԱՐԻ՛ ՍԷՑՐԱՆ, ԼԱԼԱ ԵԱՐՍ, ԵՏ ԱՌԱՋ - ՇՈՒՇԻԿ, ՊԱՆԴՈՒԽՏԻ ԵՐԳ, ՇՈՇՊԻ, ՄԱՐԱԼԻ, ՎԱՐԴԱՎԱՌ

Գին՝ 2600 ֆրանք

Երգարանով միասին ստանալու համար դիմել՝

ԱՐԱ ՊԱՐԹԵՒԵԱՆԻ 14 Rue Petit, Paris 19, (Bot. 99-22), Record Shop 36 rue de Moscou

Եկեղեցւոյ դիւանատունը Սկաւառակի վաճառատուներըը

Փնտռել նաեւ.— Ա. Սկաւառակ հայկ. երաժշտութեան միքրոսիօն 20·103 (16 կտոր)

Երեւան, Եայլի, Թաթարական պար, Օրօր, Ալագեազ, Պիլիքի, Ատրպէյճան, Նազ պար, Գերիներու երգ, Եարօ ջան, Կաճաուիկ, Արեւելեան պար, Քեզ նման, Ղայթարմա, Լէզկինկա, Կովկ. երգ :

ՀԱՑ ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԵՐԱԺՇՏ. Պատարագ եւ Տաղեր, միքրոսիօն 20·114 (20 կտոր)

Ով գերահրաշ ծաղիկ, Գովեա երուսաղէմ, Սուրբ Աստուած, Փառք, Մարմին Տէրունական, Հրեշտակայինք, Սուրբ, Յաւերեան, Հոգի Աստուծոյ, Միայն Սուրբ, Օրհնութիւն, Տէր Ողորմեա, Հայր մեր, Եղիցի: Արծաթ-սիրու - թեամբ, Ով զարմանալի, Աչքն ծով, Այսօր ձայնն Հայրական :

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Հիմնադիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Le PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN en EUROPE

HARATCH

Fondateur : SCHAVARCH MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, rue de Trévise - Paris 9e

Fondé en 1925 Tél. : PRO. 86-60 R. C. Seine 57 A 2731

C. C. P. Paris 15069-82

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա եւ գաղութներ, տարեկան 3000 ֆր. վեցամս. 1600

Արտասահման՝ տարեկան 3500 ֆրանք: Հատը 12 ֆր.

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 21 ՄԱՅԻՍ

MARDI 21 MAI 1957

33ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7886 33ème ANNEE Directrice : *Arpik MISSAKIAN* ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 13ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3697

ՕՐՈՒԱՆ ԽՕՍՔԸ

ՊԱՏԻՒԸ ԿԸ ՓՐԿՈՒԻ

●

Լիբանանի Հանրապետութեան նախագահ Քամիլ Շամուն 1954 Յունիսին Պաղտատ հրաւիրելով ուղեւոր հայ ներկայացուցիչներ, հաղորդած էր թէ կառավարութիւնը որոշած է քանդել Պէյրութի *հրշեջներ վառոդը* հիւղակները եւ անոնց տեղ չինել վայելուչ բնակարաններ :

Յայտնած էր այս առթիւ թէ Լիբանանի պետական ելմտացոյցէն որոշ դումար պիտի յատկացուի այս նպատակին համար ուր թելադրած՝ որ Հայերն ալ նիւթական ո – րոշ ջակցութիւն բերեն՝ յօդուածեամբ դրուի հանելու համար այս կարեւոր ձեռնարկը :

Շուրջ հարիւր հազար Հայեր ապաստան դտած էին Լիբանանի (նոյնքան ալ՝ Սուրիոյ) հիւրընկալ հողին վրայ՝ կիլիկիոյ պարպումէն ի վեր, որ տեղի ունեցած էր համաձայն 1921 Հոկտեմբեր 20ին Ֆրանքլէն - Պույեոնի եւ Մուսթաֆա Քէմալի միջեւ կնքուած համաձայնագրին :

Մեր հայրենակիցները, մեծ մասամբ կիլիկեցիներ, 35 տարիէ ի վեր տուն տեղ եղան այդ հողամասերուն վրայ : Շատեր տնտեսական անկախութեան տիրացան՝ իբրեւ արհեստաւոր ու մանր առեւտրական : Ուրիշներ կարեւոր յաջողութիւններ ունեցան ճարտարարուեստի եւ մեծաքանակ առեւտուրի ասպարէզներուն մէջ :

Ժամանակի ընթացքին հետզհետէ անհետացան քարիւղի սնուցիչներով ու թիթեղներով, գոյնզգոյն քուրջերով ու տախտակի կտորներով հագճեպօքէն չինուած խրճիթները : 1938ին մեծ հըրդեհ մը մոխիրի վերածեց քանի մը թաղամասեր, որոնք աղտոտ մանրէներու եւ ապականութեան բոյներ դարձած էին :

Նոր բնակարաններ փոխարինեցին պանոնք : Սակայն ուրիշ թաղերու մէջ բազմաթիւ հայ ընտանիքներ, տարագրութենէն երեսուն եւ հինգ տարի վերջն ալ տակաւին կը չարունակեն ապրիլ վատառողջ պայմաններու մէջ : Աւելի անպատուաբեր էր ո՛չ միայն մեր հայրենակիցներուն, այլ Պէյրութի համար, որ տարուէ տարի կը զարգանայ՝ դառնալով արդիական մայրաքաղաք մը :

Հանրապետութեան նախագահի կոչին վրայ, Պէյրութի հայ երեւելիները երեք տարի առաջ կազմած էին 15 հոգիանոց յանձնաժողով մը, հովանաւորութեամբ երեք յարանուանութեանց պետերուն :

Յաւաջ խանդավառութեամբ ողջունեց նախագահ Ք. Շամունի նախաձեռնութիւնը, քանի մը խմբագրականներով եւ յօդուածներով : «Մեր ուժերէն վեր չէ» խրատագրով խմբագրականէն (28 Օգոստոս 1954) ազդուած, Պրիւսէլէն հայրենասէր առեւտրական մը մեղի ղրկեց 25·000 ֆր., որ ղրուեցաւ Լիբանանի Հայոց Առաջնորդին տրամադրութեան տակ :

Անկէ վերջ երկար աւերն անդործ մնաց Պէյրութի հայ յաճնախումբը : Վերջերս միայն սկսաւ կենդանութեան նշաններ ցոյց տալ :

Այժմ արդէն գործը ձեռք առած է «Գալուստ Կիւլպէնկեան Հիմնարկութիւն»ը, որուն վարիչները տասը օրէ ի վեր Պէյրութ կը գտնուին՝ տեղւոյն վրայ անհրաժեշտ քննութիւնները կատարելու համար :

Հիւղաւաններու տխուր վիճակը տեսնելով, Հիմնարկութեան նախագահ Տր. Ժողէ Փէրռիկան, վերջին ծայր յուզուած՝ Առաջնորդ Տօրէն Արք.ին յայտարարած է թէ իրենց «առաջին գործը պիտի ըլլայ քանդել խրճիթները եւ հայ ժողովուրդին մարդավայել բնակարաններ ապահովել» :

Ու խօսքէն գործի անցնելով յայտնած է Կիլիկիոյ Կաթողիկոս Զարեհ Ա.ի, որ 1958էն սկսեալ տարեկան չիստն հազար սթերլին (50 միլիոն ֆրանք) պիտի տրամադրուի Պէյրութի Ազգային Առաջնորդարանի Հայ Արդիական Աւաններու Շինութեան յանձնախումբին (Յաւաջ, 19 Մայիս) :

Հինգ տարուան ընթացքին «Գ. Կիւլպէնկեան Հիմնարկութիւն»ը 250 միլիոն ֆրանք պիտի տրամադրէ այս նպատակին համար, փրկելով Պէյրութի մեր գաղթական հայրենակիցներուն հետ նաեւ հայութեան պատիւը« յաչս հիւրընկալ երկրի կառավարութեան եւ ժողովուրդին :

ՀՐԱՆՏ – ՍԱՄՈՒԷԼ

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՔՐԻՍԹԻԱՆ ՓԻՆՕ ՆԻՒ ԵՈՐՔ ՄԵԿՆԵՑԱԻ

●

ՄԱԿի Ապահովութեան Խորհուրդի նիստը պիտի բացուէը երկուշաբթի կէսօրէն վերջ : Հաւանական է, որ վիճաբանութիւնները պիտի չարունակուին մինչեւ չորեքշաբթի օր : Օրակարգի միակ նիւթն է Սուէզի հարցը. ինչպէս յայտնի է, Ֆը – րանսա մերժեց ընդունիլ եգիպտական ծրագիրը եւ այդ պատճառով ալ պահանջեց որ Ապահովութեան Խորհուրդի նիստ հրաւիրուի :

Ֆրանսայի Արտաքին Նախարարը, Քրիստիան Փինօ, Նիւ Եորք մեկնեցաւ կիրակի օր, անձամբ ներկայացնելու համար Ֆրանսական տեսակէտները :

Ինչ են Ֆրանսայի պահանջները. —

Ամէն բանէ առաջ կ'ուզեն որ եգիպտական կառավարութիւնը բանակցութիւններու սկսի Լրանցքէն օգտուող պետութեանց հետ՝ 1956 Հոկտեմբերին Ապահովութեան Խորհուրդէն ընդունուած վեց սկզբունք – ներուն վրայ վերջնական եւ բազմակողմանի համաձայնութեան մը յանգելու համար :

Այսպիսի համաձայնութեան մը ստորագրութիւնը անհրաժեշտ է՝ կամայական որոշումներու եւ պարտադրանքներու առաջքն առնելու համար : Ֆրանս. կառավարութիւնը կը պնդէ այս կէտին վրայ, որովհետեւ եգիպտական ծրագիրը արդէն իսկ կը պարունակէ ապագայ դժուարութեանց դուռ բացող կէտեր. այնտեղ ըսուած էր, օրինակի համար, որ Եգիպտոս պատրաստ կը զգայ Սուէզի Լրանցքին մուտքը արդիւլելու այն ելեկիններուն, որոնք ՄԱԿի որոշումներուն չեն ենթարկուիր : Ֆրանս. կառավարութիւնը անընդունելի կը նկատէ այսպիսի յաւակնութիւն մը, որովհետեւ միայն ՄԱԿը իրաւասութիւն ունի դատելու, որ արուած պետութիւն մը կ'ենթարկուի՞ թէ չենթարկուիր իր որոշումներուն : Եգիպտոս որեւէ հանդամանք չունի ՄԱԿի անունով որոշումներ տալու :

Այս հիման վրայ, Ապահովութեան Խորհուրդի առաջին իսկ նիստին, Քրիստիան Փինօ պիտի պահանջէ որ Եգիպտոս հրաւիրուի բանակցութեանց սկսիլ Լրանցքէն օգտուողներուն հետ, որպէսզի նոր համաձայնագիր մը պատրաստուի :

Փարիզի քաղաքական շրջանակներու կարծիքով, Արտաքին Նախարարը որոշ դժուարութեանց պիտի հանդիպի : Լաւագոյն պարագային, նոյնիսկ եթէ Ֆրանսական տեսակէտը ձայներու մեծամասնութիւն չահի, կը վախցուի որ Մ. Միութիւնը իր վէթօն դնէ, արդիլելով որ տրուած որոշումները գործադրուին :

Նոյնիսկ այս պարագային, Ֆրանս. կառավարութիւնը որոշ չափով գոհացած պիտի ըլլայ, որովհետեւ փաստուած պիտի ըլլայ, որ Սուէզի ներկայ դոյավիճակը ժամանակաւոր կարգադրութիւն մըն է :

×Միւս կողմէ կը ճչդուի թէ Ֆրանսայի այս դիմումը պէտք չէ կապել իսրայէլեան ծրագրին հետ, որ կը նախատեսէ փորձի համար նաւ մը ղրկել Սուէզ : Կը կարծուի թէ Իսրայէլ այս փորձը պիտի կատարէ Ապահովութեան Խորհուրդի այս նստաշրջանին փակումէն վերջ : Կասկածէ դուրս է, որ Եգիպտոս պիտի չարտօնէ իսրայէլեան նաւուն անցքը Սուէզէն : Այդ պարագային Իսրայէլ իրաւունք պիտի ունենայ բողոքելու ՄԱԿին :

×Եգիպտոսի մէջ ընդհանուր ձգտում մը կայ Ֆրանսական դիմումին ընթացք չտալու : Կը յայտարարեն թէ այս դիմումը «Ֆրանսական ներքին քաղաքականութեան հետ կապուած» հարց մըն է : Միւս կողմէ կը դովեն Անգլիոյ «իրապաշտութիւնը», որուն չնորհիւ կը համակերպի օրուան պահանջներուն :

×Ֆրանսական կառավարութիւնը հրահանգ տուած է Քրիստիան Փինոյի, որ ինչ ալ ըլլայ վիճաբանութեանց ընթացքը, ո՛րեւէ մէկ պարագայի չհեռանայ ժողովէն, որպէսզի անհրաժեշտութեան մը պարագային կարենայ գործադրել Վէթօի իր իրաւունքը :

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՆԵՐՔԻՆ ՀՈԳԵՐԸ

Այսօր, երեքշաբթի, Ազգ. Ժողովին մէջ յաւելեալ նոր տուրքերու ծրագրին վիճաբանութենէն վերջ քուէարկութեան պիտի դրուի վստահութեան հարցը : Քուէարկութեան վերջնական արդիւնքը յայտնի պիտի ըլլայ դիշերը ուշ ատեն, որովհետեւ ելեսփոխանները անճամբ ներկայ պէտք է ըլլան քուէ տալու համար :

Կարելի չէ նախատեսութիւններ ընել արդիւնքին մասին, որովհետեւ ճիշդ է թէ ելեսփոխաններու մեծամասնութիւնը դէմ է նոր տուրքերու ծրագրին, սակայն ան – ժամանակ կը նկատէ կառավարական տագնապ ստեղծելը այնպիսի պահու մը, երբ ՄԱԿի մէջ Սուէզի հարցը քննութեան վրայ է :

× Կիրակի օր Ռոն նահանգին բնակչութիւնը պիտի ընտրէր իր ելեսփոխանը (Խոտուար Էրիոյի թափուր ձգած տեղը դրաւելու համար) : Ընտրողներու 44·92 առ հարիւրը չմասնակցեցաւ քուէարկութեանց : Ըստ ակնկալուածին, արդիւնքը համեմատականի մնաց : Յառաջիկայ կիրակի ժողովուրդը դարձեալ պիտի հրաւիրուի քուէարկելու :

× Ալժերիոյ Փալեսթրոյի չրջանին մէջ տեղի ունեցող բուռն կռիւներու ընթացքին 89 ապստամբներ եւ եօթը Ֆրանսացի դինուորներ սպանուեցան. 19 հոգի ալ վիրաւորուած են :

× Շաբաթ եւ կիրակի օրերը ահաբեկման բազմաթիւ դէպքեր պատահեցան Ալժերիոյ տարբոլոր հողամասին վրայ :

× Մաւրիտանիոյ կառավարութեան փոխ - վարչապետը, պատասխանելով Մարոքի պահանջներուն, յայտարարեց թէ « Մաւրիտանիա ոչ մէկ տեսն Մարոքի մաս կազմած է եւ պիտի կազմէ» : Փափաք յայտնեց Հիւս. Աֆրիկէի եւ Ֆրանսայի հասարակածային հողամասերուն միջեւ միացման ուղի մը դառնալու. պահանջեց նաեւ, որ Ֆրանս. կառավարութիւնը մի – ջոց մը դտնէ Մաւրիտանիային ներս մարոքեան յարձակումներուն վերջ մը տալու :

ԱՐԱԲԵԻՐԱՔԵԱՆ ՊԱՇՏ. ՉԵԿՈՑՔ

Արաբիոյ Իպն Սէուտ թագաւորն ու իր 83 հոգինոց չքախումբը, չաբաթ մը Իրաքի հիւրը ըլլալէ վերջ կիրակի օր վերադարձան Րիատ : Հրատարակուած պաշտօնական դեկոյցը կ'ըսէ թէ Իրաքի ու Արաբիոյ վեհապետները կ'ողջունեն «սերտ յարաբերութեանց նոր դարաշրջանի մը արշալոյսը» եւ կը յայտնեն թէ պիտի պայքարին «ամէն կարգի օտար միջամտութեանց դէմ» : Կը նշեն նաեւ որ արաբական պետութիւնները պէտք չէ միջամտեն ըլլան արաբական միւս պետութեանց ներքին գործերուն : Ակնարկութիւնը յստակ է — Իրաք իրաւունք ունի պաշտպանի Ուխտին մաս կազմելու. իսկ Եգիպտոս եւ Սուրիա իրաւունք չունէին Յորդանանի վերջին դէպքերուն միջամտելու (Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

Ի՞ՆՉ ԿԸՍԷ ՊՈԼՍՈՑ ՊԱՏՐԻԱՐՔԸ ՄԱԴ ԱՐՔ.Ի ԱՆՄՈՌՀՈՒՐԴ ՔԱՁԼԻՆ ԱՌԹԻՒ

●

Պոլսոյ «Մարմարա»ն անդրադառնալով «անկախ համայնք» առաջացնելու համար Մաղ Արք.ի կողմէ սուրիական կառավարութեան մօտ կատարուած դիմումներուն եւ հրատարակելէ վերջ Պ. Սապրի Աալիի պատասխանը, կը գրէ.— (Մայիս 13) :

Ինչպէս կը տեսնուի պաշտօնագրի բնագրէն, սուրիական կառավարութիւնը ճանաչումի խօսք չըներ տակաւին, այլ ընդառաջ կ'երեւայ Մաղ Արք.ի կողմէ կատարուած դիմումին եւ կ'ուզէ որ յղեն իրենց հիմնական կանոնագրութիւնը՝ առ ի ներկատառում :

Մեր ընթերցողներուն ծանօթ է թէ այդ՝ Անկախ Հայ Առաքելական Համայնքի համար նոյնիսկ դրուեցաւ թէ կը ստանային Ամենայն Հայոց Վեհափառ Հայրապետի օժանդակութիւնը : Սակայն 25 Մարտին Ս. Պատրիարք Հայրը մեր թերթին տուած յայտարարութեամբ մը բացարձակ կերպով եւ վճռաբար հերքած էր տարածայնութիւնները եւ ըսած էր, թէ Վեհափառ Հայրապետը եւ թէ իրենք երբեք կողմնակից պիտի չըլլային այդ տեսակ չարժումի մը : «Էջմիածին» հանդէսի խմբագրութիւնը անդրադառնալով այդ ցաւոտ հարցին, պատասխանած էր Անկախ Կաթողիկոսութեան օժանդակելու առթիւ հրապարակ հանուած զրոյցներուն, ըսելով.— Ի հարկ է թէ ճիշդ չէ այս լուրը :

Երբ այս էր մերկ իրականութիւնը եւ ամէնուս եւ մանաւանդ Մաղ Արք.ի ծանօթ էր Վեհափառ Հայրապետի տրամադրութիւնը, հետաքրքրական է դիտնալ թէ Մաղ Արք. Ալապահեան իր համախոհներով երբ կ'առնէ այդ անխորհուրդ քայլը, ինչպէ՞ս պիտի արդարացնէ իր գործունէութիւնը երբ Վեհափառ Հայրապետը հարցում մը ուղղէ իրեն :

Երբ տեղեկացանք այդ լուրին, անդամ մը եւս ուղեցինք Ս. Պատրիարք Հօր ուշադրութեան յանձնել հարցը եւ ունենալ Նորին Սրբազնութեան կարծիքը :

Ս. Պատրիարք Հայրը երբ տեղեկացաւ անկախ համայնքի անունով կատարուած այդ վերջին ձեռնարկներուն, պատասխանեց.

— Ինչպէս յաճախ ըսած եմ, այդպիսի ձեռնարկ մը ոչ Ամեն. Հայոց Հայրապետի կողմէ կը վաւերացուի եւ ոչ ալ որեւէ Աթոռի կողմէ կրնայ ճանչցուիլ :

Երբ այս է Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի եւ նուիրապետական Աթոռներու ընդդրկած ուղղութիւնը, կը սիրենք յուսալ, թէ Տ. Մաղ Արք. Ալապահեան իրրեւ հաւատացիմ մէկ ծառան Հայ Առաքելական Եկեղեցւոյ, պիտի չուզէ նորանոր բարդութիւններ ստեղծել եւ Վեհափառ Հայրապետին կամքին եւ հաշտարար ուղղութեան հակառակ ընթացքի մէջ դտնուիլ :

Հակառակ Էջմիածնի կամքին եթէ իրականանայ Տ. Մաղ Արք.ի եւ իր համախոհներուն այդ անխորհուրդ քայլը, հաւանաբար պիտի ունենայ իր անմիջական հետեւանքները եւ շատ աւելի պիտի փոթորկի Մերձ. Արեւելքի արդէն իսկ խռովեալ հայ դաղութին կեանքը :

Իսկ այն թերթերը, որոնք երբեմն կուրծք կը ծեծէին Էջմիածնի անունով, երբ կը քաջալերեն Տ. Մաղ Արք. Ալապահեանի այդ ձեռնարկը, կը մոռնան հաւանաբար թէ այդպէսով դէմ կը չարժին Էջմիածնի եւ Ամենայն Հայոց Վեհափառ Հայրապետի կամքին :

ԾԵՐԱԿՈՒՏԱԿԱՆ Ծոլի կազմեց իտալական դահլիճը՝ Քրիստոնեայ - Դեմոկրատ միաւորը ուժերով : Պաշտօնի գլուխ պիտի մնայ մինչեւ յառաջիկայ ընդհ. ընտրութիւնները :

ԼԵՀԱՍՏԱՆի համայնավար կուսակցութեան կեդր. կոմիտէի 9րդ լիակատար նիստին մէջ կոմունքա չաղթանակ տարաւ սթալինականներու եւ Խ. Միութեան կուրծքէն հաւատարիմ խմբակին վրայ :

ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ ԹԱՆԳԱՐԱՆԻ ՀԻՄՆԱԴՐԱՄԸ ՀԱՍՆԱԿԱՆ ՉԱՓՈՎ

(Հետաքրքիր և ուսանողական)

ԿԵՆՏՈՎ ՎԱԳՆՈՎԻՑ

•

Մարդն, — հրաժարեց պատասխանել, — դժոխքում է ինձ համար, որ ես ամենից շատ եմ ատում մարդկանց, որոնք ինձ համար ամենից շատ են սիրելի։

×

Թարախային ոմն վերքից, ցավալի մի հիվանդությունից տառապող մարդուն հարցրին, թե ինչպես է զգում ինքն իրեն։ Նա պատասխանեց.

— Ես ինձ զգում եմ այնպես, ինչպես մի մարդ, որ ամբողջ կյանքում ոչ մի անգամ չի ունեցել ատամնացավ։

Ֆրանսիական մի թերթ հարցրել է իր ընթերցողներից, թե ինչ է նշանակում ապրել։ Ստացվել են հետևյալ պատասխանները։

— Ապրել, — հրաժարվեց պատասխանել մի ընթերցող, — դժոխքում է ինձ համար, որ ես ամենից շատ եմ ատում մարդկանց, որոնք ինձ համար ամենից շատ են սիրելի։

— Ես ինչպես որ ուզում եմ, այնպես էլ ապրում եմ, — պատասխանեց մյուսը։

— Ապրել, — հրաժարվեց պատասխանել մի ուրիշ, — ինձ համար նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ինձ համար ապրում եմ, — պատասխանեց մի չորրորդ, — որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի հինգերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի վեցերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի յոթերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի ութերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի իններորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի տասներորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի տասնմեկերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի տասներկուերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի տասներեքերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի տասնչորսերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի տասնհինգերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի տասնվեցերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի տասնյոթերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի տասնութերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի տասնիններորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի քսաներորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի քսանմեկերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի քսաներկուերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի քսանեքերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի քսանչորսերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի քսանհինգերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի քսանվեցերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի քսանյոթերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի քսանութերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի քսաներորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի քսանիններորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի երեսներորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի երեսնմեկերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի երեսներկուերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի երեսներեքերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի երեսնչորսերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի երեսնհինգերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի երեսնվեցերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի երեսնյոթերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի երեսնութերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի քառասներորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի քառասնմեկերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի քառասներկուերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի քառասներեքերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի քառասնչորսերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի քառասնհինգերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի քառասնվեցերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի քառասնյոթերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի քառասնութերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի հիսներորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի հիսնմեկերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի հիսներկուերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի հիսներեքերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի հիսնչորսերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի հիսնհինգերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի հիսնվեցերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի հիսնյոթերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի հիսնութերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի վաթսուներորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի վաթսունմեկերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի վաթսուներկուերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի վաթսունեքերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի վաթսունչորսերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի վաթսունհինգերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի վաթսունվեցերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի վաթսունյոթերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի վաթսունութերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի յոթանասներորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի յոթանասնմեկերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի յոթանասներկուերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի յոթանասներեքերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի յոթանասնչորսերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի յոթանասնհինգերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի յոթանասնվեցերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի յոթանասնյոթերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի յոթանասնութերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի ութսներորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի ութսնմեկերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի ութսներկուերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի ութսներեքերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի ութսնչորսերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի ութսնհինգերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի ութսնվեցերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի ութսնյոթերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի ութսնութերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի իններորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի իննսնմեկերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի իննսներկուերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի իննսներեքերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի իննսնչորսերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի իննսնհինգերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի իննսնվեցերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի իննսնյոթերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի իննսնութերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի հարյուրերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի հարյուրմեկերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի հարյուրերկուերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի հարյուրերեքերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի հարյուրչորսերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի հարյուրհինգերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի հարյուրվեցերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի հարյուրյոթերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի հարյուրութերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի հարյուրիններորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի հարյուրհիսներորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի հարյուրհիսնմեկերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի հարյուրհիսներկուերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի հարյուրհիսներեքերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի հարյուրհիսնչորսերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի հարյուրհիսնհինգերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի հարյուրհիսնվեցերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի հարյուրհիսնյոթերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի հարյուրհիսնութերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի հարյուրվաթսներորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի հարյուրվաթսունմեկերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի հարյուրվաթսուներկուերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի հարյուրվաթսունեքերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի հարյուրվաթսունչորսերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի հարյուրվաթսունհինգերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի հարյուրվաթսունվեցերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի հարյուրվաթսունյոթերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի հարյուրվաթսունութերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի հարյուրիններորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի հարյուրհիսներորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի հարյուրհիսնմեկերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի հարյուրհիսներկուերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի հարյուրհիսներեքերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի հարյուրհիսնչորսերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի հարյուրհիսնհինգերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի հարյուրհիսնվեցերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի հարյուրհիսնյոթերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի հարյուրհիսնութերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի հարյուրվաթսներորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի հարյուրվաթսունմեկերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի հարյուրվաթսուներկուերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի հարյուրվաթսունեքերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի հարյուրվաթսունչորսերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի հարյուրվաթսունհինգերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի հարյուրվաթսունվեցերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի հարյուրվաթսունյոթերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի հարյուրվաթսունութերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի հարյուրիններորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի հարյուրհիսներորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի հարյուրհիսնմեկերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի հարյուրհիսներկուերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի հարյուրհիսներեքերորդ, — նշանակում է ամեն առավոտ ոտքի կանգնել և գնալ գործի։

— Ես ապրում եմ, որովհետև ինձ համար ապրելը ամենահեշտ բանն է։

— Ապրել, — հայտարարեց մի հարյուրհիսնչորսերոր

ժերիան ու ամբողջ Հիւսիսային Ափրիկէն, այլ նաեւ Հիւսիսային Ատլանտեանկազմակերպութեան միջերկրականեան սահման – ները : Աւելին. Լիբիոյ տէր դառնալով , Եգիպտոս միայն քանի մը մղոններ հողի չերտով մը բաժնուած պիտի ըլլայ Սահարայի քարիւղի հանքերէն :

Այս վտանգաւոր հեռանկարը, եթէ նոյն իսկ ցարդ վրիպած է Արեւմտեան պետութեանց ուշադրութենէն, վստահաբար վրիպած չէ Թունուզի վարչապետ Հապիպ Պուրկիպայի քաղաքական հոտառութե – նէն : Մինչեւ վերջերս , Թունուզցիք ու Թունուզի կառավարութիւնը ոչ մէկ ա - նանձին հետաքրքրութիւն ցոյց տուած է - լին Լիբիոյ հանդէպ , որուն բնակիչները կը նկատէին անքաղաքակիրթ ուղտապաններ : Սակայն այժմ Թունուզի վերաբեր - մունքը բոլորովին փոխուած է Լիբիոյ հանդէպ : Այժմէն իսկ կ'ուզեն նախազգուշական միջոցներ ձեռք առնել այն օրուան համար, երբ Լիբիան պիտի պառակտուի. ամէն գնով կ'ուզեն արգիլել որ Եգիպտոս Լիբիոյ կամ գոնէ Թրիփոլիթէնի մէջ հաստատուի որպէս տէր ու տիրական : Այս ուղղութեամբ, չատ յատկանշական է Պուրկիպայի վերջին այցելութիւնը՝ Լիբիոյ վարչապետին :

Ի՞նչ պէտք է ընել, ուրեմն, եգիպտական թափանցումին ու հետագայ գրաւման առաջքն առնելու համար : Անգլեւլիբիական դաշինքը որոշապէս կ'ըսէ թէ Անգլիա պէնքի ուժով պիտի պաշտպանէ Լիբիան, եթէ այս վերջինը յարձակում կրէ : Սակայն Գահիրէի ձայնափիւռին քարոզչութենէն ազդուած, Լիբիացիք կը պահանջեն որ այդ դաշինքը վերաքննութեան ենթարկուի եւ Լիբիոյ անգլիական բանակներուն թիւը զեղչուի : Ամէն պարագայի, անգլիական բանակները ոչինչ կրնան ընել եգիպտական խաղաղ թափանցումին դէմ :

Ուրիշ միջոց մը կայ եգիպտոսի ապագայ ծրագիրները ձախողութեան մատնելու համար — Լիբիան զօրացնել ներքնապէս . կազմակերպել ոստիկանութիւնը , բանակը, եղերային պաշտպանութիւնը , ստեղծել լիբիական օդային ուժ մը, որ - պէսզի բանակը կարելի ըլլայ արագ կերպով փոխադրել երկրին մէկ կողմէն միւսը : Անգլիա այս բոլորը ընելու համար անհրաժեշտ նիւթական միջոցներէն զուրկ է . սակայն այս ծրագիրները կրնայ իրականացնել Մ . Նահանգներու հետ դործակցաբար . Անգլիա կրնայ տալ անհրաժեշտ զինամթերքն ու զինավարժութեան մասնագէտները . իսկ Մ . Նահանգները կրնան հայթայթել օդանաւները : Շատ աւելի հետաքրքրական է օդանաւակրիներ ու օդային բանակ մը պատրաստել Լիբիոյ մէջ, քան անգլիական զօրաբաժին մը պահել այնտեղ, որ անհրաժեշտութեան պարագային անշարժութեան կրնայ դատապարտուիլ՝ օդանաւերու չդոյութեան պատճառով: Պէտք է նշել այստեղ, որ Այզընհաուըրի պատուիրակը, ճէյմս Բիչըրտա, Ֆրանքի ծախք մը, կարօտեալներու բաժնուելիք օգնութեան եւ ընդհ. ծախքերու դումարներէն կազմուած, ինչպէս նաեւ պարահանդէս եւն.ի վարկերը : Ժողովը քուէարկեց այս դումարները :

Նախագահը չնորհակալութիւն յայտնեց ներկաներուն եւ խօսեցաւ ընկերակցութեան հանրօգուտ պարտականութեանց մասին որոնք անհրաժեշտ կը դարձնէին ներքին կանոնադրի մը կազմութիւնը : Վարչութիւնը նախապէս զայն ուսումնասիրած ըլլալով, քարտուղարը կարդաց այդ նախագիծը, յօդուած առ յօդուած, որոնք անջատաբար լսուելէ վերջ, ժողովը ձեռնամբարձ քուէարկութեամբ վերջնականապէս ընդունեց զայն :

Նախագահը յայտարարեց թէ այս կանոնագիրը պիտի ներկայացուի ներքին գործոց եւ առողջապահութեան եւ Ազգաբնակչութեան նախարարութեանց հաստատութեան :

Գանձապահ Պ . Յովհաննէսեան կարդաց ընկերակցութեան 1956ի հաշուեկշիռը զինչպէս նաեւ երկու ծերանոցներու մուտքի եւ ծախքերու մանրամասնութիւնները որոնք ունկնդրուեցան հետաքրքրութեամբ : Գանձապահը ներկայացուց 1957ի պիւտճէն որ կը նախատեսէր 2·124·000 ֆրանքի մուտք եւ 2·124·000 ֆրանքի ծախք :

Նախագահը ներկայացուց 1957ի գործունէութեան ծրագիրը որ ընդունուեցաւ առանց քննարկումի :

Ժողովը բացուեցաւ ժամը 21ին : Վարչութեան նախագահը Տօքթ.Վակրամ յայտարարեց որ սոյն ժողովը եւ առնուելիք որոշումները օրինական են նոր կանոնադրի տրամադրութեանց համաձայն, ինչ ալ ըլլայ ներկաներու թիւը եւ հրաւիրեց ընդհ. քարտուղարը կարդալու նախորդ նիստի տեղեկագրութիւնը, որ վաւերացուեցաւ նոյնպէս հաշուեքննիչ մարմնի տեղեկագիրը տորթագրուած Պ. Պ. Բ. Տամլամեանի եւ Վ. Մելիքեանի կողմէ որոնք կը հաստատէին հաշուապահութեան կանոնաւորութիւնը եւ ճշդութիւնը :

Գանձապահ Պ. Յովհաննէսեան կարդաց ընկերակցութեան 1956ի հաշուեկշիռը զինչպէս նաեւ երկու ծերանոցներու մուտքի եւ ծախքերու մանրամասնութիւնները որոնք ունկնդրուեցան հետաքրքրութեամբ : Գանձապահը ներկայացուց 1957ի պիւտճէն որ կը նախատեսէր 2·124·000 ֆրանքի մուտք եւ 3·5 միլիոն ելք , ուրեմն դանձին մէջ ունի կէս միլիոնի պատրաստ դումար մը, զոր 1956 Յունուար մէկին իր ունեցած 1·5 միլիոնին վրայ աւելցնելով . տարւոյն վերջ կ'ունենայ մօտ երկու միլիոն :

Մուտքի դումարին մանրամասնութեանց դլխաւոր դլուխները հետեւեալներն են : Մէկ միլիոն 800 հազար նուիրատուութիւններէ, եկեղեցիի պնակի հասոյթ 180 հազար, Նանսէնեան դրօշմներէն, տոկոսներէ եւ զանազան մանր մուտքերէ 80 հազար , 1·300·000 ֆրանք վերադարձուած ծերանոցներու տրուած փոխ դումարներէ :

Դալով ելքերուն , հետեւեալ թիւերով կը ներկայանան անոնք :

Օգնութիւններ մէկ միլիոն 170 հազար, դրասենեակի բոլոր ծախքերը հաշուած (պաշտօնէութիւն, ընկերային տուրքեր, ջերմութիւն, հեռաձայն, կարասիներու դնում եւ մանր ծախքեր) 565 հազար :

Այս հաշիւներէն բոլորովին անջատ է հանդամանի տուներու հաշուեկշիռները, որոնց առանձին անդրադառնալ նոյնքան չհետևկան է : Անոնց առնչութիւնը Աղքատախնամի հետ հետեւեալն է միայն , իրենց պիւտճէին մէջ կը նախատեսուի մէկ միլիոնի տրամադրելի փոխատուութիւն մը որպէսզի անհրաժեշտ պարագաներուն ծերանոցներու տնօրէնութիւնը դրամական դժուարութիւններ չունենայ : Այդ փոխատուութիւնները միշտ ալ վերադարձուա ծեն անշուշտ , ինչ որ կը դտնենք 1956ի մուտքին մէջ ալ : Աղքատախնամը ինք իր պիւտճէէն ծախսած է միայն 1956ի ընթացքին չիստուն հազար ֆրանք ծերանոցներու համար :

Հաշիւները չատ յստակ են եւ կանոնաւոր : Ինչ որ նկատելի է մեզ համար օգնութեան բաժինն է միայն որուն ելքը եղած է մէկ միլիոն երկու հարիւր հազար , մինչ միլիոն 900 հազար նուիրատուութեանց դէմ :

Մօտաւորապէս 140 կարօտ անձերու ամսական հազարական ֆրանք տրուած է ուրեմն: Պիտի ուղէինք թելադրել որ ըստ իրենց ներկայացուցած հաշիւներուն կը - նան այդ 140 սաացողներէն գոնէ կէսին , չատ կարօտեալներուն, հինդ հարիւր Ֆր. աւելի տրամադրել ամսական, որ պիտի բերնէ տարեկան ոչ աւելի քան 500 հազար ֆրանք, ինչ որ համեմատական պիտի ըլլար նուիրատուութիւններէ ստացուած դումարին :

Այս պարագային ալ Միութեան ծախքերուն (կէս միլիոն) կը մնայ դարձեալ անդամավճարները, պարահանդէսի հասոյթին մէկ մասը եւ դանազան մանր մուտքեր :

ՁԱՅՆԵՐ ԳԱՒԱՌԷՆ

ԱՊՐԻԼ 11·24Ի ՍԳԱՀԱՆԴԷՍԸ ԿԱՐՏԱՆԻ ՄԷՋ

ԿԱՐՏԱՆ, (Յատուկ) .— Այս տարի Ապրիլեան Սգահանդէսը տեղի ունեցաւ Մայիս 12ին՝ Պիվէդի Հ. Ց. Դ. «Գեղուհի» սրահին մէջ: Ժամանակէն առաջ սրահը լեցուած էր սգաւոր հանդիսականներով : Սգահանդէսին նախաձեռնութիւնը ստանձնած էին Պիվէդի Սահակ - Մեսրոպ եւ Կարտանի Հ. Բ. Ը. Մ.ի հովանաւորած դպրոցներու վարչութիւնները: Ցարան – ուանութեանց պետերը այս կամ այն պատճառով չմասնակցեցան :

Հանդէսը բացուեցաւ զոյգ դպրոցներու աշակերտներուն նահատակներուն նուիրուած խմբերգով, որ ունկնդրուեցաւ յարգանքով : Օրուան նախագահ Պ. Օհան Տալոյեան խօսք առաւ Ն. Սարգիսեանի , որ ըսաւ. «Եթէ կ'ուզենք լաւագոյնս յարդել մեր նահատակներուն յիշատակը , մեր առաջին մտահոգութիւնը պիտի ըլլայ նորահաս սերունդին հայեցի դաստիարակութիւնը: Պէտք է անոնց սորվեցնենք մեր պատմական լեզուն և գրականութիւնը, մեր մէկուկէս միլիոն զոհերուն հետ ապրած վսեմ գաղափարները որոնց համար չվարանեցան զոհուելու » :

Ուսուցչուհի Տիկին Թորոսեան չանք չէր խնայած գեղարուեստական պատշաճ բաժին մը պատրաստելու համար : Ընկեր Զարեհ Գասեան յուզումով երգեց «Տէր կեցո»ն որմէ վերջ խօսք առաւ ընկեր Ա - սատուր Քէօսէեան : «Այսօր 42րդ տարեդարձն է մեծ արհաւիրքին : Եկած ենք ոդեկոչելու յիշատակը անոնց որոնք զոհ ուեցան վսեմ գաղափարի մը համար : Բայց մենք մեր նահատակները չ'ըլլանք այն ժամանակ միայն երբ ձեռք ձեռքի տուած կը հետապնդենք մեր ազդային պահանջները: Մեր թագաւորութեան ու նախարարութեան չրջանէն մինչեւ այսօր ալ եղած են հայ մարդիկ , որոնք նախընտրած են մեր երկրին բանալիները յանձնել օտար խնամակալութեանց որոնք չեն համապատասխաներ մեր ազդային իղձերուն : Ունինք հայրենիք մը որ մեր յոյսն է , բայց ունինք նաեւ պահանջներ : Պէտք է որ բոլորս ալ միասնաբար ուժ տանք այդ պահանջները հետապնդողներուն՝ մոռնալով մեր տարակարծութիւնները : Եթէ մենք այսօր հեռու ենք մեր հայրենիքէն, կրնանք ըսել սակայն , որ հայրենիքը փոխադրած ենք մեր սրտերուն մէջ, մինչեւ հասնի այն օրը, երբ մեր նահատակները պիտի իրականանան եւ մենք պիտի երթանք հաստատուինք մեր մայր հայրենիքին մէջ: Եւ պիտի գայ այդ օրը քանի որ հայ ժողովուրդը ունի կորով ու քաջութիւն, վկայ՝ Սարդարապատի, Ղարաքիլիսէի, Վասպուրականի ու բոլոր բոլոր հերոսամարտները, ուր յայտ եկան Հայուն քաջութիւնն ու հայրենիքի համար կռուելու իր պատրաստակամութիւնը » :

Մարսէյլէն յատկապէս հրաւիրուած էր երգելու՝ Օր. Մարի Սիմոնեան, որ ներկանները յուզեց Կոմիտասի «Կռունկ»ով :

Հ. Բ. Ը. Մ.ի կողմէ խօսեցաւ Պ. Թադէոսեան :

Նոր Սերունդէն Մարի Նաւոյեան յուզումով արտասանեց Ա. Ահարոնեանի « Ուխտաւոր»ը :

Սգահանդէսը վերջացաւ «Տէր Ողորմեա»ով :

Ն. Ա. ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ

ԱՂՔԱՏԱԽՆԱՄԻ ԸՆԴՀ. ԺՈՂՈՎԸ

Փարիզի Աղքատախնամ Ընկերակցութեան ընդհ. ժողովը տեղի ունեցաւ Ապրիլ 12ին : Վարչութիւնը իր կազմով ներկայ էր ժողովին ի բաց առեալ մէկ քանի անդամներու, ոմանք արդելիչ պատճառներով :

Ժողովը բացուեցաւ ժամը 21ին : Վարչութեան նախագահը Տօքթ.Վակրամ յայտարարեց որ սոյն ժողովը եւ առնուելիք որոշումները օրինական են նոր կանոնադրի տրամադրութեանց համաձայն, ինչ ալ ըլլայ ներկաներու թիւը եւ հրաւիրեց ընդհ. քարտուղարը կարդալու նախորդ նիստի տեղեկագրութիւնը, որ վաւերացուեցաւ նոյնպէս հաշուեքննիչ մարմնի տեղեկագիրը տորթագրուած Պ. Պ. Բ. Տամլամեանի եւ Վ. Մելիքեանի կողմէ որոնք կը հաստատէին հաշուապահութեան կանոնաւորութիւնը եւ ճշդութիւնը :

Գանձապահ Պ. Յովհաննէսեան կարդաց ընկերակցութեան 1956ի հաշուեկշիռը զինչպէս նաեւ երկու ծերանոցներու մուտքի եւ ծախքերու մանրամասնութիւնները որոնք ունկնդրուեցան հետաքրքրութեամբ : Գանձապահը ներկայացուց 1957ի պիւտճէն որ կը նախատեսէր 2·124·000 ֆրանքի մուտք եւ 3·5 միլիոն ելք , ուրեմն դանձին մէջ ունի կէս միլիոնի պատրաստ դումար մը, զոր 1956 Յունուար մէկին իր ունեցած 1·5 միլիոնին վրայ աւելցնելով . տարւոյն վերջ կ'ունենայ մօտ երկու միլիոն :

Մուտքի դումարին մանրամասնութեանց դլխաւոր դլուխները հետեւեալներն են : Մէկ միլիոն 800 հազար նուիրատուութիւններէ, եկեղեցիի պնակի հասոյթ 180 հազար, Նանսէնեան դրօշմներէն, տոկոսներէ եւ զանազան մանր մուտքերէ 80 հազար , 1·300·000 ֆրանք վերադարձուած ծերանոցներու տրուած փոխ դումարներէ :

Դալով ելքերուն , հետեւեալ թիւերով կը ներկայանան անոնք :

Օգնութիւններ մէկ միլիոն 170 հազար, դրասենեակի բոլոր ծախքերը հաշուած (պաշտօնէութիւն, ընկերային տուրքեր, ջերմութիւն, հեռաձայն, կարասիներու դնում եւ մանր ծախքեր) 565 հազար :

Այս հաշիւներէն բոլորովին անջատ է հանդամանի տուներու հաշուեկշիռները, որոնց առանձին անդրադառնալ նոյնքան չհետևկան է : Անոնց առնչութիւնը Աղքատախնամի հետ հետեւեալն է միայն , իրենց պիւտճէին մէջ կը նախատեսուի մէկ միլիոնի տրամադրելի փոխատուութիւն մը որպէսզի անհրաժեշտ պարագաներուն ծերանոցներու տնօրէնութիւնը դրամական դժուարութիւններ չունենայ : Այդ փոխատուութիւնները միշտ ալ վերադարձուա ծեն անշուշտ , ինչ որ կը դտնենք 1956ի մուտքին մէջ ալ : Աղքատախնամը ինք իր պիւտճէէն ծախսած է միայն 1956ի ընթացքին չիստուն հազար ֆրանք ծերանոցներու համար :

ԵՐԿՈՒՆՔ

●

ԳԼՈՒԽ Ժ.

ԻՇԽԱՆԱԶԱՆՑ ԺՈՂՈՎ ՄԸ

Գուրգէնի հեզիկ ձայնը, որ առիւծի լռիկ մռնչիւնի կը նմանէր, բոլոր ղահլիճին ուշադրութիւնը ղէպի այն կողմը դարձուց, ուր մեր այս խօսակցաց հետ քանի մը անձինք նաեւ ունկնդիր էին, չրջանակը մեծցաւ, եւ այս խօսքերուն վրայ Աչոտ խորագէտ, ինչ որ կ'ուզէր որ ուրիշները ղրուցեն, ինք պարտաւորեցաւ ղրուցելու :

— Այսպիսի վիճակի մը մէջ, Գուրգէն իշխան, ըսաւ նա, իրրեւ թէ միայն Գուրգէն կը տեսնէր, ազգի մը պարտաւորութիւն ինքզինքը զօրացնելն է, եւ այս զօրութեան համար միութիւն մը կազմել պէտք է անքակտելի . մեր բոլոր թշնամութեանց աղբիւրը զօրաւոր կապ մը չունենալնէս կը ծնանի. Արաբացին զօրաւոր է, վասնզի Ամիրապետ մը ունի , որուն ամէնքը կը հնազանդին. Յոյնը զօրաւոր է, որովհետեւ կայսր մը ունի, որուն ամէնքը կը հնազանդին. եւ այն ատեն ազգ եւ ազինք, որ իշխանութիւն մը չունին ամուր եւ զօրաւոր, այս երկուքին դերի են եւ ծառայ: Ուրեմն, խնդիրն հոն է իմ կարծիքովս, որ մենք էլ պէտք է իշխանութիւն մը հաստատենք եւ այդ իշխանութեան պէտք է յարուինք ամէն սիրտով, պէտք է յանձն առնունք հնազանդիլ այդ իշխանութեան հրամանաց : Հարկ չէ իշխանութիւնը մէկ անձի միայն յանձնել, կրնայ երկու երեք անձի ալ յանձնուիլ , միայն թէ այդ իշխանութիւնը պիտնայ կառավարել եւ ամենայն ոք պիտնայ նոյն պէս հնազանդիլ եւ ուրիշները հանապազդեցնել : Պէտք է համոզուինք , որ Հայաստան ուտող, սպառող ցեղը անիշխանութիւնն է, միմիայն պատճառ իւր կործանման, աւերակաց եւ դերութեան :

Երբ ինք լռեց, քանի մը երիտասարդք մօտենալով ըսին .

— Աչոտ իշխան, մենք զքեզ արժանաւոր կը տեսնենք այդ իշխանութեան, զու յանձն առ եւ գործէ եւ մենք պատրաստ ենք քեզ հնազանդելու եւ օգնելու :

Նոյնը կրկնեցին մեծ մասը ժողովականաց. երբ Աչոտ լուռ կեցած կը մտածէր, եւ երբ ամէնքը նոյնը կը կրկնէին եւ կը բռնադատէին պատասխանել, նա, վերջապէս , համեստ ծանրութեամբ սկսաւ այդ իշխանութեան դժուարութիւնքը ցոյց տալ, իւր երիտասարդութիւնն առջեւ դնել եւ խնդրեց որ «միթէ» կարելի չէր այսպիսի իշխանութիւն մը իւր հօր՝ Սպարապետին յանձնել, որուն քաջութիւնը , խոհեմութիւնը, փորձառութիւնը յայտնի էին բոլոր Հայաստանի » :

— Կեցցէ՛ Սմբատ Սպարապետ, ըսաւ , դրեթէ միաբերան բոլոր ժողովքը, յիրաւի նա է միայն արժանաւոր, նա կրնայ փրկութեան հանել Հայաստան :

Եւ երբ ձայները հանդարտեցան , Աչոտ խոստացաւ հօրը իմացնել այդ ժողովքին որոշմունքը եւ խնդրեց որ երբ իւրաքանչիւրին իմաց տրուի, ատեանին ամէնքը դանուին :

Արդէն արշալոյսն հասած էր, ժողովքը սկսաւ ցրուիլ, ամէն մարդ իւր տեղը կ'երթար: Երբ գոնէն դուրս ելան, Գուրգէն Յովնանի երեսը նայելով՝ «Եղբայր , զու ի՞նչ կ'ըսես այս եղածին, ես Սպարապետը ոչ տեսած եմ եւ ոչ կը ճանչեմ, կրնա՞յ ազգը փրկել » :

— Ազգը փրկելու կարողութիւն մարդ մը միայն ունէր, իմ կարծիքովս, Հայոց կաթողիկոսը. բայց նա ոչ կամեցաւ. դատաստանը Աստուած ինք տեսնէ :

— Բայց Սմբատ կրնա՞յ բան մը ընել :

— Ո՛ պիտի, տեսնենք, ես բանի մը յոյս չունիմ, կ'երթամ մեր լեռները, ինչ որ կրնամ կը ջանամ ընելու. իմ պարտքս մահուընէ չի վախել եւ չի փախչիլ է. այդ՝ Աստուծոյ չնորհքով կրնամ կատարել: Մնաս բարով, Գուրգէն իշխան , եթէ Աստուած ուզէ, դարձեալ կը տեսնուինք:

ՇԵՐԵՆՑ

(Շար.)

լու: Կը յայտնեն թէ Իրաք եւ Արաբիա հաւատարիմ պիտի մնան Արաբական Լիգայի սկզբունքներուն, ինչպէս նաեւ Մակի եւ Պանաունկի Ուխտերուն: Կ'որոշեն նաեւ օժանդակել Ալժերիոյ ժողովուրդին՝ «ազատագրման իր պայքարին մէջ»:

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՎԱՏԻԿԱՆԻ մէջ Պապը կարտինալի վեղարը յանձնեց Լեհաստանի ժողովրդա-պետ Վիշինսքիի:

ԱՆԳԼԻՈՑ Էլիզապէթ թագուհին իր ա-մուսնին հետ այսօր պիտի հանի Դանիոյ մայրաքաղաքը՝ Քոփէնհակ:

ԱՐԵՒՄՏ. ԳԵՐՄԱՆԻՈՑ պատերազմա-կան նախարարը Լոնտոն հրաւիրուեցաւ:

Ի. ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ հերքեց այն ամբաս-տանութիւնը, թէ Եգիպտոսի ու Սուրիոյ հետ գործակցաբար կ'ուզէր զահազուրկ ը-նել Յորդանանի, Իրաքի, Արաբիոյ եւ Լի-բիոյ թագաւորները:

ՖՐԱՆՍ. ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ անկա-խութիւն չնորհեց Քամըրունի, որուն ա-ռաջին վարչապետն է Մ'պիտա: Շաբաթ օր մանաւանդ հանդիսութիւններով տօն-ուեցաւ անկախութեան յայտարարութիւ-նը: Ֆրանսայի կողմէ ներկայ գտնուեցաւ Անդրֆրանսական հողամասերու նախա-րարը:

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՑ մէջ մեռած է Սթեֆան արք., որ պուլկար ուղղափառ եկեղեցիին պետն էր մինչեւ 1948:

ՎՈՐՈՇԻԼՈՎ երէկ հասաւ Հիւսիսային Վիէթնամ:

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ՄԵԾԱՐԱՆՔԻ ՕՐ
Նուիրուած

ԽՐԻՄԵԱՆ ՀԱՅՐԻԿԻ

ԻՐ ՄԱՀՈՒԱՆ 50ԱՄԵԱԿԻՆ ԵՒ «ԱՐԾԻՒ ՎԱՍՊՈՒՐԱԿԱՆ»Ի ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ 100ԱՄԵԱԿԻՆ ԱՌԹԻԻ

Այս կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 16ին, Սալ Մազրընոյի մէջ (88 բիւ տ'Օպանեը)

Նախաձեռնութեամբ Վասպուրականի Հայր. Միութեան կեդր. վարչութեան *Մասնակցութեամբ* Մարսէյլի Համազգ. Մշակութային Միութեան եւ Տարօն-Սալոյ – Ջորի Հայր. Միութեան:

Կը նախագահեն Պ. Պ. Վ. ՊԱՆԴԻԿԵԱՆ, Ա. ԹԵՐԶԻՊԱՇԵԱՆ, Գ. ՇԵՂԻԿԵԱՆ:

Կը խօսին փրոֆ. Գ. ՄԱՑԻԿԵԱՆ եւ Պ. Կ. ՓՕԼԱՏԵԱՆ:

Գեղարուեստական բաժնին կը մաս-նակցին Օր. Մ. Սիմոնեան, Օր. Ա. Շա-միրեան, Պ. Ս. Աւտոյեան, Պ. Գ. Քեն-տիրեան եւ Պ. Մ. Տէրոյեան:

Կ'արտասանէ Անիթա Սարգսեան:

Այս տօնակատարութեան կը հրաւիրուին Հայ Կաթողիկէ, Հայ Առաքելական, Հայ Աւետարանական եկեղեցիներու եւ ա-ռաջնորդարաններու ներկայացուցիչները, քաղաքական կազմակերպութիւնները, քահանայական դասը, բոլոր բարեգործա-կան եւ Հայր. Միութիւնները:

Մուտքը ազատ է:

3 ԱՄՍՈՒԱՆ ՀԱՄԱՐ ՏՐԱՄԱԴՐԵԼԻ Է

Մարսէյլի մէկ արուարձանին մէջ, բարձունքի վրայ (երկու սենեակ եւ խո-հանոցով), ընդարձակ յարկաբաժին մը վարձու է, կազ, ջուր, ելեկտրականու-թիւն, խոհանոցի առարկաներով, մայրի ծառաստանով մը շրջապատուած: Դիմել՝ Տիկին Գնաճեանի, 28 Պուլվ. Ռում Լէ Մարթէկօ, Մարսէյլ:

LA STÉ. **VERGER-FRUITS**
12 Rue St. Denis, Paris (1)
(Perimètre des Halles)
*
Փարիզի կեդրոնական Հալլին մէջ հայկական միակ հաստատութիւնը կը փնտռէ Հարաւ. Ֆրանսայի գա-ւառներէն հմուտ եւ մասնագէտ՝
Courtier expéditeur en Fruits et Légumes

ԿԱՊ. ԽԱՉԻ ՕՐԸ ՄԱՐՍԻԼԻՈՑ ՄԷՋ

Մարսիլիոյ Շրջ. վարչութիւնը եւ բո-լոր մասնաճիւղերը կապոյտ Խաչի Օրը կը տօնեն Ցունիս 8ին, Շաբաթ իրիկուն, ժամը 9ին մինչեւ լոյս, Ալհամպրայի մեծ-քեղ սրահին մէջ: 340 Պուլվ. Շավ:

Կը խօսի՝ ՆՈՒՊԱՐ ՆԻԿՈՂՈՍԵԱՆ

Գեղարուեստական ճոխ բաժին:

Մանրամասնութիւնները տեղւոյն վրայ: Մուտքը ազատ է:

ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍ
ՄԱՅՐԵՐՈՒ ՏՕՆԻՆ ԱՌԹԻԻ

Եկեղեցւոյ հովանաւորութեան տակ բացուած Պէլվիլի Կրթ. Մարմնոյ դպրո-ցին:

Այս կիրակի ժամը 15ին:

Նախագահութեամբ Հայրապետական պատուիրակ Տ. ՍԵՐՈՎԲԷ ԵՊՍ. ՄԱ-ՆՈՒԿԵԱՆի:

Խմբերգ, պար, արտասանութիւն, տրա-մախօսութիւն աշակերտներու կողմէ:

Դպրոցի սրահը՝
48 Rue des Solitaires(Métro Place des Fêtes)

ԾՐԱՆՍԱՀԱՑ ԼՍԱՐԱՆ

(վասպ. Հերոսամարտի տօնակատա-րութեան առթիւ):

Հերթական դասախօսութիւնը այս չո-րեքշաբթի դիշեր ժամը 21ին, Քաֆէ Քա-տէի վերնայարկը: Կը խօսի՝ Պ. ԿԱՐԱՊԵՏ ՓՕԼԱՏԵԱՆ: *Նիւթը՝ «Վասպուրականի հերոսամարտին արժէքը եւ անոր անդրա-դարձումները ժամանակակից Հայոց պատմութեան վրայ»: Կը խնդրուի ըլլալ ճշդապահ:*

ԴԷՊԻ ՀԱՅՍԱՏԱՆ

Ֆրանսահայ Փոխադարձ Օգնութեան Միութեան գրասարջիկներու խումբը այս տարի Հայաստան կը մեկնի Օդոստոսին սկիզբը:

Խումբին կրնան միանալ բոլոր փափա-քողները անխտիր:

Արձանագրուելու համար դիմել նախա-դահին՝

Agop J. Nazarian
9, Ave. Calmels, Bois-Colombes (Seine)
Tél. CHA 00-55

LE CHANT DU MONDE

ԵՐԳԵՐ ԵՒ ՊԱՐԵՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆԷՆ (*Թիւ 1*), Այգեկուտ, Զինչ ու զինչ, Լուսնակ գիշեր, Անուշս, Խնջոյքի երգ, Գիւմրիի շուրջպար, Ի՞նչ-ի՞նչ ասեմ:
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԽՈՒՄԲ, ղեկավարութիւն՝ Ա. Ալեքսանտրեան, Գ. Զաքարեան եւ Թ. Ալթունեան
LDY 4043

×

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՐԳԵՐ (*Թիւ 2*)
Գացէք տեսէք, Կաղի երգը, Մեռնիլ ճեզ համար, Կեցցէ փեսան, Եղնիկի պէս, Սարերով գացի:
Երեւանի բաժիս - կայանին ժողովր-դական դործիքներու խումբ, ղեկա-վարութիւն՝ Ա. ՄԵՐԱՆԿԻՒԼԵԱՆ, *մեներգ* Յովհաննէս Պատալեան եւ Օֆելիա Համբարձումեան:
LDY 4075

×

ԵՐԵՒԱՆԻ ԱՐՁԱԳԱՆԳՆԵՐ (*Թիւ 3*)
Երեւանի գիշերները, Իմ անոյշ Հայաստան, Սիրերգ, Տուին ճամբուն վրայ, Ստեփան Շահումեանին
Հայաստանի երգերու եւ պարերու խումբ, ղեկավարութիւն՝ ԹԱԹՈՒԼ ԱԼԹՈՒՆԵԱՆ:
LDY 4085

En Vente —
« **ELEDISC** »
69 2Bd. Voltaire PARIS
et chez tous les bons disquaiers

Imprimerie Araxes, 46, Rue Richer,
Paris (9e) Pro. 05-73.

ՀԱՑԱՍՏԱՆԻ ԱՆԿԱԽՈՒԹԵԱՆ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ ԿԸ ՏՕՆՈՒԻ

ՄԱՐՍԷՑԼԻ ՄԷՋ

Ալամպրայի մէջ, այս շաբաթ դիշեր ժամը 9ին մինչեւ լոյս:

Նախաձեռնութեամբ Մարսէյլի Շրջ. կոմիտէի եւ մասնակցութեամբ չրջանիս բոլոր խումբերուն եւ ենթակոմիտէնե-րուն, Հ. Ց. Դ. Նոր Սերունդի Շրջ. վար-չութեան եւ իր խումբերուն, ինչպէս նաեւ Կապոյտ Խաչի Շրջ. վարչութեան եւ իր մասնաճիւղերուն:

Կը նախագահէ ընկ. Ց. ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ

Կը խօսին՝ ընկերներ՝ Մ. ԹԷՕԼԷՕԼԵԱՆ *եւ* Ժ. ՄԻՐԻՃԵԱՆ:

Գեղարուեստական խնամուած բաժին: Մանրամասնութիւնները յաջորդով:

ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

Ցունիս 1ին, շաբաթ դիշեր ժամը 9էն մինչեւ առաւօտ Զ. թաղապետարանի սը-րահը (Փլաս Սէն Սիւլփիս):

Կը նախագահէ ընկ. ՀՐԱՆՏ ՍԱՄՈՒԷԼ

Կը խօսին՝ ընկերները Մ. ԹԷՕԼԷՕԼԵԱՆ եւ ՅՈՎԻԿ ԵՂԻԱԶԱՐԵԱՆ (Ֆրանսերէն):

Գեղարուեստական ճոխ յայտագիր: Մանրամասնութիւնները յաջորդով:

ՎԱԼԱՆՍԻ ՄԷՋ

Ցունիս 8ին, շաբաթ իրիկուն, պետա-կան Թատրոնին սրահը:

Կը խօսի ընկերը Մ. ԹԷՕԼԷՕԼԵԱՆ

Մանրամասնութիւնները յաջորդով:

AMPHITHEATRE DE L'INSTITUT D'ART ET D'ARCHEOLOGIE
3 Rue Michelet, Paris (6)

ՄԱՐԳՐԻՏ ԲԱՔԱՑԵԱՆԻ

երգի դպրոցին
Աշակերտներու ունկնդրութիւն
Այս Ուրբաթ իրիկուն ժամը 20·30ին: Մասերու մասնակցութիւն՝ 100 ֆրանք:

ՄԱՐՍԷՑԼԻ ՄԷՋ

Ստացուած են 1957ի ԱՄԷՆՈՒՆ ՏԱ-ՐԵԳԻՐՔԻ նոր օրինակները:

Ամէն անոնք որ ապսպրանք տուած էին Պ. Ա. Շահպազլեանին, կրնան դիմել ի-րեն

Rue des Petites Maries

ստանալու համար իրենց ապսպրած օրի-նակները:

Գինը՝ 1200 *ֆրանք:*

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

ՍԻՆ ԺԵՐՈՄ (Մարսէյլ).— Հ. Ց. Դ. «Հայաստան» ենթակոմիտէն չնորհակա-լութեամբ ստացած է ընկերը Ֆ. Ուլուս-եանէ հազար ֆրանք իր աղջկան եղսայր ամուսնութեան առթիւ: Ջերմագին չնոր-հաւորութիւններ:

ՑՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՄԱՐՍԷՑԼ.— Հ. Ց. Դ. Շրջ. կոմիտէն ժողովի կը հրաւիրէ «Դրօ», «Ցառաջ» ու «Շ. Միսաքեան» խումբերու եւ Հ. Ց. Դ. Նոր Սերունդի Շրջ. վարչութեան բոլոր ընկերները՝ այս չորեքշաբթի, ժամը 21-ին, «Ահարոնեան» ակումբին մէջ: Կարե-ւոր օրակարգ: Պարտաւորիչ ներկայու-թիւն:

ՄԱՐՍԷՑԼ.— Հ. Ց. Դ. բոլոր ենթակո-միտէներու եւ խումբերու ընկերներու ընդհ. ժողովը այս ուրբաթ «Ահարոնեան» ակումբին մէջ: Կը գեկուցանէ՝
ԸՆԿ. Մ. ԹԷՕԼԷՕԼԵԱՆ:

ՓԱՐԻԶ.— Հ. Ց. Դ. «Փոթորիկ» խումբի ժողովը այս հինգշաբթի ժամը ճիշդ 21ին, (17 բիւ Պլէօ):

ՄԱՅՐԵՐՈՒ ՕՐԸ ՎԱԼԱՆՍԻ ՄԷՋ

Վալանսի Հ. Ց. Դ. Նոր Սերունդի «Շ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ» խումբի խնջոյքը:

Այս չաբաթ իրիկուն «Ահարոնեան» ա-կումբին մէջ:

Գեղարուեստական ճոխ բաժին:

***

Կիրակի կէսօրէ վերջ Նոր Սերունդի հաւաքոյթը՝ նոյն սրահին մէջ:

ՎԱՍՊՈՒՐԱԿԱՆԻ ՀԵՐՈՍԱՄԱՐՏԻՆ

42ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԻՆ ՓԱՌԱՏՕՆԸ

Շաբաթ, 25 Մայիս ժամը 21էն 5
CERCLE MILITAIRE (PLACE ST. AUGUSTIN)

Հանդիսաւոր բաժին — ժամը 21էն 23.— վարի սրահին մէջ
Նախագահութեամբ Պ. ՌԻՇՄՕՆ ԹՐԻՊՈՒԼԻԻ (Նախկին նախարար նախկին Թագմիկներու):

Կը խօսի Պ. ՀՐԱՆՏ ՍԱՄՈՒԷԼ

Պար՝ Օր. Լ. Դանիէլեան, *երգ՝* Ա. Քիւփէլեան, Օր. Պէնկեան, Օր. Մուրատեան, *արտասանութիւն՝* Պ. Ա. Գրիգէեան

Ուղերձներ՝ Օր. Պաամաճեան, Պ. Պ. Սաֆրաստեան, Վարդանեան, Խերոյեան

Գեղարուեստական ճոխ բաժին:

ՋԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ՆՈՒԱԳԱԽՈՒՄԲ

Գունաւոր ՆՈՐ ԺԱՊԱՒԻՆ եւ ապակիի վրայ գունաւոր պատկերներ:

Տեսարաններ Վասպուրականէն, որոնց մասին բացատրութիւններ պիտի տայ
Տիկին Ա. Խաչատրեան (*հնախօսութեան մասնագէտ*):

Պարահանդէս.— Վերի սրահին մէջ, ժամը 23էն 5:
Թխիսք նուագախումբ
ERIC MAZENSի

Աթրաքսիօններով, խաղերով եւ բազմաթիւ նուէրներ չահողներուն
ՃՈՒՆ ՊԻՒՖԷ

ԼԻՏԻԱ ԿԱՐԻՆ

Որուն ԶԱՆԱԶԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿՆԵՐՈՒ ԵՒ ԶԱՆԱԶԱՆ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ ԾԻՍԱԿԱՆ ԵՐԱԺՇՏՈՒԹԵԱՆ

Նուիրուած նախորդ քօնսէրը այնքան ջերմ ընդունելութիւն գտաւ, Ֆրանսական երաժշտական մամուլին ու մեծանուն երաժշտագէտներուն խոր դնահատանքին արժանացաւ, եւ Ֆեստիվալ ընկերութիւնը անոր երգապնակները (միքրոսիյոն) հրապարակ հանեց:

Այս անգամ կը կազմակերպէ բոլորովին նոր յայտագրով մը իր

ԾԻՍԱԿԱՆ ԵՐԱԺՇՏՈՒԹԵԱՆ ԵՐԿՐՈՐԴ ՔՈՆՍԷՐԸ

Էֆոլ Նորմալ տը Միւզիքի սրահը 78, բիւ Կարտինէ (մէթրօ Մայզերպլ)

Հինգշաբթի, 23 Մայիս, երեկոյեան ժամը 9ին:
Կը մասնակցին՝

Նէլլի Քարոն եւ Կիլբէրթ Պուայէ (*Մարթընոյի ալիքներ*)
Մօնիք Մաթայս (*դաշնակ*), Լուի Տիլլիէս (*հարուածային գործիքներ*),
Լիլի Լասֆին (*Տաւիղ*):

Կազմակերպութիւն՝ ԼԸ ԹՐԻՓԹԻՔ *Ղեկավարութիւն* ԺԱՔ ՊՕՆՏՈՆ:
Կը ներկայացնէ Լիւք Ամտրէ Մարսէլ *Տոմսերու գին* 200էն 600 *ֆրանք:*
Կը ծախուին հանդէսին սրահը, Տիւբան հրատարակչական տան եւ գործակալնե-րուն, ինչպէս նաեւ Օր. Լորա Իշխանեանի մօտ (73 Պլ. Փուասօնիէր):
Հեռաձայն՝ ՓՐՕ. 64·28

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ՀԻՄՆԱԴԻՐ՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Le PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN en EUROPE

HARATCH

Fondateur : SCHAVARCH MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, rue de Trévise - Paris 9e

Fondé en 1925 Tél. : PRO. 86-60 R. C. Seine 57 A 2731

C. C. P. Paris 15069-82

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա եւ գաղութներ, տարեկան 3000 ֆր. վեցամս. 1600

Արտասահման՝ տարեկան 3500 ֆրանք: Հատը 12 ֆր.

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ
22
ՄԱՅԻՍ
•
MERCREDI
22 MAI
1957

33ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7887 33ème ANNEE

Directrice : *Arpik MISSAKIAN*

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 13ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3698

ՕՐՈՒԱՆ ԽՕՍՔԸ

ՈՒՐԻՇ ՃԱՄԲԱՅ ՉԿԱՑ

•

Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոս Զարեհ Ա.ի ընտրութեան վաղորդայնին, Ֆրանս. հեռագրական գործակալութեան Պէյրութի թղթակիցը 21 Փետր. 1956 թուակիր հեռագրով մը կը հաղորդէր.

«Կիլիկիոյ կաթողիկոսի ընտրութեան չմասնակցելու մասին Էջմիածնի կաթողիկոս Ն. Ս. Օծութիւն Վազգէն Ա.ի տուած որոշումին վրայ, նոյն դիրքը բռնեցին 14 պատգամաւորները, որոնց երեքը Դամասկոսէն, երեքը Պէյրութէն եւ վեցը Անթիլիասի միաբանութենէն:

«... Մեծամասնութիւնը պահ է ընտրութեան արդիւնքէն, սակայն կարգ մը պատգամաւորներ եւ խմբակցութիւններ կիսապաշտօն ձեւով յայտնած են՝ որ պիտի չճանչնան այս ընտրութեան վաւերականութիւնը եւ պիտի չենթարկուին կիլիկիոյ նորընտիր կաթողիկոսին հեղինակութեան: Կը վախցուի հետեւաբար որ հերձուած մը առաջ գայ Անթիլիասի են թական հայ համայնքին մէջ» (Լը Մոնտ, 22 Փետր. 1956):

Զէր սխալած Ֆրանսայի թղթակիցը:

Ամբողջ 14 ամիս դժբախտ փոքրամասնութիւնը, հետեւելով Վազգէն Ա.ի օրինակին, ո՛չ միայն չճանչցաւ ազգընտիր Զարեհ Ա.ի հեղինակութիւնը, այլ անհանգիստ եւ անարդարանալի ամէն միջոցի դիմեց «հերձուած» առաջ բերելու համար Լիբանանի ու Սուրիոյ խաղաղ ազգութիին մէջ եւ թունաւորելու մթնոլորտը:

Ու ասիկա այնպիսի չրջանի մը՝ երբ Մերձաւոր Արեւելքի երկիրները քաղաքական ծանր տագնապի մը մատնուած՝ մահու եւ կենաց օրեր կ'ապրէին: Երբ ամբողջ աշխարհի ուշադրութիւնը կեդրոնացած էր այդ հողամասերուն վրայ, ուր նիզակամարտ կը մղէին աշխարհի ճակատագիրը մնօրինող հսկայ ուժերը: Ուր փոքրիկ կայծ մը բաւական էր ահաւոր հրդեհ մը բռնկցնելու:

«Հերձուածող» փոքրամասնութիւնը անտեսելով Ազգային Սահմանադրութիւնն ու Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան կանոնադրերը, որոնց հիման վրայ օրինաւորապէս կատարուած էր Զարեհ Ա.ի ընտրութիւնը, ձեռնարկեց «անկախ համայնք»ի մը կազմութեան, նպատակ ունենալով հիմնել «հակաթոռ կաթողիկոսութիւն» մը:

Այս նպատակով «Տեղապահ» ընտրեց Պաղ Աբք. Ալալահեանը, որ Պիքֆայայի կաթողիկոսական ամառանոցէն վարուելէ վերջ, իր «աթոռը» հաստատեց Պէյրութի Մէրմիի մէջ: Բացի դժբախտ փոքրամասնութենէն, Պաղ Աբք. վայելեց պաշտպանութիւնը Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին, որ 1956 Օգոստ. 15ին Լիբանանի Հանրապետութեան նախագահ Քամիլ Շամունի ուղղած իր 660 բառնոց հեռագրով, պաշտօնապէս կը յայտնէր թէ չի ճանչնար Զարեհ Ա.ը, աւելցնելով որ Կիլիկիոյ աթոռին իրաւատէրն է «տեղապահ» Պաղ Աբք.:

Վազգէն Ա.ի նպատակն էր արգելք հանդիսանալ Զարեհ Ա.ի օծումին, որ տեղի պիտի ունենար Սեպտ. 2ին:

Քաջալերուած ա՛յսքան հեղինակաւոր պաշտպանութենէ, Պաղ Աբք. եւ դինքը սխալ ճամբու առաջնորդող ազգային ջուջերն ու անկզբունք խմբակցութիւնները այժմ ցնծութեան եւ «յաղթանակ»ի բացագանչութիւններ կ'արձակեն, յուսալով որ պիտի կրնան Սուրիոյ մէջ «անկախ համայնք» եւ «հակաթոռ կաթողիկոսութիւն» մը հիմնել:

Եւ սակայն, իրենց չար բախտէն, այժմ թէ՛ Ամենայն Հայոց կաթողիկոսը հակառակ է «Դամասկոսի մէջ անկախ կաթողիկոսութեան հաստատումին» (Էջմիածին, Փետրուար – Մարտ 1957, էջ 7) եւ թէ Պոլսոյ պատրիարք Գարեգին Արք. (Մարմարա, 13 Մայիս 1957):

Զրկուած այս երկու բարձրաստիճան կրօնապետներու պաշտպանութենէն, ո՞ւր կրնայ վրայ պիտի կրնային հիմա անկեալ տեղապահ Պաղ Աբք. եւ իր անապահով թիւնը վայրկեանէ վայրկեան խարխափող խառնիճաղանճ խմբակցութիւնները:

Ժամանակ է, որ այս «անպատասխանատու մարդիկն ու խմբաւորումները» վերջ տան իրենց «եկեղեցաքանդ եւ ազգավնաս գործերուն» ու քրիստոնէական խոնարհութեամբ բոլորուին աղբընտիր կաթողիկոս Զարեհ Ա.ի չուրջ, որ քանիցս յայտարարեց արդէն թէ պատրաստ է նեբելու մոլորեալներու բոլոր մեղքերուն:

Ուրիշ ճամբայ չկայ:

ՀՐԱՆՏ – ՍԱՄՈՒԻԼ

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՍՈՒԷՋԻ ՀԱՐՑԸ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻՆ ԱՌՋԵՒ

*

ԱՌԱՋԻՆ ՆԻՍՏԸ ԵՒ ՓՐԻՍԹԻԱՆ ՓԻՆՈՑԻ ՅԱՋՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Երկուշաբթի կէսօրէն վերջ ՄԱԿի Սպահովութեան Խորհուրդը սկսաւ քննել Սուէզի հարցը:

Նիստը բացուած իսկ վայրկեանին, Ֆ. Միւրթեան (աւստրիական), Սոպոլէվ, հաստակեցաւ հայտնել քննութեան, յայտարարելով թէ Սուէզի մասին առաջարկուած եգիպտական ծրագիրը լիովին դոհացուցիչ է, չանտեսեր ջրանցքէն օգտուող պետութեանց շահերը եւ Կ. Պոլսոյ համաձայնագիրը. հետեւաբար Սուէզի հարցին մասին նոր վիճաբանութիւններու այս չրջը բոլորովին աւելորդ է եւ կրնայ բարդացնել Միջին Արեւելքի քաղաքական կացութիւնը:

Ֆրանսայի Արտաքին նախարարը պատասխանեց, թէ Ֆ. Միւրթեան պատուական չատ աճապարեց Ֆրանսական դիմումը դատապարտելու, որովհետեւ Ֆրանսա ոչ մէկ նպատակ ունի Միջին Արեւելքի կացութիւնը աւելի եւս բարդացնելու:

Ապա ժողովականները մէկ ձեռնպահութեան դէմ (Ֆ. Միւրթիւն) տասը ձայնով որոշեցին Սուէզի հարցը օրակարգի նիւթ դարձնել: Նախագահը, Քապոթ Լոճ, խօսքը անմիջապէս տուաւ Քրիսթիան Փինոյի:

Ֆրանսայի Արտաքին նախարարը նախ հերքեց այն ամբաստանութիւնը թէ իր կառավարութիւնը Սուէզի հարցը կը հրահրէ ներքին քաղաքական նկատումներէ մղուած: Ֆրանսա կը պահանջէ որ «կարելի եղածին չափ չուտով բանակցութիւնները սկսին՝ Ապահովութեան Խորհուրդին «վեց սկզբունքներ»ուն ոգիին համաձայն վերջնական կարգադրութեան մը յանգելու համար»: Ք. Փինօ աւելցուց, թէ կա՛մ ՄԱԿի ուխտին զանազան կէտերը պէտք է պարտադրուին բոլորին ու յարգուին բոլոր անդամներուն կողմէ, եւ կա՛մ պէտք է ընդունիլ թէ ՄԱԿը երկու չափ եւ երկու կշիռ ունի. այս պարագային պէտք չէ որեւէ յոյս ունենալ թէ ՄԱԿը կրնայ հեղինակութիւն ունեցող կազմակերպութիւն մը մնալ, եւ աւելորդ է չեչտել թէ որքան մեծ վտանգ կը սպառնայ համաշխարհային խաղաղութեան:

Ապա, Քրիսթիան Փինօ յիշեցուց թէ որոնք էին «վեց սկզբունքները». ցաւ յայտնեց որ եգիպտահպատակեալներուն ժամանակ, որոնց Ֆրանսա եւ Անգլիա եւս մասնակցեցան, չրանցքին հարցը բոլորին կողմէ ընդունելի կարգադրութեամբ մը լուծելու առիթը չօգտագործուեցաւ: Ուրիշ եղրակացութիւն մը — Ֆրանսա եւ Անգլիա, իրենց զօրքերը եգիպտոսէն հան քաշելով, հնազանդութեան օրինակ մը տուին. այսօր իրաւունք ունին պահանջելու, որ ՄԱԿի որոշումները բոլորին կողմէ յարգուին անխտիր: «Արդ, կացութիւնը ի՞նչ է այսօր. եգիպտական կառավարութիւնը մեղի կը ներկայացնէ ծրագիր մը, որ, ինչպէս ալ դարձնենք, չի համապատասխաներ հոկտեմբեր 13ին ընդունուած սկզբունքներուն: Սուէզի հարցին մէջ կարելի չէ երեւակայել միակողմանի լուծում մը, որ միշտ ալ կրնայ ոտնակոխել եգիպտոսի կողմէ: Ջրանցքէն օգտուողները որոշած են ժամանակաւորապէս ընդունիլ եգիպտոսի պայմանները. սակայն «ժամանակաւոր» կարգադրութիւնները չատախ կը տեւականանան ու մոռացութեան կը տրուին ժամանակի ընթացքին»: Որպէս եղրակացութիւն, Ֆրանսայի Արտաքին նախարարը պահանջեց որ բանակցութիւններ սկսին՝ բազմակողմանի ու վերջնական կարգադրութիւն մը ընելու համար:

Ք. Փինոյէն վերջ խօսք առաւ եգիպտոսի պատուիրակը եւ յայտարարեց թէ եգիպտական ծրագիրը բոլորովին համապատասխան է Կ. Պոլսոյ համաձայնագրին ոգիին ու տառին, եւ թէ եգիպտոս վճռած է այդ ծրագիրը գործադրել:

Անգլիոյ պատուիրակը պաշտպանեց Ֆրանսական տեսակէտը:

Իսկ Ֆ. Միւրթեան պատուիրակը յայտարարեց թէ եգիպտական յայտարարութիւնը «չատ համոզիչ» է, եւ «բոլորովին համապատասխան է Կ. Պոլսոյ համաձայնագրին ու ՄԱԿի ուխտին»: Ֆրանսա իր միջամտութեամբ կ'ուզէ ոտնակոխել եգիպտոսի ինքնավարութիւնը:

Վիճաբանութիւնները կը չարունակուին:

ԲՈՒԼԿԱՆԻՆԻ ՆԱՄԱԿԸ ԿԻ ՄՈԼԷԻ

Մառեչալ Բուլկանին երկար նամակ մը ղրկած է վարչապետ Կի Մոլէի, որուն մէջ կ'առաջարկէ Ֆրանք-խորհրդային բանակցութիւնները սկսիլ: Նամակին պարունակութիւնը փարիզի մէջ տակաւին չհրապարակուած, Մոսկուայի ձայնասփիւռը տուաւ անոր դլխաւոր մասերը.

ՍՈՒԷՋԻ ՀԱՐՑ.— Խորհրդային կառավարութիւնը կը նկատէ թէ եգիպտական ծրագիրը դոհացուցիչ է եւ կրնայ իբր հիմք ծառայել վերջնական կարգադրութեան մը համար:

ԱԼԺԵՐԻԱ.— «Կ'ըմբռնենք ձեր դժուարութիւնները ու չենք վարանիր ձեր նեբքին գործերուն միջամտել ըլլալ. սակայն թոյլ տուէք իմ անկեղծ կարծիքս յայտնել. Ալժերիոյ հարցին կարգադրութիւնը որքան երկարի, այնքան աւելի վնասակար պիտի ըլլայ Ֆրանսայի համար»:

Ն. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՀԵՏ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ.— Տնտեսական եւ մշակութային փոխանակութիւնները կրնան աւելի եւս սերտանալ:

ՄԻՋԻՆ ԱՐԵՒԵԼՔ.— «Ֆրանսայի չահերը կը պահանջեն որ Մերձ. Արեւելքի կացութիւնը կայուն եւ բնականոն դառնայ»:

ԱՊԱՋԻՆՈՒՄ.— Կարգ մը երկիրներ իրենք զիրենք կը վտանգեն՝ զինարշաւին մասնակցելով: Խորհրդային կառավարութիւնը պատրաստ է բանակցութիւններ վարելու չհապաղցուած պետութեանց հետ՝ Եւրոպայի մէջ փոխադարձ հսկողութեան դօտի մը ստեղծելու հարցին չուրջ:

ԵՒՐԱԹՈՄ ԵՒ ՄԻԱՑԵԱԼ ՇՈՒԿԱՑ.— Հիւս. Ատլանտեան կազմակերպութեան տենդագին պատրաստութիւններն ու այն հազեցը, որմով Եւրաթոմն ու Միացեալ Շուկան կը կազմակերպուին, կրնայ աւելի եւս խորացնել Եւրոպայի բաժանումը եւ անանցանելի խոչընդոտներ բարձրացնել Եւրոպական համագործակցութեան ճամբուն վրայ:

ՀԻՒԼԻՍԱԿԱՆ ՌԱԶՄԱԿԱՑԱՆՆԵՐ.— «Այն պատուիրակները, որոնք իրենց երկիրներու սահմաններէն դուրս հիւլէական

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

ԿԻԼԻԿԻԱՆ ՀԻՄՆԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ՎԱՐԻՉՆԵՐԸ ՊԷՅՐՈՒԹԻ ՄԷՋ

•

Ինչպէս գրած էինք առջի օր «Կիլիկեան հիմնարկութիւնը» տարեկան 50.000 սթերլինի յատկացում մը որոշած է Պէյրութի հայ հիւանդանոցներուն:

Այս առթիւ *Ազդակ* իր Մայիս 17ի թիւով հետեւեալ մանրամասնութիւնները կը հրատարակէ.—

«Գալուստ Կիւլպէնկեան Հիմնարկութեան» վարիչները՝ Պ. Ռուպէր Կիւլպէնկեան, Տօքթ. Փող եւ Ազարեթեան Փերտիկեան եւ Փամիկեան տուքսը երէկ առաւօտ այցելեցին Անթիլիաս, ուր ընդունուեցան Մեծի Տանն Կիլիկիոյ կաթողիկոս Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. Զարեհ Ա.ի կողմէ, որուն հետ մէկ ժամ տեսակցութիւն ունեցան.

Պատուիրակութեան անդամները վիմաւորուեցան Լիբանանի Հայոց Առաջնորդ Գերշ. Տ. Խորէն Արք. Բարսեղեանի, Դրան եպիսկ. Գերշ. Տ. Արտակ եպս. Մանուկեանի, պետական երեսփոխաններ Պ. Պ. Մովսէս Տէր Գալուստեանի եւ Տիգրան Թոսպաթի, ինչպէս նաեւ Ազգ. Իշխանութեանց ներկայացուցիչներուն կողմէ:

Հիմնարկութեան նախագահը, Վեհափառ Հայրապետին հետ իր խօսակցութեան ընթացքին, յայտարարեց, թէ չատ ազդուած է հայկական հիւդանոցներուն տրուած այցելութենէն: Տօքթ. Փող չեշտեց, թէ անմիջապէս պիտի դրաղի արդիական բնակարաններու շինութեան հարցով: Լիզպոնա վերադարձին, 1958ի համար չիսուն հազար սթերլին եւ ապա չորս տարի եւս կանոնաւորաբար նոյնքան դրամ մը պիտի տրամադրէ Ազգային Առաջնորդարանի հայ արդիական ասպնջարանի շինութեան Ցանձնախումբին, որ անհրաժեշտ տեղեկագիրները պիտի դրկէ Լիզպոնա, Հիմնարկութեան կեդրոնը:

Նախագահը աւելցուց նաեւ որ պիտի հետաքրքրուի հայկական մշակութային եւ բարեսիրական հաստատութիւններով:

Հիմնարկութեան անդամները Անթիլիասէն մեկնեցան՝ կաթողիկոսարանի Ոսկեմատեանին մէջ ստորագրելէ եւ Նահատակաց Ցուշարձանին մէջ ծաղկեպսակ դնելէ ետք:

ԱՑՑ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀԻՆ

Հինդշաբթի, երեկոյեան ժամը 7ին, Հիմնարկութեան անդամները, որոնց կ'ընկերանային Լիբանանի Հայոց Առաջնորդ Գերշ. Տ. Խորէն Արք. Բարսեղեան, պետ. երեսփոխաններ Պ. Պ. Մովսէս Տէր Գալուստեան եւ Տիգրան Թոսպաթ, ինչպէս նաեւ Հիւդանոցներու Շինութեան Ցանձնախումբին նախագահ Պ. Վահէ Սէթեան, ընդունուեցան Հանրապետութեան նախագահ Պ. Քամիլ Շամունի կողմէ:

Տեսակցութիւնը, որ ընթացաւ չատ սիրալիր մթնոլորտի մէջ, տեւեց երեք քառորդ ժամ: Քննուեցան հայկական հիւդանոցներու չուտափոյթ քանդումին եւ նոր աւաններու չինութեան վերաբերեալ հարցերը:

Նախագահը իր գոհունակութիւնը յայտնեց այս հարցին բարւոք կարգադրութեան համար:

ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Լիբանանի երեսփոխանական չատախչայ ընտրութիւններուն Հայ Թեկնածուներն են Մովսէս Տէր Գալուստեան, Տիգրան Թոսպաթ, Մկրտիչ Պաղիկեան, որոնք կը վայելեն Հ. Մ. Դաշնակցութեան ամբողջական աջակցութիւնը եւ Հայ Կաթողիկէ Աթոռին թեկնածուն Ժողկ Զաղը:

ԵԳԻՊՏՈՍԻ մաքսային իշխանութիւնները յայտարարեցին թէ անգլիական ու Ֆրանսական նաւերուն համար դադրութիւն ունեցող մաքսային մանրամասն դործողութիւններուն վերջ պիտի տրուի Մայիս 20էն սկսեալ:

ՏՕՈՒՄՈՎ ՎՃԴՈՒՈՑ

(Հեքիաթներ եւ ասացողութիւններ)

Ի՛նչպէս կեղտոտ ոտքի հետքերը ամբողջովին մաքրուեցան։ — Մի անգամ մի հարուստ մարդ ունէր մի շատ գեղեցիկ աղջիկ։ Նա ամէն առաւօտ կանուխ վեր էր կենում եւ իջնում էր ներքեւ, որ ոտքերը լուանայ։ Ամէն անգամ, որ նա իջնում էր, ոտքերի վրայ կեղտոտ հետքեր էին մնում։ Հայրը, տեսնելով այդ, ասաց նրան։ — Ես կուզեմ, որ դու ամուսնանաս։ Ինչպէս կարող ես ամուսնանալ, երբ ոտքերդ այդքան կեղտոտ են։ — Հայրիկ, ես չեմ կարող ամուսնանալ, որովհետեւ ոտքերս կեղտոտ են, ասաց աղջիկը։ Ես ամէն առաւօտ լուանում եմ, բայց ոտքերիս կեղտոտ հետքերը չեն անհետանում։ — Հայրը, լսելով աղջկան խօսքերը, ասաց։ — Ես գիտեմ, թէ ինչպէս կարելի է ոտքերդ մաքրել։ Ես կը գնամ եւ կը բերեմ քեզ մի ջրաղաց։ Ջրաղացի քարերի միջից ջուրը կը հոսի, եւ դու կարող կը լինես ոտքերդ լուանալ։ Հայրը գնաց եւ բերեց ջրաղացի քարերը։ Աղջիկը սկսեց ոտքերը լուանալ, բայց ոտքերի կեղտոտ հետքերը չէին անհետանում։ Հայրը, տեսնելով այդ, ասաց։ — Ես գիտեմ, թէ ինչպէս կարելի է ոտքերդ մաքրել։ Ես կը գնամ եւ կը բերեմ քեզ մի ջրվէժ։ Ջրվէժի ջուրը կը հոսի, եւ դու կարող կը լինես ոտքերդ լուանալ։ Հայրը գնաց եւ բերեց ջրվէժի քարերը։ Աղջիկը սկսեց ոտքերը լուանալ, բայց ոտքերի կեղտոտ հետքերը չէին անհետանում։ Հայրը, տեսնելով այդ, ասաց։ — Ես գիտեմ, թէ ինչպէս կարելի է ոտքերդ մաքրել։ Ես կը գնամ եւ կը բերեմ քեզ մի ծով։ Ծովի ջուրը կը հոսի, եւ դու կարող կը լինես ոտքերդ լուանալ։ Հայրը գնաց եւ բերեց ծովի քարերը։ Աղջիկը սկսեց ոտքերը լուանալ, եւ ոտքերի կեղտոտ հետքերը անհետացան։ Հայրը, տեսնելով այդ, ասաց։ — Ես գիտեմ, թէ ինչպէս կարելի է ոտքերդ մաքրել։ Ես կը գնամ եւ կը բերեմ քեզ մի ծառ։ Ծառի տերեւները կը հոսին, եւ դու կարող կը լինես ոտքերդ լուանալ։ Հայրը գնաց եւ բերեց ծառի տերեւները

ԺՂՎՈՒԿՅԱ

Ա. ՈՒ. ԳՎՈՒՄ

ԽՈՒՓՔՅԱՆ ՋՕՐՈՒՄԸ ԵՎ ՀԱՅՑՆ ՑՈՑՈՆ ՎԱ ՅԱՂՈՒՄԸ

Ներկայ դարու սկզբին Ասիոյ մէջ ամենէն աւելի ուշադրութիւն գրաւած անձերէն մին է անկասկած Խորհրդարանի անդամ Ջորումը։ Ան ծնած է 1880 թուականին Ասորեստանի Ուրմիա գաւառի Գավալան գիւղաքաղաքը։ Ուսանած է Ամերիկայի մէջ, ուր ստացած է նաեւ իրաւաբանի կոչում։ Ան ամենէն ակտիվ գործիչներէն մին եղած է Ասորեստանի ազգային շարժումին։ Ան ներկայացուցած է Ասորեստանը Փարիզի խաղաղութեան ժողովին։ Ան ներկայացուցած է Ասորեստանը Ազգերու Լիգային

ռազմակայանները կ'ուզեն ստեղծել, հիւլէական պատերազմի մը պարագային կ'ուզեն իրենց երկրէն հեռացնել վտանգն ու զայն փոխադրել եւրոպական երկիրներու մէջ, որոնց առաջին չարքին կը դտնուի Ֆրանսան »:

× Ֆրանսայի մէջ տակաւին որեւէ պաշտօնական բացատրութիւն չտրուեցաւ մասնաւորապէս Բուլկանինի նամակին մասին :

× Ընդհանուր տպաւորութիւնն այն է տակայն, որ Մոսկուա Հիւս. Ատլանտեան կազմակերպութիւնը տկարացնելու նոր փորձ մըն է որ կը կատարէ :

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՆԿԱԽՕՒԹԵԱՆ 39ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ ԿԸ ՏՕՆՈՒԻ

ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

Ալամպրայի մէջ, այս շաբաթ դիչերը ժամը 9էն մինչեւ լոյս :

Նախաձեռնութեամբ Մարսէյլի Շրջ. կոմիտէի եւ մասնակցութեամբ չրջանիս բոլոր խումբերուն եւ ենթակոմիտէները-ուն, Հ. Ց. Դ. Նոր Սերունդի Շրջ. վարչութեան եւ իր խումբերուն, ինչպէս նաեւ Կապոյտ Աչքի Շրջ. վարչութեան եւ իր մասնաճիւղերուն :

Կը նախագահէ ընկ. Ց. ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ

Կը խօսին՝ ընկերներ՝ Մ. ԹԻՕԼԻՕԼԵԱՆ եւ Ժ. ՄԻՐԻՃԵԱՆ :

Գեղարուեստական խնամուած բաժին :

Հայկական պարեր՝ Հ. Ց. Դ. Պոմոնի «Քրխտափոր» խումբի կողմէ, կենդանի պատկեր :

Իրենց սիրայօժար մասնակցութիւնը կը բերեն.— Օր. Օր. Մ. Մարկոսեան (դաշնակ), Ալիս Շամիրեան (երգ), Մակի Իշխանեան (արտասանութիւն), Ալիս Յարութիւնեան (արտասանութիւն), Արմեն Ճանիկեան (արտասանութիւն) :

Պ. Պ. Սարգիս Զէօրէէճեան (ջութակ), Զարեհ Գասեան (մեներգ), ընկեր Գրիգոր Քէնտիրեան (Արտասանութիւն) :

Նուագախումբ՝

LUC ERARD

Ճոխ պիւֆէ մատչելի դիներով :

Մուտքը ազատ է :

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՀԱՐԱԻԱՑԻՆ կոնստանդինի մէջ ապրած ամբողջ ընտանիքի կարեւոր խումբ մը բնակչութիւն՝ յիսուն մեռեալ ձգելով կուտի դաշտին վրայ : Իսկ Օրանիոյ շրջանին մէջ կատարուած խուզարկութեանց ընթացքին երեւան հանուեցան զէնքի կարեւոր մթերանոցներ :

ՄԱՐՈՒԻ Սուլթանը պաշտօնական այցելութեան մը համար Իրաք հրաւիրուեցաւ :

ՁԱՓՈՆԻ վարչապետը ասկեան վեց կարեւոր երկիրներու մէջ շրջագայութի մը ձեռնարկեց : Այդ երկիրներն են՝ Պիրմանիա, Հնդկաստան, Սէյլան, Փաքիստան, Թայլանտ եւ Ֆորմոզա :

ՋԵՒՈՍԼՈՎԱՔԻՈՑ քաղաքացիական ընտրութեանց մէջ ժողովուրդը մասնակցած է հարիւր առ հարիւր համեմատութեամբ. անցած է համայնավար ցանկը :

ԻՏԱԼԻՈՑ նորընտիր վարչապետը, Ադնէ Ծոլի, կառավարութեան անդամներուն ներկայութեան, իր երդմնադիրը ներկայացուց Հանրապետութեան նախագահ Կրոնքիի :

ՋԲՕՍԱՇՐՋԻԿՆԵՐՈՒ ԽՈՒՄԲ

ԴԼ·ՊԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆ

4 օր Մոսկուա եւ 10 օր Երեւան, երթեւեկ՝ 145,000 ֆրանք :

ՄԵԿՆՈՒՄ.— 1) 4 Յուլիս, 2) 24 Յուլիս, 3) 9 Օգոստոս :

Ապահանագրութիւնները պիտի վակուին Ա. Յունիս 10ին, Բ. Յուլիս 1ին, Գ. Յուլիս 15ին :

Դիմումները ընել միայն գրասրը :

Noubar Agopoff
168 Rue du Temple, Paris 3ème
C. C. P. Paris 127.83-16

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Տէր եւ Տիկին Ց. Ճ. Սիրունի (Պուրճէ), Տէր եւ Տիկին Գ. Ճօլօլեան եւ զաւակները կը ծանուցանեն թէ հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի իրենց սիրեցեալ մօր՝ Այրի Տիկին Մարիամ Ճօլօլեանի մահուան 30րդ եւ իրենց վաղամեռիկ եղբօր Հայկ Ճօլօլեանի նահատակութեան 41րդ տարելիցին առթիւ, այս կիրակի, Փարիզի Ս. Յովհ. Մկրտիչ եկեղեցիին մէջ :

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Պ. Յովհ. Տէրտէրեան (Փխոյեան) եւ զաւակները, Տէր եւ Տիկին Մարզար Ղարիպեան եւ զաւակները, Պ. Մելքոն Պօղոսեան, Սարգիսեան ընտանիք (Ամիեան), Գամպէրեան ընտանիք (Լիոն), Այրի Տիկին Վերժին Փափազեան (Լիոն), Տէր եւ Տիկին Օննիկ Ալէքսանեան (Լիոն), Այրի Տիկին Հօժէնի Էլիքսիկեան եւ զաւակները, Տէր եւ Տիկին Կարպիս Գաբրիէլեանց ընտանիք չնորհակալութիւն կը յայտնեն բոլոր անոնց, որոնք անձամբ, նամակով, հեռագրով, ծաղկեպսակով կամ փոխան ծաղկեպսակի նուէրներով ցաւակցութիւն յայտնեցին իրենց կնոջ, մօր, հարսին եւ ազգականին

ՇԱՒՔԻ ՏԷՐՏԷՐԵԱՆԻ
(Ծնեալ Ա.ԹԷչեան)

մահուան առթիւ որ տեղի ունեցաւ 7 Մայիս, 1957, Մարսէյլ :

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

Պ. Մարկոսեանի հասցէն, որուն եղբայրը Մաթդէոս Մարկոսեան կը պահուի Պելժիական Քոնքօ : Կը խնդրուի իր հասցէն հաղորդել խմբագրութեան :

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ՄԵԾԱՐԱՆՔԻ ՕՐ
Նաւիքուած

ԽՐԻՄԵԱՆ ՀԱՅՐԻԿԻ

ԻՐ ՄԱՀՈՒԱՆ 50ԱՄԵԱԿԻՆ ԵՒ
« ԱՐԾԻՒ ՎԱՍՊՈՒՐԱԿԱՆ »Ի
ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ 100ԱՄԵԱԿԻՆ
ԱՌԹԻԻ

Այս կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 16ին, Սալ Մազընոյի մէջ (88 բիս տ'Օպաւեր)

Նախաձեռնութեամբ վասպուրականի Հայր. Միութեան Կեդր. վարչութեան *Մասնակցութեամբ* Մարսէյլի Համազգ. Մշակութային Միութեան եւ Տարօն-Սպլնոյ – Զորի Հայր. Միութեան :

Կը նախագահեն Պ. Պ. Վ. ՊԱՆԴԻԿԵԱՆ, Ա. ԹԵՐԶԻՊԱՇԵԱՆ, Գ. ՇԵՂԻԿԵԱՆ :

Կը խօսին Փրոֆ. Գ. ՄԱՑԻԿԵԱՆ եւ Պ. Կ. ՓՕԼԱՏԵԱՆ :

Գեղարուեստական բաժինին կը մասնակցին Օր. Մ. Սիմոնեան, Օր. Ա. Շամիրեան, Պ. Ս. Աւտոյեան, Պ. Գ. Քեն-տիրեան եւ Պ. Մ. Տերոյեան :

Կ'արտասանէ Անիթա Սարգսեան :

Այս ոճնակատարութեան կը հրաւիրուին Հայ Կաթողիկէ, Հայ Առաքելական, Հայ Աւետարանական եկեղեցիներու եւ առաջնորդարաններու ներկայացուցիչները, քաղաքական կազմակերպութիւնները, քահանայական դասը, բոլոր բարեգործական և Հայր. Միութիւնները :

Մուտքը ազատ է :

ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ՀԱՆԴԻՍ
ՄԱՑՐԵՐՈՒ ՏՕՆԻՆ ԱՌԹԻԻ

Եկեղեցւոյ հովանաւորութեան տակ բացուած Պէլվիլի Կրթ. Մարմնոյ դպրոցին :

Այս կիրակի ժամը 15ին :

Նախագահութեամբ Հայրապետական պատուիրակ Տ. ՍԵՐՈՎԲԻ ԵՊՍ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆԻ :

Խմբերգ, պար, արտասանութիւն, տրամախօսութիւն աշակերտներու կողմէ :

Դպրոցի սրահը՝
48 Rue des Solitaires(Métro Place des Fêtes)

ՆՈՒԻՐ

Տիկին Զուլաքեան (Վիրոֆլէ) հինգ հազար ֆրանք կը նուիրէ Մկրտիչ Պարսամեանի անտիպ գործերու հրատարակութեան համար իր յոբելեանին առթիւ :

Տառնալ «Ցառաջ»էն :

ԾՐԱՆՍԱՀԱՑ ԼՍԱՐԱՆ

(վասպ. Հերոսամարտի տօնակատարութեան) :

Հերթական դասախօսութիւնը այս չաբթիի շաբաթի դիչեր ժամը 21ին, Քաֆէ Քաէի վերնայարկը : Կը խօսի՝ Պ. ԿԱՐԱՊԵՏ ՓՕԼԱՏԵԱՆ : Նիւթը՝ «Վասպուրականի հերոսամարտին արժէքը եւ անոր անդրադարձումները ժամանակակից Հայոց պատմութեան վրայ» : Կը խնդրուի ըլլալ ճշդապահ :

ՖՐԱՆՓՕ-ԱՐՄԷՆԻԷՆ
ԹԱՏԵՐԱԽՕՒՄԲ

ԴԵՐԱՍԱՆ ԱԻԵՏԻՍ ՄԻՍԻՐԵԱՆ

ժողովուրդին փափաքին վրայ
դարձեալ կը բեմադրէ
Մաքս Տրէհելի

«ՏԱՄՆԸԵՕԹ ՏԱՐԵԿԱՆՆԵՐԸ »
(Տրամ երեք արար)

Կիրակի, Յունիս 16ի իրիկուընը, ժամը 8·45ին
Փոլ Ֆարալիքի թատրոնին մէջ,
21 ռիւ Իվ Թիւտիֆ
Մէթրօ Ռեպիւպլիք)

Ինչպէս նաեւ ֆրանսերէն «ՁԱՓԻ ՎՐԱՑ ՇԻՆՈՒԱԾ ԱՄՈՒՍԻՆԸ »

Բեմադրութիւն՝ Հանրի Ճանիքի

Կը մասնակցին (այբուբենական կարգով) Մատէն Էֆիզեան, Մառի Էօֆսիւզեան, Հայկուհի Խտրչեան, Ժիզել Ճանիֆ, Աւետիս Միսիրեան, Տրդատ Նշանեան :

ԿՈՒԶՈՒԻ

Լաւ գործաւորուհի մը բոլսաժի համար : Շատ խնամուած աշխատանք : Լաւ վճարում : Դիմել՝

PATRIK
36 Ave. Général de Gaulle
Courbevoie

Imprimerie Araxes, 46, Rue Richer,
Paris (9e) Pro. 05-73.

ՑՈՒՇԱՏԵՏՐ

●

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Հ. Ց. Դ. Շրջ. կոմիտէն ժողովի կը հրաւիրէ «Դրօ», «Ցառաջ», «Շ. Մխսաքեան» խումբերու եւ Հ. Ց. Դ. Նոր Սերունդի Շրջ. վարչութեան բոլոր ընկերները՝ այս չորեքշաբթի, ժամը 21ին, «Ահարոնեան» ակումբին մէջ : Կարեւոր օրակարգ : Պարտաւորիչ ներկայութիւն :

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Հ. Ց. Դ. բոլոր ենթակոմիտէներու եւ խումբերու ընկերներու ընդհ. ժողովը այս ուրբաթ «Ահարոնեան» ակումբին մէջ : Կը զեկուցանէ՝

ընկ. Մ. ԹԻՕԼԻՕԼԵԱՆ :

ՓԱՐԻԶ.— Հ. Ց. Դ. «Փոթորիկ» խումբի ժողովը այս հինգշաբթի ժամը ճիչտ 21ին, (17 բիս Պլէօ) :

ԱՌՆՈՒՎԻԼ.— Հ. Ց. Դ. Նոր Սերունդի «Կառավարենց» մասնաճիւղի վարչութիւնը, Առնուվիլի, Սարսէլի եւ Կուսէնվիլի ընկեր ընկերուհիները ժողովի կը հրաւիրուն այս հինգշաբթի ժամը ճիչտ 21ին, սովորական հաւաքատեղին : Խիստ կարեւոր օրակարգ : Ա) Զեկոյց 1956 – 57ի տարեշրջանի : Բ) Պատգ. ժողովի օրակարգ : Գ) Պատգամաւորի ընտրութիւն եւ ընթացիք հարցեր :

Ներկայ կ'ըլլայ Ֆրանսայի կեդր. վարչութեան ներկայացուցիչը : Պարտաւորիչ ներկայութիւն : Ժողովը կը սկսի որոշեալ ժամուն :

ԱԼՖՈՐՎԻԼ.— Հ. Ց. Դ. Սարգիս Մխնասեան ենթակոմիտէի ժողովը այս ուրբաթ, ժամը 21ին, սովորական հաւաքատեղին :

ՄԱՑՐԵՐՈՒ ՕՐԸ ՎԱԼԱՆՍԻ ՄԷՋ

Վալանսի Հ. Ց. Դ. Նոր Սերունդի «Շ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ» խումբի խնջոյքը :

Այս շաբաթ իրիկուն «Ահարոնեան» ակումբին մէջ :

Գեղարուեստական ճոխ բաժին :

*
**

Կիրակի կէսօրէ վերջ Նոր Սերունդի հաւաքոյթը՝ նոյն սրահին մէջ :

ԼԻՏԻԱ ԿԱՐԻՆ

Այս անգամ կը կազմակերպէ բոլորովին նոր յայտագրով մը իր
ԾԻՍԱԿԱՆ ԵՐԱԺՇՏՈՒԹԵԱՆ ԵՐԿՐՈՐԴ ԿՈՆՍԵՐԸ
Էֆոլ Նորմալ տը Միւզիճի սրահը — 78, բիւ Կարտինէ (մէթրօ Մալզէրպ)

Հինգշաբթի, 23 Մայիս, երեկոյեան ժամը 9ին :
Կը մասնակցին՝

Նէլլի Քարոն եւ Կիյոմէք Պուայէ (*Մարթընոյի ալիքները*)
Մօնիճ Մաթայն (*դաշնակ*), Լուի Տիլլիէս (*հարուածային գործիքները*),
Լիլի Լասճին (Տաւիղ) :

Կազմակերպութիւն՝ ԼԸ ԹՐԻՓՕՒՔ — *Ղեկավարութիւն ԺԱՔ ՊՕՆՏՈՆ :*
Կը ներկայացնէ Լիւճ Ամտրէ Մարսել — *Տոմսերու գինը 200էն 600 ֆրանք :*
Կը ծախուին հանդէսին սրահը, Տիւրան հրատարակչական տան եւ գործակալներուն, ինչպէս նաեւ Օր. Լորա Իշղալեանի մօտ (73 Պպ. Փուասօնիէր) :

Հեռաձայն՝ ՓՐՕ. 64·23

ՎԱՍՊՈՒՐԱԿԱՆԻ ՀԵՐՈՍԱՄԱՐՏԻՆ

42ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԻՆ ՓԱՌԱՏՕՆԸ

Շաբաթ, 25 Մայիս ժամը 21էն 5
CERCLE MILITAIRE (PLACE ST. AUGUSTIN)

Հանդիսաւոր բաժին — ժամը 21էն 23 — վարի սրահին մէջ
Նախագահութեամբ Պ. ՌԷՅՄՕՆ ԹՐԻՊՈՒԼԻԻ (Նախկին նախարար նախկին Ռազմիկներու) :

Կը խօսի Պ. ՀՐԱՆՏ ՍԱՄՈՒԻԼ — *Ուղերձներ՝ Օր. Պաամաճեան, Պ. Պ. Սաֆրաստեան, Վարդանեան, Խերոյեան* — *Գեղարուեստական ճոխ բաժին :*
Պար՝ Օր. Լ. Դանիէլեան, երգ՝ Ա. Քիւրքճեան, Օր. Պէնկեան, Օր. Մուրատեան, արտասանութիւն՝ Պ. Ա. Գրիբէքեան — *ՋԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ՆՈՒԱԳԱԽՕՒՄԲ*

Գունաւոր ՆՈՐ ԺԱՊԱՒԻՆ եւ ապակիի վրայ գունաւոր պատկերներ :

Տեսարաններ Վասպուրականէն, որոնց մասին բացատրութիւններ պիտի տայ
Տիկին Ա. Խաճատրեան (*հնախօսութեան մասնագէտ*) :

Պարահանդէս.— Վերի սրահին մէջ, ժամը 23էն 5 :
Թիւիլիք նուագախումբ
ERIC MAZENSI

Աթթաքսիօններով, խաղերով եւ բազմաթիւ նուէրներ չհաղնելուն
ՃՈՒԽ ՊԻՒՖԷ

Machines à Ecrire
ACHAT = VENTE = REPARATION = LOCATION
ENTRETIEN = FOURNITURES
S. SEROPIAN
10 Rue Cail Paris 10· Tél. NOR 79-30

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ՀԻՄՆԱԴԻՐ՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱԿԵԱՆ

Le PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN en EUROPE

HARATCH

Fondateur : SCHAVARCH MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, rue de Trévise - Paris 9e

Fondé en 1925 Tél. : PRO. 86-60 R. C. Seine 57 A 2731

C. C. P. Paris 15069-82

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա եւ գաղութներ, տարեկան 3000 ֆր. վեցամս. 1600

Արտասահման՝ տարեկան 3500 ֆրանք: Հատը 12 ֆր.

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 23 ՄԱՅԻՍ • JEUDI 23 MAI 1957

33ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7888 33ème ANNEE Directrice : *Arpik MISSAKIAN* ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 13ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3699

ՕՐՈՒԱՆ ԽՕՍՔԸ

ՆԱՄԱԿԱՄԱՐՏ

•

Տարի մը առաջ այս եղանակին Մոսկուա գացած էին Ֆրանսայի վարչապետ կի Մոլէ եւ արտաքին նախարար Քրիսթիան Փինօ՝ երկու երկիրները չահագրգռող խնդիրներու մասին տեսակցելու համար Կրեմլինի վարիչներուն հետ :

Ադիթէն օդառւելով, Քրիսթիան Փինօ անցած էր մինչեւ Հայաստան, քառասուն հոգինոց չքախումբով մը եւ Մայիս 22ին Երեւանի օդակայանին մէջ ընդունուած իբրեւ «աղատարար»՝ Ֆրանսայէն ներ-գաղթող բազմաթիւ Հայերու կողմէ :

Այն օրերուն, ինչպէս այսօր ալ, Ֆրանսայի դէմ ամենամեծ մտահոգութիւնն էր Ալժէրիան : Մոսկուա՝ ըստ իր սովորութեան՝ ձեռքի տակէ կը քաջալերէր ապստամբները, մեծապէս դժուարացնելով Ֆրանսայի գործը :

Քանի մը օրուան տեսակցութեանց արդիւնքն այն եղաւ, որ խորհրդային իշխանութիւնը հրատարակուած «Զեկոյց»ին մէջ ճանչցաւ Ֆրանսայի իրաւունքը Ալժէրիոյ վրայ :

Առով չլուծուեցաւ սակայն ալժէրիան խնդիրը, որ կը շարունակէ զբաղեցնել Ֆրանսական իշխանութիւնները եւ նորանոր զոհողութիւններ պարտադրել այս երկրի ժողովուրդին :

Այժմ Մոսկուայի այդ տեսակցութեան տարեդարձին առթիւ, մարեչալ Բուլգանինն նամակ մը ուղղած է վարչապետ կի Մոլէի, ներկայացնելով զանազան դեղեցիկ առաջարկներ :

« Նամակամարտ »ի նոր քաղաքականութիւն մը ընդգրկած են Խորհրդային Միութեան վարիչները ժամանակէ մը ի վեր :

Իր «նամակ»ներուն մէջ Բուլգանին մերթ սպառնական լեզու կը գործածէ — ինչպէս անցեալ աշնան՝ Սուէզի դէպքին առթիւ — մերթ փաղաքշական,— ինչպէս այս անգամ :

Վիճակագրութեան մը համաձայն, տարեդարձիէն ի վեր Կրեմլինի վարիչները առնուազն քսան նամակ ուղղած են արեւմտեան պետութեանց պատասխանատու վարիչներուն :

Այդ բոլոր նամակներուն մէջ ալ անոնք կը ներկայանան իբրեւ Ջերմ ախոյեան խաղաղութեան պահպանման : Այնպէս կ'ուզեն ցոյց տալ՝ թէ արեւմտեան պետութիւնները իրենց քաղաքականութեամբ նոր պատերազմ մը կը պատրաստեն՝ ահաւոր աղէտի մը ենթարկելու համար աշխարհը :

Մինչդեռ չատ լաւ գիտեն, որ Հիւսիսային Ատլանտեանի Ուխտին (Նաթօ) եւ անոր կապուած միւս Ուխտերուն (Պալքանեան, Պաղտատի) բուն նպատակը պաշտպանողական է : Ինքնապաշտպանութիւն՝ ընդդէմ խորհրդային աշխարհակալութեան, որ տասներկու տարիէ ի վեր նըւաճած է Եւրոպայի պորտին վրայ եւ իր երկաթեայ ճանկերուն մէջ առած՝ երկիի ազատ ու անկախ բազմամիլիոն ժողովուրդները :

Կրեմլինի վարիչները ամէնէն աւելի կը սարսափին հիւլէական զէնքերէն, որոնք ծանօթ նամակներու ղլխաւոր նիւթը կը կազմեն :

Վերջերս կէս — սպառնական նամակներ ուղղած էին Տանըմարքայի, Նորվեկիոյ, Ցունաստանի եւ Գերմանիոյ : Այժմ ալ Բուլգանին բարեկամական չեչտերով կի Մոլէի կ'ապդարարէ հիւլէական զէնքերու խարխիս ու մթերանոց չդարձնել Ֆրանսան :

Բոլոր պետութիւններն ալ արժանի պատասխանը տուած էին Մոսկուայի :

Հիմա որ կի Մոլէի դահլիճը հրաժարած է, նոր կառավարութիւնը անհրաժեշտ պատասխանը պիտի տայ անշուշտ :

Ֆրանսա «խորհուրդ» չէ որ կը սպասէ Կրեմլինէն, այլ գործ, եթէ անիկա ան-կեղծ բարեկամ է այս երկրին : Ահա՛ Սուէզի հնճիտը , որուն մէջ ճակատագրական դեր վերապահուած է Խորհրդային Միութեան : Իր մէկ սաստը բաւական է՝ վէճը ի նպաստ Ֆրանսայի լուծելու համար :

Նոյնը՝ Ալժէրիոյ եւ Մերձաւոր Արեւելքի խնդիրներուն մասին :

Նամակամարտը ոչ մէկ կերպով կ'ապահովէ կամ կ'ամրապնդէ աշխարհի խաղաղութիւնը :

ՀՐԱՆՏ – ՍԱՄՈՒԷԼ

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՎԱՐՉԱՊԵՏԸ ԴԱՀԼԻՃԻՆ ՀՐԱԺԱՐԱԿԱՆԸ ՆԵՐԿԱՑԱՑՈՒԻ

ԱԶԳ. ԺՈՂՈՎԸ 213Ի ԴԷՄ 250 ՁԱՅՆՈՎ ՄԵՐԺԵՑ ԴԱՀԼԻՃԻՆ ՎՍՏԱՀՈՒԹԻՒՆ ՏԱԼ

Ֆրանսայի մէջ կառավարական տագնապ սկսաւ :

Կի Մոլէի դահլիճը, որ մօտաւորապէս 16 ամիսէ ի վեր կը կառավարէր երկիրը, երեքշաբթի պիղեր իր հրաժարականը ներկայացուց, որովհետեւ Ազգ. ժողովը 213ի դէմ 250 ձայնով մերժեց վստահութիւն տալ :

Ըստ Սահմանադրութեան, սակայն, դահլիճը կը դարձի Ազգ. ժողովին վստահութիւնը վայելելէ, եթէ իր դէմ համամիտ ձայներու բացարձակ մեծամասնութիւնը, որ, այս պարագային 298 է :

Այս իսկ պատճառով, երբ կի Մոլէ իր դահլիճին հրաժարականը ներկայացուց Հանրապետութեան նախագահին, այս վերջինը յայտարարեց թէ իրեն կը վերապահէ հրաժարականը ընդունելու կամ մերժելու իրաւունքը՝ պետական ու կուսակցական զեկավարներու հետ խորհրդակցելէ վերջ : Հետեւաբար, դահլիճը մինչ ի զօրու կը մնայ, կը պահէ որոշումներ տալու իր իրաւունքը, մինչեւ որ նոր վարչապետ մը նշանակուի եւ նոր դահլիճ կազմուի :

Այս առթիւ, կի Մոլէ հետեւեալ յայտարարութիւնն ըրաւ. «Կ'ըմբռնեմ Հանրապետութեան նախագահին մտահոգութիւնները. պիտեմ նաեւ թէ նախագահը մեծ դժուարութեանց պիտի մատնուի նոր դահլիճ մը կազմելու համար : Սակայն բացարձակապէս որոշած եմ հաստատ մընալ իմ ու դահլիճին հրաժարման որոշման վրայ» :

Երբ հարց տրուեցաւ կի Մոլէի թէ ի՞նչ պիտի ըլլայ Քրիսթիան Փինոյի դիրքը ՄԱԿի մէջ, պատասխանեց՝ «Առայժմ Պ. Փինօ կը շարունակէ մնալ Ֆրանսայի Արտաքին նախարարի իր պաշտօնին վրայ» :

ԱԶԳ. ԺՈՂՈՎԻՆ ՆԻՍՏԸ

Նիստին բացումը յայտարարուած էր երեքշաբթի առաւօտ ժամը 9·30ի համար, սակայն ժամը 11ի մօտերն է որ երեսփոխանները սկսան հաւնիլ :

Առաջին խօսք առնողներէն մէկը եղաւ Անդրէ Մորիս (արմատականներու երկրորդ թեւէն, հակա - մենաեսական) : Դէմ արտայայտուեցաւ կառավարութեան եւ - մտակաև ու տուրքերու ծրագրին, սակայն աւելցուց որ կառավարական տագնապ մը այս պահուս դժբախտ անդրադարձումներ կրնայ ունենալ Ալժէրիոյ կացութեան վրայ : Յայտնեց որ արմատականներու իրենց խմբակը պիտի քուէարկէ դահլիճին ի նպաստ :

Ընկերվարական երեսփոխան Կիյոն մատնանշեց թէ հակառակ Սուէզի տագնապին, կի Մոլէի դահլիճը մեծապէս բարելաւեց ժողովուրդին կեանքի մակարդակը : Անզօրութիւնը գրեթէ յաղթահարած է, առճիկները աւելցած են, ապրանքներու գիներուն յաւելման առաջքն առնուած է :

Կէսօրէն վերջ նիստը չարունակուեցաւ : Փիէր Անդրէ (Անկախ), դահլիճին դէմ խօսեցաւ, ու հարց տուաւ թէ «ո՞ւր կ'երթանք մեր միլիառները» :

Համայնավարներն ու յառաջդիմական - ները նմանապէս դէմ արտայայտուեցան . Վալէէք Ռուչէ (համայնավար), բողոքեց ոչ միայն յաւելեալ տուրքերու ծրագրին, այլ նաեւ կառավարութեան ընդհանուր քաղաքականութեան դէմ — Ալժերիա, Սուէզ, Եւրաթոմ ու Միացեալ Շուկայի «մեծածախ ծրագիրները», եւն. :

Յառաջդիմական Փիէր Քոթ պահանջեց որ Ալժերիոյ ապստամբներուն հետ բանակցութիւնները սկսին :

Կի ՄՈԼԷԻ ՃԱՌԸ

Բոլորին պատասխանելու եւ իր ու կառավարութեան դիրքը անդամ մը եւս ճշդելու համար, Կի Մոլէ խօսք առաւ :

Նախ պատասխանեց համայնավար – յառաջդիմականներու ամբաստանութեանց . « Ֆրանսա Ալժերիոյ մէջ պատերազմ չէ որ կը մղէ. եթէ այդպէս ըլլար, լուծումը, թէեւ ողբերգական, բայց չատ աւելի անմիջական կ'ըլլար : Կարգ ու կանոնի վերահաստատումէն վերջն է միայն, որ կարելի պիտի ըլլայ Ալժերիոյ հարցը լուծել» :

Ապա հերքեց այն ամբաստանութիւնները, թէ ՄԱԿի Ապահովութեան Խորհուրդին կատարուած Ֆրանսական վերջին դիմումը (Սուէզի հարցին չուրջ) ղրկուած է ներքին քաղաքական պատճառներէ : «Ուրիշ որեւէ մէկը, եթէ իմ տեղս ըլլար, նոյնը պիտի ընէր» : Գալով Սուէզի արշաւանքին, կի Մոլէ յայտնեց որ ինքնագլուխ չէր գործած, այլ Ազգ. ժողովի համաձայնութեամբ :

Միջազգային հարցերու լուծման համար, կի Մոլէ վստահ յայտնեց որ մի - ջազգային առեան մը կազմուի, պայմանաւ սակայն, որ ամէն ոք ենթարկուի այդ առեանին որոշումներուն եւ երկու չափ ու երկու կշիռ գոյութիւն չունենայ :

Ապա ձաղկեց համայնավարները ու յառաջդիմականները, որոնք , Լենհաստանի վարչապետ Կոմուլքայի իսկ բառերով , «ներածուած մելանով ճառեր կը գրեն » :

Վիճաբանութիւնները, կառավարութեան թեր ու դէմ արտայայտութիւններով, չարունակուեցան :

Վստահութեան քուէարկութենէն անմիջապէս առաջ կի Մոլէ դարձեալ խօսք առաւ .

« Իմ քաղաքականութիւնս ամբողջութիւն մը կը կազմէ» . կարելի չէ այդ քաղաքականութեան որոշ կէտերը ընդունիլ, իսկ մնացեալները մերժել : «Կառավարութիւնը երկու նպատակ կը հետապնդէ . պահել, պաշտպանել Ֆրանսայի անկախութիւնն ու մեծութիւնը . եւ զարկ տալ ընկերային ու անտեսական յառաջդիմութեան » :

ԿՈՒՔԱՐԿՈՒԹԻՒՆ

Երբ ժամը 9·30ին քուէարկութիւնը կսաւ, արդէն որոշ էր, թէ կառավարութեան ի նպաստ պիտի քուէարկեն Ընկերվարականները, ժողովրդական Հանրապետականները (կաթոլիկ), հակա - մենաեսականները եւ անհատ երեսփոխանները : Դէմ պիտի քուէարկեն Համայնավարները, Յառաջդիմականները, Փուժատականները, Ձափաւորները , Անկախները, դիւղացիական կուսակցութիւնը : Մենաեսական Արմատականները ձեռնպահ մնացին, բացի արմատական նախարարներէն, որոնց արտօնութիւն տրուեցաւ կառավարութեան ի նպաստ քուէարկել : Այս ձեռնպահութեամբ , կառավարական տագնապին պատասխանատուութիւնը կ'ինկնայ Անկախներուն եւ Ձափաւորներուն վրայ :

Ժամը 11·30ին յայտնի եղաւ քուէարկութեան արդիւնքը . 250 ձայն դէմ . 213 թեր : Ազգ. ժողովին նախագահը, Լը Թրոքէր, յայտարարեց թէ ըստ Սահմանադրութեան, բացարձակ մեծամասնութիւն դոյացած չըլլալով, (298 ձայն), կառավարութիւնը անվստահութեան քուէ ստացած չի նկատուիր :

Սակայն կի Մոլէ, ինչպէս նաեւ կառավարական ամբողջ կազմը, ոտքի ելան ու հեռացան Ազգ. ժողովի չէնքէն : Ընկերվարական երեսփոխանները եւ ժողովրդական հանրապետականներուն մէկ մասը յատնկայս ծախհաշիւներ հեռացողները :

Նախարարները իրենց տասրադրուած հրաժարականները յանձնեցին կի Մոլէի , որ անմիջապէս մեկնեցաւ նախագահական պալատ՝ իր ու կառավարութեան հրաժարականը ներկայացնելու համար նախագահ Քոթիի : Ինչպէս վերը գրեցինք, այս վերջինը իրեն վերապահեց հրաժարականը մերժելու կամ ընդունելու իրաւունքը :

× Զորեքշաբթի առաւօտ նախագահ Քոթի սկսաւ իր խորհրդակցութեանց. նախ ընդունեցաւ Ազգ. ժողովի եւ Ծերակոյտին նախագահները՝ Ա. Լը Թրոքէր եւ Կասթոն Մոնեբվիլ, ինչպէս նաեւ Այպէր Սարօն ու Էմիլ Ռուշը : Կէս օրէն վերջ պիտի խորհրդակցէր խորհրդարանական խմբակցութեանց պարագլուխներուն հետ :

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼԻՆ ԿԱՐԾԻՔԸ

Կառավարութեան հրաժարման լուրը մեծ մտահոգութիւն պատճառեց Ֆրանսական բոլոր շրջանակներուն մէջ : Ալժերիոյ կոզմեան մամուլը կ'ուզէ որ ազգային մեծամասնութեամբ դահլիճ մը կազմուի : Համայնավարներու պաշտօնաթերթը, Իւմանիթէ, վաղ կը յայտնէ որ «աւելի դէշ » ու «յեղափոխական» կառավարութիւն մը կրնայ գործի դլուխ գալ :

Ընդհանրապէս, բոլորն ալ համաձայն են մէկ կէտի չուրջ — կը դովէն կի Մոլէի ազգասիրութիւնը եւ ուղղամտութիւնը :

× Ալժերիոյ Ֆրանսական շրջանակներուն մէջ մեծ յուզում կը տիրէ . կը վախնան որ երբ Ալժերիոյ նախարարը, Լաքոստ, եա կանչուի, ապստամբները ապարդիւր բաց պիտի գտնեն անսանձ դործունէութեան մը սկսելու համար :

ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻ ՆԻՍՏԸ ՑԵՏԱԶՈՒԵՑԱՒ

Նիւ Եորքի մէջ երբ յայտնի եղաւ Ֆրանսական դահլիճին հրաժարումը, ՄԱԿի Ապահովութեան Խորհուրդը իր նիստը յետաձգեց անորոշ ժամանակով :

Նախապէս, Քրիսթիան Փինօ Ուշինկթընի մէջ երկար տեսակցութիւն մը ունեցած էր Տըլլըսի հետ : Որոշած էին, թէ Սուէզի ներկայ դրոյվիճակը պիտի նկատեն «ժամանակաւոր կարդադրութիւն մը» :

ՆԱԽԱԳԱՀ Այզընհաուըր Քոնկրէսէն պահանջեց չորս միլիառ տոլարի վարկ մը քուէարկել՝ արտաքին օժանդակութեան յատկացուելու համար :

ԼԵՀԱՍՏԱՆԻ համայնավար կուսակցութեան կեդրոնական կոմիտէն, իր 9րդ լիակատար նիստին մէջ որոշեց կուսակցութենէն վտարել երեք յայտնի «սթալին - նականներ», որոնցմէ երկուքը նախկին նախարարներ են, իսկ մէկը՝ կեդր. կոմիտէի նախկին անդամ մըն է :

1957ի ԴԱՍԱԿԱՐԳԻՆ երկրորդ խումբին (1937 Ապրիլ 23էն Յունիս 15 ծնած երիտասարդներ) պատկանողները զինուորական ծառայութեան պիտի կանչուին Յուլիս 3էն սկսեալ (Ցամաքային եւ Ծովային բանակ) : Այն երիտասարդները, որոնք զէնքի տակ պահուող եղբայր մը կամ խորթ եղբայր մը ունին, կրնան օդուտիլ զինուորագրութեան յետաձգման օրէնքէն : Զինուորագրութեան դիմումները ներկայացուած պէտք է ըլլան մինչեւ Յունիս 25 :

ԻՏԱԼԻՈՑ Փոյլ հովիտին մէջ 200·000 բանուորներ գործադուլ յայտարարեցին :

ԻՍՐԱՅԵԼ ընդունեց Այզընհաուըրի վարդապետութիւնը :

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ 12·5 միլիոն տոլարի յատկացում մը պիտի ընեն Պաղտատիհնախին անդամ պետութեանց (Փաքիստան, Իրան, Թուրքիա), նոր ճանապարհներու, երկաթուղիներու եւ հաղորդակցութեան այլ միջոցներու չինութեան համար : Շուտով նոյն ձեւի յատկացում մը պիտի ըլլայ նաեւ Իրաքի :

ԱՒՍՏՐԻՈՑ եւ Ֆրանսայի միջեւ անցագիրներու դրութիւնը վերցուեցաւ :

«ԳՈՒՍԱՆ»
ՈՒ ԲԱՐՍԵՂ ԿԱՆԱՉԵԱՆ

ՄՄԲ.— Պէյրութի մէջ Մայիս 17ին տօնուած է Բ. Կանաչեանի «Գուսան» երգչախումբին 25ամեակը, փառաշուք հանդէսով մը: Պատուոյ նախագահութիւնը ստանձնած էր Լիբանանի Հանրապետութեան նախագահը՝ Քամիլ Շամուն, որ իր տիկնոջ հետ ներկայ գտնուած է: Ներկայ եղած են նաեւ Զարեհ Ա. կաթողիկոս, Խորէն Արք. Բարոյեան, պետական հայ եբեսփոխանները և բազմաթիւ այլ անձնաւորութիւններ: Այս առթիւ բացառիկ թիւեր հրատարակած են Պէյրութի *Ազդակը* եւ *Այգը*: Ստորեւ շահեկան յօդուած մը Մ. Իշխանէն:

«Գուսան» երգչախումբը, փառաւոր համերգով մը, իր գոյութեան ու երաժշտական գործունէութեան քսանըհինգամեակը կը տօնէ:

Մեր գաղութի ծոցին մէջ պայծառ երեւոյթ մըն է այս յոբելեանը: 25 տարուան յարատեւ ու խանդավառ նուիրում հայ երգին՝ մեր բեմերուն վրայ եւ մեր ընտանեկան յարկերուն տակ վառ պահելու համար Կոմիտասի չունչը եւ հայ ժողովրդական սքանչելի երգերուն քաղցրութիւնը: Կարելի՞ էր երեւակայել նոր սերունդներուն համար աւելի ղրաւիչ հոգեկան անունդ եւ ազգային հպարտութեան աւելի պատուաբեր յուցադրութիւն:

Ջերմ շնորհաւորութեան, նոյնիսկ արբանեակին երախտագիտութեան արժանի են այն երիտասարդները ու երիտասարդուհիները, որոնք տարիներ շարունակ ան-հետեւողական համբերութեամբ մը վազեցին «Գուսան»ի փորձերուն եւ տակաւին այսօր ալ, քսանըհինգ տարիներ ետք, ընտանեկան բոյներու տէր դառնալէ վերջն իսկ, կը շարունակեն մնալ հայ երգին անձնուէր դիւանաւորները:

Բախտաւորութիւն էր անշուշտ, որ «Գուսան» երգչախումբը իր կազմութեան առաջին օրէն սկսեալ իրեն խմբավար ունեցաւ Բ. Կանաչեանի պէս տաղանդաւոր երգահան մը, որ իր անձին մէջ կը մարմնաւորէ մեծ երաժիշտին հետ նաեւ մեծ ուսուցիչը:

Անոնք որ աշակերտած են իրեն, անոնք միայն դիտեն թէ որքան բարեխիղճ, բծախնդիր եւ խոր ըմբռնումի տէր ղեկավար մըն է ան: Հայ երգը, իր հայեցի նկարագրին բոլոր դիծերով, իր ձեւին ու խորքին բոլոր նրբութիւններով կանաչեանի գուրգուրանքին առարկան մնաց տեւաբար: Անոր ճպռտին տակ հնչող իւրաքանչիւր համերգ հայ երգի ճշմարիտ փառատօն մը հանդիսացաւ եւ անոր հեղինակած իւրաքանչիւր երգը՝ նոր յաղթանակ մը:

Կարելի է անվարան յայտարարել թէ Արտասահմանի մէջ Բ. Կանաչեան եղաւ Կոմիտասի ամէնէն հարազատ եւ ամէնէն արժանաւոր յաջորդը: Ժողովրդական եր-գերու ամբողջ դանձարան մը պարզեւեց ան մեզի: Իր ստեղծագործական կենսունակութիւնը, տակարութիւն չճանչցաւ բնաւ, մինչեւ իսկ տեսողութեան լոյսը կորսնցնելէ վերջ: Վերջին տարիներու իր հոյակապ գործերը եկան փառաբերու թէ վարպետը կ'առաջնորդուէր հոգեկան տեսողութեամբ, ներքին այն լոյսով, որ յաւուրս է մեծ արուեստագէտներուն:

Բ. Կանաչեան օտար երկիրներու ներքեւ իր անմոռանալի համերգներով, հայերէնի բնութեան գեղեցկութիւնները վերարեցուց: Աւելին, ան մեզի տուաւ նաեւ հայ չինականին հաւատքը, յոյսերը, թախիծն ու հրճուանքը: Գնարերական կամ դիւցազներգական նկարագրով օժտուած իր երաժշտական քերթուածները մեր առջեւ բացին Հայոց աշխարհի ան-հուն հարստութիւնները:

Այսպէս, իր «Տալիլօ»ն եւ «Հօյ Նար»ը, իր «Վարդերի հետ»ն ու «Շուշօ»ն հայ գեղջուկին սիրոյ եւ ոգեւոր տրամադրութիւններու նկարչագեղ արտայայտութիւնները հանդիսացան. «Նանոր»ով կանաչեան մեզ փոխադրեց հայուն հինաւուրց հաւատքին եւ ուխտագնացութեան մթնոլորտին մէջ. «Կորանի»ն եւ այլ կարգ մը երգեր հոգեպործական աշխատանքի վարչելքը եւ ուրախութիւնը պատմեցին, իսկ «Ճառաջ նահատակ»ը յաղթանակի երգը եղաւ հայ բազմութիւններուն:

Կանաչեանի երաժշտական վաստակը, այսպէսով, համապարփակ հանդիսարանը կարելի է նկատել հայ ժողովրդական ստրոմաններուն, ուր այնքան ներդաշնակօրէն կը հնչեն պարի դուարթ եղանակներուն հետ աշխատանքի մեղեդիները, ազօթքի կոչնակներուն հետ ոգեմի չեփորները:

Եւ ամէնէն կարեւորը այս բոլորին մէջ՝ Բ. Կանաչեանի խոր ըմբռնումն է հայ երգի ոճին ու ոգիին: Ոչ մէկ օտար ազդեցութիւն, ոչ մէկ չեզում կամ խտտորում կամիտասեան աւանդութենէն, որ իր արմատները նետած է Հայ Հոգիի դարաւոր խորութիւններէն ներս:

Բ. Կանաչեան վաստակաւոր մշակ մըն է, որ իր պարտքը լիուլի կատարեց՝ լիա-բուռն վերադարձնելով իր ժողովուրդին այն ինչ որ ընութիւնը տուած էր իրեն իբրեւ աստուածային չնորհք եւ ցեղային հարստութիւն:

«Գուսան» երգչախումբը Վարպետին նոյնքան երախտաւոր ալակիցն է, տեսակ մը կենդանի ու բազմաստեղ երգեհոն, որ-մէ ամբողջ 25 տարիներ տաղանդաւոր խմբավարն ու երաժիշտը դիտցաւ հրաշալի խազեր խլել եւ տասնեակ հազարաւոր բազմութիւններ արբեցնել հայ երգին անմահ դիւնիով:

Յունուար 25ամեայ յոբելեանին առթիւ անդամ մը եւս ահաւասիկ մեզի կը տրուի առիթը վայլելու Բ. Կանաչեանի ճարտասանի մէջ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ԳՐԻԳՈՐ Ա. ՂԱՓԱՆՑԵԱՆԻ ՄԱՀԸ

Մայիս 3ին, երկարատեւ ու ծանր հիւանդութեան մը հետեւանքով, 70 տարեկան հասակին մէջ իր մահկանացուն կնքած է ականաւոր պիտնական, Հայկական Գիտութիւններու Ակադեմիայի անդամ Գրիգոր Ա. Ղափանցեանը:

Իր դաստիարակութիւնը ստացած էր Պետերբուրգի մէջ՝ աշակերտելով ռուս մեծագոյն լեզուաբաններուն. իրմէ մասնագիտութիւն ընտրած էր լեզուաբանութեան հայագիտական ճիւղը, ապա վերադարձած էր Հայաստան՝ իր աշխատանքները չարունակելու համար:

1924ին կը նշանակուի Երեւանի Պետական Համալսարանի դասախօս: Իր ջանքերով կը կազմակերպուի համալսարանին լեզուագիտական բաժինը: Ղափանցեան կը հանդիսանայ Հայաստանի մէջ լեզուաբանութեան հիմնադիրներէն մէկը:

1927ին կ'ընտրուի ընդհանուր լեզուաբանութեան փրոֆէսէօր, եւ այդ ամբիոնը կը վարէ չուրջ 28 տարի:

Ղափանցեան հեղինակն է հայերէն լեզուով հրատարակուած լեզուաբանական առաջին ծաւալուն հատորին: Անոր դրչին կը պատկանին նաեւ Հայոց լեզուի պատմութեան նուիրուած բազմաթիւ հետազօտութիւններ: Առանձնապէս մեծ են Ղափանցեանի ծառայութիւնները հայերէնի եւ հնագոյն մեռեալ լեզուներու — խեթերէն, սասուրերէնի, խուրիթերէնի — կապակցութիւններու հարցը պարզաբանելու գործին մէջ: Քաջածանօթ ըլլալով այդ լեզուներուն, ակադեմիկոս Ղափանցեան ստուգաբանած է հայերէնի բազմաթիւ բառեր, ինչպէս նաեւ բառակազմական մասնիկներ: Անոր այս հետազօտութիւնները արժանացած են ոչ միայն Մ. Միութեան, այլ նաեւ աշխարհի լեզուաբաններուն մեծ դնահատութեան:

Ղափանցեան իր լեզուաբանական հետազօտութիւններուն կը միացնէր նաեւ պատմագիտական ուսումնասիրութիւններ՝ հիմնուելով յատկապէս լեզուաբանական տուեալներու վրայ:

Այսպէս, ան լուսաբանած է հայ ժողովուրդի ծագման եւ բնօրրանի հետ կապ ունեցող կարգ մը կարեւոր հարցեր:

Տասնեակ տարիներ չարունակ ուսումնասիրելով ուրարտերէնը, Ղափանցեան հրատարակած է նաեւ Ուրարտուի պատմութեան նուիրուած ստուարածաւալ աշխատութիւն մը եւ չարք մը յօդուածներ: Ուրարտագիտութեան, խեթագիտութեան եւ ընդհանրապէս հին լեզուներու մասին իր ունեցած խոր հմտութեան չնորհիւ, ստուգաբանած է պատմական Հայաստանի բազմաթիւ տեղանուններ եւ դրսեւորած է անոնց պատմա-լեզուաբանական արժէքը:

Ստուգաբանելով հայերէն լեզուի չարք մը բառերն ու արտայայտութեան ձեւերը, Ղափանցեան յաջողած է բացատրել մշակութային – պատմական այն կապերը, որ հայ ժողովուրդը ունեցած է իր չրջապատի հնագոյն ժողովուրդներուն և ցեղերուն հետ՝ մեր գարաչրջանէն հազարամեակներ առաջ:

Գնահատելով հայագիտութեան մատուցած իր մեծ ծառայութիւնները, Հայաստանի կառավարութիւնը Ղափանցեանին չնորհած էր պետութեան վաստակաւոր գործիչի տիտղոս՝ 1942ին: Իսկ 1943ին ընդունուած էր Հայաստանի Գիտութիւններու կաճառին առաջին կարգի ակադեմիկոսներու կազմին մէջ:

Աւելի քան վեց տարի Ղափանցեան վարած է Հայաստանի Գիտութիւններու ակադեմիային հասարակական գիտութիւններու բաժանմունքը, իսկ 1950էն մինչեւ 1956 վարած է լեզուաբանական կաճառին անօրէնի պաշտօնը: Հասցուցած է բազմաթիւ հայագէտներ ու բանասէրներ:

Հայագիտութեան հետագայ զարգացման համար անգին աղբիւր մըն է, իր ձգած ժառանգութիւնը:

Մայիս 7ին Երեւանի մէջ տեղի ունեցած է ակադեմիկոս Գ. Ղափանցեանի թաղումը:

Մեծանուն պիտնականին դագաղը նախապէս ցուցադրուած է Գիտութիւններու ակադեմիայի նիստերու դահլիճին մէջ, ուր իրենց վերջին հրաժեշտը տալու համար տողանցած են մայրաքաղաքին ու առհասարակ բարձրագոյն հաստատութիւններու ուսանողները, դպրոցականներ, գիտութեան, արուեստի ու գրականութեան գործիչներ, դասախօսներ, ուսուցիչներ եւ ժողովուրդին բոլոր խաւերէն ներկայացուցիչներ:

Դագաղին քով պատուոյ պահակ կանգնած են երիտասարդական եւ այլ կազմակերպութեանց ներկայացուցիչները, ակադեմիկոսներ, գիտնականներ, պետական անձնաւորութիւններ, մամուլի ներկայացուցիչներ եւ այլն:

Ժամը 4·30ին դագաղը ուսամբարձ դուրս կը հանուի, եւ թափօրով կ'առաջնորդուի վերեմանատուն, ուր խօսք կ'առնեն Հայաստանի Գիտութիւններու ակադեմիայի փոխ նախագահը՝ Մ. Ներսիսեան, Հայաստանի Պետական Համալսարանի դասախօսական կազմի կողմէն՝ Պետական Համալսարանի տնօրէն, ակադեմիկոս Գ. Դաւթեան, Գիտութիւններու ակադեմիայի Լեզուաբանական կաճառի կողմէն՝ Ա. Ղարիբեան, Համալսարանի ուսանողութեան կողմէ՝ լեզուաբանական կաճառի ուսանող Հ. Ահարոնեան, եւ հանգուցեալին հայրենակիցներուն չանճանարաբութեամբ՝ բանաստեղծ Գ. Էմին: Բոլորն ալ ծանրացան մասնաւորաբար այն մեծ ծառայութեանց վրայ, զոր Գ. Ղափանցեան մատուցած է Հայաստանի գիտութեան ու մշակոյթի զարգացման գործին:

Ակադեմիկոս Գրիգոր Ղափանցեանի մարմինը կը հանգչի Երեւանի քաղաքային պանթէոնին մէջ:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ թատերական ընկերութիւնը լոյս ընծայած է «Եէյքսփիրը հայ բեմում» պատկերազարդ ալբոմ մը, որուն մէջ զետեղուած են Պետրոս Ադամեանի, Սիրանոյշի, Աբէլեանի, Զարիֆեանի, Արուս Ոսկանեանի, Ա. Արմէնեանի, Մ. Զանանի, Վ. Փափազեանի, Հ. Ներսիսեանի, Վ. Վաղարշեանի եւ հայ լաւագոյն դերասաններու նկարները՝ Շէյքսփիրեան դերերու մէջ: Ալբոմի նախաբանին մէջ Վաղարշ Վաղարշեան իրաւամբ կը գրէ՝ «Հայ լաւագոյն դերասանները աւելի քան 90 տարի իրենց հասունութեան վկայականներն են ստացել Շէյքսփիրեան դերերի կատարմամբ»:

ԻՄԱՍՏՈՒԹԵԱՆՑ ՈՒՂԻՈՎ

(Հէքիաթներ եւ ասացուածքներ)

ԿԵԱՆՔԻ ԻՄԱՍՏԸ

= Իմ ինքնութիւնը կը յայտնեմ քեզի, երբ իրականացնես ցանկութիւնս, — պատասխանեց աղջիկը:

Ու գահաժառանգը, որ զերուած էր կոյսին՝ անոր հետ իր զրկախառնումէն խռովուած, եւ առլցուած՝ զայն տեւապէս եւ ամբողջովին ունենալու տենչանքէն, որ այլեւս բոցի մը նման կը հրկիզէր իր հոգին ու նաեւ մարմինը, կրկին բարձրացաւ կատարը սարին, ու արձանին նուիրեց խօսքն իր:

Եւ երբ վերադարձաւ աղջկան մօտ, այլեւս անբարբառ թէեւ, նայեցաւ անոր, որ ժպտուն կանգներ էր իր դէմ՝ իր նայուածքին մէջ զրած իր երանութիւնն ամբողջ եւ հրաբորբ տենչանքը միանգամայն...

Ու մինչ գահաժառանգը փորձեց չարժումներով բացատրել ակնկալութիւնն իր, աղջիկը նստեցուց զայն դաշտի եզրին, նստաւ անոր ծունկին, — ինչ որ առաւել եւս հրահրեց խռովքը գահաժառանգին, եւ զորովագին՝

= Դուն անփոխարինելի ես, ու արժանի խոր սիրոյ, — ըսաւ: Այլ, սակայն, նուիրաբերումները զորս կատարեցիր, անկատար պիտի մնան, եթէ արձանը չարունակէ ըլալ այնպէս, ինչպէս որ է այժմ:

Ու մինչ գահաժառանգը, որ համր էր այլեւս, փորձեց ձեռքերով պարզել բան մը, որ հասկնալի եղաւ կոյսին,

= Այո, — չարունակեց ան, — արձանը առակ է մտածելու եւ խօսելու. բայց, անոր զեռ կը պակսի մէկը այն կարեւորագոյն օժիտներէն, որ հոգին կը բնորոշէ, աչքերը: Դուն, որ լիճերու խորութիւնը կը նմանցնէիր աչքերուս խորութեանը, եւ անյագ կերպով կ'ըմպէիր անոնցմէ ծորող նայուածքն իմ, թողած ես կոյր այն, զոր կերտեցիր այնքան մեծ ճիգերով ու զոհողութիւններով՝ իբրեւ նմանն ու մարմնաւորումը իմ: Ես որ զիրկդ եմ, ահա, պիտի ուզէի ըլալ տեւապէս քուկդ, եթէ չզլանայիր նաեւ այդ զոհողութիւնը...:

Ելիր, — ձայնեց՝ կանգնելով ընդոստ, — ելիր, եւ օժտէ զայն տեսողութեամբ եւս:

Ու գահաժառանգը, որուն մարմինը հրդեհէ մը լիզուածի նման էր հիմա, կըրկին ուղղուեցաւ սարը, կանգ առաւ՝ արձանին առջեւ, ու ձօնեց անոր իր աչքերը եւս:

Եւ, այլեւս կոյր, երբ կը փորձէր խարխափելով վերադառնալ աղջկան մօտ, իր ձեռքին վրայ զգաց հպանքը աղջկան ձեռքին, եւ իր մարմնին վրայ՝ ջերմութիւնը անոր մարմնին:

— Այսպէս, — յարեց աղջիկը հրճուանքով, — զայն օժտեցիր նաեւ տեսողութեամբ, եւ փաստեցիր, որ արժանի ես զերապէս վարձատրութեան: Բայց, այն, որ կը մարմնաւորէ զիս, արձան մըն է դեռ, կամ՝ նիւթ մը կերտեալ, թէեւ այլեւս օժտեալ՝ մտածելու, խօսելու եւ տեսնելու կարողութիւններով: Դուն, որ իմ չունչը կը զերազասէիր բոլոր ծաղիկներու բոյրերէն համադրեալ, եւ կը ցանկայիր արբենալ անով, զայն զուրկ ես թողած չունչէ...: Տուր չունչդ եւս, օժտէ կենդանութեան այդ տարրովն ալ, եւ զարձուր զայն կատարեալ ...

Գահաժառանգը կը մնար վարանոտ ու անչարժ: Աղջիկը կրկին պարուրեց թեւերն իր անոր վզին, համբուրեց զայն չրթներէն՝ ծծելով անոր սիրոյն ու տենչանքին հրայրքը, եւ՝

— Մի վարանիր, — չչնչեց,— եւ վերջացուր՝ ինչ որ սկսար ...

Գահաժառանգը, որ կանգնած էր անչարժ, պռատեց յօնքերը՝ իր անակն խոռոչներուն վրայ, եւ բացաւ ափերը օդին մէջ՝ անզօր ըլլալով խօսքով արտայայտել իր միտքը: Եւ մինչ կը փորձէր արձանին ձօնել իր չունչը եւս,

— Ես կեանքն եմ,— մրմնջեց աղջիկը, — ու դուն վերակերտեցիր զիս...: Մի վարանիր զայն կատարեալ դարձնելու՝ նոյնիսկ անչէանալու դնով ... Էականը այն է, որ գործդ մնայ կենդանի: Դուն ինքդ՝ իբրեւ մարդ՝ միլոց մըն ես միայն, իսկ գործդ՝ նպատակը կեանքին ...

(7 եւ վերջ)

Կ. ՄԵՀԵԱՆ

ԿՂՎՍԿՅԶ

Ա. ՈՒ.

ՅԱՇՈՂՎՅՏՈՒ ՀԵՈՓՈՒՄՈՒՏ

ՄԱՐՏՈՒՆԱԿ ՅՕՂՈՎԻՆ ԵՎ ՅԱՇՈՒՆ

Ա

ՅԱԺՈՒՎՅՏՈՒ

Լաւ կ՚ընեն ձեզի, որ մոռցեր եք ձեր տաղանդը, ձեր մտերիմները, ձեր ծանօթները, ձեր հին ընկերները, ձեր հարազատները, ձեր ազգը, ձեր հայրենիքը, ձեր լեզուն, ձեր սովորութիւնները, ձեր հագուստը, ձեր ուտելիքը, ձեր խմելիքը, ձեր ամէն բան, որ հոգ չէ թէ ձեր ինքնութեան մէջ կը մտնէ, եւ ձեր ինքնութիւնը կը կազմէ, եւ ձեր անհատականութիւնը կը ներկայացնէ, եւ ձեր անձնականութիւնը կը ցոլացնէ, եւ ձեր էութիւնը կը պարզէ, եւ ձեր ներքին ու արտաքին էակը կը բացայայտէ, եւ ձեր ամբողջ էութիւնը կը ներկայացնէ, եւ ձեր ամբողջ էակը կը ներկայացնէ, եւ ձեր ամբողջ անձը կը ներկայացնէ, եւ ձեր ամբողջ անհատականութիւնը կը ներկայացնէ, եւ ձեր ամբողջ անձնականութիւնը կը ներկայացնէ, եւ ձեր ամբողջ էութիւնը կը ներկայացնէ, եւ ձեր ամբողջ էակը կը ներկայացնէ, եւ ձեր ամբողջ ինքնութիւն

ԲԱՑԱՌԻԿ ՀԱՄԵՐԳ
ԻՍԻԻ ՄԷՋ

Ջորեքշաբթի, 29 Մայիս, երեկոյեան ժամը ութին 9ին, Իսիի Բաղաքապետարանի շէնքի սրահին մէջ :

Կազմակերպուած տեղւոյն «Զատարեան» կոմիտէին կողմէ, Մայիս 28ի Ազգային ոճնակատարութեան առիթով :

Մասնակցութեամբ՝

ՍԻՓԱՆ-ԿՈՄԻՏԱՍ ԵՐԳԶԱԽՈՒՄԲԻՆ

եւ ընկերակցութեամբ Օրբէսքրը տը Փարիի : *Ղեկավարութեամբ*

ԿԱՐՊԻՍ ԱՓՐԻԿԵԱՆԻ

Յայտարդին մաս կը կազմեն՝

Կոմիտաս վարդապետի, Եկմալեանի, Կանաչեանի, Ալթունեանի եւ Ափրիկեանի *լաւագոյն գործերը, որոնցմէ մաս մը առաջին անգամ ըլլալով կ'ունկնդրուի մեր ըրջանի մէջ :*

Տոմսերու գիները են՝ 300, 400 եւ 500 *ֆրանք : Տոմսերուն համար դիմել կազմակերպիչներուն եւ Գրատուն Հրանտ Սամուէլ :*

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.— Համարակութենէն կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ :

ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԱՅՐ ԵԿԵՂԵՑԻ

Կրօն. Ընկերակցութիւնը ընդհակառակ-թեամբ կը ծանուցանէ թէ՝ Տիկին Շաբէ Տէրտէրեանի կանխահաս մահուան առիթով փոխան ծաղկեպսակի Տէր եւ Տիկին Կարապետ Գամպէրեանէ (Լիոնէն) ստացած է հազար ֆրանք, եւ Տէր եւ Տիկին Վ. Գամպէրեանէ հինգ հարիւր ֆրանք, Մայր Եկեղեցիի հայերէնի դասընթացքին համար : Եկեղեցիի քարտուղարութենէն ստանալ հազար Ֆր. Սեբաստիոյ «Մուրատ» Ուսումնասիրացին նուիրուած Տէր եւ Տիկին կար. Գամպէրեանէ : Տէր եւ Տիկին Վարդեվառ Գամպէրեանէ հազար ֆրանք եւ Տէր եւ Տիկին կղեմէս Գոզեանէ 500 ֆրանք, Սէն Ժերմէի Կապ. Խաչին :

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Այրի Տիկին Ասողիկ Ախնազարեան եւ զաւակները կը ծանուցանեն թէ մասնաւոր հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի այս կիրակի առաւօտ, յետ պատարագի իրենց սիրեցեալ եւ անմոռանալի ամուսնոյն եւ հօր

ՍՄԲԱՏ ԱԽՆԱԶԱՐԵԱՆԻ

մահուան տարելիցին առթիւ :

Կը հրաւիրուին ողբացեալին յիշատակը յարգողները :

***

Այս առթիւ Տիկին Ա. Ախնազարեան 30·000 ֆրանք կը նուիրէ Կապոյտ Խաչի օգնափոխութեան կայան տարուելիք որբ մանուկներու համար :

Ստանալ «Ցառաջ»էն :

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ՄԵԾԱՐԱՆՑԻ ՕՐ
Նուիրուած

ԽՐԻՄԵԱՆ ՀԱՅՐԻԿԻ
ԻՐ ՄԱՀՈՒԱՆ 50ԱՄԵԱԿԻՆ ԵՒ « ԱՐՇԻՒ ՎԱՍՊՈՒՐԱԿԱՆ »Ի ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ 100ԱՄԵԱԿԻՆ ԱՌԹԻԻ

Այս կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 16ին, Սալ Մազընոյի մէջ (88 բիւ տ'Օպսաները)

Նախաձեռնութեամբ վասպուրականի Հայր. Միութեան Կեդր. վարչութեան *Մասնակցութեամբ* Մարսէյլի Համազգ. Մշակութային Միութեան եւ Տարօն-Սալնոյ – Ջորի Հայր. Միութեան :

Կը նախագահէն Պ. Պ. Վ. ՊԱՆԴԻԿԵԱՆ, Ա. ԹԵՐԶԻՊԱՇԵԱՆ, Գ. ՇԵՂԻԿԵԱՆ :

Կը խօսին Փրոֆ. Գ. ԽԱՉԻԿԵԱՆ եւ Պ. Կ. ՓՕԼԱՏԵԱՆ :

Գեղարուեստական բաժինին կը մասնակցին Օր. Մ. Սիմոնեան, Օր. Ա. Շամիրեան, Պ. Ս. Աւտոյեան, Պ. Գ. Քեն-տիրեան եւ Պ. Մ. Տէրոյեան :

Կ'արտասանէ Անիթա Սարգսեան :

Այս ոճնակատարութեան կը հրաւիրուին Հայ Կաթողիկէ, Հայ Առաքելական, Հայ Աւետարանական եկեղեցիներու եւ ազգային հոգեւորականներու ներկայացուցիչները, քաղաքական կազմակերպութիւնները, քահանայական դասը, բոլոր բարեգործական եւ ւէհայր. Միութիւնները :

Մուտքը ազատ է :

ՀՐԱՊԱՐԱԿԱՑԻՆ ԲԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

Կազմակերպուած՝ Հ. Ց. Դ. Մարսէյլի Շրջ. կոմիտէի կողմէ, տեղի կ'ունենայ հինգշաբթի, 30 Մայիս, կէսօրէ վերջ, ժամը 3ին, Սալ Մազընոյի մէջ :

Կը խօսի Լիբանանէն նոր ժամանած «Քարէն Եփփէ» ճեմարանի նախկին տնօրէն եւ «Ցուսաբեր»ի խմբագիր՝

ԸՆԿԵՐ Մ. ԹՕԼՃՕԼԵԱՆ

Կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ :

SURPRISE - PARTY

Կազմակերպուած Հ. Ց. Դ. Նոր Սերունդի Պանէլօ Քաշանի մասնաճիւղին կողմէ, այս կիրակի կէսօրէ վերջ, ժամը 16էն 23, Ազգ. Տան մէջ (ռիւ տը Թրէ-վիզ) :

Orchestre

ՇԻՇԱՂԻ ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ
ԲԱՑԱՌԻԿ ԵՐԵԿՈՅԹ

Շաբաթ երեկոյ, 15 Յունիս ժամը ութին 8·45, Փոլ Ֆարալիէի թատրոնին մէջ, 21 ռիւ Իվ Թիւտիէ Մէթրօ Ռէպիւպլիճ եւ Օնսէրժան

Բոլորովին նոր բեմադրութեամբ Դերասան՝

ԳԷՈՐԳ ՏԷՐՎԻՇԵԱՆ

Կը ներկայացնէ եւ կը խաղայ Մոլիէրի

«ԺՕՐԺ ՏԱՆԴԷՆ»Ը

ԳԷՈՐԳ ՏԱՆԴԻՆԵԱՆ

Կը մասնակցին՝ Տրդատ Նշանեան, Տիկ. Սիրուհի Նշանեան, Քնար Ազգաւուր, Ն. Մարգարեան, Քիզիրեան եւ Օր. Ալիս Փափազեան :

Մուտքի տոմսերը սովորական դիներով : Կը ծախուին դրատուն Հրանտ Բալուեան՝

43 Ռիւ Ռիշէ, հեռ. ՓՐՕ. 25-46

ԿԱՐԵՒՈՐ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ
Անպայման պէտք է այցելել
ՊԱՇՏՕՒՐԵԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ
246 Rue Vendôme et
20 Rue Villeroy
LYON
Թարմ, համեղ եւ դիւրամատչելի Արեւելեան եւ եւրոպական ամենա-ընտիր ապրանքներ
ինչպէս արմաւ (ճիւղերով), պամիա, եալանճի տոլմա, յունական թուրշիները, պիլպիլ, տերեւ, թահին հելվա, վանիլլ, շոքոլա, նուագէթ, լոքում, (սաքըզը, նուագէթ եւ փխրաշ) տուփով եւ քաշով, Շիրակ օղին (41 45 աստիճան), սուճուք, պաստրմա (կեսարական), սուրճ (քարավան եւ մոքքա) համեմներ, մահլէպ, սալէպ, ձիթապտուղ, ձէթ (350 Ֆր. լիտր), քաշկավալ, ճերմակ պանիր (ոչխարի կաթով) եւ ամէն կարգի պահածոներ եւայլն, եւայլն :
Մի վարանիք դիմեցէք՝
ՊԱՇՏՕՒՐԵԱՆԻՆ

Imprimerie Araxes, 46, Rue Richer, Paris (9e) Pro. 05-73.

ՀԱՅ ԿՕՇԱԿԱԿԱՐՆԵՐՈՒ
ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ
Ամէն տեսակ կաշիի եւ մորքի
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆՆ Է
ՏԻՐԱՆ
Նաեւ
ԶԿՈՏՐՈՒՈՂ ԿՐՈՒՆԿԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿԻ
TALONS INCASSABLES
ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՊՐԱՆՔ
ԱՐԱԳ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԻՒՆ,
ԼԱՒԱԳՈՑՆ ԳԻՆԵՐ
ՎՃԱՐՈՒՄԻ ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
6 Rue Beaurepaire
24 Rue des Marais, Paris 10ème
Mètro République. Tél. BOT 13-48
BOT 85-23

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՆԿԱԽՈՒԹԵԱՆ 39ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ
ԿԸ ՏՕՆՈՒԻ

ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

Ալամպրայի մէջ, այս չաբաթ դիշեր ժամը 9էն մինչեւ լոյս :

Նախաձեռնութեամբ Մարսէյլի Շրջ. կոմիտէի եւ մասնակցութեամբ չրջանիս բոլոր խումբերուն եւ ենթակոմիտէներուն, Հ. Ց. Դ. Նոր Սերունդի Շրջ. վարչութեան եւ իր խումբերուն, ինչպէս նաեւ Կապոյտ Խաչի Շրջ. վարչութեան եւ իր մասնաճիւղերուն :

Կը նախագահէ ընկ. Ց. ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ
Կը խօսին՝ ընկերներ՝ Մ. ԹԷՕԼՃՕԼԵԱՆ եւ Ժ. ՄԻՐԻՃԵԱՆ :

Գեղարուեստական խնամուած բաժին : Հայկական պարեր՝ Հ. Ց. Դ. Պոմոնի «Քրիստափոր» խումբի կողմէ, կենդանի պատկեր :

Իրենց սիրայօժար մասնակցութիւնը կը բերեն.— Օր. Օր. Մ. Մարկոսեան (դաշնակ), Ալիս Շամիրեան (երգ), Մակի Իշխանեան (արտասանութիւն), Ալիս Յարութիւնեան (արտասանութիւն), Արմեն Աւետի Ճանիկեան (արտասանութիւն) :

Պ. Պ. Սարգիս Ձէօրէվճեան (ջութակ), Զարեհ Գասեան (մեներգ), ընկեր Գրիգոր Քէճեմիրեան (Արտասանութիւն) :

Նուագախումբ՝

LUC ERARD

Ճոխ պիւֆէ մատչելի դիներով :
Մուտքը ազատ է :

«ՑԱՌԱՋ» ԿԸ ՆՈՒԻՐԵՆ

Կրընոպոլէն Տիկին Սաթենիկ Վառվառեան մէկ տարեկան «Ցառաջ» կը նուիրէ իր հարսին Տիկին Արմենուհի Վառվառեանի, անոր ծննդեան 24րդ տարեդարձին առթիւ (Մայիս 22) :

AMPHITHEATRE DE L'INSTITUT D'ART ET D'ARCHEOLOGIE
3 Rue Michelet, Paris (6)

ՄԱՐԳՐԻՏ ԲԱԲԱՑԵԱՆԻ

երգի դպրոցին
Աշակերտներու ունկնդրութիւն
Այս Ուրբաթ իրիկուն ժամը 20·30ին :
Մախքերու մասնակցութիւն՝ 100 ֆրանք :

Պ. Գալուիկ Աչճեան, Տէր եւ Տիկին Յովհաննէս Արթինեան եւ զաւակը՝ Դանիէլ, ինչպէս նաեւ բոլոր պարապանները ցաւով կը ծանուցանեն իրենց մօր եւ մեծ մօր՝

ԵՍԹԷՐ ԱՇՃԵԱՆԻ
(Ծնեալ Սանոսեան)

մահը որ տեղի ունեցաւ Մայիս 19ին :

Յուղարկաւորութիւնը այս ուրբաթ առաւտու ժամը 10·30ին, Փարիզի Ս. Յովհ. Մկրտիչ եկեղեցին, ուրկէ մարմինը պիտի փոխադրուի Իվրիի գերեզմանատունը, մատիտուելու համար ընտանեկան դամբարանը :

Մասնաւոր մահագդ չստացողներէն կը խնդրուի ներկայս իբր այդ նկատել :

ԿԱՊՈՑՏ ԽԱՉԻ ՕԴ. ԿԱՑԱՆ

Քարտուղարին փարիզէն բացակայութեան պատճառաւ առ այժմ դրասենեակը դոց է :

Հեռախօսով արձանագրուողներէն, ինչպէս նաեւ կայանի պօֆասիոն նպաստ ստացողներէն կը խնդրուի ներկայանալ Յունիսի սկիզբը,

5 Rue Meyran. Tél. TRU 27-35

Ցանձնելու եւ ստանալու համար հարկ եղած թուղթերը :

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

●

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Հ. Ց. Դ. բոլոր ենթակոմիտէներու եւ խումբերու ընկերներու ընդհ. ժողովը այս ուրբաթ «Ահարոնեան» սրահին մէջ : Կը զեկուցանէ՝

ԸՆԿ. Մ. ԹԷՕԼՃՕԼԵԱՆ :

ՓԱՐԻԶ.— Հ. Ց. Դ. «Փոթորիկ» խումբի ժողովը այս հինգշաբթի ժամը ճիշդ 21ին, (17 բիւ Պլէօ) :

ԱՌՆՈՒՎԻԼ.— Հ. Ց. Դ. Նոր Սերունդի «Կռուվարենց» մասնաճիւղի վարչութիւնը, Առնուվիլի, Սարսէլի եւ Կուսէն-վիլի ընկեր ընկերուհիները ժողովի կը հրաւիրէ այս հինգշաբթի ժամը ճիշդ 21ին, սովորական հաւաքատեղին : Խիստ կարեւոր օրակարգ : Ա) Զեկոյց 1956 – 57ի տարեշրջանի : Բ) Պատգ. ժողովի օրակարգ : Գ) Պատգամաւորի ընտրութիւն եւ ընթացիկ հարցեր :

Ներկայ կ'ըլլայ Փարնասի Կեդր. վարչութեան ներկայացուցիչը : Գարատուրիչ ներկայութիւն : Ժողովը կը սկսի որոշեալ ժամուն :

ԱԼՖՈՐՎԻԼ.— Հ. Ց. Դ. Սարգիս Մխնաեան ենթակոմիտէի ժողովը այս ուրբաթ, ժամը 21ին, սովորական հաւաքատեղին :

ԱՆԻԻՒ - ՊՈՒԱ ԲՕԼՕՄՊ.— Հ. Ց. Դ. «Արամ» ենթակոմիտէի ժողովը այս հինգշաբթի, ժամը 21ին, սովորական հաւաքատեղին :

ՄԱՑՐԵՐՈՒ ՕՐԸ ՎԱԼԱՆՍԻ ՄԷՋ

Վալանսի Հ. Ց. Դ. Նոր Սերունդի «Շ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ» խումբի խնջոյքը :

Այս չաբաթ իրիկուն «Ահարոնեան» սրահին մէջ :

Գեղարուեստական ճոխ բաժին :

***

ՄԱՐՍԷՅԼ.— Հ. Ց. Դ. բոլոր ենթակոմիտէներու եւ խումբերու ընկերներու ընդհ. ժողովը այս ուրբաթ «Ահարոնեան» սրահին մէջ : Կը զեկուցանէ՝

ԸՆԿ. Մ. ԹԷՕԼՃՕԼԵԱՆ :

ՓԱՐԻԶ.— Հ. Ց. Դ. «Փոթորիկ» խումբի ժողովը այս հինգշաբթի ժամը ճիշդ 21ին, (17 բիւ Պլէօ) :

ԱՌՆՈՒՎԻԼ.— Հ. Ց. Դ. Նոր Սերունդի «Կռուվարենց» մասնաճիւղի վարչութիւնը, Առնուվիլի, Սարսէլի եւ Կուսէն-վիլի ընկեր ընկերուհիները ժողովի կը հրաւիրէ այս հինգշաբթի ժամը ճիշդ 21ին, սովորական հաւաքատեղին : Խիստ կարեւոր օրակարգ : Ա) Զեկոյց 1956 – 57ի տարեշրջանի : Բ) Պատգ. ժողովի օրակարգ : Գ) Պատգամաւորի ընտրութիւն եւ ընթացիկ հարցեր :

Ներկայ կ'ըլլայ Փարնասի Կեդր. վարչութեան ներկայացուցիչը : Գարատուրիչ ներկայութիւն : Ժողովը կը սկսի որոշեալ ժամուն :

ԱԼՖՈՐՎԻԼ.— Հ. Ց. Դ. Սարգիս Մխնաեան ենթակոմիտէի ժողովը այս ուրբաթ, ժամը 21ին, սովորական հաւաքատեղին :

ԱՆԻԻՒ - ՊՈՒԱ ԲՕԼՕՄՊ.— Հ. Ց. Դ. «Արամ» ենթակոմիտէի ժողովը այս հինգշաբթի, ժամը 21ին, սովորական հաւաքատեղին :

Լ Ի Տ Ի Ա Կ Ա Ր Բ Ի Ն

Այս անգամ կը կազմակերպէ բոլորովին նոր յայտագրով մը իր

ԾԻՍԱԿԱՆ ԵՐԱԺՇՏՈՒԹԵԱՆ ԵՐԿՐՈՐԴ ԿՈՆՍԸՐԸ

Էֆոլ Նորմալ տը Միւզիճի սրահը 78, բիւ Կարտինէ (մէթրօ Մալզէրպ)

Հինգշաբթի, 23 Մայիս, երեկոյեան ժամը 9ին :

ՎԱՍՊՈՒՐԱԿԱՆԻ ՀԵՐՈՍԱՄԱՐՏԻՆ
42ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԻՆ ՓԱՌԱՏՕՆԸ

Շաբաթ, 25 Մայիս ժամը 21էն 5
CERCLE MILITAIRE (PLACE ST. AUGUSTIN)

Հանդիսաւոր բաժին — ժամը 21էն 23.– վարի սրահին մէջ
Նախագահութեամբ Պ. ՌԷՄՕՆ ԹՐԻՊՈՒԼԻԻ (Նախկին նախարար նախկին Նախագահներու) :

Կը խօսի Պ. ՀՐԱՆՏ ՍԱՄՈՒԷԼ

Ուղերձներ՝ Օր. Պատմաճեան, Պ. Պ. Սափրաստեան, Վարդանեան, Խերոյեան

Գեղարուեստական ճոխ բաժին :

Պար՝ Օր. Լ. Դանիէլեան, *երգ՝* Ա. Քիւրքճեան, Օր. Պէնկեան, Օր. Մուրատեան, *արտասանութիւն՝* Պ. Ա. Գմբէրեան

ՉԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ՆՈՒԱԳԱԽՕՒՄԲ

Գունաւոր ՆՈՐ ԺԱՊԱՒԻՆ եւ ապակիի վրայ գունաւոր պատկերներ :

Տեսարաններ Վասպուրականէն, որոնց մասին բացատրութիւնները պիտի տայ

Տիկին Ա. Խանտամեան

Պարահանդէս.— Վերի սրահին մէջ, ժամը 23էն 5 :

Թիւինք նուագախումբ
ERIC MAZENSI

Աթրաքսիոններով, խաղերով եւ բազմաթիւ նուէրներ հաշողներուն
ՃՈՒՆ ՊԻՒՖԷ

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ
Հիմնադիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Le PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN en EUROPE

HARATCH

Fondateur : SCHAVARCH MISSAKIAN
Rédaction et Administration : 32, rue de Trévise - Paris 9e
Fondé en 1925 Tél. : PRO. 86-60 R. C. Seine 57 A 2731
C. C. P. Paris 15069-82

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ֆրանսա եւ գաղութներ, տարեկան 3000 ֆր. վեցամս. 1600
Արտասահման՝ տարեկան 3500 ֆրաֆ: Հատը 12 ֆր.

ՈՒՐԲԱԹ
24
ՄԱՅԻՍ
•
VENDREDI
24 MAI
1957

33ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7889 33ème ANNEE Directrice : *Arpik MISSAKIAN* ՆՈՐ ԵՐԿԱՆ, 13ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3700

ՕՐՈՒԱՆ ԽՕՍՔԸ

ԹԱԳԱՒՈՐԱՑ ԺՈՂՈՎ

•

Մըսմեան Հայրիկի նշանաւոր «Թագաւորաց ժողով»ին մասին չէ մեր խօսքը, այլ Պաղտատի, ուր չաբաթ մը առաջ կարեւոր հաւաքոյթ մը ունեցան երկու արաբ թագաւորները՝ Ֆէյսալ եւ Իպն Սէուտ :

Երբորդ թագաւորը՝ Հիւսէյն (Յորդանան) որ ժողովին պիտի մասնակցէր, վերջին պահուն հրաժարեցաւ Պաղտատ երթալէ՝ դիւանագիտական հասկնալի պատճառներով :

Երկու թագաւորներու մտերմական հանդիպումը կարեւոր դէպք մըն է Միջին Արեւելքի պատմութեան մէջ :

Հանրածանօթ իրողութիւն է արքայական երկու ընտանիքներու մրցակցութիւնն ու թշնամութիւնը :

Վէհապիներու ցեղապետ Ապտուլ Ազիզ Իպն Սէուտն էր, որ Հիճազի վրայ յարձակելով՝ թագաւորական գահը առած էր Հաշէմիներու վաւերական ժառանգորդ Շէրիֆ Հիւսէյնի ձեռքէն :

Անկէ ի վեր հակառակութիւն կը տիրէր երկու ընտանիքներուն միջեւ :

Հիւսէյն թագաւորի անդրանիկ զաւակը՝ Էմիր Ապտուլլահ բազմած էր Անդրյորդանանի իշխանական աթոռին, երկրորդ զաւակը Ֆէյսալն ալ՝ Իրաքի գահին վրայ : Երկուքն ալ՝ չնորհիւ Մեծն Բրիտանիոյ նորին կայսերական վեհափառութեան կառավարութեան :

Յորշափ ողջ էին հայրերն ու որդիները, կարելի չէր բառնալ քէնն ու առելութիւնը վէհապիներու եւ Հաշէմիներու միջեւ :

Այժմ Բրիտ. գահին վրայ բազմած է Ապտիւլ Ազիզի որդին, Իրաքի գահին վրայ մեծ Ֆէյսալի թոռը՝ երիտասարդ Ֆէյսալ Բ., իսկ Յորդանանի գահին վրայ՝ Ապտուլլահի թոռը Հիւսէյն : Այս երիտասարդ վեհապետները արդէն լեզու գտած են իրենց միջեւ, մոռնալով իրենց հայրերու եւ պապերու հին վէճերը :

Պաղտատի թագաւորաց ժողովին երկրորդ կարեւոր կէտը ա՛յն է, որ ճեղք մը առաջ եկաւ արաբական միացեալ ճակատին մէջ՝ ի նպաստ «Պաղտատի Ուխտ»ին :

Սէուտի Արաբիա, Իրաք եւ Յորդանան այսօր յարած են մէկ կողմէ «Այզընհաուըրի վարդապետութեան», միւս կողմէ լռելեայն դիրք բռնած են Եգիպտոսի եւ Սուրիոյ դէմ, որոնք կը չարունակեն իրենց ձախակողմեան քաղաքականութիւնը :

Պաղտատի հաւաքոյթի վերջաւորութեան, Ֆէյսալ Բ. եւ Իպն Սէուտ թագաւորները Մայիս 18ին հրատարակեցին պաշտօնական դեկոյց մը, որով կը յայտարարեն թէ՝ երկու երկիրները վճռած են պաշտպանել իրենց անկախութիւնը եւ հոգեւորական ու իսլամական ժառանգութիւնը : Դէմ են օտար միջամտութեան, սիոնականութեան եւ աշխարհակալութեան, որոնք կը սպառնան արաբ ազգին :

Միւս կողմէ կը յայտարարեն նաեւ որ « ոչ մէկ արաբական երկիր իրաւունք ունի միջամտելու ուրիշ արաբական երկրի մը ներքին գործերուն» : Ակնարկը՝ չատ թափանցիկ՝ ուղղուած է Եգիպտոսի եւ Սուրիոյ դէմ :

Իրաքի վարչապետ Նուրի Սայիտ յայտարարեց այս առթիւ «Միջին Արեւելքի ներկայ քաղաքական լարուածութեան բուն պատասխանատուն միջազգային համայնավարութիւնն է : Մենք չենք ուզեր որ Խրուշչեւ եւ Շեփիլով ամէն ապօրէն միջոցներով խառնուին մեր ներքին գործերուն : Մենք 1938էն ի վեր օրէնքէ դուրս հռչակած ենք համայնավարութիւնը եւ կը պայքարինք բոլշեւիկեան գործակալներուն եւ քարոզիչներուն դէմ : Բացի Իսրայէլէն, Միջին Արեւելքի ժողովուրդներու ջախջախիչ մեծամասնութիւնը հակահամայնավար է » :

Պաղտատի Թագաւորաց ժողովը դարձակէտ մը կը կազմէ Մերձաւոր Արեւելքի ժամանակակից պատմութեան մէջ :

ՀՐԱՆՏ – ՍԱՄՈՒԷԼ

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՆԱԽԱԳԱՀ ՔՈՒԹԻ ԿԸ ԽՈՐՀՐԴԱԿՑԻ ՀԱՄԱՐ

Կի Մոլէի ցաձորդ մը դՏնելու

Նախագահ Քոթի սկսաւ խորհրդակցիլ խորհրդարանական խմբակիներու եւ կուսակցութեանց ղեկավարներուն, ինչպէս նաեւ պետական կարեւոր անձնաւորու – թեանց հետ՝ Կի Մոլէի յաջորդը դտնելու համար :

Ընկերվարականները թէեւ պարտուեցան, սակայն տապնոլին լուծումը կախում ունի իրենց բռնելիք դիրքէն, որովհետեւ մամուլն ու քաղաքական անձնաւորութիւնները համաձայն են այս կէտին չուրջ — առանց ընկերվարականներու համաձայնութեան, որեւէ դահլիճ չի կրնար մեծամասնութիւն ապահովել Ազգ. ժողովէն ներս :

Այս չաբթուան վերջը տեղի պիտի ունենայ ընկերվարականներու ընդհ. ժողով մը, որուն մէջ պիտի որոշեն թէ ինչ պիտի ըլլայ իրենց դիրքը :

Մինչ այդ, վարչապետութեան համար հաւանական թեկնածու կը նկատուին Բլում Փլեվէն, Ֆրանսուա Միթըրան, Բրնէ Պլիյէր, Պուրժէս Մօնուրի, Փիէր Փֆլիմլէն, Փիէր Շնայթէր, Ժագ Սուսթէլ եւ Կի Մոլէ :

Տիրող ընդհանուր կարծիքն այն է, որ տապնոլը բաւական երկար պիտի տեւէ եւ դժուար պիտի լուծուի :

Ցամենայն դէպս, նորաստեղծ դահլիճը պէտք է որ Ազգ. ժողովին մէջ մեծամասնութիւն մը ապահովէ Այժերիոյ, Եգիպտական դաշինքներու, պետական բարեփոխումներու եւ արտաքին քաղաքականութեան հարցերուն չուրջ :

ԴԱՀԼԻՃԻ ՏԱԳՆԱՊԸ ԵՒ ՄԻՋԱԶԳԱՑԻՆ ԿԱՐԾԻՔԸ

Լոնտոնի մէջ այս լուրը զարմանք չպատճառեց թէեւ, սակայն հարց կուտան թէ նոր դահլիճը կի Մոլէի վարած քաղաքականութենէն տարբեր ի՞նչ քաղաքականութեան պիտի կարենայ հետեւիլ : Պահպանողականները կը ցաւին Կի Մոլէի հեռացման համար, մինչ Աշխատաւորականները զոհ են : Կը վախնան ընդհանրապէս, որ եթէ տապնոլը երկար տեւէ, Ֆրանքին անկումը անմիջական կրնայ դառնալ :

× Ուոշինկթընի մէջ կը վախնան թէ տապնոլին պատճառաւ Եւրթոմի ու Միացեալ Շուկայի համաձայնագրերուն վաւերացումը կրնայ յապաղում կրել :

× Արեւմտ. Գերմանիոյ մէջ կը ցաւին կի Մոլէի անկումին համար, սակայն ատելի լաւատես են եւրոպական դաշինքներուն վաւերացման մասին :

× Մոսկուայի ձայնասփիւռն ու մամուլը կը չեշտեն թէ կի Մոլէի քաղաքականութիւնը «անանկութեան» ու «վիժումի» դատապարտուած էր, որովհետեւ «ընկերվարականները դաւաճանեցին բանուոր դասակարգին չահերուն» :

× Հռոմի մէջ համոզուած են թէ տապնոլին բուն պատճառը Ֆրանսայի արտաքին քաղաքականութիւնն է :

× Դահլիճի մէջ, Արաբական Լիկայի փոխ քարտուղարը յայտարարեց թէ «այժմ աւելի մեծ հաւանականութիւններ կան Սուէզի ու Այժերիոյ հարցերը լուծելու » :

× Սուրիոյ վարչապետը համոզուած է թէ կի Մոլէի դահլիճին անկումը «եգիպտոսի ու արաբական ազգայնականութեան համար յաղթանակ մըն է » :

× Այժերիոյ Ֆրանսացիները մտահոգութեամբ հարց կուտան, թէ տապնոլը արդեօք պիտի չվտանգէ՞ Ֆրանսայի դիրքը Այժերիոյ մէջ :

× Նախագահ Քոթի, որ «Իլ ալ Ֆրանս» նաւով պիտի մեկնէր Մ. Նահանգներ, ստիպուած է օդանաւով մեկնիլ, եթէ ատիպ ուած չըլլայ բոլորովին յետաձգել իր ճամբորդութիւնը :

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՆԱԽԱԳԱՀ Այզընհաուըր, մամուլի չարթական ասուլիսին մէջ խօսելուա պատճինման ու օգանաւային փոխադարձ հակողութեան հարցին չուրջ : Յայտարարեց թէ կարելի է համաձայնիլ Ֆ. Միւնթեան հետ, սակայն պէտք է աչալուրջ ըլլալ, որովհետեւ աչիարհին յայտնի է թէ Ֆ. Միւնթիւնը որքան մեծ դիւրութեամբ կ'ոտնակոխէ միջազգային իր դաշինքները :

ՎԱՐՁԱՊԵՏ Աթընաուըր հինդչաբթի օր մեկնեցաւ Ուոշինկթըն, ուր խօսակցութիւններ պիտի ունենայ ապագինման, Հիւս. Ատլանտեան Կազմակերպութեան, Արեւմտ. Գերմանիոյ զինման, եւրոպական դաշինքներու եւ խորհրդային վերջին նամակ – սպառնալիքներուն մասին :

ԱՆԳԼԻՈՑ վարչապետը, Մաքմիլլըն, յայտարարեց թէ ջրածին - ռումբի փորձին յաջողութեան չնորհիւ, Անգլիա այժմ հաւասարէ հաւասար կրնայ խօսիլ Մ. Նահանգներու եւ Ռ. Միութեան հետ : Աւելցուց նաեւ, որ հիւլէական զէնքերու արդիլումը չի նչանակեր թէ պատերազմ պիտի չըլլայ, բայց թէ հաւանական պատերազմի մը պարագային Անգլիա վատահաբար կը պարտուի եթէ չզինուի :

ՔՐԻՍԹԻԱՆ ՓԻՆՕ, Նիւ Եորքէն փարիզ մեկնելէ առաջ յայտարարեց, որ գոհ է ՄԱԿի Ապահովութեան Խորհուրդին մէջ Սուէզի հարցը արծարծած ըլլալէն : Ան - գամ մը եւս փաստուեցաւ որ ՄԱԿի անդամներուն մեծամասնութիւնը դժգոհ է Սուէզի արդի դոյավիճակէն եւ եգիպտական ծրագիրը անբաւարար կը նկատէ :

ՅՈՐԴԱՆԱՆի մէջ գործադրուեցաւ չորս չաբաթավարեաններու մահապատիժը : Վերջին դէպքերուն ընթացքին կառավարութեան դէմ գաւած էին :

ՖՐԱՆՍԱ որոչեց դադրեցնել Թունուզի յատկացուած տնտեսական օգնութիւնը, որովհետեւ Պուրկիպային կառավարութիւնը, Այժերիոյ հարցին մէջ, բացորոշ դիրք բռնած է Ֆրանսայի դէմ :

ԻՐԱՆի չահն ու կայսրուհին չորս օրուան պաչտօնական այցելութեան մը համար Մարիա Հասան, ուր ընդունուեցան ժողովրդական համակրանքի ցոյցերով :

ԽՈՐՀՐԴԱՑԻՆ ճամբորդական «ինֆուրմէյշըն» գործակալութիւնը կը հաղորդէ որ այսուհետեւ օտար ճամբորդները սահմանապլուխէն մինչեւ Մոսկուա կրնան ճամբորդել իրենց անձնական կառքերով : Պրէսթ - Լիթովսքէն Մինսք, Սմոլէնսք եւ Մոսկուա ճամբուն երկայնքին իւրաքանչիւր 200 քմ.ի վրայ հրանիւթի կայաններ պիտի կառուցուին :

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐՈՒ մէջ մասնաւոր յանձնաժողով մը կազմուեցաւ, որ պիտի քննէ համայնավար Չինաստանի հետ առեւտրական կապ հաստատելու հարցը :

ՀՈՒՆԴԱՐԻՈՑ մէջ, ըստ պաչտօնական դեկոյցի մը, 2700 հոգի սպաննուած են վերջին դէպքերուն ընթացքին :

ԵՈՒԿՈՍԼԱՒԻՈՑ պատերազմական նախարարը Ցունիսին Մոսկուա պիտի մեկնի՝ մասնակցելու Ժուկովի հրաւէրին վրայ :

ԽՐՈՒՇՉԵԻ համաձայնութիւն տուած է ամերիկեան հեռատեսիլին համար տասը լիս մը ընելու Մոսկուայէն : Ցուցադրութիւնը պիտի կատարուի Ցունիս 2ին :

ԱՐԺԱՆԹինի մէջ պետական հարուածի մը առաջքն առնուեցաւ : Նախագահ Ա. Քամպուրու սպայակոյտի նոր պետ մը նչանակեց :

ՓԱՐԻԶի ՍԱԿԱՐԱՆին մէջ ոսկիին դինը բարձրացաւ : Արժեթուղթերուն դինը անփոփոխ կը մնայ :

ՍԱԿԱՐԱՆ (Մայիս 22).— Զոյգ ոսկի՝ 480·000, նափոլէոն 3270, զուից. 3420, անգլ. 4290, քսան տոլարնոց 17·160, թղթադրամ (անպաչտօն) անգլ. 1105, տոլար 409, զուից. 97·75, պելժ. 7·90, լիր 0·64 :

ՍՈՒՐԻՈՑ ՄԷՋ ԱՆԿԱԽ ՀԱՄԱՁՆԱԳ ՁԻ ԿՐՆԱՐ ԿԱԶՄՈՒԻԼ

Առջի օր դրած էինք թէ Խադ Ապդ. Ա. Ջապահեան դիմում ըրած էր Սուրիոյ կառավարութեան որ արտօնէ անկախ համայնքի մը հիմնումը Սուրիոյ մէջ : Այս առթիւ հրատարակած էինք նաեւ Սուրիոյ կառավարութեան պատասխանը որուն մէջ վարչապետ Սապրի Ասթլի կը պահանջէր « Անկախ համայնքին» կանոնադրութիւնը առ ի քննութիւն :

Ազդ, Սուրիոյ Արդարութեան Գերագոյն Մարմինը Մայիս 13 թուակիր նամակով մը ուղղուած վարչապետին կը յայտնէ թէ « Սուրիական կառավարութիւնը ոչ այժմ եւ ոչ ալ ապագային կրնայ ընդունիլ ու ճանչնալ նման խմբակցութիւն մը իբր անկախ համայնք » :

Արդարութեան նախարարութիւնը իր այս վճիռը կը հիմնէ 1·— ի գօրու եղող Հրամանագրին վրայ որ « յատակօրէն կը նչէ թէ անկարելի է որ միակ համայնք մը մէկ կանոնադրութենէ եւ մէկ կրօնապետութենէ աւելին ունենայ :

2·— Ինչպէս վերը յիչեցինք, համայնքէն դուրս խմբուած անհատներուն որպէս անկախ համայնք ճանչնալուն կը նչանակէ ճանչնալը անհատական եւ ժամանակաւոր ու երկրային պատճառներու եւ անոնց արդիւնքներուն ու նկատումներուն, ինչպէս նաեւ հարուած մը դոյութեանը եւ իրաւունքներուն դէմ բուն համայնքին՝ որ հիմնուած է կրօնական հիմունքներու վրայ, հարուած մը անոր ամրապնդման դէմ, ինչ որ հակասութիւնն է այն սկզբունքներուն, որոնց վրայ կը հիմնուի իր դոյութիւնը, ուրացումը՝ նաեւ այդ համայնքին վայելած իրաւունքներուն, մէկդի դրած դեռ օրինաւորապէս ճանչցուած պատմական պարտաւորութիւններն ու աւանդութիւնները : Այս պատճառով միաժամանակ հակասութիւն մըն է Պետութեան կողմէ խնդրոյ առարկայ համայնքին չնորհուած չարգանքին, պաչտպանութեան ու հովանաւորութեան » :

ԱՐԴԱՐՈՒԹԵԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐ

Այս որոչումով միանգամ ընդ միչտ վերջակէտ մը դրուած կ'ըլլայ Խադ Ապդ.ի եւ իր չրջապատի անխորհուրդ դիմումներուն եւ ազդավնաս մտադրութիւններուն :

ՆԵՐՍԷՍ ԿԻՒԼՊԷՆԿԵԱՆի ՄԱՀԸ

Լոնտոնի մեր թղթակիցը կը հեռագրէ.—

Մայիս 21ին հիւսիսային կալլէսի իր բնակարանին մէջ մեռած է Ներսէս Կիւլպէնկեան :

Մօտաւորապէս 72 տարեկան էր, բնիկ Պոլսեցի, զաւակն է ազգային բարերար Պաւրիկ Կիւլպէնկեանի :

Իր վաղամեռիկ զաւկին Գողոսի յիչատակին, 9 տարի Հալէպի մէջ պահած է Գողոս Կիւլպէնկեան վարժարանը, բայց յետոյ այդ գպրոցին յատկացուցած տրեկան իր նպաստը (1000 անգլ. ոսկի), փոխանցած է Երուսաղէմի Ս. Յակոբեան Ժառանգաւորացին :

Հալէպի մէջ իր մօր յիչատակին «Վերժին Կիւլպէնկեան մայրանոցը» կը պահէր, որուն վրայ երկու տարի առաջ յարկ մը բարձրացուց փոքրիկներու համար :

Միչտ կարեւոր նուիրատուութիւններ ըրած է Գողոս Ս. Փրկիչ հիւանդանոցին : Քանի մը «Այվազովսկի» ալ ղրկած է Գամպուլի եկեղեցիին :

Ընդհանրապէս պատասխանած է իրեն եղած բոլոր դիմումներուն եւ օգտակար եղած բոլոր ազգօգուտ ձեռնարկներուն :

ՆՈՒՊԱՐ ԿԻՒԼՊԷՆԿԵԱՆի ԴԻՄ ԴԱՏ

« Օրօր», Լիզպոնայէն ստացուած հեռագրի մը հիման վրայ կը գրէ թէ «Կիւլպէնկեան հիմնարկութեան» վարիչներն ու Գալուստ Կիւլպէնկեանի կտակարարները դատ բացած են այս վերջինին զաւկին՝ Նուպար Կիւլպէնկեանի դէմ, որովհետեւ, (միչտ ըստ «Օրօր»ի), իր հօրը կտակին գործադրութիւնը կը ձգձգէ երեք տարիէ ի վեր :

Ի. ԱՖՈՒՆԻ ՀԱՍՈՒՆԸ
«ԽՈՀԱՊԱՐՏՍ ՈՒՀԱՍՏԱՆՈՒՄ»

ՄՈՒՖ. — Փաթիլէ մէջ, այս շաբթ. լոյս տեսաւ ընկեր Վ. Լազեանի նոր գիրքը՝ *Հայաստան եւ Հայ Դատը, Հայաց Դատի ներքին եւ արտաքին կացութիւնը*։ Հեղինակը հայ ազատագրական շարժումի ամենէն ուշադիր հետեւողներէն մէկն է։ Ան ունի նաեւ հարուստ անձնական փորձառութիւն։ Ան մասնակցած է հայ յեղափոխական շարժումի ամենէն կարեւոր դէպքերուն։ Ան ճանչցած է ամենէն նշանաւոր գործիչները։ Ան ինքն ալ ամենէն նշանաւոր գործիչներէն մէկն է։ Ուստի ան իրաւունք ունի խօսելու հայ ազատագրական շարժումի մասին։ Ան իրաւունք ունի նաեւ քննադատելու հայ ազատագրական շարժումի ղեկավարները։ Ան իրաւունք ունի նաեւ առաջարկներ ընելու։ Ան իրաւունք ունի նաեւ ուրիշներու առաջարկները քննադատելու։

Ընթերցողը կրնայ համաձայնիլ Վ. Լազեանի հետ, կրնայ չհամաձայնիլ անոր հետ, բայց ան չի կրնար անտարբեր մնալ անոր գրածներուն նկատմամբ։ Ան պարտաւոր է ուշադրութեամբ կարդալ զանոնք։ Ան պարտաւոր է մտածել անոնց մասին։ Ան պարտաւոր է ուսումնասիրել զանոնք։ Ան պարտաւոր է ուսանիլ անոնցմէ։

Վ. Լազեան կը գրէ. «Հայ Դատի ներկայ կացութեան մասին ամենէն կարեւոր հարցը՝ Հայ Դատի ներքին եւ արտաքին կացութիւնները իրարու հետ ունեցած յարաբերութիւնն է։ Ներքին կացութիւնը կը պարունակէ հայ ազատագրական շարժումի ներկայ վիճակը, անոր ներկայ ուղղութիւնները, անոր ներկայ ղեկավարները, անոր ներկայ կազմակերպութիւնները, անոր ներկայ միջոցները։ Արտաքին կացութիւնը կը պարունակէ հայ ազատագրական շարժումի յարաբերութիւնները օտար պետութիւններու հետ, օտար ազգերու հետ, օտար կազմակերպութիւններու հետ, օտար անհատներու հետ։ Ներքին կացութիւնը կարեւոր է, որովհետեւ ան կը պարունակէ հայ ազատագրական շարժումի ներկայ ուղղութիւնները, ներկայ ղեկավարները, ներկայ կազմակերպութիւնները, ներկայ միջոցները։ Արտաքին կացութիւնը կարեւոր է, որովհետեւ ան կը պարունակէ հայ ազատագրական շարժումի յարաբերութիւնները օտար պետութիւններու հետ, օտար ազգերու հետ, օտար կազմակերպութիւններու հետ, օտար անհատներու հետ։ Ներքին կացութիւնը եւ արտաքին կացութիւնը կարեւոր են, որովհետեւ անոնք կը պարունակեն

ԺԱՂՎՈՒՐԴ

ԳԱՐԵԳԻՆ ՅՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ ԻՐ ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ

Եր ա-ռա-ւո-տ ի-մ ա-ղա-ղակ-ված ա-ռա-ջին ան-գամ ե-ղավ, որ ես ան-ձամբ ա-ռանց մեծ-մեծ ա-ղա-ղակ-ների, ա-ռանց ա-ղա-ղակ-ների ա-ռանց ա-ղա-ղակ-ների ա-ռանց ա-ղա-ղակ-ների

ԲԱՑԱՌԻԿ ՀԱՄԵՐԳ
ԻՍԻ ՄԷՋ

Զորեքշաբթի, 29 Մայիս, երեկոյեան ժամը ճիշդ 9ին, Իսիի բաղաբապետարանի շէեղ սրահին մէջ :

Կազմակերպուած տեղւոյն «Ջաւարեան» կոմիտէին կողմէ, Մայիս 28ի Ազգային տօնակատարութեան առիթով :

Մասնակցութեամբ՝

ՍԻՓԱՆ-ԿՈՄԻՏԱՍ ԵՐԳԱԽՈՒՄԲԻՆ

եւ ընկերակցութեամբ Օրբէսքրը տը Փարիի : *Ղեկավարութեամբ*

ԿԱՐՊԻՍ ԱՓՐԻԿԵԱՆԻ

Ցայտագրին մաս կը կազմեն՝

Կոմիտաս վարդապետի, Եկմալեանի, Կանաչեանի, Ալթունեանի եւ Ափրիկեանի *լաւագոյն գործերը, որոնցմէ մաս մը առաջին անգամ ըլլալով կ'ունկնդրուի մեր ընդանի մէջ :*

Տոմսերու գիները են՝ 300, 400 եւ 500 ֆրանք : *Տոմսերուն համար դիմել կազմակերպիչներուն եւ Գրատուն Հրանտ Սամուէլ :*

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.— Հասարակութենէն կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ :

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Լիոնի եկեղեցաչէն Տիկնանց Միութիւնը շնորհակալութեամբ ստացաւ 7000 ֆր. ի նպաստ Լիոնի եկեղեցւոյ շինութեան, *առաբել տրուած գրութեամբ եւ անուններու ցանկով :*

Էրզրումցի Լիոնաբնակ սպակիր հայրենակիցներս, մեր հայրենակից Հանդուց. եալ Բագարատ Մակարեանի կսկծալի մահուան առթիւ. *առաբել տրուած գումարներով մեր մասնակցութիւնը կը փափաքինք բերել Լիոնի եկեղեցւոյ շինութեան .— Պ. Պ. Արմենակ Աւետեան, Շաւարշ Խաչատուրեան, Հրանտ Սլոյեան, Պետրոս Աւագեան հազարական ֆրանք, Ղեւոնդ Գայթանճեան, Աղաճան Կիւրեղեան, Արսէն Մարկոսեան, Վարդան Քէշիշեան, Թիւրայր Բաչիկեան, Թորոս Յակոբեան 500ական ֆրանք :*

×

Կապ. Խաչի Պոմոնի մասնաճ.ի վարչութիւնը շնորհակալութեամբ ստացած է հետեւեալ նուէրները, Ջաւակուան օրերու առթիւ .— Տիկին Վարդուհի Ցարութիւնեանէ, Այրի Տիկին Անուշ Քառքառեանէ, (Կարաճէն) Տիկին Վարդանուշ Պետոեանէ, Պ. Արամ Գարբիճլեանէ, Պ. Թիւրայր Տէրտէրեանէ 500ական ֆրանք :

Շնորհակալութեամբ ստացած է նաեւ Զարանճապի Հայր. Միութենէն Ջաւակի առթիւ 50 հատ հաւկիթ : Շնորհակալութիւն բոլոր անոնց որ մասնակցած են իրենց կարկանդակներով, պատուհնեղով եւ գումարներով բաժնելու համար հիւանդներուն :

Շնորհակալութեամբ ստացած է Պոմոնի Կապ. Խաչի վարչութիւնը Պ. Մարտիրոս Աւետեանէ-հազար ֆրանք, ողբացեալ Էչիլէկեանի հոգեհանգստեան առթիւ : Նոյնպէս Տիկին Վարդուհի Դարբինեանէ 500 ֆրանք իր ննջեցեալ հոգեհանգստեան առթիւ :



Salles de séjour — Penderies - literie
Chambres - cosys — Cuisines laquées
Salons-tapisserie — Fauteuils-canapés lit

ՀԱՅԵՐԷՆ ԿԸ ԽՕՍԻՆՔ
ՎՃԱՐՈՒՄՆԵՐՈՒ ՄԵՆ

ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ՁՐԻ ՑԱՆՁՆԵԼԻ ՖՐԱՆՍԱՑԻ
ԱՄԷՆ ԿՈՂՄԸ
185, Bd. J. JAURES et
15, Av. A. MORIZET
Boulogne - Billancourt
Métro : MARCEL SEMBAT

Imprimerie Araxes, 46, Rue Richer, Paris (9e) Pro. 05-73.

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ՄԵԾԱՐԱՆՔԻ ՕՐ
Նուիրուած

ԽՐԻՄԵԱՆ ՀԱՅՐԻԿԻ
ԻՐ ՄԱՀՈՒԱՆ 50ԱՄԵԱԿԻՆ ԵՒ «ԱՐԾԻՒ ՎԱՍՊՈՒՐԱԿԱՆ»Ի ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ 100ԱՄԵԱԿԻՆ ԱՌԹԻՒ

Այս կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 16ին, Սալ Մազրնոյի մէջ (88 բիւ տ'Օպաննը)

Նախաձեռնութեամբ Վասպուրականի Հայր. Միութեան կեդր. վարչութեան *Մասնակցութեամբ* Մարսէյլի Համազգ. Մշակութային Միութեան եւ Տարօն-Սալնոյ – Զորի Հայր. Միութեան :

Կը նախագահեն Պ. Պ. Վ. ՊԱՆԴԻԿԵԱՆ, Ա. ԹԵՐԶԻՊԱՇԵԱՆ, Գ. ՇԵՂԻԿԵԱՆ :

Կը խօսին Փրոֆ. Գ. ՄԱՑԻԿԵԱՆ եւ Պ. Կ. ՓՕԼԱՏԵԱՆ :

Գեղարուեստական բաժնին կը մասնակցին Օր. Մ. Սիմոնեան, Օր. Ա. Շամիրեան, Պ. Ս. Աւտոյեան, Պ. Գ. Քեոտիրեան եւ Պ. Մ. Տէրոյեան :

Կ'արտասանէ Անիթա Սարգսեան :

Այս տօնակատարութեան կը հրաւիրուին Հայ Կաթողիկէ, Հայ Առաքելական, Հայ Աւետարանական եկեղեցիներու եւ առաջնորդարաններու ներկայացուցիչները, քաղաքական կազմակերպութիւնները, քահանայական դասը, բոլոր բարեգործական ե ւՀայր. Միութիւնները :

Մուտքը ազատ է :

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՆԿԱԽՈՒԹԵԱՆ 39ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ
ԿԸ ՏՕՆՈՒԻ

ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

Ալամպրայի մէջ, այս շաբաթ դիչեր ժամը 9էն մինչեւ լոյս :

Նախաձեռնութեամբ Մարսէյլի Շրջ. կոմիտէի եւ մասնակցութեամբ շրջանիս բոլոր խումբերուն եւ ենթակոմիտէներուն, Հ. Ց. Դ. Նոր Սերունդի Շրջ. վարչութեան եւ իր խումբերուն, ինչպէս նաեւ Կապոյտ Խաչի Շրջ. վարչութեան եւ իր մասնաճիւղերուն :

Կը նախագահէ ընկ Ց. ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ

Կը խօսին՝ ընկերներ Մ. ԹԻՕԼԷՕԼԵԱՆ եւ Ժ. ՄԻՐԻՃԵԱՆ :

Գեղարուեստական խնամուած բաժին :

Հայկական պարեր՝ Հ. Ց. Դ. Պոմոնի «Քրխտաւոր» խումբի կողմէ, կենդանի պատկեր :

Իրենց սիրայօժար մասնակցութիւնը կը բերեն .— Օր. Օր. Մ. Մարկոսեան (դաշնակ), Ալիս Շամիրեան (երգ), Մակի Իշխանեան (արտասանութիւն), Ալիս Յարութիւնեան (արտասանութիւն), Արմեն Ճանիկեան (արտասանութիւն) :

Պ. Պ. Սարգիս Զէօրէքճեան (ջութակ), Զարեհ Գասեան (մէներգ), ընկեր Գրիգոր Քէնտիրեան (Արտասանութիւն) :

Նուագախումբ՝

LUC ERARD

Ճոխ պիւֆէ մատչելի գիներով :

Մուտքը ազատ է :

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Ն. Պ. Հայ Սպայից Միութիւնը հրաւիրում է անխտիր բոլոր Հայերին ներկայ լինելու այս կիրակի, Փարիզի Հայոց եկեղեցում հոգեհանգստեան պաշտօնին, յարգելու համար յիշատակը Սարդարապատի Հաշտարարանի, Ղարաֆիլիսայի եւ ուրիշ հերոսամարտներու, 1918 Մայիսին պատուոյ դաշտում ընկած հայ բանակի սպաների, ենթասպաների եւ զինուորների ո՛րոնք սպարապետ Նազարբէեանի ընդհանուր հրամանատարութեամբ եւ քաջարի հայ ժողովուրդի միահամուռ ճիգերով, պարտութեան մատնեցին դարաւոր թշնամու գերազանց ուժերը եւ փրկեցին Հայրենիքը եւ էջմիածնի Սուրբ Աթոռը :

Հայ Սպայից Միութեան վարչութիւն

*
**

Մարսէյլ, Սէն Լու — Այրլ Տիկին Նեգատար եւ զաւակները կը ծանուցանեն թէ Մայիս 30ին եչ. օր Ս. Գէորգ եկեղեցւոյ մէջ պատարագ եւ հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի իրենց ամուսնոյն եւ հօր Վահան Տէրտէրեանի մահուան քառասունքին առթիւ : Կը հրաւիրուին հանդուցեալի ազգակիցները եւ բարեկամները :

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

ԿԱՊ. Խաչի Ալֆորվիլի մասնաճիւղի վարչութիւնը շնորհակալութեամբ ստացած է հետեւեալ նուէրները .— Տէր եւ Տիկին Մկրտիչ-Աղաւնի Փեհլիվանեան իրենց մօր յիշատակին (մեռած Ամերիկա) կը նուիրեն չորս հազար ֆրանք, փոխանակ հոգեհանգիստի :

Տէր եւ Տիկին Մարտիրոս-Աստղիկ Ֆութաֆեան իրենց որդւոյ Բարդէնի (պինուոր Ալժերիա) արձակուրդի գալուն առթիւ կը նուիրեն երկու հազար :

Տէր եւ Տիկին Սահեան-Զապէլ Տէր Խաչատրեան հազար ֆրանք կը նուիրեն իրենց զաւկին Սոնիայի ապաքինման ուրախ առթիւ : Պ. Կ. Դ., Կապ. Խաչի օրուայ հանդէսին հազար ֆրանք կը նուիրէ մասնաճիւղին, գնահատելով անոր ղործունէութիւնը :

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

ԴՊՐՈՑԱՍԷՐԻ մրցանակաբաշխութեան հանդէսը Ցունիս 30ին, որուն կը յաջորդէ դաշտահանդէսը :

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

●

ՄԱՐՍԷՑԼ.— Հ. Ց. Դ. բոլոր ենթակոմիտէներու եւ խումբերու ընկերներու ընդհ. ժողովը այս ուրբաթ «Ահարոնեան» սրահին մէջ : Կը գեկուցանէ՝

ԸՆԿ. Մ. ԹԻՕԼԷՕԼԵԱՆ :

ԱԼՖՈՐՎԻԼ.— Հ. Ց. Դ. Սարգիս Մխիթարեան ենթակոմիտէի ժողովը այս ուրբաթ, ժամը 21ին, սովորական հաւաքատեղին :

ԻՍԻ.— Հ. Ց. Դ. Ջաւարեան կոմիտէի ժողովը այս շաբաթ, ժամը 21ին Իրմեան դպրոցը : Շատ կարեւոր օրակարգ :

ՄԱՑՐԵՐՈՒ ՕՐԸ ՎԱԼԱՆՍԻ ՄԷՋ

Վալանսի Հ. Ց. Դ. Նոր Սերունդի «Շ. ՄԻՍԱՔԵԱՆ» խումբի խնջոյքը :

Այս շաբաթ իրիկուն «Ահարոնեան» սրահին մէջ :

Գեղարուեստական ճոխ բաժին :

*
**

Կիրակի կէսօրէ վերջ Նոր Սերունդի հաւաքոյթը՝ նոյն սրահին մէջ :

ՊԱՏԱՐԱԳ

Այս կիրակի, Ալֆորվիլի Ս. Պ. Պ. եկեղեցւոյ մէջ պատարագելու եւ քարոզել հրաւիրուած է Պոլսէն հիւրընկալ քահանայ Տէր Հմայեակ Ծ. Վրդ. Պահթիարեան :

Պատարագը պիտի երգեն խաչակիր մանուկները : Պիտի մեներգեն Տիկին Շաքէ Գալայճեան եւ Պ. Աւետիս Քիւրքէեան :

Կը հրաւիրուին բարեպաշտ հաւատացեալները :

ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍ ՄԱՑՐԵՐՈՒ ՏՕՆԻՆ ԱՌԹԻՒ

Եկեղեցւոյ հովանաւորութեան տակ բացուած Պէլվիլի կրթ. Մարմնոյ դպրոցին :

Այս կիրակի ժամը 15ին :

Նախագահութեամբ Հայրապետական պատուիրակ Տ. ՍԵՐՈՎԲԷ ԵՊՍ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆի :

Խմբերգ, պար, արտասանութիւն, տրամախօսութիւն աշակերտներու կողմէ :

Դպրոցի սրահը՝

48 Rue des Solitaires(Métro Place des Fêtes)

ՎԱՍՊՈՒՐԱԿԱՆԻ ՀԵՐՈՒՍԱՄԱՐՏԻՆ
42ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԻՆ ՓԱՌԱՏՕՆԸ

Շաբաթ, 25 Մայիս ժամը 21էն 5

CERCLE MILITAIRE (PLACE ST. AUGUSTIN)

Հանդիսաւոր բաժին — ժամը 21էն 23 — վարի սրահին մէջ

Նախագահութեամբ Պ. ՌԷՅՄՕՆ ԹՐԻՊՈՒԼԻԻ (Նախկին նախարար նախկին Ռազմիկներու) :

Կը խօսի Պ. ՀՐԱՆՏ ՍԱՄՈՒԷԼ *Ուղերձներ՝* Օր. Պասմաճեան, Պ. Պ. Սափրաստեան, Վարդանեան, Խերոյեան *Գեղարուեստական ճոխ բաժին :*

Պար՝ Օր. Լ. Դանիէլեան, *երգ՝* Ա. Քիւփէլեան, Օր. Պէնկեան, Օր. Մուրատեան, *արտասանութիւն՝* Պ. Ա. Թմբէքճեան *ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ՆՈՒԱԳԱՀՈՒՄԸ*

Գունաւոր ՆՈՐ ԺԱՊԱՒԻՆ եւ ապակիի վրայ գունաւոր պատկերներ :

Տեսարաններ վասպուրականէն, որոնց մասին բացատրութիւններ պիտի տայ

Տիկին Ա. Խանտամեան

Պարահանդէս .— Վերի սրահին մէջ, ժամը 23էն 5 :

Թխիլիք նուագախումբ

ERIC MAZENSIAN

Աթրաքսիօններով, խաղերով եւ բազմաթիւ նուէրներ չահողներուն

ՃՈՒՆ ՊԻՒՖԻ

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ
Հիմնադիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Le PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN en EUROPE

HARATCH

Fondateur : SCHAVARCH MISSAKIAN
Rédaction et Administration : 32, rue de Trévise - Paris 9e
Fondé en 1925 Tél. : PRO. 86-60 R. C. Seine 57 A 2731
C. C. P. Paris 15069-82

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ֆրանսա եւ գաղութներ, տարեկան 3000 ֆր. վեցամս. 1600
Արտասահման՝ տարեկան 3500 ֆրանք: Հատը 12 ֆր.

ՇԱԲԱԹ
25
ՄԱՅԻՍ
SAMEDI
25 MAI
1957

33ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7890 33ème ANNEE Directrice : *Arpik MISSAKIAN* ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 13ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3701

ՕՐՈՒԱՆ ԽՕՍՔԸ

ՎԱՍՊՈՒՐԱԿԱՆ ՄԵՐ ԱՇԽԱՐՀ

●

Հայրի՛կ, Հայրի՛կ, ֆո հայրենիք
Վասպուրական մեր աշխարհ:

Անզուգական եւ անմահ Հայուն՝ Որ - բիմեան Հայրիկին նուիրուած հայրենա - շունչ այս երգը տասնեակ տարիներով երգեցինք, անոր մէջ դնելով մեր ազա - տատենչ հոգիին ամբողջ կարօտը :

Երգեցինք հայրենասիրաբար , որով - հետեւ գիտէինք թէ մե՛րն էր «Վասպու - բական աշխարհը »: Երկիր Նայիրի՛ն: Որքանը հայ ազգին, որուն պատմութիւնը կը կորսուի Ուրարտուի եւ նախապատմա - կան շրջանի մշուշին մէջ :

Մերը չէ այսօր Վասպուրական աշխար - հը: Բուերը կը վայեն անոր չէն աւանն - րուն ու քաղաքներուն, հնամենի վանք - րուն ու եկեղեցիներուն աւերակներուն մէջ :

Եւ տակաւին տարագրութեան մէջ ալ կը շարունակենք երգել Վասպուրականը , հոգ չէ թէ անիկա

Վարդի փոխան մեզ փուշ բերաւ :

Տարագիր է Վասպուրականցին, Հայոց «մնացորդաց»ին պէս : Սակայն չէ մոռցած իր պատմական հայրենիքը: Կը տեսնէ անոր սիրով : Կ'ապրի անոր անմոռանալի յիշատակներով եւ նուիրական աւանդու - թիւններով: Չէ մոռցած նոյնիսկ անոր ինքնատիպ լեզուն ու ոճը, զորս հատա - տարմօրէն կը փոխանցէ նոր սերունդին , օտար աստղերու տակ :

Բացառիկ դեր վերապահուած էր Վաս - պուրականին՝ Հայոց ո՛չ միայն հին, այլ ժամանակակից պատմութեան մէջ :

Հայկական վերածնունդի փողը հնչե - ցուցած էր Վանի հարազատ զաւակ Որիմ - եան Հայրիկ իր « Արծուի Վասպուրա - կան »ով այնպիսի առեն մը ՝ երբ տակա - ւին ո՛չ մէկ յեղափոխական կուսակցու - թիւն գոյութիւն ունէր: Երբ գաւառը թշ - ուառ էր եւ անտէր :

Մկրտիչ Փօրթուգալեանի ցանած սեր - մերը պարարտ հող գտած էին այնտեղ :

Յեղափոխական առաջին կուսակցութիւ - նը կազմուեցաւ Վանի մէջ: Որիմեանի « երկաթէ չերեփ»ին իմաստը լաւագոյնս հասկցեր էին իր հայրենակիցները :

Այնուհետեւ տասնեակ տարիներով Վասպուրական — Տարօն - Տուրուբերանի նման — հայրենիքի ազատութեան նուիր - ուած անձնազոհ մարտիկներու տնկարան ու ապաստանարան դարձաւ :

Վասպուրական փուշ մըն էր՝ մխուած հայ ազգի դարաւոր դահիճի աչքին :

Առիթը ներկայացաւ 1915ին, երբ ոճրա - գործ կառավարութիւնը վճռեց բնաջնջել Հայութիւնը՝ ընդմիշտ թաղելու համար Հայկական Դատը :

Առաջին հարուածը ուղղեց Վանին : Վճռական վայրկեանին Վանեցին մոռցաւ իր ներքին վէճերը : Մէկ սիրտ մէկ հոգի եղած՝ նեռուեցաւ կռուի դաշտը :

Ապրիլ 7էն մինչեւ Մայիս 5 ամբողջ մէկ ամիս կուրծք տուաւ թշնամիի կանո - նաւոր բանակի գնդակներուն եւ թնդանօ - թի ռումբերուն :

Ի վերջոյ տարաւ յաղթանակը :

Թշնամին պարտուած՝ խուճապահար փախուստ տուաւ Վասպուրական աշխար - հէն : Հայերը գրաւեցին Թրքական - գօրա - նոցները եւ այրերին զանոնք :

Հայկական կամաւորական դունդերու ժամանումը ցնծութեան ու փառքի անմո - ռանալի օրեր ապրեցուց իրենց :

Վասպուրականի հերոսամարտը ոսկի տառերով արձանագրուեցաւ Հայոց պատ - մութեան մէջ :

Երկար չտեւեց սակայն յաղթանակի փառքը : Մանդակերտի կողմը ռուսական բանակին կարծեցեալ պարտութիւնը նա - հանջի առիթեց Վասպուրականի հերոսա - կան ժողովուրդը : 150·000 Հայեր բըռ - նեցին տարագրութեան ճամբան դէպի Կովկաս, դժնդակ պայմաններու մէջ :

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՆԱԽԱԳԱՀ ՔՈՓԻԻ ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

●

Երէկ կէսօրէն վերջ նախագահ Քոթի վերջացուց իր խորհրդակցութիւնները՝ ե - րեսփոխանական խմբակցութեանց ղեկա - վարներուն հետ : Ասիկա սակայն բաւա - րար չէ տագնապը լուծելու համար :

Հանրապետութեան նախագահը կ'ուզէ վարչապետութեան պաշտօնին կանչել այնպիսի մէկը, որ առաջին իսկ փորձով յաջողի Ազգ. Ժողովին մէջ մեծամասնու - թիւն մը ձեռք ձգել: Այս իսկ պատճառով, կը կարծուի թէ խորհրդակցութիւնները տակաւին կրնան երկարիլ: Բընկ Քոթի հաւանաբար պաշտօն պիտի յանձնէ Փօլ Բէնոյի, որ բանակցութիւններ վարէ պա - նական հոսանքներու պետերուն հետ :

Կուսակցական դիմաւոր խմբակցու - թեանց դիրքը հետեւեալն է: Ընկերվարա - կանները պատրաստ են իրենց քուէները տալու նորաստեղծ կառավարութեան , սակայն անհատական է որ ոչեն մաս կազմել դահլիճին: Ընկերվարականները կը նախընտրեն որ վարչապետը արմատա - կան մը կամ ընկերվար - հանրապետական մը (Նախկին կոլեան) ըլլայ քան թէ ժողո - վրդական հանրապետական (կաթոլիկ) անձնաւորութիւն մը: Նկատի ունենալով հաւանական թեկնածուներուն ցանկը , ընկերվարականներու նախընտրութիւնը կ'երթայ Պլյէրի, Միթըրանի կամ Փլէ - վէնի :

Ցամենայն դէպս, պէտք է մինչեւ կի - րակի դիշեր ապասել, տեսնելու համար թէ ինչ որոշում պիտի տայ ընկերվարա - կաններու Ազգ. խորհուրդը :

Անկախները դիտեն թէ իրենցմէ մէկը չի կրնար վարչապետ ըլլալ. դալով դահ - լիճին մաս կազմելու հարցին, պատրաստ են ընդունելու, պայմանաւ, սակայն, որ ելմտացոյցին վիճակը ճշդուի : Ըստ ի - րենց, պետական դանձը սնանկացած է : Առ այժմ անտարբեր են այն ամբաստա - նութեանց, թէ իրենց բռնած դիրքին պատճառով է որ կի Մոլէի կառավարու - թիւնը ինկաւ: Հակառակ չեն, որ նոր վարչապետը ընկերվար - հանրապետական մը ըլլայ, սակայն իրենց նախընտրութիւ - նը կ'երթայ Փլէվէնի քան թէ Միթըրանի:

Ժողովրդ. հանրապետականները (կա - թոլիկ), ինչպէս վերջին քուէարկութեանց առեն, այժմ ալ մտադիր են հաւատարիմ մնալ ընկերվարականներուն եւ դուրսնալ չափաւորներէն ու արմատականներէն :

Միշտ ալ հակառակած են, որ կառավա - րութիւնը կազմուի փոքրամասնականնե - րէ. փորձը ցոյց տուած է թէ համաձայ - նական (coalition) կառավարութիւն - ները ալ անկայուն են :

Այս երկու պատճառներով — ընկերվա - րականներէն չդաժնուիլ եւ մեծամասնա - կան կառավարութեան մը ի նպաստ քը - ւէարկել — Ժողովրդ. հանրապետական - ները պիտի պաշտպանեն ընկերվարական - ներու թեկնածուն :

Կ'ուզեն նմանապէս, որ տագնապը չու -

Փոխուեցաւ պատերազմի ճակատագիրը եւ Հայերը վերադարձան չատ չանցած, ի վերջոյ կրկին նահանջելու համար :

Վասպուրականի քաջերը իրենց օրինա - կով ցոյց տուին մեզի՝ թէ սեփական ուժն է ազգի մը լաւագոյն պաշտպանը :

Այսօր ոգեկոչելով հերոսամարտին մէջ ինկած մարտիրոսներու յիշատակը, աւելի ամբօրէն դօտեպնդուի՛նք մեր հաւատքին մէջ, ուխտե՛նք քալել անոնց դծած ճամ - բէն, մեր զաւակներուն ներշնչենք հայրե - նասիրական ոգի, այն հաստատ յոյսով , որ անպայման մերը պիտի ըլլայ կրկին Վասպուրական աշխարհը :

ՀՐԱՆՏ – ՍԱՄՈՒԻԼ

ԱՆԳԼԵՒԵԳԻՊՏԱԿԱՆ

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Երէկ, ուրբաթ, Հռոմի մէջ սկսան անգլեւեգիպտական տնտեսական բանակ - ցութիւնները: Անգլիացիներու կողմէ այս բանակցութեանց կը մասնակցին Արտաքին նախարարութեան, Առեւտրական գրասեն - եակի եւ Ելմտական նախարարութեան ներկայացուցիչները: Եգիպտոսի կողմէ կը մասնակցին Դրամական փոխանակու - թեան գրասենեակի ընդհ. տնօրէնը, եւ - գիպտոսի Ազգ. դրամատան ներկայացու - ցիչն ու այլ եմտաղէտներ :

Ծրագրութեանց արդիւնքը առաւելա - բար կախում պիտի ունենայ այն դիրքէն, որ եգիպտոս պիտի բռնէ Սուէզի ազդայ - նացման հետեւանքով Անգլիոյ կրած վը - նասներու հատուցման մասին Մաքմիլլընի ներկայացուցած պահանջներուն հանդէպ: Մաքմիլլընի կառավարութիւնը վճռուած հատուցում կը պահանջէ նաեւ ի հաշիւ եգիպտոսի անգլիահպատակներուն, ո - րոնց սեփականքները եգիպտական կա - ռավարութեան կողմէ գրաւման տակ դըր - ուեցան :

Անգլիոյ մէջ տիրող ընդհ. կարծիքն այն է , որ եթէ եգիպտոս նուազագոյն պիտոյ - ութեան ոգի ցոյց տայ, անգլեւեգիպտա - կան առեւտրական բնականոն յարաբե - րութիւններ կրնան վերսկսիլ :

× Լոյտերու ժողովին մէջ, Սալիսպըր - րիի մարքիզը, որ քանի մը շաբաթ առաջ հրաժարած էր իր պաշտօնէն՝ Մակարիոս արք. ի տպատ արձակման դէմ բողոքելու համար, բուռն խօսքերով յարձակեցաւ վարչապետին դէմ. անընդունելի դասե , որ անգլ. կառավարութիւնը համակերպի Սուէզի ջրգի դոյավիճակին, եւ պահան - ջեց որ Անգլիա եւս հետեւի Ֆրանսայի օ - րինակին ու չօգտագործէ Սուէզի ջրանց - քը :

տով լուծուի, եւրոպական դաշինքներու վաւերացմէ չկտտաճգուի. յետին նպա - տակ մըն ալ ունին. չորս տարիէ ի վեր ի - րենց ձեռքէն առնուած Արտաքին նախա - րարութիւնը կ'ուզեն ձեռք ձգել :

Ամմատականները կրնային յուսալ թէ կառավարութիւնը իրենց պիտի յանձնուի, եթէ ներքնապէս այսքան բաժան - բաժան չըլլային: Արդարեւ, առանց հաշուելու Մենտէսեան եւ Քէօվլի հոսանքներուն թշ - նամութիւնը, մենտէսեան թեւն ալ ինքն իր մէջ բաժնուած է քանի մը հոսանքնե - րու :

Այս առթիւ, չատ յատկանշական եւ կա - րեւոր դէպք մը պատահեցաւ հինդշաբթի օր. Մենտէս Ֆրանս հրաժարեցաւ Ամմա - տական կուսակցութեան փոխ - նախագա - հի իր պաշտօնէն, որովհետեւ վարչու - թեան անդամներուն մեծամասնութիւնը կը քննադատէր իր բռնած ընթացքը: Այսպէս, կառավարական տագնապին վը - րայ կը բարդուի նաեւ Ամմատական կու - սակցութեան տագնապ մը :

Ինչպէս կը տեսնուի, նախագահ Քոթի բաւական մեծ դժուարութիւններու պիտի հանդիպի, կառավարական տագնապը լու - ծելէ առաջ :

× Կը հաստատուի թէ նախագահ Քոթի դէպի Մ. Նահանգներ կատարելիք ճամ - բորդութիւնը պիտի յետաձգէ աշնան , եթէ կառավարական տագնապը լուծուած չըլ - լայ մինչեւ Յունիս 2:

× Ելմտական ու Տնտեսական նախարա - րութենէն կը հաղորդեն թէ հրաժարեալ կառավարութիւնը որոշեց չեղեալ նկատել թղթատարական, հեռաձայնային հաղոր - դակցութեանց եւ պերճանքի առարկանե - րու վրայ դրուած յաւելեալ տուրքերու հրամանագիրը: Տրուած բացատրութիւնը այն է, թէ քանի որ կառավարութիւնը յա - ւելեալ տուրքերու ծրագրին պատճառով ինկաւ եւ իր ելմտական ծրագիրը ամբող - ջութիւն մը կը կազմէր, պատճառ չկայ որ միայն Յուլիս 1էն սկսեալ գործադրելի վերոյիշեալ հրամանագիրը ի գործու մնայ :

ՅՈՐԴԱՆԱՆ ԿԸ ՊԱՀԱՆՋԷ ՍՈՒԲԻԱԿԱՆ ԲԱՆԱԿՆԵՐՈՒՆ ՀԵՌԱՑՈՒՄԸ

Յորդանանեան կառավարութիւնը պա - հանջեց Սուբիայէն, որ յորդանանեան հո - ղամասերու վրայ գտնուղ իրենց բանակ - ները եւս կանչեն :

Սակայն սուբիական բանակները տակա - ւին կը չարունակեն մնալ ուր որ էին , իսկ Սուբիոյ կառավարութիւնն ալ չի պահեր իր դժգոհութիւնը :

Միւս կողմէ, արաբական բանակներն ալ կը չարունակեն գրաւուած պահել յոր - դանանեան իրենց դիրքերը: Յորդանան այս մասին որեւէ բողոք չընդունիր . ընդհակառակն, գոհ է, որ այս ձեւով ու - ժերը կը հաւասարակշռուին , մանաւանդ որ արաբական բանակները, յորդանեան ուժերուն հետ ձեռք ձեռքի , կ'ապահովեն երկրին ներքին անդորրութիւնը :

ԽՐՈՒՇՉեԻԻ ՆՈՐ ՁԱՒՐ

Մոսկուայի ճայնասփիւռը երէկ հպարտ - ղեց Խրուշչեւի մէկ ճառը, որուն մէջ կ'ը - սէ թէ Ս. Մուրթիւնը նպատակ չունի դը - րամատիրական աշխարհը ռումբերու ու - ժով պայթեցնելու: «Բայց , – կ'աւելցնէ Խրուշչեւ, քանի մը տարիէն հողագործա - կան մեր արտադրութիւնը պիտի դէմ անց - նի Մ. Նահանգներու արտադրութիւնը. եւ այս յաղթանակը չատ աւելի կարեւոր հե - տեւանքներ պիտի ունենայ քան ջրածին ռումբը» :

Շարունակելով, Խրուշչեւ կը յայտա - րարէ՝ «Մենք կողմնակից ենք խաղաղու - թեան, հիւլէական դէնքերու արգիլման եւ կը պահանջենք որ Մ. Նահանգներն ու Անգլիա եւս միանան մեզի՝ այս նպատակ - ներուն իրագործման համար » :

ԿԻՐԱԿԻ՝

ՇԱՀԱՆ ՇԱՀՆՈՒՐ

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԱՐԵՒՄՏ. ԳԵՐՄԱՆԻՈՑ Սոցիալ - Դե - մոկրատներու պարագուխը, Օլընհաուըր, կառավարութեան ներկայացուց Գերմա - նիոյ միացման մասին ծրագիր մը, որ կը նախատեսէ Վարչաւիոյ դաշինքին եւ Հիւս. Ատլանտեան կազմակերպութեան լուծումը : Ծրագրին դիմաւոր կէտերն են՝ «Զորս»երու ժողով մը (Ռ. Մուրթիւն, Մ. Նահանգներ, Անգլիա, Ֆրանսա), Միացեալ Գերմանիոյ ճանաչումը Ռ. Մի - ութեան ու Մ. Նահանգներու կողմէ, գեր - մանական զինուորական մասնակցութիւն՝ եւրոպական ընդհ. կազմակերպութեան մը մէջ, Գերմանիոյ սահմաններուն ճանա - չումը Զորս Մեծերու կողմէ :

ՆԱԽԱԳԱՀ Այզընհաուըր կարեւոր խոր - հրդակցութիւն մը ունեցաւ Մ. Նահանգ - ներու Ապահովութեան Այզ. Խորհուրդին անդամներուն հետ՝ ապագինման հարցին չուրջ յառաջ տարուղ միջազգային բա - նակցութիւններուն առնչութեամբ :

ԻՏԱԼԻՈՑ մէջ գործադուլներու չարժու - մը սկսաւ ծաւալիլ: Փոյլ հովիտին երկ - րագործական բանուորներուն միացան նաեւ մետաղագործական ճարտարարուես - տի 80·000 բանուորներն ու շինարարու - թեան մէջ աշխատող 350·000 բանուոր - ներ :

ՍՈՒՐԻԱ. Իսրայէլի դէմ բողոք ներկա - յացուցած էր ՄԱԿի Ապահովութեան Խորհուրդին. հարցին քննութիւնը յետա - ձգուեցաւ երեքշաբթի օրուան :

ԿԻՊՐՈՍԻ մէջ ընդհ. գործադուլ յայ - տարարուեցաւ այսօր՝ պատերազմական վիճակին պահպանման դէմ բողոքելու հա - մար :

ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ 800 գրօսաշրջիկներ 0 – տեսայէն հասան Նափոլի :

ՍԱԿԱՐԱՆ (Մայիս 23).— Զոյլ ոսկի՝ 479·000, նափոլէոն 3700, գուինէ 3390 , անգլ. 4270, քսան տոլարնոց 17·080 , թղթադրամ (անպաշտօն) սթերլին 1115, տոլար 410, գուինէ 98:

ԱԿՆ ԸՆԴ ԱԿԱՆ

●

Վիճակը ձգուած էր: Որ եւ է տառա-նում կամ ընկերում պիտի նշանակէր գա-ղափարը եւ անձնասպանութիւն:

Ճգնաժամը կը պահանջէր ինքնապաշտ-պանութիւնը կազմակերպել վճռական եւ միակամ: Դիմադրական պայքարը մղել հաւաքարար: Զարնել եւ զարնուիլ ան-վրկանդ:

Եւ ամբողջ Վասպուրականը ոտքի կանգ-նեցաւ վտտ պահելու համար իր արեւը Ա-զատութեան չողերուն տակ:

Անձնուէրները ամէհի պատնէշներ կանգ-նած էին իրենց բազուկներով մղելու հա-մար զոյամարտը: Ճակատ ճակատի եւ ակն ընդ ական:

Այլ եւս ոչ ես ու դուն, ոչ աս ու ան: Ոչ տարիք, ոչ ալ դասակարգ: Ոչ սեռ, ոչ ալ դիրք:

Մենք, — բոլոր տրամադրելի ուժերով:

Կրակ ամէն ուղղութեամբ: Ռազմական բոլոր միջոցներով ու հերոսական խոյանքով:

Երբ առաջին զնդակը որոտաց, Թշնա-մին խուճապի մատնուած էր արդէն եւ կը մոլոտար անզօր կատաղութեամբ:

Որո՞ւ մտքէն կ'անցնէր թէ երէկուան բայան պարտութեան պիտի մատնէր ամ-բողջ բանակ մը, դիրքեր դրաւելով յու-սահատական քաջութեամբ:

Հրամանատարը ինք, անարդ դաւադիր եւ արիւնարբու հրէշ, փրկութիւն կը փնտռէր անպատիւ նահանջով մը:

Ինք որ իշխանի եւ երեք ընկերներուն արիւնը լակած էր դեռ երէկ եւ դէպի սպանդանոց առաջնորդած՝ Վռամեանը:

«Ա՛խ, Վասպուրական, աշխար Հայաս-տան»...

Ահա նորէն փոթորիկ մը: Թերեւս վեր-ջինը:

Զարկ: Եւ թող դաշնը լճանայ իր ար-եան ճապաղիքներուն մէջ, որպէս զի բաց-ուին Ազատութեան ճամբաները:

Այնքան դար լացիր եւ այժմ վառօդին ծուխն է որ պիտի ցամքեցնէ արցունք-ներդ:

Վա՛տ է թշնամին եւ անողորմ: Կ'ուզէ իր տիրապետութիւնը պահել Ջարդու-միշտ ոսկորներուդ վրայ, դերեզմանոցի մը վերածելով ծաղկաւէտ երկիրդ:

Զարկ, որպէսզի չինարար բազուկդ կա-րենայ գործել ազատ ու անվտանգ:

... «Ակն ընդ ական եւ ատամն ընդ ա-տաման»:

Կա՞րճ տեւեց յաղթանակը:

Ոչի՛նչ: Քառասուն տարի ետքն ալ

ԵՐԲ ԱՌԻՒԾԸ Կ'ԱՐԹՆՆԱՅ

●

Վասպուրականի հերոսամարտի տարե-դարձի այս օրերուն, խորասուզուած հայ-րենի յիշատակներու մէջ, միտքս մեզի – նարար կը սաւառնի մինչեւ 1896 թուա-կանը: Կը մտաբերեմ թէ ինչպէս գաւառ-ներու ժողովուրդը անդին ու անկազմա-կերպ ըլլալուն համար ոչխարի պէս մոր-թուեցաւ, եւ կը վերապրիմ քաղցր յու-շերով այն շրջանը՝ որու ընթացքին ան արիացաւ հետզհետէ, եւ ընդունակ դար-ձաւ կերտելու 1915ի յաղթական հերոսա-մարտը:

Գաւառներու մէջ Հ. Յ. Դաշնակցու-թիւնն էր որ սկսած էր իր կազմակերպու-թիւնը՝ Շատախէն: Հոն կազմած էր քա-նի մը խումբեր եւ զէնքեր ալ հայթայ-թած: Սակայն դեռ միւս գաւառները չան-ցած՝ դահիճը տուած էր ջարդի ահեղ հրամանը: Այս խումբերը Շատախ — թա-ղի մէջ հերոսաբար եւս մղած էին խուժա-նը՝ եւ փրկած ժողովուրդը, միայն 60–70 զոհերով: Անմահ Նիկոլ Դումանի խումբն ալ պաշտպանած էր Փեսանդաշտի 3 – 4 դիւղերը:

Ողբերգական էր միւս գաւառներուն վի-ճակը:

Այսօր, 61 տարի յետոյ, յիշողութեան մէջ անջնջելի ու թարմ մնացած են ըս-պանդի այն ահաւոր տեսարանները՝ որոնց ականատես եղայ մանուկ հասակիս:

Քրտական վոհմակները յանկարծ ազատ համարձակ խուժեցին հայրենի դիւղս եւ սկսան ջարդել արական սեռը 4 – 5 տարե-կանէն մինչեւ ամէնէն զառամեալ ծերու-նին:

Հրացանները կը դոռային, սուրերը, դաշոյնները կը չողային: Տապարներու ու բիրերու ջարդ ու փշուր

ընող հարուածները կ'իջնէին:

Նոյն ողբալի վիճակին ենթարկուեցան բոլոր դիւղերը: Յիշատակութեան արժա-նի դիմադրական ոչ մէկ փորձ տեղի ունե-ցաւ: Տանեկան հազարաւորներ այսպէս խողխողուեցան: Շէն դիւղերն ու զարա-ւոր վանքերը մոխրակոյտի վերածուե-ցան:

Ու հիմա աչքերուս առջեւ կը պատկե-րանայ այս գաւառներու 1915 Ապրիլի հո-յակապ դիմադրութիւնը:

1896ի երկիւղա, այդ երիտասարդութե-նէն հետք չէր մնացած: Հ. Յ. Դաշնակ-ցութեան անձնուէր գործիչներ Արամի, Իշխանի, Կոմսի, Սարգիսի եւ իրենց գոր-ղակից դիւցազն հայդուկներու բոցավառ չունչին տակ յառաջ եկած էր երիտա-սարդութիւն մը տոպրուած յեղափոխու-թեան արբազան գաղափարներով: Ան այ-ժմ ունէր առնական դիմագիծ, անխոր-տակելի բազուկ, անընկճելի կամք: Գար-ձած էր ազատատենչ, անվեհեր, խիզախ:

Աղթամարի եւ Նարեկի կուխներու մէջ հայդուկներու ցոյց տուած քաջութիւնը, կարգ մը ոճրագործ պէկերու վրայ կա-տարուած խիզախ ահաբեկումները, աւա-րառու ցեղերու եւ կեղեքող պաշտօնեանե-րու սանձահարումն ու խաղաղ աշխատան-քի ստեղծումը՝ երիտասարդութեան մէջ յառաջ բերած էին աննկարագրելի խան-դավառութիւն եւ խոր պաշտամունք դէպի յեղափոխութիւնն ու իր դիւնուորեալները:

Ան ըմբռնած էր զէնքի հրաշագործու-թիւնը եւ ծախելով արտը, այդին, մէկ հատիկ եղը կամ կովը զէնք մը գնած էր: Անոր փարած անբաժան, ու վճռած պաշ-պանել ժողովուրդի կեանքն ու պատիւը մինչեւ իր վերջին շունչը:

Այս աքանչելի երիտասարդութիւնն էր ահա, որ հին սերունդին պատկանող սա-կաւաթիւ յեղափոխականներու հետ, դը-

պատմութիւնը կ'ըսէ.

— Ժողովուրդ մը կար մօտաւոր Արե-ւելքի լեռներուն մէջ, Արարատի սա-րոտը:

Ճակատագրական պահու մը, այդ ժո-ղովուրդը դերադոյն զոյամարտը մղեց իբրեւ մէկ մարդ փչրելով արիւնալցնող բռնակալութեան մը ժանդոտած շղթա-ները:

Ան Ազատութեան եւ ստեղծագործ աշ-խատանքի դրօշը պարզեց աւերակներու վրայ: Եւ երբ կը չարունակէր վարել ու հերկել, ուրիշ դաւադիր մը դաշոյնը խրեց իր կողերուն: Այդ ժողովուրդին բե-կորները, մասամբ Արարատեան դաշտին մէջ հաստատուած եւ մասամբ ցիրուցան

լուխն անցաւ ինքնապաշտպանութեան սրբազան գործին: Ամէն մէկ դիւղի ու թաղի մէջ, որքան ալ աննպաստ ըլլային իր դիրքերը, տուժի պէս կուրծք տուաւ հազարաւոր խուժանի, զօրքի ու թնդան-թի դէմ: Ի մի հաւաքեց ժողովուրդը: Իր արծուի թեւերու տակ առաւ, եւ օրե-րով դիւցազնական պայքար մղելով հե-տապնդող կատաղի թշնամիի դէմ՝ անցուց զայն բարձրաբերձ, ձիւնածածկ լեռնե-րէն, անդնդախոր ձորերէն, հարթ դաշ-տավայրերէն եւ ապահով հասցուց դիմա-դրութեան կեդրոնները, Այգեստան, Վա-րագ, Շատախ, Փեսանդաշտ, Լիմ կղզին, ու այս վայրերու մէջ ալ չարունակեց մահու ու կենաց կռիւը իր հերոս դինա-կիցներու կողքին՝ խինդ ու ծիծաղով, հարանեկան պարերով, թշնամին կատե-ցնող ոտքի երդերով:

Երիտասարդութեան այս քաջագործու-թիւնները վարակեցին հղիները ժոլո-վուրդի բոլոր խաւերուն: Ամէն ոք, ա-նանց դասակարգի ու տարիքի խորու-թեան, ճիգ թափեց փայլելու քաջութեան արարքներով: Քանինե՛ր մեր դեղջուկ ախտէրներէն, նոյնիսկ բողոքական քա-րոզիչներէն զէնք վերցուցին ու դիրքերը մտան: Անոնցմէ ոմանք կռիւներ ալ ղե-կավարեցին:

Մեր պատանիներն ու աղջնակները դըն-դակներու տարափին տակ դիրքէ դիրք թռան աներկիւղ՝ նամակ ու զնդակ հա-դցնելու համար մարտիկներուն: Մեր հօ-տաղներէն հերոսներ դուրս եկան: Մեր քաջասիրտ մայրերու ու քոյրերու աչքե-րու մէջ արտասուք չէղաց, ոչ ալ յուսա-լքումի սարսուռն անցաւ անոնց սրտերէն՝ հակառակ արհաւրալի կացութեան: Անոնք եղան միշտ համակ խրախոյս ու քաջա-լերանք:

Ճիշդ է որ ամէն մէկ ժողովուրդի սիր-տին մէջ առիւծ մը կայ մրափող, պէտք է զայն արթնցնել դիտնալ:

Ալ արթնցած էր մեր ժողովուրդի առիւ-ծը իր զարաւոր խոր քունէն: Անոր ահեղ մռնչիւնէն դղրդացին Վասպուրական Աշ-խարհի սարերն ու ձորերը, դաշտերն ու հովիտները: Եւ անոնց մէջ որջացած մարդ – գազանները փախուստ տուին լե-ղապատառ:

Մեր նուիրական հայրենիքը մաքրուե-ցաւ պինքը դարերէ ի վեր տրորող պիղծ կրունկներէն: Հրէշի դիւային ծրագիրը ձախողած էր Վասպուրականի մէջ:

Փա՛ռք անոնց՝ որոնք դիտցան արթըն-ցնել մրափող առիւծը:

Փա՛ռք մեր առիւծասիրտ ժողովուր-դին:

ՂԱԶԱՐ ՆԵՐԿԱՐԱՐԵԱՆ

ՎԱՍՊՈՒՐԱԿԱՆԻ ՀԵՐՈՍԱՄԱՐՏԸ

●

«... Հայ դեղը իր դոյութեան ընթաց-քում չատ անգամ է փարել զէնքին, իր դոյութիւնը պահելու համար, չատ ան-գամ է հրապարակ բերել կորով, բայց այն կորովը, հերոսական այն ճիգը, որ նա հրապարակ բերեց մի քանի վայրե-րում իր ներկայ դոյութիւնը պահելու համար... կարելի է ասել, բացառիկ է եղածների մէջ»: (Ա-Դօ, «Մեծ Դէպքերը Վասպուրականում 1914-1915»: Երե-ւան, 1917):

Քառասուն տարի առաջ, երբ Ա-Դօն հրատարակութեան կուտար իր դիրքը, ծանօթ էր Վասպուրականի մէջ կատա-ւած դէպքերուն միայն: Իր ծանօթու-թիւնները արդիւնք էին 1915ին, տեղին վը-րայ կատարած լայն պրպտումներուն եւ քննութիւններուն:

Առանց ստորագնահատելու հերոսական այն հոյակապ էջերը, որ մեր ժողովուրդը արձանագրած է իր երկարամեայ դոյու-թեան ընթացքին, Ա-Դօն, այն անխախտ համոզումն ունէր, որ Վասպուրականի հերոսամարտը «բացառիկ է եղածների մէջ»:

Այս նոյն գնահատութիւնը ունեցած են ուրիշ հեղինակութիւններ ալ, որոնք ծա-նօթ են Վասպուրականի հետ, նաեւ, Մուսա Տաղի, Ուրֆայի, Այնթափի, Մա-րաշի, Սասունի եւ դեռ ուրիշ վայրերու հերոսական պայքարներուն:

Ընդհանրացած այս գնահատութիւնը հիմնաւորելու բազմաթիւ պատճառաբա-նութիւններէն, մատնանշենք մէկ քանի կարեւորները միայն:

Ա.— Դէպքերու ծաւալումը:

Վասպուրականի դիմադրական չարժու-մը չսահմանափակուեցաւ մէկ կեդրոնի մէջ: 1914ի վերջերէն մինչեւ 1915ի ա-ռաջին ամիսներուն, զանազան գաւառնե-րու մէջ տեղի ունեցած, համեմատաբար մանրակի բնոյթ կրող դէպքերուն յաջոր-դեց ընդհանուրը — իրական ապըս-տամբութիւնը Ապրիլեան դրեթէ միա-ժամանակ եւ բոլոր գաւառներուն մէջ:

Այսպիսով, Վասպուրականի 200 հազար հայութիւնը, միասնաբար եւ միաժամա-նակ կռուի դուրս կուգար թուով եւ դի-նական պատրաստութեամբ անհամե-մատաբար զօրաւոր թշնամիին դէմ, ցրուած ամբողջ նահանգին մէջ:

Հայութիւնը իր դէմ ունէր ոչ միայն թրքական կանոնաւոր բանակը, ոչ միայն ուրիշ շրջաններէն փոխադրուած քրտա-կան «չէթէկեան» մասերը, այլ եւ տեղա-ցի Թուրք եւ Քիւրտ տարրը:

Եթէ մեր բոլոր շրջանները անկարող ե-ղան երկար ժամանակով տոկալ թշնամու դերակչիռ ուժին, եւ ստիպուած եղան լը-քել իրենց դիրքերը ու մեծ կորուստներու դնով միանալ պայքարը չարունակող կեդ-րոններուն, այս իրողութիւնը սակայն, փաստօրէն չսահմանափակեց գործողու-թիւններու ընդհանուր շրջանդիծը:

Այսպիսով, Վասպուրականի դիմադրա-կան չարժումները, սկիզբէն իսկ տարածուեցան ամբողջ նահանգին մէջ, եւ մնացին ամենածաւալունը մինչեւ վերջ:

Բ.— Պայքարի տեւողութիւնը:

Վասպուրականի դիմադրական պայքա-րի տեւողութեան չրջանը, ճիշդ պիտի չըլլար սահմանափակել օրերով: Ասիկա, այն պատճառով, որ 1915 Ապրիլէն առաջ, 1914ի վերջին ամիսներուն սկսած չարք մը չրջանները — մասնաւորապէս հարաւա-րեւմտեան — փաստօրէն թատերաբեմ դարձեր էին տեւական ընդհարումներու:

Իրբեւ հետեւանք այս իրողութեան, խանգարուած էր այդ չրջաններու բնակա-

նոն կեանքը: Հայութիւնը կը մտածէր ապահովելու եւ զօրացնելու իր դիմադրա-կան հնարաւորութիւնները, իսկ Թուրքը՝ նորանոր զաւեր կը ծրագրէր աւելի ար-մատական եղանակով իրականացնելու իր հայազլինջ ոճիրը:

Այս պայմաններուն մէջ, Վասպուրակա-նի դիմադրական պայքարի սկիզբը պէտք է առնել ոչ թէ 1915 Ապրիլի առաջին օրե-րը, այլ չատ առնուազն 5–6 ամ-սով, եւ վերջացած նկատել 1915 Մայիս 15ին:

Գ.— Համաժողովրդական բնոյթը:

Ազգաղութեան չրջանին, Վասպուրա-կանցին ընդհանրապէս «կռուազան» է եւ նուազ համերաչխատը: Ծայրայեղ, ան-դիջող, չախուռն եւ կրքոտ՝ ներքին վէ-ճերու եւ պայքարներու մէջ: Արմատացած եւ պատմական հին թուականներէն ժա-ռանգած իր այս դիծը չփոխուեցաւ եր-բեք: Ընդհակառակն, աւելի ցայտուն դարձաւ մեր ազատագրական չարժման ընթացքին հետ զուգահեռաբար: Ասիկ ալ, կուսակցական տեւական եւ չարաճուն վէ-ճերը, մեր օրերուն, մասնաւորապէս Վա-նի եւ իր արուարձաններու մէջ:

Ասով մէկտեղ, Վասպուրականցին զար-մանալիօրէն դիտէ միանալ եւ միացեալ ճա-կատ ստեղծել իր դոյութեանը սպառնա-ցող վտանգներու եւ աղէտներու պահուն:

Համագործակցութեան եւ համերաչխու-թեան ոգիի չնորհիւն էր, որ Վասպուրա-կանը համեմատաբար նուազագոյն կո-րուստով ազատուեցաւ 1895 - 96ի կոտո-րածներէն:

Այդ նոյն ոգին էր, որ 1915ին մէկտեղեց Վասպուրականի բովանդակ հայութիւնը, վերածելով զայն դիմադրական ամրակուռ ուժի մը:

Կարեւորը այս պարագային, այն չէ թէ ո՞վ ի՞նչ դեր կատարեց համաժողովր-դական այս միացեալ ճակատով մղուած պայքարին մէջ: Փաստերն եւ իրողու-թիւնները պատասխանած են արդէն այս կրկնակի հարցումներուն:

Էականը այն է, որ Վասպուրականի Հե-րոսամարտի ամբողջ տեւողութեանը, մեր ժողովուրդի ամբողջական միութիւնը՝ դլխաւոր եւ զօրաւորագոյն ազդակներէն մէկը հանդիսացաւ վերջնական յաղթա-նակին մէջ:

Մեր կուսակցութիւնները առանց այս միութեան դժուար թէ կատարէին իրենց վրայ ընկած ծանր եւ պատասխանատու դերը:

Ասկէ ալ, մեր Հերոսամարտի համաժո-ղովրդական նկարագիրն ու բնոյթը:

Դ.— Արդիւնքը:

Սկիզբը յիշեցինք տարբեր չրջաններու հերոսամարտներն ալ: Ամէն տեղ մենք կը գտնենք յանդգնութեան, քաջութեան եւ զոհաբերութեան մրեւնոյն ոգին: Ասով մէկտեղ, այս բոլորի արդիւնքը նոյնը չե-ղաւ:

Վասպուրականի Հերոսամարտը բացա-ռիկ եղաւ նաեւ այս տեսակէտէն ալ: Եր-կարատեւ եւ մեծ զոհաբերութիւններով մղուած պայքարը վերջացաւ կատարեալ եւ ամբողջական յաղթանակով:

Երկու հարիւր հազարի հասնող հայու-թիւնէն փրկուեցան աւելի քան 150 հա-զար հոգի:

Բարոյական մեծագոյն չահէն զատ, 150 հազար հայութեան փրկութիւնը՝ դերա-գոյն չահը, վճռապսակը եղաւ Վասպու-րականի Հերոսամարտին:

Մեր յիշած այս պատճառները միայն բաւական չե՞ն արդարացնելու այն բացա-ռիկ գնահատութիւնը, որ կը տրուի Վասպուրականի Հերոսամարտին:

Ս. ՏԷՐ ԹՈՎՄԱՍԵԱՆ

ՆԱՀԱՏԱՑՈՒՄ

ԳԱՂԱԹԱՅԻ

Ա. ՔՈՉԱՐԻ

ՊՈՒՐՃԱՑՈՒՄ ՎԵՑՓԱՆՅԱՆ

Հրատ. «Ալեքսանդր Շիրվանզադե» ընկերության վարչության կողմից

Գինը 1 ռուբլի 50 կոպեկ

Գնել կարելի ամեն տեղ գրավաճառներից։

Ստացվել է գրավաճառ Ա. Ղազարյանի մոտ։

Գնորդները դիմեն հեռագրով

ԲԱՑԱՌԻԿ ՀԱՄԵՐԳ
ԻՍԻՒ ՄԷՋ

Շաբաթ-կիրակի, 29 Մայիս, երեկոյեան ժամը 9ին, Իսիի Բաղաքապետարանի շէնքի սրահին մէջ :

Կազմակերպուած տեղւոյն «Զաւարեան» կոմիտէին կողմէ ,Մայիս 28ի Ազգային տօնակատարութեան առիթով :

Մասնակցութեամբ՝

ՍԻՓԱՆ-ԿՈՄԻՏԱՍ ԵՐԳԱՀԱՒԻՄԲԻՆ

եւ ընկերակցութեամբ Օրբէսքրը տը Փարիի : *Ղեկավարութեամբ*

ԿԱՐՊԻՍ ԱՓՐԻԿԵԱՆԻ

Ցայտագրին մաս կը կազմեն՝

Կոմիտաս Վարդապետի, Եկմալեանի, կանաչեանի, Ալթունեանի եւ Ափրիկեանի *լաւագոյն գործերը , որոնցմէ մաս մը առաջին անգամ ըլլալով կ՝ունկնդրուի մեր շրջանի մէջ :*

Տոմսերու գիները են՝ 300, 400 եւ 500 *ֆրանք : Տոմսերուն համար դիմել կազմակերպիչներուն եւ Գրատուն Հրանտ Սամուէլ :*

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ .— Հասարակութենէն *կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ :*

ՖՐԱՆՒՕ-ԱՐՄԷՆԻԷՆ
ԹԱՏԵՐԱԽՈՒՄԲ

ԴԵՐԱՍԱՆ ԱԻԵՏԻՍ ՄԻՍԻՐԵԱՆ

ժողովուրդին փափաքին վրայ դարձեալ կը բեմադրէ
Մաքս Տրէհերի

«ՏԱՄՆԸԵՕԹ ՏԱՐԵԿԱՆՆԵՐԸ »
(Տրամ երեք արար)

կիրակի, Յունիս 16ի իրիկունը , ժամը 8·45ին

Փոլ Ֆարալիքի թատրոնին մէջ ,
21 ռիւ Իվ Թիւտիէ
Մէթրօ Ռեպիւպլիք)

Ինչպէս նաեւ ֆրանսերէն «ՋԱՓԻ ՎՐԱՑ ՇԻՆՈՒԱԾ ԱՄՈՒՍԻՆԸ »

Բեմադրութիւն՝ Հանրի Ճանիքի
կը մասնակցին (այրուբենական կարգով) Մատլէն Էֆիզեան, Մառի Էօֆսիւզեան, Հայկուհի Խտրշեան, Ժիզել Ճանիէ, Աւետիս Միսիրեան, Տրդատ Նշանեան :

ԿԱՐԵՒՈՐ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ
Անպայման պէտք է այցելել
ՊԱՇՏՕՒՐԵԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ
246 Rue Vendôme et
20 Rue Villeroy
LYON

Թարմ, համեղ եւ դիւրամատչելի Արեւելեան եւ Եւրոպական ամենա – ընտիր ապրանքներ

Ինչպէս արմաւ (ճիւղերով), պա – միա, եալանճի տոլմա, յունական թուրչիները, պիպեռ, տերեւ, թա-հին հելվա, վանիլլ, չոքոլա, նուա-ղէթ, լոքում, (սաքըզը, նուաղէթ եւ փիսթաչ) տուփով եւ քաշով, Շերակ օղին (41 45 աստիճան), սուճուք, պաստրմա (կեսարական), սուրճ (քարավան եւ մոքքա) հա-մեմներ, մահլէպ, սալէպ, ձիթա-պտուղ, ձէթ (350 ֆր· լիտր), քաշ-կավալ, ճերմակ պանիր (ոչխարի կաթով) եւ ամէն կարգի պահա – ծոններ եւայլն, եւայլն:
Մի վարանիք դիմեցէք՝

ՊԱՇՏՕՒՐԵԱՆԻՆ

LA STÉ. **VERGER-FRUITS**
12 Rue St. Denis, Paris (I)
(Perimètre des Halles)
*

Փարիզի կեդրոնական Հալին մէջ հայկական միակ հաստատութիւնը կը փնտռէ Հարաւ· Ֆրանսայի գա-ւառներէն հմուտ եւ մասնագէտ՝
Courtier expéditeur en
Fruits et Légumes
Tél. CEN 57-18

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ՄԵԾԱՐԱՆՈՒԻ ՕՐ
Նուիրուած

ԽՐԻՄԵԱՆ ՀԱՅՐԻԿԻ
ԻՐ ՄԱՀՈՒԱՆ 50ԱՄԵԱԿԻՆ ԵՒ
« ԱՐԾԻՒ ՎԱՍՊՈՒՐԱԿԱՆ »Ի
ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ 100ԱՄԵԱԿԻՆ

ԱՌԹԻՒ

Այս կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 16ին, Սալ Մազընոյի մէջ (88 բիւ տ'Օպսեռը)

Նախաձեռնութեամբ վասպուրականի Հայր· Միութեան կեդր· վարչութեան *Մասնակցութեամբ* Մարսէյլի Համազգ· Մշակութային Միութեան եւ Տարօն - Սալնոյ – Ջորի Հայր· Միութեան :

Կը նախագահեն Պ. Պ. Վ. ՊԱՆԴԻԿԵԱՆ, Ա. ԹԵՐՋԻՊԱՇԵԱՆ, Գ. ՇԵՂԻԿԵԱՆ :

Կը խօսին Փրոֆ. Գ. ՄԱՑԻԿԵԱՆ եւ Պ. Կ. ՓՕԼԱՏԵԱՆ :

Գեղարուեստական բաժինին կը մաս – նակցին Օր· Մ· Սիմոնեան, Օր· Ա· Շա-միրեան, Պ· Ս· Աւտոյեան, Պ· Գ· Քեն - տիրեան եւ Պ· Մ· Տեռոյեան :

Կ'արտասանէ Անիթա Սարգսեան :

ՀՐԱՊԱՐԱԿԱՑԻՆ ԲԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՍԷՑԼԻ ՄԷՋ

Կազմակերպուած՝ Հ· Ց· Դ· Մարսէյլի Շրջ· կոմիտէի կողմէ, տեղի կ'ունենայ հինգշաբթի, 30 Մայիս, կէսօրէ վերջ , ժամը 3ին, Սալ Մազընոյի մէջ:

Կը խօսի Լիբանանէն նոր ժամանած «Քարէն Եփփէ» ճեմարանի նախկին տնօ-րէն եւ «Ծուսաբեր»ի խմբագիր՝

ՐՆԿԵՐ Մ· ԹՒՕԼՒՕԼԵԱՆ

Նիւթ՝ Ինչո՞ւ եւ ի՞նչպէս կազմակեր - պուեցաւ դաւը Կիլիկեան Աթոռին դէմ :
Կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ :

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ՝

ԴՊՐՈՑԱՍԷՐի մրցանակաբաշխութեան հանդէսը Ցունիս 30ին, որուն կը յաջորդէ դաշտահանդէսը :

SURPRISE - PARTY

Կազմակերպուած Հ· Ց· Դ· Նոր Սերունդի Պանէֆօ Քաշանի մասնաճիւղին կողմէ, այս կիրակի կէսօրէ վերջ, ժամը 16էն 23, Ազդ· Տան մէջ (ռիւ տը Թրէ - վիզ) :

Էֆօլ Սաթըրալի ֆառեակ

LE CHANT DU MONDE

ԵՐԳԵՐ ԵՒ ՊԱՐԵՐ ՀԱՑԱՍՏԱՆԷՆ
(Թիւ 1), Այգեկուտ, Ձինչ ու զինչ, Լուսնակ գիշեր, Անուշս, Խնջոյքի երգ, Գիւմբիի շուրջպար, Ի՞նչ - ի՞նչ ասեմ:
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԽՈՒՄԲ, *ղեկավարու - Թիւն՝ Ա. Ալեքսանտրեան, Գ. Զա-քարեան եւ Թ. Ալթունեան*
LDY 4043

×

ՀԱՑԱՍՏԱՆԻ ԵՐԳԵՐ *(Թիւ 2)*
Գացէք տեսէք, Կալի երգը, Մեռնիլ ճեզ համար, Կեցցէ փեսան, Եղնիկի պէս, Սարերով գացի :
Երեւանի բաախօ - կայանին ժողովր-դական գործիքներու խումբ, ղեկա-վարութիւն՝ Ա. ՄԵՐԱՆԿԻՒԼԵԱՆ, մեներգ Յովհաննէս Պատալեան եւ Օֆելիա Համբարձումեան :
LDY 4075

×

ԵՐԵՒԱՆԻ ԱՐՁԱԴԱՆԴՆԵՐ *(Թիւ 3)*
Երեւանի գիշերները, Իմ անոյշ Հա-յաստան, Սիրերգ, Տունին ճամբուն վրայ, Ստեփան Շահումեանին
Հայաստանի երգերու եւ պարերու խումբ, ղեկավարութիւն՝ ԹԱԹՈՒԼ ԱԼԹՈՒՆԵԱՆ :
LDY 4085

En Vente —
« ELEDISC »
269 Bd. Voltaire PARIS
et chez tous les bons disquaires

ՀԱՑԱՍՏԱՆԻ ԱՆԿԱԽՕՒԹԵԱՆ 39ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ
ԿԸ ՏՕՆՈՒԻ

ՄԱՐՍԷՑԼԻ ՄԷՋ

Ազամպրայի մէջ, այս շաբաթ պիշեր ժամը 9էն մինչեւ լոյս :

Նախաձեռնութեամբ Մարսէյլի Շրջ· կոմիտէի եւ մասնակցութեամբ չորս նախ բոլոր խումբերուն եւ ենթակոմիտէնե - րուն, Հ· Ց· Դ· Նոր Սերունդի Շրջ· վար-չութեան եւ իր խումբերուն, ինչպէս նաեւ Կապոյտ Ասչի Շրջ· վարչութեան եւ իր մասնաճիւղերուն :

Կը նախագահէ ընկ Ց· ՊԵՏՐՈՍԵԱՆ
Կը խօսին՝ ընկերներ Մ· ԹՒՕԼՒՕԼԵԱՆ եւ Ժ· ՄԻՐԻՃԵԱՆ :

Գեղարուեստական խնամուած բաժին :
Հայկական պարեր՝ Հ· Ց· Դ· Պոմոնի «Քրխտաւոր» խումբի կողմէ, կենդանի պատկեր :

Իրենց սիրայօժար մասնակցութիւնը կը բերեն .— Օր· Օր· Մ· Մարկոսեան (դաշ-նակ), Ալիս Շամիրեան (երգ), Մակի Իշ-խանեան (արտասանութիւն), Ալիս Յա - րութիւնեան (արտասանութիւն), Արմե - նուհի Ճանիկեան (արտասանութիւն) :

Պ· Պ· Սարգիս Չէօրէքճեան (ջութակ), Զարեհ Գասեան (մեներգ), ընկեր Գրիգոր Քէնտիրեան (Արտասանութիւն) :

Նուագախումբ՝

LUC ERARD

Ճոխ պիւֆէ մատչելի դիներով :
Մուտքը ազատ է :

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Ն· Պ· Հայ Սպայից Միութիւնը հրաւի - րում է անխտիր բոլոր Հայերին ներկայ լինելու այս կիրակի, Փարիզի Հայոց եկե-ղեցում հոգեհանգստեան պաշտօնին, յար-գելու համար յիշատակը Սարդարապատի Բաշաբարանի, Ղարաքիլիսայի եւ ուրիշ *հերոսամարտներու*, 1918 *Մայիսին պատ-ուոյ դաշտում ընկած հայ բանակի սպա – ների, ենթասպաների եւ զինուորների ո – րոնք սպարապետ Նազարբէեանի ընդհա - նուր հրամանատարութեամբ եւ քաջարի հայ ժողովուրդի միահամուռ ճիգերով, պարտութեան մատնեցին դարաւոր թշնա-մու գերազանց ուժերը եւ փրկեցին Հայ - րենիքը եւ էջմիածնի Սուրբ Աթոռը :*

Հայ Սպայից Միութեան վարչութիւն

Այրի Տիկին Աստղիկ Ախնազարեան եւ զաւակները կը ծանուցանեն թէ մասնաւոր հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատար - ուի այս կիրակի առաւօտ, յետ պատարա-գի իրենց սիրեցեալ եւ անմոռանալի ա - մուսնոյն եւ հօր

ՍՄԲԱՏ ԱԽՆԱԶԱՐԵԱՆի

մահուան տարելիցին առթիւ :
Կը հրաւիրուին ողբացեալին յիշատակը յարգողները :

ՑԱՒԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Հ· Ց· Դ· «Քրխտաւոր» ենթակոմիտէի վարչութիւնը եւ ընկերները իրենց ցա - ւակցութիւնը կը յայտնեն ընկ· Ց· Տէր - ոհէրեանի (Փիսոյեան) իր կնոջ Շաֆէ Տէրոհէրեանի *մահուան առթիւ, եւ ի փո-խան ծաղկեպսակի երկու հազար ֆրանք կը նուիրեն Մշակոյթի տան Փոնտին :*

ՄԱՑՐԵՐՈՒ ՕՐԸ ՎԱԼԱՆՍԻ ՄԷՋ

Վալանսի Հ· Ց· Դ· Նոր Սերունդի «Շ· ՄԻՍԱՔԵԱՆ» խումբի խնջոյքը :

Այս շաբաթ իրիկուն «Ա.Հարոնեան» ա-կումբին մէջ :

Գեղարուեստական ճոխ բաժին :

*
**

Կիրակի կէսօրէ վերջ Նոր Սերունդի հաւաքոյթը՝ նոյն սրահին մէջ :

Imprimerie Araxes, 46, Rue Richer,
Paris (9e) Pro. 05-73.

ՑՈՒՇԱՏԵՏՐ

●

Իսի .— Հ· Ց· Դ· Զաւարեան *կոմիտէի ժողովը այս շաբաթ , ժամը 21ին Սրխմ-եան դպրոցը : Շատ կարեւոր օրակարգ :*

Տէր եւ Տիկին Ց· Թաճեան եւ զաւակ - ները, Տէր եւ Տիկին Զ· Զաքարեան եւ զաւակը, Տէր եւ Տիկին Կ· Օսմանճեան եւ զաւակները, Այրի Տիկին Մելինէ Վասկօր եւ զաւակը, Այրի Տիկին Հ· Զալըքեան եւ զաւակները (Պոլիս), Այրի Տիկին Ս· Դա-ւիթեան, Սուլթանեան, Քէչիչեան, Ակ - նունի (Հայաստան) : Կիւլպէնկեան, Աւագ-եան, Պետրոսեան, Պօտուճեան, Ցարու - թիւնեան (Ֆիլիպէ) եւ Վասկօր ընտանիք-ները կը զանուցանեն իրենց մօր , մեծ մօր, հարսին, հօրաքրոջ եւ աղգականին՝

ԱՑՐԻ ՏԻԿ· ՄԱՌԻ Թ· ՕՍՄԱՆՃԵԱՆի
(Ծնեալ Սուլթանեան)

մահը, որ տեղի ունեցաւ Մայիս 22ին, յետ կարճատեւ հիւանդութեան :

Ցուղարկաւորութիւնը տեղի կ'ունենայ այսօր շաբաթ, Փարիզի Ս· Ցովհ· Մկր - տիչ եկեղեցին, 15 բիւ ժան կուժօն, ժամը 14·15ին, ուրկէ մարմինը պիտի փոխա - դրուի Սարսէլի գերեզմանատունը :

Մասնաւոր մահագդ ղրկուած չըլլալով, կը խնդրուի ներկայս իբր այդ նկատել :

ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍ
ՄԱՑՐԵՐՈՒ ՏՕՆԻՆ ԱՌԹԻՒ

Եկեղեցւոյ հովանաւորութեան տակ բացուած Պէլվիլի կրթ· Մարմնոյ դպրո – ցին :

Այս կիրակի ժամը 15ին :

Նախագահութեամբ Հայրապետական պատուիրակ Տ· ՍԵՐՈՎԲԷ ԵՊՍ· ՄԱ - ՆՈՒԿԵԱՆի :

Խմբերգ, պար, արտասանութիւն, տրա-մախօսութիւն աշակերտներու կողմէ :

Դպրոցի սրահը՝
48 Rue des Solitaires(Métro Place des Fêtes)

ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍ

Կազմակերպուած Հայ Երիտ· ակումբի կողմէ :

Այս կիրակի ժամը 15էն մինչեւ 22 : Զիմմէը պարէզբատան մէջ (Փլաս տիւ Շաթըլէ) : Նուագախումբ ժամ Քարթա : Ճոխ պիւֆէ : Հաճելի անակնկալներ : Ջերմ մթնոլորտ :

ՎԱՍՊՈՒՐԱԿԱՆԻ ՀԵՐՈՍԱՄԱՐՏԻՆ
42ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԻՆ ՓԱՌԱՏՕՆԸ

Շաբաթ, 25 Մայիս ժամը 21էն 5
CERCLE MILITAIRE (PLACE ST. AUGUSTIN)

Հանդիսաւոր բաժին — ժամը 21էն 23·– վարի սրահին մէջ
Նախագահութեամբ Պ. ՌԻՇԱՈՆ ԹՐԻՊՈՒԼԻԻ (Նախկին նախարար նախկին Ռազմիկներու) :

Կը խօսի Պ· ՀՐԱՆՏ ՍԱՄՈՒԷԼ

Ուղերձներ՝ Օր· Պասմաճեան, Պ· Պ· Սաֆրաստեան, Վարդանեան, Խերոյեան

Գեղարուեստական ճոխ բաժին :

Պար՝ Օր· Լ· Դանիէլեան, *երգ՝* Ա· Քիւփէլեան, Օր· Պէնկեան, Օր· Մուրատեան, *արտասանութիւն՝* Պ· Ա· Գմբէթեան

ՁԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ՆՈՒԱԳԱԽՕՒՄԲ

Գունաւոր ՆՈՐ ԺԱՊԱՒԷՆ եւ ապակիի վրայ գունաւոր պատկերներ :

Տեսարաններ Վասպուրականէն, որոնց մասին բացատրութիւններ պիտի տայ
Տիկին Ա· Խանտամեան

Պարահանդէս .— Վերի սրահին մէջ, ժամը 23էն 5 :
Թիւիւք նուագախումբ
ERIC MAZENSI
Ամերաքիօններով, խաղերով եւ բազմաթիւ նուէրներ չահողներուն
ՃՈԽ ՊԻՒՖԷ

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Հիմնադիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Le PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN en EUROPE

HARATCH

Fondateur : SCHAVARCH MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, rue de Trévise - Paris 9e

Fondé en 1925 Tél. : PRO. 86-60 R. C. Seine 57 A 2731

C. C. P. Paris 15069-82

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա եւ գաղութներ, տարեկան 3000 ֆր. վեցամս. 1600

Արտասահման՝ տարեկան 3500 ֆրանք: Հատը 12 ֆր.

ԿԻՐԱԿԻ 26 ՄԱՅԻՍ • DIMANCHE 26 MAI 1957

33ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7891 33ème ANNEE Directrice : *Arpik MISSAKIAN* ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 13ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3702

ՕՐՈՒԱՆ ԽՕՍՔԸ

ԱՌԱՋԻՆ ՋԷՆՔԸ

•

Ազգապահպանումը մեծ դժուարութիւններ կը ներկայացնէ արեւմուտքի քաղաքակիրթ երկիրներուն մէջ, ուր մերինէն աւելի բարձր մշակոյթ մը կը սպառնայ կլանել մեր նոր սերունդը:

Արեւելքի մէջ մշակոյթի մակարդակէն զատ իսլամական կրօնքն ալ կարեւոր ազդակ մը կը կազմէ հայութեան անաղարտ պահպանումին համար: Հոն ուր մզկիթ կայ՝ այլասերման վախ չկայ :

Արեւմուտքի մէջ քրիստոնէական կրօնքը երկասյրի սուր մըն է: Անիկա մեծապէս կ'օժանդակէ հայութենէն աստիճանաբար հեռանալու, ազգային կեանքէն ուծանալու եւ ի վերջոյ քաղաքակիրթ աշխարհի հսկայ հալոցին մէջ ձուլուելու :

Ինչպէս առաջքն առնել այս ահաւոր վտանգին, որ սպառնական կը դառնայ օրէ օր:

Երկու դլխաւոր դէնք կայ միայն, — Տուն եւ Դպրոց :

Առանց միջոցաւ է, որ կրնանք եթէ ոչ բոլորովին կասեցնել, գոնէ մեղմել հարիքը :

Շատ բնական երեւոյթ է, որ մանուկը երբ աչքերը կը բանայ կեանքին, տան մէջ իր ծնողքին ազդեցութիւնը կը կրէ, նախքան դպրոց յաճախելու տարիքին հասնելը :

Եթէ երախային հայրն ու մայրը, կամ տան մէջ միասին ապրող մօտիկ պարագաները հայերէն խօսին, շատ դիւրութեամբ, անգիտակցաբար, առանց հիմ մայրենի լեզուն կը սորվի անիկա: Կ'րնայ եւ աւելցնայ հայկական բարքերուն: Իր մէջ կ'արթնայ ազգային զգացումը:

Ուրեմն Ա. եւ մեծագոյն պատասխանատուութիւնը կը ծանրանայ ծնողքին վրայ: Գիտակից հայրեր ու մայրեր պէտք են մեզի ամէն բանէ առաջ, եթէ կ'ուզենք որ մեր զաւակները հայերէն սորվին եւ հայկական ղգացումով տոգորուին :

Խօսելով այս երկրի մասին, յաւալի է դիտել, որ քանի տարիները սահին, ա'նքան կը պակսի գիտակից ու հայրենասէր ծնողներու թիւը Ֆրանսահայ զաղութին մէջ :

Մայրեր կան, որ շատ լաւ հայերէն դիտնալով հանդերձ կը նախընտրեն Ֆրանսերէնը խօսիլ իրենց փոքրիկներուն հետ: Կը վախնան, որ եթէ հայերէն խօսին, մանուկը չի կրնար լաւ Ֆրանսերէն սորվիլ :

Զո՜ւր մտավախութիւն: Մանուկը Ֆրանսերէնը փողոցին մէջ կը սորվի արդէն՝ նախ քան մանկապարտէզ մտնելը : Իսկ ներկայ դարուն՝ երբ անթելն ու հեռատեսիլը սովորական դարձած են տուներու մէջ, փոքրիկը փողոց ելլելու անդամ պէտք չունի՝ տեղական լեզուն սորվելու համար :

Կարդ մը ծնողներու մէջ սոսկալի հեգնութեան ղգացումն ու նահանջականութիւնը սկսած են աւերներ գործել: Կ'ամչնան հայերէն խօսելէ դուրսը: Ու այդ ունայնութիւնը կը փոխադրեն իրենց տուներէն ներս :

Կան առեւտրականներ, որոնք կը քաշուին իրենց մայրենի լեզուով խօսելէ հայրենակիցի մը հետ իրենց խանութին մէջ՝ նոյնիսկ երբ օտար մը ներկայ չէ հոն :

Այս երեւոյթը դէչ անդրադարձում կ'ունենայ մատղաշ տարիքի մէջ գտնուղ մեր զաւակներուն վրայ, որոնք ո'չ մէկ ճիդ կ'րնեն, փափաք իսկ չեն ունենար սորվելու մայրենի լեզուն, որ ո'չ մէկ նիւթական չահ կ'ապահովէ իրենց :

Ուրեմն տունն է, ընտանեկան չարկը՝ մանկան առաջին դաստիարակը :

Եթէ կ'ուզենք, որ նոր սերունդը կապերը չկտրէ հայութեան հետ, չհեռանայ ազգային չրջանակներէ, չուծանայ ու չձուլուի արեւմուտքի համայնակուլ քուրային մէջ, ծնողքն է ամէնէն առաջ, որ իր պարտականութիւնը պէտք է կատարէ հանդիպ իր զաւակներուն: Ո'չ միայն ընկերքի տարիներուն, այլ մինչեւ չափահասութիւն :

Ընտանեկան չարկն է, տունը՝ մեր առաջին դէնքը՝ պաշտպանուելու համար սպիտակ չարդին դէմ :

ՀՐԱՆՏ – ՍԱՄՈՒԷԼ

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԿԱՌԱՎԱՐԱԿԱՆ ՏԱԳՆԱՊԸ

•

ՐԸՆԷ ՓԼԻՎԷՆ ՄՏՔԵՐԸ ՇՕՇԱՓԵԼՈՒ ՊԱՇՏՕՆ ՍՏԱՑԱՒ

Նախագահ Քոթի չի յուսար թէ կառավարական տագնապը լուծուած պիտի ըլլայ մինչեւ Յունիս 1· այդ պատճառով ալ նախ որոշեց յետաձգել դէպի Մ. Նահանգները կատարելիք իր ճամբորդութիւնը : Ուաշինկթընի Ֆրանսական դեսպանը այս որոշումը յայտնեց ամերիկեան կառավարութեան. նախագահ Այզընհաուըր ցաւ յայտնեց այս յետաձգման համար եւ յոյս յայտնեց թէ մօտիկ ապագայի մէջ աւելիթը պիտի ունենայ նախագահ Քոթին ընդունելու :

Երկրորդ յաւականչական քայլ մը· — Ֆրանսայի Հանրապետութեան նախագահը պաշտօն յանձնեց Րընէ Փլեվէնի, որ տեսակցութիւններ ունենայ քաղաքական անձնաւորութեանց հետ, անոնց մտքերը չօչափէ եւ կարելի եղածին չափ չուտով տեղեկագիր մը ներկայացնէ իրեն՝ ձեռք ձգած արդիւնքներուն մասին :

Րընէ Փլեվէն ընդունեց իրեն վստահուած այս պարտականութիւնը, ճշդելով հանդերձ, թէ ոչ այժմ եւ ոչ ալ աւելի ուշ ինքը որեւէ մտադրութիւն ունի կի Մոլէի յաջորդելու : Ընդհանուր կարծիքն այն է, որ Րընէ Փլեվէն ամէն ճիգ ի գործ պիտի դնէ, որպէսզի կի Մոլէի յաջորդ կի Մոլէ՝ դահլիճի տարբեր կազմով մը : Այս ուղղութեամբ յօդուած մըն ալ գրած է Փլեվէն, որուն մէջ կ'ըսէ թէ հայրենասիրութիւնը, Ալժիրիոյ, դրամի կայունութեան եւ միջազգային կացութեան պատճառով, կը պահանջէ որ բոլոր կուսակցութիւնները ալ որոշ զիջումներ ընեն, եւ կ'առաջարկէ նախկին դահլիճին կազմը փոխել՝ փոխանակ նոր դահլիճ մը կազմելու :

× Ուրբաթ կէսօրէն վերջ, գործի ձեռնարկելով, Րընէ Փլեվէն ամէնէն առաջ երկար տեսակցութիւն մը ունեցաւ կի Մոլէի, ապա Փօլ Բամատիէի հետ, « քաղաքական եւ տնտեսական կացութեան մօտէն տեղեկանալու համար» : Տնտեսական ու ելմտական հարցերու շուրջ կարեւոր խորհրդակցութիւններ ալ ունեցաւ Ֆրանսայի Դրամատան տնօրէնին եւ այլ անձնաւորութեանց հետ :

Շաբաթ առաւօտ տեսակցեցաւ Ազգ. Ժողովի նախագահ Լը Թրոքէրի, Մերա կոյտի նախագահ Կասթոն Մոներվիլի եւ Ռըթիթիան Փինոյի հետ : Ապա պիտի ընդունէր կուսակցական իր ընկերները (ընկերվար – հանրապետականներ· նախկին կոլեան) :

Փլեվէն նպատակ չունի իր տեսակցութիւնները ահմանափակելու խորհրդարանային խմբակներու եւ կուսակցութեանց վարիչներով միայն· կ'ուզէ չափան մէջ մտնել կարելի եղածին չափ մեծ թիւով անհատ երեսփոխաններու եւ ծերակուտականներու հետ եւս :

Ամէնէն լաւատես պարագային կը յուսայ թէ կառավարութիւնը կրնայ կազմուիլ յառաջիկայ չաբթուան վերջը մի այն :

× Կուսակցութիւններն ալ իրենց հերթին ժողովներ կը գումարեն որոշելու համար իրենց բռնելիք ընթացքը : Այսպէս, չաբաթ օր պիտի բացուէր ընկերվարական

ԱՊԱԶԻՆՄԱՆ ՀԱՐՑԸ

•

ԱՐՏԱԿԱՐԳ ԺՈՂՈՎ ՈՒՈՇԻՆԿԹընի ՄԷՋ

Շաբաթ օր Սպիտակ Տան մէջ բացուեցաւ ապազինման հարցին չուրջ «արտակարգ» ժողով մը, որուն կը նախագահէր Այզընհաուըր : Ժողովին արդիւնքը առաջին կարգին չէ, սակայն դիտենք թէ ներկայ պիտի գտնուէին Մ. Նահանգներու սպայակոյտին պետերը, ինչպէս նաեւ Հաբոլա Սթասընը, որ Լոնտոնի ապազինման ժողովներուն մէջ ամերիկեան պատուիրակն է :

Սպայակոյտին անդամները, Արտաքին նախարարութիւնն ու նախագահ Այզընհաուըր բոլորովին տարբեր տեսակէտներ ունին ապազինման հարցին չուրջ : Այս արտակարգ ժողովը հրաւիրուեցաւ, որպէսզի դի կարելի ըլլայ որոշ դիրք մը ճշդել ու համապատասխան հրահանգներ տալ Հաբոլա Սթասընի :

ԱՆԳԼԵԻԳԵՐՄԱՆ ԽՕՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԼՈՆՏՈՆԻ ՄԷՋ

Արեւմտեան Գերմանիոյ Պաոեբազմական նախարարն ու գերմանական բանակներու ընդհ. հրամանատարը, որոնք Լոնտոն կը գտնուէին, վերադարձան Պոն : Հրաւիրուած էին Անգլիոյ Պաոեբազմական նախարարին կողմէ : Խօսակցութիւնները առաւելապար դարձան Արեւմտ. Գերմանիոյ զինուորական կազմակերպութեան հարցին չուրջ :

Մանաւանդ յանձնախումբ մը կազմուեցաւ, որ պիտի դրազի անդլեւգերմանական զինուորական ուժերու համադրման լուծդ ձեւ մը գտնելու խնդրով :

Լոնտոնէն մեկնելէ առաջ, Արեւմտ. Գերմանիոյ Պաոեբազմ. նախարարը յայտարարեց, որ իր կառավարութեան կարծիքով, հիւլէական դէնքերու մենաչնորհը պէտք է ձգուի մեծ պետութեանց (Մ. Նահանգներ, Մ. Մրութիւն եւ Անգլիա) :

× Արեւմտ. Գերմանիոյ Արտաքին նախարարը, Ֆոն Պրենթանօ, խորհրդարանին դեսպանին յանձնեց Ապրիլ 27 թուակիր խորհրդային յուչագրին պատասխանը, որուն մէջ ըսուած է թէ Արեւմտ. Գերմանիա հիւլէական դէնքեր ունենալու պիտի չձգտի, այնքան առեն որ ապազինման չուրջ համաձայնութեան յոյս մը կայ :

Ինչ կը վերաբերի Հիւս. Ատլանտեան կազմակերպութեան խողովակով Արեւմտ. Գերմանիոյ մէջ հաւաքուելիք հիւլէական զինամթերքին, որեւէ վտանգ չէ Մ. Մրութեան համար, որովհետեւ ամբողջ կազմակերպութիւնը պաշտպանողական բնոյթ կը կրէ :

ՊԵԼԺԻՈՑ մէջ զինուորական պարտադիր ծառայութեան տեւողութիւնը 18 ամիսէն 12ի պիտի վերածուի, եթէ Հիւս. Ատլանտեան կազմակերպութիւնը իր համաձայնութիւնը տայ :

ԽՈՐՀՐԱՑԻՆ կառավարութիւնը առաջարկեց դերմանեւխորհրդային առեւտրական բանակցութիւններու սկսիլ Յունիս 15ին :

կաններու ազգային խորհուրդի նիստը : Ժողովրդական Հանրապետականներու (կաթոլիկ) համագումարն ալ պիտի բացուի հինգշաբթի օր :

× Ամէնէն յաւականչական խմորումը, սակայն, Մենդէս Ֆրանսի հրաժարումն է Արմատական կուսակցութեան վարչի իր պաշտօնէն. չատեր նոյնիսկ կը կարծէին թէ Մենդէս Ֆրանս քանի մը հատ տարիմներով, պիտի հեռանար Արմատական կուսակցութենէն, որուն դեկավարութիւնը ստանձնեց Լտուար Տալատիէ :

× Ալժերիոյ եւրոպական չրջանակները կը յուսան թէ ինչ ալ ըլլայ կառավարական տագնապին արդիւնքը, Ալժերիոյ նախարարը, Լաքոստ, պիտի պահուի իր պաշտօնին դլուխը :

ՍՈՒՐԻԱԿԱՀ ԲԱՆԱԿՆԵՐԸ ԿՐ ՀԵՌԱՆԱՆ ՅՈՐԴԱՆԱՆԷՆ

•

Ընթացք տալով յորդանանեան կառավարութեան պահանջին, եւ ստանալէ վերջ եղիպտեւսուրիական միացեալ բանակներու ընդհ. հրամանատարին հաւանութիւնը, Սուրիոյ կառավարութիւնը հրահանգ տուաւ իր բանակներուն, որ հեռանան Յորդանանէն :

Այս ուժերը Յորդանան մտած էին վերջին դէպքերուն ժամանակ, երկիրը խորհրդային հաւանական յարձակման մը դէմ պաշտպանելու պատրուակով :

ԱՅՍՕՐ՝

«ՍԻՐՏ - ՍԻՐՏԻ» ՇԱՀԱՆ ՇԱՀՆՈՒՐԵԱՆ

Շաւարշ Միսաքեանի մահուան վաղորդայնին, Շահան Շահնուրեան ստացած էինք ցաւակցական նամակ մը, որուն կցուած էր ազատաչուէչ պատմուածք մը :

Մեր տաղանդաւոր դրագէտը ընտրած էր արտայայտութեան այն անուղղակի եղանակը, որով հեղինակին միտքը կը յայտնուի չնորհիւ իմաստալից պատմութեան մը, որ նիւթէն դուրս է միայն եւ րեւութապէս : Շահնուրին այս պատմութիւնը, որ քաղուած է հայկական մօտաւոր անցեալէն եւ կը չօչափէ մեր ողբերդութիւնը՝ անձնական յուչերու վերակոչումով, չի կրնար չհետաքրքրել Յառաջի ընթերցողները : Ուստի հրատարակութեան կուսանք ստանալէ եւ քեզ հեղինակին հաւանութիւնը :

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ՀՌՈՄի մէջ կը չարունակուին անդլեւեղիպտական բանակցութիւնները· տակաւին որեւէ մանրամասնութիւն չտրուեցաւ անոնց արդիւնքին մասին :

ՀԻԻՄ· ԱՏԼԱՆՏԵԱՆ կազմակերպութեան նոր ընդհ. քարտուղարը, Փօլ Հանրի Սփաք, մամուլի իր առաջին ասուլիսին մէջ յոյս յայտնեց թէ եւրոպական դաշինքները չուտով պիտի վաւերացուին չահպարպուած պետութեանց կողմէ : Ալժերիոյ հարցը նկատեց դուս Ֆրանսական ներքին խնդիր մը· իսկ Կիպրոսի հարցին մասին նախընտրեց չխօսիլ :

ԹՈՒՆՈՒԶի վարչապետը սպառնաց խըզել Թունուզեւֆրանսական անտեսական բոլոր կապերը, բողոքելու համար Ֆրանսական կառավարութեան այն որոշման դէմ, որ ժամանակաւոր կերպով կը դադրեցնէ Թունուզի արտադրած անտեսական օժանդակութիւնը : Ֆրանս. կառավարութիւնը ճչդեց թէ այս որոշումը արտադրեալը բողոքելու համար Ալժերիոյ ապստամբներուն չնորհուած Թունուզեան բացայայտ օդնութեան դէմ· ժամանակաւոր կարգադրութիւն մըն է եւ չի նչանակեր թէ Ֆրանսա կ'ատնախոհ ՖրանսեւԹունուզեան անտեսական դաչինքը :

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԳԵՐՄԱՆԻՈՑ թերթերէն մէկը, «Նէօյէս Տէօչլանտ», կը գրէ թէ դօր· Շեփայըլ 1934ին Մարսիլիոյ մէջ կազմակերպած էր այն մահափորձը, որուն զոհ դացին Եուկոսլաւիոյ Աղեքսանդր Ա. Թագաւորն ու Ֆրանսայի Արտաքին նախարարը՝ Լուի Պարթու :

ՖՈՐՄՈԶԱՅի մէջ հակամերիկեան բուռն ցոյցեր տեղի ունեցան : Յուցարարները չարձակեցան ամերիկեան դեսպանատան վրայ : 12 Ամերիկացիներ վիրաւորուած են : Ամերիկեան կառավարութիւնը բողոքեց Զանկ Քայ Շէքի :

ՄԱՌԵՇԱԼ ԹԻԹՈՑի ծննդեան 65ամեակին առթիւ Մ. Մրութեան համայնավար կուսակցութիւնը «բարեկամական» մաղթանքներ ըրաւ :

ՓԱՐԻԶի 46ՐԴ ՏՕՆԱՎԱՃԱՌԻՆ բացուած կատարուեցաւ չաբաթ, Մայիս 25ին : Պիտի տեւէ մինչեւ Յունիս 10 :

ՕՐԱՑՈՒՑԻՉ ԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԵՐԿՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՎԱՐԻՉՈՒԹԻՒՆ

ՎՏՅՈ - ՏՅԿՈ

ՆՈՒԻՐԱԿԱՆ ՀԱՐՍԻՔ

Ե. Ք. Ա. Ի. Ն.

Ե. Ք. Ա. Ի. Ն. ՀԱՐՍԻՔԻ ՄԱՍԻՆ

ԺՂՎԱՍԿԱԺ

ՊՈՒԲՎԱՅՏՈՒ ՅՕՐՍԱՆՅԱՆ ԿՏՅՈՑ

ՎԱՅԼԱՆ ՈՒՔ.

— Ծիծեռնիկ ինչ, ծոլիկ, ե - կար ամառ տաք, ինչէ՞ր չես աշխատում ։ Ձմեռն ինչո՞վ պիտի ապրիս ։

Ծիծեռնիկը ծիծաղեց ու պատասխանեց ։

— Ես ամառը ուրախ եմ ապրում, ձմեռն ինչ պատահի ։

Մրջյունը զայրացավ ։

— Ուրեմն դուն ինձ կը նայես, ես քեզ կերակրեմ ։

Ծիծեռնիկը ծիծաղեց ։

— Ես ինքս ինձ կերակրելու միջոց մը գտած եմ ։ Ես ամառը կ՚երգեմ, ձմեռը կը քնանամ ։

Մրջյունը ոչինչ ըսաւ ։ Ան գնաց իր տունը ։

Ձմեռը եկաւ ։ Ծիծեռնիկը սկսաւ քնանալ ։ Մրջյունը ամառը շատ աշխատած էր ։ Ան ունէր ամբարներ ։ Ան ունէր ուտելիք ։ Ան ունէր տաք տուն ։ Ան ունէր ամէն ինչ ։

Ան ուրախ էր ։

Ան կ՚ապրէր ։

Ան կ՚ապրի ։

Ան կ՚ապրի երջանիկ ։

Ան կ՚ապրի երջանիկ ամբողջ ձմեռը ։

Ան կ՚ապրի երջանիկ ամբողջ ձմեռը ։

ԲԱՑԱՌԻԿ ՀԱՄԵՐԳ
ԻՍԻԻ ՄԷՋ

Հորեքշաբթի, 29 Մայիս, երեկոյեան ժամը ութին 9ին, Իսիի քաղաքապետարանի շէեղ սրահին մէջ :

Կազմակերպուած տեղւոյն «Զաւարեան» կոմիտէին կողմէ ,Մայիս 28ի Ազգային ոգեկատարութեան առիթով :

Մասնակցութեամբ՝

ՍԻՓԱՆ-ԿՈՄԻՏԱՍ ԵՐԳԱԽՈՒՄԲԻՆ

եւ ընկերակցութեամբ Օրքէսթրը տը Փարիի :

Ղեկավարութեամբ

ԿԱՐՊԻՍ ԱՓՐԻԿԵԱՆԻ

Սօլիսթ՝ ՄԱՒՐԻ ԿԱՒՎԱՐԵՆՑ

Ցայտագրին մաս կը կազմեն՝

Կոմիտաս վարդապետի, Եկմալեանի, Կանաչեանի, Ալթունեանի, Ափրիկեանի եւ Ալէմշահի *լաւագոյն գործերը, որոնք առաջին անգամ ըլլալով կ'ունկնդրուին մեր հրջանի մէջ (Կավոյի յայտագիրը) :*

Տոմսերու գիները են՝ 300, 400 եւ 500 *ֆրանք : Տոմսերուն համար դիմել կազմակերպիչներուն եւ Գրատուն Հրանտ Սամուէլ :*

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.— Հասարակութենէն կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ :

SALLE DE L'ECOLE NORMALE
DE MUSIQUE
78 Rue Cardinet Métro Malesherbes

Հինգշաբթի, 30 Մայիս, ժամը 21ին

ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍ ԴԱՇՆԱԿ – ՋՈՒԹԱԿ

ԱՐՄԱՆ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ
(Դաշնակ)

ՄԱՐԻ–ԺՕԶԷ ԼԱՄԱՍ
(Ջուլթակ)

Ցայտագիրը.—Մոցարթի (Ֆա Մաժէօր) Շումանի (Լա Մինէօր), Պրամսի (Լա Մաժէօր), Կարէն Խաչատուրեանի (Փա – րիզի մէջ առաջին ունկնդրութիւն) :

ՍՕՆԱՏՆԵՐԸ

Կազմակերպութիւն՝ ԼԸ ԹՐԻՓԹԻՔ

Տոմսերու գին՝ 200էն 500 *ֆրանք :*

Ուսանողներու զեղչ :

Կը ծախուին Էքօլ Նորմալի սրահը, Տիւրան հրատարակչական տունը եւ դռնածակալներուն մօտ :

ՈՒԽՏԱԳՆԱՑՈՒԹԻՒՆ

ՎԵՆԵՏԻԿ ԵՒ ՖԻՐԵՆՑԷ

Մեկնում՝ Մարսէյլէն՝ երկուշաբթի՝ 12 Օգոստոս :

Վերադարձ՝ Մարսէյլ *չորեքշաբթի՝* 28 Օգոստոս :

Օթոքարով կ'այցելուին նաեւ Փառովա - Ազուր - Փիզա :

Արձանագրութեան համար դիմել կամ գրել՝

ՖԻՐՏԻ ԱՊԱՃԵԱՆԻ
293 Av. St. Julien, Tèl. GUY 7975

ԱԼՖՈՆՍ ՊԻՊՒՐԵԱՆԻ
8 Tse. Tonkin Pt. de Vivaux GA 9131

ՋԱԻԻՆ ՆԱՀԱՊԵՏԵԱՆԻ
36 rue des Dominicains, CO 2761

ԱՐՄԻԿ ՅԱԿՈԲԵԱՆԻ
Chez Bové - 104 Rte. Nle. St. Louis
MONTÉ 9238

ՎԱՐԴԳԷՍ ՄԱՐՃՈՑԵԱՆԻ
Rue de L'Etoile, CO 8608

եւ լուսանկարիչ Գ. Ռափայէլեանի՝
52 Rue Belle de Mai. NA 3477

Փութացէք ապահովել ձեր սեղեակները եւ տոմսերը :

LA STÉ. **VERGER-FRUITS**
12 Rue St. Denis, Paris (I)
(Perimètre des Halles)
*
Փարիզի կեդրոնական Հալլին մէջ հայկական միակ հաստատութիւնը կը փնտռէ Հարաւ. Ֆրանսայի գաւառներէն հմուտ եւ մասնագէտ՝
Courtier expéditeur en Fruits et Légumes
Tél. CEN 57-18

Imprimerie Araxes, 46, Rue Richer, Paris (9e) Pro. 05-73.

ՀՐԱՊԱՐԱԿԱՑԻՆ ԲԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

Կազմակերպուած՝ Հ. Ց. Դ. Մարսէյլի Շրջ. կոմիտէի կողմէ, տեղի կ'ունենայ հինգշաբթի, 30 Մայիս, կէսօրէ վերջ, ժամը 3ին, Սալ Մաղընոյի մէջ :

Կը խօսի Լիբանանէն նոր ժամանած «Քարէն Եփփէ» ճեմարանի նախկին տնօրէնն եւ «Ցուսաբեր»ի խմբագիր՝

ԸՆԿԵՐ Մ. ԹԻՕԼԼԻՕԼԵԱՆ

Նիւթ՝ Ինչո՞ւ եւ ի՞նչպէս կազմակերպուեցաւ դաւը կիլիկեան Աթոռին դէմ :

Կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ :

ԾԻԾԱՂԻ ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ԲԱՑԱՌԻԿ ԵՐԵԿՈՅԹ

Շաբաթ երեկոյ, 15 Յունիս ժամը ութին 8·45, փոլ Ֆարալիէի թատրոնին մէջ , 21 ռիւ Իվ Թիւտիֆ Մէթրօ Ռէպիւպլիճ եւ Պօնսէրժան *Բոլորովին նոր բեմադրութեամբ Դերասան՝*

ԳԷՈՐԳ ՏԷՐՎԻՇԵԱՆ

Կը ներկայացնէ եւ կը խաղայ
Մոլիէրի

«ԺՕՐԺ ՏԱՆԴԷՆ»Ը

ԳԷՈՐԳ ՏԱՆԴԻՆԵԱՆ

Կը մասնակցին՝ Տրդատ Նշանեան, Տիկ. Սիրուհի Նշանեան, Քնար Ագնաւուր, Ն. Մարգարեան, Բիզիր - եան եւ Օր. Ալիս Փափազեան :

Մուտքի տոմսերը սովորական գի – ներով : Կը ծախուին դրատուն Հրանտ Բալուեան՝

43 Ռիւ Ռիշէ, հեռ. ՓՐՕ. 25–46

ՈՐԲԵՐՈՒ ՕԳՆՈՒԹԵԱՆ ՄԱՐՄԻՆ

Մանուկներու ծպտեալ հանդէսին քաշուած չատ յայտ նկարները կարելի է ստանալ եկեղեցւոյ դիւանատունէն :

Ծնողներու համար Ո. Օ. Մարմինը (Փարիզահայ Տիկնանց Միութիւն) ամէն երեքշաբթի առտու վերմանաւիս ունի ե - կեղեցին : Նաեւ կիրակի առտուները :

3 ԱՄՍՈՒԱՆ ՀԱՄԱՐ ՏՐԱՄԱԴՐԵԼԻ Է

Մարսէյլի մէկ արուարձանին մէջ , բարձունքի վրայ (երկու սենեակ եւ խոհանոցով), ընդարձակ յարկաբաժին մը վարձու է, կազ, ջուր, ելեկտրականու - թիւն, խոհանոցի առարկաներով, մայրի ռածաստանով մը շրջապատուած և կառուցուն : Դիմել Տիկին Գնաճեանի , 28 Պուլվ· Ռում Լէ Մարքէկօ, Մարսէյլ :

ՀԱՅ ԿՕՇԱԿԱԿԱՐՆԵՐՈՒ ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ
Ամէն տեսակ կաշիի եւ մորքի
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ Է
ՏԻՐԱՆ
Նաեւ
ՁԿՈՏՐՈՒՈՂ ԿՐՈՒՆԿԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿԻ
TALONS INCASSABLES
ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՊՐԱՆՔ
ԱՐԱԳ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԻՒՆ,
ԼԱՒԱԳՈՑՆ ԳԻՆԵՐ
ՎԱՃԱՐՈՒՄԻ ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
6 Rue Beaurepaire
24 Rue des Marais, Paris 10ème
Mètro République. Tél. BOT 13-48
BOT 85-23

ՁԱՄԲՈՐԴՈՒԹԻՒՆ
Նաւով, օդանաւով, երկաթուղիով որեւ է ընկերութեամբ եւ միեւ - նոյն գիներով դէպի Ամերիկա, Ա- ւստրալիա, Քանատա եւ Ափրիկէ : Վճարումը հոս կամ ար- տասահման : Կ'ապահովենք վի - զայի գործողութիւնները ձրի , Կ'ապահովենք նաեւ տեղերը ձրի : Դիմել՝
ԺԱՆ ԵՂԻՇԷ ԱՐՋՈՒՄԱՆԵԱՆԻ
որ ունի 35 տարուան փորձա - ռութիւն :
AMERICAN LLOYD
48 Rue de la République Marseille
Tél. CO 4722
7 Rue Auber, Paris

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՆԿԱԽՈՒԹԵԱՆ 39ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ
ԿԸ ՏՕՆՈՒԻ

ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

Յունիս 1, Շաբաթ գիշեր, ժամը 21էն մինչեւ առաւօտ : Ջ. Քաղաքապետարանի սրահին մէջ (Փլաս Սէն Սիւլփիս) :

Կը նախագահէ ընկ. ՀՐԱՆՏ – ՍԱՄՈՒԷԼ

Կը խօսին ընկերներ ՄԻՆԱՍ ԹԻՕԼԼԻՕԼ - ԵԱՆ եւ ՑՈՎԻԿ ԵՂԻԱԶԱՐԵԱՆ (Ֆրանսերէն) :

Գեղարուեստական խնամուած բաժին :

Կը մասնակցին երգչուհի՝ Օր. ԻՐԻՍ ՊԻԼՊԻԻԼԵԱՆ, ընկերակցութեամբ Օր. ՍՈՆԻԱ ԳԱԲՐԻԷԼԵԱՆի (Թուրք երաժշ –

ՊԱՆԵԼՕ - ՔԱՇԱՆԻ ՄԷՋ

Յունիս 9ին :

ՍԻՆԹ ԷԹԻԷՆԻ ՄԷՋ

Յունիս 9ին, կիրակի կէսօրէ վերջ :

Մանրամասնութիւնները յայտրդով :

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ՊԱՏՃԱՌ ՄԸ

Վիէննի Հ. Մ. Ը. Մ.ի վարչութիւնը կը կազմակերպէ գեղեցիկ պատյառ մը, ամբողջ օրուան համար, դէպի Շարավին լէ Պէն, այս հինգշաբթի (Համբարձում) : Մասնակցութիւն՝ 450 *ֆրանք : Կը հրաւիրուին մեր անդամները եւ համակիրները :*

ԿԱՊ· ԽԱՉԻ ՕՐԸ ՄԱՐՍԻԼԻՈՑ ՄԷՋ

Մարսիլիոյ Շրջ· վարչութիւնը եւ բոլոր մասնաճիւղերը Կապոյտ Խաչի Օրը կը տօնեն Յունիս 8ին, Շաբաթ իրիկուն , ժամը 9էն մինչեւ լոյս, Ալհամպրայի չքազեղ սրահին մէջ: 340 Պուլվ· Շավ :

Կը խօսի՝ ՆՈՒՊԱՐ ՆԻԿՈՂՈՍԵԱՆ

Գեղարուեստական ճոխ բաժին :

Մանրամասնութիւնները տեղւոյն վրայ : Մուտքը ազատ է :

RAYMOND BOISSORIE
Vedette dee disqus Pathé-Marconi
Ձոխ եւ առատ պիւֆէ մատչելի գիներով :
ՄՈՒՏՔ՝ 200 ՖՐԱՆՔ

ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

Յունիս 8ին, Շաբաթ :

ՍԻՆԹ ԷԹԻԷՆԻ ՄԷՋ

Յունիս 9ին, կիրակի կէսօրէ վերջ :

Մանրամասնութիւնները յայտրդով :

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՓԱՐԻԶ.— Հ. Ց. Դ. Ուս. Միութեան ժողովը այս երեքշաբթի իրիկուն ժամը 21ին , 17 ռիւ Պէօ : *Կարեւոր օրակարգ :*

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

ՎԱՂԱՆՍԻ մէջ «Կապոյտ Խաչի Օրը» կը տօնուի Յունիս 29ին, չաբաթ դիշեր : Կը խօսի՝ Տիկին Էլլէն Բիւզանդ :

Մանրամասնութիւնները յայտրդով :

ՆՈՒԷՐ

Տիկին Նիկոլեան 750 ֆրանք կը նուիրէ Ֆ. Կ. Խաչի օգափոխութեան կայանի եւ 750 ֆր· Որբանոցամբ Միութեան, փոխանակ ծաղկեպսակի Այրէ Տիկին Արշալոյս Զիլինկիրեանի մահուան առթիւ : Ստանալ «Յառաջ»էն :

ԱՆՀԱՏԱԿԱՆ ԾՐԱՐՆԵՐ ԿԸ ՂՐԿՈՒԻՆ Խ. ՄՈՒՔԻԻՆ
(Colis - Postaux)
ՄԻԱԿ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆԸ՝ ՈՐ ԱՐՏՕՆՈՒԱԾ Է ԻՐ ՁԵՌՔՈՎ ՊԱՏՐԱՍՏԵԼ ԵՒ ՅԱՆՁՆԵԼ Խ· ՄՈՒՔԻԻԵԱՆ ՄՈՒՏՔԻ ԼԻՍԱՆՄՆԵՐԸ՝
Maison MORY et Cie
10 Rue St. Quentin, Paris 10ème
Բոլոր ծախսերը եւ տուրբերը կը վճարուին ղրկողին կողմէ, եւ ստացողը ոեւէ ծախս չունի վճարելիք :
Պատրաստ ծրարներ չեիք ծախեր (*քօլի սթանտար*) : Ղրկողը թիք կը գնէ ապրանքները ուզած խանութներէն կամ կը բերէ գործածուած հագուստներ կամ առարկաներ :
Դիմողին կը ղրկուի տեղեկութիւններ (նորթիս) *ձրիաբար :*
Renseignements par Téléphone.- NOR 40-72 et 50-83. Service D.

ԳԱՐՆԱՆ ՀԵՏ ՄԻԱՍԻՆ ԿԸ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳՈՒԻ ԲՆՈՒԹԻՒՆԸ
Ծառերու ծաղկումը, դաշտերու դալարումը,
երկինքի ջինջ ու ծաւիւ
ՆՈՐ ԹԱՐՄՈՒԹԻՒՆ, ՆՈՐ ԶՈՒԱՐԹՈՒԹԻՒՆ
ՆՈՐ ԵՐԱՆԳՆԵՐ ԿՈՒՏԱՆ ԲՆՈՒԹԵԱՆ
ԳԱՐՆԱՆ ՀԵՏ ՄԻԱՍԻՆ
Նոյն ցնծութիւնները պիտի բերեն ձեր տուներէն ներս
Peintures
THOMLAC
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԻԱԿ ԵՒ ՎՍՏԱՀԵԼԻ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԵԱՆ
Ա.րդիական արուեստի ճաշակով
ՊԱՏԻ ԹՈՒՂԹԵՐԸ
Լիոնլէումի եւ *փլաստիքի* այլազան տեսակները
խոհանոցի յատուկ ջինջ ու առողջապահական կիտուածեղէնները
եւ իր սեփական արտադրութիւնները եղող ԻՊՂԱՆԵՐԿԵՐԸ
ՅԱՐԱՏԵԻ ԳԱՐՆԱՆ ՊԻՏԻ ՎԵՐԱԾԵՆ ՁԵՐ ԱՌՕՐԵԱՑ ԿԵԱՆՔԸ
PEINTURES THOMLAC
Կեդրոնատեղի՝
16bis, Bld. Sébastopol, PARIS (4e) Angle Rue de la Reynie
Métro : Chatelet et Halles. Tél. ARC 26-61
ԵՒ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐԸ
64 Bd. de Belleville, Paris 20e 18 Rue Brézin, Paris 14e
52, Rue de Chalon, PARIS (12e), 4bis Rue Vaillant Couturier ARGENTEUIL
166, Ave. Aristide Briand, PAVILLON S - SOUS - BOIS
3, Rue de la Charronnerie, ST.-DENIS
Սիրալիր եւ ջերմ ընդունելութիւն տնօրինութեան՝
ԹՈՎՄԱՍԵԱՆ ԵՂԲԱՅՐՆԵՐՈՒՆ ԿՈՂՄԷ :

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Հիմնադիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Le PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN en EUROPE

HARATCH

Fondateur : SCHAVARCH MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, rue de Trévise - Paris 9e

Fondé en 1925 Tél. : PRO. 86-60 R. C. Seine 57 A 2731

C. C. P. Paris 15069-82

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա եւ գաղութներ, տարեկան 3000 ֆր. վեցամս. 1600

Արտասահման՝ տարեկան 3500 ֆրանք : Հատը 12 ֆր.

ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 28 ՄԱՅԻՍ

MARDI 28 MAI 1957

33ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7892 33ème ANNEE Directrice : *Arpik MISSAKIAN* ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 13ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3703

ՕՐՈՒԱՆ ԽՕՍՔԸ

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՇՈՒՐՋ

●

Եւրոպական թերթերը կլանուած մի - ջազգային դիւանագիտութիւնը զբաղ - ցնող այժմեական հրատապ խնդիրներով, չատ կարեւորութիւն չեն ընծայեր Թուրքիոյ անցուդարձերուն :

Թրքական թերթերը կը չարունակեն տակաւին իրենց առաջին էջի ամէնէն կարեւոր բաժինը յատկացնել Կիպրոսի խնդրին, ուժդնօրէն պահանջելով կղզիին բռնաժանումը Յոյներուն եւ Թուրքերուն մի - ջեւ, իբրեւ միակ լուծումը վէճին :

Մեծ կարեւորութիւն կ'ընծայեն Խորհրդային Միութեան կողմէ Սուրիոյ եւ Եգիպտոսի ընծայուած զինուորական ա - ջակցութեան :

Ձիւմհուրիյէթ վերջերս կը դրէր թէ ներկայիս օրական հինգ ռուսական նաւեր կ'անցնին Վոսփորի եւ Տարտանէլի նե - ղուցներէն դէպի Միջերկրական կամ Սեւ Ծով :

Մինչ 1955ին նեղուցներէն անցած էին 501 ռուսական նաւեր՝ փոխադրելով 2·330·301 թոն ապրանք, 1956ին նաւերուն թիւը բարձրացած է 879ի եւ ապրանքնե - րուն քանակը՝ 4·701·489 թոնի :

Թուրք թերթը չատ մտահոգ կը թուէր՝ հաստատելով, որ յիշեալ նաւերուն հա - րիւրին 70 - 80ը Սուրիոյ եւ Եգիպտոսի նաւահանգիստները կ'ուղղուին՝ զէնք ու ռազմանիւթ փոխադրելով :

Թուրքիա զինուոր համախմբած ըլլալով Սուրիոյ սահմանագլուխին վրայ, Դա - մասկոսի կառավարութիւնը բողոքած էր պաշտօնապէս : Հակաթուրք ցոյցեր տեղի ունեցան Սուրիոյ մէջ այս առթիւ, ա - ռանց ծանր հետեւանքներու :

Վերջին օրերու ամէնէն յատկանշական դէպքն էր արեւմտեան Գերմանիոյ Հան - րապետութեան նախագահ Տոքթ. Թէոտոր Հոյսի եւ արտաքին նախարար Ֆոն Պրէն - թանոյի Թուրքիա այցելութիւնը :

Թուրքերը մեծ կարեւորութիւն ընծա - յեցին այս այցելութեան, վերարծարծելով գերմանեւթուրք վաղեմի բարեկամու - թեան յիշատակները : Տոքթ. Հոյսի տունին Անգարայի պատուհակ քաղաքացիի եւ ի - րաւաբանութեան տոքթորի տիտղոսները : Այս առթիւ սրտառուչ ճառեր խօսուեցան՝ փոխադարձաբար իրար փառաբանելով : Անգարայէն վերջ նախագահը այցելեց Նա - եւ Պոլիս ու Պրուսա :

Իրեւ գործնական մարդիկ, գերման պատասխանատու վարիչները խօսքէն գոր - ծի անցնելով՝ կարեւոր համաձայնագրեր ստորագրեցին Թուրքիոյ հետ :

Գերմանիա 740 միլիոն մարք արժէքով զէնք ու ռազմանիւթ պիտի դնէ Թուրքիա - յին : Արդէն իսկ այս հաշուոյն 225 միլիոն մարքի կանխավճար ըրած է :

Այս զէնքերն ու ռազմանիւթերը պիտի պատրաստուին Թուրքիոյ երկու գործա - րաններուն՝ Գարապուքի եւ Գըրըդդալէի մէջ :

Պետական վարիչներու Գերմանիա վե - րադարձէն անմիջապէս վերջ, Թուրքիա անցած է Քրուպի ծանօթ գործարանին տէրը Քրուպ Ֆոն Պոլէն, որ վերոյիշեալ երկու գործարանները պիտի ընդարձակէ եւ արդիացնէ : Ինդրոյ առարկայ զէնքե - րըն ու ռազմանիւթերը պիտի պատրաս - տուին գերման մասնագէտներու հսկողու - թեան տակ :

Պ. Քրուպ պիտի այցելէ նաեւ արեւել - եան նահանգները եւ Պոլիս, ուսումնասի - րելու համար զանազան ձեռնարկներու ծրագիրները :

Վոսփորի վրայ չինուելիք կամուրջին մենաշնորհն ալ հաւանաբար Քրուպի տրուի :

Մայիս 23ին ստորագրուած նոր պայմա - նագրութիւնով մը Քրուպ չորս տարուան ընթացքին Թուրքիոյ պիտի հայթայթէ 80 միլիոն տոլարի արժէքով երկաթուղային

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԿԱՌԱՎԱՐԱԿԱՆ ՏԱԳՆԱՊԸ

●

ՐընՆ ՓԼԷՎԷՆԻ ԽՈՐՀՐԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Րընէ Փլէվէն երէկ պիշեր վերջացուցած պիտի ըլլար իր խորհրդակցութիւնները, որոնց հիման վրայ պատրաստած իր ծրա - գիրը, երեքշաբթի պիշեր կամ չորեքշաբ - թի օր պիտի ներկայացնէ Հանրապետու - թեան նախագահին :

Զանազան քաղաքական անձնաւորու - թեանց հետ ունեցած իր խորհրդակցու - թիւններէն հասած է այն եզրակացու - թեան, թէ բոլորն ալ կը զգան անմիջա - կան լուծման մը անհրաժեշտութիւնը : Կը թուի թէ մտահոգութեանց առաջին տեղը կը գրաւէ ելմտական հարցը : Րընէ Փլէվէն այս ուղղութեամբ խօսակցութիւններ ու - նեցաւ պիւտճէի տնօրէնին, արտաքին և - լեմուտքի տնօրէնին, տուրքերու ընդհ. տնօրէնին եւ այլ ելմտական մասնագէտ - ներու հետ եւ քննեց հաղուագիւտ դրամա - նիշներու գործածութեան ու ընդհ. ելեւ - մուտքին մէջ խնայողութիւններ կատարե - լու կարելիութեան հարցը :

Իսկ զալով Ալժերիոյ խնդրին, բոլոր ազդային կուսակցութիւններն ալ համա - միտ են որ Ալժերիա պէտք է Ֆրանսական մնայ. սակայն առաջարկուած միջոցները կը տարբերին : Ցամենայն դէպս, չատերը համոզուած են թէ լաքոստ պէտք է պահ - ուի իր պաշտօնին վրայ, այլապէս անել վիճակ կրնայ առեղծուիլ Ալժերիոյ մէջ, ուր ապստամբները արդէն իսկ քալլերե - ուած Ֆրանսայի մէջ տիրող կառավարա - կան տաղնապին, սաստկացուցած են յ - րենց գործունէութիւնը :

Իր - Տէ - էմ - էրները (Միթերրան) կ'ուզեն որ Ֆրանսեւափրիկեան մի - ասնականութիւն մը ստեղծուի. Անկախներն ու Գիւղացիական կուսակցու - թեան վարիչները կը մերժեն ստանձնել վարչապետութիւնը. Ժողովրդական Հան - րապետական չարժումը (կաթոլիկ) կը պահանջէ որ նորակազմ կառավարութիւ - նը ունենայ մեծամասնական կազմ մը. Ընկերվարականները կ'ուզեն որոշապէս դիտնալ թէ ի՞նչ են տաղնապին պատաս - խանատուներուն ծրագիրները՝ նախքան որոշում մը տալը. Ընկերային Հանրապե - տականները (նախկին կոլեան) կ'ուզեն ազգային փրկութեան կառավարութիւն մը ստեղծել. իսկ Ձախակողմեան Հանրապե - տականները կը պահանջեն որ կառավա - րութեան մէջ ընկերվարականները ան - պայման ունենան կարեւոր տեղ մը :

× Այս բոլոր պահանջներն ու փափաք - ները մէկ յայտարարի բերելով, Րընէ Փլէվէն Հանրապետութեան նախագահին ներկայացնելիք իր տեղեկագրին մէջ խոր - հուրդ պիտի տայ որ դարձեալ կի Մոլէ կոչուի վարչապետութեան պաշտօնին, բայց դահլիճին կազմը կարդ մը փոփո - խութիւններ կրէ :

Երկրորդ հաւանականութիւն մըն ալ այն է, որ ընկերվարականներու կողմէ հաւանական մերժումի մը պարագային,

կազմածներ՝ վճարելի վեց տարիէն թր - քական ծխախոտով եւ չամիչով :

Համաձայնագիր մը կնքուած է նաեւ մշակութային գետնի վրայ : Ներկայիս 1600 թուրք ուսանողներ կան գերմանա - կան համալսարաններու մէջ : Տոքթ. Հոյս խոստացած է կրթաթոշակ յատկացնել 150 թուրք ուսանողի :

Այսպէս ուրեմն կրկին կեանքի կը կոչ - ուի գերմանեւթուրք հին բարեկամու - թիւնը :

Գերմանները ասոնցմանաբար տուն-տեղ կ'ըլլան Թուրքիոյ մէջ՝ քառասուն տարի անկէ հետու մնալէ վերջ :

ՀՐԱՆՏ – ՍԱՄՈՒԷԼ

վարչապետութիւնը յանձնուի Արմատա - կան կամ Ժողովրդ. Հանրապետական անձնաւորութեան մը, բայց դահլիճին մէջ ընկերվարականներու լայն մասնակ - ցութեամբ մը :

× Հաւանական է, որ կառավարութիւնը (որուն հրաժարումը պաշտօնապէս ըն - դունուած չէ տակաւին) ուրբաթ օր Ազգ. Ժողովի նիստի դռմարում պահանջէ՝ Ֆրանսայի Դրամատունէն 50 - 75 միլիառ ֆրանքի փոխառութիւն մը ընելու արտօ - նութիւնը ստանալու համար : Արդարեւ, ուրբաթ օր ամսուան վերջին օրն է եւ վճարումներ կատարելու համար կառավա - րութիւնը դրամի պէտք ունի :

ԱԼԺԵՐԻԱԿԱՆ ԵՐԵՍԿ. ԺՈՂՈՎԻ ՆԱԽԿԻՆ ՓՈՓ – ՆԱԽԱԳԱՀԻՆ ՍՊԱՆՆՈՒԹԻՒՆԸ ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

Կիրակի օր, Ալժերիական Երեսփ. ժո - ղովի նախկին փոխ - վարչապետը, Ալի Շէքքալ, որ Բոլոմպլ մարզադաշտին մէջ ներկայ գտնուած էր «Ֆրանսայի Բաժա - կ»ի վերջին մրցման, դուրս ելած պահուն սպաննուեցաւ ալժերիացի ահաբեկիչի մը կողմէ :

Դէպքը պատահեցաւ հետեւեալ պարա - գաներուն տակ :

Մրցումը վերջացած էր եւ Հանրապե - տութեան նախագահը օրուան բաժակը յաղթական խումբին յանձնելէ վերջ, կը հեռանար մարզադաշտէն : Իրմէ քիչ մը ա - ւելի հեռուն, Ալի Շէքքալ խօսքի բռե - նուած էր քաղաքապետական ոստիկանու - թեան ընդհ. տնօրէն Անտրէ Րուչի հետ, երբ երիտասարդ հիւս. ափրիկէցի մը մօ - տեցաւ եւ մէկուկէս մեթր հեռաւորու - թեան վրայ կռնակէն ատրճանակով վիրա - ւորեց Ալի Շէքքալը : Կ'ուզէր երկրորդ անգամ մըն ալ կրակել, երբ ներկայ մը յարձակեցաւ ոճրագործին վրայ ու գետին նետեց զայն : Աննկարագրելի իրարանցում մը ծագր տուաւ ժողովուրդին մէջ, որով - հետեւ սկիզբը կարծեցին թէ մահափորձը կատարուած է նախագահ Քոթիի դէմ :

Ալի Շէքքալ անմիջապէս հիւանդանոց փոխադրուեցաւ, ուր եւ մեռաւ տասնեակ վէրքին հետեւանքով :

Մահափորձին պատճառները քաղաքա - կան են. Ալի Շէքքալ ճանչցուած էր որ - պէս անկեղծ ֆրանսասէր ու Ֆրանսեւալ - ժերիական սերտ գործակցութեան կողմ - նակից : Աչհամարհելով իրեն դէմ ուղ - ղուած բոլոր սպառնալիքները, մինչեւ վերջ կը պաշտպանէր «Ֆրանսական Ալժե - րիոյ» տեսակէտը եւ նոյնիսկ մաս կազ - մած էր ՄԱԿի Ֆրանսական պատուիրա - կութեան, երբ օրակարգի վրայ դրուած էր Ալժերիոյ խնդիրը :

× Ոճրագործը անմիջապէս ձերբակալ - ուեցաւ :

× Ալի Շէքքալի մահուան լուրը հաս - տատուելուն պէս, Նախագահ Քոթիի ան - ձամբ զնաց Նանթէրի հիւանդանոցը եւ խոնարհեցաւ Ալի Շէքքալի մարմնին առ - ջեւ :

× Ֆրանսական մամուլը, մեծ եւ կարե - ւոր տեղ ընծայելով քաղաքական այս ոճ - րին, զայն կը կապէ կառավարական տագ - նապին հետ :

× Մահափորձին լուրը մեծ յուզում պատճառեց Ալժերիոյ մէջ, ուր համոզ - ուած են թէ Ազգ. Ազատագրութեան ճա - կատը դիտումնաւոր կերպով կազմակեր - պեց այս ոճիրը՝ Ֆրանսայի հետ գործակ - ցող Ալժերիացիները վախցնելու նպատա - կով :

× Ոճիրէն վերջ Փարիզի ոստիկանու - թիւնը խուզարկութիւններ կատարեց 5րդ եւ 18րդ թաղամասերուն մէջ, ուր մեծ թիւով Ալժերիացիներ կը բնակին :

ՀԱՄԱՁՆԱՎԱՐ Զինատանի Հանր. Նա - խագահը, Մաօ Ձէ Թունկ, ընդունեց Ֆ. Միւթիւն այցելելու հրաւէրը :

ԹՈՒՆՈՒԶԻ մէջ ձերբակալուեցան սիո - նական քարոզիչներ, որոնք Իսրայէլի ի նպաստ հանգանակութիւն կը կատարէին :

ԱՊԱԶԻՆՄԱՆ ՀԱՐՑԸ

●

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՆՈՐ ԾՐԱԳԻՐԸ

Երկար խորհրդակցութիւններէ վերջ Նախագահ Այզընհաուըը վաւերացուց ա - պազինման մասին ամերիկեան նոր ծրա - գիրը, որ Հարոլտ Սթասընի կողմէ պիտի ներկայացուի Լոնտոնի միջազգային ժողո - վին :

Այս առթիւ Տըլըս հետեւեալ յայտարա - րութիւնը ըրաւ. «Մ. Նահանգները նպա - տակ չունին իրենց զաշնակիցներուն հա - կառակ արտադրութեանց վրայ որեւէ արգելք դնելու. սակայն կ'ուզենք աչխար - հի մէջ սահմանափակել հիւլէական զէն - քերու չինութիւնը » :

Կը կարծուի թէ Ֆրանսական եւ անգ - լիական պատուիրակութիւնները առար - կութիւն պիտի բարձրացնեն ամերիկեան այս որոշման դէմ :

Խորհրդային պատուիրակը, Զորին, որ Մոսկուա գացած էր իր կառավարութեան հրահանգները առանալու համար, վերա - դարձաւ Լոնտոն :

Բանակցութիւնները, 10 օրուան դադա - րէ մը վերջ, վերսկսան :

ՅՈՐՄՈԶԱՅԻ ԴԷՊՔԵՐԸ

Ինչպէս գրած էինք, պատերազմական վիճակ կը տիրէ Ֆորմոզայի մայրաքաղաք Թայփէհի մէջ՝ հակաամերիկեան բուռն ցոյցերու հետեւանքով : Ինչպէս յայտնի է, Թայփէհը մաուեալ Չանկ Քայ Շէքի մայրաքաղաքն է, ուր ամերիկեան կարե - ւոր ուժեր կեդրոնացած են :

Դէպքերը սկսան հետեւեալ ձեւով : Ա - մերիկացի զինուորական մը անձնական պատճառներով սպաննեց Չինացի մը : Ա - մերիկեան Պատերազմական Ատեանը ա - զատ արձակեց զինուորականը : Այս լուրը տարածուելուն պէս, Չինացիները բողոքի ցոյց մը կազմակերպեցին ամերիկեան դեսպանատան առջեւ. բայց խռովարար - ներու դրդումով, ժողովուրդը խուժեց դեսպանատունէն ներս եւ սկսաւ կողոպ - տել՝ բազմաթիւ Ամերիկացիները վիրաւո - րելով :

Խռովութեանց բուն պատճառը այլ է սակայն : Քանի մը տարիէ ի վեր Համայ - նավար Չինաստանի վարիչները հաչուու - թեան առաջարկներ կ'ընէին Չանկ Քայ Շէքի, կ'առաջարկէին որ այս վերջինը Ֆորմոզան կդձ մայր հայրենիքին ու դառ - նայ Ֆորմոզայի նահանգապետ. մխա կողմէ, ընդհանուր ներում կը խոստանային Ֆորմոզայի բոլոր ազգայնական Չինացի - ներուն : Չանկ Քայ Շէք, որպէս հին հա - կահամայնավար, մերժած էր այս առա - ջարկները, սակայն ժողովուրդը, քաղա - քական քարոզիչներու դրդումով, սկսած էր խլրտիլ ու պահանջել որ Չինաստանի միանան :

× Ամերիկեան կառավարութեան բուռն բողոքին վրայ, Չանկ Քայ Շէք պաշտօ - նական ըրաւ երեք զօրավարներ :

× Համայնավար Չինաստանի մամուլը լայն կերպով կը չահագործէ այս ցոյցերը եւ հակաամերիկեան քարոզութենէն գատ, հրաւէր կ'ուղղէ Ֆորմոզայի բնակիչնե - րուն, որ միանան մայր հայրենիքին :

ԱՆԳԼԵԻԵԳԻՊՏԱԿԱՆ բանակցութեանց առաջին արդիւնքը այն եղաւ, որ անգլիա - կան օդանաւային սպասարկութիւնները արտօնութիւն ստացան Եգիպտոսի հետ չարաբերութիւնները վերսկսելու :

ՄԱՐՈՒԲԻ մէջ կառավարական տագնա - պի վախ կայ. Դեմոկրատ կուսակցութիւ - նը կը պահանջէ որ Սի Պէքայի կառավա - րութիւնը հրաժարի :

ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ ՕՐ Փարիզի մէթրոյին պաշտօնեաները մասնակի գործադուլ մը կազմակերպած էին :

ԱՅԶԸՆՀԱՈՒԷՐ – Ատրնաուըը խօսակ - ցութիւնները սկսան կիրակի օր : Արեւմտ. Գերմանիոյ Արտաքին նախարարն ալ Մ. Նահանգներ մեկնեցաւ :

ՀԱՅԵՐԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԹԻՒԸ

●

Այս վերնագրով «Ծառաջ»ի 12 Մայիսի համարի մէջ լոյս տեսաւ Ա. Միութեան Հանրագիտարանից (երկրորդ հրատարակութիւն 1950) քաղուած մի տեղեկութիւն Հայերի թուի մասին: Նորերս Ֆրանսայի պետական մի հաստատութեան կողմից հրատարակուած եւ հայ եկեղեցուն նուիրուած մի ուսումնասիրութիւն տալիս է նոյն թուերը, քաղուած նոյն աղբիւրից: Այդ տեղեկութիւնը ցոյց է տալիս բնորոշ կերպով թէ ինչ խնամքով է կազմուած վերոյիշեալ Հանրագիտարանը:

17 Յունուար 1939ին Ա. Միութեան մարզահամարի համաձայն, Ա. Հայաստանի հայ բնակչութեան թիւն էր 1·062·225, իսկ Ա. Միութեան միւս շրջանների ներում գտնուող Հայերի թիւը 1·089·659, համախմբուած վրաստանում, Ա. Ղրիմ եւ Հիւսիսային Կովկասում: Հանրագիտարանը տալիս է նոյն այդ թուերը, նոյն բաժանումների իրարու ժամանակակից, աւելացնելով Ա. Միութեան մէջ ապրող Հայերի ընդհանուր թուի վերաբերեալ մօտ 250·000 հոգի, առանց որոշելու թէ ի՞նչպէս է պէտք գտել այդ թիւը եւ որ շրջաններում են գտնուում այդ Հայերը: Ստացւում է հակասական, անորոշ եւ թերի մի վիճակագրութիւն:

Քանի որ պետութիւն չունի պաշտօնական որեւէ վիճակագրութիւն Ա. Միութեան մէջ ապրող Հայերի մասին բացի վերոյիշեալ մարզահամարից, նոցա ընդհանուր թիւը որոշելու համար միակ միջոցն է աւելացնել այդ մարզահամարի տուած թուի վրայ հաւանական բնական աճումը նորանից յետո, այսինքն 18 տարուայ ընթացքում մինչեւ 1957 թուի սկիզբը:

Ըստ Ա. Միութեան անցեալ տարի հրատարակած վիճակագրական տարեգիրքի, Միութեան բնակչութեան տարեկան մի ջին աճումն է հազարին 17 հոգի: Բայց Միութիւնը կազմող զանազան ազգութիւնների աճման սակը մեծապէս տարբերւում է եւ կիրկիզներից յետոյ Ա. Հայաստանի բնակչութիւնը այդ տեսակէտից դրաւում է երկրորդ տեղը, աճելով տարեկան հազարին 45 հոգի: Ընդունելով մինչեւ անգամ որ Ա. Միութեան հայութեան վերջին պատերազմի ընթացքին կրած կորուստը հաւասար է 1946 – 47 թուերի ներգաղթին եւ այդ հայութեան տարեկան աճումը հազարին միայն քսան հոգի, 1939 թուի 2·152·000 հոգի հայութիւնը պիտի հասնէր 1957 թուի սկիզբին 3·245·000 հոգու Բայց հաւանական է որ այդ թիւը իրականութիւնից պակաս է:

Ա. Միութիւնից դուրս գտնուող հայկական զաղութների մասին Ա. Հանրագիտարանը տալիս է թերի եւ սխալ տեղեկութիւններ, անտես առնելով մի քանի խոշոր եւ մանր զաղութներ եւ չափազանցելով միւսների կարեւորութիւնը: Ցի-

ԳԱՀԻՐԷԻ ԵՊԻՍԿ. ԺՈՂՈՎԸ
ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԻՐԱՒՈՒՆՔԻ ԼՈՑԻՍ ՏԱԿ

●

Է.

«Նոյնիսկ գտնուեցան մարդիկ, որոնք հարց տուին, թէ ի՛նչ ըսել է Հայաստանեայց եկեղեցւոյ Եպիսկոպոսները հաւաքուին եւ խորհրդակցին, ժողով գումարեն եւ որոշում տան: Տեսէք ինչեան անքնա – կան մտածումներ ծնունդ կ'առնեն, չգործածելու համար ուրիշ բառ»: *Այս խօսքերը առնուած են Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Վազգէն Ա.ի ճառից՝ խօսուած Փարիզում ի պատիւ իրեն սրտուած ճաշկերոյթի ժամանակ:*

«Միթէ՞ Ամենայն Հայոց Հայրապետը իրաւունք չունի ժողովի նստիլ իր եպիսկոպոսների հետ եւ խորհրդակցիլ եկեղեցական խնդիրների մասին».

Այս հարցը, բազմաթիւ անգամներ սրուել է մեր մամուլի մէջ Գահիրէի ժողովից յետոյ:

Սոխպուած ենք դիտել տալ, որ հարցը ճիշդ չէ ձեւակերպուած ոչ Վազգէն Ա.ի եւ ոչ էլ մեր մամուլի կողմից:

Որպէսզի կարելի լինի պատասխանել վերոյիշեալ հարցերին, պէտք է նախեւառաջ ճիշդ կերպով ձեւակերպել դրանք: Պէտք է պարզել նախապէս թէ ի՛նչ կար – գի Եպիսկոպոսական Ժողովի մասին է խօսքը: Ի՞նչ բնոյթ եւ ի՞նչ իրաւասութիւններ է ունենալու այն Եպիսկոպոսական Ժողովը, որ գումարուում է Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի կողմից:

Էջմիածնի որեւէ գահակալ անհերքելի իրաւունք ունի հրաւիրելու Ժողովի իր եպիսկոպոսներին եւ խորհրդակցելու նրանց հետ եկեղեցական այն խնդիրների վերաբերեալ, որոնց վճռահատութիւնը իր իրաւասութեանց սահմանների մէջ է մըտնում: Աւելին՝ Նա կարող է, եթէ յարմար է դատում նոյնիսկ, եպիսկոպոսների ժողովի վճռահաստման յանձնել այդ խնդիրները: Այսպէսով, Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի իրաւունքն է ոչ միայն գումարել եպիսկոպոսների խորհրդակցական, այլ նաեւ վճռահատ ժողովներ, բայց պայմանով, որ, ինչպէս ասացինք, այդ ժողովի օրակարգի մէջ մուծուին բացառապէս այն հարցերը, որոնց Մայր Աթոռի գահակալի իրաւասութեանց սահմաններից դուրս չեն գտնուում:

Թող վերը նշուած պայմանաւորումը չմոլորեցնի մեր ընթերցողներին: Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը, ըստ մեր եկեղեցական իրաւունքի, բացարձակ միապետ չէ: Նրան չէ վերապահուած մեր եկեղեցական կեանքի բոլոր խնդիրների լուծումը: Այս յօդուածի մէջ մանրամասնութիւնների մէջ մտնել չենք կարող: Եկեղեցական իրաւունքի տեսութեանը վերաբերող այդ հարցին թերեւս առիթ ունենանք անդրադառնալու մի ուրիշ անգամ: Առայժմ այսքանը ասենք, որ Էջմիածնի Կաթողիկոսը, չունի, օրինակ, օրէնսդիր իրաւունքներ, որոնք պատկանում են Ազգային–Եկեղեցական Ժողովին: Այդ Ժողովն է հանդիսանում նաեւ իրրեւ միակ օրէնսդիր մարմին նոյնիսկ զուտ նախնական հարցերում: Շատ վկայութիւններ կարող ենք բերել մեր ասածները հաստատելու համար, բայց պիտի զոհանանք մէջ բերելով կարծիքն միայն մէկի, որ անառարկելի հեղինակութիւն է համարում թէ Էջմիածնի ներկայ գահակալին թէ հայ բոլոր եպիսկոպոսների եւ թէ Էջմիածնասիրութիւնը մեծապէս դարձնողների համար:

Ահա այդ վկայութիւնը:

«Հայ եկեղեցու ժողովրդական ոգին եւ դեմոկրատիկ բնոյթը արտայոլւում են նորա ընտրական սկզբունքի, ժողովրդական վարչաձեւի մէջ: Հայ ժողովրդի լայն մասնակցութիւնը բոլոր տեսակի ժողովներում եւ մարմիններում, մանաւանդ Ազգային–Եկեղեցական ժողովում, որ միակ օրէնսդիր մարմինն է Հայ Եկեղեցու, միեւնոյն իսկ դաւանական հարցերում, (ընդգծումը մերն է՝ Ա. Խ.), անառարկելի վկայան է նորա ժողովրդական ոգու: Այսպիսի բնոյթ եւ ոգի ունեցող Հայ եկեղեցին ես համարում եմ իւրատեսակ մի ծաղիկ աշխարհի բոլոր եկեղեցիների բուրաստաններում, որի մէջ նա եղել է, կայ եւ կը մնայ» («Էջմիածին», 1953 թ. Յունուար, էջ 19):

Այս խօսքերը, ընթերցող, պատկանում են Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Գէորգ Զ.ին:

Ուրեմն Հայաստանեայց եկեղեցու օրէնսդիր իշխանութիւնը պատկանում է Ազգային - Եկեղեցական Ժողովին եւ ոչ թէ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին: Եւ Կաթողիկոսի իրաւասութեանց սահմաններից դուրս է, մանաւանդ, եկեղեցական իշխանութեան բարձր մարմիններ ստեղծելու, նրանց իրաւասութեանց սահմանները եւ միմեանց հետ ունեցած փոխյարաբերութիւնները ճշդելու իրաւունքը:

Այս դրոյթներով պիտի առաջնորդուել պատասխանելու համար այն հարցին, թէ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը իրաւունք ունի՞ իր եպիսկոպոսներից ժողով գումարել եւ եկեղեցական հարցեր քննարկել ու լուծել: Այս դրոյթներով պիտի առաջնորդուել նաեւ ճշդելու համար այն հարցը, թէ վերջին տարիներում տեղի ունեցած եպիսկոպոսական կոչուած ժողովները օրինակա՞ն են թէ ոչ:

Եպիսկոպոսական այն 2 ժողովների մասին, որոնցից առաջինը գումարուել է Էջմիածնում 1954 թ. Մայիս 29ին եւ Յունիս 5 - 7ին եւ երկրորդը՝ 1955 թ. Ապրիլին Եկեղեցական ժողովի նստաշրջանի ժամանակ (սեպտեմբերի վերջերին եւ հոկտեմբերի սկզբներին), խօսեցինք նախորդ յօդուածների մէջ: Ինչպէս տեղեկանում ենք այժմ Գերագոյն Հոգեւոր Խորհրդի հրատարակած հատորից («Ամենայն Հայոց կաթողիկոս Տ. Տ. Վազգէն Ա.ի ուղերուրթիւնը») եպիսկոպոսական երկու ժողովներ եւս տեղի ունեցեր են Պէյրութ, մէկը 1956 թ. Փետրուար 13ին եւ միւսը՝ Փետրուար 1-ին: Այդ երկու ժողովներն էլ կոչւում են խորհրդակցական ժողովներ: Նրանցից Ա.ը Ամեն. Հայոց Կաթողիկոսը գումարել է, ոտանալու համար եպիսկոպոսների կարծիքը այն մասին թէ առեղծուած կացութիւնը ի նկատի առնելով, ինչ վերաբերմունք պիտի ցոյց տայ ինքը հետեւեալ օրը գումարուելիք պատգամաւորական ժողովի հանդէպ, որի օրակարգի հարցն է Անթիլիասի նոր գահակալի ընտրութիւնը:

Եպիսկոպոսների այս ժողովի գումարումը միանգամայն օրինաւոր է: Այդ մասին որեւէ առարկութիւն լինել չի կարող:

Երկրորդ խորհրդակցական ժողովը, գատելով առենապրութիւնից, որոշ օրակարգ չէ ունեցել: Ամենայն Հայոց Հայրապետը, որոշած լինելով հանանակից Փետրուար 20ին նշանակուած պատգամաւորական այն ժողովին, որ պիտի ընտրէր Անթիլիասի համար նոր գահակալ, գումարել է Պէյրութ գտնուող եպիսկոպոսները՝ իր այդ որոշումը նրանց յայտնելու համար: Յետոյ «եկեղեցւոյ իշխանները» վճռանել են հետեւեալ օրը տեղի ունենալիք ընտրութեան հարցի շուրջը եւ վերջը՝ Վազգէն Ա.ը եզրափակիչ խօսքով դոցեր է ժողովը:

Այս ժողովն էլ, որ ոչ այնքան խորհրդակցական, որքան «ինֆորմացիոն» — բոլշեւիկեան լեզուով — ժողով պիտի կոչել, նմանապէս օրինաւոր է: Թիւրիմացութեան տեղիք չտալու համար պիտի աւելացնենք սակայն, որ ի նկատի ունենք այդ ժողովների զուտ իրաւական կողմը միայն: Գալով այնտեղ տեղի ունեցած անցուդարձերի եւ ժողովականների ելոյթների գնահատմանը, այդ մասին արտայայ-

---

չենք միայն հետեւեալ սխալները: Ըստ Հանրագիտարանի, Սուրիայի եւ Լիբանանի հայ բնակչութեան թիւն է 150·000: Սակայն, 1949 թուի մարզահամարի համաձայն, Սուրիայի հայութեան թիւը հասնում էր 133·497 հոգու եւ ըստ 1952 թուի մարզահամարի, Լիբանանում գտնւում էին 93·998 Հայեր: Այդ 2 երկիրների հայութեան թիւը պիտի հասնի այժմ մօտ 260·000 հոգու:

Ըստ Հանրագիտարանի, Եգիպտոսում, Հնդկաստանում, Հարաւ - արեւելեան Ասիայում եւ Արեւմտեան Եւրոպայում, առանց Ֆրանսիայի, գտնուող Հայերի թիւն է 385·000, աւտոպէլական մի թիւ: Իսկական թիւն է մօտ 280·000:

Ա. Միութիւնից դուրս գտնուող Հայերի թիւը պիտի համարել մօտ 900·000 եւ ոչ թիւը պիտի համարել մօտ 900·000 եւ ոչ 1·200·000, ինչպէս ըրում է Հանրագիտարանը, եւ Հայերի ընդհանուր թիւը ոչ պակաս քան 4·300·000:

Մ. ԲՈՒՆԻԱԹԵԱՆ

ՍԻՐՏ - ՍՐՏԻ

●

ՆԱՄԱԿՈՎ, ՄԸ
ԱՐՓԻԿ ՄԻՍԱՔԵԱՆԻՆ

Հոս կրկին կը թափանցէ մթաստուերը մը: Ինչպէս որ չեմ յիշեր մուքս զերեզմանատունէն ներս, նոյնպէս չեմ յիշեր թէ ի՛նչ ուղղութեամբ յառաջացանք՝ երբ մշահոս բարմութիւնը մեզ անջատեց ձիւնասպիտակ սիւնէն եւ անոր զագաթը կանգնած կիսանդրիէն: Սա գիտեմ որ չերջապաս կերպարանափոխ եղաւ յանկարծ: Մտած էինք զերեզմանատան հին թաղամասին մէջ, որ ամբողջութեամբ զբաւուած էր անցեալ դարու տապանաքարերով: Հոս այլեւս չէին երեւար ճարտարապետական կառուցուածքներ, բարձրաբերձ խաչեր կամ թեւատարած մաքէտ – տոլօոզաներ, այլ միայն հարթ-տափակ տապանաքարեր, բոլորն ալ զորշացած եւ մամռապատ, իրենց փաչաներով եւ ամիրաններով:

Ցարաչարժ քոյրս, որ մեր առջեւէն կը վազէր մազին հիւսքը ճօճելով ծոծրակն ի վար, յանկարծ կեցաւ քարի մը առջեւ ու բացագանչեց.

— *Քա՛ա... նայէ՛, հայրիկ, քուկին **մկրատդ** ...*

Հայրս զերձակ էր: Տապանաքարին ոտքին կողմը ներկայացուած էր, նուրբ հարթաքանդակի ձեւով, զերձակի մեծ մկրատ մը՝ որ ճիշդ ու ճիշդ մերինը կը յիշեցնէր: Բոլորուեցանք չուրջը: Եւ հայրս մեզի բացատրեց թէ, անցեալին մէջ սովորութիւն էր այս օրինակ խորհրդանշաններով ներկայացնել հանգուցեալին արհեստն ու արուեստը: Քովնակ քարերու վրայ ցոյց տալով խափնիսկ մը եւ չաթալթագ մը, բացատրեց թէ մկկը ըրձիկ է իսկ միւսը բարձրաստիճան կրօնաւոր: Ցետոյ աւելցուց թէ մկրատին տէրը էջր կրնար համեստ արհեստաւոր մը եղած ըլլալ, այլ պալատական զերձակ մը անկասկած, ինչպէս որ էր մեր մեծ հայրը: Եւ մինչ կը փորձէինք քաղել զրժուար ընթեռնելի զրաբարը տապանադրին, քոյրս կրկին բացագանչեց.

— *Պալատական զերձակը չորս հատ սի՞րտ կ'ունենայ... Ա՛ս ի՞նչ թօհաֆ բան է ...*

Եւ ցոյց կուտար քարին չորս անկիւնները փորուած խոռոչները, սիրտի ձեւ: Քիչ անդին գտնուած նմանօրինակ սիրտի մը եզրին թառած էր ճնճղուկ մը, որ խոռոչին մէջ հաւաքուած գարնանային անձրեւէն կ'ըմպէր: Գլուխը կը թաղէր ւիր – տին մէջ եւ յետոյ կը նայէր երկնակապոյտին: Հայրս ըսաւ, այդ տեսարանը ցոյց տալով մեզի:

— *Ա՛ս ծակերը եղած են քի՝ թռչունները ջուր խմելով Աստուծոյ փառք տան, եւ ողորմի կարդան մեռնող մարդուն հոգիին:*

Այո, թռչունը Աստուծոյ փառք կուտար ջուր գտած ըլլալուն համար: Ա՛ս էր յաւելին: Ա՛ս էր յուսահատականը: Ինքն իրենս ըսի. — «Ա՛ս ինչ խենթ խօսք է ... իմ առջեւս ատանկ բան կ'ըսուի՞ ... Թող երթայ մինակ քրոջս պատմէ ...»:

Շատ մը կէտերու մէջ յիշողութիւնս կրնայ ունենալ մշուշային քաղարկումներ, երբ կը վերակոչեմ այսքան հին յիշատակները, բայց ոչ սիրտերու պատահարին մէջ որ անջնջելի կերպով դրոշմուած է ներսը: Հինգ կամ վեց տարեկան էի: Առաջին անգամն էր որ իմ լրջախոհ հօրս դէմ կ'ըմբոստանայի — օ՛հ, միայն մտովին — եւ անոր մտածելակերպը ինձ կը թուէր այն աստիճան անընդունելի որ, թող տալ իր բաճկոնը, որուն ծայրէն բռնած կը քալէի: Օտարութիւն մը ստեղծուած էր: Դարաւոր զերեզմանատան վեհափառ ծառերուն մէջ կը սուլէր գարնանային զեփիւռը, եւ ես դիս կը զգայի առանձնացած:

Դեռ չէի գիտեր թէ մարդիկ անհաղորդ են իրարու: Դեռ չէի գիտեր թէ անանցանելի փոս մը կը բաժնէ մէկ սերունդը միւս սերունդէն: Դեռ չէի գիտեր թէ ծնողքներն ալ կրնան ձանձրանալ տեղացող հարցումներէն, եւ խնդիրը իրենց վրայէն նետելու համար կուտան պատասխան մը՝ որ չի համապատասխաներ միշտ իրենց իսկական մտածումին: Այս բաները դեռ չէի գիտեր: Բայց կը զգայի թէ առանձնութիւնը որ մեզ ներսէն կը մեծցնէ, գայազին բան մըն է: Կ'ուզէի երթալ վերազանել ծնողքս: Կ'ուզէի մեկնիլ զբաղած վայրէս, շուտով, շատ շուտով հեռանալ:

Պէտք կա՞յ ըսելու թէ բնաւ պիտի չկրնայի կատարելապէս հեռանալ ես ինձմէ: Ինչ որ կը կոչենք անցեալ, մեր անցեալը, յաւէտ կորուսեալ ժամանակաշրջան մը չէ միայն: Եթէ երբեք կորստեան մատնուած են դէմքեր ու դէպքեր, երթալ կազմելով աշխարհ մը զոր կը կոչենք պատմական անցեալ, միւս կողմէ մնացած է միշտ մեր զգայական անցեալը որ մեզի հետ կ'ընթանայ, որ մեր մէջ կը վերապրի, զէթ իր այն զլխաւոր գիծերով որ մեր ոգեկան էութիւնը կը կազմեն: Վերակոչել անցեալը, իր ամբողջական եւ կանոնաւոր չարայարումին մէջ, անկարելի կը թուի ինձ: Ես հոնկէ կը յիշեմ միայն պահեր, նման տեսիլքներու: Երբ կը սուզուիմ անցեալիս մէջ, տպաւորութիւնն ունիմ ճեպընթաց չոգեկառքով սուրալու դիերային խորունկ եւ տանջահար մթութեան մէջ, դէմքս պալ ապակիին փակցուցած: Աւտենն անգամ մը կայծակը կը փայլատակէ, եւ իր ստեղծած լուսաւորումը ի յայտ կը բերէ տեսարան մը, այլ մանաւանդ դէմքեր՝ որ խաւարին մէջ կը սպասէին իմ անցքիս, լեզու ելլելու համար:

ՇԱՀԱՆ ՇԱՀՆՈՒՐ

(2 Շար.)

ԲՒՒՒՀԱԿ

ԳԼՈՒԽ ՎԵՑԵՐՈՐԴ

ԲՈՒՓԵՒՆԻ ՀՕՐՈՒՆԸ ԵՒ ՀՕՅՐՆ ՎԻ ՀՕՅՐՈՒՆ

Ցուցան տեսա ձեռքս, ինչպէս միշտ, ինծի ծանօթ ուղղութեամբ մը կ՚երթար, ինծի ծանօթ ճամբայ մը կը բռնէր, ինծի ծանօթ տեղեր կ՚այցելէր։ Ինչո՞ւ ես ալ չհետեւէի անոր, ինչո՞ւ ես ալ չերթայի ինծի ծանօթ տեղերը, ինծի ծանօթ մարդոց մօտ։

— Իշխան...

— Լսէ, ասիկա չորեքշաբթի, ես կը վերադառնամ, երբ ուզես կրնանք միասին երթալ, միայն թէ ինծի սպասէ։

— Ինչո՞ւ չուզէր, ինչո՞ւ ինծի հետ չէր ուզեր գալ, եթէ ոչ այն պատճառով, որ ինծի կը վստահէր։ Ես ալ ինչո՞ւ չէի ուզեր ինծի վստահող մարդուն հետ ճամբորդել։ Ինչո՞ւ չէի ուզեր ինծի ծանօթ տեղերը ինծի ծանօթ մարդոց հետ տեսնել։

Ցուցան ինծի ծանօթ ուղղութեամբ մը կ՚երթար, ինծի ծանօթ ճամբայ մը կը բռնէր, ինծի ծանօթ տեղեր կ՚այցելէր։ Ինչո՞ւ ես ալ չհետեւէի անոր, ինչո՞ւ ես ալ չերթայի ինծի ծանօթ տեղերը, ինծի ծանօթ մարդոց մօտ։

— Իշխան...

— Լսէ, ասիկա չորեքշաբթի, ես կը վերադառնամ, երբ ուզես կրնանք միասին երթալ, միայն թէ ինծի սպասէ։

— Ինչո՞ւ չուզէր, ինչո՞ւ ինծի հետ չէր ուզեր գալ, եթէ ոչ այն պատճառով, որ ինծի կը վստահէր։ Ես ալ ինչո՞ւ չէի ուզեր ինծի վստահող մարդուն հետ ճամբորդել։ Ինչո՞ւ չէի ուզեր ինծի ծանօթ տեղերը ինծի ծանօթ մարդոց հետ տեսնել։

— Շուտ մը, շուտ մը, ինչո՞ւ կը կենդանանայ, ինչո՞ւ կը կենդանանայ, ինչո՞ւ կը կենդանանայ։

— Ինչո՞ւ չուզէր, ես այս առաւօտ ան-

— Ինչո՞ւ չուզէր, ես այս առաւօտ ան-

ԲԱՑԱՌԻԿ ՀԱՄԵՐԳ
ԻՍԻԻ ՄԷՋ

Ջորեքշաբթի, 29 Մայիս, երեկոյեան ժամը ութին 9ին, Իսիի քաղաքապետարանի շքեղ սրահին մէջ :

Կազմակերպուած տեղւոյն «Զաւարեան» կոմիտէին կողմէ ,Մայիս 28ի Ազգային տօնակատարութեան առիթով :

Մասնակցութեամբ՝

ՍԻՓԱՆ-ԿՈՄԻՏԱՍ ԵՐԳԱԽՈՒՄԲԻՆ

եւ ընկերակցութեամբ Օրբէսքրը տը Փարիի : *Ղեկավարութեամբ*

ԿԱՐՊԻՍ ԱՓՐԻԿԵԱՆԻ

Սօլիսթ՝ ՄԱՌԻ ԿԱՌՎԱՐԵՆՑ

Ցայտագրին մաս կը կազմեն՝

Կոմիտաս Վարդապետի , Կանաչեանի, Ալթունեանի, Ափրիկեանի եւ Ալէմշահի *լաւագոյն գործերը, որոնք առաջին անգամ ըլլալով կ'ունկնդրուին մեր շրջանի մէջ (կավոյի յայտագիրը) :*

Տոմսերու գիները են՝ 300, 400 եւ 500 *ֆրանք : Տոմսերուն համար դիմել կազմակերպիչներուն եւ Գրատուն Հրանտ Սամուէլ, սրահին կիշէն եւ «Յառաջ»ի :*

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.— Հասարակութենէն կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ :

SALLE DE L'ECOLE NORMALE
DE MUSIQUE
78 Rue Cardinet Métro Malesherbes

Հինգշաբթի, 30 Մայիս, ժամը 21ին
ՆՈՒԱՌԱՀԱՆԴԷՍ ԴԱՇՆԱԿ – ՋՈՒԹԱԿ

ԱՐՄԱՆ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ
(Դաշնակ)

ՄԱՐԻ–ԺՕԶԷ ԼԱՄԱՍ
(Ջութակ)

Ցայտագիր.—Մոցարթի (Ֆա Մաժէօր) Շումանի (Լա Մինէօր), Պրամսի (Լա Մաժէօր), Կարէն Մաչատուրեանի (Ֆա – Տիեզ մէջ առաջին ունկնդրութիւն) :

ՍՕՆԱՏՆԵՐԸ

Կազմակերպութիւն՝ ԼԸ ԹՐԻՓԹԻՔ

Տոմսեդուռ դին՝ 200էն 500 *ֆրանք :*

Ուսանողներու զեղչ :

Կը ծախուին էքօլ Նորմալի սրահը, Տիւրան հրատարակչական տունը եւ դրացի վաճառներուն մօտ :

ՋՐՕՍԱՇՐՋԻԿՆԵՐՈՒ ԽՈՒՄԲ

ԴԷՊԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆ

4 օր Մոսկուա եւ 10 օր Երեւան, երթուդարձ՝ 145,000 *ֆրանք :*

ՄԵԿՆՈՒՄ . — 1) 4 *Յուլիս*, 2) 24 *Յուլիս*, 3) 9 *Օգոստոս :*

Արձանագրութիւնները պիտի վակուին Ա. Յունիս 10ին, Բ. Յուլիս 1ին, Գ. Յուլիս 15ին :

Դիմումները ընել միայն գրասեր :

Noubar Agopoff
168 Rue du Temple, Paris 3ème
C. C. P. Paris 127.83-16

ՆՈՒԷՐՆԵՐ

Այրի Տիկին Նուարդ Շահինեան, իր անդրանիկ Թոռան Այտա Շահիկեանի մկրտութեան ուրախ առիթիւ հետեւեալ նուէրները կ'ընէ.— Հազար ֆրանք Ս. Յովհ. Մկրտիչ եկեղեցիին, հազար ֆր. Դպրաց Դասուն, հազար ֆր. Հայ Մշակոյթի տան, հազար ֆր. «Յառաջ»ի բարգաւաճման, հազար ֆրանք ֆր. Կապ. Խաչի օգնականութեան կայանին :

Ստանալ «Յառաջ»էն :

LA STÉ. VERGER-FRUITS
12 Rue St. Denis, Paris (I)
(Perimètre des Halles)
*
Փարիզի կեդրոնական Հալին մէջ հայկական միակ հաստատութիւնը կը փնտռէ Հարաւ. Ֆրանսայի գաւառներէն հմուտ եւ մասնագէտ՝
Courtier expéditeur en
Fruits et Légumes
Tél. CEN 57-18

ՀՐԱՊԱՐԱԿԱՑԻՆ ԲԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

Կազմակերպուած՝ Հ. Ց. Դ. Մարսէյլի Շրջ. կոմիտէի կողմէ, տեղի կ'ունենայ հինգշաբթի, 30 Մայիս, կէսօրէ վերջ, ժամը 3ին, Սալ Մաղընոյի մէջ :

Կը խօսի Լիբանանէն նոր ժամանած «Բարէն Եփփէ» ճեմարանի նախկին տնօրէն եւ «Ցուսաբեր»ի խմբագիր՝

ԸՆԿԵՐ Մ. ԹՕԼԷՕԼԵԱՆ

Նիւթ՝ Ինչո՞ւ եւ ի՞նչպէս կազմակերպուեցաւ դարը կիլիկեան Աթոռին դէմ :

Կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ :

ՀԱՑ ՄՇԱԿՈՅԹԻ ՏԱՆ

Մարսէյլ , Սէն - Ժերոմի օժանդակ յանձնախումբի հանգանակութեան ցանկը.

Ցար. Ժամկոչեան եւ Ցար. Գմպլեան 5000*ական ֆրանք, Մկլքոն Պօղոսեան* 2500, *Ա.ս. Համալեան, Ս. Աւետեան, Ա. Սիրունեան, Ց. Մարզարեան եւ Մ. Տէր-Տէրեան երկու հազարական , Ռ. Կարապետեան, Գ. Կաստուկեան, Մատէնեան եղբ. Մ. Գասպարեան, Հ. Կարապետեան, Մ. Խաքէնտէրեան, Տիկին Վ. Դաւիթեան, Կ. Կիւլէմիրեան, Ս. Մկրտիչեան, Մ. Պօղոսեան, Ծ. Մինէմէնեան, Կ. Սարաֆեան, Ց. Յովսէփեան, Ա. Կիւրղիկեան , Գ. Ժիրայրեան, Ա. Եղիազարեան, Բ. Յակտուրեան, Մ. Ատանալեան, Կ. Կը-տաւճեան, Մ. Սվաղլեան, Մ. Մարզար-եան, Գ. Գաստուկեան, Բժ. Ց. Սիվրի-հիւարեան, Վ. Սաղրլեան, Ց. Կարա-պետեան, Ս. Մինասեան, Մ. Ժամկոչ-եան, Մուրատ, Մ. Զիչէքեան, Վ. Մա-նուկեան, Ս. Համբմեան, Զ. Աստուր-եան, Ա. Պապոյեան, Գ. Մակարեան եւ Ա. Սանտալեան՝ հազարական ֆրանք : Լ. Միքայէլեան* 550 *ֆրանք, Գ. Օսղոեան , Ե. Թայիկեան, Ս. Մալեան, Ա. Ատա-տուրեան, Ա. Ջատալբաշեան, Արշակ Սա-մուէլեան, Ց. Կէյհէքիղեան, Ց. Կարա-պետեան, Ս. Պուխաֆեան, Վ. Մանուկ-եան, Տիկին Ցակոբեան, Տիկին Թէքնեան, Ց. Պալըզճեան, Կ. Կիրակոսեան, Հ. Ե-նովքեան, Ե. Շահինեան, Վ. Ունանեան , Մ. Եղիազեան, Գ. Սէֆէյեան, Պ. Ցակոբ-եան, Դ. Դաւիթեան, Շ. Համբարձում-եան Ե. Օհանէսեան, Պ. Կիւլէսէրեան, Ա-լէն Ճորճ, Հ. Դեւրոեան, Զ. Գասպար-եան, Ա. Մէյլէմճեան, Ղ. Տէր Ղազա-րոսեան, Ս. Թուրլեան, Ց. Ցակոբեան , Ն. Մազմանեան, Ո. Շէրպէթճեան, Ն. Պօյաճեան, Ռ. Ասալըքեան, Կ. Պեարոս-եան, Վ. Աճառոնեան, Կ. Վարդանեան , Ց. Փանոսեան, Թ. Նիկողոսեան, Աքսա, Վիվա, Պրուտեան եղբ., Մ. Բագլօեան , Ա. Նաչիրեան, Ցարութիւն* 500*ական ֆր. : Օ. Խաչերեան* 250, *Տ. Տօնիկեան, Ց. Սա-հակեան, Ս. Օհանեան եւ ան՝* 200*ական ֆրանք : Գումար՝* 81.600 *ֆրանք :*

3 ԱՄՍՈՒԱՆ ՀԱՄԱՐ ՏՐԱՄԱԴՐԵԼԻ Է

Մարսէյլի մէկ արուարձանին մէջ , բարձունքի վրայ (երկու սենեակ եւ խոհանոցով), ընդարձակ յարկաբաժին մը վարձու է, կաղ, ջուր, էլեկտրականութիւն, խոհանոցի առարկաներով, մայրի ծառաստանով մը շրջապատուած և կառաւտն : Դիմել Տիկին Գնաճեանի, 28 Պուլվ. Ռում Լէ Մարքէկօ, Մարսէյլ :

Imprimerie Araxes, 46, Rue Richer,
Paris (9e) Pro. 05-73.

ՀԱՑԱՍՏԱՆԻ ԱՆԿԱԽՕՒԹԵԱՆ 39ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ
ԿԸ ՏՕՆՈՒԻ

ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

Յունիս 1, Շաբաթ գիշեր, ժամը 21էն մինչեւ առաւօտ : Զ. թաղապետարանի սրահին մէջ (Փլաս Սէն Սիւլփիս) :

Կը նախագահէ ընկ. ՀՐԱՆՏ – ՍԱՄՈՒԷԼ

Կը խօսին ընկերներ ՄԻՆԱՍ ԹՕԼԷՕԼԵԱՆ եւ ՑՈՎԻԿ ԵՂԻԱԶԱՐԵԱՆ (Փրանսերէն) :

Գեղարուեստական խնամուած բաժին :

Կը մասնակցին երգչուհի Օր. ԻՐԻՆ ՊԻԼԻՊԻԼԵԱՆ, ընկերակցութեամբ Օր. ՍՈՆԻԱ ԴԱԲՐԻԷԼԵԱՆի (Թուրք երաժշտ – տանոցէն, տաւիղ), եւ Պ. ՔԱՍԹԱՆԻԷի (սրնգահար) : Ինչպէս նաեւ ԱՒԵՏԻՍ ՔԻՒՓԷԼԵԱՆ (երգ), ԵՐՈՒԱՆԴ ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ՝ (արտասանութիւն) եւ Վ. ԹՈՐՈՍԵԱՆ (կովկասեան պար) :

Կը նուագէ Թառիստ ԴԱՐԵԳԻՆ :

Կէս պիչերէն վերջ կը սկսին եւրոպական պարերը մինչեւ առաւօտ, եւրոպական նուագախումբով :

RAYMOND BOISSORIE
Vedette des disques Pathé-Marconi

Ձոյն եւ առատ պիւֆէ մատչելի գիներով :
ՄՈՒՏՔ՝ 200 ՖՐԱՆՔ

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ՊՏՈՒՏՔ ՄԸ

Վիէնի Հ. Մ. Ը. Մ.ի վարչութիւնը կը կազմակերպէ գեղեցիկ պտոյտ մը, ամբողջ օրուան համար, դէպի Շարավին լէ Պէն, այս հինգշաբթի (Համբարձում) : Մասնակցութիւն՝ 450 *ֆրանք : Կը հրաւիրուին մեր անդամները եւ համակիրները :*

ՍԵԲԱՍՏԻՈՑ Մուրատ Ուս. Միութեան կեդր. վարչութիւնը եւ մասնաճիւղերը իրենց սրտագին ցաւակցութիւնները կը յայտնեն հայրենակից Յովհաննէս Տէր – տէրեանի իր կնոջ մահուան առթիւ : Միութիւնը չնորհակալութեամբ ստացած է փոխան ծաղկեպսակի՝ Պ. Պ. կարապետ Ղամպերեանէ, Ղազար Կիւլեանէ, Հմայեակ Երիցեանէ, Հայկազ Մարտիրոսեանէ եւ Արամ Մերունեանէ հազարական ֆր. :

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Կապ. Խաչի Վիէնի վարչութիւնը չնորհակալութեամբ ստացած է Պ. Խաչատուր Զօպոյեանէ (Փոն Էվէք) հազար ֆր, իր մօր ապաքինման առթիւ :

×

Կապոյտ Խաչի Ալֆորվիլի մասնաճիւղը չնորհակալութիւն կը յայտնէ Պ. Ա. Գաբրիէլեանի, Գ. Վահանի, Պ. Բչտիկեանի այն ջերմ վերաբերման համար, որ ունեցան իր «Օրուան» առթիւ :

Շնորհակալութիւն նաեւ բոլոր անոնց, որոնք ինքնաբերաբար երգով, արտասանութեամբ, պարով ճոխացուցին մեր հանդէսը :

Շնորհակալութիւն Տէր եւ Տիկին Վ. Թէրզեանի իրենց նուէրին համար, որ աճուրդի ղրկուելով, անակնկալ հասոյթ մը ապահովեց միութեան : Եւ վերջապէս բոլոր անոնց, որոնք սրտաբուխ մասնակցեցան աճուրդին :

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ՓԱՐԻԶ.— Հ. Ց. Դ. Ուս. Միութեան ժողովը այս երեքշաբթի իրիկուն ժամը 21ին , 17 *rue Plèo : Կարեւոր օրակարգ :*

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱՒ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ ԵՒ ՀԱՅ ԴԱՏԸ

Հայեւուրս յարաբերութիւններու լոյսին տակ :

Գրեց՝ ԳԱԲՐԻԷԼ ԼԱՋԵԱՆ

Տպարան «Ցուսաբեր» , Գահիրէ 1957 :
Գինն՝ 1100 *ֆրանք :*
Դիմել Յառաջի եւ հայ գրատուներըը :

ՆԱՄԱԿԱՑՈՒԹ

ՄԱՐՍԷՅԼ . ՊՕՄՈՆ , Ն. Սերունդի Քրիստափոր խումբի եւ Հ. Ց. Դ. «Յառաջ» խումբի յայտարարութիւնը ուշ հասաւ :

ԿԱՐԵՒՈՐ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ
Անպայման պէտք է այցելել
ՊԱՇԱՏՈՒՐԵԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ
246 Rue Vendôme et
20 Rue Villeroy
LYON
Թարմ, համեղ եւ դիւրամատչելի Արեւելեան եւ եւրոպական ամենա – ընտիր ապրանքներ
Ինչպէս արմաւ (ճիւղերով), պա-մխա, եալանճի տոլմա, յունական թուրչիներ, պիպեր, տերեւ, թա-հին հելվա, վանիլլ, չոքոլա, նուա-ղէթ, լոքում, (սաքըզը, նուագէթ եւ փիսթաչ) տուփով եւ քաչով, Շիրակ օշին (41 45 աստիճան), սուճուք, պաստրմա (կեսարական), սուրճ (քարավան եւ մոքքա) հա-մեմներ, մահլէպ, սալէպ, ձիթա-պտուղ, ձէթ (350 ֆր. լիտր), քաչ-կավալ, ճերմակ պանիր (ոչխարի կաթով) եւ ամէն կարգի պահա-ծոներ եւայլն, եւայլն :
Մի վարանիք դիմեցէք՝
ՊԱՇԱՏՈՒՐԵԱՆԻՆ

ԼՈՑՍ ՏԵՍԱՒ

ARMENIE

Հայ Ֆոլորիք երաժշտութեան Բ. մեծագոյն սկաւառակը 30 սանթ. ԵՐԿՐՈՐԴ ԵՒ ՆՈՐ ԹԻՐԱԺՈՎ

ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԵԱՄԲ ԱՐԱ ՊԱՐԹԵՒԵԱՆԻ
Microsillon 33 tours No. mc 20136, durée 45 minutes
VOGUE - CONTREPOINT

Կը պարունակէ 14 *հայկական կտորներ (նուագախումբ — երգչախումբ — մեն երգ)*
ՀԱՑՐՆՆԻՒՔ, ԷՐԶՐՈՒՄԻ ՊԱՐ, ԶՈՎ, ԳԻՇԵՐ, ԿՈՒՆԿ, ԿԱՑՆԵԼ ԵՍ, ՄՇՈՑ ՊԱՐ, ԱՐԻ՛ ՍԷՑՐԱՆ, ԼԱԼԱ ԵԱՐՍ, ԵՏ ԱՌԱՋ - ՇՈՒՇԻԿ, ՊԱՆԴՈՒԽՏԻ ԵՐԳ, ՇՈՇՊԻ, ՄԱՐԱԼԻ, ՎԱՐԴԱՎԱՌ
Գին՝ 2600 ֆրանք
Երգարանով միասին ստանալու համար դիմել՝
ԱՐԱ ՊԱՐԹԵՒԵԱՆի 14 Rue Petit, Paris 19, (Bot. 99-22), Record Shop 36 rue de Moscou

ԵԿԿԼԵՑՒԱԿԱՆ ԵՐԱԺՇՏՈՒԹԻՒՆ
Փնտռել նաեւ .— Երեւան, Եալլի, Թաթարական պար, Կաճաուիկ, Արեւելեան պար, Քեզ

Սկաւառակի վաճառատուներըը
Ա. Սկաւառակ հայկ. երաժշտութեան միքրոսիօն 20·103 (16 *կտոր*)
Օրօր, Ալագեազ, Պիլիքի, Ատրպէյջան , Նազ պար, Գերիներու երգ, Եարօ ջան, Գնման, Ղայթարմա, Լէզգինկա, Կովկ. երգ :
ՀԱՑ ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԵՐԱԺՇՏ. Պատարագ եւ Տաղեր, միքրոսիօն 20·114 (20 *կտոր*)
Ով գերահրաշ ծաղիկ, Գովեա երուսաղէմ, Սուրբ Աստուած, Փառք, Մարմին Տէրուհական, Հրեշտակային, Սուրբ , Յարեցայնի, Հոգի Աստուծոյ, Միայն Սուրբ, Օրհնութիւն, Տէր Ողորմեա , Հայր մեր, Եղիցի: Արծաթսիրու - թեամբ, Ով զարմանալի, Աչքն ծով, Այսօր ձայնն Հայրական :

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ՀԻՄՆԱԴԻՐ՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Le PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN en EUROPE

HARATCH

Fondateur : SCHAVARCH MISSAKIAN

Rédaction et Administration : 32, rue de Trévise - Paris 9e

Fondé en 1925 Tél. : PRO. 86-60 R. C. Seine 57 A 2731

C. C. P. Paris 15069-82

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսա եւ գաղութներ, տարեկան 3000 ֆր. վեցամս. 1600

Արտասահման՝ տարեկան 3500 ֆրանք: Հատը 12 ֆր.

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ

29

ՄԱՅԻՍ

•

MERCREDI

29 MAI

1957

33ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7893 33ème ANNEE

Directrice : *Arpik MISSAKIAN*

ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 13ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3704

ՕՐՈՒԱՆ ԽՕՍՔԸ

ՄԱՅԻՍ 28

•

Հայաստանի անկախ Հանրապետութիւնը ծնաւ արեան հեղեղի մը մէջէն :

Մեր մէկ միլիոն նահատակներու կարմիր արիւնն էր, որ վրէժ դարձած, մին-չեւ երկինք բարձրացող բողոք դարձած՝ 1918ի մայիսեան պատմական կռիւներուն ընթացքին հրաշք մը գործել տուաւ հայ ժողովուրդին՝ Արարատեան դաշտին մէջ:

Ու ասիկա ճակատագրական այնպիսի պահու մը, երբ սահմանին անդին հայութեան կէսը կոտորակուած էր եւ ամբողջ Թուրքահայաստանը քարուքանդ եղած, երբ ռուսական բանակը ճակատը լքելով « զէպի տուն» կը դառնար, երբ մեր կովկասեան հարեւանները իր բախտին, մէս մինակ իր վրան ձգած էին հայ ժողովուրդը :

Ձիշդ այդ բախտորոշ օրերուն հայութեան բոլոր զաւակները, առանց դասակարգի ու դաւանանքի խտրութեան, առանց սեռի ու տարիքի տարբերութեան, պատասխանելով անզուգական Արամի եւ զօրավար Սիլիկեանի կոչերուն, մէկ սիրտ մէկ հոգի բոլորուեցան չուրջը այն անձնազոհ մարտիկներուն, որոնք տարիներէ ի վեր կէս – կուշտ կէս - անօթի կը կռուէին ազգի ու հայրենիքի պաշտպանութեան եւ անկախութեան համար :

Անոնք իրենց ձեռք անցուցած պատահական դէնքերով զրահ տուին Վ.Հ.Իպ փաչա-[illegible]անատուր զինուորներուն դէմ, թիւով առաւելապատիկ եւ ապառաղիւնուած թնդանօթներով եւ զէրմանական նոր հրացաններով :

Թշնամին դրաւած էր արդէն Ալէքսանդրապոլը եւ կը յառաջանար դէպի Էջմիածին ու Երեւան՝ մահացու հարուածը տալու համար հայութեան սրտին :

Իսկապէս օրհասական կռիւներ մղուեցան Սարտարապատի, Ղարաքիլիսայի եւ Բաշ Աբարանի մէջ: Թուրքը ծունկի եկած՝ պարտաւորուեցաւ ճանչնալ ազատ եւ անկախ Հայաստանի գոյութիւնը :

Իթթիհատի ոճրագործ կառավարութիւնն էր, որ դիւանագիտական առաջին դաշնագիրը կնքեց Հայաստանի Հանրապետութեան կառավարութեան հետ՝ անկախութեան հռչակումէն չաբաթ մը վերջ՝ 1918 Յունիս 4ին Պաթումի մէջ :

Այնուհետեւ ուրիշ պետութիւններ, աչքառկի ճակատագիրը տեսնելով մեծ դաշնակիցները եւս պաշտօնապէս ճանչցան « փոքրիկ դաշնակից»ը եւ 1920 Օգոստոս 10ին Սեւրի մէջ նուիրագործեցին Միացեալ եւ Անկախ Հայաստանի կազմութիւնը :

«Մայիս 28»ը այն յաւէտ յիշատակելի թուականն է, որ մեր ժամանակից պատմութեան մէջ արձանագրուած է անջնջելի տառերով :

Աւնոր չնորհիւ էր, որ չահեցանք՝

Փոքրիկ հողամաս մը, մեր պատմական մեծ հայրենիքէն մանրիկ մը, զոր անուանեցինք «Հայաստանի Հանրապետութիւն»: Ձեռք բերինք մեր անկախութիւնը, զոր կորսնցուցած էինք 1375ին Կիլիկեան բերդերուն մէջ:

Այդ հողամասը մաքրեցինք օտար տարրերէ, ունենալու համար միաճոյլ հայրենիք մը :

Կրօնական համայնք էինք, դարձանք պետական ազգ: Ունեցանք կառավարութիւն, որ տէր ու պաշտպան կանգնեցաւ աշխարհացրիւ հայութեան: Երկրէն ներս թէ արտասահմանի մէջ դարձանք Հայաստանի բաղաքացի :

Ունեցանք անկախ պետութեան մը բոլոր սատրոգելինները, — ազգային դրօշակ, ազգային դրամ ու հայատառ նամակադրոշմ, հայկական անցագիր, հայ դեսպան, հիւպատոս եւն., իւր սահմանները :

Ինչ մնաց այս բոլորէն:

Հողամաս մը միայն, այն ալ կրճատուած, որուն կը պակսի նոյնիսկ «Հայաստան» անունը :

Ազնիւ անկախութիւն: Դադրած ենք «Հայաստանի քաղաքացի» ըլլալէ եւ դարձած՝ նանսէնեան «զաղթական», լաւագոյն պարագային մեր ապրած օտար երկիրներու քաղաքացին :

Այսօրուան «կորիզ»ին վրայ 37 տարիէ ի վեր թիզ մը հող իսկ չէ աւելցած: Ոչ միայն չենք իրականացուցած «Միացեալ» Հայաստանի համար 1945ին տրուած խոստումները, այլ ներքին սահմաններն անգամ չենք սրբագրուած :

Իսկ ամէնէն ծանրակշիռը՝ 1953 Մայիս 30ին Մոսկուա պաշտօնապէս հաղորդեց թուրք կառավարութեան թէ ո՛չ մէկ հողային պահանջ ունի իրմէ :

Ցուսախաբ եղանք: Բայց յուսահատ չենք :

« Մայիս 28 »ի հրաշքը կրնայ կրկնուիլ:

Գօտեպնդուի՛նք անսասան հաւատքով :

ՀՐԱՆՏ – ՍԱՄՈՒԷԼ

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԿԱՌԱՎԱՐԱԿԱՆ ՏԱԳՆԱՊԸ

•

ԱՌԱՋԻՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ըընդ Փլեվէն վերջացուց իր խորհրդակցութիւնները՝ Սզդ. Ժողովին մէջ մեծամասնութիւն ունեցող խմբակցութիւններու ղեկավարներուն հետ: Այսպէս, Ժողովրդական Հանրապետական չարժման (կաթոլիք) վարիչները կ'ուզեն որ միացեալ ուժեղ կառավարութիւն մը ստեղծուի: Անկախները համոզուած են թէ թիւ մէկ մտահոգութիւնը Ալժերիան է, հետեւաբար նոր կազմուելիք դահլիճը ամէն բան նէ առաջ պէտք է Ալժերիոյ մասին կարգադրութիւն մը ընէ: Իսկ Արմատական-ները, խոստացած Տալատիէի բերնով կ'ուզեն երկրին անտեսութիւնը վերականդնել, Ալժերիոյ հարցին լուծում մը դտնել եւ ընտրական օրէնքը բարեփոխել :

Միայն Ընկերվարականներն են, որ իրենց տեսակէտները չյայտնեցին տակաւին. Ըընդ Փլեվէն այս վերջիններուն պատասխանը ունենալէն վերջ իր տեղեկագիրը պիտի ներկայացնէ Հանրապետութեան նախագահին :

Կը կարծուի թէ տեղեկագրին մէջ չեզոը դրուած պիտի ըլլայ երեք դլխաւոր կէտերու վրայ. Առաջին. Ալժերիոյ մասին ազդային ընդհանուր համաձայնութիւն մը դարձած է անհրաժեշտութիւն: Ալժերիոյ նախարարը, Լաքոստ, այս հարցին առնչութեամբ վերջերս յայտարարեց թէ «օրէնսդրութեան չուրջ փոխադարձ համաձայնութիւն մը չատ աւելի դրական արդիւնքներ կունայ Ալժերիոյ մէջ, քան տասը նոր զօրադունդեր դրկելը»: Լաքոստ աւելցուցած էր թէ վերջին ամիսներուն ընթացքին Ալժերիոյ կացութիւնը դժալիօրէն բարեփոխուած էր, սակայն կառավարական տագնապը նոր եռանդ տուաւ ահաբեկիչներուն: Ալի Շէքքալի դէմ կատարուած մահափորձը անդամ մը եւս կը փաստէ թէ Ալժերիոյ Ազատագրական չարժման պարադլուխները կ'ուզեն սարսափի մատնել բարեփոխումներու կողմնակից Ալժերիացիները եւ մասնաւորաբար անոնք, որոնք պաշտօններ կը վարեն այժմ :

Ըընդ Փլեվէն պիտի առաջարկէ, որ Պըրաղավիլի ժողովին նման (որ Ափրիկեան միւս հողամասերուն դոյավիճակը ճշդեց) ժողով մը հրաւիրուի Ալժերիոյ ապագայ վարչաձեւը ճշդելու համար: Երկրորդ. Ֆրանսայի էլմտական եւ անտեսական վիճակը բարելաւելու եւ ամուր հիմերու վրայ դնելու համար, պէտք է հրաժարիլ ամէն տարի նոր պիւտճէ որոշելու սովորութենէն. պետական պիւտճէ պէտք է նախատեսուի քանի մը տարուան համար եւ միաժամանակ մեծ խնայդութիւններ պէտք է իրագործուին անտեսութեան եւ տուրքերու ծրադրին մէջ: Երրորդ. Ինչ կը վերաբերի ներքին եւ արտաքին քաղաքականութեան, վերոյիշեալ երկու հարցերու յաջող կարդադրութիւնը ինքնաբերաբար կ'ամրապնդէ Ֆրանսայի դիրքը ըլլայ ներքին, ըլլայ արտաքին ճակատին վրայ :

× Հետդհետէ աւելի հաւանական կը դառնայ, որ կի Մոլէի պիտի յաջորդէ կի Մոլէ, որովհետեւ եթէ ճիշդ է որ դաղիներէն ալժերիական ու ելմտական քաղաքականութիւնը դժդոհութեանց տեղի տուած էր, նոյնքան ճիշդ է որ կի Մոլէ, որպէս մարդ եւ որպէս վարչապետ, կը վայելէ Ֆրանսացիներու մեծամասնութեան վստահութիւնը :

ԱԼԻ ՇԷՔՔԱԼԻ ՍՊԱՆՈՒԹԵՆԷՆ ՎԵՐՋ

Փարիզի ոստիկանութիւնը, նոր մահափորձերու առաջքն առնելու համար, խուզարկութիւններ կատարեց Փարիզի այն բոլոր թաղերուն մէջ ուր հոծ թիւով Ալժերիացիներ կ'ապրին: Աւելի քան 1200 կասկածելիներ հարցաքննուեցան :

Ոճրագործը, պէն Սատոք, սկիզբը պնդեց թէ ինք որեւէ քաղաքական կազմակերպութեան չի պատկանիր եւ ինքնադլուխ կերպով ուղեց մեռցնել «Ֆրանսայի վերջին ալժերիացի բարեկամը» : Սակայն ի վերջոյ խոստովանեցաւ որ կը պատկանի Ալժերիոյ Ազատագրութեան ճակատի կազմակերպութեան: Պէն Սատոք բանտ առաջնորդուեցաւ «կանխատամածեալ ոճրագործութեան եւ պետութեան արտաքին ապահովութեան վնաս հասցուցած ըլլալու» ամբաստանութեամբ :

× Ալի Շէքքալի սպանութենէն կէս ժամ վերջ Փարիզի ալժերիական բոլոր սրճարաններուն եւ հասարակաեղինեներուն մէջ անծանօթ անձեր թռուցիկներ ցրուեցին. այնտեղ կ'ըսուէր թէ «Ալժերիոյ երեսփ. Ժողովի նախկին փոխ նախագահը մահուան դատապարտած էր դաւաճան նութեան համար, եւ թէ մահապարտիմբ դործադրուեցաւ » :

× Ալի Շէքքալի մարմինը, Ներքին նախարարութեան կարդադրութեամբ, երէկ եւ այսօր պիտի պահուէր Վալ որ Կրաւի մէջ :

× Այս մահափորձին լուրը մեծ դայրոյթ պատճառեց Ալժերիոյ եւրոպական չրջանակներուն մէջ: Մասքարայի (Ալի Շէքքալի ծննդավայրը) ժողովուրդն ալ չափազանց դրդռուած է, որովհետեւ Ալժերիոյ Երեսփ. Ժողովի նախկին փոխ նախագահը չատ սիրուած էր իր համաքաղաքացիներէն :

× Պրիւհլի «Լը Սուար» թերթը կը դրէ թէ Ֆրանսեալժիական սահմանապրկման վրայ դէնքի մաքսանենդութիւն կը կատարուի Ֆրանսայի մէջ բնակող Հիւս. Ափրիկէացիներուն ի նպաստ :

✤ ՕՐԸ ՕՐԻՆ ✤

•

ՀԱՅ ԵՐԳԻ ՊԱՆԴԱՅՈՒՄԸ

Այս իրիկուն՝ Համբարձման տօնի նախօրեակին՝ Իսի լէ Մուլինոյի Զաւարեան կոմիտէն գեղեցիկ գաղափար յղացած է մեծ համերգով մը տօնել Հայաստանի անկախութեան 39րդ տարեդարձը :

Նպատակն է հայ երգը նաեւ չցնել ոչ միայն փարիզեան արուարձան այդ հայա-շատ շրջանի մեր հայրենակիցներուն եւ նոր սերունդին, այլ մանաւանդ մեր փըրանսացի բարեկամներուն, որոնք ծանօթ չեն հայ ժողովուրդի բաղաքակրթական արժէքներուն եւ մշակոյթին :

Հանդէսին հովանաւորութիւնը ստանձնած է տեղւոյն՝ ընկերվարական բաղաքապետը Պ. Լէֆա, որ միշտ բարեացակամ գտնուած է մեր հայրենակիցներուն հանդէպ: Ներկայ պիտի ըլլան բաղաքապետական պաշտօնեաներ, ընկերվարական կուսակցութեան ներկայացուցիչներ եւ ուրիշ Փրանսացիներ :

Սիփան – Կոմիտաս երգչախումբը եւ փարիզեան նուագախումբը՝ դեկավարութեամբ երիտասարդ երաժիշտ Կարպիս Ափրիկեանի պիտի ներկայացնեն այն յայտագիրը, որ բացառիկ յաջողութիւն գրտաւ անցեալ Մայիս 5ին Սալ Կաւոյի մէջ :

Անոնք որ զրկուած էին այդ օրուան գեղարուեստական վայելքէն, որ իսկական պանծացումն եղաւ հայ երգին, այսօր ունին պիտի ունենան ծափահարելու մեր երաժիշտներն ու արուեստագէտները: Ու մանաւանդ հպարտանալու մեր անցին գանձերով :

Պէտք է լսել այս համերգը՝ գնահատելու համար այն կատարելութիւնը, որուն հասած է հայ երաժշտութիւնը այս լայն բաղաքին մէջ : ՊԱՐՈՅՐ

«ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ ՍՐԱՀ»Ի ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

Մարսէյլ - Սէն Լուի հայրենակիցներէն Հ. Ց. Դ. Ակնունի ենթակոմիտէին միջոցաւ (ցանկը առանձին)	58·600
Պ. Տիգրան Քալայեան (Վենտիւրիկ)	10·000
Ոմն	1·000
Պ. Պէօրէքճեան	1·000
Գարլօ Գոլանճեան (Մէօտօն)	5·000
Սամուէլ Սահակեան (Վիլլէթաէօզ)	1·000
Ռուբէն Տէր Սահակեան (Սէն Ժերմէ)	500
Նախորդ դումար՝	1·530·100
Ընդհ. դումար՝	1·607·200

ԵՒՐՈՊԱՅԻ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԵԱՆ ՇՈՒՐՋ

Արեւմտ. Գերմանիոյ կառավարութիւնը, որ վերջերս զանազան առաջարկներ ու սպառնալիքներ ստացած էր Ֆ. Միւթէնէն, յուշագիր մը յանձնեց Մոսկուայի : Այնտեղ կ'ըսուի թէ Ֆ. Միւթէինը կ'ուզէ արդելք հանդիսանալ Գերմանիոյ միացման ծրադրին, բայց եթէ հրաժարի իր այս քաղաքականութենէն, Արեւմտ. Գերմանիա պատրաստ է լաւագոյն յարաբերութիւններ պահել Ֆ. Միւթէեան հետ եւ բանակցութիւններ վարել Եւրոպայի ապահովութիւնը կազմակերպելու հարցին չուրջ :

Այս յուշագրին դլխաւոր կէտերը հետեւեալներն են. 1) Արեւմտ. Գերմանիա կը մերժէ բանակցութիւններ վարել Արեւելեան Գերմանիոյ հետ, բայց ամբողջ Գերմանիոյ համար կը պահանջէ որ ազատ ընտրութիւններ կազմակերպուին: 2) Ֆ. Միւթէինը, որ միայն մէկ կուսակցութեան դոյութիւնը կ'արտօնէ իր սահմաններուն մէջ, իրաւունք չունի դժդոհելու թէ Արեւմտ. Գերմանիոյ մէջ համայնավարութիւնը արդիլուած է: 3) Արեւմտ. Գերմանիա կը հրաւիրէ Ֆ. Միւթէինը, որ զործնական քայլեր առնէ Գերմանիոյ միացումը փութացնելու համար: 4) Այս պարագային, Արեւմտ. Գերմանիա պատրաստ է քննելու Եւրոպայի ապահովութեան կազմակերպութեան հարցն ու այդ ուղղութեամբ դաշինքի մը ստորագրութեան հաւանականութիւնը :

ԳԵՐՄԱՆԵԻԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Արեւմտ. Գերմանիոյ վարչապետը, նախագահ Այզընհաուըրի հետ ունեցած առաջին տեսակցութենէն մը վերջ, խորհրդակցեալ նաեւ Տըլլըսի հետ: Ժողովրդավարութիւնները կը դառնային Գերմանիոյ մի-ացման, Հիւս. Ատլանտեան կազմակերպութեան, Արեւմտ. Գերմանիոյ բանակին կազմակերպման, Եւրոպական դաշնա-

(Շար.ը կարդալ Դ. էջ)

ՕՐՈՒԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄԻՆ ՀԵՏ

ՔԱՂԱՔ. ԽՄՈՐՈՒՄՆԵՐ ՊԱՐՍԻՑ ԾՈՑԻ ԵՋԵՐՔԻՆ

●

ԽՄԲ.— Էնթքընի Նըքինկ, միշտ շարունակելով Մ. Արեւելքի զանազան երկիրներու քաղաքական կացութեան մասին իր շահեկան յօդուածաշարքը «Նիւ Եորք Հէրալտ»ի մէջ, այս անգամ կը բննէ Պարսից Ծոցի եզերային երկիրներու կացութիւնը:

Քաղաքական մտահոգիչ խմորումներ տեղի կ'ունենան Պարսից Ծոցի երկու կողմերը: Իրանի, Քուվէյթի եւ համեմատաբար նուազագոյն չափով՝ Պահրէյնի մէջ, քաղաքական խլրտումներու որոմները պարարտ հող գտած են նախնական ու երբեմն նոյնիսկ նախապատմական վարչաձեւով ու օրէնքներով կառավարուող այս երկիրներէն ներս, որոնք չափազանց վըտանգաւոր ձեւով կ'անտեսեն մահմետական աշխարհի միւս երկիրներուն մէջ ծայր տուող ընկերային յեղաշրջումը: Այս խմորումները կ'արտայայտուին հակա-արեւմտեան վարանելակերպով մը, որ կրնայ մեծ վնասներ հասցնել արեւմտեան պետութեանց շահերուն, եթէ այս վերջինները ու այդ երկիրներու ղեկավարները պատշաճ միջոցներ ձեռք չառնեն:

Իրան այժմ նոր կառավարութիւն մը ունի: Ազնիւ, սակայն որեւէ զործունէութիւն ցոյց չտուող Հիւսէյն Ալայի փոխարէն, Շահը վարչապետութեան պաշտօնին կոչեց Ղղուամ եւ զործունեայ Տոքթ. Մոսաթեղի Նուշար Էղպալը: Այս վերջինը, որ Ազատականներու աջակողմեան թեւին կը պատկանի, կառավարելու մէջ որոշ փորձառութիւն ունի եւ որպէս Թէհրանի Համալսարանին նախկին տնօրէնը, կրնայ գոհացում տալ զոնէ երկրին մտաւորական դասակարգին: Շահին ներկայացուցած իր կառավարական ծրագիրը մէկ բան միայն կը պարունակէր — «Աշխատանք»:

Սակայն Թէհրանի մէջ ամէն մարդ համոզուած է թէ Տոքթ. Էղպալ երկար ատեն պիտի չմնայ իր պաշտօնին դլուխը, որովհետեւ Շահը, Մոսաթեղի օրով ձեռք ձգած իր փորձառութեան պատճառով, ուրոշած է թոյլ չտալ որ որեւէ վարչապետ, երկար ատեն զործի դլուխ մնալով, վտանգէ իր արքայական հեղինակութիւնը:

Զափազանց ցաւալի է, որ Շահը այս նկատումներով կ'առաջնորդուի, որովհետեւ մէկ կողմէն՝ բռնապետի խմորը չունի, միւս կողմէն չափազանց քաջ ու արիասիրտ է. իր արիութեան ապացոյցը տուաւ վերջերս, երբ դէպի Մոսկուա կատարած իր ճամբորդութեան ընթացքին, չվարանեցաւ դլուխ բռնել Բուլկանին ու Խրուշչեւի, որոնք զժգոհութիւն կը յայտնէին թէ Իրան մաս կը կազմէ Պաղտատի Ուխտին: Շահը կ'ուզէ ինք իր ձեռքով կառավարել. ինչ որ տեղի կուտայ ներքին յարաճուն զժգոհութեանց:

Առաջին առթիւ, որ անհամաձայնութիւն մը ծագի վարչապետ Էղպալի ու Շահին միջեւ, այս վերջինը Էղպալը պիտի պաշտօնազրկէ եւ «այո» ըսող վարչապետ մը նշանակէ.— խնդիրներու եւ զժգոհութեան պատրաստի պատճառ՝ նամանաւանդ մտաւորական շրջանակներէ ներս, որոնք հաշտ աչքով չեն դիտեր արքայական ընտանիքին անդամներուն առեւտրական զործունէութիւնը (պանդոկներու, դիշերային զբօսավայրերու, երկաթուղիներու եւ ընդարձակ հողերու տէր են): Ասոր վրայ պէտք է աւելցնել նաեւ մտաւորական դասակարգին զժգոհութեան մէկ այլ պատճառը. հակառակ անոր որ երկրին քարիւղի եկամուտին վաթսուն առ հարիւրը կը յատկացուի երկրին յառաջդիմութեան ծախքերուն, Իրան կը շարունակէ մնալ յետամնաց երկիր մը:

Մոսաթեղ կրնայ բռնատիրուած պահուիլ. սակայն իր դաղափարաբանութիւնը տարածուած է ժողովուրդին որոշ խաւերուն մէջ: Թուտէհ կուսակցութիւնը (համայնավարասէր) պաշտօնապէս արդիլուած է թէեւ, սակայն մեծ թիւով համակիրներ ունի: Իշխող դասակարգը, հակառակ իր անհաչուելի հարստութեան, քաղաքականապէս անկարող է: Շահին զրօսմէն, իշխանուհի Աշրաֆէն սկսեալ բոլոր անոնք, որոնք այս կամ այն ձեւով դրամի տէր եղած են, կ'ուզեն քաղաքական դէմքեր դառնալ: Մտահոգիչ է տեսնել, թէ ինչ մեծ դիւրութեամբ բախում կրնայ ծագիլ այս վերջիններուն, եւ Մոսաթեղի տեսակէտներուն անկեղծութեան հաւատացողներուն միջեւ:

Պէտք է յուսալ, թէ Շահը պիտի կարենայ առենին նախատեսել կարմիր վտանգը, եւ թոյլ տալ, որ վարչապետ Էղպալ իրագործէ բարենորոգումներու իր պարզ, սակայն պարկեշտ ծրագիրը: Այլապէս մեծ վտանգ կը սպառնայ արեւմտեան այն պետութեանց, որոնք կէս առ կէս չհակկից են Իրանի քարիւղին: Շահը կ'ուզէ վերջ տալ այս զրութեան, մինչ վարչապետը կ'ուզէ պահել նախկին զոյավճառը՝ չզրկուելու համար արեւմտեան չուկային, որովհետեւ Սահարայի ու Փաքիստանի մէջ նոր նաւթահորերու երեւան դալը կը սահմանափակէ Միջին Արեւելքի մէջ Իրանի ցարդ ունեցած մենաշնորհը:

Իրանի, Իրաքի եւ Քուվէյթի մէջ դտնուած յաճախակի ճամբորդութիւնները ցոյց տուին որ անոնք եղրակացութեան բերած են, թէ միջազգային համաձայնութիւն մը անհրաժեշտ է Միջին Արեւելքի քարիւղին համար: Այնքան առենն որ համաձայնութիւնները միայն երկկողմանի են — Իրաք եւ Իրաքեան Քարիւղի Ընկերութիւն, Իրան եւ Իրանեան Քարիւղի Ընկերութիւն, եւ այլն, — միշտ ալ բաց դուռ կը մնայ անհամաձայնութեանց ու արտաքին ճնշումներու: Բայց երբ արտադրող, չհատոր ներու: Բայց երբ արտադրող, չհատոր ծող ու զործածող պետութիւնները փոխադարձ եւ բազմակողմանի համաձայնութեամբ մը միօրինակ գիներ որոշեն, ամէն ոք գոհացած կ'ըլլայ:

Քուվէյթ, օրինակի համար, պարբաստիւն մը ձգած ամէնէն մօտալ տարիներէն մէկը, եւ ես կը յաճախէի Պէրպէրեան երկրորդական վարժարանը: Ան նախկին համբաւաւոր Պէրպէրեանին ստուերն էր մի-այն, քանի որ պատերազմի օրերուն հայկական ամէն արժէք ոչնչացած էր կամ կիսաքանդ: Բայց ունէինք նորեկ ուսուցիչ մը Փրանսերէնի, որ ճշդիւ կը նմանէր այն դերասանին որ Լօռէլ եւ Հարտի զոյգին մէջ դիրուկին դերը կը կատարէ: Զինուորագրութենէ խուսափած իբրեւ օտարահպատակ, ան օր մը կուզար եւ կը փրփրէր: Ո՛ր աշակերտը որ ոտքի կը հանէր, զոհացում չէր ստանար կատարուած թարգմանութենէն: Կարգը կուգար ամէնէն պզտիկ աշակերտին, պզտիկ՝ իր հասակով եւ տարիքով, այսինքն ինծի: Կը պատահէր որ իմ պատասխաններս յարբերաբար լաւ ըլլային: Ուսուցիչը աւելի եւս կը բորբոքէր, այն պատճառաւ որ դասընկերներէս մէկը մռլտացած էր. — «Հարկաւ կրնայ թարգմանել ան ... հոս գալէ առաջ արդէն Փրանսերէն դի-տէր»: Ճիշդ չէր տղուն ըսածը: Բայց զբաղճալի ուսուցիչը (հա, պարոն Զարեհ էր անունը) ուզելով դիտնալ թէ իր դործը որուն հետ է, կը սկսէր բազմապատկել իր հարցումները, զանոնք հետզհետէ դժուարացնելով հանդերձ: Ի վերջոյ կ'ըսէր թէ ուրիշ բան պիտի փորձէ: Ահա այդ ուրիշ բանը:

Զիս տախտակին առջեւ հանելով, ձեռքս դրաւ Փրանսերէն օրաթերթ մը, ու տեղագրի ամէնէն մռայլ տարիներէն մէկը, եւ ես կը յաճախէի Պէրպէրեան երկրորդական վարժարանը: Ան նախկին համբաւաւոր Պէրպէրեանին ստուերն էր միայն, քանի որ պատերազմի օրերուն հայկական ամէն արժէք ոչնչացած էր կամ կիսաքանդ: Բայց ունէինք նորեկ ուսուցիչ մը Փրանսերէնի, որ ճշդիւ կը նմանէր այն դերասանին որ Լօռէլ եւ Հարտի զոյգին մէջ դիրուկին դերը կը կատարէ: Զինուորագրութենէ խուսափած իբրեւ օտարահպատակ, ան օր մը կուզար եւ կը փրփրէր: Ո՛ր աշակերտը որ ոտքի կը հանէր, զոհացում չէր ստանար կատարուած թարգմանութենէն: Կարգը կուգար ամէնէն պզտիկ աշակերտին, պզտիկ՝ իր հասակով եւ տարիքով, այսինքն ինծի: Կը պատահէր որ իմ պատասխաններս յարբերաբար լաւ ըլլային: Ուսուցիչը աւելի եւս կը բորբոքէր, այն պատճառաւ որ դասընկերներէս մէկը մռլտացած էր. — «Հարկաւ կրնայ թարգմանել ան ... հոս գալէ առաջ արդէն Փրանսերէն դի-տէր»: Ճիշդ չէր տղուն ըսածը: Բայց զբաղճալի ուսուցիչը (հա, պարոն Զարեհ էր անունը) ուզելով դիտնալ թէ իր դործը որուն հետ է, կը սկսէր բազմապատկել իր հարցումները, զանոնք հետզհետէ դժուարացնելով հանդերձ: Ի վերջոյ կ'ըսէր թէ ուրիշ բան պիտի փորձէ: Ահա այդ ուրիշ բանը:

Զիս տախտակին առջեւ հանելով, ձեռքս դրաւ Փրանսերէն օրաթերթ մը, ու

ՀԻՒԼԷԱԿԱՆ ՌՈՒՄԲԸ

●

1945 Օգոստոս վեցին էր որ հիւլէական առաջին ռումբը օդանաւէ մը կը ձգուէր ճափոնական կարեւոր նաւահանգիստի մը՝ Հիրոշիմայի վրայ, նիւթական մեծ վնասներ պատճառելով ու մանաւանդ 300 հազար մարդկային զոհեր խլելով:

Համաշխարհային երկրորդ պատերազմի նախօրեակին հիւլէական դիտութիւնը տակաւին աշխատանոցներու սահմանէն անդին չէր անցած: Մեծ պետութեանց դիտունները օրն ի բուն կ'աշխատէին ուրանիումի հիւլէական կորիզին հերձումը իրականացնելու: Այդ փորձերը նախապէս հիմնուած չէին հիւլէական ուժը ռազմական նպատակներու ծառայեցնելու: Այսուհանդերձ քաղաքական պլտռոր վիճակը, ինչպէս նաեւ Հիթլէրի եւ Մուսոլինիի ի դործ դրած հալածանքները յառաջ բերած էին դիտական ուժերու հակադիր խմբաւորումներ: Իրօք, մենաւորական այդ երկիրներէն կը փախչէին տիեղերական համբաւ տիրացած դիտուններ, ապաստանելով ազատ երկիրներու մէջ: Ֆրանսայի մէջ հիւլէի վրայ կ'աշխատէր մասնագէտներու խումբ մը՝ դլխաւորութեամբ Ժոլիո - Քիւրիի: Այս խումբին կան միացան լեհ տարագիր Գոլտրոկին ու հակահիթլերական Ֆոն Ալպանը: Շուտով հիմը դրուեցաւ հիւլէական առաջին բարդին (փիլ): Սակայն հետապնդուած նպատակը չկրցան իրականացնել պիւրաւ հերձելի նիւթերու անբաւարար քանակին պատճառաւ: Որովհետեւ, հիւլէական շղթայաչար հակազդեցութիւնը յառաջ բերելու համար անհրաժեշտ է հերձելի տարրերու նուազագոյն զանգուած մը ի գործ դնել:

Այնուհետեւ փորձերը ընդհատուեցան Ֆրանսայի մէջ, Գերմանացիներու կողմէ

է այս ձեւի կազմակերպութեան մը մաս կազմելու, որովհետեւ սկսած են պիտակցիլ թէ զրամը պատասխանատուութեանց ու մտահոգութեանց դուռ կը բանայ: Արդարեւ, Քուվէյթի մէջ վախ կայ որ նաւթը իր արժէքը կորնչնի, որովհետեւ 200 հազար բնակչութիւն ունեցող այս երկիրը տարին 280 միլիոն տոլարի եկամուտ մը ունի եւ ամէնէն աղքատ բնակիչին իսկ դրան առջեւ Քրայզլէր կառք մը պատրաստ կը սպասէ:

Քարիւղ արտադրող երկիրներու (Իրաք, Իրան եւ Քուվէյթ) եւ այդ քարիւղը դնող արեւմտեան ընկերութեանց մասնակցութեամբ կարելի է ստեղծել Միջին Արեւելեան նաւթուղի մը, որուն բերած եկամուտներուն չնորհիւ կարելի կ'ըլլայ դրամագլուխներու աւելի արդար բաժանում մը կատարել ժողովուրդին մէջ, եւ հետագայ ընկերային ու քաղաքական ծանրը դէպքերու առաջքն առնել այս ձեւով:

երկրին զրաւման հետեւանքով: Եւ վերյիշեալ երկու դիտունները ապաստանեցան Անգլիա: Գերմանիոյ մէջ 1938էն ի վեր հիւլէական փորձերը կը վարէր Օթթօ Հան: Սակայն Հիթլէր այդ կենսական աշխատանքը վտահեցաւ Հայսենպէրկի, որ ըստ ոմանց հմուտ չէր հիւլէական դիտութեան եւ իրը թէ հիւլէական բարդի մը դրութիւնը կը չիմթէր հիւլէական ռումբին հետ: Մինչդեռ ասոնք տարբեր հիմքեր ունին: Հիւլէական բարդերու մէջ կորիզին անջատման հակազդեցութիւնը կ'աշխատի ձեռք բերել աստիճանական չափաւորումով մը, որպէսզի պայթիւն տեղի չունենայ: Ընդհակառակն՝ հիւլէական ռումբերու մէջ պէտք է որ հերձելի ամբողջ տարրը ակնթարթի մէջ մէջ եռթարկուի կորիզային անջատման, ստեղծելու համար ռումբին պայթիւնը ու անկէ ակնկալուած աւերիչ ահռելի ուժը:

Միացեալ Նահանգներու մէջ հաւաքուած էին հոչակաւոր բնագէտներ, տարբառաններ, մաթեմաթիկոսներ:

Եւրոպական ազդերու այդ մասնագէտները, գլուխ գլխի տուած կը պատրաստէին մեծ անձանօթը:

1939ին, Ուրանիումի կոմիտէին կազմած ժողովը նախագահ Ռուզվելթի կը ներկայացնէր ծրագիր մը 50 թոն ուրանիումի եւ չորս թոն կրաֆիթի պատրաստութեան համար: Եւ խորհիլ թէ այդ ժամանակ ամբողջ աշխարհի ուրանիումի պաշարը քանի մը կրամը չէր անցներ ...: Կառավարութիւնը սակայն այդ ծրագրին կը յատկացնէր միայն վեց հազար տոլարի չնչին դումար մը: Բայց չատ չանցած երեւազագոյն քաուսուն հազար տոլարի անմիջական կարիքը կը զգացուէր եւ տակաւին ուրանիումի արտադրութեան չկազմուած, նախնական փորձերը կը կլանէին հարիւր հազար տոլար: Այդ դումարը չուտով կը բարձրանար երեք հարիւր հազարի:

1942ին, Շիքակոյի մէջ մասնագէտներու ակնկալութիւնները սկսած էին պրկուն արդիւնքի մը յանդիլ, հիւլէական առաջին բարդը հիմնուած էր համալսարանի մը մարզադաշտին ստիճաններուն ներքեւ՝ ուշադրութիւն չդրաւելու եւ անվտանգութիւնն ալ մեծ մասով ապահովելու համար: Ամէն ոք կը զգար թէ մեծ դէպքեր էին ատոր վարիչը, իրեն զործակից ունենալով Հունգարացի Լէօ Զիլարտին: Այդ բարդը չատ տարրական կառոյց մըն էր, ուր բոլորաձեւ չարուած էին ուրանիումի եւ կրաֆիթի աղիւսաձեւ զանգուածները: Ցատուկ բացուածքներ կարելիութիւն կ'ընծայէին անհրաժեշտութեան պարագային քաամիումի ձողեր դետեղելու: Կրաֆիթը կը ծառայէր նէօթրոններու արագութիւնը չափաւորելու: Իսկ քաամիումը նէօթրոններու ծառաւի մետաղ մը ըլլալով, կը զործածուէր բարդին մէջ անակնկալ բորբոքումի մը պարագային զայրացկոտ նէօթրոններու տեսակ նորութիւնները լուծիւն կը պարտադրեն ընտանեկան շրջանակին, բայց չուտ ալ դուրս կուտան իրենց դոյնը, օրէ օր կ'աւելնայ իրենց առթած զժգոհութիւնը, եւ դիշերին մէկը կ'ընդհատուի ընթերցումս: Ահա այդ դիշերն է որ պիտի վերակոչեմ հոս:

Բայց արդէն խակ կը վարանի գրիչս: Անկարելի բան չէ հաւատարմութեամբ վերակոչել հեռաւոր յիշատակներ, ըսել կ'ուզեմ ա՛յն մասը մեր յիշատակներուն զոր ես կոչեցի պատմական անցեալ: Բայց երբ մութին մէջ կը վերերեւի այն մանուկը որ վերապրած է պատանիին մէջ, բայց երբ կը ձեռնարկեմ վերստեղծել անոր յոյզերն ու խռովքները, տպաւորութիւնն ունիմ ներկայի ցաւերուս մէկ փոփոխակը պատմելու, ու միաժամանակ կատարելու պիղծ արարք մը: Մուտքը այդ հրաւորոր եւ եթերային անցեալին մէջ, դիս առանց այլ եւ այլի կը բերէ վատթարագոյն ներկային, մինչ կը փորձէի հեռանալ այս վերջինէն: Եւ սակայն ...

Եւ սակայն դիշերը եղաւ անմոռանալի: Պատերազմական ղեկոյցը ըլլալով մեծապէս նպաստաւոր Թուրքին, որով նաեւ Հայոցս համար աղիտալի, հայրս անձնատուր եղաւ ազգային - քաղաքական խորդածութեանց, բան մը որ քիչ անդամ կ'ընէր միայն:

ՇԱՒԱՆ ՇԱՀՆՈՒՐ

(3 Շար.)

ՍԻՐՏ - ՍՐՏԻ

●

Ես կը խօսին: Իրենց խումբին մէջ կայ միշտ մանուկ մը որ պիտի վերերեւի հանդրուանէ հանդրուան, խռովիչ եւ յուսահատական հաւատարմութեամբ մը:

Գերեզմանատան այն պատահարին մէջ, զոր պատմեցի, տակաւին զոյութիւն չունէին կասկած կոչուած բանին աւերները, քանի որ մանուկը որ էի, վստահ էր թէ իր մտածումը անձնավստահելի է իր ճշմարտութեանը մէջ: Կը յիշեմ արդարեւ որ կ'ըսէի մտովի.— «Ճնճղուկը երկինք կը նայի նաեւ երբ սատկելայի տուփի մը մէջ հաւաքուած ջուրէն կը խմէ: Ըսել է այդ պարագային սատկելայի հոգիին ողորմի՞ կը կարդայ այդ անբան արարածը»: Բայց քանի հանդրուանները պիտի յաջորդէին իրարու, այնքան պիտի բարդուէին զգայական եւ իմացական աշխարհներուն փոխ յարաբերութիւնները, այնքան յաճախադէպ պիտի ըլլար դէպի առանձնութիւն իմ կորուստս: Այս հարցերուն առնչութեամբ պիտի յիշեմ միայն դէպք մը, որ ուղղակի կապակցութիւն ունի զերեզմանատան հետ, դէպք՝ զոր ապրեցայ երբ այլեւս պատանի մը եղած էի: Անցած էին տարիներ, թերեւս վեց, թերեւս եօթը տարի, լաւ չեմ յիշեր: Բայց որոշ դիտեմ թէ աշխարհ տակն ու վրայ եղած էր, թէ մենք կ'ապրէինք Համաշխարհային Պա-

— Ֆո՞ւֆ, ասաց Ռոստոմը, նայելով ինձ ճամլա դառնալ որ դուն ալ կարծես ինծի պես կասկածիս մեջ ես։ Ես ալ քեզի պես կը մտածեմ։ Ինչո՞ւ համար ինծի ուղարկեցին Ֆրանսա, ինչո՞ւ համար ինծի տվին այդքան մեծ գումար, ինչո՞ւ համար ինծի հետ կը գրուի ամեն օր։ Ես ալ չեմ գիտեր։ Ես ալ կը կասկածիմ։ Ես ալ կը մտածեմ, որ ինծի ուղարկեցին Ֆրանսա, որպէսզի ինծի հետ ալ վերջացնեն, ինչպէս որ վերջացուցին ուրիշները։ Ես ալ կը մտածեմ, որ ինծի տրուած գումարը ինծի համար չէ, այլ ինծմէ ետք գալիք ուրիշ մարդու մը համար։ Ես ալ կը մտածեմ, որ ինծի հետ ալ պիտի վերջացնեն, ինչպէս որ վերջացուցին ուրիշները

դրերուն եւ ապագինման հարցերուն չուրջ։

Վարչապետ Ասլնաուրը յայտարարեց թէ «չատ գոհ է խօսակցութեանց բոնած ընթացքէն»։

× Անգլիոյ Առեւտրական դրասենեակի նախագահը յայտարարեց թէ Անգլիա անպայման մաս պիտի կազմէ Եւրոպական Միացեալ Շուկային, այլապէս Գերմանիա կրնայ անցնիլ եւրոպական կազմակերպութեան դլուխը։

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԼՈՆՏՈՆԻ մէջ ՄԱԿի ապագինման են – թայանձնախումբը կարճ ժողով մը ունեցաւ Մ. Նահանդներու եւ Ֆ. Միութեան պատուիրակներուն ներկայութեան։ Վաղը նոր նիստ պիտի դումարուի։

ՄԱՌԵՇԱԼ ԺՈՒԿՈՎ եւ Ֆ. Միւռթեան Արտաքին նախարարը, Կրոմիքօ, Պուտափեշտ հասան, «Հունդարիոյ մէջ խորհրդային բանակներու առժամեայ կեդրոնացման» չուրջ համաձայնութիւն մը ըստորագրելու համար։

ԼԵՀԱՍՏԱՆԻ համայնավար կուսակցութեան քարտուղարը՝ Կոմուլքա, եւ վարչապետ՝ Սիրանքիեվիչ, պատուիրակութեան մը հետ Մոսկուա մեկնած են, տնտեսական անմիջական օժանդակութիւն մը խնդրելու համար Ֆ. Միութեան վարիչներէն։

ԱՆԳԼԻՈՑ Էլիզապէթ Բ. թագուհին եւ ամուսինը, որոնք Դանիա մեկնած էին պաշտօնական այցելութեան մը համար, վերադարձան Անգլիա։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ նախագահը, Նասր, առաջարկեց «երեքներու ժողով» մը դումարել Արաբիոյ, Սուրիոյ եւ Եգիպտոսի մասնակցութեամբ, փոխանակ արաբական բոլոր երկիրներուն հետ ժողովի նստելու։ Այս ձեւով կ'ուզէ անտեսել Իրաքը, Որդանանն ու Լիբանանը։

ԳԱՀԻՐԻի ձայնասփիւռը հաղորդեց թէ Նասր Ցունաստան հրաւիրուած է։ այս առթիւ չնորհակալութիւն յայտնած է յունական կառավարութեան՝ Սուէզի ապստամբին ժամանակ Ցունաստանի բըռնած դիրքին համար։

Հ. Յ. Դ. ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴԻ ՁԱՄԲԱՐ

ԱՏԼԱՆՏԵԱՆԻ ԱՓԻՆ

Վայրը՝

Olonne-sur-Mer (Vendée)

3 Օգոստոսէն 14 Սեպտեմբեր

Արձանագրութեան եւ մանրամասնութեան համար դիմել՝

Edouard Mavian, 116 Rue Réaumur,
Paris 2ème. CEN 06-42

LA STÉ. VERGER-FRUITS

12 Rue St. Denis, Paris (I)

(Perimètre des Halles)

*

Փարիզի կեդրոնական Հալին մէջ հայկական միակ հաստատութիւնը կը փնտռէ Հարաւ. Ֆրանսայի գաւառներէն հմուտ եւ մասնագէտ՝

Courtier expéditeur en
Fruits et Légumes

Tél. CEN 57-18

ԲԱՑԱՌԻԿ ՀԱՄԵՐԳ
ԻՍԻԻ ՄԷՋ

Զորեքշաբթի, 29 Մայիս, երեկոյեան ժամը ութին 9ին, Իսիի քաղաքապետարանի շէնքի սրահին մէջ։

Կազմակերպուած տեղւոյն «Զաւարեան» կոմիտէին կողմէ, Մայիս 28ի Ազգային ծնողակատարութեան առիթով։

Մասնակցութեամբ՝

ՍԻՓԱՆ-ԿՈՄԻՏԱՍ ԵՐԳԶԱԽՈՒՄԲԻՆ

եւ ընկերակցութեամբ Օրֆէսքոյր տը Փարիի։ *Ղեկավարութեամբ*

ԿԱՐՊԻՍ ԱՓՐԻԿԵԱՆԻ

Սօլիսթ՝ ՄԱՌԻ ԿԱՌՎԱՐԵՆՑ

Յայտագրին մաս կը կազմեն՝

Կոմիտաս Վարդապետի, Կանաչեանի, Ալթունեանի, Ափրիկեանի եւ Ալէմշահի լաւագոյն ղօրծերը, որոնք առաջին անգամ ըլլալով կ'ունկնդրուին մեր շրջանի մէջ (կավոյի յայտարիրը)։

Տոմսերու գիները են՝ 300, 400 եւ 500 ֆրանք։ *Տոմսերուն համար դիմել կազմակերպիչներուն եւ Գրատուն Հրանտ Սամուէլ, սրահին կիչէն եւ «Յառաջ»ի։*

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.— Հասարակութենէն կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ։

SALLE DE L'ECOLE NORMALE
DE MUSIQUE

78 Rue Cardinet Métro Malesherbes

Հինգշաբթի, 30 Մայիս, ժամը 21ին

ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍ ԴԱՇՆԱԿ – ՋՈՒԹԱԿ

ԱՐՄԱՆ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ
(Դաշնակ)

ՄԱՐԻ–ԺՕԶԷ ԼԱՄԱՍ
(Ջութակ)

Յայտագիրը.—Մոցարթի (Ֆա Մաժէօր) Շումանի (Լա Մինէօր), Գրամսի (Լա Մաժէօր), Կարէն Խաչատուրեանի (Փա – րիզի մէջ առաջին ունկնդրութիւն)։

ՍՕՆԱՏՆԵՐԸ

կազմակերպութիւն՝ ԼԸ ԹՐԻՓԹԻՔ

Տոմսեհատ գին՝ 200էն 500 ֆրանք։

Ուսանողներու զեղչ։

Կը ծախուին էքօլ Նորմալի սրահը, Տիւրան հրատարակչական տունը եւ դռնածակալներուն մօտ։

ՆԿԱՏԻ ՈՒՆԵՆԱԼ

ՄԱՐՍԷՅԼ. — Սէն Լուի կոտո փէնի եօթնեղբայրներուն ազարակը տեղի կ'ունենայ Համախարհրդարանական Միութեան մասնաճիւղի դաշտահանդէսը, Յունիս 30ին։

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Դպրոցասէր Տիկնանց վարժարանի վարչութիւնը չնորհակալութեամբ ստացած է Ապրիլ 28ի ցերեկոյթին առթիւ հետեւեալ նուէրները.— *Տէր եւ Տիկին Կ. Յակոբեան, Տիկին եւ Պ. Ռ. Զըրպաչեան, Տէր եւ Տիկին Թեւանեան, Տէր եւ Տիկին Միքէվէլեան տասը հազարական Ֆրանք։ Տիկին Աննա եւ Պ. Ա. Ֆրէնկեան, Պ. Պ Բ. Տամլամեան, Վահէ Զիլինկիրեան, Թիլդայր Զիլինկիրեան հինգ հազարական։ Ֆ. կարապետեան (Պրեհէյ) 4.000։ Վահէ Ֆրէնկեան 2.500, Տիկին Մանիա Տօքթ. Տամլամեան 2.000, Տիկին Պարոնեան հազար Ֆրանք։*

ՀԱՅ ԿՕՇԱԿԱԿԱՐՆԵՐՈՒ
ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

Ամէն տեսակ կաշիի եւ մորքի

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ Է

ՏԻՐԱՆ

Նաեւ

ՉԿՈՏՐՈՒՈՂ ԿՐՈՒՆԿԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿԻ

TALONS INCASSABLES

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՊՐԱՆՔ

ԱՐԱԳ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒԹԻՒՆ,

ԼԱՒԱԳՈՑՆ ԳԻՆԵՐ

ՎՃԱՐՈՒՄԻ ԳԻՒՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

6 Rue Beaurepaire

24 Rue des Marais, Paris 10ème
Mètro République. Tél. BOT 13-48
BOT 85-23

ՀԱՑԱՍՏԱՆԻ ԱՆԿԱԽՈՒԹԵԱՆ 39ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ
ԿՕՏՈՒԻ

ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

Յունիս 1, Շաբաթ գիշեր, ժամը 21էն մինչեւ առաւօտ։ Զ. Քաղաքապետարանի սրահին մէջ (Փլաս Սէն Սիւլփիս)։

Կը նախագահէ ընկ. ՀՐԱՆՏ – ՍՄԱՈՒԼ

Կը խօսին ընկերներ ՄԻՆԱՍ ԹԻՕԼԻՕԼԵԱՆ եւ ՑՈՎԻԿ ԵՂԻԱԶԱՐԵԱՆ (Ֆրանսերէն)։

Գեղարուեստական խնամուած բաժին։

Կը մասնակցին երգչուհի Օր. ԻՐԻՍ ՊԻՒԼՊԻՒԼԵԱՆ, ընկերակցութեամբ Օր. ՍՈՆԻԱ ԳԱԲՐԻԷԼԵԱՆի (Թուրք երաժշտ – ուհի), տաւիղ), եւ Պ. ՔԱԱԹԱՆԻԼԻ (սրնգահար)։ Ինչպէս նաեւ ԱՒԵՏԻՍ ՔԻՒՓԷԼԵԱՆ (երգ), ԵՐՈՒԱՆԴ ԴՐԻԳՈՐԵԱՆ՝ (արտասանութիւն) եւ Վ. ԹՈՐՈՍԵԱՆ (կովկասեան պար)։

Կը նուագէ Թահսին ԳԱՐԵԳԻՆ։

Կէս գիշերէն վերջ կը սկսին եւրոպական պարերը մինչեւ առաւօտ, եւրոպական նուագախումբով։

RAYMOND BOISSORIE

Vedette des disques Pathé-Marconi

Ձոխ եւ առատ պիւֆէ մատչելի գիներով։

ՄՈՒՏՔ՝ 200 ՖՐԱՆՔ

ՀԱՅ ՄՇԱԿՈՅԹԻ ՏԱՆ

Մարսէյլ - լէ զ'Օլիվի շրջան՝ իշխան խումբի հետ հանգանակուած. —

Շաքարեան ընտ. 4000 ֆր., Նուպար Հայգազործեան երկու հազար, Ֆ. Ծառուկեան, Սեդրակ Կառուդեան, Սուրէն Կառուդեան, Պ. Տիրատուրեան, Պ. Մէչճեան, Գ. Եղիազեան, Ց. Քիւրքեան, Ա. Հիւսեան, Ա. Աչճըպաչեան, Տ. Մանուկեան, Ց. Քալուստեան, Վարդ Աղայեան, Գ. Փանոսեան, Դ. Եղիչեան, Ժ. Հայգազործեան, Զ. Մխլոտեան, Ռ. Գուլումճեան, Ա. Պապազեան հազարական ֆրանք, Ա. Լուսիկեան, Ս. Ցակոբեան, Ե. Հազարապետեան, Գ. Էրօեան, Ց. Էքնազեան, Մ. Բէթազեան, Հ. Մինասեան, Լ. Սահակեան, Բ. Իւռնեան եւ Մկրտիչեան եղբ. 500ական ֆր., ումն՝ հարիւր ֆրանք։ Գումար՝ 31.100 ֆրանք։

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ՊՏՈՑՏ ՄԸ

Վիչնի Հ. Մ. Ը. Մ.ի վարչութիւնը կը կազմակերպէ գեղեցիկ պտոյտ մը, ամբողջ օրուան համար, դէպի Շարավին լէ Պէն, այս հինգշաբթի (Համբարձում)։ Մասնակցութիւն՝ 450 ֆրանք։ Կը հրաւիրուին մեր անդամները եւ համակիրները։

ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍ

Եկեղեցւոյ հովանաւորութեան տակ բացուած Պանէլօ Քաշանի Կրթ. Մարմնոյ դպրոցական հանդէսը այս կիրակի, ժամը 3.30ին։

Նախագահութեամբ ՀԱՑԱՊԵՏԱԿԱՆ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿ՝ Տ. ՍԵՐՈՎԲԷ ԵՊԻՍԿ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆԻ

Խմբերգ, պար, արտասանութիւն եւ տբրամախօսութիւն աշակերտներու կողմէ։

Սալ տէ Ֆէթ տը լա Մէրի։

Imprimerie Araxes, 46, Rue Richer,
Paris (9e) Pro. 05-73.

ՀՐԱՊԱՐԱԿԱՑԻՆ ԲԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ՄԷՋ

Կազմակերպուած՝ Հ. Յ. Դ. Մարսէյլէ Շրջ. կոմիտէի կողմէ, տեղի կ'ունենայ հինգշաբթի, 30 Մայիս, կէսօրէ վերջ, ժամը 3ին, Սալ Մազընոյի մէջ։

Կը խօսի Լիբանանէն նոր ժամանած «Քարէն Եփփէ» ճեմարանի նախկին տնօրէնն եւ «Ցուսաբեր»ի խմբագիր՝

ԸՆԿԵՐ Մ. ԹԻՕԼԻՕԼԵԱՆ

Նիւթ՝ Ինչո՞ւ եւ ի՞նչպէս կազմակերպուեցաւ դասը Կիլիկեան Աթոռին դէմ։

Կը խնդրուի ճշդապահ ըլլալ։

ՀԱՑ ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ ՀԱՒԱՏՈՒԹԵԱՆ ՕՐ

Այս հինգշաբթի Համբարձման Տօնին առթիւ, Փարիզի Ս. Ցովհ. Մկրտիչ եկեղեցւոյ մէջ, Հոգեպարծանութիւնը կատարուած է Հայ մանուկներու հաղորդութեան օր, Փարիզի Առաջնորդ եւ Հայրապետական պատուիրակ Գեր. Տ. Սեբուհ եպիսկ. Մանուկեանի նախագահութեան տակ։

Կիրակնօրեայ վարժարանի երկսեռ աշակերտութիւնը պիտի մասնակցի Ս. պատարագի երգեցողութեան։

Փարիզի եւ շրջակայքի հայերէնի պաշտօնեաներու եւ դպրոցներու աշակերտութիւնը եւ հաղորդուիլ ուզող բոլոր երախաները կը հրաւիրուին ներկայ ըլլալ Լուսաւորիչ Ս. պատարագին։

GALERIE FRAMOND

3 Rue des Saints Pères

ՇԱՐԹԻ

Վերջին դործերը։

Միինչեւ 8 Յունիս

Ամէն օր ժամը 10.30էն 12 եւ 14էն 19, բացի երկուշաբթի առաւօտէն։

ԴԱՐՆԱՆ ՀԵՏ ՄԻԱՍԻՆ ԿԸ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳՈՒԻ ԲՆՈՒԹԻՒՆԸ

Ծառերու ծաղկումը, դաշտերու դալարումը,
երկինքի ջինջ ու ծաւիճ
ՆՈՐ ԹԱՐՄՈՒԹԻՒՆ, ՆՈՐ ԶՈՒԱՐԹՈՒԹԻՒՆ
ՆՈՐ ԵՐԱՆԳՆԵՐ ԿՈՒՏԱՆ ԲՆՈՒԹԵԱՆ

ԳԱՐՆԱՆ ՀԵՏ ՄԻԱՍԻՆ

Նոյն ցնծութիւնները պիտի բերեն ձեր տուներէն ներս

Peintures

THOMLAC

ՀԱՑԿԱԿԱՆ ՄԻԱԿ ԵՒ ՎԱՍՏԱՀԵԼԻ ՀԱՄԱՏԱՏՈՒԹԵԱՆ

Արդիական արուեստի ճաշակով

ՊԱՏԻ ԹՈՒՂԹԵՐԸ

Լիոնլէոմի եւ *վլասթիքի* այլազան տեսակները
խոհանոցի յատուկ ջինջ ու առողջապահական կիտուածեղէնները
եւ իր սեփական արտադրութիւնները եղող ԻՒՂԱՆԵՐԿԵՐԸ
ՅԱՐԱՏԵՒ ԳԱՐՆԱՆ ՊԻՏԻ ՎԵՐԱԾԵՆ ՁԵՐ ԱՌՕՐԵԱՑ ԿԵԱՆՔԸ

PEINTURES THOMLAC

Կեդրոնատեղի՝

16bis, Bld. Sébastopol, PARIS (4e) Angle Rue de la Reynie

Métro : Chatelet et Halles. Tél. ARC 26-61

ԵՒ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐԸ

64 Bd. deBelleville, Paris 20e 18 Rue Brézin, Paris 14e

52, Rue de Chalon, PARIS (12e), 4bis Rue Vaillant CouturierARGENTEUIL

166, Ave. Aristide Briand, PAVILLONS - SOUS - BOIS

3, Rue de la Charronnerie, ST.-DENIS

Միրալիր եւ ջերմ ընդունելութիւն տնօրինութեան՝

ԹՈՎՄԱՍԵԱՆ ԵՂԲԱՑՐՆԵՐՈՒՆ ԿՈՂՄԷ։

ՅԱՌԱՋ

ՕՐԱԹԵՐԹ
Հիմնադիր՝ ՇԱՒԱՐՇ ՄԻՍԱՔԵԱՆ

Le PREMIER QUOTIDIEN ARMENIEN en EUROPE

HARATCH

Fondateur : SCHAVARCH MISSAKIAN
Rédaction et Administration : 32, rue de Trévise - Paris 9e
Fondé en 1925 Tél. : PRO. 86-60 R. C. Seine 57 A 2731
C. C. P. Paris 15069-82

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ցրաւնա եւ գաղութներ, տարեկան 3000 ֆր. վեցամս. 1600
Արտասահման՝ տարեկան 3500 ֆրանք: Հատը 12 ֆր.

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ
30
ՄԱՅԻՍ
●
JEUDI
30 MAI
1957

33ՐԴ ՏԱՐԻ — ԹԻՒ 7894 33ème ANNEE Directrice : *Arpik MISSAKIAN* ՆՈՐ ՇՐՋԱՆ, 13ՐԴ ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 3705

ՕՐՈՒԱՆ ԽՕՍՔԸ

ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄ

Այսօր օրը հինգշաբթի է,
Արեւ բարի վիճակի օր է,
եկէք մենք ըլ վիճակ հանինք,
Անգամ մը մեր բախտը ճայինք :

Այսպէս կ'երգէինք երկիւ երկրին մէջ, երբ իրրեւ մեծ տօն Զատիկին կը յաջորդէր Համբարձումը :

Մէկէն գաւառ ունէր իր ինքնայատուկ աւանդութիւնները ու սովորութիւնները : Համբարձումը կ'ողջունուէր մասնաւոր հանդիսութիւններով :

Կային որ ուխտի կ'երթային : Ուրիշներ մատաղ կը մատուցանէին :

Սակայն ամէն տեղ ալ վիճակ կը հանէին : Ու չորեքշաբթի իրիկուընէ պատրաստութիւններ կը տեսնէին յաջորդ օրուան համար :

Եօթն աղբիւրի ջուր բերինք,
Եօթը տեսակ ծաղիկ հաւինք,
Եօթն աղբիւրէ ջրերով փարչը՝
Լեցնենք ծաղիկները մէջը :

Ու եօթն աղբիւրէ բերուած ջուրի փարչը կամ դոյլը ձեղունէն կը կախէին դի – չերը : Ամէն մարդ դաղտնօրէն բան մը կը ձգէր մէջը :

Ամէնէն չատ անհամբեր էին դեռահաս աղջիկները, ինչպէս Յովհ. Թումանեանի անմահացուցած Անուշը, դիտնալու համար թէ ինչ բախտ պիտի դուշակէր «վիճակ»ը իրենց համար, երբ ջան գիւղիւղի իւրաքանչիւր տունը երդուելէ վերջ, ճերմակ քօղով ծածկուած աղջնակը ջուրէն դուրս պիտի հանէր իրենց ձգած առարկան :

Երդ, պար, կերուխում ու բացօթեայ զուարճութիւններ կը չարունակուէին ամբողջ օրը :

Երանելի օրե՛ր :

Տարագրութեան մէջ փորձեցինք չարունակել աւանդութիւնը :

Փորձը քանի մը տարի միայն տեւեց : Այնուհետեւ անձնատուր արեւմուտքի համայնակուլ յորձանքին՝ մոռցանք ամէն բան :

Ամէն բա՞ն : Ո՛չ բարեբախտաբար :

Միջավայրը եւ պայմանները փոխուած էին : Մենք ալ փոխուեցանք :

Այլեւս մեր աղջիկներն ու նոր հարսերը կուժը ուսերնին աղբիւրէ աղբիւր չէին կրնար վազել ջուր լեցնելու, ո՛չ ալ սա – րերը բարձրանալ՝ եօթը տեսակ ծաղիկ հաւաքելու համար :

Այս օտար աստղերուն տակ մեզ հեռա – քրքրող «վիճակ»ը չէ հիմա : Ուրիշ մտա – հոգութիւններ ունինք : Ու ամէնէն առաջ նոր սերունդի պահպանման նուիրական դործը :

Ուսուի եւ ստեղծած ենք նոր աւան – դութիւն մը, օրինակ առնելով հիւրընկալ երկրի բարքերէն եւ պատչաճեցնելով մեր կրօնքին :

« Համբարձումը » դարձուցած ենք Մանուկներու Հաղորդութեան Օր :

Մեր աղջիկներն ու մանչերը պէտք չունին այլեւս հետեւելու իրենց տարեկից դպրոցական ընկերներու օրինակին : Ա – նոնց համար «առաջին հաղորդութիւն»ը մեծ դէպք մըն է : Կարեւոր հանդրուան մը իրենց կեանքին մէջ :

Մեր փոքրիկները կապելով հայ եկեղեցիին՝ հաղորդութեան միջոցաւ, անոնց մէջ կ'արթնցնենք ազդային ոգին, հայկա – կանութեան սէրը : Կը ձերբազատենք զի – րենք աստրազատութեան դպացումէն, որ ամէնէն ահաւոր պէտքերու կ'առաջնոր – դէ :

Լսելով մեր հոգեմտալ չարականներն ու քաղցրանուագ երգեցողութիւնները, ա – նոնց մանուկ հոգիին մէջ կ'արծարծուի հայրենասիրութիւնը :

« Համբարձում»ը ազդակ ազդապահ – պան :

Գաւրդուբա՛նք մեր համրանքին վրայ, օգտագործելով ամէն ադնիւ միջոց :

ՀՐԱՆՏ – ՍԱՄՈՒԵԼ

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԿԱՌԱՎԱՐԱԿԱՆ ՏԱԳՆԱՊԸ

●

Ընդհ. Փլեվէնի երեքշաբթի դիշեր աւար – տեց իրեն յանձնուած պարտականութիւնը եւ չորեքշաբթի ուշ առեն իր տեղեկագիրը պիտի ներկայացնէր Հանրապետութեան նախագահին. այս վերջինն ալ անմիջա – պէս պիտի նշանակէր նոր վարչապետ մը :

Ընդհ. Փլեվէնի, որ չօշափած էր բոլոր կուսակցութեանց պարագլուխներուն եւ քաղաքական անձնաւորութեանց կարծիք – ները, իր վերջին տեսակցութիւնը վերա – պահած էր Ընկերվարականներուն : Կի Մո – լէ եւ իր ընկերները մանրամասն բա – ցատրութիւններ պահանջեցին Փլեվէնի հասած եզրակացութիւններուն եւ մանաւանդ այս վերջինին առաջարկելիք ելմտական ու տնտեսական ծրագրին մա – սին : Կի Մոլէ յայտնած է թէ որոշած է մերժել վարչապետութեան պաշտօնը :

Տիրող ընդհանուր կարծիքն այն է, որ այս յայտարարութեան պատճառով Հան – րապետութեան նախագահը նոր դժուարին կացմելու պաշտօնը պիտի յանձնէ Ընդհ. Փլեվէնի կամ Փիէր Ֆլիմլէն :

Մինչ այդ, երկկ կէսօրէն վերջ կառա – վարութիւնը Ազգ. Ժողովէն արտօնութիւն պիտի խնդրէր 80 միլիառ ֆրանքի փոխա – ռութիւն մը ընել Ֆրանսայի Դրամատու – նէն՝ Մայիս ամսուան պիւտճէին դոյգելու համար : Ազգ. Ժողովին ելմտական յանձ – նախումբին կարգ մը անդամները յայտ – նեցին թէ պիտի պաշտպանեն ոչ միայն 80 միլիառի այլ 300 միլիառ ֆրանք ընդհա – նուր փոխառութեան մը տեսակէտը, որ – պէսզի Ցունիս ամսուան ծախքերն ալ այս ձեւով դոյցուած ըլլան :

Այս բոլորէն յայտնի կ'ըլլայ թէ պե – տական պիւտճէին բացը ոչ թէ 400 մի – լիառ է, ինչպէս կը կարծէր Բամատիէ, այլ՝ 500 միլիառ : Մինչ Բամատիէ կը խոր – հէր 250 միլիառ ֆրանքի խնայողութիւն – ներով եւ 150 միլիառի հասնող նոր տուր – քերով դոյացնել այդ 400 միլիառը, այժմ պէտք պիտի ըլլայ 250 միլիառ ֆրանքի յաւելեալ տուրքեր նշանակել :

× *Բազմաթիւ երեսփոխաններ փափաք յայտնած էին, որ ինչ ալ ըլլայ կառավա – րական տագնապին լուծումը, Ալժերիոյ նախարարը, Լաքոստ, մնայ իր պաշտօնին դլուխը : Սակայն Լաքոստ տրամադիր չէ որեւէ դահլիճի մաս կազմելու. կ'ուզէ կի Մոլէի կողքին մնալ :*

Այս պարագաներուն տակ, կը կարծուի թէ նորաստեղծ դահլիճին մէջ Ալժերիոյ նախարար պիտի նշանակուի Ժակ Սուս – թել : Շատեր կ'առաջարկեն նաեւ զօր. Պի – յօթի կամ Անդրէ Մորիսի անունը :

ԱԼԻ ՇԷՖՔԱԼԻ ՑՈՒՂԱՐԿԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

Կառավարութեան որոշումով, Ալժերիոյ երեսփ. Ժողովի նախկին փոխ – նախա – դահ Ալի Շէֆքալի յուղարկաւորութեան պաշտօնական արարողութիւնը տեղի ունե – ցաւ չորեքշաբթի կէսօրէն վերջ՝ Վալ տը Կրաս զինուորական հիւանդանոցին մէջ : Զօր. Կանրվալ կը ներկայացնէր Հանրա – պետութեան նախագահը : Ալի Շէֆքալի մարմինը ապա փոխադրուեցաւ Թիէի դե – րեզմանատունը, ուր եւ թաղուեցաւ :

Երկու օրէ ի վեր մարմինը դետեղուած էր Վալ տը Կրասի սենեակներէն մէկուն մէջ՝ մասնաւոր մահարեմի մը վրայ, ուր պատուոյ պահակ կը կենային Կարտ Բէ – փիւպլիքէնները : Բազմաթիւ քաղաքական եւ զինուորական անձնաւորութիւններ և – կան յարդանքի իրենց վերջին տուրքը տա – լու Ալի Շէֆքալի, որուն մարմինը կը կորսուէր ծաղկեպսակներու դէզի մը տակ :

Ալի Շէֆքալի այրին ուղած էր, որ դա – դաղին վրայ դետեղուի հանդուցեալին սուացած բազմաթիւ պատուանշաններէն միայն մէկ հատը — Պատուոյ Լեգէոնի

ԱՊԱԶԻՆՄԱՆ ՀԱՐՑԸ

●

ՈՒՈՇԻՆԿԹՆԻ ԳԵՐՄԱՆԵԻԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Երեքշաբթի առաւօտ հրատարակուեցաւ Այզընհաուըը – Ատենաուըը - Տըլըս բա – նակցութեանց պաշտօնական զեկոյցը, ո – րուն դլխաւոր կէտերն են՝

— Երկու պետութիւնները կը հաստա – տեն թէ ինչպէս անցեալին, նաեւ այժմ, իրենց քաղաքականութեան դլխաւոր մը – տահոգութիւնն է Գերմանիոյ միացման հարցը :

— Հիւս. Ատլանտեան Կազմակերպու – թիւնը պէտք է զօրանայ. ազատ աշխարհի պաշտպանութեան լաւագոյն դրաւականը ազատ երկիրներու դաշնակցութիւնն է :

— Ամերիկեան ուժերը Եւրոպայի, ինչ – պէս նաեւ Գերմանիոյ մէջ պիտի մնան, այնքան ատեն որ Եւրոպա պտնուի յար – ձակման սպառնալիքի տակ :

— Ապազինման մասին որեւէ որոշում տալէ առաջ Մ. Նահանդները պիտի խոր – հրդակցին իրենց դաշնակիցներուն, ի մասնաւորի Արեւմտ. Գերմանիոյ հետ :

— Ամէն վայրկեան ի մտի պէտք է ու – նենալ, թէ Եւրոպայի ապահովութեան ու Գերմանիոյ միացման հարցերը իրարմէ անբաժանելի են :

Այս պաշտօնական զեկոյցին մէջ ըս – ուածներէն զատ, որոշուած է որ ապազին – ման հարցին չուրջ համաձայնութիւն մը դոյացնելէ վերջ, Մ. Նահանդներու, Ֆ. Մ իւթեան, Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի մտա – նակցութեամբ Զորսերու Ժողով մը պիտի հրաւիրուի՝ Գերմանիոյ միացման խնդ – րին մասին : Մ. Նահանդները Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի կարծիքը պիտի չօշափեն այս Ժողովին մասին :

× *Ամերիկեան Քոնկրէսին մէջ խօսք առնելով, վարչապետ Այզընաուըը յայտա – րարեց թէ Գերմանիոյ մէջ ոչ ոք կը փա – փաքի երկրին միացումը իրագործելու համար զէնքի ուժի դիմել :*

Իսկ Վերակոյսին մէջ յայտարարեց. « Գերմանիոյ միացումը անհրաժեշտ պայման մըն է Եւրոպայի մէջ խաղաղու – թեան վերջնական հաստատման համար » :

չըանչանը — որպէս խորհրդանիշ Ֆրան – սայի հանդէպ ունեցած իր սիրոյն եւ հա – ւատարմութեան :

× *Ֆրանսայի երախտապիտութեան չը – քանչանը չնորհուեցաւ Ալի Շէֆքալի՝ յետ մահու :*

× *Գահիրէի մէջ, Ալժերիոյ ապստամ – բական չարժման ներկայացուցիչներէն մէկը ձայնասփիւռէն յայտարարեց թէ մահափորձը կազմակերպուած էր Ալժե – րիոյ Ազատագրական Շարժման կողմէ : «1955ին եւ 1956ին երկու անդամ փորձե – ցինք մահափորձի ենթարկել Ալի Շէֆքա – լը, սակայն ձախողեցանք, որովհետեւ չատ լաւ պահպանուած էր : Այս անդամ յաջողեցանք, որովհետեւ, Ալի Շէֆքալի չուրջ ոստիկանական հսկողութիւնը թուլ – ցած էր : Մահափորձին կազմակերպման պատիւը մեզի կը պատկանի. մեր խոր երախտադիտութիւնը կը յայտնենք այն անձերուն, որոնք Ալժերիան ձերբազատե – ցին երկրին մեծագոյն դաւաճանէն, կայ – սերապաչտութեան կարեւորագոյն կազմ – նակիլցէն» : Այս յօսնակը կոչ ուղղեց բո – լոր Ալժերիացիներուն՝ անխնայ զարնել այն բոլոր անձերը, որոնք իրենց գործու – նէութեամբ եւ յայտարարութիւններով արդելք կը հանդիսանան ապստամբական չարժման :*

× *Ալժերիոյ բոլոր քաղաքապետարան – ներուն դրօշակները կէս պարզուած էին երէկ՝ ի նշան սուդի :*

× *Ֆրանսայի ոստիկանութիւնը աչխու – ժով կը փնտռէ ոճրագործ Պէն Սատոքի մեղսակիցները :*

ՀԱՄԲԱՐՁՄԱՆ տօնին առթիւ խմբա – գրատունը գոց է Հինգշաբթի օր եւ «Ցա – ռաջ»ի ուրբաթի թիւը լոյս չի տեսներ :

ԼՈՆՏՈՆԻ ԺՈՂՈՎԸ

Անգլիոյ վարչապետը, երեսփ. Ժող – ովին մէջ յայտարարեց թէ «ապազինման հարցին չուրջ համաձայնութիւն գոյացնե – լու խնդրին մէջ կարեւոր յառաջդիմու – թիւններ արձանագրուած են» : Այս չի նշանակեր սակայն, որ Անդլիա վերջ պի – տի տայ հիւլէական իր փորձերուն. բայց եւ այնպէս կարելի եղած չափով պիտի սահմանափակէ անոնց թիւը :

Միւս կողմէ, Մ. Նահանդներու եւ Ֆր – անսայի պատուիրակները՝ Հարոլտ Մթասըն եւ Ժիւլ Մոք Փարիզ եկան՝ Հիւս. Ատլանտեան Կազմակերպութեան վարիչ մարմնին հետ խորհրդակցութիւն մը ունենալու համար ապազինման հարցին չուրջ :

× *Մոսկուայի ձայնասփիւռը յայտարա – րեց թէ «համաձայնութիւն գոյացնելու յոյսի նշոյլ մը կայ՝ չնորհիւ Մ. Նահանդ – ներու բռնած դիրքին » :*

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ հիւլէական փորձերը, որ քանի մը անդամ յետաձգուած էին մթնո – լորտային աննպաստ պայմաններու պատ – ճառով, սկսան երեքշաբթի օր : Առաջին չրածին – ռումբին յառաջացուցած բոցը երեք հարիւր մեթր տրամագիծ ունէր : Փորձին ներկայ էին դաչնակից պետու – թեանց ներկայացուցիչներէն զատ ամե – րիկացի 150 դինուորական մասնագէտներ :

ՍՈՒՐիոյ կառավարութիւնը տարտ – ամանեց Ցորդանանը, թէ ռումպոխած է Եդիպտոսի, Սուրիոյ եւ Ցորդանանի մի – ջեւ կնքուած դինուորական դաչինքը : Ա – նոր փոխարէն, Ցորդանանի ձայնասփիւռն ալ յայտարարեց թէ սուրիական քանակնե – րը իրենց դործօն մասնակցութիւնը բերած էին Ցորդանանի թագաւորը պահպանելու յե – ղափոխութիւն է» :

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ կառավարութիւնը կը ծր – ադրէ Ֆորմոզայի ամերիկեան ուժերուն թիւը դեղչել՝ վերջին դէպքերուն պատ – ճառով :

ԱՒՍՏՐԻՈՑ Պատերազմական նախարա – րը ուրբաթ օր Փարիզ պիտի հասնի :

Վենետիկի դատարանը, ամիսներ տե – ղի դատավարութենէ մը վերջ անպարտ արձակեց «Մոնթէդիի հարցին» երեք գլխաւոր ամբաստանեալները :

ՍԱԿԱԲԱՆ (Մայիս 28).— Զոյլ ոսկի՝ 474·000, նափոլէոն 3600, դուլար 3340, անդլ. 4200, քսան տոլարնոց 17·040, Թղ – թադրամ (անպաչաոն) սթերլին 1120, տոլար 407, դուլար 97·75, պելճ. 8 :

Հայաստանի Կոմունիստական Կուսակցության Կենտրոնական Կոմիտեի և Հայաստանի Սովետական Սոցիալիստական Հանրապետության Նախարարների Խորհրդի «Արարատ» ամսագրի խմբագրությունը հրատարակում է Ստալինյան սահմանադրության հարցերով հայկական սովետական գրականության լավագույն ստեղծագործությունների ժողովածուներ։

Ժողովածուները կազմված են հայ գրողների ստեղծագործություններից, որոնք նվիրված են Ստալինյան սահմանադրության հարցերին։

Ժողովածուները կազմելիս խմբագրությունը ձգտել է ներկայացնել հայ գրողների ստեղծագործությունները ժանրերի, ոճերի և ստեղծագործական ուղիների տեսակետից

ԺՂՎՍԿՈՂ

ԳԼ. ԽՄԲԱԳՐԻ

ՅԱԺՈՎՈՏՈՒ

ՑՍՑՆՂ ՎՑ ՅՈՂՈՒՈՂՋ ՎՑՑՓՎՎՍՊ ԼՍՑՑՆ

Իսկ Ցուցիչը թե ինչպես դեղը տալու համար ժամացույցին պետք է նայել, որ ես ոչ մի կերպ չէի կարողանում հասկանալ, ինչպես էլ որ ես չէի փորձում։ Ես ամեն անգամ ուզում էի հարցնել, բայց ամաչում էի, որ ինձ հիմար կկանչեն։ Ես ուզում էի հարցնել նաև, թե ինչպես պետք է դեղը խառնել, որովհետև ես չգիտեի, թե ինչ է նշանակում «դեղը լավ թափահարել»։ Ես կարծում էի, որ դեղը պետք է ուժեղ թափահարել, որպեսզի փրփուր գա։ Ես ուզում էի հարցնել նաև, թե ինչպես պետք է դեղը խառնել, որովհետև ես չգիտեի, թե ինչ է նշանակում «դեղը լավ խառնել»։ Ես կարծում էի, որ դեղը պետք է խառնել ուժեղ, որպեսզի փրփուր գա։ Ես ուզում էի հարցնել նաև, թե ինչպես պետք է դեղը խառնել, որովհետև ես չգիտեի, թե ինչ է նշանակում «դեղը լավ խառնել»։ Ես կարծում էի, որ դեղը պետք է խառնել ուժեղ, որպեսզի փրփուր գա։

— Ինչպե՞ս է հիվանդը, — հարցրեց Ցուցիչը։

— Ես չգիտեմ, — պատասխանեցի ես։ — Ես նրան չեմ տեսել։

— Ինչպե՞ս չգիտես, — զարմացավ Ցուցիչը։ — Ես քեզ ասացի, որ հիվանդին պետք է տալ դեղը, իսկ դու չգիտես, թե ինչպես է նա։ Ինչպե՞ս կարող ես դեղը տալ, եթե չգիտես, թե ինչպես է հիվանդը։

Ես ամաչեցի ասել, որ ես չգիտեի, թե ինչպես դեղը տալ, որովհետև ես չգիտեի, թե ինչպես է հիվանդը։ Ես ամաչեցի ասել, որ ես չգիտեի, թե ինչպես դեղը տալ, որովհետև ես չգիտեի, թե ինչպես է հիվանդը։

Ցուցիչը ինձ ասաց, որ ես պետք է գնամ հիվանդի մոտ և տեսնեմ, թե ինչպես է նա։ Ես ասացի, որ ես կգնամ հիվանդի մոտ և կտեսնեմ, թե ինչպես է նա։ Ես ասացի, որ ես կգնամ հիվանդի մոտ և կտեսնեմ, թե ինչպես է նա։

Ես գնացի հիվանդի մոտ և տեսա, որ նա պառկած է անկողնում։ Ես տեսա, որ նա պառկած է անկողնում։ Ես տեսա, որ նա պառկած է անկողնում։

— Ինչպե՞ս է հիվանդը, — հարցրեց Ցուցիչը, երբ ես վերադարձա

ՈՒԽՏԱԴՆԱՑՈՒԹԻՒՆ ԴԷՊԻ

Ս. ՂԱԶԱՐ (ՎԵՆԵՏԻԿ)

Վերջին երկու տարիներու յաջողու-թիւնէն քաջալերուած, մանաւանդ երի-տասարդութեան մօտ, այս տարի՝ կրկին կը կազմակերպուի ուխտադնացութիւնը :

Ուղեւորութիւնը պիտի տեղի ունենայ Հոմ, Փոմփէյ, Նափոլի եւ վերջին երկու շաբաթը Վե-նետիկ :

Մեկնումը՝ Օգոստոս 8ին, եւ վերա-դարձ՝ Սեպտեմբեր 1ին :

Մանրամասնութեան եւ արձանագրու-թեանց համար դիմել՝

Dr. Aram Djindjian
29 rue Bleue, PRO 79-09
G. Atamian
53 rue Chateaudun, TRI 57-74

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍՏ

Այրի Տիկին Հռիփսիմէ Պ. Զիլինկիրեան եւ զաւակները կը ծանուցանեն թէ այս կիրակի հոգեհանգիստ պիտի կատարուի Փարիզի Ս. Յովհ. Մկրտիչ եկեղեցիին մէջ, իրենց սիրեցեալ ամուսնոյն եւ հօր՝ ՊԵՐՃ ԶԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆի մահուան երրորդ տարելիցին առթիւ :

Կը հրաւիրուին ողբացեալին յիշատակը յարգողները :

ՀԱՑ ԿԱՐՄԻՐ ԽԱՉԻ ՕԴԱՓՈԽՈՒԹԵԱՆ ԿԱՑԱՆ

Այս տարի Հայ Կարմիր Խաչի Օդն. Մարմնի Ֆէսանվիլիէի օդափոխութեան կայանի բացումը տեղի պիտի ունենայ Յուլիս ութին :

Արձանագրութիւնները կը շարունակուին ամէն երկուշաբթի եւ ուրբաթ առաւօտ-ները, ժամը 10–12, Հայ Կարմիր Խաչի կեդրոնը, 15 բիս ժան Կուժօն, Փարիզ (8) :

ԿՈՒԶՈՒԻ

Հայ Կարմիր Խաչի Օդն. Մարմնի Ֆէ-սանվիլիէի օդափոխութեան կայանին հա-մար կ'ուզուի օդնական խոհարարուհիի մը : Մանրամասնութեան համար դիմել ա-մէն երկուշաբթի եւ ուրբաթ առաւօտնե-րը, ժամը 10–12, Հայ Կարմիր Խաչի կեդ-րոնը, 15 բիս ժան Կուժօն, Փարիզ (8) եւ կամ հեռաձայնել էլիզէ 67-03 :

ԿՈՉ ՎԻԼԻՆ ՀԱՑՈՒԹԵԱՆ

Ցարգելի հայրենակիցներ, Վիլնի մէջ խումբ մը ազգայիններ, նկատելով տարի-ներէ ի վեր զաղութին անկազմակերպ վի-ճակը, ուզեցին օժտել Վիլնը Ազգ. կազ-մակերպութեամբ, քանի մը խորհրդա-կան ժողովներէ, կարծիքներու փոխա-նակութիւններէ յետոյ, սոյն ժողովներուն մասնակցող ազգայիններէ կազմուեցաւ առժամեայ յանձնախումբ մը, որը, չարք մը նախնական եւ ընթացիկ աշխատանք-ներ կատարելէ վերջ, ընդհանուր ժողովի կը հրաւիրէ Վիլնի հայութիւնը անխտիր, այս կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին, Սէրթլը կաթոլիկի սրահը :

Սիրելի հայրենակիցներ կը յուսանք որ ձեր ներկայութեամբ, ձեր ազգային խոր դիտակցութեամբ եւ ազնուութեամբ կը յարգէք մեր հրաւէրը, դէթ այս անգամ անտեսելով ձեր միւս զբաղումները :

Մանրամասնութիւնները տեղւոյն վրայ :

Առժամեայ յանձնախումբ

ՑԵՏԱՋԳՈՒԱԾ

Ռոնէ սու Պուայի դատախազութիւնը յի-տաձգուած է :

LA STÉ. **VERGER-FRUITS**
12 Rue St. Denis, Paris (1)
(Perimètre des Halles)
*
Փարիզի կեդրոնական Հալին մէջ հայկական միակ հաստատութիւնը կը փնտռէ Հարաւ. Ֆրանսայի գա-ւառներէն հմուտ եւ մասնագէտ՝
Courtier expéditeur en Fruits et Légumes
Tél. CEN 57-18

SALLE DE L'ECOLE NORMALE
DE MUSIQUE
78 Rue Cardinet Métro Malesherbes

Հինգշաբթի, 30 Մայիս, ժամը 21ին
ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍ ԴԱՇՆԱԿ – ՋՈՒԹԱԿ

ԱՐՄԱՆ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ
(Դաշնակ)

ՄԱՐԻ–ԺՕԶԷ ԼԱՄԱՍ
(Ջութակ)

Ցայտագիր.—Մոցարթի (Ֆա Մաժէօր) Շուման (Լա Մինէօր), Պրամս (Լա Մաժէօր), Կարէն Խաչատուրեանի (Փա-րիզի մէջ առաջին ունկնդրութիւն) :

ՍՕՆԱՏՆԵՐԸ

Կազմակերպութիւն՝ ԼԸ ԹՐԻՓԹԻՔ

Տոմսեակու գին՝ 200էն 500 ֆրանք :
Ուսանողներու զեղչ :

Կը ծախուին Էքօլ Նորմալ սրահը, Տիւրան հրատարակչական տունը եւ դռ-ծակալներուն մօտ :

ՖՐԱՆՔՕ–ԱՐՄԷՆԻՆ
ԹԱՏԵՐԱԽՈՒՄԲ

ԴԵՐԱՄԱՆ ԱԻԵՏԻՍ ՄԻՍԻՐԵԱՆ

Ժողովուրդին փափաքին վրայ դարձեալ կը բեմադրէ
Մաքս Տրէհերի

«ՏԱՄՆԸԵՕԹ ՏԱՐԵԿԱՆՆԵՐԸ »
(Տրամ երեք արար)

Կիրակի, Յունիս 16ի իրիկունը, ժամը 8·45ին

Փոլ Ֆարալիէի թատրոնին մէջ,
21 ռիւ Իվ Թիւտիֆ
Մէթրօ Ռեպիւպլիք)

Ինչպէս նաեւ Ֆրանսերէն «ՁԱՓԻ ՎՐԱՑ ՇԻՆՈՒԱԾ ԱՄՈՒՍԻՆԸ »

Բեմադրութիւն՝ Հանրի ձանիքի

Կը մասնակցին (այբուբենական կար-գով) Մատլէն էֆիզեան, Մառի Էօֆ-սիւզեան, Հայկուհի Խտըշեան, Փիզէլ ձանիֆ, Աւետիս Միսիրեան,
Տրդատ Նշանեան :

ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻ

Պետիկեան կամ Ղազարեան Ցարութիւն, հօրը անունը՝ Վռամ, մօրը անունը Մա-թեւիկ, ծնած է Կրասնոտար 1924ին : Պատերազմէն վերջ տեղափոխուած էին Հայաստանի Լենինական քաղաքը եւ այժմ կ'ապրին Լենինական : Կը խնդրուի լուր ունեցողներէն դիմել՝ ՋԱՔԱՐ ՄԱՆՈՒԿ-ԵԱՆի,

34 Villa Rouveyrolle, Asnieres (Seine)

ՎԱՐՁՈՒ Է

Ամառուան արձակուրդի առթիւ օդա-սուն դիւղի մը մէջ (Կուէնվիլ), լաւ կա-հաւորուած երկու սենեակ եւ խոհանոց, երկու հոգիի համար, Յունիսէն սկսեալ, երկու կամ երեք ամիս, կայարանէն երեք վայրկեան : Տեղեկանալ նամակով Պ. Փա-նոսեանէ, 3 բիս Պուրտալու, Փարիզ (9) :



Salles de séjour — Penderies - literie
Chambres - cosys — Cuisines laquées
Salons-tapisserie — Fauteuils-canapés lit
ՀԱՅԵՐԷՆ ԿԸ ԽՕՍԻՆՔ
ՎՃԱՐՈՒՄՆԵՐՈՒ ՄԵԾ
ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ԶՐԻ ՑԱՆՁՆԵԼԻ ՖՐԱՆՍԱՑԻ
ԱՄԷՆ ԿՈՂՄԸ
185, Bd. J. JAURES et
15, Av. A. MORIZET
Boulogne - Billancourt
Métro : MARCEL SEMBAT

ՀԱՑԱՍՏԱՆԻ ԱՆԿԱԽՕՒԹԵԱՆ 39ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ ԿԸ ՏՕՆՈՒԻ

ՓԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

Յունիս 1, Շաբաթ գիշեր, ժամը 21էն մինչեւ առաւօտ : Ջ. Քաղապետարանի սրահին մէջ (Փլաս Սէն Միւլփիս) :

Կը նախագահէ ընկ. ՀՐԱՆՏ – ՍԱՄՈՒԷԼ

Կը խօսին ընկերներ ՄԻՆԱՍ ԹԻՕԼԷՕԼ-ԵԱՆ եւ ՑՈՎԻԿ ԵՂԻԱԶԱՐԵԱՆ (Ֆրանսե-րէն) :

Գեղարուեստական խնամուած բաժին :

Կը մասնակցին երգչուհի Օր. ԻՐԻՆ ՊԻՒԼՊԻՒԼԵԱՆ, ընկերակցութեամբ Օր. ՍՈՆԻԱ ԳԱԲՐԻԷԼԵԱՆի (Թուրք երաժշ-տուհի)

ԼԻՈՆԻ ՄԷՋ

Յունիս 8ին Շաբաթ երեկոյ ժամը ճիշդ 8·30ին, բիւ Տիւնուար, Անարատ Յղու-թեան սրահը :

Պիտի խօսի Մերձ. Արեւելքէն ժամանած ընկ. Մ. ԹԻՕԼԷՕԼԵԱՆ :

Մանրամասնութիւնները մօտ օրէն տես-նուին վրայ :

ԴՊՐՈՑԱԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍ

Եկեղեցւոյ հովանաւորութեան տակ բացուած Պանեէօ Քաչանի Կրթ. Մարմնոյ դպրոցական հանդէսը այս կիրակի, ժա-մը 3·30ին :

Նախագահութեամբ ՀԱՑԱՊԵՏԱԿԱՆ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿ՝ Տ. ՅԵՐՈՎԲԷ ԵՊԻՍԿ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆԻ

Խմբերգ, պար, արտասանութիւն եւ տը-բամախօսութիւն աշակերտներու կողմէ :

Սալ տէ Ֆէթ տը լա Մէրի :

ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆի Մնողաց Միութեան հանդէսին վիճակահանութե-նէն չհող թիւերն են.— 1416 (գիշերուան հագուստ մը), 92 (արդուզարդի կապ-մած), 1514 (Թօփազ քար մը), 233 (Ռո-լիէ մը), 244 (պայուսակ մը), 8 (գիշեր-ուան պայուսակ մը), 618 (սուրճի ելեկ-տրական ճաղացք մը), 1386 (ծաղկա-ման), 688 (ծխատուփ), 1274 (դրամա-պանակ) : Դիմել Վարժարանը :

ԿԱՐԵՒՈՐ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ
Անպայման պէտք է այցելել
ՊԱՇԱՏՈՒՐԵԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ
246 Rue Vendôme et
20, Rue Villeroy
LYON
Թարմ, համեղ եւ դիւրամատչելի Արեւելեան եւ եւրոպական տեսակ – ընտիր ապրանքներ
Ինչպէս արմաւ (ճիւղերով), պա-միա, եալանճի տոլմա, յունական թուրչիներ, պիպեռ, տերեւ, թա-հին հելվա, վանիլլ, շոքոլա, նուա-ղէթ, լոքում, (սաքըզլը, նուազէթ եւ փխրաշ) տուփով եւ քաշով, Շիրակ օղին (41 45 աստիճան), սուճուք, պաստրմա (կեսարական), սուրճ (քարավան եւ մոքքա) հա-մեմներ, մահլէպ, սալէպ, ձիթա-պտուղ, ձէթ (350 Ֆր. լիտր), քաշ-կավալ, ճերմակ պանիր (ոչխարի կաթով) եւ ամէն կարգի պահա-ծոններ եւայլն, եւայլն :
Մի վարանիք դիմեցէք՝
ՊԱՇԱՏՈՒՐԵԱՆԻՆ

ՅՈՒՇԱՏԵՏՐ

ԿԱՊՈՑՏ ԽԱՉԻ Պանեէօ Քաչանի մաս-նաճիւղը ընդհ. ժողովի կը հրաւիրէ իր անդամուհիները այս շաբաթ, ժամը 4ին, ընկ. տիկին Հանչէրեանի բնակարանը, 9 բիս տէ Փրէ, Պանեէօ : Օրակարգ՝ Յու-նիս 9ի հանդէս :

ՀԱՄԱՅԱՐԲԵՐԴ. Հայր. Միութեան Վաղանի մասնաճիւղը ժողովի կը հրա-ւիրէ չատ կարեւոր հարցի մը համար, բոլոր անդամ եւ ոչ անդամ Խարբերդցի-ները, այս շաբաթ ժամը 21ին, Պ. Գ. Սի-մոնեանի սրճարանը :

ՀԱՑ ՄԱՆՈՒԿՆԵՐՈՒ ՀԱՂՈՐԴՈՒԹԵԱՆ ՕՐ

Այս Հինգշաբթի Համբարձման Տօնին առթիւ, Փարիզի Ս. Յովհ. Մկրտիչ եկե-ղեցւոյն մէջ, Հոգեբարձութիւնը կազմա-կերպած է Հայ մանուկներու Հաղորդու-թեան օր, Փարիզի Առաջնորդ եւ Հայրա-պետական պատուիրակ Գեր. Տ. Սերովբէ Եպիսկ. Մանուկեանի նախագահութեան տակ :

Կիրակնօրեայ վարժարանի երկսեռ ա-շակերտութիւնը պիտի մասնակցի Ս. պա-տարագի երգեցողութեան :

Փարիզի եւ շրջակայքի հայերէնի դա-սընթացքներու եւ դպրոցներու աշակեր-տութիւնը եւ հաղորդուիլ ուզող բոլոր երախաները կը հրաւիրուին ներկայ ըլլա-լու հանդիսաւոր Ս. պատարագին :

ՑԱԽԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Կապոյտ Խաչի Ս. Ժերոմի մասնաճիւղը իր խորին ցաւակցութիւնները կը յայտնէ ընկեր Յովհաննէս Տէրտէրեանին (Փխոյ-եան) իր տիկնոջ զառնակսկիծ մահուան առթիւ : Նոյն առթիւ չնորհակալութեամբ ստացած է Տէր եւ Տիկին Վարդեվառ Դամպէրեանէ (Լիոն) հազար ֆրանք, Տէր եւ Տիկին Կղեմէս Յոզեանէ 500 ֆր. :

Ցաւակցութիւններ կը յայտնէ նոյնպէս Տէր եւ Տիկին Սարգիս Տուֆլուեանի, իր-րենց մօր Տիկին Ս. Տուֆլուեանի մահ-ուան առթիւ : Շնորհակալութեամբ ստա-ցած է Պ. Սահակ Նազաշեանէ 1000 ֆր. :

Imprimerie Araxes, 46, Rue Richer,
Paris (9e) Pro. 05-73.

ՏԱՐԵԿԱՆ, ԴԱՇՏԱՀԱՆԴԷՍ
ՄՕՆՄՕՐԱՆՍԻԻ ՀԱՆԴԻՍՏԵԱՆ ՏԱՆ
Կիրակի, Յունիս 16
Մանրամասնութիւնները յաջորդով

Machines à Ecrire
ACHAT = VENTE = REPARATION = LOCATION
ENTRETIEN = FOURNITURES
S. SEROPIAN
10 Rue Cail Paris 10e
Tél. NOR 79-30